

Government Oriental Library Series

EDITED BY PANDITS UNDER THE SUPERVISION OF
THE CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL
LIBRARY, MYSORE.

Kannada Section No. IV.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತದ
ಅದಿಪರ್ವದೊಳ್
ಸಂಜವಪರ್ವಂ

THE

**KARNATAKA MAHABHARATA
SAMBHAYA PARVA**

BY

KUMARAVYASA MAHAKAVI

EDITED BY

V. SYAMACHARYA,

*Pandit, Govt. Oriental Library,
Mysore.*

**PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF THE
GOVERNMENT OF HIS HIGHNESS THE
MAHARAJA OF MYSORE**

MYSORE :

**PRINTED AT THE GOVERNMENT BRANCH PRESS
1912**

ಅವತರಣಕೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಕರ್ಣಾಟಕಮಹಾಭಾರತದ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು. ಈ ಮಹಾಭಾರತಗ್ರಂಥವು ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ' ನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕವಿಯಿಂದ ಭಾಮಿನೀಪುಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕವಿಯ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಶೈಲಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯವೆಲ್ಲಾ (ಕನ್ನಡ ಸೆಕ್ಷನ್ ನಂಬರು ಮೂರನೆಯದಾದ) ಉಪೋದ್ಭೂತಸಂಚಿಕೆಯ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿ ಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಲಾವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತ ಈ ಕವಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಿಚಾರವು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕರ್ಣಾಟಕಮಹಾಭಾರತಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾದ ಕವಿಗೆ 'ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ' ನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿರುವುದು. ಇದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬಿರುದಾಗಿರಬಹುದೇ ಹೊರತು ರೂಢನಾಮವಲ್ಲ. ಈತನ ಸಂಕೇತನಾಮವು 'ಗದುಗಿನ ನಾರಣಪ್ಪ' ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಈತನ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೆನ್ನುವರು. ಈತನ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ಗದುಗಿನ ಸಮೀಪದ ಜನರಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಈತನ ಪರ್ವೀಕರು ಕುಲಕ್ರಮವಾಗಿ ಶಾನಭೋಗರೆಂತಲೂ ವೈಷ್ಣವಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂತಲೂ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಬೇರೆ ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳುವರು, ಅದೆಂತೆಂದರೆ: ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರನಾರಾಯಣನಾಮಾಂಕನಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಈತನು ವೈಷ್ಣವನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಅಲ್ಲದೆ ಆದಿಪರ್ವದ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿಯ 37ನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ

“ ಹರಹರ ಮಹಾದೇವನುತ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಬಾಲಕನ ”

ಎಂದೂ ಇನ್ನೂ ಇದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ “ ಶಿವ ಶಿವ ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಅರಣ್ಯಪರ್ವದ⁴ 4-5-6ನೆಯ ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋರ್ಪಡಿಸಿ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ, ಈತನು ಅದ್ವೈತಿಯೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವರು.

ಈ ಉಭಯಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಬಲಾಬಲಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ತೋರಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ತಾವು ರಚಿಸುವ ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಮಧ್ಯಂತಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಉಪಾಸಿಸುವ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು ಅಂತಹ ದೇವತೆಯ ನಾಮಾಂಕನವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಲ್ಲವೇ? ಈ ಕವಿಯು ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ವೀರನಾರಾಯಣನನ್ನೇ ಭಜಿಸಿರುವನು. ಮತ್ತು ಸಂಧ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆತನ ನಾಮವನ್ನೇ ಅಂಕಿತಮಾಡಿರುವನು. ಇದು ನಾರಾಯಣಭಕ್ತನಲ್ಲದವನಿಗೆ ಸಲ್ಲಲಾರದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ‘ ಹರಹರ ’ ‘ ಶಿವಶಿವ ’ ಎಂದು ಶಿವನಾಮವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈತನನ್ನು ಶಿವಭಕ್ತನೆಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಬಾರದು? ಎನ್ನು ಬಹುದು. ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ‘ ಹರಹರ ’ ‘ ಶಿವಶಿವ ’ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಪದಗಳು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಲಾಗಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಶಿವಸ್ತರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಂತೆ ತೋರಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಶರ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವನು. ಇಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬರುವುದು. ಹೇಗೆಂದರೆ—

“ शिव शिव परितापं कोवदेत्कोमलांग्याः ॥

ಎಂದು (ಪ್ರಪ್ಪಬಾಣ ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ) ಖೇದಾತಿಶಯದಲ್ಲಿಯೂ

“ शिलाकपं धत्ते शिव शिव ”

ಎಂದು ಆಶರ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ

“ गणयति करुणापराधलोसौ शिव शिव ताम्यपि
वासराणि वेधाः ॥

ಎಂದು ಬೇರದದಲ್ಲಿಯೂ, ಹೀಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿರುವುವು. ಮತ್ತು

“ आश्चर्येपि भये शोके क्षुभिते नाम वा मम ।

व्याजेन वा स्मरेद्यस्तु मम सायुज्यमाप्नुयात् ॥

ಎಂದು (ಪದ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ,) ಆಶ್ಚರ್ಯಾದಿಪರವಶರಾದವರು ಶಿವನಾಮಕೀರ್ತನದಿಂದ ತಮ್ಮ ಆಶ್ಚರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವರೆಂದು ಅಂತಹ ಶಿವನಾಮಕೀರ್ತನವು ಕೂಡ ಮಹಾಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಅರಣ್ಯಕವಾದಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಭಕ್ತಿನಿರೂಪಣಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಆ ಪರ್ವದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಮಾಡುವೆವು. ಅಂತು ಗ್ರಂಥಮುಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಇತರರ ಶಿವಭಕ್ತಾದಿಗಳನ್ನು ಈತನು ವಿವರಿಸಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಕವಿಯು ಶಿವಭಕ್ತನೆಂದು ಹೇಳಲು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶಿವಭಕ್ತನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದರೂ ಅದ್ವೈತಿಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಏನೂ ಸಾಧಕತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಅದ್ವೈತಿಗಳಲ್ಲ. ಅದ್ವೈತಿಗಳಲ್ಲರೂ ಶಿವಭಕ್ತರೆಲ್ಲ. ಅದ್ವೈತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಇರುವುದೆಂಬುದು ಮತವಿವೇಕವುಳ್ಳವರಿಗೆ ವಿಶದವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪರಮಪ್ರಮೇಯವಾದ ಜೀವಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಯಾವಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ನಿರೂಪಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಇರಲು ಈ ಕವಿಯು ಅದ್ವೈತಿ ಯೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬಹುದು ?

ಈ ಕವಿಯು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಭಾರತರಚನೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದೋ ಅರೀತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಗದಗಿನ ಪ್ರಾಂತದವರು ಹೇಳುವ ಕಥೆ ಏನೆಂದರೆ—

ಈ ಕವಿಯು ಮೊದಲು ಕೋಳಿವಾಡು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದ ಶಾನ ಭೋಗನಾಗಿ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿಗೆ ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಈತನನ್ನು 'ನಾರಣಪ್ಪ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈತನು ಶ್ರೀವೀರನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿಯ ಭಕ್ತನಾದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಭಗವಂತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ತನಗೆ ಈಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗಿರಲು ಶ್ರೀವೀರನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿಯು ಒಂದುದಿನ ಈತಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪದೇಶಿಸಿದಪ್ರಕಾರ ಈ ನಾರಣಪ್ಪನು ಲಕ್ಷಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂತರ್ಮಣೆ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಸಂಪದಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬನೊಬ್ಬ ಧಾರ್ಮಿಕನು ಲಕ್ಷಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂತರ್ಮಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಈತನು ಪ್ರಯಾಣವೆಂದು ಮಾಡಿ ಆಸಂತರ್ಮಣಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮುದಾಯದೊಳಗೆ ತನಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅನ್ವೇಷಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಕಾಣದೆ, ನಿರಾಶನಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದುದೇನೆಂದರೆ—ಬಬ್ಬನು ಬಾಳೆಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಲೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ದೊನ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲೂ ಇರುವಾಗ ಹುಡುಗರು ತಮತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲೆದೊನ್ನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ಎಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಕೇಳದೇ ಇರುವ ಬಬ್ಬ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕುರಿತು “ ಏನೋ ನೀನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದುರಭಿಮಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿದೀಯೆ ” ಎಂದು ಎಲೆದೊನ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರು ನುಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೀರನ್ನು ಸುರಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ನಾರಣಪ್ಪನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಯಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಮಹಾಪಾಪಿಯಾದ ದುರ್ಯೋಧನನ ಹೆಸರು ನೆನಪಿಗೆ

ಬಂದುದು ಈತನಿಗೆ ಶೋಕಕಾರಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಿಗೂ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನ ಸೂಚಿತವಾದ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ, ನಾರಣಪ್ಪನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಮಾಧಾನ ವಾಯಿತು.

ಭೋಜನವಾದ ಬಳಿಕ ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡತೊಡಗಲು ನಾರಣಪ್ಪನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಲು ಅವನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿ ನಾರಣಪ್ಪನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಬರಬೇಡವೆಂದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಕೇಳದೆ ಇರುವಾಗ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನಿಂತು ಏಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾರಣಪ್ಪನು ಹೇಳಿದುದೇನೆಂದರೆ—ತಾವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾಚಾರ್ಯರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿರುವೆನು. ತಮ್ಮಿಂದ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವೆಂ ಪಡೆದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವ ಯತ್ನವೆಂ ನಡಿಸಲು ನನ್ನನ್ನು ಶ್ರೀವೀರನಾರಾಯಣದೇವರು ಪ್ರೇರಿಸಿರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಎನಲು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ “ನಾನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಮರಣದವರೆಗೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಅವರೆಗಿನ ಕಥೆಗಳು ನಿನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಫುರಿಸುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವೆನು ; ಹೋಗು, ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅರಂಭಿಸು. ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೀನುಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯು ಬಣಗದೇ ಇರುವವರಿಗೂ ನೀನು ಹೇಳುವ ಗ್ರಂಥವೆಲ್ಲವೂ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾಗಿ ರಲಿ, ಶ್ರೀವೀರನಾರಾಯಣದೇವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ದುರ್ಯೋಧನಪಾತಕ ಯಾಂತ್ರಿಕ ನಿನ್ನ ಗ್ರಂಥವು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿ. ನಮ್ಮ ದರ್ಶನಾದಿ ವೈತ್ತಾಂತಗಳನ್ನು ಯಾರೊಡನೆಯಾದರೂ ನೀನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಿನ್ನ ದೇಹ ಉಳಿಯಲಾರದು” ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಅಂತರ್ದೀಪಿತರಾದರು.

ಬಳಿಕ ಈತನು ಆ ಮಹಾತ್ಮರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಿಯಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾ, ಬಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತನ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರೆ.

ಸುತ್ತಾ ಬಂದನು. ದಶಪರ್ವಗಳು ಮುಗಿದುವು. ಸಂತೋಷವಶ
ದಿಂದ ಈ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು
ರಿಂದಲೇ ಆತಗೆ ಮರಣವೂ ಸಂಭವಿಸಿತೆಂದು ಹೇಳುವರು.

ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈತನು ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡ
ವವನಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ ದೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದೇ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ
ನೆಂದು ಅನೇಕರು ಅನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆವುದು
ಸಮೂಲವೋ ಆವುದು ನಿರ್ಮೂಲವೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
ಅದು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಇರಲಿ. ಈ ಗ್ರಂಥಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ
ವಿಮರ್ಶವೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಕವಿಯು ವೀರನಾರಾಯಣಭಕ್ತನೆಂದು
ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಅದ್ವೈತಿಯೆನಲು ತಕ್ಕ ಸಾಧಕಗಳೂ
ವೆವೂ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವಂತೆ ವೈಷ್ಣವ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಾಧಕಗಳೂ ದೊರೆಯುವುವು.
ಹೇಗೆಂದರೆ:—

ಪೀಠಿಕಾಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ 12ನೆಯ ಪದ್ಯವು—

ವಂದಿತಾಮಳಚರಿತನಮುರಾ

ನಂದ ಯದುಕುಲಚಕ್ರವರ್ತಿಯ

ಕಂದ ನತಸಂಸಾರಕಾನನಘನದವಾನಳನು |

ನಂದನಂದನಸನ್ನಿಭನು ಸಾ

ನಂದದಿಂದವೆ ನಮ್ಮವನು ಕೃಪೆ

ಯಿಂದ ಸಲಹುಗೆ ದೇವ ಜಗದಾರಾಧ್ಯಗುರುರಾಯ ||

ಎಂದು ಇರುವುದು. ಈ ಕವಿಯು ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳಿಂದ
ವೀರನಾರಾಯಣನನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು
ಐದನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಆರನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಸರಸ್ವತಿ
ಯನ್ನು ಏಳನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಎಂಟನೆಯ ಪದ್ಯ
ದಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು

ಹತ್ತು ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ವೇದವ್ಯಾಸರನ್ನು ಭಜಿಸಿರುವನು. ಬಳಿಕ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರುವನೋ ಅಲ್ಲಿನ ಪದಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 'ಗುರುರಾಯ' ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಬ್ಬ ಗುರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಗುರುಗಳು ಪೂರ್ವಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಕ್ತರಾದ ವ್ಯಾಸರೇ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ 'ಯದುಕುಲಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಂದ' 'ನಂದನಂದನಸನ್ನಿಭನು' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ವ್ಯಾಸರು ಪರಾಶರ ಪುತ್ರರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಯದುಕುಲದವರಲ್ಲ. ವಿಷ್ಣುವಂಶರಾದುದರಿಂದ 'ನಂದನಂದನಸನ್ನಿಭ' ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಸಾವ್ಯತ್ಯಜಾ ಪನೆಯು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ಸ್ತುತೃರು ಇಂತಹರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದಷ್ಟೆ? ಹೀಗಿರಲು ನಾವು ಶೋಧನಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ 'ಘ' 'ಠ' ಎಂದು ಗುರ್ತು ಮಾಡಿರುವ ಪುರಾತನವಾದ ತಾಳಪ್ರತಿಯ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕಂಡಪದ್ಯದ ಆದಿಭಾಗದ ಪಾಠವು —

ವಂದಿತಾಮರಸೇವ್ಯನಾಯಕ

ನಂದಮುನಿ ಯತಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ

ಕಂದ |

ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಈ ಗುರುರಾಯರೆಂಬವರು 'ನಂದಮುನಿ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಹುದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಸಕಲ ವಿಶೇಷಣಗಳೂ ಒಪ್ಪುವುವು. ಇವರು ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರಕಾರ ದೇವತಾಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ವಾಯುದೇವರಾದುದರಿಂದ 'ಅಮರಸೇವ್ಯ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವು, ಶ್ರೀಮದಚ್ಯುತ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶಿಷ್ಯರಾದುದರಿಂದ 'ಯತಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಂದ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವು, 'ಮಧ್ವಾಖ್ಯಾನಾರಾಯಣಃ' ಎಂದು ಪ್ರಾಚೀನಗ್ರಂಥಾನುಸಾರವಾಗಿ 'ನಂದನಂದನಸನ್ನಿಭನು' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವು ಕೂಡ

ಯಾವ ಬಾಧೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ಪಾಠವನ್ನೊಪ್ಪುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಯು ವೈಷ್ಣವನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲವೆ?

ಮತ್ತು ಇದೇ ಪರ್ವದ 15 ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಭೀಮೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ—

ಎಂದು ಬಚಿಕರವಿಂದಲೋಚನೆ
ಯಂದು ಸಾಕ್ಷಾದ್ದೇವಮಧ್ವರ
ತಂದೆಯನು ರಜಗುಣದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವನು |
ಇಂದುಮುಖಿ ವರಮಂತ್ರದಿಂದವೆ
ಕಂದೆಜಿದು ಕಳುಹಿದಳು ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವು 'ಜ' 'ಗ' ಎಂದು ಗುರ್ತು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ವಾದ ತಾಳಪ್ರತಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದು. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ 'ಸಾಕ್ಷಾದ್ದೇವಮಧ್ವರ ತಂದೆಯನು' ಎಂಬ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣವಿಶೇಷಣವು ಈ ಕವಿಯು ವೈಷ್ಣವನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಾಧಕವು.

ಮತ್ತು ಕವಿಯು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರತಿತಂತ್ರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು—ಅಂದರೆ, ಇತರಸಿದ್ಧಾಂತದವರು ಬಪ್ಪದೆ ಇವರು ಮಾತ್ರ ಬಪ್ಪಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು—ಮೂಲಾಭಿಪ್ರೇತವನ್ನಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವನು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಡುವುದು.

ಇದೇ ಪರ್ವದ ಆರನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಂಥನಕಥಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ಹುಟ್ಟಿದ ವಿಷವನ್ನು ವಾಯುದೇವರು ನೀರಸವೆಂದು ಮಾಡಿ ಮಹಾದೇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯುವ 19ನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿರುವನು.

ಹೊಸೆಯಲಿಕೆ ವಾಸುಗಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ
ಹಸರಕಾಯ್ದಂತುರಿಯನುಗುಚಿತು
ವಿಷವ ಹಾಲಾಹಲವನಮರಾಸುರರು ಬೇಯಲಿಕೆ |

ವಿಷದ ಕ್ರೂರತೆ ಲೋಕವೆಲ್ಲವ

ಘಸಣಿಸುತ ಬರಲಾಸಮಾರಣ

ಹೊಸದನಂಗೈತಳದಿ ಕೋಪದಿ ನೋಡಿ ಪಡಿಸಣವೆ ||

ಈಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 8ನೆಯ ಪಾದದ 'ಬರಲಾಸಮಾರಣ' ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 'ಬರೆ ಲೋಕವಾಕ್ಷಣ' ಎಂದು ಕ. ಖ. ಎಂದು ಗುರ್ತುಮಾಡಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪಾಠವು ಅನನ್ವಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ 'ಆಸಮಾರಣ' ಎಂಬ ಪಾಠವೇ ಸಾಧುವಾದುದು. ಈಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರಿಯಾದ ಕಥೆಯು

“ वायुरस्मा उषामंथत् पिनिष्टिस्माकुनत्र-
मा । केशी विषस्य पात्रेण यद्वद्रेणापि-
वत्सह ”

ಎಂದು ಋಗ್ವೇದದ 8—7—24ರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯದ 10ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಕಥೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಇರುವುದು. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಇತರ ಮತದವರು ಬಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಸಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ವೇದಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿರುವುದೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವುದು.

. ಮತ್ತು ಇದೇ ಪರ್ವದ 8ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ 132ನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ 140ನೆಯ ಪದ್ಯದವರೆಗೂ ಹರಿದ್ವೇಷಿಗಳಾದ ದೈತ್ಯರಿಗೆ ನಿತ್ಯ ನರಕವೇ ಲಭಿಸುವುದು ಹೊರತು ಮೋಕ್ಷವು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಗತಿವಿಚಾರಾವಸರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವನು. ಈ ವಿಷಯವು ಅದ್ವೈತಿಗಳಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದಲ್ಲ. ಇದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿರುವನು.

ಮತ್ತು ಈ ಪರ್ವದ 8ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದಹಿರಣ್ಯಕಶಿ
ಪುಗಳ ವಿನಾದನಿರೂಪಣ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವು ತನ್ನನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ದೇವರು ಬೇರೇ ಇಲ್ಲವೆಂದುದಕ್ಕೆ—

. . . ಇಹಪರತ್ವಕ್ಕೆ

ಭೇದವುಂಟು ಶ್ರುತಿಗಳವುಂಟು ತತ್ತ್ವವಲಿ' (72 ಪ.)

ಎಂದು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಭೇದಸಾಧನೆಯನ್ನು

‘ಲಾಲಿಸುವೊಡದ್ವೈತಪಕ್ಷಕ್ಕೆ

ಕಾಳು ನಿಮ್ಮಯ ಕರ್ಮಕಾಂಡವು

ಮೇಲೆ ನೀನೊದೆದು ಕಳಯ್ತೆ . . . | 74 ಪ.

ಎಂದು ಅದ್ವೈತನಿರಾಕರಣವನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವನು. ಇದ
ರಿಂದಲೂ ಇವನು ದ್ವೈತಿಯೆಂದೂ ಅದ್ವೈತಿಯಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಬ
ಹುದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಿಸಿದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಭೇದದಿಂದ ಪಾಠ
ಭೇದಗಳೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕವಿಯನ್ನು ದ್ವೈತಿಯೆಂ
ದು ತೋರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ
ರಚಿಸಿ ಕೆಲವರು ಮಧ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳ
ಬಹುದು. ಹೀಗೆಯೇ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಬೇರೇಮತದವನೆಂದು ತೋ
ರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕವಿಯು ರಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಇಂತಹ ಭಾಗಗಳ
ನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಂಡಿ
ರುವುದಾಗಿಯೂ ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿನಾದವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಕರು ತಾವುತಾವೇ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕ
ವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿ
ಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವೆವೇ ಹೊರತು ಯಾವ ಪಕ್ಷವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು
ಯತ್ನಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಕವಿಯು ಏನೂ ಓದಿದವನಲ್ಲದೆ ಇದ್ದು ದೇವತಾನುಗ್ರಹ
ದಿಂದೇ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನೆಂದು ಹೇಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ

ವಿಚಾರಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಏನೂ ಓದಿದವನಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ
ಆರಂಭದಲ್ಲಿ—

ಹಲಗೆ ಬಳಹವೆ ಹಿಡಿಯದೊಂದ
ಗೊಳಕೆ ಪದವಿಟ್ಟುಪದೊಂದ
ಗೊಳಕೆ ಪರರೊಡ್ಡವದ ರೀತಿಯ ಹಿಡಿಯದಗೊಳಕೆ |
ಬಳಸಿ ಬರೆಯಲು ಕಂಠಪತ್ರದ
ಉಲಹು ಗೆಡದಗೊಳಕೆ ಯೆಂಬೀ
ಬಲಹು ಸಲುವುದು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕಿಂಕರಗೆ ||

ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಸಾಧಕವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಷ್ಟೆ! ಸರಿ
ಯಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯವು ತನ್ನ ಸಕಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ವೂ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಅನುಗ್ರಹದ ಫಲವೇ ಹೊರತು ತನ್ನ ದಲ್ಲವೆಂಬು
ದಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಇವನು ಓದಿಕೊಂಡವನಲ್ಲವೆಂದು
ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ‘ಹಲಗೆ ಬಳಹವೆ ಹಿಡಿ
ಯದ ಅಗೊಳಕೆ’ ಎಂದರೆ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ.
ಸಾಧಾರಣ ಕವಿಗಳಂತೆ ಮೊದಲು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದುಕೊಂಡು
ಅದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷ
ದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವಂತೆ ಈ ಕವಿಯು ಮೊದಲೇ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂ
ಡು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವವನಲ್ಲ ಆಆಕಾ
ದಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಷಯಗಳು ಸ್ಫುರಿಸಲು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ
ನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಸಾ
ಧಾರಣಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ದೈವಾಯತ್ತವೆಂದು ತಾವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ
ಪದ್ಧತಿ ಇರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಇತರರು ಗ್ರಂಥಕಾರರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು
ಅದ್ಭುತವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರೆಂಬುದು—

“ उक्तं नो वक्ति भूयः कचिदपि लिखितं नैव निर्माणी ”

ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದವರಿಗೆ ವಿಶದವೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಈತನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಪದಗುಂಭನವನ್ನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂ ನಿರೂಪಿಸುವ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಭಾವಿಸಲಾಗಿ, ಈ ಕವಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತನೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈತನು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆಮಾಡಿ ಕೂಡ ಸೇರಿಸಿರುವನು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಪೀಠಿಕಾಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ—

“ಎರಡುತೋಳಿನ ವಿಷು ಮುಖವೊಂ
ದಹಿಲಿ ಮೆಜ್ಜಿವೆ ಬ್ರಹ್ಮನೊಸಲಿ
ವರನಯನವೊಂದಿಲ್ಲದಾ ಸನ್ನು ತಪರಮಶಿವ || ”

ಎಂದು ವ್ಯಾಸರ ವರ್ಣನೆಯು

‘ ಅचतुर्वदनो ब्रह्मा द्विबाहुरपरो हरिः ।
अफाललोचनश्शंभुर्भगवान्बादरायणः ॥ ’

ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನಶ್ಲೋಕದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಇದೇ ಪರ್ವದ ಆರನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂ ವರಪ್ರಕರಣದ—

ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನು ಬರ ಬರ
ಹಿರಿಯನತಿವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಾತನು
ಪುರಹರನು ಭಸ್ಮಾಂಗಭಿಕ್ಷುಕನುರಗಭೂಷಣನು ।
ಸುರಶಿರೋಮಣಿ ಗರ್ವಿಯೂಷ್ಮಾ
ಕರನು ದಿನಪತಿ ಇಂದು ಹೈಯಕಳ
ತರಳ ವೈಶ್ವಾನರನು ವಂತಕನೀತ ನಿಷ್ಕರುಣಿ || (43 ಪ.)

ಆತ ರಾಕ್ಷಸಯೋನಿ ನಿರುರುತಿ
ಈತನೇ ಜಡರಾಶಿಗಧಿಪತಿ

ವಾತ ಮಿಗೆ ಚಂಚಲನು ಯಕ್ಷನು ನೀತಿಬಾಹಿರನು |
 ಈತ ಧನಪತಿ ಲುಬ್ಧಕನು ತಾ
 ನೀತನುದತ ನಾತ್ರಿಯಂಬಕ
 ನೀತರೆಲೆ ಕಿಗ್ಗಿ ಉಯರಶ್ವಿನಿದೇವರಿವರೆಂದು || (44 ಪ.)

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳು

एष ब्रह्मातिवृद्धस्तपति दिनपतिश्चंचलो मातरिश्वा
 दिग्वासा नीलकण्ठस्त्रिदशपतिरसौ गर्वितः क्षीयतेजः ||
 इत्थं देव्या विचित्र्य भ्रमरकुलकलागीतशब्दप्रफुल्ला
 दत्ता माला मुरारे: सुरतरुकुसुमालंकृता पातु युष्मान् ||

ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಶ್ಲೋಕದ ಛಾಯೆಯಾಗಿರುವುವು.

ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾ
 ಲೋಚಿಸಲಾಗಿ ಈ ಕವಿಯು ಭಾಷಾದ್ವಯದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಸಂಗಿಯೆಂದು
 ಬಹುದರ್ಶಿಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಈ ಕವಿಯು ಕರ್ಣಾಟಕವ್ಯಾಕರಣಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ
 ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯು ಓದಿಕೊಂಡವನಲ್ಲ
 ವೆಂದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಊಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಿಂದ
 ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಕವಿಗಳು ಈಪಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಅಕ್ಷರ
 ಸಂಖ್ಯಾದಿ ನಿಯಮವಿಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸುಖೋದ್ಧವಲ್ಲದ
 ಹಳಗನ್ನಡಪದಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ, ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ
 ರುವ ಕನ್ನಡಪದಗಳಿಂದೇ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನವಲಂ
 ಬಿಸಿ ಇರುವನೆಂದೂ, ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಶಬ್ದಮೆಣ್ಣಾದಿವ್ಯಾಕರಣ
 ವಿರೋಧವು ದೂಷಣವಲ್ಲವೆಂದೂ ಪರಿಣಿತಾಸಂಚಿಕೆಯ (ಕನ್ನಡಸಂಪದ
 3 ನೆಯ ನಂಬರಿನ) ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶದವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದವನಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು.

ಈ ಕವಿಯ ಜೀವಿತಕಾಲವು ಆವುದೆಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು ಈ ಕವಿಯ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಏನೂ ಸಾಧಕ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಕವಿಚರಿತ್ರವಿಮರ್ಶಕರು 1508—1530 ರವರೆಗೂ ಗಣನೆಗೆ ಬರುವ ಕ್ರೈಸ್ತವಾಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವಿಜಯನಗರದ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಯು ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕವಿಯನ್ನು 1590ನೆಯ ಕ್ರೈಸ್ತವಾಬ್ಬದಲ್ಲಿದ್ದ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿಯು ತೊರವೆ ರಾಮಾಯಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—

ಸರಸವರ್ಣಕಕವಿಗಳೊಳು ಭಾ
ಸುರಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೊಬ್ಬನು
ಪರಕಿಸುವೊಡಾನೊಬ್ಬ ಮಗುಚೆರಡನೆಯ ವರ್ಣಕಕೆ |
ವರಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೊಬ್ಬನು
ಎರಡನೆಯಲಾನೊಬ್ಬ ಮಿಕ್ಕಿನ
ಬರಡು ಕವಿಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಸುವನೇ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ ||

ಎಂದು ಹೊಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಆತನಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರಾಚೀನನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಈ ಭಾರತದ ದಶಪರ್ವಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಪ್ರಚುರವಾಗಿರುವಾಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆಕಂಡ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಭಾರತದ ಲಿಖಿತಪ್ರತಿಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವಾಗ ಮುದ್ರಿತಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿರಚಿತಗ್ರಂಥವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ರೀತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು.

ಪರ್ವ	ಮುದ್ರಿತಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಂಧಿಗಳು	ಒಲೆಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಂಧಿಗಳು
ಆದಿಪರ್ವ	20 ಸಂಧಿಗಳು.	* 53 ಸಂಧಿಗಳು.
ಸಭಾಪರ್ವ	16 ,,	17 ,,
ಅರಣ್ಯಪರ್ವ	23 ,,	34 ,,
ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ	11 ,,	12 ,,
ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವ	9 ,,	31 ,,
ದ್ರೋಣಪರ್ವ	19 ,,	23 ,,

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಧಿವೈತ್ಯಾಸವು ಇರುವುದಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವು ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವೈತ್ಯಾಸಗಳಿರುವುವು.

ಹೀಗೆ ಮುದ್ರಿತಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುವ ಅಸಂಪೂರ್ಣತೆಯು ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದು ದರಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಮುದ್ರಣವು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮುದ್ರಣಕಾರ್ಯವು ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದರ ಶೋಧನಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿವರಣೆ—

ಗುರ್ತು ಗ|| ಒ|| ಲೈಬ್ರರಿ ಸಂಬರು

ವಿಶೇಷ

ಕ.	ನಂ 70	ಸಮಗ್ರ. 1763 ನೆಯ ಶಕವರ್ಷ ಬರೆದುದು.
ಖ.	,,	ಸಮಗ್ರ. ಕ್ರೌಪ್ಪೆನ್ ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರಿಂದ ಬಂದದ್ದು.
ಗ.	,, 218	ಅಸಮಗ್ರ.
ಘ.	,, 210	ಅಸಮಗ್ರ.
ಚ.	,, 251	ಸಮಗ್ರ.
ಛ.	,, 57	ಅಸಮಗ್ರ.
ಜ.	,, 2	ಪ್ರಾಯಿಕ ಸಮಗ್ರ. ಪುರಾತನಪ್ರತಿ.
ಝ.	,, 266	ಅಸಮಗ್ರ.
ಟ.	,, 205	ಸಮಗ್ರ.
ಠ.	,, 273	ಅಸಮಗ್ರ.

* ಉಪೋದ್ಭೂತಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಸಂಧಿಗಳು ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು—ಅಂದರೆ ಚ, ಛ, ಟ, ಗುರ್ತುಗಳ—ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮಾತ್ರ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುವು. ಉಳಿದ 7 ಪ್ರತಿಗಳೂ ಈಗ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಪಾಠಭೇದಗಳು ಕಂಡುಬರುವುವು. ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪದಗಳು ಮಾತ್ರವಿದ್ದು ಅರ್ಥಭೇದವಾಗದಂತಿರುವುದು, ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುವು. ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಹೇಳುವುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಗತವಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ಪುಸ್ತಕಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಉಳಿದ ಏನೋ ಒಂದುರೀತಿಯಿಂದ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಪುಸ್ತಕಾಂತರಪಾಠಗಳನ್ನು ಆಯಾಪುಟಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕದ ಚಿಹ್ನೆದೊಡನೆ ತೋರಿಸಿದೆ. ಹೇಗೂ ಹೊಂದದೇ ಇರುವ ಪಾಠಭೇದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಇಲ್ಲದೆಯೂ ಅಪಸಂಧಿಯಾಗಿಯೂ ಪಾಠಗಳು ಇರುವುವು. ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಯುಕ್ತಪಾಠವು ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ಪೂರ್ವೋತ್ತರಾನುಗುಣ್ಯದಿಂದ ಆಲೋಚಿಸಲಾಗಿ ಯಾವಪುಸ್ತಕಪಾಠವೂ ಹೊಂದದೇ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಧರ್ಭವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಹುಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರಶೋಧನೆಯೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಂತು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿಯೂ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿಯೂ ಅಸಂಗತವಾಗಿಯೂ ಯಾವಶೋಧನೆಯೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಮಾದಿಕದೋಷಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಗುಣಜ್ಞರು ಕ್ಷಮಿಸಲರ್ಹವಾಗಿವೆ.

ಈಗ ಮುದ್ರಿಸಿರುವ ಪಾಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮತ್ಸ್ಯಾಧ್ಯವತಾರ ಚರಿತ್ರಭಾಗವು ಮತ್ತು ಐರಾವತದ ಕಥೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತಮೂಲಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಈ ಭಾಗದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಲರ್ಹವೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಎಂಬುದು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿಷಯ

ನಾಗಿದೆ. ಇದರ ನಿರ್ಧಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾರತಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ
ನಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತತ್ರಯಭಾಷ್ಯಕಾರರಲ್ಲಿ ದ್ವೈತಭಾಷ್ಯ
ಕಾರರೊಬ್ಬರೆ ಭಾರತದ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದವರು. ಅವರು
ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಣಿಯವೆಂಬ ಗ್ರಂಥ
ವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪದಾರ್ಥಕಥನಪೂರ್ವಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
ವನ್ನು ಮಾಡದೆ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಣಿಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ
ವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ —

कचिद्विग्रहान् प्रक्षिपन्ति कचिदंतरितानपि ।

कुर्युः कचिच्च व्यत्यासं प्रमादात्कचिदन्यथा ॥

अनुत्सन्ना अपि ग्रंथा व्याकुला इति सर्वशः ।

उत्सन्नाः प्रायशस्सर्वे कोट्यंशोपि न वर्तते ॥

ग्रंथोप्येवं विलुलितः

देशे देशे तथा ग्रंथान् दृष्ट्वा चैव पृथग्विधान् ॥

ಎಂಬ ಭಾಗದಿಂದ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೇಗೆ ಇದ್ದವು
ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ
ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಈಗ 800 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಭಾರತಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ
ಅನೇಕ ಅಧಿಕಭಾಗಗಳು ಸೇರಿದ್ದು ವೆಂದೂ ಇದ್ದ ಭಾಗಗಳು ಅಧಿಕ
ವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದು ವೆಂದೂ ಬಂದೊಂದುಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ
ಪಾಠವೂ ಬಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ವೈಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ
ಈಗ ಮದ್ರಾಸು ಬೊಂಬಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿ
ರುವ ಭಾರತಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಠಭೇದವು ಹೇಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರು
ತ್ತದೆ. ಭಾರತಗ್ರಂಥದ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸಪಾದಲಕ್ಷವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ
ಇರುವುದು. ಇಷ್ಟು ಪರಿಮಾಣವುಳ್ಳ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಾದ್ಯವತಾರ
ಚರಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರು
ವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಣಿ

ಯವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ದಶಾವತಾರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಈಕೆಗೆ ದೊರೆತ ಭಾರತಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಾಧ್ಯವತಾರಗಳುಳ್ಳಭಾಗವೂ ಇತ್ತೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಆಚರಿತ್ರಗಳನ್ನು ಈ ಕವಿಯೇ ರಚಿಸಿರುವನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿರುವ ಪುರಾತನವಾದ ಬಹುಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಈಭಾಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಯುಕ್ತವೆಲ್ಲವೆಂದು ಬಹುಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಶೋಧನಪೂರ್ವಕಮುದ್ರಣವು ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗುಣಗ್ರಾಹಿಗಳು ಅಭಿಜ್ಞರೂ ಆದ ವೆರೆಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದೆ.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆ .

ವಿಷಯ	ಪುಟ
೧ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ದೇವತಾಸ್ತುತಿಗಳು 1	1
ಕವಿಪಂಡಿತಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ತಾನು ರಚಿಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವಿಕೆ 2	2
ಕವಿಯು ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ 6	6
ಭಾರತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕಥನ 9	9
೨ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಸೂತರು ಬರಲು ಶೌನಕಾದಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ 9	9
ಸೂತರ ಪ್ರತಿವಾಚನ 10	10
ತಾವು ಹೇಳುವ ಕಥೆಯು ಸಕಲಪಾಪಹರವು ಪುಣ್ಯಕರವು ,,	,,
೩ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಜನಮೇಜಯನು ರಾಜ್ಯರಕ್ಷಣಮಾಡುವಾಗ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಗಮನ 14	14
ವೇದವ್ಯಾಸರು ಮುಂದೆ ಬರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ 15	15
ವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹಯವು ಬರಲು ಅದನ್ನು ಲಾಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ 17	17
ರಾಜನು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಲು ಅದು ಮಂದರಾಚಲಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಿಡುವಿಕೆ 18	18
ಮಂದರಾಚಲದಲ್ಲಿ ಶಾಪದಿಂದ ಮನುಷ್ಯಳಾಗಿದ್ದ ದೇವಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಿಕೆ ,,	,,
ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ 19	19
ಬಳಿಕ ರಾಜನು ಪೂರ್ಣಸಾತ್ವಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಮೃತ್ವಿಜರು ಸಾಯುವಿಕೆ 21	21
ರಾಜನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಬಂತೆಂದು ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳುವಿಕೆ 22	22

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಹೋಗಲು ಉಪಾಯವೇನೆಂದು ಕೇಳಲು ಭಾರತವಂ ಕೇಳೆಂದು ವ್ಯಾಸರ ಉಪದೇಶ	23
ಫಲಕಥನ	24

೪ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಮನುವು ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಮೀನು ಬರಲು ಅದಕ್ಕೆ ಅದರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ	25
ಅಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯರೊಪನಾದ ಹರಿಯು ಮನು ವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ	27
ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ದಿನಮಾನಾದಿಕಥನ	28
ಅಗೆ ವೇದವೆಲ್ಲವು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿರುವಾಗ ತಮನೆಂಬ ದೈತ್ಯನು ಅದನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವಿಕೆ	29
ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ವೇದವನ್ನು ಪಠಿಸುವರಿಗೆ ಅನರ್ಥ	”
ವೇದಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಗಳು ತಮನಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡಿಸೆಂದು ಹರಿ ಯನ್ನು ಮರೆಹೊಗುವಿಕೆ	30
ವೇದಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಮೊರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಮನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ	31
ಮತ್ಸ್ಯಗಳ ಪರಿಮಾಣಕಥನ	32
ಮತ್ಸ್ಯವತಾರನಾದ ಹರಿಯ ಬಾಲದ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ತಮನು ಸಾಯು ವಿಕೆ	33
ವೇದಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ	”
ವೇದಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಪೂರ್ವದಂತೆ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೃಜಿ ಸ ಸರ್ವಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಿಕೆ	34

೫ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಜನಮೇಜಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸು ವಿಕೆ	36
ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ	”
ದೇವತೆಗಳ ಸತಿಯರ ಸೃಷ್ಟಿ	39
ಖಳಿಕ ಋಷಿಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ	”

ವಿಷಯ.	ಪುಟ
ದೈತ್ಯರಿಗೆ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟವಂತೆ ಜೀವಿಸುವುದೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನ ಅಪ್ಪಣೆ	41
ಕಮ್ರವು ವಿನತೆಯನ್ನು ಸುರಪತಿಯ ಕುದುರೆಯು ಬಿಳಿದೂ ಕಂಡದ್ದು ಎಂದು ಕೇಳುವಿಕೆ	46
ಬಿಳಿದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ವಿನತೆಯು ದಾಸಿಯಾಗುವಿಕೆ	48
ಗೇರುಡನು ತಾಯಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಕದ್ದುವಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅಮೃತವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ	48
ಅಮೃತವಂ ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ತಾಯಿ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಿಕೆ	50
ಇಂದ್ರನು ಸಪರವಾರನಾಗಿ ಬರುವಾಗ ದೂರ್ವಾಸರ ದರ್ಶನ	51
ದೂರ್ವಾಸರು ಕೊಟ್ಟ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ತಾನು ಧರಿಸದೆ ಐರಾವತಕ್ಕೆ ಹಾಕಲು ದೂರ್ವಾಸರ ಕೋಪ ...	52
ಇಂದ್ರನಿಗೆ ದೂರ್ವಾಸಶಾಪದಿಂದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ...	53
ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಳೆಯಲು ದೇವತೆಗಳು ಹರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು ವಿಕೆ	”
ಬ್ರಹ್ಮನ ತ್ಯಾಜ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಕರೆದು ಕೋಣಿತಪುರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ	”
ಅಲ್ಲಿ ಶಾಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಆದರ	54
ಅಂಧಾಸುರನ ಸಭೆ ...	57
ಗೇರುವು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಕೊಡಲು ಹರಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ	58
ಅಂಧಾಸುರನು ಹರಿಯ ಬಳಿ ಬರುವಿಕೆ	59
ದೇವದೈತ್ಯರು ಕೂಡಿ ಮಂದರಪರ್ವತವನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ	60
ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂದರವಿಟ್ಟು ದೇವದೈತ್ಯರು ಕಡೆಯುವಿಕೆ	62
ಅಲ್ಲಿ ಐರಾವತ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಜನನ	63
ಹುಟ್ಟಿದ ಅಮೃತವನ್ನು ದೈತ್ಯರು ಶಿವನ ಬಳಿ ಕೊಡುವಿಕೆ	64
ಅಮೃತವನ್ನು ಯಾರು ಬಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ	65
ದೇವದೈತ್ಯರಿಗೆ ಅಮೃತವಂ ಕೊಡಲು ಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ	66
ರಾಹುಕೇತುಗಳು ಸುರರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಬರುವಿಕೆ	67
ಅಮೃತವನ್ನುಂಟು ರಾಹುಕೇತುಗಳ ಖಂಡನ	68

ಒನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಋಷಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಶಿವನು ಬರುವಿಕೆ	69
--------------------------------	----

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಶಿವನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ ಬಾಲರ ಕಾಟದಿಂದ ಶಿವನು ಶಿವನು ಆಶ್ರಯದಿಂದ	70
ಶಿವದೇವನು ಉರಿಯುವಾಗ ಕಾಮಧೇನುವು ಹಾಲ ಕರೆ	71
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	72
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	73
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	74
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	75
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	76
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	77
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	78
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	79
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	80
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	82
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	83
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	84
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	86
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	87
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	88
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	90
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	91
ಶಿವದೇವನು ದ್ರೋಣನು	94

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ವರಾಹಾವತಾರ	95
ವರಾಹ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷರ ಯುದ್ಧ	96
ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಸಂಹಾರ	98
ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನಿಗೆ ಪುತ್ರಜನನ	99
ಭೂದೇವೀಕೃತಸ್ತೋತ್ರ	102
ನರಕಾಸುರನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಾ ತಿಪುರದಾನ	102
ಹರಿಯು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವಿಕೆ	103
ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಭಯದಾನ	103
Vನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ತಪಸ್ಸು	104
ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿಂದು ಹರನ ಅಪ್ಪಣೆ	105
ಆವ ರೀತಿಯಿಂದೂ ಮರಣಬಾರದಂತೆ ಪಾರ್ಥನೆ	106
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿಗೆ ವರಲಾಭ	107
ನಾರದರು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಿರುವಿನ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ	108
ಸರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಆಕೆಯನ್ನು ರತ್ನ ಪುರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ	110
ವರವನ್ನು ಪಡೆದು ನಾರಾಯಣನ ಬಳಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವಿಕೆ	110
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿಗೆ ಸ್ವಪುರಾಗಮನ	111
ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಹರಿಭಕ್ತನೆಂದು ತಿಳಿಯುವಿಕೆ	112
ಹುಟ್ಟಿದ ಎಂಟು ಜನಗಳ ಹೆಸರುಗಳು	113
ಹರಿಯನ್ನು ನೆನೆಯಬೇಡವೆಂದು ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆ	114
ಹರಿಯೇ ಸಂರಕ್ಷಕನೆಂದು ಮಗನ ಉತ್ತರ	115
ಮಗನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ನಾನಾಧೋಪಾಯ	117
ಮಗನ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ	119
ಯಾವ ಉಪಾಯದಿಂದಲೂ ಸಾಯದೇ ಇರಲು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವಿಕೆ	120
ಸಮುದ್ರದಿಂದಿದ್ದ ರಾಜಗೃಹಕ್ಕೆ ಬರುವಿಕೆ	121
ಹರಿಯೇ ತನಗೆ ಬಂಧುವೆಂದು ಪ್ರಲ್ಹಾದನ ವಚನ	121
ಹರಿಯನ್ನು ಪ್ರಲ್ಹಾದನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಬರುವಿಕೆ	121

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಹರಿಯ ನೆನೆಯ ಬೇಡವೆಂದು ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆ 122
ಹರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆವಕ್ಕಳ ವಿವಾದ ,,
ಕೋಪದಿಂದ ಹರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸೆಂದು ತಂದೆಯ ವಚನ 123
ಪ್ರಲ್ಬದ ಕೃತಸ್ತುತಿ 126
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಕೋಪ 128
ನೃಸಿಂಹಾವತಾರ 129
ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯು ಮೃಗವೆಂದು ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಅಪಹಾಸ ,,
ನರಸಿಂಹದೇವರು ಮತ್ತು ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಗಳ ಸಂವಾದ 130
ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ದೈತ್ಯಗವನ 131
ದೈತ್ಯರ ಸಂಹಾರ 132
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಸಂಹಾರ 134
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಸ್ತುತಿ ,,
ವರವ ಬೇಡು ಎಂದು ನರಹರಿಯ ಅಪ್ಪಣೆ 135
ಹರಿದ್ವೇಷಿಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಾಭಿವಾಚಕವನ 138
೯ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಶಂಭುವು ಶರಭಾಕಾರನಾಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಿಕೆ 143
ಶರಭನ ಪರಾಜಯ 143
ರುದ್ರಕೃತಸ್ತುತಿ 144
ದತ್ತಾತ್ರೇಯಾವತಾರ 146
ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಜನನ 147
ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ದಿಗ್ವಿಜಯ ,,
ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ 150
೧೦ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಅದಿತಿಕೃಷ್ಣಪರ ತಪಸ್ಸು 152
ವಾಮನಾವತಾರ ,,
ಬಲಿಯ ನಗರಿಗೆ ವಾಮನದೇವರ ಆಗಮನ 154
ಮೂರಡಿಭೂಮಿಯ ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚತ್ತಾಪ 156
ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ವಿತಳಪ ವೇಶ 158

ವಿಷಯ

ಪುಟ

೧೧ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಲೋಕವಿಸ್ತಾರಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ	160
-------------------------------	------	------	-----

೧೨ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಜನಮೇಜಯನ ಪೌರ್ವಿಕರ ವೃತ್ತಾಂತ	168
ಅಪ್ಪವಸುಗಳಿಗೆ ಶಾಪಕಾರಣ	171
ಗಂಗಾವರುಣರಿಗೆ ಮಾನುಷಜನ್ಮ ಕಾರಣಪ್ರಶ್ನೆ	174
ಬ್ರಹ್ಮಸಭೆಗೆ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಆಗಮನ	”
ಗಂಗೆಯ ವಸ್ತ್ರವು ಜಾರಲು ವರುಣನು ನೋಡುವಿಕೆ	”
ಆಗ ವರುಣನಿಗೆ ಮಾನುಷ್ಯನಾಗೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪ	175
ವರುಣನು ಶಂತನುವಾಗಿ ಜನಿಸುವಿಕೆ	176
ಶಂತನುವಿಗೆ ಗಂಗಾದರ್ಶನ	177
ವಿವಾಹವಾಗುವಿಕೆ	”
ಈ ಶಿರುವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡವೆಂದು ಶಂತನುವಚನ	178
ಗಂಗೆಯು ಭೀಷ್ಮನನ್ನು ಶಂತನುವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಿಕೆ	”

೧೩ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಚಂದ್ರವಂಶದವರ ಮಹಿಮೆ
ಉಪಂಚರವಸುವಿಗೆ ಪುತ್ರ ಮತ್ತು ಪುತ್ರಿಯ ಜನನ	181
ದಾಶರಾಜನು ಮೀನನ್ನು ತಂದು ಕಡೆಯಲು ಮಕ್ಕಳು ಸಿಕ್ಕುವಿಕೆ	182
ಗಂಡುವಾಗುವನ್ನು ಅರಸಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಂಗಸನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ	”
ಆಕಸ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾಶರರಿಂದ ವ್ಯಾಸೋತ್ಪತ್ತಿ	183
ಆಗ ಶಂತನುವಿಗೆ ಸತ್ಯವತಿಯ ದರ್ಶನ	185
ಸತ್ಯವತಿಯು ಒಪ್ಪದಿರಲು ಚಿಂತೆಯಿಂದಿರುವಿಕೆ	187
ಸತ್ಯವತಿಯನ್ನು ತಂದೆಗೆ ಭೀಷ್ಮನು ವಿವಾಹ ಮಾಡುವಿಕೆ	188
ಶಂತನುವಿಗೆ ಚಿತ್ರಾಂಗದವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯಜನನ	189
ಚಿತ್ರಾಂಗದನು ಮೃತನಾಗಲು ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯನ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನ	”
ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯನ ವಿವಾಹ	190
ಅಂಬಾಭೀಷ್ಮರ ಕಲಹ	”
ಪರಶುರಾಮರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೆಂದು ಅಂಚೆಗೆ ನಾರದೋಪದೇಶ	191

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಅಂಚೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಾ ಎಂದು ಪರ ಕುರಾಮರ ಅಪ್ಪಣೆ 192	192
ಆಗ ಯುದ್ಧವಾಗಲು ಪರಕುರಾಮರ ಪರಾಜಯ 193	193
ನೀನೇ ಭೀಷ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿ ನಡೆಯುವಿಕೆ 194	194
ಅಂಚೆಯು ಭೀಷ್ಮನನ್ನು ಶಪಿಸಿ ಹೋಗುವಿಕೆ 196	196
ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಂಚೆಗೆ ಶಂಕರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಆಲಾಪ ... ,,	,
ಅಂಚೆಯ ದೇಹತ್ಯಾಗ ,,	,
ಮೊದಲು ಮಗಳಾಗಿ ಬಳಿಕ ಪುತ್ರನಾಗುವನೆಂದು ದ್ರುಪದಗೆ ಶಂಕರನ ವರ ... 196	196
ಅಂಚೆಯು ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿರಲು ವಿವಾಹವನ್ನು ನಡೆಸುವಿಕೆ ,,	,
ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಲು ಕಿಬಿಂಡಿಯ ವನಪ್ರವೇಶ 197	197
ತುಂಬಿರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪುಂಸ್ತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿ ... ,,	,
ಬಂದ ಪುಂಸ್ತ್ವವು ಸ್ಥಿರವಾಗುವಿಕೆ ... 199	199
೧೪ನೆಯ ಸಂಧಿ	
ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯನ ಮರಣ 201	201
ವೇದವ್ಯಾಸಾಗಮನ 202	202
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರದಿಜನನ 203	203
ಯಮನಿಗೆ ಮಾಂಡವ್ಯಶಾಪ 204	204
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವಿವಾಹ 207	207
ಕುಂತಿಯ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತ ,,	,
ದೂರ್ವಾಸರ ಆಗಮನ 208	208
ಕುಂತಿಯ ಉಪಶಾರ ,,	,
ಕುಂತಿಗೆ ದೂರ್ವಾಸರ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ,,	,
ಕುಂತಿಯು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಲು ಸೂರ್ಯಾಗಮನ ,,	,
ಕುಂತಿಗೆ ಪುತ್ರಜನನ 209	209
ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವನ್ನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಿಕೆ 210	210
ಆಮಗುವನ್ನು ಸೂತನು ಮನೆಗೆಯ್ದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಡುವಿಕೆ ,,	,
ತನಗೆ ಪುತ್ರಲಾಭವಾಯಿತೆಂದು ನಾನಾಧಾನ ... 211	211

ವಿಷಯ	ಪುಟ
೧೫ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಪಾಂಡುಸಿಗೆ ಕುಂತೀಮಾಧಿಯರ ನಿವಾಹ	213
ಪಾಂಡುವಿನ ರಾಜ್ಯಸಂಪಾದನ	214
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಚಿಂತೆ	215
ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಗಮನ	216
ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ವ್ಯಾಸರ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ	217
ಪಾಂಡುವು ಮೃಗರೂಪರಾದ ಋಷಿದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುವಿಕೆ	218
ಆಮುನಿದಂಪತಿಗಳ ಕೋಪ, ಪಾಂಡುವಿನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ	219
ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಮುನಿಶಾಪ	220
ಪಾಪಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾಧಾನ ತಪೋವನಗಳಿಗಮನ	221
ಆವನದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುರಾಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಕುಂತಿಯ ವಚನ	222
ಕುಂತೀಪಾಂಡುಗಳ ಸಂವಾದ	224
ಕುಂತಿಯು ದೂರ್ವಾಸರಿಂದ ಖಂಡ ಮಂತ್ರದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವಿಕೆ	225
ಪತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಕುಂತಿಯು ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆಯುವಿಕೆ	226
ಧರ್ಮಜನನ	228
ಕುಂತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದ ಸಂಗತಿಯುಂ ಕೇಳಿದ ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ಗರ್ಭಪಾತ	229
ವ್ಯಾಸರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಗರ್ಭಸಂರಕ್ಷಣೆ	230
ಭೀಮಜನನ	231
ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ದುಶ್ಯಲಾಜನನ	232
ಭೀಮಾಂಗಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಪರ್ವತಭೇದನ	234
ಅರ್ಜುನನ ಜನನ	236
ಮಾಧಿಗೆ ಒಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಯೆಂದು ಪಾಂಡುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆ	237
ಕುಂತಿಯ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದಿಂದ ಮಾಧಿಗೆ ನಕುಲಸಹದೇವರ ಜನನ	238
ಪಾಂಡುವು ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದದನ್ನು ವಸುದೇವನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ	239
ವಸುದೇವನು ಭೂಪಣಾದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ	242
ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನು ಖಂಡ ಅಭಯವಂ ಕೊಡುವಿಕೆ	242
೧೬ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಕರ್ತವ್ಯಗತವರ್ತದಲ್ಲಿ ಮುನಿವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪಾಂಡುವಿನ ವಾಸ	242

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ವಸಂತಖುತುವರ್ಣನೆ	243
ಆಗ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ವನದಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ರಿಯ ದರ್ಶನ	245
ಮಾದ್ರಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ಪಾಂಡುವಿನ ಮರಣ	247
ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಲಾಪ	248
ಕುಂತೀಮಾದ್ರಿಯರ ಸಹಗಮನವಿಚಾರ	249
ಮಾದ್ರಿಯ ಸಹಗಮನ	250
ಮುನಿಗಳು ಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ತಂದೆಬಿಡುವಿಕೆ	251
ವ್ಯಾಸರು ಸತ್ಯವತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿರಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ	252
ಸತ್ಯವತಿ ಮತ್ತು ಸೋನೆಯರ ಲೋಕಾಂತರಗಮನ	253
೧೭ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಪಾಂಡವಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರರ ಆಟಗಳು	254
ಭೀಮನ ಪರಾಕ್ರಮ	255
ಭೀಮಸೇನನ ಮೇಲೆ ಬಾಬರ ದೂರುಗಳು	256
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಬುದ್ಧಿವಾದ	257
ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನರಿಗೆ ವೈರಾಭಿವೃದ್ಧಿ	258
ಭೀಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಉಪಾಯಗಳು	259
ಭೀಮವಾಸುಕಿಸಂವಾದ	260
ಭೀಮನ ಪಾತಾಳಲೋಕಗಮನ	261
ಪಾತಾಳಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ವಿವಾಹ	262
ನಾಗಕನ್ಯೆ ಕೆಯಿಂದ ಭೀಮನು ಅಮೃತಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಿಕೆ	263
ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಅಮೃತಪಾನಮಾಡಿದುದು	264
ಇಂದ್ರಾದಿಗಳು ಸೋತು ಕಿವನನ್ನು ಮರೆಹೋಗುವಿಕೆ	265
ರುದ್ರಭೀಮರ ದೈವದ್ವಯುದ್ಧ	266
ಪಾರ್ವತಿಯು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಂತೆ ಕಿವನನ್ನು ಬಿಡುವಿಕೆ	267
ವ್ಯಾಘ್ರೇಶ್ವರಪ್ರತಿಷ್ಠೆ	268
ಕುಂತಿಗೆ ಭೀಮ ಬರುವನೆಂದು ವ್ಯಾಸರ ವಚನ	269
ದುರ್ಯೋಧನನ ಚಿಂತೆ	270
ಭೀಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಉಪಾಯಚಿಂತನೆ	271
ವಿಷಾನ್ವ ಪನ್ನು ತಿಂದು ಮತ್ತು ಕೌರವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವಿಕೆ	272

ವಿಷಯ.	ಪುಟ
ಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಶಸ್ತ್ರಾದ್ಯಭ್ಯಾಸ 269
ದೋಷಾಚಾರ್ಯರ ಜನನ 270
ದ್ರವಿಡಜನನ 271
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಜನನ "
ದೋಷರಿಂದ ದ್ರವಿಡಗೆ ರಾಜ್ಯಲಾಭಸೂಚನೆ 272
ದೋಷರಿಗೆ ಅರ್ಧ ರಾಜ್ಯದಾನಪ್ರತಿಜ್ಞೆ "
ದ್ರವಿಡನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಲಾಭ "
ದೋಷಾಚಾರ್ಯರು ಪರಶುರಾಮರ ಬಳಿ ಬರುವಿಕೆ 273
ದೋಷಪರಶುರಾಮರ ಸಂಭಾಷಣ 274
ಶಸ್ತ್ರಾದ್ಯಭ್ಯಾಸವನ್ನು ವರಸುವಿಕೆ 275
ದೋಷನು ದ್ರವಿಡನ ಬಳಿ ಬರುವಿಕೆ 276
ಐಶ್ವರ್ಯಮದರಿಂದ ದ್ರವಿಡರಾಯನ ಉಪೇಕ್ಷೆ "
ಆಗ ದೋಷಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ 277

೧೧ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಧರ್ಮಾದಿಗಳ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ 285
ಧರ್ಮಧಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ದೋಷಾಚಾರ್ಯರ ಪರೀಕ್ಷೆ 287
ಅರ್ಜುನನ ಶಸ್ತ್ರಕೌಶಲವನ್ನು ದೋಷನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ 290
ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ದೋಷರು ಸಕಲವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದುದು "
ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಬರುವಿಕೆ 292
ದೋಷರು ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದುದು 293
ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದೆಂದು ದೋಷರ ಹೇಳಿಕೆ "
ವಿದ್ಯಾಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳನಿರ್ಮಾಣ 294
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕುಂತೀಮೊದಲಾದವರ ಆಗಮನ 295
ರಾಜಕುಮಾರರ ವಿದ್ಯಾಪ್ರದರ್ಶನ 297
ದುರ್ಯೋಧನನ ವಿದ್ಯಾಪ್ರದರ್ಶನ 298
ಭೀಮಸೇನನ ವಿದ್ಯಾಪ್ರದರ್ಶನ 299
ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನರ ಕಲಹ ಮತ್ತು ಕಲಹಶಾಂತಿ 300

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಅರ್ಜುನನ ವಿದ್ಯಾಪ್ರದರ್ಶನ	302
ಕರ್ಣನ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಕಾಶ	304
ಕರ್ಣನನ್ನು ಅಂಗದೇಶದ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ	306
ದ್ರೋಣರು ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಬೇಡುವಿಕೆ	308
ಕೌರವರ ಪರಾಜಯ	309
ಪಾಂಡವರು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ	310
ದ್ರುಪದನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗುರುಗಳ ಖಳಿ ತರುವಿಕೆ	311
ದ್ರುಪದನಿಗೆ ದ್ರೋಣರ ಭರ್ತ್ಸನೆ	313
ದ್ರುಪದನ ಪುತ್ರಕಾಮೋಷ್ಠಿ	314
೧೯ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ವೈಕಂಪಾಯನರ ಭಾಷಣ	317
ಕರ್ಣನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿಭಾಂಡತನುಜರ ಆಗಮನ	”
ಕರ್ಣದೈತ್ಯರ ಯುದ್ಧ	318
ಮುನಿಯು ತುಷ್ಠನಾಗಿ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ	319
ಕರ್ಣನು ಸಿಂಧುದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ	320
ಅಲ್ಲಿಂದ ರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯ ಗೆಮನ	321
ಆಗ ಸ್ವಯಂವರವಾರ್ತಾಶ್ರವಣ	322
ಕರ್ಣನು ಯಂತ್ರಮತ್ಸರ್ಯವನ್ನು ಖಂಡನಮಾಡಿದುದು	324
ಮಾಗಧಾದಿಗಳೊಡನೆ ಕರ್ಣನ ಯುದ್ಧ	325
ಮಾಗಧನು ಕರ್ಣನೊಡನೆ ಸ್ನೇಹಮಾಡುವಿಕೆ	328
ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ವಿವಾಹ	”
೨೦ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಗಮನ	330
ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ಐರಾವತವ್ರತನಿರೂಪಣ	332
ಗಾಂಧಾರಿಯ ವ್ರತೋದ್ಯೋಗ	”
ಗಾಂಧಾರಿಯ ಪರಿವಾಂಸ್ತ್ರೀಯರ ವರ್ಣನೆ	334
ವ್ರತಾನಂತರ ನಾನಾದಾನ	335
ಗಾಂಧಾರಿಯು ಕುಂತಿಯನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದುದು	336
ಈಗ ಅರ್ಜುನನು ತಾಯಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿದುದು	337

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಅರ್ಜಾನನು ತಾಯಿಗೆ ಐರಾವತವೆ ಮಾಡಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ	340
ಸುರಪತಿಯು ಗಜವನ್ನು ತರಿಸಲು ಅರ್ಜಾನನ ಪ್ರಯತ್ನ	,,
ಅರ್ಜಾನನು ಇಂದ್ರನ ಸಭೆಗೆ ಬಾಣವನ್ನು ಹಾಕಿದುದು	343
ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಅರ್ಜಾನನ ಪತ್ರ	344
ಅರ್ಜಾನನ ಮೇಲೆ ಇಂದ್ರನ ಕೋಪ	346
ನಾರದರ ವಚನದಿಂದ ಕೋಪಶಮನ	347
ಪ್ರಜಂಘನೆಂಬ ಖಚರನನ್ನು ಕರೆಸುವಿಕೆ ...	348
ಅರ್ಜಾನನಿಗೆ ಪ್ರಜಂಘನಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ	,,
ಇಂದ್ರನ ಪತ್ರಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಗಮಾಡಲು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ	349
ಖಚರನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಅರ್ಜಾನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಿಕೆ	349
ಈಶುತ್ಸವಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಜನಗಳ ಬಿರುವಿಕೆ	350
ಬಾಣಮಯಮಾರ್ಗನಿರ್ಮಾಣ	351
ಅರ್ಜಾನನಿರ್ಮಿತಮಾರ್ಗದಿಂದ ಐರಾವತಾದಿಗಳ ಬಿರುವಿಕೆ	353
ಈಶುತ್ಸವವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಅವರ ಸಂತೋಷ	355
ಕುಂತಿಯು ಗಾಂಧಾರಿಯನ್ನು ವ್ರತಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಆಕೆಯ ಅಸಮೃತ್ತಿ	356
ಬಳಿಕ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕುಂತಿಯ ವ್ರತಾಚರಣೆ	360
ಕುಂತಿಯ ಐರಾವತಾರೋಹಣ	363
ಧರ್ಮರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಐರಾವತಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿದುದು	366

ಶ್ರೀ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಮಹಾಕವಿವಿರಚಿತಂ

ಕರ್ಣಾಟಕಮಹಾಭಾರತಂ

ಆದಿಪರ್ವ.

ಪೀಠಿಕಾಸಂಧಿ.

ದೇವತಾಸ್ತುತಿಗಳು.

ಶ್ರೀವೆನಿತೆಯರಸನೆ ವಿಮಲರಾ
ಜೀವಪೀಠನ ಜನಕ ಜಗಕತಿ
ಪಾವನನೆ ಸನಕಾದಿಸಜ್ಜ ನನಿಕರದಾತಾರ |
ರಾವಣಾಸುರಮಥನ ಶ್ರವಣಸು
ಧಾವಿನೂತನಕಥನಕಾರಣ
ಕಾವುದಾನತಜಗವೆ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ ||

ಶ್ರೀಮದಮರಾಧೀಶನತಪದ
ತಾಮರಸ ಘನವಿಪ್ರಳನಿರ್ಮಳ
ಧಾಮನನುಪಮವಿಮಳಸುರಮುನಿವಿನುತನಿಜಚರತ |
ರಾಮನೂರ್ಜಿತರಾಮ ರಘುಕುಲ
ರಾಮನಾಹವಭೀಮ ಯದುಕುಲ |
ರಾಮ ಪಾಲಿಸು ವೊಲಿದು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ ||

ವೇದಪುರುಷನ ಸುತನ ಸುತನ ಸ
ಹೋದರನ ಹೆಮ್ಮೆಗನ ಮಗನ ತ

ಳೋದರಿಯ ಮಾತುಳನ ಮಾವನ ನತುಳಭುಜಬಲದಿ |

ಕಾದಿ ಗೆಲಿದನನ್ನಣ್ಣನವೈಯು

ನಾದಿನಿಯ ಜಠರದಲಿ ಜನಿಸಿದ

ನಾದಿಮೂರುತಿ ಸಲಹೊ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ ||

೩

ಶರಧಿಸುತೆ ಸನಕಾದಿವಂದಿತೆ

ಸುರನರೋರಗಮಾತೆ ಸುಜನರ

ಪೂಜಿವ ದಾತೆ ಸುರಾಗ್ರಗಣ್ಯಸುಮುನಿವರಸ್ತುತೈ |

ಪರಮಕರುಣಾಸಿಂಧು ಪಾವನ

ಚರಿತೆ ಪದ್ಮಜಮುಖ್ಯಸಕಲಾ

ಮರಸುಪೂಜಿತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕೊಡುಗೆಮಗಧಿಕಸಂಪದವ ||

೪

ವರಚತುರ್ಮುಖ ಕಮಲಸಂಭವ

ಕರಕಮಂಡಲು ವಿಶ್ವಯೋನಿಜ

ಸುರನರೋರಗವಂದ್ಯಜನ ಪರಮೇಷ್ಠಿ ಲೋಕೇಶ |

ಸರಸಿರುಹಭವಪೀಠ ನಾರದ

ವರಪಿತಾಮಹ ಹಂಸವಾಹನ

ಹರಿಹರಪ್ರಿಯ ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನನು ಭಾರತೀರಮಣ ||

೫

ವಾರಿಜಾಸನೆ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರವಿ

ಚಾರದುಧ್ಯವೆ ವಚನರಚನೋ

ದ್ವಾರೆ ಶ್ರುತಿಪೌರಾಣಿಕಾಗಮಸಿದಿ ದಾಯಕೆಯ |

ಸೂರಿಸುರಪತಿಸಕಲಮುನಿಜನ

ಭೂರಿಗುಣಗಣಪದದ¹ ಯುಕ್ತಿಯೆ

ಶಾರದೆಯೆ ನರ್ತಿಸುಗೆ ನಲಿದೊಲಿದೆನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯಲಿ ||

೬

ಶರಣಸಂಗವ್ಯಸನ ಭುಜಗಾ

ಭರಣನಮರಕಿರೀಟಮಂಡಿತ

ಚರಣ ಚಾರುಚರಿತ್ರ ನಿರುಪಮ ಫಾಲಶಿಖಿನೇತ್ರ |
 ಕರಣನಿರ್ಮಳಭಜಕರಘಸಂ
 ಹರಣ ದಂತಿಚಮೂರುಚಮೋಂ
 ಬರನೆ ಸಲಹುಗೆ ಭಕ್ತ ಜನವನು ಪಾರ್ವತೀರಮಣ || ೨

ಗಜಮುಖನ ವರಮಾತೆ ಗೌರಿಯೆ
 ತ್ರಿಜಗದರ್ಚಿತ ¹ ಚಾರುಚರಣಾಂ
 ಬುಜೆಯೆ ಪಾವನಮೂರ್ತಿ ಪದ್ಮಜಮುಖ್ಯಸುರಪೂಜ್ಯೆ |
 ಭಜಕರಘಸಂಹರಣೆ ಸುಜನ
 ವ್ರಜಸುಸೇವಿತೆ ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ
 ಭುಜಗಭೂಷಣನರಸಿ ಕೊಡು ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಮೆತಿಯ ||

ವರಮಣಿಗಳಿಂದೆಸೆವ ಮೌಳಿಯು
 ಸರಸಿಜಾರಿಯ ಕಿರಣ ಧೂಳಿಯು
 ವಿರಚಿಸುವ ಸಿಂಧೂರಭೂಳದಿ ಕುಣಿವೆ ಕುಂತಳದ |
 ಕರಿನಿಭಾಕೃತಿಯೆನಿಸ ವದನದ
 ಕರದ ಪಾಶದ ಮೋದಕದ ವಿ
 ಸ್ತರದ ಗಣಪತಿ ಮಾಡೆಮಗೆ ನಿರ್ವಿಘ್ನ ದಾನವನು ² ||

* ದುರಿತಕುಲಗಿರಿವಜ್ರದಂಡನು
 ಧರೆಯ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿ ಕವಿವಾ
 ರಿರುಹದಿನಮಣಿ ನಿಖಿಳಯತಿಪತಿವಿಜವಂದಿತನು |
 ತರಳನನು ತನ್ನ ವನೆನಿಸಿ ಪತಿ
 ಕರಿಸಿ ಮಗನೆಂದೊಲಿದು ಕರುಣದಿ
 ವರವನಿತ್ತನು ದೇವ ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯ || ೧೦

¹ ತ್ರಿಜಗವಂದಿತ, ಕ. ² ದಾಯಕವೆ, ಕ. ಖ. ಗ.

* ಮುದ್ರಿತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಗಣಪತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಪದ್ಯ ಬಹುಕೋಶಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಎಂಜು ತೋಳಿನ ವಿಷ್ಣು ಮುಖವೊಂ
 ದಜಲಿ ಮೆಜಿವೆ ಬ್ರಹ್ಮನೊಸಲಿ
 ವರನಯನ ವೊಂದಿಲ್ಲದಾಸಂನುತಪರಮಶಿವ |
 ಧರೆಯ ಜೀವರ ಜನ್ಮಮರಣಾಂ
 ಕುರವಿದಾರಕುಲಾರ ವಿದ್ಯಾ
 ಶರಧಿ ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ಮಾಚ್ಚೆ ಮಗಿ ಸನ್ಮತಿಯ || ೧೧
 ವಂದಿತಾಮೆಳಚರಿತನಮರಾ ¹
 ನಂದ ಯದುಕುಲಚಕ್ರ ² ವರ್ತಿಯ
 ಕಂದ ನತಸಂಸಾರಕಾನನಘನದವಾನಳನು ||
 ನಂದನಂದನಸನ್ನಿಭನು ಸಾ
 ನಂದದಿಂದವೆ ನಮ್ಮುವನು ಕೃಪೆ
 ಯಿಂದ ಸಲಹುಗೆ ದೇವ ಜಗದಾರಾಧ್ಯಗುರುರಾಯ || ೧೨
 ಕೃತಿಯು ಸತ್ಕರ್ಣಾಟಕದ ಭಾ
 ರತಕೆ ಮಂಜುಳಮಂಜರಿಯು ಮಹ
 ಕೃತಿಗೆ ನಾಯಕನಾದ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ |
 ನುತಕುಮಾರವ್ಯಾಸಮುನಿಯಾ
 ಕೃತಿಗೆ ಕರ್ತುವೆನಲ್ಕೆ ಸದಲಂ
 ಕೃತಿಚಮ ³ ತ್ಕೃತಿಯೆನಿಸದೇತಕೆ ಶೂಲಿ ⁴ ಸಭೆಯೊಳಗೆ || ೧೩
 ವೀರನಾರಾಯಣನ ಸುಕವಿಕು
 ಮಾರವ್ಯಾಸರಚನಾಕೃತಿಯ ಕೇಳುವೆ
 ಸೂರಿಗಳು ಸನಕಾದಿಗಳು ಜಂಗಮಜನಾರ್ದನರು |
 ಹಾರಗವಿತೆಯ ಬಳಕೆ ಯಂತೆ ವಿ
 ಚಾರಿಸುವೊಡಳವೆಲ್ಲ ಚಿತ್ತವೆ
 ಧಾರು ಹೋ ಸರ್ವಜ್ಞರಾಯರು ಸಲಿಗೆ ಬಿನ್ನಪವೆ || ೧೪

1 ಮರಸೇವ್ಯನಾಯಕ, ಘ.

2 ನಂದಮುನಿ ಯತಿ ಚಕ್ರ, ಘ.

3 ಕೃತಿಯೆನಿಸದೇತಮ, ಕ.

4 ಸದಕಮಲಾದಿ, ಕ

ಕವಿಪಂಡಿತ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ತಾನು ರಚಿಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವಿಕೆ.

ಕೃತಿಯನವಧರಿಸುವುದು ಸೂಕವಿಯು

ಮೆತಿಗೆ' ಮಂಗಳವೀವುದಧಿಕರು

ಸ್ತುತಿಸುವುದು ತಿದ್ದುವುದು ಮೆಚುವುದು ಲೇಸ ಚಿಂತಿಪ್ಪು ¹ ದು |

ಅತಿಗುಣರು ಭಾವಕರು ವರಪಂ

ಡಿತರು ಸುಜನರು ಸೂಕ್ತಿಕಾರರು

ಮತಿಯನೀವುದು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕಿಂಕರಗೆ ||

೧೫

ತೀಣುಕಿದನು ಘಣಿರಾಯ ² ರಾಮಾ

ಯಣದ ಕವಿಗಳ ಭಾರದಲಿ ತಿಂ

ಧಿನಿಯ ರಘುವರಚರಿತೆಯಲಿ ಕಾಲಿಡಲು ತೆರಪಿಲ್ಲ |

ಬಣಗುಕವಿಗಳ ಬಗೆವನೇ ಸಾ

ಕೆಣಿಸದಿರು ಶುಕರೂಪನಲ್ಲದೆ

ಕುಣಿಸಿ ನಗನೇ ಕವಿಕುಮಾರವ್ಯಾಸನುಜಿದವರ ||

೧೬

ಅರಸುಗಳಿಗಿದು ವೀರ ದ್ವಿಜರಿಗೆ

ಪರಮವೇದದ ಸಾರ ಯೋಗೀಶ್ವ

ರರ ತತ್ತ್ವವಿಚಾರ ಮಂತ್ರಿಜನಕೆ ಬುದ್ಧಿಗುಣ |

ವಿರಹಿಗಳ ಶೃಂಗಾರ ವಿದ್ಯಾ

ಪರಿಣತರಲಂಕಾರ ಕಾವ್ಯಕೆ

ಗುರುವೆನಲು ರಚಿಸಿದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತವ ||

೧೭

. ಕೋವಿದರಿಗಿದು ಮೆಚು ಜಾಣರ

ಜೀವವಿದು ಪರಿಣತರ ಹರಣವು

ಭಾವಕರ ಕುಲದೈವ ಮನುಜರಿಗುಂ ³ ಮಹಾಮಮತೆ |

ಆವಿಮುಖಖಳಜನದ ಚಿತ್ತ

¹ ಸಂಪು, ಕ. ಘ.

ಕುಸುಮತು, ಗ.

² ಕುಣಿದನು ಘಣಿರಾಯ, ಕ. ಘಣಿಯದೆಡೆ

³ ಕುಲವಿದ್ಯಮುನಿಕರಕೆ, ಕ. ಗ.

ದ್ರಾವಣವು ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ಪೀಯೂಷ
ಪಾವನಾಹನ ಮತ್ಸ್ಯತಿಯು ಸಕಳರ ಕುತೂಹಲಕೆ || ೧೪

ಕವಿಯು ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

ಹಲಿಗೆ ಬಳಹವೆ ಹಿಡಿಯದೊಂದ
ಗೃಹಕಪದವಿಟ್ಟುಳುಪದೊಂದ
ಗೃಹಕೆ ಪರರೊಡ್ಡವದ ರೀತಿಯ ಹಿಡಿಯದಗೃಹಕೆ |
ಬಳಗು ಬರೆಯಲು ಕಂಠಪತ್ರದ
ವುಲುಹು ಗೆಡದಗೃಹಕೆ ಯೆಂಬೀ
ಬಲುಹು ಸಲುವುದು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕಿಂಕರಗೆ || ೧೫

ಪದದ ಪ್ರೌಢಿಯ ನವರಸಂಗಳ
ವೃದಿತವನುವಭಿಧಾನಭಾವವೆ
ಬೆದಕಲಾಗದು ಬಲ್ಲಪ್ರೌಢರು ಮೀಕಥಾಂತರಕೆ |
ಇದ ವಿಚಾರಿಸೆ ಬಹಿಯ ತೋಳಸಿಯ
ವೃದಕದಂತಿರೆ ಯಿಲ್ಲಿ ನೋಲ್ಪುದು
ಪದುಮನಾಭನ ಮಹಿಮೆ ಧರ್ಮವಿಚಾರಮಂತ್ರವನು || ೧೬

ಭುವನನುತಚರಿತನು ಭಕುತಜನ
ಭವವಿಪಿನದಾನಾಳನು ಪಾಂ
ಡವನೈಪಾಲಪ್ರೀಣಿತಪ್ರಾಣದ ಮಹೋ¹ ನಿಲಯ |
ದಿವಿಜಪತಿಮೌಳಪ್ರಣಿಹಿತ
ಪ್ರವರರತ್ನ ಶ್ರೇಣಿ ಶೋಭಾ
ಧವಳತಾಂಘ್ರಿಸರೋಜ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ || ೧೭

ಭಾರತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕಥನ

ಹೇಮಮುರಶ್ಯಂಗಾಭರಣದಿಂ
ಕಾಮಧೇನು ಸಹಸ್ರಕಪಿಲೆಯ

ಸೋಮಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದಲಿ ಸುರನದಿಯ ತೀರದಲಿ |

ಶ್ರೀಮುಕುಂದಾರ್ಪಣವೆನುತ ವರ

ಭೂಮಿದೇವರಿಗಿತ್ತು ಫಲವೆಹು

ದೀಮಹಾಭಾರತದೊಳೊಂದಕ್ಷರವ ಕೇಳ್ವ ರಿಗೆ ||

೦೦

ವೇದಪಾರಾಯಣದ ಫಲ ಗಂ

ಗಾದಿರ್ಥಸ್ಥಾನಫಲ ಕೃ

ಛಿದ್ರದಿತಪಿಸೆನ ಫಲವು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯೋಮಯಾಗಫಲ |

ಮೇದಿನಿಯನೊಲಿದಿತ್ತು ಫಲವು

ನ್ಯಾದವಸ್ತ್ರಸುದಾನಫಲವೆಹು

ದಾದರದಿ ಭಾರತದೊಳೊಂದಕ್ಷರವ ಕೇಳ್ವ ರಿಗೆ ||

೦೨

ಜಾರೆ ¹ ನಿಂದಿಸಿ ಶಶಿಯ ಬೈದರೆ

ಕ್ಷೀರವನು ಹ್ವಯರೋಗಿ ಹಳದರೆ

ವಾರಣಾಸಿಯ ಹೆಳವೆ ನಿಂದಿಸಿ ನಕ್ಕೊಡೇನಹುದು |

ಭಾರತದ ಪುಣ್ಯಸ್ಥ ² ಸಂಗವ

ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಗಳತ್ತ ಬಲ್ಲರು

ಘೋರತರದಘವವ ಕಡಿಸುವುದು ³ ಕೇಳ್ವ ಸಜ್ಜನರ ||

೦೪

ತಿಳಿಯಹೇಳುವೆ ಕೃಷ್ಣ ಕಥೆಯನು

ಇಳಯ ಜಾಣರು ಮೆಚು ವಂತಿರೆ

ನೆಲೆಗೆ ಪಂಚಮಶ್ರುತಿಯನೊರೆವನು ಕೃಷ್ಣ ಮೆಚ ² ಲಿಕೆ |

ಹಲವು ಜನ್ಮದ ಪಾಪರಾಶಿಯ

ತೊಳವೆ ಜಲವಿದು ಶ್ರೀಮದಾಗಮ

ಕುಳಕೆನಾಯಕ ಭಾರತಾಕೃತಿಸಂಚಮಶ್ರುತಿಯ ||

೦೬

ಸರಸರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯರಿಗೆ ಹರಿ

ಶರಣರಿಗೆ ಸುಜನರಿಗೆ ಶಾಂತಾ

¹ ಚೋರ, ಘ. ಚ.

² ಕಥನಸ್ತ, ಘ. ಚ.

³ ಘೋರತರತಾಪವ

ಕಡಿಸುಗು, ಘ. ಚ.

ತ್ವರಿಗೆ ವರವಿದು ವಶ್ಯಮಂತ್ರದ ಯೋಘ ¹ ನದ ಘಟಿಕೆ |
 ದುರುಳರಿಗೆ ದೂಷಕರಿಗಲ ಮೊಗ
 ದಿರುಹುವರಿಗಜ ರಿಗೆ ಚಿತ್ತಾ
 ಕರುಷಣ ಕವಿಕಲಾವಿಲಾಸದ ವರಚಮತ್ಕಾರ || ೨೬

ಸೃಷ್ಟಿಯಮರರು ಕೇಳಿ ವೇದಪ
 ವಿತ್ರರಹರು ಮಹಾವಿಭೂತಿಯ
 ಹೃತ್ತಿಯರು ಕೇಳಿದರೆ ಶೌರ್ಯಸಮರ್ಥರೆನಿಸುವರು |
 ಅರ್ಥಪತಿಯೆನಿಸುವರು ವಿಶರು ಚ
 ತುರ್ಥಕರು ಧನಧಾನ್ಯದಿಂದ ಸ
 ಮರ್ಥರೆನಿಸುಗು ಮೊಲಿದು ಭಾರತಕಥೆಯ ಕೇಳಿ ಡೆಗೆ || ೨೭

ಹಳಿಲು ಹೊದಿದ ಕುಲಕೆ ಖ್ಯಾತಿಯು
 ಬಳಗದಲಿ ಬೆಳಗುವುದು ಯಾದವ
 ತಿಳಕನನು ಮನಮುಟ್ಟಿ ಹೊಗಳುವ ಪಂಚಮಶ್ರುತಿಯ |
 ಇಳಿಯೊಳದ ಹೇಳುವರೆ ಕೇಳ್ದರ
 ಬಳಗವಾಕ್ಷಣ ಪ್ರಣ್ಯರಾಶಿಯ
 ಬಳವುದೆಂಬುದನಖಿದು ಭಾರತಕೃತಿಯ ಪೇಳುವೆನು || ೨೮

ಭಾರತವ ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳರೆ
 ಶಾರದೆಯಲೋದಿದರೆ ಬರೆದರೆ
 ಕ್ರೂರಕರ್ಮನಿವಾರಣವ ಮಾಡುವನು ಮುರವೈರಿ |
 ಸಾರಹೃದಯರು ಕೇಳುತ್ತಿರಲು ವಿ
 ಚಾರದಿಂ ಕಾಳಡದ ಮನುಜರ
 ಘೋರನರಕದಲಿಕ್ಕುವನು ಹರಿ ವೀರನಾರಯಣ || ೨೯

ಮಾತು ಬೆಲಗಿನ ಬಳಕೆ ರಾಗದ
 ರೀತಿ ಕರ್ಣಾಮೃತದ ಬೆಳದ ಸು

ಧಾತು ಜಾಣರ ಧಾತು ಸೊಗಸಿನ ಸಾಗರದ ಲಹರಿ |

ನೂತನಾಳಾಪವನು ಲೋಕದ

ಧಾತುಗಳ ಬಳಕೆಗಳ ಬೆಳಪ ಸು

ಧಾತು ರಂಗದಸಮೆಕುಮಾರವ್ಯಾಸಕೃತಿವಚನ ||

೩೦

ಶ್ರೀಗಿರಿಜೆಯರಸನನು ವಿಮಲಗು

ಣಾಗಮೋತ್ತಮವರ್ಣ್ಯನನು ವರ

ಯೋಗಾಭಿವಂದ್ಯನನಖಿಳಶ್ರುತಿಪಾರಾಣದಾಯಕನ |

ನಾಗಭೂಷಣನಮರವಂದಿತ

ಯೋಗಜನಹೃದಯನನು ಕರುಣಾ

ಸಾಗರನ ಬಲಗೊಂಡು ಭಾರತಕಥೆಯ ವಿರಚಿಸುವೆ ||

೩೧

ಬಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಎ ರ ಡ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ರಾಯಜನಮೇಜಯಗೆ ವೈಶಂ

ಪಾಯನನು ದೇವದನು ಮುನಿದ್ವೈ

ಪಾಯನನು ವರ್ಣಿಸಿದ ಭಾರತವರಕಥಾಮೃತವ ||

ಸೂತರು ಬರಲು ಶೌನಕಾದಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ.

ಸೂತಸ್ತೌತಂದನು ಜಗದ್ವಿ

ಶ್ರುತಶೌನಕಮುಖ್ಯಮುನಿಸಂ

ಘಾತಪಾವನನೈಮಿಶಾರಣ್ಯದ ವರಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ |

ಆತನನು ಕಂಡುದು ತಪಸ್ವಿ .

ವ್ರಾತ ಕುಶಲಕ್ಷೇಮಮಧುರ
ಪ್ರೀತಿವಚನಾಮೃತದಿ ಸಂಭಾವನೆಯ ಮಾಡಿದುದು || ೧

ಪರಮಪೌರಾಣಿಕಶಿರೋಮಣಿ
ಬರವಿದೆತ್ತ ಣವಾಯ್ತು ಕೌತುಕ
ವರಕಥಾಪೀಯೂಷಸಾರವಿಶೇಷವೇನುಂಟು |
ಚರಿತಚತುರಾಶ್ರಮತಪೋನಿ
ಷ್ಠರಿಗೆ ವಿಶ್ರಮವೈ ಭವಾದೃಶ
ದರುಶನವು ನನುಗೊಂದು ನುಡಿದರು ರಾಮಹರ್ಷಣಿಯ || ೨

ಸೂತರ ಪ್ರತಿವಚನ

ವಂದಿಸಿದನೈ ವ್ರತಪೋಧನ
ವೃಂದ ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ತಾನೇ
ನೆಂದು ನುಡಿದನು ಕೌತುಕಾಮೃತರಸದ ಕಡುಗಡಲ |
ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದುದಲ್ಲ ಹೇಳುವುದು
ಮುಂದೆ ಹೊಸತಿದು ನಿಗಮಶತವಿದ
ರೊಂದೊರಗೆ ನೆಜ್ಜಿ ಬಾರದೆಂ ¹ ದನು ಸೂತ ಕೈಮುಗಿದು || ೩

ತಾವು ಕೇಳುವ ಕಥೆಯು ಸಕಲಪಾಪಹರವು ಸಕಲಪುಣ್ಯಕರವು.

ಅಮಹಾಫಲವೀವುದೀಕಥೆ
ಸೋಮಪಾನಾದಿಗಳ ಫಲ ವರ
ಸೋಮಕ್ರತುಗಳನಂತಜ್ಯೋತಿಷ್ಠೋಮಮಖಸಿಕರ |
ಭೂಮಿಯಲಿ ಸರಿಯಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಯ
ಹೋಮಗಳು ಸರಿಯಲ್ಲ ಮಿಕ್ಕಿನ
ಮಾನುಷರ ಜಪತಪಾದಿಗಳೇಕೆ ಯಾಕಥೆಗೆ || ೪

ಕೇಳಿದನು ಜನಮೇಜಯಕ್ಷಿತಿ
ಪಾಲಕನು ವರಸರ್ಪಯಜ್ಞ

¹ ದೊರಗೆ ಬರಲಿಖಿದು, ಚ. ಛ.

ಸ್ಥೂಲಪಾಪವಿಘಾತಿಗೋಸುಗವೀಮಹಾಕಥೆಯ |

ಕೇಳಿದನು ತಾನಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳ

ಮೌಳಿಮಂಡಿತಚರಣಕಮಲವಿ

ಶಾಲವೇದವ್ಯಾಸಕೃತಿಭಾರತಕಥಾವೈ ತವ ||

೫

ಹಾ ಮಹಾದೇವಾ ಇದೆತ್ತಣ ¹

ರಾಮಪರುಷಣಿ ನಾವು ಮಾಡಿದ

ಸೋಮಪಾನಾದಿಗಳಪೂರ್ವಸ್ತೋತ್ರಮೆತರುಗಳಿಗೆ |

ಈಮಹಾಭಾರತಕಥಾವೈ ತ

ರಾಮಣೀಯಕಥಲವನೀಯಲ

ನೀಮಪುಣ್ಯರು ಧನ್ಯರಾವೆಂದುದು ಋಷಿಸ್ತೋಮ ||

೬

ಹೇಳು ಸಾಕೆಲಿ ಸೂತ ದುರಿತ

ವ್ಯಾಳವಿಪಚಾಂಗಲಿಕವನು ನೀ

ಕೇಳಿದಂದದೊಳಂದು ಜನಮೇಜಯನ ಯಾಗದಲಿ |

ಮೌಳಿಗಳಲಾನುವೆವು ನಿನ್ನಯ

ಹೇಚಿಕೆಯನೆನೆ ನಿಖಿಳಮುನಿಗಳ

ನೋಲಗಿಸುವೆನು ನಿಮ್ಮ ನೇಮದಲೆಂದು ² ಕೈಮುಗಿದ ||

೭

ಸರ್ಪಯಜ ದಲಾದ ದುರಿತದ

ದರ್ಪವನು ಕೆಡೆ ಬೀಜುಗುಟ್ಟಲು

ತರ್ಪಣಾದಿಕ್ರಿಯೆಗಳಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು |

ದರ್ಪಕಾಹಿತಮೂರ್ತಿ ಮುನಿಮುಖ

ದರ್ಪಣನು ಶಿಷ್ಯನನು ಕರೆದು ಸ

ಮರ್ಪಿಸಿದನರಸಂಗೆ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮುನಿರಾಯ ||

೮

ರಾಯ ಕೇಳೈ ಪೂರ್ವ ಪಾಂಡವ

ರಾಯಕಥನವೆನೆಂದು ವೈಶಂ

¹ ಇದೆತ್ತೈ, ಚ. ಛ.

² ನಿಮ್ಮನುಜ್ಞೆಯಲೆಂದು, ಚ. ಛ.

ಪಾಯನನು ಬೆಸಸಿದನು ಕೊಟ್ಟನು ಬಹಳಪುಸ್ತಕವೆ |

ರಾಯನತಿಭಕ್ತಿಯಲಿ ವೈಶಂ

ಪಾಯನಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಿಜಾಭಿ

ಪ್ರಾಯದಲಿ ಕೇಳಿದನು ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ಮುನಿನಿಕರ || ೯

ವಿತತಪುಸ್ತಕವನು ಸುಗಂಧಾ

ಕ್ಷತೆಯೊಳರ್ಚಿಸಿ ಸೋಮಸೂರ್ಯ

ಕ್ಷಿತಿಜಲಾನಲವಾಯುಗಗನಾದಿಗಳಗಭಿನಮಿಸಿ |

ಶತಮಖಾದಿಸಮಸ್ತದೇವ

ಪ್ರತತಿಗೆಹಗಿ ಸರೋಜಭವಪಳು

ಪತಿಗಳಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ವಿಮಳಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆಯಲಿ || ೧೦

ಇನನ ಧೇನುವ ದೇವರಾಯನ

ಮನೆಯ ಧೇನುವ ಜಗವ ಮೋಹಿಪ

ಮನಸಿಜಾರಿಯ ಮನೆಯ ಧೇನುವ ಬ್ರಹ್ಮಧೇನುವನು |

ಮುನಿಜನಗಳ ಧೇನುವೆಲ್ಲವ

ಮುನಿವಸಿಷ್ಠನ ಕಾಮಧೇನುವ

ನೇನದು ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ಕಥೆಯನು ಭಾರತಾಖ್ಯವನು || ೧೧

ವೇದನಾಲ್ಕದಹಂಗಳಾವು

ವ್ಯಾಧಶಾದಿಪುರಾಣಸ್ತೃತಿಗಳೊ

ಳಾದಪೂರ್ವೋತ್ತರದ ಮೀಮಾಂಸಾಪರಿಕ್ರಮದ |

ವಾದವಿವಿಧನ್ಯಾಯವನು ತಾ

ವಾದಿಯಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಸಲಹಿದ ¹

ಬಾದರಾಯಣಾಚಾರಿ ವೈಶಂಪಾಯನನು ಪೇಟ್ಟ || ೧೨

ಅರಸ ಕೇಳೈ ನಾರದಾದ್ಯರು

ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನ ಸಭೆಯಲಿ

ವರಮಹಾಭಾರತವ ಕೊಂಡಾಡಿದರು ತಮತಮಗೆ ²

¹ ರಕ್ಷಿಸಿದ. ಚ. ಭ.

² ಭಕ್ತಿಯಲಿ, ಗ. ಘ. ಚ. ಭ.

* ವರಮಹಾಭಾರತವಿದೊಂದೇ
ದುರಿತದುರ್ಗೋತ್ತರಣಕಾರಣ
ಪರಮಶ್ರುತಿಯೆಂದೆನಿಸಿ ಮೆಜಿವುದೀರೇಱುಲೋಕದಲಿ * || ೧೩

ಹೇಚಿದನು ಪೊಲೋಮಚರಿತ
ವ್ಯಾಳಿತಾಕ್ಷ್ಯರ ಚರಿತವನು ಮುನಿ
ಹೇಚಿದನು ಘನಿನಿಕರಗರುಡಾಸ್ತಿಕರ ಸಂಭ್ರಮವೆ |
ಮೇಲೆ ಬಚಕ ಪರೀಕ್ಷಿದವನೀ
ಪಾಲಕಾಪವೆ ಮರಣವನು ನೆಜಿ
ಹೇಚಿದನು ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಪಾಧ್ವರವ ಸಂಗತಿಯು || ೧೪

ಕೇಳಿದನು ಜನಮೇಜಯಕ್ಷಿತಿ
ಪಾಲ ವೈಶಂಪಾಯನನು ನಾ
ಭೀಳದುರಿತಂಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತರೂಪದಲಿ |
ಕೇಳಿರೈ ಮುನಿನಿಕರವೀಕಲಿ^೨
ಕಾಲದಲಿ ಘಲಿಸುವುದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನಾಮಸ್ಮೃತಿ ಮಹಾಭಾರತಕಥಾಶ್ರವಣ || ೧೫

ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದು ವೈಶಂ
ಪಾಯನನು ಹೇಚಿದನು ಕಮಲದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷನ ಬಾಲಕೇಳಿವಿಧೂತಕಿಲ್ಪಿಷವೆ |
ಕಾಯಕಲ್ಮಷಹರವೆಖಿಳನಿ
ಶ್ರೇಯಸದ ಶುಶ್ರೂಷೆಯಲಿ ಸಂ^೧
ದಾಯಕವೆ ನಿರ್ಮಳಮಹಾಭಾರತಕಥಾವೈತವೆ || ೧೬

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

* ವರಮಹತ್ವಾದಿಭಾರವತ್ವಾದಿ | ವರಮಹಾಭಾರತವಿದೊಂದೇ |
ದುರಿತದುರ್ಗವಿಭಾಜಕರವೀರೇಱುಲೋಕದಲಿ || * ಗ. ಘ. ಚ. ಭ.
ಸದ್ರೂಪವಿನಸಂ, ಚ. ಭ.

ಮೂ ಟ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ

ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿಯನು ಮಾಡಿದ
ಸತ್ರ ಯೋಗ¹ ದಬಚ್ಚಿಕ ವಿಸ್ತ² ಪ
ವಿತ್ರರಚನೆಯ ಕೇಳಿದಾಯಿತು ಹತ್ಯೆ ಹದಿನೆಂಟು ||

ಜನಮೇಜಯನು ರಾಜ್ಯರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಗಮನ
ಪಿತನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ದಲಿತ್ತಲು
ಕ್ಷೀತಿಯ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರಲು ಭೂಪನ
ಪಿತಪಿತಾಮಹರವರ ಮುತ್ತಯ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಿ |
ಕ್ರತುಸಹಸ್ರದನಂತಕೋಟಿ
ಕ್ಷೀತಿಯೊಳ್ಳು ಸಮಸ್ತತೀರ್ಥದ
ಗತಿಯನೀವ ಮಹಾನುಭಾವರ ಪಿತನು ನಡೆತಂದ ||

ಬಚ್ಚಿಕ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರು
ನೊಲಿದು ಜನಮೇಜಯನ ಹೊರಗೊ
ಕೆಲವುದಿನವೈತಂದು ಕಾಲಜಾ ನವಾದುದನು |
ತಿಳುಹಲೋಸುಗ ತಮ್ಮ ಯಾಶ್ರಮ
ನೆಲೆಯ ಠಾವಿಂದಾಗ ಬಂದರು
ನೊಲಿದು ತಮ್ಮ ನ್ವಯದ ಬಳವಿಗೆಗಾಗ ಲೋಭದಲಿ || ೨

ಬಂದ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರಿ
ಗಂದವಿಟ್ಟನುವಾಸನಾದಿಯೊ
ಳಂದು ಮಧುಪರ್ಕವನು ಸತ್ರ^೩ ತಿಗಳಲಿ ಮನ್ನಿಸಿದ |

¹ ಸರ್ದಯಾಗ, ಗ. ಸತ್ರಯಾಗ, ಕ. ಖ ಘ

² ರಾಯಬಚ್ಚಿಕ, ಘ

ಬಂದುದನು ಬೆಸಗೊಳಲಿಕಾಕ್ಷಣ
ವೆಂದನೈ ಸತ್ಯವತಿಯ ಸುತನು
ಮುಂದೆ ಹೇಳುವದೊಂದು ಕಾಲಜ್ಞಾ ನವಿಧಿಯುಂಟು || ೩

ವೇದವ್ಯಾಸರು ಮುಂದೆ ಬರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ.
ಅರಸ ಕೇಳೈ ಯೇಳುದಿನದೊಳು
ತುರಗ ತಾನೊಂದಮಳಶ್ಲೇತದ
ನಿರುತ ತಾನದನೊಬ್ಬ ಭೂಪತಿಯಧಿಕಾರುಷದಲಿ |
ಪರುತವಿಸೆ ನೀನದನ ನೋಡದೆ
ಯಿರುತಿದುದು ನೀ ನೋಡಿದಾದೊಡೆ
ಯರಸ ಕೊಳಲಿಕೆ ಯದಕೆ ಚಿತ್ತವೆ ಮಾಡದಿರು ಬಲಕ || ೪

ಆದೊಡೆಯು ನೀ ಕೊಂಡೆಯಾದೊಡೆ
ಮೇದಿನೀಪತಿಯವನು ಲಾಯಕೆ
ವೇದಿಸಿಯೆ ನೀನೇಅಚಿತ್ತವ ಮಾಡದಿರು ಬಲಕ |
ಆದರಿಸಿ ರಾವೃತಿಕೆಯಾದುದ
ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಪ್ಪ ಹಯವನು
ಸಾಧನೆಯ ಧನಪತಿಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗದಿರಿ ಯೆಂದ || ೫

ಎಂದೊಡೆಯು ನೀ ಮಾಣದುತ್ತರ
ದಂದಕ್ಕೈದುಪೆ ಯಾದೊಡಲ್ಲಿಯ
ಮಂದರಾಚಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಬಳೊಬ್ಬ ಬಲೆ |
ಮುಂದೆ ಕಾಣಲು ನೀನುವಾಕೆಯ
ಮಂದಿರಕೆ ತಂದವಳ ಸತಿಯರ
ವೈಂದನಾಯಕತನದಲಿಕ್ಕದೆ ಯಿಹುದು ಮತ್ತಿದನು || ೬

ವಿಾಚಿಯಾಕೆಯ ನೀಜಿತನವೆ ವಿ
ಚಾರಿಸದೆ ಪತಿಕರಿಪೆ ಯಾದೊಡೆ
ನೀಜಿಯನು ನೀ ಯಜ ಕಾಲಕೆ ಕರೆದು ಪಿಂಡವನು |
ಜ್ಞಾ

ಹಾಳುಸುವ್ರದೈ ಯೆನಲು ಮತ್ತದ
ಹಾಳುಬಡಿಯದೆ ಯಜ ಪಿಂಡವೆ
ನೀಣಿಯಳಿಗಿಕ್ಕಿ ಸದೆ ಸರ್ವದ ಯೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೭

ಮಿಳಿದಿರು ನಾನೆಂದ ಮಾತನು
ತೋಳು ಕಳವುದು ತಾವು ಹೇಳಿದ
ತಾರುಥಟ್ಟನ ಮಾತದೆಲ್ಲವ ನೆನಲಿಕೆಂತೆಂದ |
ತಾರುಥಟ್ಟನು ಹೇಳ್ದು ನೀತಿರು
ತೋಳು ನುಡಿಯರಬೇನು ಹಿಂದಣ
ಧೀರರಾಯರು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವದಲಾಪಿತಾಮಹರು || ೮

ಮುನ್ನ ಪಾಂಡವಕೌರವಾಧಿಪ
ರುನ್ನತದ ಕದನದಲಿ ನೀ ವಿರು
ತೆನ್ನಿರೇ ಕಾಳಗವು ಕಷ್ಟವದೆಂಬ ಮಾತುಗಳ |
ಮನ್ನಣೆಯಲದನೇಕೆ ನಿಲಿಸಿರಿ
ಯೆನ್ನ ಸನ್ನೆಯ ಕೇಳಿ ಕಾಳಗ
ಮುನ್ನವೇ ಬೇಡೆಂದು ಮಾಣಿಸಿರೆಂದನಾಭೂಪ | ೯

ಹಮ್ಮಲೇಕದುವೆನಲು ಮುನಿಸತಿ
ಹಮ್ಮ ಹಿಡಿದಿಹ ನೃಪರು ಹಿರಿಯರು
ನಮ್ಮ ಹೇಳಿದ ಮಾತ ಕೇಳರು ಎಂದನಾಮುನಿಪ |
ಹೊಮ್ಮಿನಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಾಗ್ರದ
ಸೊಮ್ಮಿನಲ್ಲಿರೆ ನೀನು ನಮ್ಮಯ
ರೊಮ್ಮದೀಮಾತಿದನು ಮಾಡಿದ ನೋಡಿ ಬಚ್ಚಿಕೆಮಗೆ || ೧೦

ಹೇಳಿತೆಂಬೀ ಕುಂದ ಹೊಣಿಸುವೆ
ಕೇಳು ಕೌರವರೊಬ್ಬರೆಂದುದು
ತಾಳಲೊಲ್ಲರು ಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಪೂರ್ವಸೂಚನೆಯ |

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯನೆ ನಮ್ಮಯ
 ಹೇಟಿಕೆಯನೊಂದೇನು ದಿನದೊಳು
 ಕೇಳಿ ನಡೆವುದು ಎಂದು ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ನುಡಿದ || ೧೧
 ವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹಯವು ಬಿರಲು ಅದನ್ನು ಲಾಯದಲ್ಲ
 ಕಟ್ಟುವಿಕೆ.
 ಬೊಮ್ಮ ಬೋಧೆಯ ಹೇಟಿ ಕೇಳಿಯು
 ಸುಮ್ಮನಿಹ ನೈವತನವು ಬಂದಿರೆ
 ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ ಹಿರಿದಾಗಿ ಕೆಡುವರು ಹಿತರು ಹೇಟಿದರೆ |
 ಬಮ್ಮ ಕೇಳರು ಎಂದು ಮುನಿಸತಿ
 ತಮ್ಮ ಬದರಿಕೆಗೈಯ್ದ ಲಿತ್ತಲು
 ಕರ್ಮವಶದಿಂದಾಗಿ ಬಂದುದು ತುರಗವಿಭವುರಿಗೆ || ೧೨
 ಅವ್ಯದಾತುರಗವನು ನೋಡದೆ
 ಸುಮ್ಮನಿರುತಿರಲವರು ಸಾಧಿಸಿ
 ಬಮ್ಮಯೋಲಗ ಕೇಳಿ ತೋಟಲಿಕರಸ ಹರುಷಿಸಿದ |
 ತಮ್ಮ ಪಿತರ ಪಿತಾಮಹರ ನುಡಿ
 ಸೊಮ್ಮನಲಿ ಪಿರಿದೆನಿಸ ಹಿರಿಯರ
 ದೊಮ್ಮೆ ಬುದ್ಧಿಯನೀವೆ ಋಷಿವಚನವನು ಮೀಚಿದನು || ೧೩
 ಕೊಂಡನಾತುರಗವನದಾಕ್ಷಣ
 ಗಂಡುಗಲಿ ಮನವಳುಕದಾಗಳು
 ದಂಡೆಯಿದು ಲೇಸೆನುತ ಮೀಚಲಿಕೆ ತುರಗ ಖುರಗಲಿ |
 ದಿಂಡುದಿರುಹುತ್ತಿ ರಲದಕ್ಕಾ
 ಗಂಡುಗಲಿ ಶಾಬರನೈವನು ಮುಂ
 ಕೊಂಡು ಹೊಗುಟ್ಟಿರಲು ತುರಗದ ಪೂರ್ವಪಾಯವನು || ೧೪
 ವಿರಚಿಸಿದ ¹ ಗುರುವೆಂದ ಮಾತನು
 ಭರದಿ ಮೀಚಿದ ನೋಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ

ಯಿರದೆ ಕೊಂಡನು ಬಟಿಕ್ ಲಾಯದಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಹಯವೆ |
 ನಿರುತ ಕಟ್ಟಿಸಿ ತಾನು ಗುರುಗಳು
 ಮೊರೆದ ಮಾತನು ಮಿಾಖಿ ತನ್ನಯ
 ದುರುಳಬುದಿಯ ಮೊಡಿ ನಡೆಸಿದ ರಾಜಮಾರ್ಗದಲಿ || ೧೫

ಒಮ್ಮೆಯುಜ್ಜು ಗಬಡುತಲೆಂದನು
 ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ ಬಂದುದನು ಕೊಂಡೆವು
 ಒಮ್ಮೆಯೇಱುವ ತನ್ನಿ ಯನಲಿಕೆ ನೆರೆದ ಮಂತ್ರಿಗಳು |
 ನಿಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಬೇಡವೆಂದರು
 ಕರ್ಮಗತಿಯು ತುರಗವನೆನಲಿಕೆ
 ಸುಮ್ಮನೆಲ್ಲರ ಜಱಿದು ತರಿಸಿದನಾಮಹಾಹಯವೆ || ೧೬

ರಾಜನು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಲು ಅದು ಮಂದರಾಚಲಕ್ಕೆ ತಂದು
 ಬಿಡುವಿಕೆ.

ತರಿಸಿ ಯಾರೋಹಣವೆ ಮೊಡಿದ
 ಬೆರಸಿ ಸೂತರ ನೋಡೆ ಹಯ ತರ
 ಹರಿಸದಿರಲಾ ಹಂದಿ ಹಾಯ್ದುದು ಬಡಗದಿಕ್ಕಿನಲಿ |
 ತುರಗವರಸನ ಕೊಂಡು ಮಂದರ
 ಗಿರಿಯ ಹೊಗಿಸಿತು ಹಂದಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ
 ಸರಿದು ತಪ್ಪಿತು ಬಟಿಕ್ ಮತ್ತಾರಾಯ ¹ ನನು ಹೊಗಿಸಿ || ೧೭

ಮಂದರಾಚಲದಲ್ಲಿ ಶಾಪದಿಂದ ಮನುಷ್ಯಳಾಗಿದ್ದ ದೇವಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ನೋಡಿ
 ಆಕೆಯನ್ನು ಆರಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಮಂದರಾಚಲದೊಳಗೆ ಶೂಲಿಯು
 ಮಂದಿರವು ರಮಣೀಯವಾಗಿರ
 ಲಿಂದುವೆದನೆಯು ವಿದ್ವಳಾಸುರಪತಿಯ ಶಾಪದಲಿ |
 ಬಂದುದಿನ ಸೈರಂಧ್ರಿ ತನ್ನಯ

1 ಸರಿದು ತಪ್ಪಿಸಿ ಮರಳಿ ಬಂದುಧುರಾಯ, ಫ. ಜ.

ಮಂದಿರಕೆ ಬರೆ ಯಾತಿಲೋತ್ತಮೆ
ಮುಂದು ಗಾಣದೆ ನಗ್ನೆಯಾಗಿರೆ ಶಾಪವೆಶೆಯಾಗಿ || ೧೮

ನರನ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿರುವುದೊಂದೇ
ವರುಷಪರಿಯಂತರವೆಂಬಾ
ಸುರಪತಿಯ ಶಾಪದಲೆ ಇದ್ದಿಳ ಕಂಡನಾ ನೃಪನು |
ಸುರಸತಿಯ ನೋಡಲಿಕೆ ಮೋಹಿಸಿ
ಹರುಷದಲಿ ಪಲ್ಲವವ ಹಿಡಿಯಲಿ
ಕರಸ ನೀ ಯೆನ್ನ ರಸನಪ್ಪೊಡೆ ನಿನ್ನ ಸತಿಯರೊಳು || ೧೯

ಇಂದು ನಿನ್ನಯ ಪಟ್ಟದರಸಿಯ
ಳೆಂದು ಕೊಂಡಾಡುವೊಡೆ ಬಪ್ಪೆನು
ಎಂದೆನಲು ಕಾಮಾತುರನು ತಾನಧಿಕತಾಪದಲಿ |
ಎಂದುದನು ಪತಿಕರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು
ತಂದನಿಭಪುರಿರಾಜಧಾನಿಯೊ
ಳೆಂದುವದನೆ ಯಿರುತಿರೆ ಕತಿಸಯದಿನಕೆ ಮುನಿ ಬಂದ || ೨೦

ಬಂದು ಭೂಪನ ಕರೆದು ತಾನೇ
ನೆಂದು ಹೇಳಿದದಾಯ್ತೆಯೆನಲಿಕೆ
ವಂದಿಸುತ ಮುನಿವರನ ಚರಣಕೆ ಚಾಚಿದನು ಶಿರವೆ |
ತಂದೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಹ್ಲಕೋಟಿಯ
ತಂದೆ ನಮ್ಮಯ ಕುಲಕೆ ತನ್ನನು
ಮಂದಮತಿಯೆಂದಖಿದು ಕಾವುದು ವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯ || ೨೧

ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ
ಎಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ತನ
ಗಿಂದು ಮೊವತ್ತಾಱುವತ್ಸರ
ಹಿಂದುಗಳದವದೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸುವಂದವನು |
ಇಂದು ಕರುಣಿಸಬೇಡುದೆನಲಿಕೆ

ದೊಂದು ಹಯಮೋಧವನು ಮಾಡಿಸ

ಲಂದು ಸುತ ಜನಿಯಿಸುವನೆನಲಿಕೆ ಭೂಪ ಕೈಕೊಂಡ || ೧೦

ಮತ್ತೆ ಭೂದೇವರನು ನೆರಹಿದ

ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿಯನು ಮಾಡಿಸಿ

ಚಿತ್ತವಲ್ಲಭೆಯಜುಯದಂತಿರೆ ನದಿಯ ತೀರದಲಿ |

ಅತ್ತಲಿರೆ ನಾರದನು ಯುವತಿಗೆ

ಬಿತ್ತಿದನು ತಾ ಯಜು ಬೀಜವ

ನೆತ್ತಿದಾಗ್ರಹದಿಂದ ಬಂದಳು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣಕೆ || ೧೧

ಬರಲಿಕಾ ಯಜಾಂತವಾಯಿತು

ಧರಣಿದೇವರು ನೃಪಗೆ ನುಡಿದಪ

ರರಸಿ ಯೊಬ್ಬಳು ಯಾಗಶಾಲೆಗೆ ಕರೆಯ ಕಳುಹೆನಲು 1 |

ತ್ವರಿತದಲಿ ನೃಪವರನು ಬಿಡೆಯಕೆ

ಸುರಪತಿಯು ನೋಡಲಿಕೆ ಪಿಂಡಕೆ

ಧರಣಿದೇವರು ನುಡಿದರಾಕೆಗೆ ತುರಗಸೃಷ್ಟಿಯನು || ೧೨

ಭರದಲೀಕ್ಷಿಸಿ ಯಾತ್ಮಯೋನಿಯ

ಬೆರಸಿಕೋ ಯೆನೆ ಯಾಕೆ ಯಾಕ್ಷಣ

ಶಿರವಜಿದ ಹಯಕಿದಿರು ಕುಳ್ಳಿರೆ ನಗ್ನತಾನಾಗಿ |

ನಿರುತ ಲಾವಣಿಗೆಯಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರೆ

ಸುರಪತಿಯು ಹಯದಲ್ಲಿ ವೆಸೆಸಿದ

ನೆರೆದನೈತನ್ನಾತ್ಮಸತಿಯಳು ಯಜು ಕಾಲದಲಿ || ೧೩

ವರಘೃತಾಚಿಯು ರಂಭೆ ಮೇನಕೆ

ಸುರಮನೋಹರಿಯೂತಿಲೋತ್ತಮೆ

ನಿರುತ ಶೃಂಗಾರಾಬ್ಧಿಯೂರ್ವಶಿ ಪರಮಸುವ್ಯಾಸಿ |

ಭರತಜೀವನೆ ಕಾಮಘೋಷಿತೆ

ಸುರಪತಿಯ ಸತಿನಿಕರ ಮಧ್ಯಕೆ
ವರಸತಿಯೊಳವರಧಿಕ ಮೂವತ್ತಾಱುಲಕ್ಷದಲಿ || ೦೬

ಮಿಗಿಲು ಸುತ್ತಾಮಾದಿಗಾಗಳು
ಹಗಲಿರುಳು ವೆಲ್ಲಭರು ಮಾಡುವ
ಜಗದ ಯಜ್ಞಗಳೆಲ್ಲ ವಿವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಸದನದಲಿ |
ಹೊಗುವುವಿವರಿಗೆ ಯಳುಕಿ ಭೂಪರು
ಮಿಗಿಲೆನಿಸುವೀರೇಱುಜಗಗಳ
ಸೊಗಸಿ ಬಾಗಿಲ ಬೋವರಾಗಿಯೆ ಯಿಹರು ಯಾಸತಿಯು || ೦೭

ಖಳಿಕ ರಾಜನು ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು
ಋತ್ವಿಜರು ಸಾಯುವಿಕೆ
ನೆರೆದು ಸುರಪತಿ ಹೋಗಲಾಸತಿ
ತುರಗದುಪಟಳ ತಾಳ¹ ದಾಗಳು
ಧರಣಿಯಲಿ ಕೆಡೆದಿರಲು ಭೂಪತಿ ದ್ವಿಜರ ಕೇಳಲಿಕೆ |
ಅರಸಿ ಕೆ² ಡೆಡಳದೇತಕೆಂಬೀ
ತ್ವರಿತದಲಿ ನಡೆತಂದು ವಿಪ್ರರ
ನರಸಮುಟ್ಟದೆ ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆಯ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರೆಯಲಿ || ೦೮

ಮಂತ್ರಜಲವಿರಲರಸ ಬ್ರಾಹ್ಮರ
ತಂತ್ರವನು ತಾನಣಿಯದಾಗ ಸ್ವ
ತಂತ್ರತಳದನದಾಗಳಾಹದಿನೆಂಟು ಋತ್ವಿಜರು |
ಮಂತ್ರಮುಖಿಗಳು ಬೀಡೆ ಭೂಸುರ
ರಂತರಿಕ್ಷಕೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋದರು
ಕಂತುಪಿತನಹ ವ್ಯಾಸವಾಕ್ಯವೆ ಮೀಱಲಿಂತಾಯ್ತು || ೦೯
ಸುರಸತಿಯು ಪರವಶತೆಯಿಂದಿರ
ಲರಸ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿರೆ

ಹಿರಿದು ಚಿಂತಿಸಿ ವೃಷದ ಭೂಸುರರೆಲ್ಲರನು ಕೇಳ |

ರಾಜನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಬಂತೆಂದು ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ನಿರುತ ವೆಂದರು ನೀನು ಮಾಡಿದ
ವರಮಹಾಪುತ್ರೇಷ್ಟ ಕಾಮ್ಯವು
ಹರುಷವಾಯಿತು ನಿನಗೆ ಬಂದುದು ಹತ್ಯೆ ಬ್ರಾಹ್ಮರದು || ೩೦

ಬಚಕ ಸುರಸತಿಯಾದ ಪುತ್ರನ
ನಿಳಯ ವಲ್ಲಭಗಿತ್ತು ಸ್ವರ್ಗದ
ನೆಲೆಗೆ ಹಾಯ್ದಳು ಶಾಪ ಹಿಂಗಲು ಹೋದಬಚಕಿತ್ತ||
ಇಳಯವೆಧುವಲ್ಲಭನ ಪುಣ್ಯ
ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಹತ್ಯೆ ವಿಪ್ರರ
ಬಳಗ ಹದಿನೆಂಟಾಗೆ ದೇವಾಂಗನೆಯ ಸಂಗದಲಿ || ೩೧

ಇಳಯೋಳಾವನು ಹಿರಿಯರಾಜೆ ಯ
ನೊಲಿಸಿದವಗೀಪರಿಯ ಪಾತಕ
ನಲಸುವುದು ದಿಟವೆಂದು ಸೂತಜನುಸುರೆ ಮುನಿಗಳಿಗೆ |
ಕೇಳಿರೈ ಮುನಿಗಳರ ಹತ್ಯವೆ
ಜಾಳಿಸಲಿಕಿನ್ನಾ ವುದೆಂದಾ
ಲೋಲಮತಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಲಿದ್ದನು ನೃಪನು ಮನದೊಳಗೆ || ೩೨

ದೇವ ಕಂಡರೆ ವ್ಯಾಸದೇವರು
ನೋವಿ ನಿಮಗಂದೆಂದ ಮಾತನು
ನೀವು ಚಿತ್ತವಿಸಿದರೆ ಎಂದರು ಮಂತ್ರಿಸಂದೋಹ |
ಭಾವಿಸಲು ಹದಿನೆಂಟು ದ್ವಿಜವಧೆ
ನೋವಿ ಬಂದವು ನಿಮಗದಿನಲಿಕೆ
ಕೋವಿದನು ತಾ ಬಂದ ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯ || ೩೩

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ ಹೋಗಲು ಉಪಾಯವೇನೆಂದು ಕೇಳಲು ಭಾರತವಂ ಕೇಳಿಂದು
ವ್ಯಾಸರ ಉಪದೇಶ.

ಬಿದ್ದು ಹೊರಳದನೆನೆಗೆ ಹತ್ಯದ
ಮದ್ದ ದಾವುದೊ ಎನಲು ತತ್ತ್ವದ
ಶುದ್ಧಿ ಬದ್ಧನು ಬಾದರಾಯಣರಾಯನಿಂತೆಂದ |
ತಿದ್ದಿ ಹೋಹುದು ನಿನ್ನ ಪಾಪಕ್ಕೆ
ಮದ್ದು ತಾನೊಂದಿಹುದು ಭಾರತ
ವೊದ್ದಿ ದಹನೆಗಹುದು ಪಾಪದ ರಾಶಿಯೊಳಗಿಂದ ||

೩೪

ಕರಿಯ ಕಂಬಳಿಯಿಂದ ಗದ್ದುಗೆ
ನಿರುತದಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ಕೇಳಿದು
ಯರಸ ಕೇಳೈ ಬಚ್ಚಕ ಗದ್ದುಗೆಯೆಲ್ಲ ಬಿಳಿದಹುದು |
ಹರಿಕಥಾವೃತ್ತವೆಂಬ ಭಾರತ
ವರಕಥೆಯ ನೀ ಕೇಳುವೆಂದಾ
ವರಮುನಿಯು ನೇಮಿಸಿದ ವೈಶಂಪಾಯನವ್ರತಿಗೆ ||

೩೫

ಭಾರತಾಧ್ಯಾಯವನು ಮಾಡುವ
ಸಾರಹೃದಯರುಗಳಿಗೆ ಸುಕೃತವು
ಸೇಱುವುದು ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳೊಡೆ ಸಕಲಪಾತಕವು |
ತೀರುವುದಲೆ ಪಾದವೊಂದಹಿ
ಭಾರಣೆಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ವಿ
ಚಾರವೇತಕೆ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪಾಲ ||
ಬಂದುಪದವನು ಕೇಳಿದರೆ ಸಾ
ಕೊಂದರೊಳಗರ್ಥವನು ಕೇಳರೆ
ವೊಂದುಪದದೊಳಗೆರಡುಮಾತನು ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು |
ಬಂದುಪದವನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ
ದೊಂದು ಪದವನು ಹೇಳಿದವರಿಗೆ
ಕುಂದದಿಹ ಪರಸುಖವನೀವನು ವೀರನಾರಾಯಣ ||

೩೬

೩೭

ನಿರುತದಲು ತಾ ಪುಷ್ಯವಾಸದ
 ವರತ್ರಯೋದಶಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧದ
 ಪರಮಶುಭಕೃತುವಬ್ದಿ ದೊಳಗಂದರಸ ಹರಿಕಥೆಯ |
 ವರಮುನಿಯ ಕಯ್ಯಿಂದ ಕೇಳಲು
 ಯರಸಗಲುಪಿಯು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯಗೆ
 ನಿರುತದಲಿ ಹೇಟೆನುತಲಾಶ್ರಮಕೃದಿದನು ಮುನಿಪ || ೩೮

ಇಷ್ಟಕಥೆಯನು ಸೂತ ಮುನಿಯು
 ತತ್ಕಲ್ಪ ಪುಷ್ಯ ಶಾನಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದ
 ಯಷ್ಟವಿಂಶತಿಯೆನಿಪ ದ್ವಾಪರದಂತ್ಯಸತ್ಕಥೆಯ |
 ಶಿಷ್ಯಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ನಿಗ್ರಹ
 ದುಷ್ಯಜನಿಗೆ ಮಾಪ್ಪಿ ಯಾದವ
 ಸೃಷ್ಟಿಸ್ತುತಿಪಾಲಕನ ಮಹಿಮೆಯ ಮುನಿಪ ಹೇಳಿದನು || ೩೯

ಫಲಕಥನ.

ರಾಯ ನೀ ಭಾರತವೆ ಸಾಭಿ
 ಪ್ರಾಯದಲಿ ಕೇಳುವುದು ಹೇಳುವೆ
 ನ್ಯಾಯದಿಂದೇ ಮನ್ನಿಸೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ಮುನಿಪ |
 ರಾಯ ಮುನಿದ್ವೈಪಾಯನಾಂಭ್ರಯ
 ಗೇಯ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತೆ ಪುನರಪಿ
 ರಾಯ ಮನದಲಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದನೇಕಚಿತ್ತದಲಿ || ೪೦

ಕೇಳತೊಡಗಿದನಾಮಹಾಮುನಿ
 ಹೇಳಿದಂದದಿ ಗುರುವಿಗೆ ಉಗಿಯು
 ಕಾಳಕಂಬಳಗದ್ದುಗೆಯನಳವಡಿಸಿ ಯರ್ಚಿಸಿಯು |
 ಭಾಳನಯನನ ಚರಣಕಮಲವೆ
 ಲೀಲೆಯಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ಲೋಲನನು ನೆನೆವುತ್ತು ಗುರುವಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಕೈಮುಗಿದ || ೪೧

ಹೇಚ್ಚಿದನು ಹದಿನೆಂಟುಪರ್ವದ
 ಯೇಚ್ಚಿಗೇಯನಾದ್ಯಂತವಾಗಿಯೆ
 ಹೇಚ್ಚ ತೊಡಗಿದನಂದು ವೈಶಂಪಾಯಮುನಿವರನು |
 ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರ್ಮೀ
 ಪಾಲ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರು
 ಹೇಚ್ಚಿದಂದದಿ ನಿಮಗೆ ಹೇಳುವೆ ಕೌತುಕಾವ್ಯತವೆ ||

೪೬

ಅಲಿಸ್ಯ ಹದಿನೆಂಟುಪರ್ವಯ
 ಜಾಳಸಲಿ ಯೆಂದೆನಲು ಗದ್ದುಗೆ
 ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿತು ಬಟ್ಟಕರೆಯನು ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲಾಗಿ |
 ಲೋಲ ಹದಿನೆಂಟುಗ್ರಹಾರವೆ
 ಕೇಳತೊಡಗಲಿಕಾಗ ಮಂಗಳ
 ಲೋಲ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ ||

೪೭

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ನಾ ಲ್ಕ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಜನಿಸುವನು ತಾನಮರಹಿತದಲಿ
 ಮನು. ¹ ಮಹೋತ್ಸಾಹಕನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ವನಿತೆಯರಸನುವೊಲಿದು ಮತ್ಸ್ಯಾಕೃತಿಯ ತನುವಿಡಿದು ||
 ಮನುಷ್ಯ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಮೀನು ಬರಲು ಅದಕ್ಕೆ ಅದರ
 ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ.
 ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರ್ಮೀ
 ಪಾಲ ಸಾವರ್ಣಿಕೆಯನೆಂಬಾ

ಲೋಲಮನು¹ ಸಂಧ್ಯಾದಿಕರ್ಮದೊಳರ್ಪೈ ಗೊಡುತಿರಲು |
 ತೋಳ ಕೊನೆಯಲಿ ಕಂಡನರ್ಪೈದ
 ಮೇಲುಗುಡುಕೆಯೊಳಲ್ಲಿ ಮೆತ್ತೈನ
 ಲೋಲಸೂಕ್ಷ್ಮದ ರೂಪ ಕರದಲು ಕಂಡು ಕರುಣದಲಿ || ೧

ಇರಲು ಮನು ಮೆತ್ತೈನನು ಬಿಸುಡದೆ
 ಕರಕಮಂಡಲುವಿನೊಳಗಿರಿಸಲು
 ಧರೆಯ ಜೀವರ ನೋವ ಕಾಣದೆ ಮನು ಮಹೋತ್ಸವದಿ |
 ಧರಣಿಯಲಿ ಚಾರಾಶಿಲಕ್ಕದ
 ಕರಣಜೀವರ ಹರಣಕಾಗಳು
 ವರಮಹಾಕೃಪೆಯುಳ್ಳನನ್ನರ ನೋಡನಾತಂಗೆ || ೨

ಅದಕೆ ಪರಮಾಯುಷ್ಯವರಿಯಲು
 ವಿದಿತಸ್ವರ್ಗದೊಳರ್ಪರೆಂದ² ರೆ
 ಮುದದಿ ಜೀವರ ನೋವ ಮಾಡದೆ ಸುಖವ ಬಯಸುವನು |
 ಉದಕವೆಣಿವುತ ತುಷ್ಟಿಕರವಹ
 ಮುದದಿ ಹಸಿದರಿಗನ್ನ ವೀವುತ
 ನದನಖಿದು ಜಲಪಾತ್ರೆಗಿರಿಸಲು ಬಳದನದ ತುಂಬಿ || ೩

ಇಲ್ಲಿ ಮೆತ್ತೈಂಗಿರಲಿಕುಬ್ಜ ಸ
 ಮೆಲ್ಲನಲ್ಲಿಂ ತೆಗೆದು ಕೇಲಿನೊ
 ಳಲ್ಲಿ ತಾನಂದಿರಿಸೆ ಬಳದನು ಕೇಲು ತುಂಬಲಿಕೆ |
 ಅಲ್ಲಿ ಮೆತ್ತೈಂಗಿರಲದಾಯತ
 ವೆಲ್ಲ ನುತ ತಾ ಪರಿಮಳಾಂಬುಗ
 ಳಲ್ಲಿ ಸರಸಿಯ ಜಕ್ಕ ವಕ್ಕಿಯ ಕೊಳನ ಮಧ್ಯದಲಿ || ೪
 ಅಲ್ಲಿ ಯಿರಿಸಲಿಕಾಸರೋವರ
 ವೆಲ್ಲ ತುಂಬಿತು ಮನುಗೆ ಜಪತಪ

¹ ಮುನಿ, ಭ.

² ಇಹರಾಯಂದ, ಕ. ಖ. ಗ. ಭ. ಜ.

ವೆಲ್ಲ ತಾನಂದಿದಕೆ ತೆಗೆತೆಗೆದಾತ ಬಳಲುತಲು |

ಪುಲ್ಲನಾಭನ ಪ್ರಕೃತಿಯೈ ಸಲೆ

ಬಲ್ಲರಿದನಾರೆನುತ ಮೆಲ್ಲನೆ

ನಿಲ್ಲದೈದಿದ ಮ¹ತ್ಯದೇವರನೊಯ್ಯು ಗಂಗೆಯಲಿ |

೫

ಬಯ್ಯು ಬಿಜಯಂಗೈಸೆ ಗಂಗೆಯ

ನೈದೆ ತುಂಬಿದನೊಂದುರೂಪಿಲಿ

ಹೊಯ್ಯು ಗಂಗೆಯಿ ಕೂರ್ಮಪರಿಯಂತತ್ತ ಬೆಳದಿದರ್ |

ಮೇದಿನಿಯ ಹೊಜಿಗಾಣರೆಲ್ಲರು

ವೇದಿಸುತ ಬೆಂಡಾಗುತಿದರ್ರು

ವಾದಯಾಂಬುಧಿ ವರಮಹಾಮನು ದೇವ ಗತಿ ಯೆನುತ ||

೬

ಆಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪನಾದ ಹರಿಯು ಮನುವನ್ನು
ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ.

ಇರುತಿರಲು ತಾ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನ

ಶರಧಿಗಳು ಪರಿತಂದು ಲೋಕವೆ

ನರಸ ಮುಚ್ಚಲು ಪೃಥ್ವಿ ನಾವೆಯ ರೂಪುಗೊಂಡಿರಲು |

ಪರಿಹರಿಸುತೀ ಜೀವರಾಶಿಯ

ಕರಣವನು ತಾ ಬಿಜಮೂಡೆಯ

ಹೊಜಿವ ಪರಿಯಲಿ ಹೊಜಿಯೆ ತಾನೀಮನುವು ಮೊದಲಾಗಿ || ೭

ಬಚಿಕ ನಾವೆಯ ಪಾಶ ವಾಸುಗೆ

ಹೊಳವ ಹಗ್ಗ ವೆಯಾದ ಮತ್ಸ್ಯನು

ಬಿಳಿಯಕೋಡಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂಬಿಗನಾದ ಸಾವರ್ಣಿ |

ಇಳಯ ಜೀವರ ತುಂಬಿ ಭೂಮಿಯ

ನುಣುಹಿದನು ಹರಿ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪದಿ

ಪ್ರಳಯಮನ್ವಂತರದಿ ರಕ್ಷಿಸಿದಾಮಹಾಮನುವ² ||

೮

1 ಯಲ್ಲಿಯಿಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಗ. ಘ. ಜ.

2 ಯುಗವ, ಬಿ ಗ.

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ದಿನಮಾನಾದಿಕಥನ.

ಕಾದನೈ ಹೊಣದೊಂದುಬೇಸೆಯಿ ¹
 ನಾದಯಾಂಬುಧಿ ಮತ್ಸ್ಯನಾಗಿಯೆ
 ಮೊದಿನಿಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮನುವಿನ ರಾಜ್ಯ ಕಮಲಜನ |
 ವೇದಮಾರ್ಗದೊಳೊಂದುದಿನಪರಿ
 ತೀದು ಹೋದುದು ಮತ್ತೆ ಕೇಳೈ
 ಮೊದಿನಿಯಲೊಂದಬುದ ತಿರುಗಲು ಸುರರಿಗೊಂದುದಿನ || ೯

ವರಮಹಾದಿನವರುಷಯುಗವದು
 ನಿರುತದಲಿ ತಾ ನಾಲ್ಕು ಯುಗಗಳು
 ತಿರುಗಿ ಸಾವಿರಸಂಖ್ಯೆಯಾದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಗೊಂದುದಿನ |
 ಇರುತಿರಲು ತಾರಾತ್ರಿಯನ್ನ ಕ
 ವರಮಹಾತಪಸತ್ಯಲೋಕದ
 ನಿರುತವಾಪರಿಯಂತವಾಯಿತು ಬಚ್ಚಿಕ ಪಾತಾಳ || ೧೦

ನೆಲೆಯಹುದು ತಾ ಸತ್ಯಲೋಕವು
 ಇಳ ಮೊದಲು ಹದಿಮೂರುಲೋಕದ
 ಸುತವ ಜೀವರಿಗೈದೆ ಮಿಕ್ಕಿನ ಮನುಜರಳವೇನು |
 ಮುಖಗಿದರು ವೀಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರು
 ಬೆಳಗು ಬೀತುದು ಶಿಖಿಮರೀಚಿಯ
 ತಲೆಗಳಡಗಳು ² ಮೊರುಮೊದಲಾಗಪ್ಪಕುಲಗಿರಿಯ || ೧೧

ಆಮಹಾಕಮಲಜನ ರಾತ್ರಿವಿ
 ರಾಮಸಿತು ಹದಿಮೂರುಲೋಕವೆ
 ನೇಮಿಸುವನೈ ಸರ್ವಜೀವರ ಕರ್ಮವೃತ್ತಿಗಳ |
 ಆಮನೋಹ್ಲಾನಿಯನು ಪುಣ್ಯ

¹ ನೊಂದುಸಾರಿಗೆ, ಗೆ.

² ತಲೆಗಳದ್ದು, ಥೈ. ಥೈ. ಜ.

ಸ್ತೋಮದೇಹೈಯ ಸತ್ಯಲೋಕದ
ಧಾಮವನು ಮೋಹರಿಸಿ ಮುಚ್ಚಿ ತು ತಮಸಿನೊಡ್ಡವನೇ || ೧೦

ಬಂದು ಚೌಕಡಿ ತಿರುಗೆ ಧರಣಿಯ

ನಂದು ಸೋಕುವುದುದಕ ಚೌಕಡಿ

ಕುಂದದೆಪ್ಪತ್ತಿರಡು ತಿರುಗಲು ಧುವನ ಮಂಡಲವ |

ಬಂದು ಸೋಕುವುದರಸ ಚೌಕಡಿ

ವೈಂದಸಾವಿರವಾಗ ಕೂಲಿಯ

ಮಂದಿರವ ಥರೆ ಹೊಯ್ವುತಿರ್ಪುದು ಪ್ರಳಯಮೂಱುತಿ || ೧೧

ಆಗ ವೇದವೆಲ್ಲವು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿರುವಾಗ ತಮನಿಂಬ ದೈತ್ಯನು ಅದನ್ನು ಆಫ
ಹಸುವಿಕೆ.

ಬಲ್ಲನೊಬ್ಬನು ನಿರ್ದ್ರೆಗೆಯ್ಯಲು

ಫುಲ್ಲನಾಭನುಪಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ

ನೆಲ್ಲವೇದವು ಬ್ರಹ್ಮಮುಖದಲಿ ಶ್ವಾಸರೂಪದಲಿ |

ನೆಲ್ಲದೆಡೆಯಾಟದಲಿ ಯಿರುತಿರೆ

ಯಲ್ಲಿ ತಾ ತಮನಿಂಬ ದೈತ್ಯನು

ವೆಲ್ಲವೇದವನೊಯ್ದು ಜೀವನರಾಶಿಯೊಳಗಡೆ || ೧೨

ಇಂತು ಕಾರಣವಾದನೊಬ್ಬನು

ಸಂತತವು ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯವೇತುವ

ಸಂಭವವುಯದೆ ತಾ ನಿಶಾಚರಕಾಲದೇಚ್ಛೆಯಲಿ |

ಸಂತರಾಗಲಸಂತರಾಗಲಿ

ಯಂತಕಾಲದವರು ಬೀತ್ವರು

ಮಂತ್ರಗಳು ತಾವಿರುವ ಜ್ಯೋತಿಯು ಸಾಕ್ಷಿಯಿಲ್ಲದಿರೆ || ೧೩

ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ವೇದವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಅನರ್ಥ

ಆವನಸ್ಸಾನ¹ ದಲಿಯೋದುವ

ದೇವಲಕರನು ಮುಟ್ಟಿಯೋದುವ

ದೇವರಿಗೆ ಹೊತ್ತಿಸಿದ ದೀಪದ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಪೇಟ್ಟು |

ಅವ ನೀಲಿಯ ವಸ್ತ್ರ ಕೆಂಪಿನ

ಕಾವಿಯಲು ತಾ ನಗ್ನ ನಾಗಿಯೆ

ಯಾವನೋಡುವ ಯುವತಿಸಂಗದ ಮೇಲೆ ಋತುಮತಿಯು || ೧೬

ನೋಡುತಲು ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯವೇಳುವ

ನೋಡುತಲು ಕುಕ್ಕರನ ಕುಣಪವ

ನೋಡುತಲು ಪಾಪಂಡಪತಿತರ ಬ್ರಹ್ಮಘಾತಕರ |

ನೋಡುತಲುವದ್ವೈಯನ ಹೇಳುವ

ಮೂಢಗಹುದತ್ಯಧಿಕನರಕದ

ಗೂಡು ಮುಂದಣಕಥೆಯ ವಿವರವ ನೀನು ಕೇಳೆಂದ || ೧೭

ವೇದಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು ತಮನಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಡಿಸೆಂದು ಹರ

ಯನ್ನು ವರ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ನಿಗಮದಧಿದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರು

ಜಗಳತಲಿ ಸರ್ವೇಶ್ವರೀಶನ

ಸೊಗಸಿ ಹೊಗಳುತ್ತ ತಮನ ಕೈಯ್ಯಲು ಸಿಲುಕಿ ಮೊಜ್ಜಿಯಿಡುತ್ತ |

ಮಿಗೆ ಮನೋಮಂತ್ರಾಧಿದೇವತೆ

ಯಗಧರನೆ ಶ್ರೀಕಾಂತ ಲೋಕದ

ಹಗರಣಿಗೆ ನೀನೆಮ್ಮ ಕಾವುದು ತಮನ ಕಯ್ಯಿಂದ || ೧೮

ಕಾವುದೈ ಯಜ್ಞಾದಿರಕ್ಷಕ

ಕಾವುದೈ ಕೈವಲ್ಯನಾಥನೆ

ಕಾವುದೈ ನೀ ಸರ್ವಜೀವರ ನಾಥ ನಮ್ಮವನು |

ಕಾವುದೈ ಯಥೆದೂರ ನಿರ್ಮಳ

ಕಾವುದೈ ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ

ಕಾವುದೈ ವಿಧಿರಹಿತದೈವವೆ ತಮನ ಕೈಯ್ಯಿಂದ || ೧೯

ಹಿಂದೆ ನಾನಾಕಲ್ಪದಲಿ ಮು

ನ್ನೊಂದು ತಾಮಸರಾದಜೀವಕೆ

ಸಂದುದಿಲ್ಲ್ಯ ಯಾಗ ತಾಮಸನಾದ ತಮಗೀಗ |
 ಸಂದೆವೈ ನೀನೆಮ್ಮ ರಕ್ಷಿಸು
 ತಿಂದು ಸೆಜೆಯನು ಬಿಡಿಸ ಬೇಕೈ
 ಯೆಂದು ಹೊಗಳುತ್ತ ತಮ್ಮ ತನುಗಳು ಬಯಸಿ ಬಾಯಾಣಿ || ೨೦

ಅಣಿತು ನಿನ್ನ ನು ಹೊಗಳಲಣಿಯೆವು
 ಕುಣುಹಿನಲಿ ಬೊಬ್ಬಾ ಟಮಾಡುವೆ
 ಬಣಿಯ ಬಾಯಿಯಲಿ ನಿನ್ನ ಹೊಗಳುವ ಭಟ್ಟರಾರೆಂದು |
 ಮುಕವಿಲ್ಲೆ ನಿಮ್ಮ ಕೂಡೆಮು
 ಗಣಿತ ಮುನ್ನವೆ ಶೂನ್ಯ ತಮ್ಮಯ
 ಹೊಣಿಗೆ ನಿಮ್ಮದು ಯೆಂದು ನಿಗಮವು ಬಾಯ ಬಿಡುತಿರಲು || ೨೧

ವೇದಾಭಿವಾನಿಗಳ ಮೊರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಮನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಮನ
 ಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ.

ತಮನ ಕಯ್ಯಲು ಬಿದ್ದೆ ವಂದಾ
 ಕ್ರಮವು ಬೊಬ್ಬಿಡೆ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪದ
 ಸುಮನು ಹುಯ್ಯಲ ಕೇಳಿ ತಮನನು ನೀಳನುವಾದ |
 ಪ್ರಮೆಯ ರಹಿತನು ವೇದವಾಕ್ಯದ
 ಲಮರನಿಕರದ ದಾತ ಮಂಗಳ
 ರಮಣಿಯಾನನಕುಮುದಚಂದ್ರಮ ವೇದವೆಲ್ಲವನು || ೨೨

ಸುಮನಸರಿಗೊಪ್ಪಿಸಲು ಭೂಮಿಯ
 ಸುಮನಸರಿಗೈದಿಸುವೆನನುತಾ
 ಸಮಯಸಮರವ ಮಾಡಿ ಮತ್ಸ್ಯನು ತಮನ ಕೆಡಣಿದನು |
 ಅಮಮ ವೇದದ ವಾಕ್ಯದಧಿಕ
 ಕ್ರಮಕೆ ತಾ ಕಲಿ ಮತ್ಸ್ಯದೇವರು
 ತಮನ ನೀಳಲಿಕಾಯ್ತು ವೆನುತಲಿ ಸುರರು ಏರುಷಿಸಲು || ೨೩

ಮತ್ಸ್ಯಗಳ ಪರಿವಾಣ ಕಥನ.

ಮುನ್ನ ಕರಧಿಯೊಳ್‌ಬಿಡು ನಿಳವರ
 ನುನ್ನ ತದ ವಿಸ್ತಾರ ಹುಬ್ಬಿನ
 ತನ್ನ ಮಧ್ಯದಯೋಜನಂಗಳು ಮೇಲೆ ಮುನ್ನೂರು |
 ಭಿನ್ನ ವಿಲ್ಲದೆ ನಿಳಯನುಂಗುವ
 ತನ್ನ ಪುಣ್ಯದ ಮಧ್ಯಯೋಜನ
 ದುನ್ನ ತಿಯು ತಾನಾದುದೈಯನೂರು ಯೋಜನವು || ೨೪
 ಆತನನು ನುಂಗುವ ತಿಮಿಂಗಿಳ
 ನಾತ ಕಂಗಳ ಮಧ್ಯಯೋಜನ
 ವ್ರಾತನವಶತದಗಲದ ಗುಣಿತ ಗಣನೆಯಗಣಿತವು |
 ಭೂತಳಾಧಿಪ ಕೇಳುತಿಮಿಗಿಳ
 ನಾತನನು ನುಂಗುವಹಿಂಗಿಳ
 ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಪುಬ್ಬಿನ ಮಧ್ಯಯೋಜನ ಹನ್ನೆರಡುನೂರು || ೨೫
 ಇವರ ನಾಲ್ವರ ನುಂಗಲೆಳಸುವ
 ಭುವನರಕ್ಷಕ ಮತ್ಸ್ಯದೇವರ
 ಹವಣನಾರಣಿಸುವರು ವೇದದ ರಾಶಿ ಬಳಲಿದವು |
 ಭವಮುಮುಕ್ಷುಗಳವರುವಜಿಯರು¹
 ಭುವನದಲಿ ಪರಮಪುಷ್ಪಿಯರಣಿಯ
 ರವನಿಪತಿ ಕೇಳಿ ವೇದವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತುಮೊಳ ಮಿಗಿಲು || ೨೬
 ಆಮಹಾಪರದೈವವಾದುದು
 ಸೋಮಶೇಖರನಳನ ಸಂಭವ
 ನೇಮಿಸಲು ತಾವಣಿಯೆಂದರು ಮತ್ಸ್ಯಮೂರುತಿಯು |
 ನೇಮಿಸುವರಾಶ್ರಯಂಗಳ
 ಸೀಮೆಯಂತವ ನೇನ ಹೇಳುವೆ
 ಭೂಮಿ ಬಿರಿಯಲು ಮತ್ಸ್ಯಬಿಂಬದ ಪುಣ್ಯ ಪವಮಾನ || ೨೭

¹ ಸವನ ಮುಖದಿಂದ ಹಿರಿಯರು, ಘ.

ಭೀಷಣಾಂತವ ಮೊಡುತಸುರರ
 ಕೋಷಿಸುತ ತಾ ಜಡದ ರಾಶಿಯ
 ನೀಸಿಸುತ ತಾನಧಿಕಜಲವನು ಸುರರ ಗಂಗೆಯಲಿ |
 ಅಸುರದಿ ವರುಷಾದಿಖುತುವಿಗೆ
 ಭಾಸುರದಿ ಬೀಸುವುದು ಪವನನ
 ಘೋಷದುಬ್ಬ ರದಿಂದ ಸುಖವುದು ವೃಷ್ಟಿರೂಪದಲಿ || ೨೮
 ಮತ್ಸ್ಯವತಾರನಾದ ಹರಿಯ ಬಾಲದ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದ ತಮನು ಸಾಯುವಿಕೆ.
 ಬೀಜುವುದು ತಾ ಮತ್ಸ್ಯವಾಲದಿ
 ಜಾಳಿಸಿದ ಜಲವೀಗ ಭೂಮಿಗೆ
 ಲೋಲಹರಿ ಮತ್ಸ್ಯವತಾರದಿ ತಮನನಜಿಯಿಟ್ಟು |
 ಬೀಜಲಪ್ಪಳಿಸಿದನು ವಾಲದಿ
 ಘೋಳನುತ ತಮ ಬೀಜೆ ವೇದದ
 ಪಾಳಿಗಳು ಕ್ರಮದಿಂದ ಹರಿಯನು ಹೊಗಳುತ್ತಿರಾಗಿ || ೨೯

ವೇದಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ.

ದೈವ್ಯತ ಸಕಳದ ಚಕ್ಷು ವಿಶ್ವದ
 ತಾತ ನೀನೇ ಸಕಲಲೋಕದ
 ನಾಥ ಭೂತಭವಿ ವ್ಯವಾರ್ತೀತ¹ ನೀನೆಂದು |
 ಓತು ಹೊಗಳಿ ವು ವೇದರಾಶಿಗ
 ಳಾತನನು ಮನವಖುತು ತಮ್ಮಯ
 ನೀತಿಬುದ್ಧಿ ಯೊಳನಿತುಮಖಿತವನಖಿತನೊಂದುವನು || ೩೦
 ಅಹರಿಯ ವರಮಹಿಮೆಯಾದುದ
 ಸೋಹಿ ಮುನಿಕುಲ ಸ್ತುತಿಸಲಖಿಯದು
 ಗಾಕ ವೇದಗಳಖಿಯವೈ ಸಲೆ ನರರ ಪಾಡೇನು |
 ಊಹೆಯಲಿ ನಿಗಮಂಗಳಾರವು

¹ ನಾಥನಚ್ಯುತಭೂತಭವ್ಯಾತೀತ, ಜ.

ಸಾಹಸಾಂಬುಧಿಕ್ಯಃ ಪ್ಲ ರಾಯನ

ಆಹವಕೆ ತಮನೇನು ನಿಮಿಷಕೆ ಬಿದ್ದ ತಮಸಿನಲಿ ||

೩೧

ವೇದಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಪೂರ್ವದಂತೆ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ
ಸರ್ವಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಿಕೆ.

ಬಲಕ ತಾ ಹರಿ ವೇದರಾಶಿಯ

ಬಳಲಿಕೆಯನಪಹರಿಸಿ ಲೋಕವ

ನಳವಡಿಸಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗಿತ್ತು ನಿಗಮವನು |

ನಳನಸಂಭವಗಾಯ್ತು ಪುನರಪಿ

ಬೆಳಗುಗಳು ಜಲರಾಶಿ ಶೋಷಿಸೆ

ಬಲಕ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪೂರ್ವಕ್ರಮಗಳಲಿ || ೩೨

ಹರಿ ಬಲಕ ಮನುವಿಗೆ ನಾನಾ

ಪರಮಧರ್ಮವ ಹೇಡಿ ಪುನರಪಿ

ತಿರದಿ ಬಿಜಯಂ ಗೈದು ಹೊಕ್ಕನು ಕ್ಷೀರಸಾಗರವ |

ಮರಳಿ ಯೊಂಭತ್ತನೆಯ ಮನು ತಾ

ಹುರಿಕೊಳಿಸಿ ವರಯಜನಮೊದಲಾ

ದುರುತರದ ಪಟ್ಟ ಮೌವೆಲ್ಲವ ಧರಣಿಸುರರಿಂದ ||

೩೩

ರೂಢಿಮಾಡಿದ ಧರ್ಮಗತಿಯಲಿ

ಗಾಢಮಾಡಿದ ಸರ್ವಜನಗಳ

ಮೂಢತನ ಬಯಲಾಗಿ ಹೋಯಿತು ರಾಯ ಕೇಳಂದ |

ಮಾಡಿದನು ಮನು ಪ್ರಜೆಗೆ ಹರುಷವ

ಕೂಡೆ ಸಂಗರವೇಲು ಮುನ್ನಿನ

ರೂಢಿಯಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ನಿಂದವು ಸ್ವಾದುಜಲವಾಗಿ ||

೩೪

ಭೂತಳದ ಮೇಲಾಲು ಋತುಗಳು

ನೋತು ನಡೆದವು ತನ್ನ ಕಾಲದ

ಧಾತು ಹರಿದುದೆ ವೊಂದು ತೀವ್ರವ ಮಾಡವೈ ಧರಗೆ |

ಭೂತಳವು ಮನ್ವಂತರಾದಿಯು
ಲೋತು ಬೆಳೆದುದು ಸರ್ವಸತ್ಯಕ್ಕೆ
ಕಾತರಿಸರಾಧ್ಯೈರ್ಯುಜೀವರುವನುಪಪತ್ತಿ ಯಲಿ ||

೩೫

ಅರಸ ಕೇಳೆ ಬೇಡಿದಾಗಳ
ವರುಷವೀವುದು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದಿ
ಧರಣಿಗೊಂಭತ್ತಾದ ಮನುವಿನ ರಾಜ್ಯ ಲೇಸಾಯ್ತು |
ನಿರುತವಾಯಿತು ಮತ್ಸ್ಯದೇವರ
ಪರಮಕರುಣದಿ ಹವ್ಯಕವ್ಯವು
ಸುರರು ಮೇಜ್ಞ ಲಿಕನ್ನ ಸಂಕುಳದಿಂದಲತಿಭವೆ ||

೩೬

ಮೊದಲ ಕೃತಯುಗದಾದಿಯಲಿ ಹರಿ
ಯುದಿಸಿದನು ಮತ್ಸ್ಯವೆತಾರದಿ
ನದಖನುಷದವು ವೇದರಾಶಿಗಳಂದು ವಿಪ್ರರಿಗೆ |
ಸದಮಲಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯಗೋಚರ
ನದಟುತನವನು ಗಣಿಸಬಹುದೇ
ಸದರ ನಿಮಗಾವೀರನಾರಾಯಣನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ||

೩೭

ನಾಲ್ಕ ನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಐ ದ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಹೇಡಿದನು ಮುನಿ ¹ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನು
ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಕೂರ್ಮಾವತಾರವ
ಕೇಳಿ ಪೂರ್ವಾಪರದ ದೇವರ ಜನನಸಂಗತಿಯು ||

ಜನಮೇಜಯನನ್ನು ಕೂರಿತು ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸುವಿಕೆ.
 ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ರಿ
 ಪಾಲ ತರದಿಂಲೋಕ¹ ಹುಟ್ಟಿದ
 ಲೀಲೆಯನು ಕಮಲನಯನನಯಿದುಮೂರ್ತಿ ವಿಷ್ಣು ವಿನ |
 ಆಲತಾಂಗಿಯ ರಮಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ
 ಲೋಲನಾಭಿಯ ತುದಿಯಲಗ್ನದ
 ಲೇಖುವಿಮೃಡಿಸಿದ್ ಲೋಕದ ವರಪಿತಾಮಹನ || ೧

ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ.

ಸೃಜಿಸಿದನು ಹರಿ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದೊ
 ಳಜನನಾತನ ನೊಸಲ ಮಧ್ಯದಿ
 ಪ್ರಜೆಯ ಮೂಡಿದನಾಚತುರ್ದಶಲೋಕ ಪಿತನೆಂಬ |
 ರಜತಶೈಲಾಧಿಪನ ತಾ ಮಿಗೆ
 ಭಜಿಸಲಿಕೆ ಮನ್ವಾದಿನಿಕರವ
 ಸೃಜಿಸಿದನು ಶ್ರೀವಾಣಿದೇವಿಯನಜನು ಜಿಹ್ವೆಯಲಿ || ೨

ಜನಿಸಿದರು ವರಬ್ರಹ್ಮದೇವರ
 ಮನದ ದೆಸೆಯಲಿ² ನಾರಥಾದ್ಯರು
 ಜನಿಸಿದಳು ಹೆಡತಲೆಯ ದೆಸೆಯಲಿ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಯು |
 ಜನಿಸಿದರು ವರಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ
 ವಿನುತಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲೂರ್ವಸಿ
 ಜನಗಳಾದರುಮೆವೆಯ ಮಧ್ಯದೊಳಪ್ಪರೋತ್ತಮರು || ೩

ಜನಿಸಿದರು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಗಿ ಮನುಗಳು
 ನೆನೆಯಲಿಕೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು³ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ
 ಜನಿಸಿದರು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಶ್ವಾಶೀತಿಮುನಿನಿಕರ |
 ಜನಿಸಿದರು ಭೂಭುಜರು ಭುಜದಲ್ಲಿ

ಜನಿಸಿದರು ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯರು

ಜನಿಸಿದರು ಪಾದದಲಿ ಶೂದ್ರರು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೪

ಜನಿಸಿದರು ದಕ್ಷಾದಿವಿಭುಗಳು

ನೆನೆಯಲಾದರು ತಾವು ನವ¹ ಜನ

ವಿನಯದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತರು ನವಪ್ರಜೇಶ್ವರರು |

ಜನಪ ಕೇಳಂತಿವರ ಕಡೆಯಲಿ

ಜನಿಸಿದಳು ತಾನೊಬ್ಬ ಕನ್ಯೆಯು

ವಿನಯನಿಧಿ ಶೃಂಗಾರತವನಿಧಿ ಗೌತಮಾಂಗನೆಯು || ೫

ಜನಿಸಿದರು ವರಬ್ರಹ್ಮದೇವರ

ತನುವಿನಲ್ಲಿಂದ್ರಾದಿದೇವರು

ತನತನಗೆ ಪವಮಾನ ತಪ್ಪಿಸೆ ಯುಡಿದ ನಾಕಜರು ;

ಜನಿಸಿದನು ಪವಮಾನ ಮಧುಸೂ

ದನನ ದಕ್ಷಿಣಬಾಹುದಂಡದಿ

ಜನಿಸಿದಳು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಜೀವನನರಸಿ ವಾಮದಲಿ || ೬

ಅರಸ ಕೇಳಿದು² ಮೊದಲ ಸೃಷ್ಟಿಯ

ನಿರುತವೀಪರಿ ಬಚಿಕ ಹರಿಯಲಿ

ಕೊರಳ ಮೂರೇಖೆಯಲಿ ಜನಿಸಿದ³ ವಿನಾಕೇತನನು |

ಅರಸ ಜನಿಸಿದಳಾತನಂಗನೆ

ಹರಿಯೆದೆಯ ಹೆಂಗೂಸಿನಂದದಿ

ವರರತಿಯು ಜನಿಸಿದಳು ಮುಂದಣಕಥೆಯ ಕೇಳಂದ | ೭

ಅಮಿತತತ್ವಸಮೂಹದೇವೋ

ತ್ತಮನು ಕರುಣಾಕರನು ಬ್ರಹ್ಮಾ

¹ವನ, ಘ.

²ಕೇಳ್ಯ, ಘ.

³ ಯಾಯ್ತು ಬಚಿಕಾಹರಿಕೊರಳಮೂರೇಖೆಯಲಿ ಸೃಷ್ಟಿದ, ...

ದೃಮರರಿಗೆ ವೆಗ್ಗನವನುಮಹೋಚ ರೂಪದಲಿ |

ಕ್ರಮದೆ ಪದ ಹರಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ

ದೃಮರರಿಗೆ ನೇಮಿಸಿಯೆ ಬ್ರಹ್ಮವೆ

ದಮಿತದಲಿ ವರಸೃಷ್ಟಿದೇವರು ಜೀವ ತಾನೆನಿಸಿ ||

v

ಈ ಜಗದ ಜೀವರಿಗದೊಂದೇ

ವ್ಯಾಜವಿಲ್ಲದ ಸೃಷ್ಟಿಯನು ಮಿ

ಕ್ಕೋಜಿಸಲು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ ಜೀವರಾಶಿಗಳ |

ರಾಜಭಾವವು ರಾಜಮೊಳಗೆ

ರಾಜಿಸಲಿಕ್ಕೀರೇನುಲೋಕದಿ

ರಾಜಿತತ್ವವು ಸೋಮಸೂರ್ಯರಿಗಂದು ವ್ಯಾಪಿಸಲು ||

f

ರವಿಗದೊಂದೇ ಲೋಕದೇಚ್ಛೆಯು

ಭುವನದಲಿ ಮಿಕ್ಕವರು ತವೆ

ತವೆಗಮಿತಸತ್ವದ ಸಾಧನಂಗಳ ಸರ್ವಸುರನಿಕರ |

ತವತವೆಗೆ ಬಲ್ಲಿದರು ಮರುತನ

ಲವಿರಳತ್ವವನೇನ ಹೇಳುವೆ

ಸವೆದಳಿಸಿ ಮದ್ದಳೆಯ ಲೆಕ್ಕದೆ ಕೊರಳಿಗಿಕ್ಕಿ ಹುದು ||

g

ಈ ಚತುರ್ದಶಲೋಕವನು ತಾ

ಯೋಚಿಸಿಹನ್ನೆ ಇಂತು ಮುಂದಣ

ವಾಚಕರಲೀ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನು ಕೇಳು ಭೂಪತಿಯೆ |

ಯೋಚಿಸುವೊಡಳವೆಲ್ಲ ನಿಗಮದ

ವಾಚನೆಗದಳವೆಡದು ಯಂತ್ರದ

ಸೂಚನೆಯು ತಾ ವಿಷ್ಣು ಮೂಯೆಯಲಹವೆಗಳವೆಡದು ||

gg

ವಿಮಲವಹ ಸೃಷ್ಟಿಯನದಾಗಳ

ಕ್ರಮದಲೇ ಸೃಜಿಸಲಿಕೆ ದಕ್ಷನು

ಸುಮನುಸರು ಮೊದಲಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಾ ದಖಿನಾಕಜರು |

ದೇವತೆಗಳ ಸತಿಯರ ಸೃಷ್ಟಿ

ಸುಮನಸರ ವೈಂದಕ್ಕೆ ಸತಿಯರ
ಕ್ರಮದಲೇ ಸೃಜಿಯಿಸಿದನಾಗಲು
ವಿಮಲಮತಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಗೌರಿಯ ಶಿವಗೆ ಸತಿಯಳನು || ೧೦

ದ್ವಿಜಪತಿಗೆ ಸೌಪರ್ಣಿಕ ಶೇಷಗೆ
ಸೃಜಿಸಿದನು ವಾರುಣಿಯನತ್ತಿಗೆ
ತ್ರಿಜಗದಲು ಸೌಭಾಗ್ಯರೂಪಳ ನನಸುಯಾಸತಿಯು |
ಸೃಜಿಯಿಸಿದನಿಂದ್ರಂಗೆ ಶಚಿಯನು
ಸೃಜಿಸಿದನು ಛಾಯೆಯನು ಸೂರ್ಯಗೆ
ಸೃಜಿಸಿದನು ಚಂದ್ರಂಗಮಿಪ್ಪತ್ತೇಳುತಾರೆಗಳ || ೧೧

ಸೃಜಿಸಿದನು ಶ್ಯಾಮಳಯ¹ ಕಾಲಗೆ
ಸೃಜಿಸಿದನು ತಾ ಸರ್ವಭುಷಿಯರ
ಯಜನಸೇವೆಗೆ ವರಪತ್ರಿತೆಯನಿಪ ಸತಿಯರನು !
ಸೃಜಿಸಿದನು ಕೃಷ್ಣಪಗಮದಿತಿಯು
ಸೃಜಿಸಿದನು ವಾಸಿಷ್ಠನರಸಿಯು
ಸೃಜಿಸಿದನು ಶ್ರೀಯಜ್ಞ ದೇವರಿಗಾಗ ಸ್ವಾಹೆಯನು || ೧೨

ಬಳಿಕ ಬುಧಿಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಅರಸ ಕೇಳ್ಯ ಆದಿಸೃಷ್ಟಿಯು
ನಿರುತವೀಪರಿ ಯಿನ್ನು ಮುಂದಣ
ವರಕಥೆಯ ವಿವರಿಸುವೆ ಮತ್ತಾ ದ್ವಿಜರ ಸೃಷ್ಟಿಯನು |
ಪರಿವಿಡಿಯ ಕೇಳರಸ ಮೊದಲಿ
ಧರೆಯೊಳೀಕೃಷ್ಣಪನ ಸೃಷ್ಟಿಯು
ಪರಿಯ ಹೇಳುವೆ ನಿನಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕೇಳೆಂದ || ೧೩

¹ ಸೌಮಿಳಯ, ಫಲ ಪಾಠ.

ಆತಗಾದರು ಬಹಳ ಸತಿಯರು

ಓತು ದಿತಿ ಕದ್ರುವೆಯು ವಿನತೆಯು

ನೀತಿಯಿಂದಾಯದಿತಿ ಮನು ದನು ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸಿಯು |

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಿವರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ

ಖ್ಯಾತಿಸೃಷ್ಟಿಯ ಕೇಳು ದಿತಿಯಲಿ

ದೈತೆಯರು ಜನಿಯಿಸಿದರಣುವತ್ತಾಣಿಕೋಟಿಗಳು || ೧೬

ಉದಿತರಾಗಲು ಪೂರ್ವದೇವರು

ಯದಿತಿಯಲಿ ತೆತ್ತೀಸಕೋಟಿಯ

ತ್ರಿದಶರಾಕದ್ರುವಿನಲುರಗಗಳಂಟುಮಾನಿಸರು |

ಮುದದಿ ನಾಲ್ವರು ಸುತರು ವಿನತೆಗೆ

ಮುದದಿ ದನುವಿಂಗಸುರಕೋಟಿಯು

ಸುದತಿ ಮನುವಿಗೆ ಮನುಜಕೋಟಿಯು ಯಕ್ಷಿಗವನೀಶ || ೧೭

ಬಬ್ಬ ನಾದನು ವರಕುಬೇರನ

ದಿಬ್ಬ ರಾದರು ಮೇಲೆ ರಾಕ್ಷಸಿ

ಗರ್ಭದಲಿ ನೈಋತಿಯು ಮತ್ತಾವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿಕನು |

ನಿರ್ಭರದ ಕಡು ಪಾಪಿ ದೈತ್ಯರ

ಗರ್ಭದುಬ್ಬರ ಹಬ್ಬಿಸಿದುದು

ಗರ್ಭದಿಂದಾ ದೇವ ಸಂಘದಲರಸ ಕೇಳಂದ || ೧೮

ದೇವರೊಳಗತ್ಯಧಿಕರಿಬ್ಬರು

ಭಾವಿಸಲಿಕಾದಿತ್ಯಶಕ್ರರು

ತಾವು ದೈತ್ಯರೊಳಬ್ಬರಾದರು ತಾಮಸೋತ್ತಮರು |

ದೇವದಲ್ಲಣ ಕಾಲನೇಮಿಯು

ಮಾವಿಬುಧಪಕ್ಷಾರಿ ಯಂಧಕ

ತಾವು ದುಷ್ಕರ್ಮಿಗಳು ಮತ್ತಂತಥಮರಿವರೆಂದ || ೧೯

ಪೂತಕುಂಭೀಪಾಕಾರ್ಹರು

ಆತಗಳು ವಚ್ಛುತಗೆ ದೂರರು.

ನೀತಿಬಾಹ್ಯರು ದಿತಿಜರಣುವತ್ತಾ ಉಕ್ಕೋಟಿಗಳು |
 ಭೂತಳಾಧಿಪ ಕೇಳು ರಾಕ್ಷಸ
 ರೀತಿಗಳ ಸುರರೊಡನೆ ವೈರವೆ
 ಭೂತಳೇಶನು ಹರಿಯೆ ಕಾಯ್ವನು ಸುರರ ಕೃಪೆಯಿಂದ || ೫೦

ದೈತ್ಯರಿಗೆ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ಜೀವಿಸುವುದೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನ ಅಪ್ಪಣೆ.
 ಹೊರೆಯಲಿಕೆ ತಾನಿವರನಾಗಳು
 ನಿರುತ ದೈತ್ಯರು ಹರಿಗೆ ವಿಗ್ರಹ
 ವೆರಸೆ ಕಶ್ಯಪಪುಷ್ಪಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿರುತವೀಪರಿಯ |
 ಹೊರೆಯಲಿಕೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮದೇವರು
 ಕರೆಸಿ ದೈತ್ಯರಿಗಿಂದನೊಂದನು
 ಹೊರದು ಕೊಂಬುದು ನೀವೆ ಒಡಲನು ಬಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿಯಲಿ || ೫೧

ಎನಲಿಕವದಿರಲೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬರ
 ತಿನಲಿಕೆದರು ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿಯ
 ನನುಕರಿಸಿ ಭೂಸುರರ ದೇವಸ್ತೋಮಮೊದಲಾಗಿ |
 ಜನರ ತಿನ್ನುತಿರೆ ಕಮಳಸಂಭವ
 ಕನಲಿ ದೈತ್ಯರ ನಿಲಿಸಿ ದೇವರ
 ಜನಕೆ ಯಾಣತಿಗೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮನು ನೀವು ಹೊರದಿಹುದು || ೫೨

ಎನಲು ನಾಕಜರೊಂದು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ
 ನೆನೆಯಲಣಿಯದೆ ತಾವು ಪಾರದೆ
 ಮನೆಯಲಿರುತಿರೆ ಕಂಡು ದಾನವಜನಕ ನೇಮಿಸಲು |
 ದನುಜರವದಿರು ಬದುಕಲಣಿಯದೆ
 ಕನಲಿ ಶ್ವಾಪದವಧೆಯ ಮೊಡಲು
 ದನುಜರನು ಕೆಡೆನೊಂಕಿ ರಾಕ್ಷಸಜನಕ ನೇಮಿಸಲು || ೫೩

ನೇಮಿಸಲಿಕವರಾಗ ತಮ್ಮಯ
 ಸ್ತೋಮಸಹಿತವೆಲ್ಲಭೂಮಿಯ

ಕಾಮಿಸಲು ಬೃಹತ್ಕಣಿಯದೆಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ಕೈಕಾಲ |
 ತಾಮಸರು ತಿನ್ನುತಿರಲಿಕಾ ಹ್ವಣ
 ನೇಮಿಸಲಿಕಳುಕಿರಲು ರಾಕ್ಷಸ
 ಸ್ತೋಮಕನಲಿಕೆ ವಿಷವ ಸುಖಿಯಲು ಕಮಲಸಂಭವನು || ೨೪

ಮಾಣಿಸಲು ತಾನವರಿಗಾಗಳು
 ಆಣತಿಯ ಕುಡೆ ಬದುಕಹೇಳಲು
 ಮಾಣದೆಯು ತಾ ಹರಿಯ ಮಂಗಳ ಮನುಜನಿಕರವನು |
 ಹಾಣಿಸಲು ನೀವಿಂದುವಗ್ನಿಯ
 ಕಾಣಿಕೆಯಲ್ಲೈದಿತು ಜಗತ್ತಿನ
 ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗವ ಸಲಹಿ ಯೆಂದರೆ ಮನುಜರತಿಮುದದಿ || ೨೫

ಮುನ್ನ ಮಧುಕೈಟಭರನಾಹರಿ
 ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲುವದಿರ
 ಬೆನ್ನಡಗನೇ ನೀರಲೊರಸಲಿಕಾಯ್ತು ಮೇದಿನಿಯು |
 ನನ್ನಿಯಿಂದಿರುತಿರಲು ಮಾನವ
 ಜನ್ಮರಾಕ್ಷಣ ಭೂಮಿದೇವಿಯು
 ಬೆನ್ನನಗುಳಿದು ಇಲ್ಲಿ ಪರ್ಜನ್ಯಾಂಬು ಬೀತಲಿಕೆ || ೨೬

ಅನ್ನಧಾನ್ಯವ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲು
 ಮುನ್ನ ದೇವಾಸುರರಿಗಿಕ್ಕುತ
 ಮನ್ನಿ ಸುವರಾಸರ್ವ ಭೂತವನರಸ ಕೇಳಿದನು ¹ |
 ಉನ್ನತಿಯ ಪದುಮಜನು ಕಂಡನು
 ಮನ್ನಿಸಿದನಾ ಮನುಜವರ್ಗವ
 ನಿನ್ನ ತಾ ನಿಮಗೊಂದು ಸಾಧನವೀವೆನನುವಾಗಿ || ೨೭

ಈಚತುರ್ದಶಭುವನಜೀವರ
 ಸ್ವೋಚಿತ ² ವ್ರತಪುಣ್ಯವೆಲ್ಲವು

¹ ಸ್ವರ್ಗಭೋಗವ ನರಸಕೇಳಿದ, ಭ.

² ಸೌಜತ, ಭ.

ಬಾಚಿ ಪುಟ್ಟಿತು ಕಾಮಧೇನುವಿನಂಗಮಧ್ಯದಲಿ |
 ವಾಚನೆಗೆ ¹ ಯಳವಲ್ಲ ಲೋಕಕೆ
 ಗೋಚರವು ತಾನಲ್ಲ ಧರ್ಮವು
 ಯೋಚಿಸಲಿಕೆತ್ತಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತು ಭೂಮಿಮಧ್ಯದಲಿ ||

-೦೮

ಏತಿಬಾರದು ವೈಷಭನಾಗಳ
 ದಾರು ಕರ್ಮವನುಳ್ಳ ಜನ್ಮಿಗ
 ಳೇಣಿದರೆ ಯಮಲೋಕಸಾಧನ ಶಿವನು ಹೊಣಿತಾಗಿ |
 ಏತಿಲಾಗದು ರುದ್ರವಾಹನ
 ವಾಙುಕರ್ಮದ ವಿಪ್ರರೆಲ್ಲರು
 ವಾಙು ಯೇಣಿದರವರು ನರಕಿಗಳೇಜಗತ್ತಿನಲಿ ||

-೦೯

ರಾಯ ಕೇಳೈ ಮನುಜವರ್ಗದು
 ಪಾಯಕಿದು ಕೃಪೆಯಾಯ್ತು ಸಾಧನ
 ಕೋಯಿದರು ಮೆಯವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಜನಿಸೆ ಮೂಜುಕೆ |
 ಪ್ರಾಯದಲಿ ಸಕಲೋಪಕರಣ
 ಳಾಯುಧಗಳಾದವೆಳಿಕಳಾ
 ಕೋಯಿದರು ಜನಿಸಿದರು ಕಡೆಯಲಿ ಸೂರ್ಯನಂಗದಲಿ ||

-೧೦

ಹುಟ್ಟಿದುದು ದೇವಾಂಗನಾಜನ
 ನೆಟ್ಟನೆಯದೀರೇಱುಲೋಕದ
 ದಿಟ್ಟವನು ನಿರ್ಮಿಸಲಿಕಾಯ್ತು ಮನುಜವರ್ಗದಲಿ |
 ಹುಟ್ಟಿದವರೊಂದೊಂದುಕೆಲಸವೆ
 ನೆಟ್ಟನಾಶ್ರಯಿಸಿದರು ಲೋಕದ
 ಭೀಷ್ಮವನು ನೆಣಿ ಮೊಡುತಿರ್ದರು ಮನುಜಜಾತಿಯೊಳು ||

-೧೧

ಬಬ್ಬರಿಕ್ಕು ವರೊಬ್ಬರುಂಬರ
 ದೊಬ್ಬರೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಕೊಂಬರು

ಸಬ್ಬ ಜನರುಗಳೊಳಗೆ ಮೊಜ್ಜಿ ವರ್ಗವಾಗಿಯುದು !

ಹಬ್ಬದಲು ದೇವತೆಗಳುಂಬರು

ಜೊಬ್ಬದಲು ದಾನವರುಂಬರು

ಸಬ್ಬ ದಿನದಲು ಮನುಜರುಂಬರದೆಂದು ಋಷಿ ನುಡಿದ || ೩೦

ನುಡಿದು ತಾನೆತ್ತಾಗಿ ಕೊಡುವನು

ಬಿಡದೆ ದಾನವದೇವಮಾನವ

ರೊಡಲ ತುಂಬುವ ಪಿತರು ವಿಕೈದೇವಮೊದಲಾಗೆ !

ಪೊಡವಿಯಲಿ ತನಗಾಯ್ತು ಗ್ರಾಸವು

ಬಿಡದೆ ತೃಣತತಿ ಯುರಗಜಾತಿಗೆ

ದೃಢದಿ ತಾ ಪವಮಾನನಾಹರವರಸ ಕೇಳಂದ || ೩೧

ಮನುಜವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗವು

ಜನರೊಳಾಯಿತದೊಂದು ಪಾದದ

ಮನುಜರಾಗಾಲಸ್ಯವಾಗಿರದುಚ ಪೌರುಷದ !

ಜನತತಿಯ ಸೇವೆಯಲಿ ನಿಂದರು

ಮನುಜರಾಮತ್ತೊಂದು ಪಾದದ

ಜನದ ಮೊಲದದೆಲ್ಲ ಕೃಷಿ ತಾನೊಂದು ಪಾದದಲಿ || ೩೨

ಜನಿತವಾಗಲಿಕದಡಿ ನಾಮಕ್ಕೆ

ವಿನಿಮಯದೆ ತಾ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗವು

ಮನುಜಜಾತಿಯೊಳಗಲಾದವು ಪಾದಭೇದದಲಿ !

ಮನವಚನಕಾಯದಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ನೆನೆಯಲಾಗದು ಕೃಷಿಯನಾಗಳು

ವಿನಯದಲಿ ತಾ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಿ ಸುಖಿಯಿಸುವ || ೩೩

ಜನಪತಿಗಳುಂ ಮತ್ತೆ ಕೃಷಿಯನು ¹

ನೆನೆಯಲಾಗದು ಹೈತ್ರಧರ್ಮವೆ

¹ ಗಳೊಳಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೃಷಿ, ಕ. ಬ.

ನನುಭವಿಸಿ ತಾನಿರ್ಪ ಮಾಡನು ನೈಶ್ಯ ಕೃಷಿಯಿದನು |
 ಜನಪ ಕೇಳ್ಯ ಕೃಷಿಯು ತಾನದು
 ಜನಿಯಿಸಿತು ಶೂದ್ರಂಗೆ ಮುಂದಣ
 ವಿನುತದಾವರಕಾರಣಾರ್ಥ ಸಹಸ್ರಕಾರಣದಿ ||

೩೬

ಇವು ಮೊದಲು ಸರ್ವಾನುಭೂತದ
 ವೈವಹರಣೆಯಲಿ ಕೃಷಿಯ ಜೀವನ
 ವಿವನು ಬಿಟ್ಟಹ ಶೂದ್ರ ಬೀಜುವೆ ನಿತ್ಯನರಕದಲಿ |
 ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳೆ ಸರ್ವಜೀವದ ¹

ನಿವಹ ನಿರ್ಣಯವಾಯ್ತು ದೇವ
 ಪ್ರವರರಲಿ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರನಿಗ್ರಹವಾದ ಸತ್ಕಥೆಯ ||

೩೭

ನೆಲೆಯ ಕೇಳ್ಯ ನೀನು ಮುಂದಣ
 ಇಳಯ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಾಯ್ದೊಮ್ಮೆಯೆ
 ಬಚಿಕ ಕಡೆಯಲ್ಲಾ ತ ಜನಿಸಿದನತ್ರಿ ಕೇಳಂದ |

ಇಳ ಮೊದಲು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ
 ಬಳಯಿಕಿವರಿಂದಾಯ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ

ನೊಲಿದು ಸೃಜಿಸುವ ನವಪ್ರಜಾಪತಿಸೃಷ್ಟಿ ಕೇಳಂದ ||

೩೮

ಇವರನೇ ನವಬ್ರಹ್ಮರೆಂಬರು
 ಭವನು ಭಾಳಜ ಯೋನಿಯಲಿ ಸಂ
 ಭವಿಸಲುತದಾ ಯೇಜುಜನಗಳು ವಾಣಿಯುವತಿಯಲಿ |

ವಿವರಿಸಲು ಕಮಳಜಗೆ ಜನಿಸಿದ

ರಿವರು ಸಸ್ತಕರಿವರ ಸೃಷ್ಟಿಯ

ವಿವರ ಹೇಳುವೆ ನಿನಗೆ ಕಶ್ಯಪನಾಗಲೇನೆಂಬೆ ||

೩೯

ಸಿಡಿಲುಮಿಂಚುಗಳರುಣ ತಾನಿವ

ರೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಗರುಡದೇವರು

ಮಡದಿ ವಿನತಾದೇವಿಗಾದರು ಶುದ್ಧ ಸಾತ್ವಿಕರು ।

ಹೊಡೆದನೊಬ್ಬ ನು ಸೂರ್ಯ ರಥವನು

ಬಿಡದೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯ ವರವು

‘ಲ್ಲಡಿಯ ಸೇವಿಸನೊಬ್ಬ ಪೊಡವಿಯ ಮೇಲೆ ಸೌಪರ್ಣಿ || ೪೦

ಬಟಕ ಕಡೆಯಲಿ ಹರಿಯ ವಹನವೆ

ನೊಲಿದು ತಾ ಶ್ರೀಗರುಡನಾದನು

ನಳಿನನಾಭಂಗಧಿಕಪ್ರೀತನು ಸುರಸಮೂಹದಲಿ ।

ಎಲೆ ಮಹೀಪತಿ ಕದ್ರುವಿಗೆ ಸುತ

ರೊಲಿದು ಜನಿಸಿದರಪ್ಪ ಕುಲ

ಗಳ ಉರಗನಾಗಗಳಂತು ಕಶ್ಯಪಸೃಷ್ಟಿ ಕೇಳಂದ || ೪೧

ಇವರೊಳಗೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷವಾಯಿತು

ಭುವನದಲಿ ದಿತಿ ಸುತರಿಗಮದಿತಿ

ಗುವರರಿಗಮಿಂತು ವಿನತಾಕದ್ರುಗಳ ತನುಜರಿಗೆ ।

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳೆ ನಿನಗೆ ಮೊದಲಲಿ

ವಿವರಿಸುವೆ ನಾ ವಿನತೆಕದ್ರುಗ

ಳ ವರತನುಜರ ವೈರಮಾರ್ಗವನೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೪೨

ಕದ್ರುವು ವಿನತೆಯನ್ನು ಸುರಪತಿಯ ಕುದುರೆಯು ಬಿಳಿದೊ ಕರದೊ
ಎಂದು ಕೇಳುವಿಕೆ.

ಇರಲಿರಲು ಶ್ರೀಗರುಡದೇವರ

ವರಜನನಿಯೊಳಗೊಮ್ಮೆ ನಾಗರ

ನಿರುತಮೊತೆಯು ಸವತಿಮೆತ್ಸರದಿಂದ ಮೆತ್ಸರಿಸಿ ।

ಗರುಡದೇವರ ಮೊತೆಗೆಂದಳು

ಸುರಪತಿಯ ಹಯವೆಹುದು ಬಿಳಿದೋ

ಕರಿದೊ ಹೇತೊ ಆಕ್ಕ ಎಂದಳು ವಿನತೆ ಮನಮುಟ್ಟ || ೪೩

ಸುರನದಿಯ ಜಲವೀಂಟುವಾಹಯ

ನಿರುತ ಬಿಳಿದೊ ತಂಗಿ ಯೆಂದರೆ

ಯುರಗಮಾತೆಯು ನಕ್ಕು ವಂಚಿಸಿ ಕಾಜಿದು ಹಯವೆಂದು |
 ಪರಮಪಾವನೆ ವಿನತೆಯುವತಿಯ
 ನುರಗಮಾತೆಯು ಕೆಡಿಸ ಬಗಿದಾ
 ಪರಿಯ ಕೇಳ್ಯ ಭೂಪ ಸವತಿಯ ಮನದ ಕಷ್ಟವನು || ೪೪

ಎಂದು ತಕ್ಷಣ ಕಟ್ಟಿ ಯೊಡ್ಡವ
 ನಿಂದುವದನೆಗೆ ಕದ್ದು ನುಡಿದಳು
 ಬಂದು ತುರಗವೆ ನಾಳ ನೋಡುವ ಸೋತೊಡವೆರಾಗ |
 ಹಿಂದುಗಳಯದೆ ತೊತ್ತಿರಾಗುವ
 ರೆಂದು ನಾಗರ ಮೊತೆ ತನ್ನಯ
 ಮಂದಿರಕೆ ಬಂದಾಗ ದುಗುಡವೆ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿರಲು || ೪೫

ಬಂದು ನಾಗರು ತಾಯಿಗೊಂದರ
 ದಿಂದು ನಿಮ್ಮಯ ದುಗುಡವೇನೆನೆ
 ಕಂದ ನೀವಿರಲೆನಗೆ ಸವತಿಯ ತೊತ್ತು ತನವಾಯ್ತು |
 ಎಂದೊಡಾಕರ್ಕೊಟಿನಾಗನು
 ಬಂದ ಹದನೇನೆನಲಿಕೆಂದಳು
 ಕಂದ ಕೇಳ್ಯ ತಾನದಿದ್ರನ ಹಯವೆ ಕಣಿದೆಂದೆ || ೪೬

ನಾಳ ಹಯ ನೀರ್ಗುಡಿಯ ಬರಲಿಕೆ
 ಮೇಲೆ ಬಿಳಿದಾಗಿರಲು ಸವತಿಯ
 ಕೀಳ ತೊತ್ತುಹೆನೆಂದು ದುಗುಡವೆ ಹಿಡಿದೆ ನಾನಿಂದು |
 ಬಾಲಸರ್ಪನು ನುಡಿದ ಜನನಿಗೆ
 ಕಾಳನಾಡದಿರವ್ಯ ಸತ್ಯವೆ
 ಪಾಲಿಸದೆ ಸತ್ಯವನು ಕೆಡಿಸುವೆನೆಂದು ಮನಮುಟ್ಟು || ೪೭

ನೀವು ನುಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ತಾನಿದು ನ್ಯಾ
 ಯವಲ್ಲೆಂದೆನಲು ಸರ್ಪನು
 ತಾಯೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಡದೆಂದರು ಮಿಕ್ಕ ಸರ್ಪಗಳು |

ನಾವು ನೀರೊಳು ನಾಳಗಿನಿಬರು
ದೇವರಾಜನ ತುರಗದಂಗವೆ
ನಾವರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವೆವಾ ಹ್ವಾಣ ನೀವು ವಿನತೆಯನು || ೪೮

ಕರೆದು ತೋಳುವುದಲ್ಲಗೆಂದರೆ
ಹರುಷಿಸಿದಳಹಿವಾತೆ ಯಾಹ್ವಾಣ
ನಿರುತದಲಿ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಮೆಳುದಿನ ತುರಗ ಬರಲೊಡನೆ |
ಭರದಿನಾಕೆಯ ಕರೆಯಲಟ್ಟಲಿ
ಕರಸ ಇಂತಹ ಸತಿಯರಿಗೆ ತಾ
ನಿರುತ ಸ್ವಾತಂತ್ರಿಕೆಯು ಸಲ್ಲದದೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೪೯

ಬಿಳಿದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದ ರಿಂದ ವಿನತೆಯು ದಾಸಿಯಾಗುವಿಕೆ.

ಉರವಣಿಸಿ ತಾ ಬರಲಿಕೆಂದಳು
ಸಿರಿಯೆ ಕೀಡೆಂದೆನಿಪ ಪುತ್ರರ
ಸರಕುಗೊಳ್ಳದೆ ಬರಲಿಕಂಜುವೆನೆನಲಿಕಗ್ರದಲಿ |
ಕರೆದು ವಿನತೆಯ ತೋಟಲಾಗಳು
ಕಳಿದದಾಯಿತು ವ್ಯಾಳವೋಹರ
ತುರಗವನು ತಾವೊತ್ತಿ ಹತ್ತಲು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೫೦

ಬಚಕ ವಿನತಾದೇವಿಯರ ತಾ
ನಳುಕಿನಲಿ ಸೋಲಿಸಿಯೆ ಸವತಿಯ
ನೊಲಿದು ತೊತ್ತಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಳು ತನ್ನ ಮಂದಿರಕೆ |
ಲಲನೆ ಕದ್ರುವಿಗೆನಗೆ ತೊತ್ತಿನ
ಕೆಲಸ ತಾ ಕಡೆಯೆಂದಿಗೆಂದರೆ
ಎಲೆ ವಿನತೆ ನೀ ಸುಧೆಯನಿತ್ತೊಡೆ ನಿನಗೆ ಕಡೆಯಂದು || ೫೧

ಗರುಡನು ತಾಯಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಕದ್ರುವಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು

ಅಮೃತವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ.

ಎನಲು ವಿನತಾದೇವಿ ತೊತ್ತಾ
ಗನಿಮಿಷರಿಗಾ ನೂಲುವೆತ್ತರ

ತನಕ ವಿರಲಿಕೆ ತಾಯ ನೋಡುವೆನೆಂದು ಬಗರಾಜ |

ಎನತೆಯರಮನೆಗೈದಿ ಬಾಗಿಲು

ತನತನಗೆ ಮುಚಿ ರಲು ಮಾತೆಯ

ಲನಿತು ದುಗುಡವೆ ಕೇಳಿ ಬಂದನು ಮನೆಗೆ ಕದ್ದುವಿನ || ೫೦

ಬಂದು ಮಾತೆಯ ಕಂಡು ಚರಣ

ದ್ವಂದ್ವದಲಿ ಚಾಚಿದನು ಶಿರವನು

ಇಂದಿದೇನು ನಿಮಗೆ ಸವತಿಯ ದಾಸ್ಯವೆಂದೆನಲು |

ಎಂದೊಡದಕಬುಜಾಕ್ಷಿ ನುಡಿದಳು

ಕಂದ ಕೇಳ್ಯ ಇಂದು ಹಿಂದಣ

ಛಂದವನು ನೆಜಿ ಹೇಚ್ಚೆ ನಾಗರ ವೃಂದ ಮಾಡಿದುದ || ೫೧

ಬಟಕ ಕರ್ಕೋಟಕನು ತನಗಾ

ಗೊಲಿದು ಮಾಡಿದ ಪರಿಯನುಪು

ತ್ತೆಲೆ ಮಗನೆ ತನಗಿಂದು ತೊತ್ತಿನ ಕೆಲಸ ಕೊಂಡಿಹುದ |

ನಿಲಿಸುವೊಡೆ ಕದ್ದುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ

ಯೊಲಿದು ಸುಧೆಯನು ದಾಸಿತನವದು

ತೊಳದು ಹೋಯುದು ತಂದೆ ಕೇಳನಲಾಗ ಬಗರಾಜ || ೫೨

ಕನಲಿ ನಾಕಜಪತಿಯ ಮೇಲಕೆ

ವಿನತೆಯಾತ್ಮಜ ಧಾಳಿ ಮಾಡು

ತ್ತೆನಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸುಧೆಯನೆನುತಿರಲಿಂದು ಕೋಪಿಸಿದ |

ಕನಲಿ ಕಾಳಗಮಾಡಲಾಕ್ಷಣ

ಕನಿಮಿಪರ ನೆಜಿ ಗೆಲಿದು ಜಿಪು ವ

ತನುವ ನಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಹೊಯ್ದ ನುದರವನೊಡಮೆಟ್ಟ || ೫೩

ಕುಲಿಕವನು ತಾ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡನು

ಬಲುಹಿನಲಿ ಬಟಕಮರಪತಿಯನು

ನೆಲಕೆ ಕೆಡಹುತ್ತಿದ್ದೆಯ ಮೆಟ್ಟುತ ಬೇಡಿದನು ಸುಧೆಯ |

ಬಲಕ ಶಕ್ತನು ವಿಹಗರಾಜನ
ಬಲಹ ಕಂಡನು ಬಾಯೊಳಗೆ ತಾ
ನಿಳುಹಿ ಬೆರಳನು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಸುಧೆಯನೀಗಿಂತು || ೫೬

ತರಿಸಿ ಕೊಡುವೆನೆನಲ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟನು
ಸುರಪತಿಯ ನಾಕ್ಷಣದೊಳಮೈತವೆ
ಹರಿದು ತೆಗೆದನು ವಿಹಗನಾಗಲು ಹರಿವೆ ಠಾವಿನಲಿ |
ವರಸುಧೆಯ ಹನಿಯೊಂದು ಯಮುನೆಯ
ಪರಿಯೊಳುಕ್ಕಿತು ತೀರಕಾಗಳು
ಧರಣಿಯಲಿ ತರು ಮೂಡಿತಾಕ್ಷಣ ಕಡಲು ಕಾಳಗನ || ೫೭

ಇವೃತವಂ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ತಾಯ ದಾಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಡುವಿಕೆ.
ಮಡುವಿನಲಿ ತಳುತಿರಲಿಕ್ಕಿಂದಿರ
ನಡಿಗೇಹಗಿ ಶ್ರೀಗರುಡದೇವರ
ಝಡಿತೆಯಲಿ ಕಳುಹಿದನು ಬಂದನು ಕದ್ರುವಿನ ಮನೆಗೆ |
ತಡೆಯದೈದಿಯ ಸುಧೆಯನಿತ್ತಾ
ಗಡಿಗೇಹಗಿ ತನ್ನಾತ್ಮಜನನಿಯ
ಬಿಡಿಸಿದನು ತಾ ಸೌಖ್ಯನಾಕ್ಷಣ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೫೮

ಇನ್ನು ಹೇಳುವೆ ವ್ಯಾಳಜಾತಿಯ
ಕುನ್ನಿಗಳವದಿರೆಲ್ಲಿ ಯೆನುತಲೆ
ಪನ್ನಗಾರಿಯು ವಿತಳಕಿಡಿದನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ |
ಪನ್ನಗರ ಮೋಹರವನೆಲ್ಲವ
ಮನ್ನಿಸದೆ ಲೇಸಾಗಿ ನುಂಗುತ
ತನ್ನ ಜನನಿಯ ಹುಸಿದು ತೊತ್ತನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟುದಕೆ || ೫೯

ಉರಗಜಾತಿಯನ್ನೆದೆ ನುಂಗಲು
ನೆರೆದು ನಾಗರು ಬಂದು ನಮಗಿ
ನ್ನರಿದು ಬದುಕಲು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯೊಳಗೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸೆ |

ಗರುಡದೇವರು ಬಚ್ಚಕ ನಾಗರ
ಹಿರಿಯರೊಳು ಪರಿವಡಿಯ ನುಡಿದರು
ಸುರರ ದಿನಕೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೊಡುವುದು ನಮಗೆ ಕಪ್ಪವನು || ೬೦

ಎನಲು ಶ್ರಾವಣಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ
ದಿನದಿ ಕೊಡುವೆವು ನಿಮಗೆ ಕಪ್ಪವೆ
ನೆನಲು ಬಿಟ್ಟನು ಕೊಲೆಯನಾಕ್ಷಣ ಗರುಡನಹಿಕ್ಕುಲದ |
ಮನವೊಲಿದು ಕರ್ಕೊಟಕನ ತಾ
ವಿನತೆಯಾತ್ಮಜ ಕರೆದು ಹೇಳಿದ
ನನುಜ ಕೇಳೈ ನಿನ್ನ ನಾವನು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲಿ || ೬೧

ನೆನೆದ ಮನುಜನ ಮನದೆ ತಾ ಕಲಿ
ತನಗೆ ಸೋಕದೆ ಪೋಗಲೆಂದೀ
ಘನತರದ ವರವಿತ್ತು ಕಳುಹಿಯೆ ತಾಕ್ಷ್ಯತಿರುಗಿದನು |
ವಿನತೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಜನನಿಯ
ಮನವೊಲಿದು ಬೀಚ್ಚೊಂಕು ವೇಗದಿ
ವನಜಲೋಚನದುಗ ರಾಶಿಗೆ ಬಂದ ಖಗರಾಜ | ೬೨

ಇಂದ್ರನು ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ಬರವಾಗ ದೂರ್ವಾಸರ ದರ್ಶನ.

ರಾಯ ಕೇಳೈ ಬಚ್ಚಕ ನಾಕಜ
ರಾಯನಮರಾವತಿಯಲಿರುತಿರ
ಲಾಯಿತೊಂದಿನ ಹರುಷದಲಿ ದಿವಿಜೇಂದ್ರ ಸುರಕರಿಯ |
ಲಾಯದಿಂ ತರಿಸಿದನು ಸಿಂಗರ
ದಾಯವನು ಮಾಡಿಸಿದ ವರವೆ
ಜ್ರಾಯುಧನು ಸತಿಯೆ ಸಹಿತ ಗಜವನೇಖಿ ಬರುತಿರಲು || ೬೩

ಮುಂದೆ ಸುರ ತತ್ತಿಸಿಕೊಟಿಯ
ವೈಂದ ಸಹಿತವೆ ನಾಕಜೇಂದ್ರನು
ಛಂದದಲಿ ಬರುತಿರಲು ವರದೂರ್ವಾಸನಿರರಾಗಿ |

ಬಗದು ಮಂದರಮಾಲೆಯನು ಮುಂದ
 ದಿಂದ ನೀಡಲು ಮುಂದುಗಾಣದ
 ಲಂದು ತಾನಾಮುನಿಯ ಕಾಣದೆ ಶಿವನ ತನುವೆಂದು || ೬೪
 ದೂರ್ವಾಸರು ಕೊಟ್ಟ ಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ತಾನು ಧರಿಸದೆ ಐರಾವತಕ್ಕೆ
 ಹಾಕಲು ದೂರ್ವಾಸರ ಕೋಪ.
 ಮೆರೆದು ವಜ್ರಾಯುಧದ ಕೊನೆಯಲಿ
 ತುರುಗಿ ಯೈರಾವತದ ಮೊಲಕೆ
 ತೆರನಣಿಯದಲೆ ಕೊಂಡು ಕುಂಭಸ್ಮಳಕೆ ಹಾಕಿದನು |
 ಕೆರಳ ಮಂದರಮಾಲೆಯನು ತರಿ
 ದೊರಸಿ ಮೆಟ್ಟಲು ಭದ್ರಮದ
 ಕರಿ ಬೆರೆತನಿವನೆಂದಾಗ ಮುನಿಸತಿಯಧಿಕರೋಷದಲಿ || ೬೫
 ಇಂದ್ರನೈಶ್ವರ್ಯವನದಾಕ್ಷಿಣ
 ಚಂದ್ರಶೇಖರ ದೇವ ಮುನಿದಾ
 ಚಂದ್ರಮನ ತಾಯ್ವನಿಗೆ ಕಳುಹಿದನಾಮಹಾಶ್ರೀಯ |
 ತಂದೆ ^೧ ಕೇಳ್ಯ ದ್ವಿಜರ ಮೆಣಿದರೆ ^೨
 ಕುಂದುವುವು ರಾಜ್ಯಾದಿವಿಭವವು
 ಹಿಂದು ಗಳಯದೆ ಛತ್ರ ಪ್ರಭುತನದಂದವವು ಕುಲಕೆ || ೬೬
 ಕುಂದು ಹೊದ್ದು ವುದಾಗಮಜ್ಞಗೆ
 ವಂದನೆಯ ತಾ ಮಾಡದಿದೋಡ
 ದಂದು ಧನ ತಾ ಕೆಡೆಗು ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಶಾಪ ಹೊಲ್ಲೆಯದು |
 ಅಂದು ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿಯ ಮಧ್ಯಕೆ
 ಕುಂದದೀಡಾಡಿದನು ಮುನಿಸತಿ
 ಯಿಂದ್ರನೈರಾವತವ ಸುರತರು ಕಾಮಧೇನುವನು || ೬೭
 ಹೊಳವ ಚಿಂತಾಮಣಿಯನಾತನ
 ಬಿಳಿಯ ಹಯವನು ಪರಸದುಪಲವೆ

ನೋಲೆವೆ ಶಚಿಯನು ವಡ್ಡಲಿಕ್ಕಿದ ಚಂದ್ರತಾರೆಯರ |
 ಹೊಳವೆ ವಜ್ರಾಂಕುಶವೆ ವಜ್ರವೆ
 ಬಿಳಿಯ ಛತ್ರವೆನಿಂದ್ರದೇವರ
 ನೆಲೆಯ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ ಹೋದುದು ಬಿಸುಡಲಾಕ್ಷಣಿಕೆ || ೬೮

ಇಂದ್ರಗೆ ದೂರ್ವಾಸಶಾಪದಿಂದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಪಾಸ್ತಿ.

ಅಸುವೃಷಿದು ವಿಬುಧೇಶನಾಲಿಂ
 ಗಿಸಿದ ನಾ ದರಿದ್ರ್ಯಾಂಗನೆಯನನಿ
 ಮಿಷರ ವೃಂದದ ಸಹಿತವೆ ಹಲವುಕಾಲದಲಿ |
 ಮೆಸುಳಸಲು ಕಾಳಿಕೆಯ ಮೋರೆಯ
 ಮೆಸಿಯ ಕಪ್ಪಟದಿಂದ ಮಾಸಿದ
 ಕುಸುಮಕೇಶಗಳೂಡನೆ ದೇವೋತ್ತಮರೊಳಪದೆಶೆಯ || ೬೯

ಕೆಲವುಕಾಲ ಕಳೆಯಲು ದೇವತಗಳು ಹಯಃನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ.

ವೆಸೆಸಿ ಯಿರೆ ಹದಿನಾಱುಸಾವಿರ
 ವಿಷಮವತ್ಸರವಾಗೆ ಸುರರು
 ಬೃಹದಿ ಹರಿಯನು ಸಾರೆ ಕರುಣಾಕರನು ತಾನಪ್ಪಿದ |
 ಬಿಸರುಹಾಕ್ಷನು ಸುರರ ಕರೆಸಿದ
 ವೆಸುಧೆಯಮರರ ಶಾಪ ತಾಗಿರೆ
 ಪಶುಪತಿಯ ಹವೇಣಿಲ್ಲ ಕಾವರೆ ಬ್ರಹ್ಮಧಿಕ್ಕಾರ || ೭೦

ಎಂದು ಹರಿ ನಾಕಜರ ಖೇದವೆ
 ನೆಂದು ಕಳವೆನೊ ಯೆಂದು ಮಂತ್ರವೆ
 ನಂದು ಮಾಡಿದನಸುರರಮರರು ಕೂಡಬೇಕೆಂದು |

ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರಂ ಕರೆದು ಶೋಷಿತವುರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ.
 ಮಂದರಧರನು ಗುರುವೆ ಕರೆಸಿದ
 ನಂದು ನೀ ಹೋಗಸುರನಾಯಕ
 ನಂಧಕಾಸುರವಾಸಶೋಷಿತನಗರಕೆಂತೆಂದು || ೭೧

ನಿರುತ ನೀ ಹೋಗಸುಗನಾಯಕ
ರರಸನಂಧಾಸುರನು ಹೊರಗವೆ
ಕರೆದು ನೀನಾರೆನಲು ನುಡಿವುದು ನಮ್ಮ ಚರನೆಂದು |
ಸುರಗುರುವ ಕಳುಹಿದನು ಶೋಷಿತ
ಪುರಕದಾಕ್ಷಣ ಕಪಟನಾಟಕ
ವರನಿರೂಪದಿ ಬಂದನಂಧಾಸುರನ ಪುರಕಾಗ ||

೩೦

ಧರಣಿಗದು ಹನ್ನೆರಡುಸಾವಿರ
ನಿರುತವಾಗಿಹುದರಸ ಯೋಜನ
ಸುರಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲಿ ಕಟ್ಟಿಹುದಾತ್ರಿಕಾಲದಲಿ |
ಸುರವಿರೋಧಿಗಳಲ್ಲಿತುಂಬಿಹ
ರೆರಡುಶಂಖಮಹಾರಥರು ಮ
ತ್ತಿರಡುವದ್ದ ದೊಳಂಟುಕೋಟೆಯ ಸೈನ್ಯ ನೆರೆದಿಹುದು ||
ಇರಲಿಕಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸುರಗುರು
ಹರುಷದುಬ್ಬಿ ನಲಾಗಧೋತ್ರದ
ನೆರೆಯುಡಿಗೆ ತಾನಿಟ್ಟ ದ್ವಾದಶನಾಮತಿಲಕದಲಿ |
ನಿರುತ ಕಂಕುಳಕುಶೆಯ ಕರಡಿಗೆ
ಬೆರಳ ದರ್ಭೆಯ ಭರದ ಗಮನದ
ಹರುಷದಲಿ ಗುರು ಬರಲು ಶುಕ್ರನು ಕಂಡು ಮೆನ್ನಿಸಿದ ||

೩೧

೩೨

ಅಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಚಾರ್ಯರ ಆದರ.

ನಡೆಯಿ ಮನೆಗೆಂದವರ ಕೈಗಳ
ಹಿಡಿದು ತಂದನು ತನ್ನ ಭವನಕೆ
ತಡೆದಿರದೆ ಮಧುಪರ್ಕವಿಪ್ಪರದಿಂದ ಮಾನಿಸಿದ |
ಎಡೆಯುಡಗದಭೃಂಗನಾದಿಯ
ಬಿಡದೆ ಮಾಡಿಸಿ ದೇವಪೂಜೆಯ
ಕಡು ರಹಸ್ಯದಿ ಮಾಡಿದಾತಗೆ ಭೋಜನೋತ್ತಮವ ||

೩೩

ನಡೆಸಿ ಪಡ್ರಸದನ್ನ ದಿಂದವೆ
 ಕಡುರಸದ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಭೃತದಿಂ
 ತಡೆಯದಾವಧಿತಕ್ರದಿಂದವೆ ಯಾದರಣೆವೂಡಿ |
 ಬಡಿಸಿ ಯುಷ್ ಜಲಂಗಳನು ತಾ
 ಹಿಡಿದು ಕೈಫಟ್ಟಿಗಳ ನೀಡಿದ
 ನೊಡನೆ ಕರ್ಪುರವೀಳಯಂಗಳ ಶುಕ್ರ ತಾನಿತ್ತ ||

೩೬

ಏನು ಬಿಜಯಂ ಗೈದ ಹದ ತಾ
 ನೇನಿದಾಣತಿ ಗೊಡುವುದೆಂದರೆ
 ದಾನವಾಂತಕನಾಜೆ ದೇವಾಸುರರ ಮೇಳವಿಸಿ |
 ನೀನು ಶುಕ್ರನು ಗೂಡಿ ನಾಕಜ
 ದಾನವಾಳಿಗೆ ಸಾಧಿಸಮ್ಮತದ
 ಪಾನ ಗಾಣಿಸಿಮೆಂದೊಡಾನ್ಯತಂದೆ ನಿಮ್ಮೆಡೆಗೆ ||

೩೭

ಲೇಸು ಲೇಸಿದು ಸುಧೆಯ ಮಥನವು
 ವಾಸುದೇವನಿರೂಪ ನಾವಿ
 ನ್ನೇಸು ಧನ್ಯರೊ ಶಿವಶಿವಾ ಯೆಂದಾತ ಬೆಜಗಾದ |
 ಏಸು ಘನವಿದು ನಮ್ಮ ರಾಕ್ಷಸ
 ವಾಸದವಸರವಣಿದು ನಿಮ್ಮಾ
 ಸುರದ್ವೇಷಿಯನು ಕಾಣಿವೆನೆಂದನಾ ಶುಕ್ರ ||

೩೮

ನಿಲಿಸಿ ತನ್ನಯ ಮನೆಯಲವರಿಗೆ
 ಕಲಿಸಿದನು ಸಂಜೀವನೌಷಧಿ¹
 ನೆಲೆಯನಾಳು ದೇವಯಾನಿಯನಾ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೆ |
 ಬಲಿದು ನಿರವಿಸಿ ತಾನು ರಾಕ್ಷಸ
 ತಿಲಕನವಸರ ಹಾಣುತಿರ್ದನು
 ಬಚಕ ತಾನೊಂದಬುದಕಾಯಿತು ದೈತ್ಯನವಸರವು ||

೩೯

ದ್ಯೂತಮೈಗಯಾಸ್ತ್ರೀವ್ಯಸನವಿರ
ಲಾತ ತಾನುಚಿದಿದ್ ಕಾಲವ
ನಾತ ಹಾಲುತಲೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕನು ದೈತ್ಯಗುರು ಬಚ್ಚ |
ಓತು ಮೈತಸಂಜೀವವಿದ್ಯೆಯ
ಧಾತುವೆಲ್ಲವ ದೇವಯಾನಿಯ
ದಾತಗಲುಹುತ್ತಿರಲಿಕಂಧಕನ ಸಭೆಯೊಳಗಾಗ || ೪೦

ಬಲಿದು ಭಾರ್ಗವಗಾಯಿತವಸರ
ಬಚ್ಚ ದಾನವರಾಯನೋಲಗ
ಕೊಲಿದು ಶುಕ್ರನು ಬಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಪೊಸತ |
ಎಲೆಯರಸ ಬಂದಮಳಕಾರ್ಯವ
ನೊಲಿದು ಕೇಳೈ ಯಿಂದು ಹೊಸತಾ
ಗಿಳಯ ಮೇಲಮರತ್ವವಾಯಿತು ನಿಮಗೆ ನಿಶ್ಚಯದಿ || ೪೧

ವೀರನಾರಾಯಣನ ಶಿಷ್ಯರು
ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಿಂದ ಬಂದರು
ಹಾಲುಯಿಸಿ ಕೊಂಡಿಹರು ನಿಮ್ಮಾಯವಸರೋತ್ತಮವ |
ಆರು ಬಂದೊಡನವರನಿಲ್ಲಿಗೆ
ಸೇಱಿಸುವುದೆನೆ ಶುಕ್ರ ಹರುಷದಿ
ವಾರಿಜಾಕ್ಷನ ನೆನೆವುತಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಸುರಗುರುವ || ೪೨

ಇತ್ತಲವರಾದೇವಯಾನಿಯ
ಸತ್ತವರನೆಂಬಿ ಸುವ ವಿದ್ಯೆಯ
ಚಿತ್ತವಿತ್ತಾ¹ ಕಲಿಸುತಿರಲಿಕೆ ವರುಷದೊಂದಾಯ್ತು |
ವೃತ್ತವನು² ಗುರು ನೆನೆವುತಿದ್ಗನು
ಇತ್ತ ದಿನ ಹಿರಿದಾದವೀಗಳು
ಹೊತ್ತ ಕಾರ್ಯದ ಹೊರಿಗೆಯಾವುದೊ ಹದನ ಹರಿ ಬಲ್ಲ || ೪೩

ಭರವಸದಿ ಹರಿತಂದು : ಶುಕ್ರನು
 ಹಿರಿಯ ತಳುವಿದನೆಂದು ಚಿಂತಿಸು
 ತಿರಲಿಕವಸರವಡೆಯ ದೈತ್ಯರ ಗುರುವು ತಾನಾಗ |
 ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹರಿತಂದು ಶುಕ್ರನು
 ಸುರಗುರುವ ಕರೆದೊಯ್ದ ಬಾಗಿಲ
 ಹೊಣಿಗೆ ನಿಲಿಸಿಯೆ ದೈತ್ಯಗೆಂದನು ಗುರುವು ಬಾಗಿಲಿ || ೪
 ಬಂದು ಹೊಣಿಹನೆಂದೆನಲಿಕರ
 ವಿದನಾಭನ ದೂತನನು ನೀ
 ವಿದು ವೆಳಯಕೆ ಕರೆಯಿರೆನಲಿಕೆ ಶುಕ್ರನೈತಂದ |
 ಅಂದು ಹರುಷದಿ ಸುರವರಗುರುವ
 ನಂಧಕಾಸುರನೆಡೆಗೆ ತರಲಿಕೆ
 ಛಂದದಲಿ ನೋಡಿದನು ಭಯ ಮಿಗೆ " ರಾಜದ್ವಾರವನು || ೫
 ಅಂದು ಬಾಗಿಲ ಪೊಗುತಲೀತನ
 ನಂದು ಶುಕ್ರನು ವೆಳಯಕೊಯ್ಯಲು
 ಬಂದು ಸುರಗುರುವೈದಿ ಕಂಡನು ದೈತ್ಯನೋಲಗವ |
 ವಂದಿತಾಮಳಮೆಕುಟವರ್ಧನ
 ರಿಂದ ತುಂಬಿಹುದೆಂಟುಯೋಜನ
 ದಂದವದು ಬಚಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಪೆಂಜಿದನು ದೈತ್ಯನದ್ಭುತದಿ || ೬
 ಓಲಗದಲಿರ್ದವರು ಮುನ್ನಿನ
 ಕಾಲನೇಮಿಯ ವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿಯ
 ಆಳು ಶುಂಭನಿಶುಂಭಕ್ಕೆಟಭಶಂಖಮಧುಮಯರ |
 ಅಧಾಸುರನ ಸಭಾ.
 ಆಳು ವೈತ್ರಾಸುರಪನೋಲಗ
 ದಾಳುಗಳು ಸುಂದೋಪಸುಂದರು
 ಮಾಳುವಂಧಾಸುರನಿಗೋಲಗ ಗೊಟ್ಟು ಕುಳಿತಿರಲು || ೭

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಅಂಧಾಸುರನ ರಾಜ್ಯದ
ಮೇಳವನನೇನೆಂಬೆ ಹೊಗಳುವೊಡೆನಗಳವೆಹುದೆ |

ವಿಷುವರೆಯೋಜನದಲೋಲಗ
ಶಾಲೆ ತುಂಬಿತು ಸುಭಟಸಮುದಯ

ದೋಳಿಯಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದನಂಧಾಸುರನು ಹರುಷದಲಿ || ೪೪

ಲೀಲೆಯಲಿ ಗುರು ಬಂದು ನಾನಾ

ಮೇಲುವಸನದ ಪಾವುಡವ ಹರಿ

ನೀಲರತ್ನದ ಮಕುಟಗರುಡೋದ್ಗಾರದಲಗುಗಳ |

ಸಾಲಭಂಜಿಕೆಗಳನು ಪಚ್ಚೆಯ

ಜಾಳಿಗೆಯ ಮರಕತದ ಸೊಸಕ

ಲೋಲರತ್ನದ ಚನ್ನಗರುಡೋದ್ಗಾರಮೌಕ್ತಿಕವ || ೪೫

ಇರಿಸಿದನು ರುದ್ರಾಕ್ಷವೊಂದೇ

ವರಮುಖದ ಬಲಮುಖಿಯ ಶಂಖವ

ಪರಸುರಾಶಿಯ ಮೃಗದ ನಾಭಿಯ ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಗಳ |

ಹರಿಯ ಪಾವುಡವೆಂದು ದೈತ್ಯಗೆ

ಗುರು ನುಡಿದು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ತಾ

ವರಸಿ ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟೊಡಾತನನಸುರ ಬೆಸಗೊಂಡ || ೪೬

ಗುರುವು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಕೊಡಲು ಹರಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ

ಹರಿ ಸಮಾಧಾನದಲಿ ತಾ ವರ

ಶರಧಿಯಲಿ ಮೆಲಗಿಹನೆ ನಿಮ್ಮನು

ಪರುಶವಿಸಿ ಕಳುಹಿದನದೇತಕ್ಕೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲು

ಹರಿಯು ಸುಸ್ಥಿರ ನಿಮ್ಮ ಕಯ್ಯಲು

ಸುರರ ವರಸಿಯ ಯಮೃತಮಥನವ

ನೋರೆಯೆ ನಿಪೂಗಮರತ್ನ ವೈದುವುದೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ || ೪೭

ಅಂಧಾಸುರನು ಹರಿಯ ಬಳಿ ಬರುವಿಕೆ.

ಎನಲು ಸಲೆ ಲೇಸೆಂದು ರಾಕ್ಷಸ
ನನುಕರಿಸಿ ಕರೆತರಿಸಿ ದೈತ್ಯರ
ಜನಪ ಹೊಣೆವೆಂಟೈದಿ ಬಂದನು ಕ್ಷೀರಸಾಗರಕೆ |
ದನುಜ ದಳ ಮೇಲಾಪಮುನ್ನೂ
ಜಿನಿಸಿದ್ರದಕ್ಷೋಹಿಣಿಯ ಸೇನೆಯ
ದನುಜನಾಯಕ ಕಟಕ ಬಿಟ್ಟು ದು ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಿ || ೯೦

ಅಂಧಕಾಸುರನನುಜರೆಲ್ಲರ
ದೊಂದು ಮೋಹರವಾಗಿ ಯುಣ ನ
ಮುಂದೆ ನಡೆದಸರೇಕವಿಂಶದೈತ್ಯರತಿಬಳರು |
ಬಂದು ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿಯ ತಡಿಯಲಿ
ನಿಂದು ಕರೆಸಲಿಕಮರಪತಿ ನು
ವಿಂದಲಾತೆತ್ತೀಸಕೋಟೆಯ ಕೂಡಿ ತಾ ಬಂದ || ೯೧

ನೆರೆಯಿತಮರರ ವೈಂದ ಪಯಸಾ
ಗರದ ತಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೊದಲಾ
ಗಿರಲು ದಾನವರಾಯ ಸುರಪನ ಕರೆದು ಮನ್ನಿಸುತ |
ಶರಧಿಯನು ಕಡೆದಮೈತಮಥನವ
ನೊರೆಯಲಿಕೆ ತಾನಮೈತವಹುದೆಂ
ದಪುಹಿದನು ತಮಗಂಬುಜಾಕ್ಷನು ಕೇಳು ನೀನೆಂದ || ೯೨

ಹರಿಯ ಮೊತ್ತಿಡು ಸತ್ಯ ಮಂದರ
ಗಿರಿಯನೇ ಕಡಗೋಲ ಮೊಡುತ
ದರಣಿಗಾತಿಹ ಸರ್ಪನಾತನ ತಂದು ತೆಗೆ ನೇಣ |
ಬರೆಯಬೇಕೆನಲಂಧಕಾಸುರ
ಹಿರಿದು ಮನ್ನಿಸಿ ಮಂದರಾಭಿಧ
ಗಿರಿಯ ಕೀಳಲು ದೇವದಾನವರೆರಡುಬಲ ನೆರೆದು || ೯೩

ದೇವದ್ಯೈಶ್ಚೈರು ಕೂಡಿ ವಂದರಪರ್ವತವನ್ನು ಕೀಳುವಿಕೆ.

ಗಿರಿಯ ಕಿತ್ತರು ಮೂಳಿಸಾವಿರ

ವೆರುಷಪರಿಯಂತಗುಳಿ ಹೊತ್ತರ

ದೇಡುಬಲವೊಂದಾಗಲಿಪ್ಪತ್ತೈದುಸಾವಿರದ |

ನಿರುತ ಯೋಜನದುದ್ದ ಗಿರಿಯದು

ವರಸ ಭೂಮಿಯ ಸಾರಲೀಯದೆ

ಗಿರಿಯನಾಂತರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರವಿಬುಧರಾಕ್ಷಸರು ||

F ೬

ಸುರರಿಗಿತ್ತರು ಬುಡವೆನಾಗಳು

ಗುರುತರದ ಹದಿನೈದುಸಾವಿರ

ಧರಣಿಯೊಳಗಿಹುದರಸ ಈಸರಿ ಯುಭಯಪಕ್ಷಗಳು |

ಗಿರಿಯ ಹೊತ್ತೈತರಲಿಕಾಗಳು

ಸುರರು ಬರೆ ಬೆಂಡಾಗೆ ವಾಲಿಯು

ಗಿರಿಯನಾಂತನು ತಮ್ಮ ಸಹಿತೊಂದಿವೆಸ ವೀಪರಿಯ ¹ ||

F ೭

ಹೊತ್ತು ಸಾರಿದರಾನಿಶಾಚರ

ಮೊತ್ತ ದಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಯೋಜನ

ವತ್ತಲಾಂತರು ಬೃಹತ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀವರನ ಕರುಣದಲಿ |

ಅತ್ತ ಬಿಜಯಂ ಗೈದುತಮರರ

ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯನಣಿದು ರಾಕ್ಷಸ

ಮೊತ್ತಕೆಂದನು ನೀವು ದನುಜರು ಗಿರಿಯ ಕೊನೆಯದನು || FV

ಹೊತ್ತುದುಂಟೇ ಎನಲು ದೇವರ

ಮೊತ್ತವನು ಕೆಡೆನೊಂಕಿ ರಾಕ್ಷಸ

ಮೊತ್ತ ಹೊತ್ತುದು ಗಿರಿಯ ಬುಡವನು ಸುರರು ಗಿರಿಗೊನೆಯ |

ಹೊತ್ತು ನಡೆದರು ಹರಿಯ ನೆನೆಯುತ

ಲತ್ತ ತೊಂಭತ್ತಾಲು ಲಕ್ಷದ

ವಿಸ್ತರಿಸಯೋಜನದಿ ಬಂದರು ಮೇರುಪರ್ವತದಿ ||

FV

¹ ವೊಬ್ಬನೊಂದು ಮಹಾರ್ಥ ಪರಿಯಂತ, ಕ. ಗ. ಭ.

ಗಿರಿಯ ಸಾಗರದೊಳಗೆ ಹಾಕಲು
ತರಹರಿಸಿ ಕೊಳಲಾರದಾಗಳು
ಗಿರಿಯ ತೂಕವೆನಿಸ್ವ ಸರದಲಿ ಹಾಕೆ ಹರಿ ಬಚಿಕ್ |
ಅಜಿತನಾಗಿರಿ ಶರಧಿಯಂತ್ಯಕೆ
ಸಖಿವೆ ಪರಿಯನು ಶರಧಿ ಮೊವ
ತ್ತೆರಡುಲಕ್ಷದ ಘಾತಕಿಷಿಯಲು ದೇವದೈತ್ಯರಿಗೆ || ೧೦೦

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಹರಿಯ ಸತ್ವಕೆ
ಹಿರಿದು ಕೌತುಕವೆಲ್ಲ ಮಂದರ
ಗಿರಿಯನೆತ್ತಿದ ನೀಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಯನು |
ಧರಿಸಿಹನು ಪ್ರತಿರೋಮರೋಮದೊ
ಳರಸ ತಾನಾಹರಿಗೆ ಮಂಗಳ
ಪರಿಪರಿಯ ವರಕುಸುಮವರುಷವು ಸುಖಿಯೆ ನಾಕದಲಿ ! || ೧೦೧

ಬಚಿಕ್ ರಾಕ್ಷಸರಮರರಾಗಲು
ಬಳಲಿಕೆಯನಪಹರಿಸಿ ಗಿರಿಯನು
ನಿಲಿಸಿದರು ಕಡಲೊಳಗೆ ನಿಂದಿರಿಸಾಗ ತಾವೈದೆ |
ಸೆಳದು ತಂದರು ವಾಸುಗಿಯನಾ
ಕುಳಿಸಿ ಸುತ್ತಿದರಾಗ ಗಿರಿಯನು
ನೆಲೆಪುನಿಸ್ಪತ್ಯೈದುಸಾವಿರಸುತ್ತನಳವಡಿಸಿ || ೧೦೨

ಮೇಲೆ ಮಂದರಕಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನಾಜಿ ಯು ಶಿಂಕುಮಾರನ
ಕೀಲ ತೆಗೆ ನೇಣಿಗೆ ತಂದರು ಭುಜಗವಾಸುಗಿಯ |
ತಾಳುವಾಧಾರಕ್ಕೆ ಕರವನು
ವಾಲಿಯಾಂತನದೀಜಗತ್ತನು
ಮೇಲೆ ದೇವಾಸುರರು ಹೊಸದರು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ || ೧೦೩

ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋತ್ತಮ
 ನೊಲೆಯದಂತಿರೆ ಕಡೆನೆ ಕಂಭದ
 ಕೆಳಗೆ ಧರಿಸಿದ ಕೂರ್ಮರೂಪದಿ ಮೇರುಮಂದರವ |
 ಬಲಿದು ಕೀಲಕ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಮೊಸದ
 ಸುಳುವಿನಲಿ ಶುದ್ಧಾಪ್ತಮಿಯಲಂ
 ದುಲಿದು ವಿಷ್ಣು ತ್ರಯದ ಮಧ್ಯದಲಾಧನಿಷ್ಠೆಯಲಿ || ೧೦೪

ಹೊಸೆದರೈ ಧರೆಗಗನ ನಡುಗಲು
 ಮೆಸಗಿ ಮಂದರದಿಂದ ದುಗದ
 ರಸಗಡಲನಾದೇವದಾನವರಂದು ವಾಸುಗಿಯ |
 ಪಸರಿಸಿದ ಫಣವಿಡಿದು ನಾಕಿ
 ಪ್ರಸರ ಹೊಸೆಯಿತು ದೈತ್ಯಗಾತನ
 ನೆಸಗಿದರು ಬಾಲದಲಿ ವಾಸುಗಿ ಕೂಡು ಕಾಪಿದನು || ೧೦೫

ವಿಪವನಮರರ ಮೇಲೆ ನಾಕಿ
 ಪ್ರಸರ ಕೂಗಿಡುತಿರಲಿಕಾಕ್ಷಣ
 ಬಿಸರುಹಾಕ್ಷನು ಬಂದು ದೈತ್ಯರಿಗೆಂದ ವಿನಯದಲಿ |
 ಎಸಕವುಳ್ಳರು ನೀವು ನಿಮಗನಿ
 ಮಿಪರು ಸರಿಯೇ ಫಣವೆ ಹಿಡಿವುದು
 ಮಿಸುಕಲಾಗದು ನೀವು ಬಾಲವನೆಂದೊಡವರುಗಳು || ೧೦೬

ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂದರವಿಟ್ಟು ದೇವದೈತ್ಯರು ಕಡೆಯುಪಿಕೆ.
 ಅಮರರನು ಕೆಡೆನೊಂಕಿ ಫಣೆಯನು
 ತಮತಮಗೆ ಹಿಡಿದೈದೆ ಹೊಸೆಯಲಿ
 ಕಮರರಾಗಳು ಬದುಕಿದೆವು ನಾವೆನುತ ಬಾಲವನು |
 ಸುಮನದಿಂದಲೆ ಹಿಡಿದು ಹೊಸೆದರು
 ಕಮಲನಾಭನ ಕೃಪೆಯ ಭಾರದಿ
 ಸಮತಳಿಸಿ ತಾವೈದೆ ಮಂದರಮಥನ ಮಾಡಿದರು || ೧೦೭

ಮೂಡಿದರು ಮುನ್ನೂ ಉ ವತ್ಸರ

ಕೂಡೆ ಸವೆದವು ಬಟಕಲಾಗಲು

ಮೂಡಿದವು ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ ಮಧ್ಯದೊಳರಸ ಕೇಳಂದ |

ಅಲ್ಲಿ ಐರಾವತ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಜನನ.

ನೋಡಲಿಕೆ ಚೌದಂತ ಶ್ವೇತದ

ಗಾಢಹಯವುಚ್ಚೈಶ್ರವಸುಗಳ

ಜೋಡು ತಾ ವರಪರಶು ಚಿಂತಾಮಣಿಯು ಕಲ್ಪತರು || ೧೦೮

ಕಾಮಧೇನುಗಳಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೆ

ರಾಮಣೀಯಕವನಧಿಯಪ್ಸರ

ಸೋಮ ಪುಟ್ಟಿತು ಮತ್ತೆ ಕುಲಿಕವು ಚಂದ್ರತಾರೆಗಳು |

ಭೂಮಿಗಚ್ಚ ರಿಯೆನಿಸಲಮರರ

ಸೋಮ ಜೀವನದಂತೆ ಮೂಡಿದು

ದೀಮಹಾಸುಧೆ ಪೂರ್ಣಕಲರದಿ ಶ್ರೀಯನೊಡಗೂಡಿ || ೧೦೯

ಹುಟ್ಟಿದವು ಪರಮೌಪಧಿಗಳವು

ಹುಟ್ಟಿದುದು ತಾ ವರವನಸ್ಪತಿ ¹

ನಟ್ಟನಾಗಲು ಸುಧೆಯ ಮಥನದಲವರ ಕಡೆಯಿಂದ |

ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಹರಿ ತಾನು ದೈತ್ಯರ

ನಟ್ಟಸಲು ನಾರಯಣಿ ಎಂಬಳ

ಭೀಷ್ಮದಲಿ ಸುರವರರ ಕಾಯಲು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೧೧೦

ಹುಟ್ಟಿದವು ವಿಗೆ ವರಸುವಸ್ತುವು

ನಟ್ಟನಾಹದಿನಾಉಸಾವಿರ

ಯಾಷ್ಟಿಕರುಮಿದಜೊಳಗೆ ನಾನಾವಿಧದ ಕಲ್ಪತರು |

ಪುಟ್ಟಿದವು ವರಕಲ್ಪಲತೆಗಳು

ಪುಟ್ಟಿದವು ನೆಜೆ ಹವ್ಯಕವ್ಯಕೆ

ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಾಗಿಹ ಕಂದಮೂಲಗಳಮೃತಮಥನದಲಿ || ೧೧೧

ಶಾಕಪತ್ರವು ನೂಲು ವರಫಲ
 ಶಾಕಗಳು ಮುನ್ನೂಲು ಮಿಕ್ಕಿನ
 ಶಾಕಗಳು ತಾ ಪೂಜ್ಯವೆಲ್ಲ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ |
 ವ್ಯಾಕುಳರು ತಾ ಮೆಲುವ ಫಲಗಳು
 ಲೋಕವರ್ತನೆಯಲ್ಲ ಕೇಳ
 ಜೋಕೆಗಳ ತಾ ಜಾತಿಜಾತಿಯೊಳವರ ಲೀಲೆಯಲಿ || ೧೧೦

ಎಳ್ಳು ಜನೆಗೋಧಾಮ ಮುನ್ನವೆ
 ಉಳ್ಳವನು ತಾ ಗೂಡಿ ಹುಟ್ಟಿದ
 ವೆಲ್ಲ ಮೂವತ್ತಾ ಉಶಂಕರಗಂಡವೊದಲಾಗಿ |
 ಎಲ್ಲಧಾನ್ಯವ ನೆಣಿಸೆ ಹದಿನೆಂ
 ಟಲ್ಲಿ ಪಡಿಯಿವರಂದದಿಂದವೆ
 ಯೆಲ್ಲ ಮೂವತ್ತಾಱಿ ಎನಿಸುಗು ಲೋಕ ಮೆಚ ಲಿಕೆ || ೧೧೧

ಹುಟ್ಟಿದ ಅವೃತವನ್ನು ದೈತ್ಯರು ಶಿವನ ಬಳಿ ಕೊಡುವಿಕೆ.

ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ
 ಸಾರವಸ್ತುವನ್ನೆದೆ ತ್ರಿಪುರರ
 ವೈರಿಗಿತ್ತರು ದೇವ ನೀನಿದ ಕಾಯಬೇಕೆಂದು |
 ಧೀರದೇವಾಧಿಪತ್ರಿಯಂಬಕ
 ಗೋರಣಿಸದೊಂದಮಳವಸ್ತುವೆ
 ನಾರಯಿದು ತಾವ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು ಪರಮಹರುಷದಲಿ || ೧೧೨

ವಾರಿಜಾಸನಮುಖ್ಯನಾಕಜ
 ರೋರಣಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿದರು ಪಚ್ಚೆಯ
 ನಾರಯಿದು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮಮುಖಕ್ಕೆ ತಾಮಸರು |
 ಆರು ಪೂರ್ವದ ಮುಖದಲುಂಬರು
 ಧಾರುಣಿಯೊಳವ್ರತವೆ ಮಾಪ್ಪರಿ
 ಗೋರಣಿಪುದಾಯುಷ್ಯಭಾವೆಯು ನಿತ್ಯವಿಧಿಯಂದ || ೧೧೩

ಗಾವಿಲರು ತಾವಾಗ ದಕ್ಷಿಣ
 ಭಾವಕುಂಬವರೆಡರು ಬಡತನ
 ನೋವಹುದು ವಾಯುಪ್ರಭಾಪೆಯು ಪಶಿ ಮದ ದೆಸೆಗೆ |
 ನೋವದಹುದಾ ಮತ್ತೆ ಬಡಗಲು
 ಜೀವನಿಕರಕದೋತದಾಯುಷ್
 ವೋವೋ ಸಮನಿಪುದಿದನು ಬಲ್ಲರೆ ದೈತ್ಯನಿಕರಗಳು || ೧೧೬

ಕುಳ್ಳಿದರು ತಾವೆಸರದಿಕ್ಕಿಂ
 ಗಲ್ಲಿ ಮುಖವಾಗಿರಲು ದೇವರ
 ದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿದರಾಗ ಪೂರ್ವದ ಮುಖದ ಪಚ್ಚಿಯಲಿ |
 ನಿಲ್ಲದಿಹುದಾಪಚ್ಚಿ ನಿರ್ಣಯ
 ವೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಮ ಪರಮಮತವಹು
 ದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿದರುಭಯಪಕ್ಷದ ಪರಿಯ ಕೇಳಿಂದ || ೧೧೭

ಸುರರು ಕುಳ್ಳಿದರೊಂದುಪಚ್ಚಿಯೊ
 ಳರಲು ದೈತ್ಯರದೊಂದು ಪಂಚ್ಚಿಯೊ
 ಳರಲು ಶೂಲಿಯು ದೈತ್ಯರ ಕರೆದು ನಗುತಲಿಂತೆಂದ |

ಅಮೃತವನ್ನು ಯಾರು ಬಡಸಜೀಕೆಂಬ ವಿಚಾರ.

ವರಸುಧೆಯ ನಿಮಗಾರು ಬಡಿಸಲು
 ನಿರವಿಸುವುದೈಯೆನಲು ನಾಕಜ
 ರರಸಮೊದಲಾಗೆಂದರಾಗಳು ಶಿವಗೆ ತಮ್ಮನುವ || ೧೧೮

ದೇವ ದೈತ್ಯರಿಗಾರು ಬೇಕೈ
 ನಾವವರ ಕೈಕೊಂಬೆವವರನು
 ನೀವು ಕೇಳುವುದೆನಲು ದೈತ್ಯರು ಕರಗಳನು ಮುಗಿದು |
 ದೇವ ನೀನೇ ಶಂಭು ನಮ್ಮನು
 ಕಾವ ನೀನೇ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ

ದೇವ ನೀ ಕೇಳಿಯ್ಯ ಮತವನು ಸುಧೆಯ ತಾ ಸಹಿತ || ೧೧೯

ಪುಟ್ಟದಾಕೆಯ ಕೈಯ್ಯಲುಂಬುದ
ಭೀಷ್ಮವೆನೆ ಹರಿ ಯುವತಿರೂಪದಿ
ಹುಟ್ಟಿ ಗಂಟಲ ಕೊಯ್ಯನೆಂಬುದ ದನುಜರಣಿಯದಿರೆ |
ನೆಟ್ಟನಾಕೆಯ ನೋಟಸನ್ನೆಯ
ದಿಟ್ಟಗವದಿರು ಮರುಳುಗೊಂಡರು
ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡಿಂಗೇನ ಹೇಳುವೆ ದೈತ್ಯಕೋಟಿಗಳ || ೧೦೦

ದುಷ್ಪಜೀವರು ತಮ್ಮತನುವನು
ನೆಟ್ಟನಖಿಯದೆ ಕಷ್ಟಭಾವದಿ
ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲದೆ ತಮಗೆ ಸುಧೆಯನು ದೇವ ಬಡಿಸುವನೆ |
ನೆಟ್ಟನಾಸುಧೆ ತಾ ವಿಶಿಷ್ಟರ
ಭೀಷ್ಮವಲ್ಲದೆ ನಷ್ಟರಿಗೆ ತಾ
ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿವರಿಗಮ್ಮ ತ ದೊರಕುವುದೆಂತು ಹೇಣೆಂದ || ೧೦೧

ಎನಲು ದೇವಾಸುರರು ನಾರಾ
ಯಣಿಯನೇ ಪತಿಕರಿಸೆ ಶಂಕರ
ಮನದಲುತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿನಯಪರನಾಗಿ |
ವನಿತೆ ನಾರಾಯಣಿಯ ಕೋಮಲ
ವನಜಚರಣದಲುತ್ತಮಾಂಗವ
ನನುಕರಿಸಿ ಬಿನ್ನಹವ ಮಾಡಿದನಂದು ಕಮೋಜನು || ೧೦೨

ದೇವದೈತ್ಯರಿಗೆ ಅವೃತವಂ ಕೊಡಲು ಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.
ದೇವಿ ನೀವೀಯವೃತಕಲಶವೆ
ನೀ ವಿಬುಧವೃಂದಕೆಯು ದೈತ್ಯ
ಸ್ತೋವಕುಣಲಿಕ್ಕು ವ್ರದದೆಂದರೆ ದೇವಿ ನಸುನಗುತ |
ಆವಿರಿಂಚಾದಿಗಳ ಮಾತನು
ದೇವಿ ಮನ್ನಿಸೆ ಬಹುಕ ದೇವಿಯು
ಭೂವಿಲಾಸವನೇನ ಹೇಳುವೆ ನಯನವಿಭ್ರಮವ || ೧೦೩

ಸುರರ ಶ್ಲಾಘ್ಯೈಂಗೊಳ್ಳದಸುರರ
ಹರಣವೆನು ಕೊಳಲವರ ನೋಡುತ
ಬರಬರಲು ವರಮಂದಹಾಸವಲವರ ಮೋಹಿಸುತ |
ಬರುತಿರಲಿಕವರನುವನಾಗಳು
ಪರಿಕಿಸಿದರಾ ರಾಹುಕೇತುಗ

ಳಖಿದರಾಕ್ಷಣ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರು ದೈತ್ಯಪಟ್ಟಿಯನು || ೧೦೪
ರಾಹುಕೇತುಗಳು ಸುರರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಬರುವಿಕೆ.

ನೋಟವಿದು ಲೇಸಲ್ಲ ದೈತ್ಯರ
ಕೋಟಗದು ಗಂಟಲನು ಕೊಯ್ಯಲಿ
ಕಾಟವಿದು ಪರಸತಿಯ ನೋಟವು ಸಲ್ಲದಿಹಪರಕೆ |
ನೋಟವಿಲ್ಲದ ಸುರರ ಪಂಚ್ಚಿಯ
ಗೋಟು ಸಾಕೆಮೆಗನುತ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಯಾಟವಿಕಬುದ್ಧಿಯಲಿ ಕುಳ್ಳಿದರವರು ವಿನಯದಲಿ || ೧೦೫

ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರ ನಡುವೆ ಉಣಲಿಕೆ
ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ ರಾಹುಕೇತುಗ
ಳಂದವನುವಾಗಿರದದೆನುತಲಿ ನೆನೆದು ಮನದೊಳಗೆ |
ಬಂದುದನು ತಾವಣುಹಲಮ್ಮದೆ
ಇಂದು ರವಿ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಮನದಲಿ
ನೊಂದು ಬಳಲುತ ಬರಲು ನಾರಾಯಣಿಯು ಪಚ್ಚಿಯಲಿ || ೧೦೬

ಬಂದು ಮೋದದೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು
ದ್ವಂದ್ವಶ್ರೀಚರಣವನು ಮನದಲಿ
ವಂದಿಸಲು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ದೃಢಮನದಿಂದ ತಾವಾಗ |
ಮಂದರೋದ್ಧರಗಣುಹ ಸಂಜೆಯ
ಲಂದು ಬಚ್ಚಿದ ಕಂಡು ತಾ ಸುರ
ವೈದದವರಿಂಗಮ್ಮತವೆಣಿವುತ ರಾಹುಕೇತುಗಳ || ೧೦೭

ಅಮೃತವನುಂಡ ರಾಜುಕೇತುಗಳ ಖಂಡನ.

ಕರದಲವ್ವು ತವನೇಜಿಯೆ ದೈತ್ಯರು
ತರಹರಿಸದದ ನುಂಗಿ ಗಂಟಲ
ಹೊರೆಯ ಸೋಕದ ಮುನ್ನ ಕಡಿದನು ಕೊರಳ ಚಕ್ರದಲಿ |
ಶಿರವನೊಬ್ಬನ ಎದೆಯನೊಬ್ಬನ
ತರಿದನಾಕ್ಷಣ ಪಚ್ಚಿದೂರರ
ಸುರರ ಪಂಚ್ಚಿಗೆ ಬರಲಯೋಗ್ಯರ ಕಡಿಯಲವರಾಗ || ೧೨೮

ಅಮೃತ ಸೋಂಕಿದ ದೇಹವಾಕ್ಷಣ
ಸುಮನಸರ ಸಮವಾಯ್ತು ನವಗ್ರಹ
ಕ್ರಮದ ಪದವಿಗೆ ಸಂದವಮೃತವನುಂಡ ದೇಹಗಳು |
ಅಮೃತಸೋಂಕದ ಕಾಯ ಕೆಟ್ಟುದು
ವಿಮಲಮತಿ ಕೇಳಿತ್ತ ಕಥೆಯನು
ಕಮಲನಾಭನು ಪಚ್ಚಿಭೇದವ ಮಾಡಿದನು ಬಹಿಷ || ೧೨೯

ಸುರರಿಗಮೃತವನೇಜಿದು ಸಾಕಿದ
ಸುರೆಯನಸುರರಿಗಿರಿಸಿ ಕಳದಾ
ಪರಿಯ ಕೇಳಿ ಬಂದುಕಲಶದೊಳರಡನಳವಡಿಸಿ |
ಹಿರಿದೆ ತಾನಿದು ಹರಿಯ ಮಾಯೆಗೆ
ಸರಸಿರುಹಗರ್ಭಾಂಡದೊಡಲಲಿ
ನಿರಿಸನೇ ಹರಿ ಜೀವರಾಶಿಯ ಪಂಚಭೂತಗಳ || ೧೩೦

ಎನಲಿಕರಸನು ಮುನಿಪಗೆಂದನು
ವಿನಯದಲ್ಲೀಸಪ್ತಸಾಗರ
ಜನಿಸಿದಂದವ ತನಗೆ ಪೇಟುವುದೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸೆ |
ಜನಪ ಕೇಳಿ ಪೂರ್ವಕಥನವೆ
ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆ ಮೊದಲ ಕೃತಯುಗ
ವಿನುತಸ್ವಾಯಂಭುವನ ಮನುವಿನ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಲ್ಲಿ || ೧೩೧

ಜನಿಸಿತೊಂದೇ ಕಥನವೆದನಾ
ನಿನಗೆ ಪೇಟುವೆನದನು ವಿಸ್ತಯ
ವಿನುತಕರ್ಣಕೆ ಹೊಸತನಬಿರುಪುವೆ ಸಾಗರದ ಹವಣಿ |
ವಿನಯದಲಿ ಬಿಡುಬಿಡುಕರವಾದುದ
ನನಿತುವನು ಶಿವ ನೋಡ ಬಂದರೆ
ಘನತರದ ಕೋಪವನು ತಾಳ್ದದ ಕೇಳು ಕೌತುಕವೆ || ೧೩೬

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ

ಹೊರಕಬ್ಬಿನ ರಸಸುರಾಬಿಗ
ಳೋರಣದಲಾವರಫೈ ತಾಬಿಯು
ಕಾರಣವನಾ ದಧಿಪಯೋಬ್ಬಿಯ ಸ್ವಾದುಸಾಗರದ ||
ಬುಟ್ಟಿಗಳ ಮನಗೆ ಕಿವನ ಬರುವಿಕೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಹಿಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಬುಟ್ಟಿಗಳ
ಲೋಲಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯ ತಾನೆನಿಸಿಪ್ಪುದಾಶ್ರಮವು |
ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿ ಶೋಭಿಸೆ
ಭಾಳಲೋಚನ ಬಂದು ಬುಟ್ಟಿಗಳು
ದಾಲಯದ ವಿಭವವನು ನೋಡುತ ಬರಲು ಮನೆಮನೆಗೆ ||
ಓಳಯಲಿ ನೋಡುತ್ತ ಬರಲಿಕೆ
ಕೇಳು ಬುಟ್ಟಿಗಳ ಬಳಗ ಸಂತತ
ಖೇಳಮೇಳಗಳೊಳಗಿರ್ಪರು ತಮ್ಮಯಾತ್ರಮುಡಿ |

ಅಲತಾಂಗಿಯರೆಲ್ಲ ಋಷಿಗಳ
ಲೋಲದೇವಾರ್ಚನೆಯ ಪುಷ್ಪವ
ಕಾಲವಣಿದೊಯ್ಯುತ್ತಿರೆ ಹಿಂದೊಂದಾಯ್ತು ಕೇಳಂದ || ೧

ಬಂದು ಶಿವ ನೋಡುತ್ತ ಹಿರಿಯರ
ಮಂದಿಯನು ಮಂದಿರದಿ ಕಾಣದ
ಲಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಕೆ ನೆರೆದ ಬಾಲಕರು |
ಶಿವನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ ಬಾಲರ ಕಾಟದಿಂದ ಶಿವನು ಶುಖನು
ಆಶ್ಚರ್ಯದಹನ.

ಅಂದು ಕಾಡಲಿಕಾಯ್ತು ಕೋಪವು
ತಂದೆ ಕೇಳು ನೃಪಶಿರೋಮಣಿ
ಯಿಂದುದರ ಭಾಳಾಕ್ಷಿ ದೆಗೆಯಲು ಬೆಂದುದಾಶ್ರಮವು || ೨

ಬೇಯಲಿಕೆ ಋಷಿವೃಂದವಾಕ್ಷಣ
ಬಾಯ ಬಿಡುತವರೈದಿ ಬಂದರು
ರಾಯಧೂರ್ಜಟಗಿತ್ತರಾಗಲು ದಿವ್ಯಕಾಪವನು |
ದಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಾಶ್ರಮಂಗಳ
ದಾಯವನು ಸುಟ್ಟುದಕೆ ನಿನ್ನಯ
ಕಾಯವುರಿಯಲಿ ಯೆನಲಿಕಾಕ್ಷಣಕುರಿಯು ಕೈಕೊಳಲು || ೩

ಶಾಪದಿಂದ ಶಿವದೇಹವು ಉರಿಯುವಾಗ ಕಾಮಧೇನುವು ಹಾಲುಕರ
ಯಲು ಪ್ರೇರಸಮುದ್ರೋತ್ಪತ್ತಿ.

ಕೊಂಡು ತಾನುರಿಲಿಂಗವಾದನ
ಖಂಡತೇಜೋಮಯನು ನಿಮಿಷಕೆ
ಹಿಂಡಿದನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕವನುರುಹಿ ಘೋಷಿಡಿಸೆ |
ಕಂಡು ದೇವರ ನೆರವಿ ವಿಶ್ವದ
ತಂಡ ಸರಸಜಸುತಗೆ ಪೇಟಲು
ಕಂಡು ಕ್ಷೀರಾಬಿ ಯೊಳು ನಾರಾಯಣನು ಪರಿತಂದ || ೪

ನಂದಿಸುವೆನುರಿಲಿಂಗವಾದುದು
 ನೆಂದು ತಾ ಕಂಡದಕೆ ತಕ್ಷಣ
 ದಿವ್ಯಧರಗತಿಶೈತ್ಯವಾಗಲಿಕಂದು ಸೃಜಿಸಿದನು |
 ತಂದು ತಾ ಹರಿ ಕಾಮಧೇನುವೆ
 ಕುಂದದಾಶಿವನುತ್ತುಮಾಂಗದೊ
 ಳಂದು ಕಜಿಯಲಿಕಾಯ್ತು ದಿನಗಳು ಹಲವು ತೀರಲಿಕೆ || ೬

ಕಜಿಯಲಾತನ ಪಾದಮಸ್ತಕ
 ನೆಜೆ ಮುಖಗೆ ನಾಲ್ವರಳುಗಳುಚಯ
 ಕಜಿಯಿತ್ಯೆ ಸುರಧೇನು ಪಾಲನು ಬಚಕ ಶಶಿಮೌಳ |
 ಕಜಿಯೆ ಪಾಲಿಂ ಕಡೆಗೆ ಸಾರಿಯೆ
 ಪೆಜಿನೊಸಲ ಶಿವಗಾಯ್ತು ಶೈತ್ಯವು
 ಕಜಿಗೊರಳ ಕೋಮಳನ ಮಸ್ತಕದುಷ್ಣ ವಾಣಿದಿರೆ || ೭

ಅದಕೆ ಗ್ರೀಷ್ಠಂ ಬರಲಿಕಾಕ್ಷಣ
 ವಿಧಿಸಿದರು ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮದೇವರು
 ಮುದದಿ ಶ್ರೀಕೈಲಾಸವಾಸಿಗೆ ಶೈತ್ಯಧಾರೆಯನು |
 ಉದಕವನು ನೆಜೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ
 ಸುದತಿಯರು ವರಪೂರ್ಣಕುಂಭದೆ
 ಮುದದಲಭಿಷೇಕವನು ಮಾಡಿದರಗ್ರಜಲಗಳಿ || ೮

ಆವನಭಿಷೇಕವನು ಮಾಡುವ
 ಜೀವಿಗಾಗಲು ಭೂಮಿಸುರರೊಳ
 ಗಾವನಗ್ನಿ ಪ್ಲೋಮೆಯಾಗವನೊಂದು ಕೋಟೆಯನು |
 ತಾವು ಮಾಡಿದ ಫಲವೆಂದಾ
 ದೇವರೆಲ್ಲರು ಹರಿಯು ಬಚಕಾ
 ತಾವಿನಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ದುಗ್ಧವು ಪಾಲುಗಡಲಾಗೆ || ೯

ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದಧಿಸಮುದಾದಿಗಳ ಜನನ.

ಅಲ್ಲಿ ಕೆನೆ ಮೇಳವಿಸೆ ಯಾದವ
ಮಲ್ಲಗಾಯಿತು ಶ್ವೇತದ್ವೀಪವೆ
ಪಲ್ಲಿ ತಾ ದಧಿಯಾಯ್ತು ಮಂಗಳವೃಂದ ಮೇಳವಿಸೆ |
ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಧು ತಾನೆ ನಾಮನ
ನಲ್ಲಿ ದಧ್ಯೋದನವದಾಗಳು
ನಿಲ್ಲದಂತುಪಯೋಗಮಾಡಿದಳ ಖಿಳವಿಭವದಲಿ || ೧೦

ಆಉಪೇಂದ್ರಂಗಾದ ಶೇಷವೆ
ನೀವಿಧಾತ್ರನು ಧರೆಗೆ ಹಾಯಿಸ
ಲೀವಿಧದಿ ದಧಿಕಡಲು ಪುಟ್ಟಿದುದರಸ ಕೇಳಂದ |
ಈಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸೃಷ್ಟಿಯ
ನಾಮಹಾಕಮಲಜನು ಮಾಡಲು
ಹೋಮಸಾಧನಕೋಸುಗರ ಸೃಜಿಸಿದ ಘೃತಾಂಬುಧಿಯ || ೧೧

ಮೊದಲಲಸುರರು ಹುಟ್ಟಲವರಿಗೆ
ಪದುಮಜನು ಸುರೆ ಯೆಂಬ ಕಡಲನು
ವಿಧಿಸಿದನು ಬಟಿಕಮರನಿಕರಕಮಿಕ್ಷುರಸಗಡಲ |
ಬದಗಿಸಿದ ಬಟಿಕಂದು ಮನುಜರ
ನೊದವಲೋಸುಗ ಮಾಯಗಸ್ತ್ಯಸ
ದುದರದಲಿ ಮೂತ್ರಿಸಿಯೆ ಮಾಡಿದ ಲವಣಸಾಗರವ || ೧೨

ಆಮಹಾಪ್ರಳಯದಲು ಮರಳಿಯೆ
ಆಮಹಾಜಲ ಶೇಷಭೂಮಿಗೆ
ತಾ ಮಹಾಸುಸ್ವಾದು ಜಲವಾಗಿದ್ದ ದನವರತ |
ಆಮಹಾಸಾಗರಗಳೇಳಾ
ಭೂಮಿಯಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡವಾಗಂ
ತಾ ಮಹಾಹರಿ ಯಿರಿಸಿ ಮೆಚಿದನು ಸಪ್ತಸಾಗರವ || ೧೩

ಬರ್ವರೊಂದೊಂದುವೆನು ನಿರ್ಮಿಸ
 ಉರ್ವಿಯಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕವೆ
 ಸರ್ವಜೀವರು ತುಂಬಿದೀಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲವೆ |
 ನಿರ್ವಿಘ್ನನದಿಂದಿದನು ನಡೆಸುವ
 ಸರ್ವಗನ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಹಿಮೆಯ
 ಶರ್ವಮೊದಲಾಗಖಿಯಲಸದಳ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೪

ಬಂದು ಕಲಶದೊಳರಡು ರಸವನು
 ಕುಂದಿಸದೆ ತಾ ಬೆರೆಸಿ ಸುಧೆ ಸುರ¹
 ವೈಂದಕೆಜಿದನು ಸುರೆಯ ದೈತ್ಯರಿಗಸುರಮರ್ವನನು |
 ಅಂದು ಮಂದರಮಥನ ಮಾಡಿಯ
 ಹಿಂದು ಗಳಯದೆ ದೈತ್ಯನಿಕರವೆ
 ಕೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಮರನಿಕರವ² ಕಾಮ ಸಾಗರವೆ ||

೧೫

ದೇವದೈತ್ಯರನ್ನು ಕುಂತು ಹುಹರಬ್ರಹ್ಮರ ಸಮಾಧಾನ.

ಇರಿಸಿದಾತಗದಾವ ಘನವಿದ
 ನರಸ ಕೇಳ್ಯ ದೈತ್ಯರಾಹ್ವಸ
 ಸುರರು ಮತ್ಸರಿಸುತ್ತ ಸಂಗ್ರಾಮವನು ಮಾಡಿದರು ;
 ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನು ಹರಿಹರ
 ರುರುವ ದೈತ್ಯರ ಕಳಕಳವ ಪರಿ
 ಹರಿಸುತೀರೆ ನಜಿ ದೇವಿ ಬಂದಳು ಸಿಂಹಪಾದಜೆಯ ||

೧೬

ಠಾವಿನಲಿ ಜನಿಸಿದಳು ಛಾಯಾ
 ದೇವಿಯೆನಲಿಕೆ ದೈತ್ಯನಿಕರಕೆ
 ತಾವು ನುಡಿದರು ಶಿವಪರಿಂಚಾದಿಗಳು ವಿನಯದಲಿ ;
 ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಭಿಮತದಿ ಕೆಟ್ಟಿರಿ

¹ ಬೇರ ಬೇವಿವ, ಕ. ಖ. ಗ.

² ದೇವರ, ಕ. ಖ.

ನೀವು ಮೂಯಾವರಂಕುಮಾರಿಯ

ಭಾವವೆನು ಕಂಡದಕೆ ಮರುಳಾಗಿಹರೆ ಹೇಚರೇನೆ ||

೧೭

ಯುವತಿಯರ ನಂಬಿದರಿಗೀಪರಿ

ಯವಗಡವು ತಾನೆನಲು ದಾನವ

ನಿವಹವಾಗಲು ಮತ್ತೆ ಪುನರಪಿ ಯಮೃತಮಥನವನು |

ತಿರುಗಿ ಸಮುದ್ರ ಕಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ.

ಸಮತಳಿಸಿ ಮಥಿಸುವುದೆಂದರೆ

ಕುಮತಿಗಳು ತಮತಮಗೆ ತತ್ಕ್ಷಣ

ಕಮರರನು ಕರೆತಂದು ಹೊಸೆದರು | ಮತ್ತೆ ಕೇಳೆಂದ || ೧೮

ವಿಷವು ಹುಟ್ಟಲು ವಾಯು ನೀರಸಮಾಡಿ ಶಿವನಿಗೆ ಕೊಡುವಿಕೆ.

ಹೊಸೆಯಲಿಕೆ ವಾಸುಗಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ

ಹಸರ ಕಾಯ್ದಂತುರಿಯನುಗುಚಿತು

ವಿಷವ ಹಾಲಾಹಲವೆನಮರಾಸುರರು ಬೇಯಲಿಕೆ |

ವಿಷದ ಕ್ರೂರತೆ ಲೋಕವೆಲ್ಲವ

ಘನಿಸಿತು ಬರಲಾಸವಿರಣ್ಣ²

ಹೊಸೆದನಂಗೈತಳದಿ ಕೋಪದಿ ನೋಡಿ ಪಡಿಸಣವೆ || ೧೯

ವಿಷವ ಬಿಟ್ಟನು ಬಚಕ ತಾನದು

ಪಸರಿಸಿತು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೆ

ವಿಷವು ಬರೆ ಬರೆ ಬೆಂಡಮಾಡಿತ್ತು ಲೋಕ ಹದಿನಾಲ್ಕು |

ವಿಷದ ಕಡುಹನು ಧರಿಸಲಾರದೆ

ನುಸುಳಿದರು ತೆತ್ತೀಸಕೋಟಿಗ

ಳಸಮಬಲ ಹರಿ ಬಂದು ನಾಕಿಪ್ರಸರಕಿಂತೆಂದ || ೨೦

ಅಂಜದಿರಿ ನೀವೆಂಜದಿರಿ ಸುರ

ರಂಜದಿರಿ ಯೆನೆ ದೇವ ತಮ್ಮಯ

1 ಕಡವರು, ಘ.

2 ಬರಲೋಕವಾಕ್ಷಣ, ಕ. ಬ.

ನಂಜಿನಂಜಿಕೆಗಭಯ ಕೊಡುತಲು ಬಂದನಾಸುರರ |
 ರಂಜಿಸಿದರಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಾಕಜ
 ರಂಜಿಕೆಯೆ ನೆಣಿ ಕಾಯ್ತು ಲೋಕವೆ
 ಭಂಜಿಸುವ ವಿಷ ಗಳದೊಳಾಂತನು ಶಿವನು ನಿಮಿಷದಲಿ || ೨೦

ಇಂದ್ರ ಯಮನು ಕುಬೇರ ನೈರುತಿ
 ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಕೃತಾನು ನದಿಪತಿ
 ಬಂದು ಚಂದ್ರಕಳಾವತುಸನ ಕೃಪೆಯ ಭಾರದಲಿ |

ಶಿವನು ವಿಷವನ್ನು ಕುಡಿದು ಸರ್ವರನ್ನು ಬದುಕಿಸುವಿಕೆ.
 ಇಂದ್ರಮೊದಲಾಗುಣಿದರಾಕ್ಷಣ
 ದಿಂದ ಸುಡು ವಿಷಕಡ್ಡ ವಿಸಲಾ
 ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯು ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡನು ಭಕ್ತಜನರುಗಳ || ೨೧

ಅಂದವರುಮಾ ವಿಷದಲುಡಿದರು
 ಕಂದ ಕೇಳ್ಯ ಬಚ್ಚಿಕ ಶಿವ ತಾ
 ಬಂದು ವಿಷವನು ಧರಿಸಿದನು ವಾಮಾಂಘ್ರಕೊನೆಯಿಂದ |
 ಅಂದು ಕಂಡರು ಶಿವನನದಿತಿಯ

ನಂದನರು ತಾವಾಗ ಶಿವನೇ
 ದಂದಶೂಕೇಶ್ವರನೆನುತ ಹೊಗಳುವರು ತಮತಮಗೆ || ೨೨

ಬೆರಳಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಷವನು
 ಧರಿಸಲಿಕ್ಕಿ ನ್ನಾ ವುದೆಡೆಯೆಂ
 ದರನಿ ಶಿವ ತಾ ಮನದಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ತಿಳಿದು |
 ಧರಿಸಲಿಕ್ಕಿಂಬಿಲ್ಲವೆಂಗದಿ

* ನಿರುತ ರೋಮದಿ ಲೋಕವಿಹುದಿದ
 ನಣಿದು ಶಿವಕಂಠದೊಳಿಟ್ಟನು ಭೂಸ ಕೇಳಂದ || ೨೩

* ನಿರುತ ರೋಮದಿ ಲೋಕಲೋಕಾಂ

ತರಗಿಹವಿದಕೇನು ಹದನೆಂದಣಿದು ಶಿವನೊಳಿ ||

ಕೊಂಡು ಕೊರಳೊಳು ಪೂಸಿದನು ತಾ

ನಿಜದ ವಿಪದಿಂದ ದುಷ್ಟಜಂతుಗಳ ಜನನ.

ಖಂಡಿಸಿದ ವಿಷ ನೆಲೆಗೆ ನಿಡಿಯಲು

ತಂಡ ಪುಟ್ಟಿತು ವ್ಯಾಳವೃಕ್ಷಿ ಕ

ಕೊಂಡಮುಸು ಕೇಸರಿಯು ಮಿರುಹೆಯು ವ್ಯಾಘ್ರತೋಳಗಳು |

ಚಂಡಸೂಕರಜಾಲ ಖರವಜ

ವೇಡಿ ಮೊಸಳೆಯು ನೆಗಳು ಖೇಚರ

ವಿಂಡು ವಾಯುಸವಾದವಾಹ್ಮಣ ಕೊರಳ ಖಂಡಿಯಲಿ || ೮೫

ಭಂಜಿಸಿದ ವಿಷ ಕಾಳಕೂಟದ

ಲಂಜಿಕೆಯ ಬಟಿಕಾಗ ದೈತ್ಯರು

ರಂಜಿಸಿದರಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೇವಾಸುರರು ಯುದ್ಧದಲಿ |

ಮಂಜು ಮುಸುಕುವ ತೆಪದಿ ದೈತ್ಯರು

ಪಂಜರಿಸಿದರು ದೇವವೃಂದವೆ

ಕಂಜನಾಭನು ಕಂಡು ಕೈವೀಸಿದನು ಸುರಜನಕೆ || ೮೬

ತಿರ. ೧ ದೇವ ದೈತ್ಯರ ಯುದ್ಧ.

ಆಸುರದ ಸಂಗ್ರಾಮವಾದುದು

ಭಾಸುರದಿ ಹದಿನೆಂಟು ವತ್ಸರ

ಗಂಡುಗಲಿ ಮೃಡಸುರರ ವಿಗ್ರಹ

ಚಂಡಿಯನು ಪರಿಹರಿಸಿ ತಳೆದನು ಬೆರಳ ಕೊನೆಯಿಂದ |

ಖಂಡಿಸಿದ ವಿಷ ನೆಲೆಗೆ ಬೀಜಲು

ತಂಡ ಪುಟ್ಟಿತು ವ್ಯಾಳ ಮುಷ್ಕೇಕ

ಕೊಂಡಮುಸು ಕೇಸರಿಯು ಮಿರುಹೆ ವ್ಯಾಘ್ರತೋಳಗಳು ||

ಚಂಡಸೂಕರಜಾಲಗಳು ಖರ

ಹಿಂಡು ವೃಕ್ಷಿ ಕ ನೆಗಳು ಖೇಚರ

ವಿಂಡಿನಲಿ ಪಾಂಚಾಲವಾಯುಸಕ್ರಾಂಚಮೊದಲಾದ |

ತಂಡ ಹುಟ್ಟಿದುದಾಗ ಕೂಲಿಯು

ಕೊಂಡು ವಿಷವನು ಕೊರಳ ಪೂಸಲು

ಖಂಡಿಯಲಿ ನಿಡಿಯಲಿಕೆ ತಿಗಳಿಗಳಾದವಾಹ್ಮಣಕೆ || ಗ. ಘ. ಜ.

ಸೂಸಿದವು ಯುದ್ಧದಲಿ ದೈತ್ಯಸ್ತೋಮ ಬಯಲಾಗಿ |
ಲೇಶಹಾನಿಯುಮಿಲ್ಲದಮರಾ

ವಾಸದಲು ಸುಧೆಯಿರಲು ದೈತ್ಯರು
ನಾಶವಾದರು ಮತ್ತೆ ತಾ ವೈಷ್ಣವ್ ಮೊದಲಾಗಿ || ೨೩

ವಾಸವನ ಕೈಯಿಂದ ಬಿದ್ದಾ
ಗಾಸುರವ್ರಜ ವೆಂಟುಕೋಟಿಗ
ಳೋಸರಿಸುತಿರಲೋಡಿತಾ ಹದಿನೆಂಟು ಕೋಟಿಗಳು |

ದೈತ್ಯರು ಸೋತು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.
ಕಾಶಿಮೊದಲಾಗಮಂಗಳಯೆಯನು
ವಾಸಗೊಂಡರು ಮೂಱುಗಯೆಯನು
ಮಾಸುರದಿ ಸೇನುಿದರು ಕಡಲನು ಕೋಟಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು || ೨೪

ಆಸಗೊಂಡರು ಕೆಲರು ಲಂಕೆಗೆ
ಸೂಸಿದರುಮಿರಾಱು ಕೋಟಿಯು
ಬೇಶದೊಳು ತುಂಬಿದರು ನಾನಾತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದಲಿ |
ದೋಷಿಗಳು ತಾ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿಗ
ಳಿಸು ಬಯಲಾಗಲಿಕೆ ಮಿಕ್ಕಿನ
ಲಾಸುರರು ಸುರರಿಂದ ಬಿದ್ದರು ಹತ್ತು ಕೋಟಿಗಳು || ೨೫

ನಾಶವಾಗಲು ಕಂಡು ಸುರರಿಗೆ
ರೋಷದಲ್ಲಿದಿದ್ದ ನಾಗಲು
ನಾಶಗೊಂಡನು ಕಾಲನೇಮಿಯು ಚಕ್ರಧರನಿಂದ |
ಈಸು ವೆಗ್ಗಳನಿವನು ಸುರರಿಗೆ
ಘನಿಯಹನೆಂದು ಮಿಗೆ ಸೇನಿದ
ನಾಸುರದಿ ಬಚ್ಚಿಕಂದು ಕಡಿದನು ತಲೆಯನಾಶಾಲಿ || ೨೬

ಆವನ ತಲೆಯನು ಕಡಿಯೆ ಸ್ವರ್ಗವೆ
ಭವನವಾಗಲು ವೈಷ್ಣವರುವನೆಂ

ಬವಗೆ ಬಚಕಾ ವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿಯು ತಾನು ಬರೆ ಜವದಿ |
 ಅವನನಾಕ್ಷಣ ಕೆಡಹಿ ಕರುಳಿನ
 ನಿವಹದಲಿ ತೋರಣವ ಕಟ್ಟಲು
 ಭುವನದಲಿ ಪವಮಾನನಾಗಲದಂಧಕಾಸುರನು ||

೩೧

ಎದ್ದು ಪರಿತಪ ದೇವವೃಂದವೆ
 ನದಿ ಸುವಿನೆನೆ ಶಂಭು ದಾನವ
 ನುದ್ದು ರುಟ ನೆಂದಜಿದು ನಿಂದಾ ದೈತ್ಯಗಿರಾಗಿ |
 ಅದ್ಧರಕ್ಷೆಯೊಳವನನಾಕ್ಷಣ
 ಕದಿ ದನು ಭಯರಸದಿ ಶಿವ ತಾ
 ನುದ್ದು ರುಟನಪ್ಪಳಿಸಿ ¹ ಕೆಡಹಿದ ಪಾದತಳದಿಂದ ||

೩೨

ವೃತರಾಜ ದೈತ್ಯರ ಪುನರ್ಜನ್ಮ.

ಕೆಡಹಿ ನಾಟ್ಯವನಾಡಿ ನಾಕಜ
 ರೊಡೆಯನಾಗಲೆ ಯವನು ಮುಂದಣ
 ಪೊಡವಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದನು ಬಾಣಾಸುರನು ತಾನೆನೆಸಿ |
 ನುಡಿಯ ಕೇಳ್ಯ ಕಾಲನೇಮಿಯು
 ಪೊಡವಿಯಲಿ ಕಂಸಾಭಿಧಾನದಿ
 ಬಿಡದೆ ಹುಟ್ಟದ ವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿಯುಮಾ ಜರಾಸಂಧ ||

೩೩

ಹುಟ್ಟದನು ವೈಷಪರ್ವ ಮುಂದಣ
 ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ ತಾ ನರಕನಾಗಿಯೆ
 ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡಿನಾರುಮುಱಿಯರು ದೈತ್ಯಸಂತತಿಯ |
 ಪಟ್ಟಗಟ್ಟತು ದೇವವೃಂದಕೆ
 ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ ಶ್ರೀಮಾಘಮಾಸದ
 ನೆಟ್ಟನಾ ಪೌರ್ಣಮಿಯ ದಿನದಲು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ||

೩೪

ಭಂಜಿಸಿದ ನಾದೈತ್ಯರೆಲ್ಲರ
 ಕಂಜನಾಭನು ಖತಿಯ ಭಾರದಿ
 ಮಂಜು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲಿ ಹರಿವಂತಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ |
 ಅಂಜದಾಸುರವೃಂದ ನೆರೆದಾ
 ಕಂಜನಾಭನ ಕೃಪೆಯನೊಲುಮೆಯ
 ರಂಜಕರು ಕೈಕೊಳಿಸಿ ವಸ್ತುವೆ ಕೊಂಬರೊಂದುವನು || ೩೫

ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹುಚ್ಚುವಿಕೆ.
 ಇಂದು ಭೋಗಿಸಲಾಗ ನಾಕಜ
 ವೃಂದ ಕಮಲಜಗೊಂದುದಿನಾ
 ರಿಂದು ಕೊಂಬುದಕರ್ಹರೆಂದರೆ ಕಮಲಸಂಭವನು |
 ನಿಂದು ಲಸದಚ್ಚೈಶ್ವರವೆವ ತಾ
 ನಿಂದು ಕೊಡವುದಕಿಂದ್ರ ಯೋಗ್ಯನ
 ದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಕುಲಿಶಪೂರ್ವವೆ ಕಂಡು ಸುರನಿಕರ || ೩೬

ಕುಂದದಿದ ಭೋಗಿಸುವನಾವನ
 ದೆಂದೊಡಾಕ್ಷಣ ಕಮಲಸಂಭವ
 ನಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡೆ ಹರಿಗೆಯು ಮಧುರ ವಚನದಲಿ |
 ಎಂದನುಚ್ಚೈಶ್ವರವೆವ ವಜ್ರವೆ
 ಬಂದ ಮದಕರಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೆ
 ನೆಂದು ಕಣಿವಾ ಕಾಮಧೇನುವೆ ಚಿಂತಮಣಿಸಹಿತ || ೩೭

ವರವಧೂಸಪ್ತಕವೆ ಶಚಿಯನು
 ವರಪತಿವ್ರತೆಯದಿತಿಹುಂಡಲ
 ಸುರಪತಿಗೆ ಕೈವರ್ತಿಸೆಲ್ಲವಪೂರ್ವವಹ ಸುಖವೆ |
 ಗಿರಿಯ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾ ತಗೀವುದು
 ವರವಧುವೆ ತಾರೆಯನು ಚಂದ್ರನ
 ಶಿರದಲಿಡುವುದು ಶಂಭುಗಾಳಿದೆಂದು ಹರಿ ಯೆನಲು || ೩೮

ಅಂದೊಡಿದ್ರಂಗವುಗಳೊಪ್ಪಿಸೆ
 ಲಿಂದಿರಾಧರನೆಂದ ವಾಲಿಗ
 ದಿಂದುಮುಖಿ ತಾರೆಯನು ಮುದದಲಿ ¹ ಕೊಟ್ಟರಾತಲಗೆ !
 ಚಂದ್ರಮೆಸನನುಮೇಶಗಿತ್ತರು
 ಕುಂದದಾಗಳ ಶಿವನು ಮೋದಿಸ
 ಲಂದು ವರಜಪಮಣಿಯ ಪದ್ಮಜಗೀಯೆ ವಿನಯದಲಿ || ೩೯
 ಸಿಂಧುಮೆಥನದೊಳಾಗ ಬಹುವಿಧ
 ದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ವಸ್ತುಗಳನಾ
 ನಂದದಿಂ ಕಮಲಜನು ಕೊಟ್ಟ ಸುರರಿಗೆ ತಕ್ಕುದನು ;
 ಮಂದರಾಚಲವದನು ಮೇರುವಿ
 ಗಂದವಿಟ್ಟನು ಮರಳಿ ಮಾರುತ
 ಬಂದನೊಬ್ಬನು ಬಟಕ ಶ್ರೀಪತಿಯೆಡೆಗೆ ಕೇಳಂದ || ೪೦
 ವರಸುರೋತ್ತಮರೈದೆ ಬಂದಾ
 ವರಮಣಿಯನುರಗೇಂದ್ರಗಿತ್ತರು
 ಮರಳಿ ಬಾಲೆಯ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು ಹರಯ ಚರಣದಲಿ |
 ಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಿಷ್ಣು ವನ್ನ ವಸುಷಿಃ.
 ಸುಗರು ಬಾಲೆಯ ನೆರೆದು ಬಂದಾ
 ದರಿಸಿದರು ಶ್ರೀಪತಿಯನಾಗಳು
 ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನು ಬಿಂನಹ ಮಾಡಿದನು ಸಿರಿಗೆ || ೪೧
 ಎಲೆ ಜನನಿ ನೀನಿಂದು ಸುರಕುಲ
 ಬಳಗದೊಳಗತ್ಯಧಿಕರಾದರ
 ತಿಳಿದು ಮಾಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬುದು ಲೋಕ ಮಂಚ ಲಿಕೆ |
 ಬಲಿದು ವರಿಸುವುದೆನಲು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ಲಲನೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಮಪುರುಷನ
 ನಿಲುವನಣಿದುಣಿ ಕಂಡು ಹರುಷೋತ್ಸವದಿ ಕೈಮುಗಿದು || ೪೨

ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನು ಬರಬರ
ಹಿರಿಯನತಿವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಾತನು
ಪುರಹರನು ಭಸ್ಮಂಗ ಭಿಕ್ಷುಕನುರಂಗಭೂಷಣನು |
ಸುರಶಿರೋಮಣಿ ಗರ್ವಿಯೂಷ್ಣಾ
ಕರನು ದಿನಸತಿ ಯಿಂದು ಕ್ಷಯಕಳ
ತರಳ ವೈಶ್ವಾನರನುಮತಕನೀತ ನಿಷ್ಕರುಣಿ ||

೪೩

ಆತ ರಾಕ್ಷಸಯೋನಿ ನಿರುರುತಿ
ಯಾತನೇ ಜಡರಾಶಿಗಧಿಸತಿ
ವಾತ ಮಿಗೆ ಚಂಚಲನು ಯಕ್ಷನು ನೀತಿಬಾಹಿರನು |
ಈತ ಧನಸತಿ ಲುಬಕನು ತಾ
ನೀತನುದ್ಧತನಾ ತ್ರಿಯಂಬಕ
ರಿತರಲೆಕ್ಕಿಗಿಣ್ಣುಸುರಶ್ವಿನಿದೇವರಿವರೆಂದು ||

೪೪

ನಾಕಜರ ನೆರವಿಯನು ಮನ್ನಿಸ
ದಾಕೆ ಕಂಡಳು ಭಕ್ತವೆತ್ಸಲ
ನಾಕಮಲಸಂಭವನ ತಾತನ ಶ್ರುತಿಸುಗೋಚರನ |
ಆಕಡಲ ನಂದಿನಿಯು ಬಂದಾ
ಲೋಕಕಧಿಕನ ಕಂಡು ಹರುಷದಿ
ಜೋಕೆಯಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವೇದಪಾಲಕನ ||

೪೫

ನೆಲೆಯು ನೋಡಲಿಕಾಕೆ ಬಂದಾ
ಬಟಿಕ ಕಮಲದ ಮಾಲೆಯಿಕ್ಕಿದ
ಳೂಲಿದು ಮಿಕ್ಕಿನ ಸುರರ ಲೆಕ್ಕಿಸದಾಕೆ ಮಾಧವಗೆ |
ಎಳನಗೆಯ ಶಶಿರುಚಿಯ ಮುಖದಲಿ
ಬೆಳಗು ತೀವಿದ ಕಮಲನಾಭಗೆ
ಲಲನೆ ವೈಯ್ಯಾಳಸುತೆ ಬಂದಳು ಪರಮಹರುಷದಲಿ ||

೪೬

ಓತಳ್ಳ ಶ್ರೀದೇವಿ ಹರಿಯ
 ಲೋತು ತೊತ್ತಾಗಿಹಳದನಲಿ
 ಕಾ ತನಿಂದತ್ಯಧಿಕಸಮಬಲರಿಲ್ಲ ¹ ಕೇಳಂದ |
 ದಾತ ತಾ ನಾಕಜರ ಬ್ರಹ್ಮನ
 ತಾತ ಶಂಕರಪ್ರೀತ ದಿನಕರ
 ಶೀತಕರರಿಗೆ ಭಾವ ವರುಣನಿಗಳೆಯ ಕೇಳಂದ ||

೪೩

ಆತಗಿಕ್ಕಿ ದಳೂಲಿದು ಮಾಲೆಯ
 ನೋತು ಕೇಳ್ತ ತನ್ನ ಕಡೆಗ
 ಣಾ ತುರಿಸಿ ಕಂಡವರು ಗಿರಿಶರು ² ಕಮಲಸಂಭವರು |
 ಆತತುಕ್ಷಣಕಹರದೆಂದರೆ
 ಮಾತೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೊಬ್ಬಳು
 ಭೂತಜಾತದ ಜನನಿ ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿಯ ಮಗಳಾಗಿ ||

೪೪

ಹುಟ್ಟಿದಳು ಹರಿಪಾದಸೇವೆಯ
 ನಿಟ್ಟಿಯಲಿ ಕೈವಲ್ಯಗೇಹದಿ
 ತುಟ್ಟಸದೆ ತ್ರೈಮೂರ್ತಿಯಿಂದವೆ ಮುನ್ನ ಶಾಶ್ವತಳು |
 ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಪೂರ್ವದಲಿ ಶ್ರೀವೆಧು
 ಹುಟ್ಟಿ ಶ್ರೀ ಭೂ ದುರ್ಗೆಯೆಂಬಾ
 ನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ಹರಿಯೊಡನೆ ನೆರೆದಳು ಬಚಕ ಸುರನಿಕರ ||

೪೫

ಬಳಿಕ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಗಮನ.

ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯ ನಿಬ್ಬಣ
 ವಿಂದುಧರಮುಖ್ಯಾಖಿಳಸುರರ
 ವೈಂದ ಮಾಡಿದುದೊಲಿದು ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿಯ ಮಧ್ಯದಲಿ |
 ಅಂದು ಮಧುಸೂದನನು ನಾಕಜ

ವೃಂದವನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಕಳುಹಿಯೆ
ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ದೇವದಾನವಬಳಗವರಿದನಲು || ೫೦

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯ ಕಮಲಜ
ಬೀಜುಕೊಂಡನು ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯ ಸಹಿತ ಸುರವೃಂದ |

ಇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಬೀಜುಕೊಂಡುದು ತಮ್ಮ ಮಂದಿರ
ದಾಲಯವನ್ನೆದಿದರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನಾಜ್ಞೆ ಯಲಾಗ ಸುರಪತಿ ತನ್ನ ಲೋಕವನು || ೫೧

ವರಮಹಾಕೃವಲ್ಯಗೇಹವ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನು ಪುಗಲು ನಾರದ
ನಿರುತ ಮಹಮುನಿಮುಖ್ಯ ಸನಕಾಢಿಗಳು ಹರುಷದಲಿ |
ಹಿರಿದು ಸಂತೋಷದಲಿ ನಾಕಜ
ರರಸ ಮುನ್ನಿನ ವರಮಹಾಪುರ
ಸುರಸಭೆಯನ್ನೆದಿತ್ತು ಪೋಡಶಹಸ್ತ್ರಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ || ೫೨

ವಿಷ್ಣು ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕಥನ.

ಹೊಕ್ಕನೈ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂ
ದಕ್ಕ ಸರದಲಿ ಯಂಧಕಾದ್ಯರ
ಠಕ್ಕ ಸಿಯೆ ಯಿಂದ್ರಾದಿವರಿಗಿತ್ತನಾಸುಧೆಯ |
ಮಿಕ್ಕ ನಮರರಿಗಹುದೆ ಯುದಧಿಯ
ಹೊಕ್ಕ ಮಂದರಗಿರಿಯ ಬೆನ್ನಲಿ
ಸಕ್ಕ ಸುವುದಲಿ ಕೂರ್ಮ¹ ಮಹಿಮೆಯನಾರು ಹೊಗುವರು ||

¹ ಸಕ್ಕ ಸಿದ ಶ್ರೀಕೂರ್ಮ, ಕ. ಖ.

ಎಂದು ವೈಶಂಪಾಯನಾನ್ಯಪ
 ವೃಂದಮೌಳಿಯ ರತ್ನಪಾಂಡವ
 ನಂದನಗೆ ಹೇಟದನು ನೀವಿದ ಕೇಳಿ ಮುನಿನಿಕರ |
 ಅಂದು ಶ್ರೀದೇವಿಯರಿಗಾಗೋ
 ವಿಂದನೇ ಪತಿಯಾದನೆಂಬುದ
 ಮಂದರಾಚಲಕಥೆಯನಿದ ತಾ ಹೇಲ್ವಕೇಳ್ಯನು ||

೫೪

ಎಂದು ಭಕ್ತರ ಕಾವ¹ ಯಾದವ
 ನಂದಗೋಪನ ಕಂದ ಗೋಪೀ
 ವೃಂದವಲ್ಲಭ ದೈತ್ಯಭಂಜನ ದೇವಕೀತನಯ |
 ಮಂದರೋದರ ಕೈಟಭಾಸುರ
 ವೃಂದಮರ್ಯಾದೆ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಿಸ
 ನೆಂದು ಗದಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನು ಮನಮುಟ್ಟಿ ||

೫೫

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಪರಮಮುಷಿಯರ ಶಾಪಭಯದಲಿ
 ಸರಿದರಾಜಯವಿಜಯರಿಬ್ಬರು
 ಮರಳಿ ಜನಿಸಿದರವರು ದಿತಿಯಲಿ ಮುನಿಸಕಶ್ಯಪಗೆ ||

೨ ಷ್ಠುವಿನ ವೈಭವವರ್ಣನ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ರೀ
 ಪಾಲ ವೇದೋದ್ಧಾರ ಲಕ್ಷ್ಮೀ

¹ ಕುಂದದೇತಾ ಕಾವ: ಗ, ಭ.

ಲೋಲ ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿಯಲಿದ್ದನು ಕೈಟಭಾಂತಕನು ||

ಹಾಲಸಾಗರವನೆಯ ಸೆಜೆಯ

ಮೇಲೆ ಶೇಷನ ಹಾಸು ಕೌಸ್ತುಭ

ಲೋಲ ಶೃಂಗಾರದಲು ಶಂಖಗದಾರಿಪದ್ಮಗಳು || ೧

ಧರೆಯು ಗುಂಜಿಯ ಕಪ್ಪಿನಂತಿಹು

ದುರಗಘಟಿಯಲು ಜೀವರತ್ನದಿ

ಹರಿಯ ಹಾಸಿಗೆಯಾದನಂತನ ಮಹಿಮೆ ಗೋಚರವೆ |

ಎರಡುಸಪ್ತಕ ಜಗವೆ ಮಾಡಿದ

ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನೆ ನಾಭಿಯ

ನಿರುತ ತೊಟ್ಟಲ ಕೂಸು ದಾಸೀವರ್ಗವಹ ಲಕ್ಷ್ಮೀ || ೨

ಇಳಿಯ ಮುಕ್ತಾಫಲದ ಹೊಸಮೇ

ಖಲೆಯನಳವೆಡಿಸಿಕೊಡನು ಮಿಗೆ

ಜಲಧಿಯಲಮೃತಗಳುಣಿ ವೆಗ್ಗೊಳಿಸಿತ್ತು ಮೀದಿನಿಯ |

ಬಚಕ ಬೆಳದಿಂಗಳಲಿ ಬೆಳಸಿದ

ಕಳಗಳಲಿ ಪಯಚಕ್ರವರ್ತಿಯ

ಜಲಧಿಯಲಿ ಕಲ್ಲೋಲ ಕವಿದುದು ಬೆಳಗು ಮೌಕ್ತಿಕದ || ೩

ನೆಲೆಗೆ ತಾ ದುಗಾ ಬಿಮಧ್ಯದೆ

ನಳನನಾಭನ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದ

ನಿಳಯದನುವದು ಸುತ್ತುವಳಯವು ಹತ್ತುಸಾವಿರವು |

ಬಳಗೆ ಹರಿಮಂಟಪದ ರತ್ನದ

ನೆಲೆಗೆ ಕನಕದ ರಚನೆ ಶ್ರೀಶನ

ಹೊಳಲಲನಿಮಿಷರುಗಳು ಸನಕಾದಿಗಳ ಮೇಳದಲಿ || ೪

ದೇವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ನಾಥನಿರುತಿಹ ¹

ತಾವೆಯಾಗಿಹಳು ² ರಗರಾಶಿಯ

¹ ದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥ ಕ್ಷೀರದ, ಕ. ಖ. ಗ. ಫ. ² ನಾವೆಯಾಗಿಹನು, ಕ. ಖ. ಗ. ಫ.

ದೇವನಂಗದ ಮಂಚ ಶ್ರೀವಧುಬಾಹು ತಲೆದಿಂಬು ¹ |

ದೀವಿಗೆಗಳವು ಶೇಷಫಣಮಣಿ

ಸಾವಿರಂಗಳು ಕೃಷ್ಣ ಕಾಂತಿಯು

ದೇವನಂಗಕೆ ಕೌಸ್ತುಭಾಮಳರುಚಿಯಲಂಕಾರ ||

೫

ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಯಿರೆ ಶೇಷಶಯನದಿ

ವಲ್ಲಭೆಯ ತೊಡೆಗಳಲಿ ಪಾದವ

ಫುಲ್ಲನಾಭನು ನೀಡಿ ನಿद्रಾಂಗನೆಯ ಮೇಳದಲಿ ;

ಜಯವಿಜಯರಿಗೆ ಸನಕಾದಿಗಳ ಶಾಪ.

ಅಲ್ಲಿ ಯಿರುತಿರೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುತ್ರರು

ನಿಲ್ಲದಾಗಲು ಹ್ವೀರಸಾಗರ

ಕೆಲ್ಲ ಬರುತಿರೆ ಜಯವಿಜಯರುಣಿ ಚಾಚಿ ಬಾಗಿಲನು ||

೬

ನಿಲುಕಿ ಹೊಂಗಂಬಿಯಲಿ ಭೂಸುರ

ಬಳಗವನು ನೂಕಲಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು

ನಳಿನಸಂಭವಸುತರು ಜಯವಿಜಯರಿಗೆ ಶಾಪವನು |

ಎಲೆಲೆ ದ್ವಾರ್ಬಾಹಿಕರೆ ತಮ್ಮನು

ನಳಿನನಾಭನ ಕಾಣಲೀಸಿರೆ

ಬಚಿಕೆನುತ ನೀವಿನ್ನು ದೈತ್ಯರ ಕುಲದಿ ಜನಿಸುವುದು ||

೭

ಅವರು ಬೆದರಿಯೆ ಹರಿಗೆ ಬಿನ್ನಹ

ಭವನವೆಳಯಕೆ ಹೋಗಿ ನುಡಿಯಲು

ಭುವನರಕ್ಷಕನೆಂದನಕಟಾ ನೀವು ಮರುಳಾಗಿ |

ಭವಗೆ ಸರಿ ಸನಕಾದಿಮುನಿಗಳು

ನವಗೆ ಮತ್ತನರಧಿಕಪ್ರಿಯತಮ

ರವರ ಕರೆಕರೆ ಯೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಕೈಯ್ಯ ಕರೆಸಿದನು ||

೮

ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳ ಕರೆದು ತಂದೆಯು
ಕಾಯದಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವೆಂದದಿ
ಶ್ರೀಯು ತಂದಳು ಹರಿಯ ಹೊರಗಾ ದಿವ್ಯಯೋಗಿಗಳ |
ಕಾಯದಲಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಕರುಣದಿ
ಬಾಯಿ ಚುಂಬನವಿಕ್ಕಿ ಬಾಗಿಲ
ಕಾಯುವೆರು ಕಡು ಮೂರ್ಖರಿಂತಿದ ನಮಗೆ ಮನ್ನಿಪುದು || ೯

ಎಂದೊಡವರುಗಳನ್ನು ನುತಿಯಿಸೆ
ಕುಂದು ಹೆಚ್ಚನು ನೀವು ಕಾಣ್ಬುದು
ಮಂದರೋದರ ಎನಲು ದೇವನು ಕಂಡನವಕೊಂದ |
ಇಂದು ಸನಕಾದಿಗಳ ಶಾಪವು
ಬಂದುದೀ ಜಯವಿಜಯರಿಬ್ಬರಿ
ಗಿಂದು ನೀವಿವ ಹೇಗೆ ಕಳೆಯುವಿರೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲು || ೧೦

ಜೇಯ ನೀವೇ ಕಾಣ್ಬುದವರಿಗೆ
ನ್ಯಾಯ ಶಾಪವೆಂದು ನುಡಿಯಲು
ವಾಯುವಾಹನ ಕರೆದು ನುಡಿದ ವಿಜಯಜಯರಿಗಂದು |
ನ್ಯಾಯದಲಿ ನಿಮಗೀಗ ದೈತ್ಯರ
ಕಾಯ ಬಂದುದದೇಉಜನ್ಮದ
ನ್ಯಾಯದಲು ನೀವಿದನು ಕಳವಿರೊ ಭಕ್ತಿಭಾವದಲಿ || ೧೧

ಅಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ಮೂಱುಜನ್ಮದಿ
ಪುಲ್ಲನಾಭನ ವೈರದಿಂದವೆ
ಇಲ್ಲಿಗೈದುವಿರೊ ಎನಲವರುಗಳದನೆ ಕೈಕೊಂಡು |

ಅವರು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಗಳೆಂದು ಹುಟ್ಟುವಿಕೆ.

ಬಲ್ಲಿದರು ಜಯವಿಜಯರಾಗಳು
ಪುಲ್ಲನಾಭಂಗೆಱಗಿ ಬರುತಿರ
ಲಲ್ಲಿ ಕಶ್ಯಪ ದಿತಿಯ ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯರತಿಯೊಳರೆ || ೧೨

ವರಮಹಾಜನುವಿಜಯರಂಶವು
 ನೆರೆದು ತಾ ಕಲಿಯಂಶದಿಂದನೆ
 ಬೆರೆಸಿ ಹುಟ್ಟಿದುವೀ ಹಿರಣ್ಯಹಿರಣ್ಯಲೋಚನರು |
 ನಿರುತ ನಾಮದಿ ಜನಿಸಲಾಕ್ಷಣ
 ಧರೆ ನಡುಗೆ ಮಿಗೆ ಕಡಲು ತುಳುಕಲು
 ಸುರರು ಹರುಷವೆ ಮರೆದು ಭಯದಲಿ ಕಣ್ಣಿದು ಕಂಬನಿಯ || ೧೩

ಹುಟ್ಟಿ ಶಿಶುಗಳು ಬಳದು ಕಾಲನ
 ನಟ್ಟ ಹೊಯ್ದರು ಸುರರ ಮಕ್ಕಳ
 ಕಟ್ಟಿದರು ಕೆಡೆ ಹೊಯ್ದು ತುಡಿದರು ಮೂಝಲೋಕಗಳು |
 ಕೆಟ್ಟವೆವದಿರ ದೆಸೆಯ ನಾಕಜ
 ಶಿವ ಜನ ಬೆಂಬೀತೆ ದೈತ್ಯರು
 ಕಟ್ಟಿ ಕಾಬೀರನನು ಯಮನನು ಸುರರ ನಾಯಕನ || ೧೪

ಅವರ ಪರಾಕ್ರಮ ಕಥನ.

ಮೆಟ್ಟುವರು ನೀರೊಳಗೆ ಮೆತ್ತಿಯ
 ಕಟ್ಟುವರು ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಯಮನನು
 ಮುಟ್ಟಲೊಲ್ಲರು ನಿರುತಿ ತಮ್ಮಯ ಜಾತಿಯವನೆಂದು |
 ಬೆಟ್ಟವನು ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ವರುಣನ
 ನಟ್ಟ ಹಿಡಿಯುವರನಿಲರೂಪನ
 ಕಪ್ಪರಿಗದಾರಿದಿರು ನಿಲಲಿಕೆ ದೇವದೈತ್ಯರಲಿ || ೧೫

ಮತ್ತೆ ಕೇಳೆ ರಾಯ ಸುರಪನ
 ಹಸ್ತಿಯನು ಹಿಡಿದೆಡೆದು ರಜಕರಿ
 ಗೊತ್ತೆಯಿಡುವರು ತಗರನೇಱುವರನಲವಾಹನವ |
 ಬತ್ತಿ ಕೋಣನ ಕೊಂಡ ಕೊಱವರು
 ಹಿತ್ತಿಲಲಿ ಕೆಡೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿರುತಿಯ
 ಹೊತ್ತಿಹಾತನ ವರುಣಮಕರದ ಕಿವಿಯ ಕೀಳುವರು || ೧೬

ಆಮಹಾವಾಯವ್ಯನೈರಳಯ
 ದಾಮದಲಿ ಹಿಡಿದಾಡುತಿರ್ಪರು
 ಕಾಮಿಸುವರೈ ಯಾವಿಮಾನವ ಧನಸನೇಱುವುದ |
 ಸೋಮಶೇಖರನೆತ್ತ ತಂದಾ
 ಭೂಮಿಯಲಿ ನೋಗವಿಕ್ಕಿ ಯುಱುವರು
 ತಾಮಸರು ಬೇಸರಿಸುತಿರ್ಪರು ಮೊಱುಲೋಕವನು || ೧೩

ಏತುಕಡಲಿನ ಮೇರೆ ಮುಖವರು
 ಕೀಲ ಕಳವರು ರವಿಯ ಬಂಡಿಯ
 ಬೀಳಲಿಡುವರು ಚಂದ್ರಬಿಂಬವ ಬ್ರಹ್ಮನಿಧಿಗಾಗಿ |
 ಕೀಳುಗೋಡಗವಾಡುತಿರ್ಪರು
 ಕೀಳು ನುಡಿಯಲಿ ಸುರರನೆಲ್ಲರ
 ಬೀಳುಗುಟ್ಟುವರಿದಿರ ಬಂದರೆ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೧೪

ಸರಸಿಜಾಸನಹಂಸ ವರಶಿಖಿ
 ಹರಸುತನ ವಾಯವ್ಯನೈರಳಯ
 ನರ ಕುಬೇರನ ವರುಣಯಮರಾ ಮಹರಮೆಹಿಷಗಳು |
 ಸುರಪತಿಯ ಕರಿ ಯನಲವಾಹನ
 ಪುರಣ ಘನವಹ ಗೂಳಿ ಗೂಲಿಯ
 ನೆರೆದು ಗುಜಾಗುಜಾಗೊಂಡು ತಮ್ಮೊಳು ಬೆದರುತಡಿಗಡಿಗೆ || ೧೫

ಪಾಪಿಗಳು ದಿಶಿಸತಿಯ ಪುತ್ರರು
 ಕೋಪಿಸಿಯ ಪಾರದಿಗೆ ಬಂದರೆ
 ಲೋಪಿಸುತಲಾರಣ್ಯಮೈ ಗತತಿಗೊಂದಕುಱವಿಲ್ಲ |
 ವ್ಯಾಪಿಸಿದುದೈ ದೇವಲೋಕಕೆ
 ತಾಪಸರ ಕೈಕೊಳ್ಳರಿವದಿರಿ
 ಗಾಪವರದಾರುಂಟು ದೇವಾಸುರಭುಜಂಗರಲಿ || ೧೬

ಹೀಗೆ ವಾಡಬೇಡಿರೆಂದು ಕೃಷ್ಣರ ಬುದ್ಧಿವಾದ.

ಎಂದೊಡಿಂದ್ರಾದಿಗಳು ಕೃಷ್ಣನ

ನಂದನರ ಕಡು ಬಾಧೆಗಾರದೆ

ಬಂದು ದೂಷಲು ಸುತರ ಕರೆದನು ಮುನಿಪ ಕೃಷ್ಣನು |

ನಂದನರ ಕರೆದೆಂದನಾಕಜ

ವೈಂದವನು ಭೇದಿಸಲು ಕೆಡುವಿರಿ

ಮುಂದನಣಿಯದೆ ನಡೆಯಲಾಗದನೆನಲು ಬಿತ್ತಿಗೊಂಡ || ೨೦

ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಲು ಅವರ ಪರಿತಾಪ.

ತಂದೆ ಕೇಳಾನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ

ಕೊಂದು ಹೆಂಡಿರ ಹಿಡಿದು ನಾಕಜ

ವೈಂದಭವನವ ಸುಟ್ಟು ಕೊಂಬೆವು ಸುರರ ಪದವಿಗಳ |

ಎಂದೊಡತಿದುಃಖಿಸುತ ಕೃಷ್ಣನ

ನಂದನರ ದುರುಳುತನ ನಿಲಿಸುವ

ನಿಂದದಾರೈ ಯೆನುತ ನೆನೆದನು ಮಂದರೋದ್ಧರನ || ೨೧

ನೆನೆಯುತಿರಲಿಕೆ ದೈತ್ಯರಿಬ್ಬರು

ಜನಕನನು ಮಿಗೆ ಬೈದು ತೆರಳಲು

ಜನಪ ಕೇಳೈ ಬಚ್ಚಿಕ ಹರಿದರು ಲೋಕ ನಡುಗಲಿಕೆ |

ತನತನಗೆ ಬಾಯ್ವಿಡಲು ಪರಿದರು

ದನುಜರಥಮರು ಧೂಳಿಗೋಟೆಯ

ಕ್ಷಣಕೆ ಕೊಂಡರದಿಂದ್ರನಮರಾವತಿಯ ವ್ಯಾಹೃತಿಯ || ೨೨

ಗತಿಯನೊಂದಿಸಿ ಹಾಯ್ದು ವೈವ

ಸ್ವತನ ನೊರಸಿಯೆ ಮತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣಾ

ವತಿಯ ನುಣುಹಿಯೆ ತಮ್ಮ ಗೋತ್ರದ ದೈತ್ಯನೊರೆಂದು |

ಗತಿಯ ಗಂಗಾವತಿಯ ಶುದ್ಧಾ

ವತಿಯ ನಳಕಾವತಿಯ ಸವರಿಯೆ

ಯತಿಮುದದಿ ಮತ್ತಾಗ ರಜತಾವತಿಯ ಹೊಕ್ಕೊಳಗೆ || ೨೩

ದಿತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಹರನ ಪೂಜಿಸಿ
ಗತಿಯ ಬೇಡಿಯ ಪ್ರತಿಯ ಕಾಣದೆ
ಕ್ಷಿತಿಯ ಸೂಣಿಯ ಗೊಂಡು ಬಂದಾರತ್ನ ಪುರಿಯೊಳಗೆ ।

ನಾರದರು ಬರಲು ಕೂವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ .
ಅತಿಮದದ ನಾಯಿಗಳು ಹೊಕ್ಕಿ ರೆ
ಕ್ಷಿತೀತಳಕ್ಕೆ ಸುರಮುನಿಸಿ ನಾರದ
ಯತಿವರನು ಬರೆ ಕಂಡು ಭಕ್ತಿಯ ಮತಿಯ ಮಾಡಿದರು || ೨೫

ನೆಣಿ¹ ಹಿರಣ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಲೋಚನ
ಶಿರದಲೆಣಗಿದರಾಗ ಚರಣಕ್ಕೆ
ಹರನ ನಾರದ ಬಂದು ಕುಳ್ಳಿದ ಹೇಮಪೀಠದಲಿ ।
ವರಮುನೀಶನೆ ತಮೆ ಸರಿಸಕ್ಕೆ
ಧುರವ ತೊಡಗುವರುಂಟೆ ನೀವೀ
ಧರೆ ಮೊದಲು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸುಖವಿರೈ ಯೆನಲು || ೨೬

ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೆ ಸುಭಟನೊಬ್ಬನ
ಬಲ್ಲಿದನ ತಮಗಣುಪಿ ಯೆನಲಿಕ್ಕೆ
ಮೆಲ್ಲನೆಂದನು ದೈತ್ಯರಿಬ್ಬ ರಿಗರಸ ಕೇಳಂದ ।
ಸದ್ವಿನಾಭನನ್ನು ಹೇಳಲು ಆತನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರುವ
ಉಪಾಯವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವಿಕೆ.

ಪುಲ್ಲನಾಭನದೆಂಬನೊಬ್ಬನು
ಬಲ್ಲಿದನಸುರವೈರಿನಿಕರದ
ಎಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೆಯ ಭುಜದ ತಿಮಿರವು ಕೂನ್ಯವೆಹುದೆಂದ || ೨೭
ಎಂದೊಡವದಿರು ತಮ್ಮಯುದ್ಧಕ್ಕೆ
ಮಂದರೋದ್ಧರ ಬಪ್ಪಯನುವೆನ
ದಿಂದೊರೆವುದೆನಲಾಗ ಮುನಿಸತಿ ನುಡಿದ ದೈತ್ಯರಿಗೆ ।

ಮಂದರೋದ ರ ಧರಣಿಪಾಲಕ
ನೆಂದು ನಿಂದಿಹ ತಾಗಿ ಧರಣಿಯು
ನಿಂದು ಕದ್ದರೆ ಕಮಲಸಂಭವ ದೂಳುವನು ಹರಿಗೆ || ೨೮

* ಧರೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಲಾಗಲು
ನಿರುತದಲಿ ಸಂಗ್ರಾಮವಹುದೈ
ವರಭುಜಾಡಂಬರದ ತೀಟೆಯ ಕಳವೆ ಹರಿಯೆಂದು |
ವರಮುನಿಸ ತಾ ಸರಿದನಿತ್ತಲು
ಸುರವಿರೋಧಿಗಳಿಬ್ಬರಿಗೆ ಭೂ
ಸುರರ ಮತದಿಂ ಮದುವೆಯಾದವು ವೈದಿಕೋಕ್ತಿಯಲಿ || ೧

ವಿತಳದಲಿ ವಿಂಧ್ಯಾ ಹಿರಣ್ಯನ
ಸುತೆ ಕಯಾತಿಯು ಹಿರಿಯಗಾದಳು
ವಿತತದಿಂ ಪ್ರಜಾ ಹಿರಣ್ಯನ ಸತೆಯು ಮಂಗಳಯು |
ಸತಿಯದಾಕೆಯು ಕಿಣಿಯಗಾದಳು
ಪತಿತರಿಬ್ಬರು ಬಚ್ಚಿಕ ಭೂಮಿಯ
ಮತಿಯಲೇ ಬೆಂಡಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಮುನಿಯ ಹೇಚಿಕೆಗೆ || ೨

ಅಂದು ಹದಿನೆಂಟುಬದವಾಗಲಿ
ಕಂದು ಹರಿಯೊಳು ಯುದ್ಧವೆಂದು ತಾ
ನೆಂದು ಹಿರಿಯನು ಕಿಣಿಯಗುಸರಲಿಕಾಹಿರಣ್ಯಕನು |
ಎಂದೊಡಾಗ ಹಿರಣ್ಯಲೋಚನ
ನಂದು ತಾ ಭೂದೇವಿಯಾಯತ
ದಿಂದ ತಾನುಣಿ ಸಸ್ತದ್ವೀಪದೊಳಗಧಿದೇವತೆಯ || ೩

ಬಂದು ತಾ ಕದ್ದೊಯ್ದು ಕೆಳಗಣ
ಗೊಂದಿಯಲಿ ಯಾಧಾರಶಕ್ತಿಯ

* ಇಲ್ಲಿಂದ ೯ ಪದ್ಯಗಳು ಅಧಿಕವಾವು ಗ. ಘ ಜ.

ಮಂದಿರದ ಹೊರಕಡೆಯಲಾಡುತ್ತಿರಲು ಕನ್ಯೆಯನು |

ಅಂದು ತಾನೆಡೆದೊಯ್ಯಲಾಕ್ಷಣ

ಮಂದಮತಿ ನೆಲೆಗೆಟ್ಟು ಮೇಗಣ

ಕುಂದದಾಡುವ ವಾಯುಪಾಶದ ಬಲೆಯೊಳಡಗಿರಲು ||

೪

ಧರೆಯಲೀಪರಿ ಧರ್ಮದೂರರು

ನರಕಕಿಟಿವಂದದಲಿ ಭೂಮಿಯು

ಶಿರವೆ ಕೊಂಕುಲಿಕ್ಕಿ ದೈತ್ಯನು ಧರೆಯ ಕ್ಷೋಭೆಯಲಿ |

ಸುರನರೋರಗನಿಕರವಾಕ್ಷಣ

ನೆರೆದು ತಮತನುಗಲ್ಲ ದುಃಖದಿ

ಹಿರಿದು ಬೆಂಬಳಿಯಾಯ್ತು ಸಪ್ತದ್ವೀಪನವಖಂಡ ||

೫

ಭೂಮಿದೇವಿಯು ಸೆಜೆಯಲಿಕ್ಕಲು

ತಾ ಮಹಾಭೂಲೋಕ ಜಲಮಯು

ನೈರೋಮವಾಗಲಿಕಜಸುರಾದ್ಯರು ನೆರೆದು ಚಿಂತಿಸುತ |

ಈಮಹಾದುರ್ಧರವತಮ್ಮಲಿ

ನೇಮಿಸನು ಶ್ರೀಲೋಲಗಣಿಪುವ

ಭೂಮಿದೇವಿಯನನುತಲಾಗಳು ಸುರರು ಬಾಯ್ಬಿಡುತ ||

೬

ಬಂದು ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿಯ ಬಾಗಿಲ

ಲಂದು ಶೋಭೆಯ ತಳಿರ ಮೆಜೆಯಲಿ

ನಿಂದು ಕಮಲಜರಾದಿಶಕ್ರಾದ್ಯಬಿಳಿನಾಕಜರು |

ಇಂದು ಕಾಯೈ ತಮ್ಮನಿಬರ

ನಿಂದು ಕಾಯೈ ಭೂಮಿದೇವಿಯ

ನಿಂದು ಕಾಯೈ ಯಿಚತುರ್ದಶ ಭುವನವಾದುದನು ||

೭

ಸುರರ ಮೊಜೆಯನು ಕೇಳಿ ಕರೆಸಲು

ಸುರಪನಾಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವರು

ಬರಲು ನಾರಾಯಣನು ಮನ್ನಿಸಿ ಸೆಜೆ ಯಂತಿರುವ |

ಉರಗ ರಾಜನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಂಟೆ
ಸರಸಿಜಾಸನಮುಖ್ಯದಿವಿಜರ
ನಿರುತ ಬೇಗದಿ ಕಂಡು ನುಡಿದನು ನಗೆಯು ಕೃಪೆಗಳಲಿ || ೪

ಏನು ಪೇಚಿನೆ ಸಕಲಸುರಜನ
ರಾಣಿವಾಸಕೆ ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಮಾನಿನಿಯ ಮರುಳಾಟ ಮಾಡುವ ನಿತ್ಯಪುರುಷನನು |
ಯೋನಿರಹಿತನ ಯೋಗಸಿದ್ಧನ
ನೇನ ಹೊಗಳಲಿಕಣಿಯದಾಗಳು
ವಾನಿರೂಢಿಯ ದೇವವೈಂದವು ಬಂದು ಹರಿಪದಕೆ || ೫

ಎಂದು ಮುನಿಸತಿ ಹೇಚೆ ಯಾಹ್ನನ
ಸಂದನಿತ ಹಿರಣ್ಯಲೋಚನ
ಮಂದಮತಿ ತಾನಾಗ ಕದ್ದನು ಧರೆಯ ತಳೆಕಿಟಿದು |
ಸಂದ ಸುರರುರುದುಃಖವಾರ್ತೆಯು
ನಂದವಾಗಿಯೆ ಸತ್ಯಲೋಕದೊ
ಳಂದು ಕಮಲಜಗಿಣಿಗಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದರು ಹದನ || ೬

ದೇವತೆಗೆ ಸು ಹಯನ್ನು ಮರಹೋಗುವಿಕೆ.
ಕೇಳಿ ಕರ ಕರನೊಂದು ಸುಮನಃ
ಪಾಲ ನಾಕಜವೈಂದವೆಲ್ಲವೆ
ಲೋಲಮತಿ ತಾ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡೈದಿದನು ವಾರಿಧಿಯ |
ಶ್ರೀಲತಾಂಗಿಯ ರಮಣ ನಿರುತಿಹ
ವೇಳೆಯುಂಟಿದಾ ಸುರರು ಹರ ದಿಕ್
ಪಾಲಕರ ಸಹಿತೈದಿ ಕಂಡರು ಕಮಲಲೋಚನನ || ೭

ಶಿರಗಳನು ಚಾಚಿದರು ಕರುಣಾ
ಕರನಿಗಾಗಲು ಸೈಗೆಡದು ನಿಂ
ದಿರುತ ಕೈಮುಗಿದೆದ್ದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದರು ಹರಿಗೆ |

ವರಮುನಿಪಸರ್ಯಾಂಕಹೃದಯನೆ
 ಸುರನಿಕರವರಸುಖಕೆ ಕಾರಣ
 ಪರಮಭಕ್ತ ರಿಗೊಲುವ ಕಾರಣ ದೇವದೇವನುತ || ೩೦

ಸಕಲಜೀವಚರಾಚರಾತ್ಮನೆ
 ಸಕಲ ವೇದಾತೀತಮಹಿಮನೆ
 ಭಕ್ತುತವತ್ಸಲ ಚಿತ್ತಗೊಡುಪುದು ಧರೆಯ ರಾಕ್ಷಸನು |
 ಯುಕ್ತುತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕದನು ದಿತಿಯ
 ವಿಕಳಸುತನು ಹಿರಣ್ಯಲೋಚನ
 ಸಕಲಲೋಕವನುತದ ಹೊಕ್ಕನು ವಿತಳದಿಂ ಕೆಳಗೆ || ೩೧

ಹೊಕ್ಕನೈವತ್ತೆಂಟುಸಾವಿರ
 ಲಕ್ಷಸಂಖ್ಯೆಗುಲಬುದ ಸಂದವು
 ರಕ್ಕಸನ ಕೈಯೊಳಗಿಳಿಯಿರಲಿಕತ್ತಲೋಪಧಿಯ |
 ತಕ್ಕ ವಾನಸ್ಪತ್ಯಫಲಗಳ
 ಮೆಕ್ಕ ತುಳದಲಿ ಲೋಕವೆಲ್ಲವ
 ಮಿಕ್ಕ ತಾನ್ ಬಯಲಾಗಿ ಹೋದವವನ್ನೆಲ್ಲವೆನೆ || ೩೨

ವರಾಹಾವತಾರ

ಸಿರಿಧರನು ಕೇಳಿದನು ಬ್ರಹ್ಮನ
 ಸುರರ ಬಿನ್ನಹ ಹೊಸತು ಕುಳ್ಳಿರಿ
 ಧರೆಯ ಕದ್ದ ಹಿರಣ್ಯಲೋಚನನೆಂದು ಮನ್ನಿಸುತ |
 ಚರಣದಲಿ ಪಾತಾಳನಾಭಿಯ
 ನಿರುತದಲಿ ಭೂರ್ಭುವನ ಮೇಲಣ
 ವರಸುರಾಲಯ ಮೆಕುಟದೆಡೆಯಲಿ ಹಾಯ್ದು ನಿಂದಿರಲು || ೩೩

ವ್ಯಾಪಿಸಿಯು ಹರಿ ರುದ್ರನಾಗಿಯೆ
 ಲೋಪಿಸುವೆ ನಿನಗೆನುತ ದೈತ್ಯನ
 ಟೋಪವನು ಕಡಿಖಂಡ ಮಾಡಿಯೆ ತಹೆನು ಮೇದಿನಿಯ |

ಈಪುರಂದರಗೀವೆನೆನುತಾ

ಕೋಪದಲಿ ನೋಡುತ್ತ ಗಗನವ

ರೂಪ ಹಿಡಿದನು ಯಾದಿವರಹನ ಸುರರು ಜಿದಕಲಿಕೆ || ೩೫

ಕಿಡಿಗಳನು ಕಂಗಳಲಿ ಕಾಣುತ

ದಡಿಗಿರಿಗಳನು ದಾಡೆಯಿಂದವೆ

ಕೆಡಹುತ್ತಾಗಳೆ ಹರಿದ ರಾಕ್ಷಸಗಾಗಿ ಹರಿ ಬಚ್ಚಿಕೆ |

ವರಾಹಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷರಯುಧ

ನಡೆದು ವಿತಳಕ್ಕಿಡಿದು ರಾಕ್ಷಸ

ದಡಿಗನತ್ತಲು ಹರಿದು ಮೊಣವಿವ್ರತ

ಘುಡುಘುಡೆನುತ ವರಾಹನಬ್ಬರ ಬರಲು ಬೊಬ್ಬಿಡುತ || ೩೬

ರಕ್ಕಸರು ತಾವೆಲ್ಲ ಭಯದಲಿ

ಮುಕ್ಕು ಟಿಕ್ಕಿದರಾದಿವರಹನ

ದಿಕ್ಕಲನು ತಾ ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವಲಿ !

ಸಿಕ್ಕತೇನಮಗಿಲಗಲಡವಿಯ

ಮೆಕ್ಕಲನು ಕಪಿ ಯೆನುತ ದೈತ್ಯರು

ಕಕ್ಕಡೆಯ ಮುಂಕೊಂಕುಗತ್ತಿಯ ಸಬಳಮುದ್ಗರವ || ೩೭

ಕೊಂಡು ಬಂದಾ ದೈತ್ಯಗಣವನು

ದಿಂಡು ಗೆಡಹಿಯು ತುಚ್ಛಯೆ ರಾಕ್ಷಸ

ಹಿಂಡು ಬೊಬ್ಬಿಡೆ ಹೊಕ್ಕು ಪಡೆಯನು ಕೆಡಹಿ ಜೀವಿಯ |

ಕೊಂಡಿಗಾನೆಯ ಹಂತಿ ಗಟ್ಟಿದ

ಚಂಡಬಲ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಬಲಮುಂ

ಕೊಂಡು ಬರೆ ಬೈರಗಿಯಿನಜಿದಂತಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ || ೩೮

ಆಮಹಾರಕ್ಕಸರ ಸಾಗರ

ಸ್ತೋಮಕಾಗಲು ಬಡವೆಸೂಕರ

ಕಾಮರೂಪನು ಕಡಿಯೆ ಕೋಪಿಸಿ ಬಂದು ದೈತ್ಯೇಶ |

ಭೂಮಿಚೋರ ಹಿರಣ್ಯಲೋಚನ

ಕಾಮುಕನು ಮೂದಲಿಸಿ ಕೊಂಡಾ

ಕ್ಷೇಮಕಾರಿಯ ಕೊಂದಪೆನೆನುತ್ತೊಡನೆ ಬರುತ್ತಿದ್ ||

೪೯

ಎಂದು ರಾಕ್ಷಸನೊಡನೆ ನಾಕಜ

ವೃಂದವು ನಡುಗಿತಾ ವರಾಹನು

ಸಂದ ನಾಗಸದೊಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿದ್ ಮರಗಣವಾಗ |

ಅಂದು ಬೆದರಿಕಾಗ ರಾಕ್ಷಸ

ನೊಂದು ಕತ್ತಿಯಲಿಡಲು ನುಂಗಲು

ಬಂದನವನಜಿಯಟ್ಟ ಹೊಯ್ದುತ ದೈತ್ಯಗರುವೊಸಿ ||

೫೦

ಬಂದು ಮಕುಟವ ಮುಖಿದು ದೈತ್ಯನ

ಮಂದಿಯನು ಸೀಡಿದ ವರಾಹನು

ಕೊಂದು ಕೊಂಡೆತ್ತಿದನು ಭೂಮಿಯ ದೈತ್ಯರನು ವಧಿಸಿ |

ಮಂದಮತಿ ತನ್ನಂಗಬಲವೆಂ

ತೆಂದು ನೆರಹಿದ ದೈತ್ಯಬಲವನ

ದೊಂದು ಶಂಖದ ಚೂತುರಂಗವೆಸೆರಹಿ ಕಾಳಗಕೆ ||

೫೧

ಆಳ ಸಂಹರಿಸುತ್ತ ರಾಕ್ಷಸ

ಕಾಳಗತ್ತಿಯ ತಿರುಪಿ ಯಿಡಲಾ

ಮೇಲೆ ತಾ ಸುರನಿಕರ ಬೊಬ್ಬಿಡಲನೆಯುಬ್ಬರದಿ |

ಬೀಜಲದಕಂಜಿದರು ವರಾಹನ

ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿಯ ಮೆಲೆಯ ಕಜಿಯಲು

ಜಾಳಿಸಿದ ದಾಡೆಯಲಿ ದೈತ್ಯನ ಕೈದುವೆಲ್ಲವನು ||

೫೨

ಬಡಗಲಿಸಿ ಕಾದಿದರದಿಬ್ಬರು

ಬಿಡದೆ ಹನ್ನೆರಡಬುದ ಸವೆಯಲು

ಪೂಜವಿ ನಡುಗಲು ಕಡಲು ಕಂಪಿಸೆ ಯುದ್ಧದ್ವೈತಕೆ |
 ನಡುಗಿದರು ದಿಗಧಿಪರು ಹಗಲಿರು
 ಳೂಡೆಯರಿಬ್ಬರು ಸುರರು ಕಂಪಿಸೆ
 ಮೃಡನು ಕಣ್ಣನು ಮುಚ್ಚಿ ಬ್ರಹ್ಮನಖಿಯದು ತನಗೆನಲು || ೪೩

ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಸಂಹಾರ.

ಈ ಧುರಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವೀರರು
 ಕಾದುವರು ಹುಸಿಯೆನುತಲಿದೊಡ
 ಮಾದಿರೂಪ ವರಾಹದೇವನು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಸನ |
 ಭೇದಿಸಿದ ದಾಡೆಯಲಿದಾಕ್ಷಣ
 ಮೊದಿನಿಯ ಕಂಟಕನು ಬೀಜಲಿ
 ಕಾಡವಿಜರುಘಾಯೆಂದು ಗುಡಿಯನು ಕಟ್ಟಿ ತಮತಮಗೆ || ೪೪

ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನಿಗೆ ಪುತ್ರಜನನ.

ಇತ್ತಲಾಗ ಹಿರಣ್ಯಲೋಚನ
 ಸುತ್ತ ಮೊಂಗಿಯು ವಿತಳರಾಜನ
 ಪುತ್ರಿ ಮಂಗಳ ಪೆತ್ತಳು ತಾನೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನನು |
 ಅತ್ಯಧಿಕಬಲನವನು ರಾಕ್ಷಸ
 ಸೂತ್ತದಲಿ ಬಬ್ಬುಗೈಯದನಿಸುವೆ
 ಸತ್ತ ನರಕಾಸುರನು ಪುಟ್ಟಿದ ರತ್ನ ಪುರದೊಳಗೆ || ೪೫

ಬಿಬ್ಬುಭಜನು ತಮ್ಮಯ್ಯನಳಯ
 ಲುಲಿಮ ತೊಟ್ಟಿಲಿಸಂದ ಕೆಳಯಿಕೆ
 ಘಟಬಿಜದನು ಮೊತೆ ಮೊಗ ನೋಡಲಿಕೆ ಬೆಸಗೊಂಡ |
 ಇಳಯ ಕದರೆ ಪಿತನನಾವನೊ
 ಯಳುಕಿಸಿದನವನೊಡನೆ ಯುದ್ಧವೆ
 ನೊಲಿದು ಮೂಡುವೆನೆನಲು ಶಿಶುವನು ಬೇಡಿಕೊಳಲಿತ್ತ || ೪೬

ಶ್ರೀಪತಿಯು ತಾನಖಿಜಗಗಳ
ತಾಪಹರ ಭೂವನಿತೆ ಯೊಡಲನು
ಲೋಪಿಸಿದುದಾಕ್ಷಣಕೆ ದಾಡೆಯ ಕೊನೆಯಲೆತ್ತಿದನು |
ಆಪುರಂದರಮುಖ್ಯದಿವಿಜರು¹
ಪಾಪರಹಿತರು ಪಾರಿಜಾತವ
ನೋಪಿನಲಿ ಹರಿಯು ಮುಕುಟಕೆ ಸುಖಿಯುಲವರೊಲಿದು ೪೭
ದೇವದುಂದುಭಿ ಮೋಹಗಲಾಗಲು
ದೇವನಾಕ್ಷಣ ದಿವ್ಯರೂಪದಿ
ಭೂವನಿತೆಯನು ನೆರೆದ ಮಂಗಳರವದ ಘೋಷದಲಿ !
ಭೂವಧುವು ವಲ್ಲಭನ ಕೊರಳ
ಲ್ಲಾ ವಿರಿಂಚೀಶಾನವಾಸವೆ
ದೇವತತಿಯಿರೆ ಹರಿಗೆ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ ಯಿಕ್ಕಿದಳು || ೪೮

ಭೂದೇವೀಕೃತಸ್ತೋತ್ರ.

ಜಯತು ನಾರಾಯಣನೆ ಶೌರಿಯೆ
ಜಯ ಜನಾರ್ದನ ಚಕ್ರಪಾಣಿಯೆ
ಜಯ ಜಗತ್ತ್ರಯಜೀವನನೆ ಶ್ರೀನಾಥದೇವೇಶ |
ಜಯತು ವರಹನೆ ಜಾ ನಸಂಜರ
ಜಯತು ಶ್ರೀಪತಿ ಶ್ರೀಜಗತ್ಪತಿ
ಜಯತು ಜಯ ತ್ರಯಮೂರ್ತಿದೇವನೆ ಶ್ರೀಹೃಷೀಕೇಶ || ೪೯
ಜಯ ಚತುರ್ಭುಜ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ
ಜಯತು ಗರುಡಧ್ವಜನೆ ಜಯಜಯ
ಜಯ ನೃಕೇಸರಿ ಜಯ ಮಹಾದೇವೇಶ ವಿಶ್ವೇಶ |
ಜಯತು ಭೂರ್ಭುವನೇಶ ಶ್ರೀಧರ
ಜಯತು ದೇವಕಿಸುತ ಸಾಧಗೇ
ಜಯತು ಸಾರಥಿ ಜಯತು ಯಚ್ಯುತ ಶಂಖಚಕ್ರಧರ || ೫೦

ಜಯ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪನೆ
 ಜಯತು ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿ ಜಯಜಯ
 ಜಯ ಚರಾಚರ ಜೀವ ಶ್ರೀವತ್ಸಲನೆ ಜಗದೀಶ |
 ಜಯತು ಸರ್ವಗ ಸರ್ವಲೋಕನೆ
 ಜಯತು ಭೂರ್ಭುವ ಜಯ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ
 ಜಯತು ಕಾಲಜ್ಞ ನಿಧಾಮನೆ ಜಯತು ಹರಿಹರನೆ || ೫೧

ಜಯತು ಕರುಣಾಕರನೆ ಸರ್ವಗ
 ಜಯ ಜಯತು ಸರ್ವಜ ಸರ್ವನೆ
 ಜಯತು ಸರ್ವಗ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯ ಸರ್ವತೋಮುಖನೆ |
 ಜಯ ಜಯ ಹಯಗ್ರೀವ ಹರಿಹರ
 ಜಯತು ಶಾಶ್ವತ ಸರ್ವಶಯನನೆ
 ಜಯ ಹಲಾಯುಧ ಕರಸಹಸ್ರನೆ ಬಾಹುಬಾಹು || ೫೨

ಜಯ ಜಯ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಧೋಕ್ಷಜ
 ಜಯ ಗಜೇಂದ್ರವಿಮೋಕ್ಷಣಾರ್ಥಿಯ
 ಜಯತು ಕೇಶವ ಕೇಶಿಮರ್ದನ ಕೈಟಭಾಂತಕನೆ |
 ಜಯತು ವಿದ್ಯಾತ್ಮಕನೆ ಕಾಮ್ಯನೆ
 ಜಯತು ಕಮಲೇಕ್ಷಣನೆ ಜಯ ಜಯ
 ಜಯತು ಕಂಸಾರಾತಿ ಜಯಜಯಯುಧದವಾನನನೆ || ೫೩

ಜಯತು ಕಾಕುಸ್ಥ ಕನೆ ಖಗಪತಿ
 ಜಯತು ವಾಹನಗರುಡರೂಢನೆ
 ಜಯತು ಪೀತಾಂಬರನೆ ಯದ್ವಯನಿತ್ಯನೇ ಜಯತು |
 ಜಯ ನಿರವಯವ ನಿತ್ಯತೃಪ್ತನೆ
 ಜಯ ನಿರಾಶ್ರಯ ನಿತ್ಯನದ್ವಯ
 ಜಯ ಸುರಾದ್ಯಕ್ಷಕನೆ ನಿವೈಕಾಕೃತನೇ ಜಯತು || ೫೪

ಜಯ ನಿರಂಜನ ಜಯ ಜಗತ್ಪತಿ
 ಜಯತು ಬ್ರಹ್ಮನೆ ಪೃಥಿವಿನಾಥನೆ
 ಜಯತು ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಸ ಜಯ ಜಯ ಜಯತು ಮೂಧವನೆ |
 ಜಯತು ನಾನಾವೇದಗರ್ಭನೆ
 ಜಯ ವಿಭುವೆ ಜಯ ವಿಷ್ಣು ವೇ ಜಯ
 ಜಯತು ನೀತ್ರೈಲೋಕ್ಯಭೂಷಣ ಯಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಕನೆ || ೫೫

ಜಯ ಜಯತು ಶ್ರೀಕರದಮೂರ್ತಿಯೆ
 ಜಯತು ವಾಸವರಕ್ಷಾ ವಾಮನ
 ಜಯ ಚಿತೇಂದ್ರಿಯ ದುಪ್ಪಶವನಕ ಜಯ ಜಿತಕ್ರೋಧ |
 ಜಯ ಸನಾತನಭಕ್ತ ವತ್ಸಲ
 ಜಯ ಜಗತ್ಪೂಜಿತನೆ ಪರತರ
 ಜಯತು ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪನೆ ಸರ್ವಲೋಕೇಶ || ೫೬

ಜಯತು ಅಂತಕಸರ್ವದುರಿತಕೆ
 ಜಯ ಅನಂತಯನಂತವಿಕ್ರಮ
 ಜಯತು ನಾಯಾಧಾರ ಜಯಪತಿ ಜಯ ನಿರಾಧಾರ |
 ಜಯತು ಸರ್ವಾಧಾರ ನಿಷ್ಕಳ
 ಜಯ ನಿರಾಧಾರಕನೆ ಸಂತತ
 ಜಯ ಪ್ರಪಂಚಾತೀತ ನಿರಮಯ ಭಕ್ತಸೇವಿತನೆ || ೫೭

ಜಯತು ಪುಣ್ಯವ್ರಾತಕೀರ್ತಿಯೆ
 ಜಯ ಜಯ ಮಹೋದಾರಸಾಗರ
 ಜಯ ಪುರಾಣಪುರಾಣರೂಪನೆ ಯೆಂದು ಹೊಗಳುತ್ತಲು |
 ನಿಯತಮತಿ ಭೂದೇವಿ ಹರಿಯನು
 ಜಯ ಮತಿಯಲತಿಸ್ತು ತಿಸಿ ನಿಂದಿರೆ
 ದಯಮಹಾಂಬುಧಿ ಭೂಮಿದೇವಿಯ ಧರಿಸಿ ನಿಂದಿರಲು || ೫೮

ನರಕಾ ಸುರನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಾತಿಪುರದಾನ.

ಅಂದು ಜನಿಸಿದ ನರಕದಾನವ
 ನಂದನಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಾ ತಿಪುರವನು
 ಮಂದರೋದ್ಧರನೋತು ಕೊಟ್ಟನದೊಂದು ದಾಡೆಯನು |
 ಬಂದಅಲಿ ಭೂರ್ಭುವನಮೆತ್ತಿದ
 ನಂದನಗೆ ಪ್ರತಿ ಸುಪ್ರತೀಕವ
 ನಂದು ಕೊಟ್ಟನದಅ ನಿಲವು ಹದಿನ್ನೆಯೋಜನವು || ೫೯

ಇನಿತು ನೀಳದಿಯುದ ಮದು ತಾ
 ನನುಕರಿಸಿ ಮೇಲೇಡಿಯೋಜನ
 ಜನಿಸಿದುದು ನೋಡುವೊಡದೈದೇ ಯೋಜನದಯಗ |
 ಮನದ ಬಲಹನನಖನಿವರಾರದ
 ಅನಿತು ಸತ್ಯಕದಪ್ಪ ಕರಿಯುದು
 ಗುಣಿಸಿಕೂಡಲು ಸಮಕೆ ಬಾರವು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೬೦

ಅದಖಿನಾತನು ವರಕುಬೇರನ
 ಬೆದಖಿಸಿಯೆ ಸರ್ವಸ್ವವೆಲ್ಲವ
 ನದಟಿನಲಿ ಕೊಳ ಬಚಕ ತನ್ನಯ ವಿತ್ತದೇಚ್ಛೆಯಲಿ |
 ಉದಖಿಸಿದ ಭಗದತ್ತನಾತನ
 ಹದನ ಕೈಕೊಳಲೆಂದು ಜನಿಸಿದ
 ಮುದದಿ ಕೇಳೈ ಮುಂದೆ ಕಥೆಯನು ರಾಯ ನೀನೆಂದ || ೬೧

ಹರಿಯು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವಿಕೆ.

ದೇವ ವೈಂದವು ಬೆರಸಿ ನಾನಾ
 ದೇವ ಋಷಿಯರು ಕೂಡಿ ಭೂಮಿ
 ದೇವಿಯನು ಸಂತೈಸಿ ಕಮಲಜಮುಖ್ಯಸುರರೊಡನೆ |
 ದೇವದೇವನು ಬಂದು ತನ್ನಯ

ಪಾವನ ಕ್ಷೀರಾಬಿಗಿರಮಾ
ದೇವಿಯರಸನು ಹರುಷದಿಂದವೆ ಹೊಕ್ಕು ನರಮನೆಯ || ೬೦

ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಭಯದಾನ.

ಸುರರ ಮನ್ನಿಸಿ ಕಳುಹುತೆಂದನು
ನಿರುತ ನಿಮ್ಮಯ ಬಾಧೆ ತನ್ನದು
ಫರಫರದ ದಟ್ಟೆಯ ದೈತ್ಯರ ಹವಣು ತನಗೆಂದ |
ಸರಸಿಜಾಸನ ಮುಖ್ಯದಿವಿಜರು
ಹರಿಗೆ ನಮಿಸಿಯ ತಾವು ಹೊಕ್ಕರು
ನಿರುಪಮಿತಸ್ವರ್ಗಾದಿಭೋಗವನರಸ ಕೇಳಂದ || ೬೨

ಕಾದನೈ ಹರಿ ಲೋಕಪಾಲರ
ಕಾದನೈ ಹರಿ ಸ್ವರ್ಗಭೋಗವೆ
ಕಾದನೈ ಹರಿ ಭೂಮಿದೇವರು ತನ್ನ ನೆನಪವರ |
ಆದುದೈ ಶ್ರೀವರಹದೇವನು
ವೇದವತಿಯಲು ಯಜ ರೂಪನ
ನಾಡಿಪುರುಷನು ನಿಮ್ಮ ರಕ್ಷಿಸೆಂದನಾಮುನಿ || ೬೪

ಮೌದಿನಿಯ ಮೇಲಿದನು ಕಿವಿಗಳ
ಲಾಡಿಸಿ ತಾವೆ ಕೇಳಿ ನರರಿಗೆ
ಬಾಧೆ ತಪ್ಪುವುದಾಕೃತಾಂತನ ವರಹಚರಿತೆಯಲಿ |
ಮೌದಿನಿಯ ಪತಿ ಯಿನ್ನು ಮುಂದಣ
ಸಾಧುದೂರ ಹಿರಣ್ಯಲೋಚನ
ಸೋದರನ ವಧೆ ವರನ್ಯಕೇಸರಿಚರಿತ ಕೇಳಂದ || ೬೫

ಪಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂತನೆ

ವರನ್ಯಕೇಸರಿ ಕಂಭದೊಳಗವ
ತರಿಸಿಯಾಹಿರಣಕನ ನೀತಿಯೆ
ಕರುಳಮಾಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಹ್ಲದ ಗಿತ್ತನತಿಮುದವೆ ||
ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀಲೋಲ ತಾ ಪಾ
ತಾಳದೈತ್ಯರ ನೀತಿ ಬಿಸುಟನು ಕೋಟಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ ||

ಹರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ತಪಸ್ಸು.

ಮೇಲೆ ಕೇಳಿದನಾಹಿರಣ್ಯಕ
ಕಾಲಗಂಧನು ತಮ್ಮನೆಂಬುದ
ಕಾಲನೆರಹಿದನಾತತುಕ್ಷಣ ಹರಿಯ ಸಂಗರಕೆ ||

ಬೇಗದಲಿ ವರಕಾಯ ಸಿದ್ಧಿಯ
ಲಾಗಿನಲಿ ಶಂಭುವನು ಮೆಚೆಸು
ತೀಗ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಕಶ್ಯಪತನಯ ಶಾಲಿಯನು |
ಲಾಗಿನಲಿ ಪೂಜಿಸಿಯೆ ಬೇಡುವೆ
ಸಾಗರಾಂತ್ಯದ ಕೈಟಭಾರಿಯ
ಲಾಗಿಸಿಯೆ ನಾಕಜರ ಹೆಂಡಿರ ಕಡಗಪತ್ರವನು ||

೮

ತೆಗಿಸಿ ಲೋಕವೆ ತನಗೆ ನಿತ್ಯವೆ
ನಗಿದು ಮಾಡುವೆನೆನುತಲಿದಿರಲಿ
ಸೊಗಸಿ ತಾನೇ ಯೋಶನೆನಿಸುವೆ ಸರ್ವಕಾಲದಲಿ |

ಮಿಗಿಸುವೆನು ಶಿವನಾಣೆ ಯೆನುತಲಿ
 ಸೊಗಸ ಧೂರ್ಜಟ ಗಿರಿಯನ್ನೈದಿದ
 ವಿಗಡತಪವನು ಮಾಡತೊಡಗಿದನಸುರಕರ್ಮದಲಿ || ೩

ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗೆಂದು ಹರನ ಅಪ್ಪಣೆ
 ಮಾಡಲಿಕೆ ಹರನೆಂದ ತನ್ನಲಿ
 ಕೂಡದೀವರವೆಂದು ದೈತ್ಯನ
 ನೋಡಿ ಕಳುಹಿದ ಸತ್ಯಲೋಕದ ಪತಿಯ ಹೊರಗಾಗಿ |
 ಮಾಡಿದನು ಬ್ರಹ್ಮಗೆ ಹಿರಣ್ಯಕ
 ರೂಢಿಯಲಿ ಹದಿನಾಱುಸಾವಿರ
 ತೀಡಿದಬ್ಬದಿ ತಪವ ಮೈಯ್ಯಲಿ ಪುತ್ತು ಜನಿಸಲಿಕೆ || ೪

ಬಲಿಕ ವಾಣೀರಮಣ ಬಂದನು
 ಕಲಿ ಹಿರಣ್ಯಕ ಮಾಡಿದದಟನ
 ಹುಳುಕತಪನೆಗೆ ವರವ ಕೊಟ್ಟನು ಬೇಡು ನೀನೆನುತ |

ಆವ ರೀತಿಯಿಂದೂ ತನಗೆ ಮರಣ ಬಾರದಂತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ
 ನಳನಸಂಭವನೆನೆ ಹಿರಣ್ಯಕ
 ನುಲುಹುಗೆಟ್ಟವುಸುರುಮಾತ್ರದಿ
 ತಲೆಯ ಬಾಗಿ ಸಿ ಕಮಲಪುತ್ರನ ವರವ ಬೇಡಿದನು || ೫

ತನಗೆ ಕೊಡುವೊಡೆ ಯೆಂದು ನೀವಿದ
 ಜನಕ ಲೋಕಕೆ ಸರಸಿಜಾಸನ
 ಯನಿಮಿಷರ ದಿತಿಸುತರ ಮನುಜರ ಪಕ್ಷಿವೃಗಗಳಲಿ |
 ತನುವಿಗುಹಪತಿ ಯಿಲ್ಲದಂತಿದ
 ಕನಕಗರ್ಭನೆ ಮತ್ತೆ ಕಳೆದ
 ವನಗಳಲಿ ಮಿಗೆ ಸರ್ವಜಾತಿಯಲಿರುಳು ಹಗಲೊಳಗೆ || ೬

ಮರಣ ಬಾರದ ಪರಿಯ ಮೊಡೈ
 ಧರೆಯೊಳಂಬರದಲ್ಲಿ ಯಗ್ನಿಯ
 ನಿರುತಯಾಪದಿ ಮರುತಶಿಡಲಿ ಳ ಲೂರಲಡವಿಯಲಿ |
 ಶಿರವು ಹರಿಯದ ಪರಿಯನೀವುದು
 ವರಮಹಾಸ್ತ್ರದಿ ಶಸ್ತ್ರ ಚಾಪದಿ
 ವರವೆ ಕೊಡುವುದದೊಳಗು ಹೊಣಿಗೂ ಮರಣಬಾರದುದ || ೭

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತಯ ಈವುದೆನಗಿದ
 ಮೃತ್ಯುವಿಲ್ಲದ ಲೆಕ್ಕ ಹಸಿಯಲಿ
 ಮತ್ತೆ ತೃಣದಲಿ ವೈಷ್ಣವಜಾತಿಯ ಕಾಪ್ಪ ದೊಣಗಲಲಿ |
 ಇತ್ತು ಕಳಯೈತನಗೆ ಮರಣವ
 ನುತ್ತುಮದ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ
 ಲಿತ್ತಲಾನಾಲ್ಕಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಮೊಣಲಿಂದ್ರಿಯದ || ೮

ಉಚಿದ ಯೆರಡಿಂದ್ರಿಯದೆ ಬಚಕಾ
 ನಚಿಯದಂತಿರೆ ಯೇಕದಿಂದ್ರಿಯ
 ಕೊಲಲು ಬಾರದ ಪರಿಯ ಮೊಟ್ಟದು ಪಂಚಭೂತದಲಿ |
 ಬಚಕ ನಂದಾಭದ್ರಜಯತಿಥಿ
 ಯುಜಿದರಿ ಕ್ತಾಪೂರ್ಣದಿನತ್ರಯ
 ದೊಳಗೆ ಮರಣವು ಬಾರದಂತಿರೆ ಕರುಣಿಸುವುದೆನಲು || ೯

ಹರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿಗೆ ವರಲಾಭ

ಎಂದೊಡಾಹ್ವನ ನಳನಭವ ತಾ
 ನಂದು ಕೊಟ್ಟನು ಕಶ್ಯಪಾತ್ಮಜ
 ನೆಂದ ವರಗಳ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪಾಲ |
 ಹಿಂದೆ ಯಿಂದ್ರನ ಧಾಳಿ ರಾಹ್ವಸ
 ಮಂದಿರಕೆ ತಾನೈದಿ ದೈತ್ಯನ
 ಯಿಂದುವದನೆಯ ಸೇನಿಯ ಹಿಡಿದರು ಪುರವನುರುಹಿದರು || ೧೦

ಅಂದು ವರಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನ
ಮೆಂದಹಾಸದ ಗರ್ಭವಾಗಿರೆ
ಮಿಂದು ಮೊಸತ್ರಯಗಳಾಗಿರಲಾ ಕಯಾತಿಯಲಿ |
ಬಂದು ನಾಕಜವೈಂದದೂತರು
ಸಂದ ಗರ್ಭದ ದನುಜರಮಣಿಯು
ನಂದು ಹಿಡಿದರು ಹಿರಣಿಕಾಸುರ ತಪಕೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ||

೧೧

ಸಂದುಕಟ್ಟಿನು ನೋಡಿ ಯಮರರು
ಬಂದು ದನುಜನ ಸತಿಯನೊಯ್ದರು
ತಂದರಮರಾವತಿಯೊಳರಿಸಿದರಾಕಯಾತಿಯನು |

ನಾರದರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಶುವಿನ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವಿಕೆ.
ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಮುನಿಪ ನಾರದ
ನಂದು ಕರೆಸಿದನಾಕಯಾತಿಯು
ತಂದರಾಸುರದೂತರಾಗಲು ಮುನಿಯ ಸಂನಿಧಿಗೆ ||

೧೨

ನಿಂದು ಮುನಿಪನ ಚರಣಕಮಲ
ಕ್ಕಿಂದುಮುಖಿ ನಮಿಸಲಿಕೆ ನಾರದ
ನೆಂದ ಕೇಳಿ ತಾಯೆ ನಿನಗೀಗರ್ಭವೇಸುದಿನ |
ಎಂದು ಕೇಳಲಿಕಾಣುಮಾಸವು
ಹಿಂದು ಗಳದವೆಂದೊಡಾಯತಿ
ಭಂದವನು ನೋಡಿದನು ಗರ್ಭದ ಜೀವಲಕ್ಷಣವ ||

೧೩

ಇಂದಿವನು ಹರಿಭಕ್ತ ಯೋಗ್ಯನು
ಮೆಂದಣಿಯುತೇಕಾಂತಕಾಮುನಿ
ಬಂದು ವೈಷ್ಣವಮಂತ್ರನೇಮವ ಶಿಶುವಿಗಾಣುಹಿದನು |
ಅಂದು ತಾ ಮೊದಲಾಗಿ ವೈಷ್ಣವ
ವೈಂದಕುಲಗಳ ಜನಕೆ ಸಂದನು
ನಂದನನು ತಾ ವರಕಯಾತಿಯ ಜಠರದೊಳಗಿರಲು

೧೪

ವರಗುರುವಿನುಪದೇಶದಿಂದವೆ
ಹರಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಜ್ಞಾನವಾಯಿತು
ನಿರುತದಿಂದಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲವ ಹರಿಸಿ ರಾಜಿಸುವ |
ಬರಸಿ ಸಾತ್ವಿಕುಗುಣವನಂಗೀ
ಕರಿಸಿ ಯಿದು ದರಿಂದಲಾತಗೆ
ಸುರನರೋಗಜನವು ಸರಿಯೇ ರಾಯ ಕೇಳಂದ || ೧೫

ಸುರನಿಕರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಹರುಷದ
ಲಿರಲಿಕತ್ತಲು ಸೆಜೆಯಲಾಸತಿ
ಹಿರಿದು ಬಳಯುತ್ತಿರಲು ಕಂಡನು ದೇವಮುನಿ ಸತಿಯ |

ಸೆಜೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಆಕೆಯನ್ನು ರತ್ನ ಪುರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ
ವರಮುನಿಪನಾಸತಿ¹ ಯನಾಗಲು
ಸುರಪನಿಂದವೆ ಬಿಡಿಸಿ ಯಾಕೆಯು
ಕರಿಯನೇಜಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ತಾ ರತ್ನ ಪುರವರಕೆ || ೧೬

ವರವನ್ನು ಪಡೆದು ನಾರಾಯಣನ ಬಳಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವಿಕೆ.

* ಇತ್ತ ರಾಕ್ಷಸ ವರವ ಪಡೆದನು
ಮೆತ್ತ ತಿರುಗಿದ ದುಗ್ಧ ರಾಶಿಗೆ
ಮೊತ್ತದಲಿ ರಾಕ್ಷಸರು ಸಹಿತಾಹರಿಯ ವೈರದಲಿ |
ಇತ್ತ ಬಂದೊಳಪುಗಲಿಕಾರದೆ
ನಿತ್ಯನನು ನೋಡುತ್ತಲಂಬರ
ಹತ್ತಿ ನೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು ಹಲವು ಕಾಲದಲಿ || ೧೭

¹ನಿರುತದಿಂದ ಮುನಿಸತಿ, ಗ. ಘ. ಜ

* ಇತ್ತ ಕೇಳು ಹಿರಣ್ಯಕಾಸುರ
ಮುತ್ತಯನ ಬೀಡೊಡು ಸಾಗರ
ದತ್ತ ತಿರುಗಿಯ ದುಗ್ಧ ರಾಶಿಗೆ ಹರಿಯ ವೈರದಲಿ ಗ. ಘ. ಜ.

ಆಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಹಿಪನ
 ರಾಮಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರೆ
 ಪ್ರೇಮದಲಿ ತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಯೊತ್ತು ತ ಚರಣಕಮಲವನು
 ಸೋಮಸನಕಾದಿಗಳ್ ತತ್ವದ
 ನಾಮನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಹರಿಯನು
 ವಾಮಹಾಶ್ರುತಿಗೋಟಿ ಹೊಗಳಲು ವರವಿಚಾರದಲಿ || ೧೪

ಪರಮಪುರುಷನ ನಾಮಕೀರ್ತಿಯ
 ಪರಿಯ ಕೇಳಿಯೆ ದೈತ್ಯನಡಿಯಿಡ
 ಲರಿದೆನುತ್ತಂಜುತ್ತುಲಿದನು ¹ ತನುವು ನಡುನಡುಗೆ |
 ಪರಮಮಂತ್ರದ ದುರ್ಗಯಂತ್ರದ
 ಬರಹವೇ ತಾನುಪನಿಷತ್ತುಗ
 ಳಬಿಡು ನಾನಾಪೂರ್ವದೇವರು ಹೊಗಳಲು ಗಂಡಿಲ್ಲ || ೧೫

ಬಟಿಕ ಮಿಕ್ಕಿನ ಕಾಕುದೈತ್ಯರ
 ಬಳಗಕಳವೇ ಹರಿಯ ನಾಮವು
 ಮುಳುಕುನಂಜಿನ ಹರಿಯ ನಾಮದ ಘೋಷದಾರ್ಭಟಕೆ |
 ತಲೆಯ ಬೀಜುಸಿಕೊಂಡು ಬಳಲಿಯೆ
 ಕಳವಳಿಸೆ ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಮಹಿಮನ
 ಬಳಕೆಗದು ಯೋಗ್ಯವೇ ಜನನಾಥ ಕೇಳಂದ || ೧೬

ವೇದರಾಶಿಯ ಶ್ರುತಿಪುರಾಣದ
 ಷೋಧೆ ನೀತಿಯು ಪಂಚಮಶ್ರುತಿ
 ಯೊದಿರಾಮಾಯಣವು ಪೊಗಳುವ ಹರಿಯ ಮಹಿಮೆಯನು |
 ಮೊದಿನಿಯ ಕಂಟಕ ಹಿರಣ್ಯಕ
 ನಾದಿಸಿದ ನ ಮಹಿಮೆಯೆಲ್ಲವ
 ನಾದಿಯಂತೆ ಕೇಳಿ ಮರಳಿದ ಹೊಗುವೊಡರಿದೆನುತ || ೧೭

ಹರಿಯ ಪುರದಾ ಹೊಣಿಗೆ ಚಕ್ರವು
ಘರವಟಿಗೆ ಮೂಡುವುದು ಬಲುವಿಂ
ದುರವಣಿಸಿ ನಾ ಹೊಕ್ಕೊಡೊಡೆ ಮರಳಲೆಂದು |
ಮರಳಿಸದು ತಾ ಚಕ್ರವಾಗಲು

ಹರಿಯ ಹಗೆಯಿದು ಹಳಸಿ ಕೆಡುವುದು
ನಿರುತವೆನ್ನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬರಿಸುವೆ ಕಾದಿ ಮರಳಿಸುವೆ || ೨೦

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿಗೆ ಸ್ವಪುರಾಗಮನ.

ಎನುತ ರತ್ನದ ಪುರಿಯ ಹೊಕ್ಕನು
ದನುಜ ಚಿಂತಾತುರನವಸ್ಥೆಯ
ನನುಕರಿಸಿ ತಾ ವರಕಯ್ಯಾತಿಯ ಮನಗೆ ಬರುತಿರಲು |
ಇನಕಳಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಂದನ
ನನಿಮಿಷಾಂತಕ ಕಂಡು ಪುತ್ರನ
ದನುಜಕುಲ ಸಂತೋಷದಿಂದಿರೆ ಕರೆಸಿ ಜೋಯಿಸರ || ೨೨

ಹೇಟಿ ನೀವಿಂದೀತನಂಶವ
ಕಾಲಫಲವನು ಜನಿಸಿದಂದವ
ಕೇಳುವೆನು ತಾನೆನಲು ಹೇಟಿದನಾಗ ಭೃಗುತನಯ |

ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಹರಿಭಕ್ತನೆಂದು ತಿಳಿಯುವಿಕೆ.

ಕೇಳು ದನುಜನೃಪಾಲ ನಿನ್ನಯ
ಬಾಲಕನು ಜನಿಸಿದನು ಶ್ರೀಮುಖ
ಕಾಲದಲ್ಲಾ ಶ್ವೀಜಶುದ್ಧದ ದಶಮಿ ಹರಿತಾರೆ || ೨೪

ಜನನವಾಯಿತು ನಿನ್ನ ಪುತ್ರಗೆ
ಜನಕನಾಜೆ ಯ ವೊಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ವನಿತೆಯರಸನ ಭಕ್ತುತ ಸಂತತನೀತನತಿಬಳನು |

ಎನಲು ಬಗೆಯದೆ ಭೀತಿಸಡೆಯದೆ
ತನುಜನಲಿ ಭಯವುಂಟೆ ಯೆನುತಲಿ
ದನುಜ ಭೃಗುಸುತಗಿತ್ತನುಡುಗೊಣಿಯಧಿಕಹರುಷದಲಿ || ೨೫

ಆತನಿಂ ಕಿಗಿ ಣಿಯರೇಷ್ಟರು
ತಾತ ಬರಲಿಕೆ ಜನನ ಗಂಡರು
ಭೂತಳದಿ ಮುನ್ನವರು ಲೋಕದ ವರಮರುದ್ಗಣರು |
ಭೀತಿಯಿಂದೂರ್ವಶಿಯ ಶಾಪದಿ
ಭೂತಳದಿ ಜನಿಯಿಸಿದರಿಂದಿರ
ನಾತಳೋದರಿಯೊಡನೆ ನೆರೆದಿರಲಿವರು ಬರುತಿರಲು || ೮೬

ಶಾಪವಾಯಿತ್ತ ರಡುಜನ್ಮಕ್ಕೆ
ಭೂಪ ಕೇಳೈ ವಧು ಹಿರಣ್ಯಕ
ನೋಪಳಿಗೆ ಜನಿಸಿದರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ದ್ವಾಪರಾಂತ್ಯದಲಿ |
ಗೋಪನಂದನನಿಂದು ಮುನ್ನವೆ
ಯಾಪುರಂದರಶಾಪಭಯದಲಿ
ಪಾಪರಹಿತರು ದೇವಕಿಯಲಾ ಯೇಳುಮೊಸಿರರು || ೮೭

ಜನಿಸುವರು ಬಚ್ಚಿಕವರ ಕಂಸನು
ದನುಜವೈರಿಯ ವೈರಬಂಧದ
ಲನುಜಿಯಾತ್ಮಜರೇಳುಪಿಶುಗಳ ಕೊಲುವನುಣು ಮುಚ್ಚಿದು |
ಜನಿಸಿದಾಗಳ ಮರಣಗಾಣಿಸಿ
ಯನಿಮಿಷೇಶ್ವರನಿತ್ತ ಶಾಪದಿ
ಪುನರಪಿಯು ತಾನೊಬ್ಬ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಲ್ಯನಾಮದಲಿ || ೮೮

ಪ್ರಲ್ಲಹಾದಾದಿಗಳು ಪೂರ್ವದಿ
ಬಲ್ಲಿದರು ದೈತ್ಯೋತ್ತಮಾವಳಿ
ಯಲ್ಲಿನಿಜ ಕರಾಕರೂಷಕರೆಂಬರತಿಬಳರು |
ಪುಲ್ಲನಾಭಂಗಧಿಕಪ್ರೀತರು
ಬಲ್ಲಿದವರು ಹಿರಣ್ಯಗುದಯಿಸ
ಲೆಲ್ಲ ಯಾತಂಗಷ್ಟಪುತ್ರರದಾಗಿ ಪೂರ್ವದಲಿ || ೮೯

ಹುಟ್ಟಿದ ಎಂಟುಜನಗಳ ಹೆಸರುಗಳು .

ಜನಿಸಿದರು ತಾವೆಷ್ಟುಪುತ್ರರು
ದನುಜನಾಯಕನಂದದವರಿಗೆ
ಮೆನವೊಲಿದು ತಾ ನಾಮಕರಣವ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು |
ದನುಜಗುರುವಿನ ಮಾತಿನಿಂದವೆ
ತನುಜರಿಗೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟನಾಗಲು
ವಿನುತಹರುಷೋತ್ಸವದಿ ವೈದ್ಯಕ್ರಮದಿ ಬಾಳರಿಗೆ ||

೩೦

ಈತ ತಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನು
ಈತ ತಾ ಸಹ್ಲಾದದೇವನು
ಈತ ತಾನುಹ್ಲಾದನೀತನು ಮತ್ತೆ ಬಲ್ಲಾದ |
ಈತನೆ ತಲ್ಲಾದ ನೆಂಬವ
ನೀತನೇ ಲಲ್ಲಾದನಾಮಕ
ನೀತನೇಜಲ್ಲಾದ ನೀತನುವರ ಸುಸಲ್ಲಾದ ||

೩೧

ಬಚ್ಚಕ ಪುತ್ರರಿಗಂದು ವೈದಿಕ
ಕಳೆಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಸ್ವಾಧ್ಯಯನದಾ
ಬಳಿಯಲಿರಿಸಿದನಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯವರ್ಯರಲಿ |
ನಲಿನಲಿದು ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವರು
ತಿಳಿದು ಗುರುಗಳಿಗಗ್ನಿ ಮೊಳೆಯ
ಬಳಗೊಡಲು ಪುನರಪಿಯು ನುಡಿದನು ಗುರುವಿಗಿದಿರಾಗಿ ||

೩೨

ಪ್ರಣವ ಪೂರ್ವಕದಿಂದ ನಾರಾ
ಯಣನ ನೆನೆದನು ದನುಜಪುತ್ರನು
ಹ್ವೇಣಮನನ್ಯವೈಸನಕಿಕ್ಕದೆ ಹರಿಯ ಮಹಿಮೆಯನು |
ಎಣಿಸತೊಡಗಿದ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರದ
ಭಣಿತಿ ಬಣಿ ಸುವಂತೆ ನೆನೆದನು
ಯಣುಗ ನಾನಕದೇವದುಂದುಭಿಯಮರನಂದನನ ||

೩೩

ಈಪರಿಯಲಾ ಶುಕ್ರಭಟ್ಟರು
ತಾ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಯವರ ಶಿಷ್ಯಗೆ
ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ವರತತ್ತ್ವಜೋಧೆಯ ಸಾರದುನ್ನುತಿಯು |
ಆಪರಿಯೆ ತನಗಿಹಪರಂಗಳ
ತಾಪವನು ಕಡಿಯುವುದದೆಂದೇ
ಯಾಪವಿತ್ತೋತ್ತಮನು ನುಡಿದನೆಂದರಾದ್ವಿ ಜರು || ೩೪

ಹರಿಯನ್ನು ನೆನೆಯಬೇಡವೆಂದು ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆ.

ಅದನು ರಾಕ್ಷಸ ಕೇಳಿ ಮಗನನು
ಸದನದೊಳ ಸಲೆ ಕರೆದು ಕೋಪಿಸಿ
ಮುದದಿ ನೆನೆವರೆ ಹರಿಯ ಯೆನ್ನಯ ಹಗೆಯ ನೀನಿಂದು |

ಹರಿಯೇ ಸಂರಕ್ಷಕನೆಂದು ಮಗನ ಉತ್ತರ.

ಕದನ ತಮಗಿಂದಾತನೊಳಗೆಯು
ಮುದದಿ ನೀನೇ ಭಜಿಸೆ ತಮ್ಮಯ
ವಿದಿತಕರ್ಮವನೆಂದರಾತನು ಜನಕಗಿಂತೆಂದ || ೩೫

ಕರ್ಮಫಲದಾಯಕನು ಹರಿ ತಾ
ಬೊಮ್ಮರೂಪನು ಸರ್ವಲೋಕದ
ಕರ್ಮವನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನಾಹರಿ ದೈತ್ಯವನದಹನ |
ತಮ್ಮಕಾವನು ನಿಗಮರಾಶಿಯ
ಕರ್ಮದುದ್ಧಾರಕನು ನಾಕಜ
ಬೊಮ್ಮಮುಖ್ಯರಿಗಧಿಕನಾಹರಿ ಯೆಂದು ನೆನೆದಿಹುದು || ೩೬

ಮಗನ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಗಡುಗೊಂಡನು
ಸೊಗಸ ಬೇಡಲೆ ತಂದೆ ಹರಿಯನು
ಜಗಗಳಂತರ್ಯಾಮಿ ಯಾತನು ಯಿಲ್ಲದೊಂದಿಲ್ಲ |
ಜಗದ ಜೀವರ ದೇವನಾಹರಿ

ಜಗದ ಜಾಣರು ಬಲ್ಲರಾತನ
ಬಗೆಯದಾತನು ದುಷ್ಪ್ರಜೀವಪ್ರಕರ ಕೇಳಿಂದ ||

೩೩

ಮಗನನ್ನು ಸುಕರಿಸಲು ನಾನಾವಿಧೋಪಾಯ.

ಎನಲು ಬೆದರಿತನಸುರ ತನುಜನೆ
ಜನಿಸಿದನು ಹಗೆಯಾಗಿ ಯಿಗಳು
ಮನಕೆ ಭಯ ಹಿರಿದಾಗೆ ಪುತ್ರಗೆ ಘಾತಕವ್ರಜವೆ |

ದನುಜ ಮೊಡಲು ತೊಡಗಿ ನಾನಾ

ಘನತರದ ಘಾತಕವೆ ಮಾಡಿಸೆ

ಜನಪ ಕೇಳೈ ಯೊಂದುಪಾಯದಿ ನೋಯಿಸಲು ಶಿಶುವೆ || ೩೪

ಏಸು ಪರಿಯಲಿ ಘಾಸಿಮಾಡಿದೊ

ಡೈಸುವನು ಹರಿ ಸೂಸಿ ಬಿಸುಟನು

ವಾಸುದೇವನ ನಾಮ ಕಾಯಿತು ಪೃಷ್ಠ ವೋತ್ತಮನ |

ಆಸುರದ ಕರಿ ಕೈಯೈನಿಕ್ಕದು

ಭಾಸುರದ ಜಲ ಮುಖಗಲೀಯದು

ಕೇಶವನ ಸಿರಿನಾಮ ಕಾಯಿತು ದುಃಖದುನ್ನತಿಯ || ೩೫

ಹೂತಿದರೆ ಭೂ ನುಂಗಲೊಲ್ಲದು

ಕಾಲಕೂಟಗಳಂಜಿ ಕೊಲ್ಲವು

ಕಾಞ್ಕಿಚ್ಚು ಜೀಮುಟ್ಟಲಮೈದು ವುರಗ ವಿಷಗೊಳದು |

ಮೇಲೆ ಬೆಟ್ಟವೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಲು

ಜಾಳಿಸದು ಹುಲುರೋಮ ಪೈಯ್ಯಲ

ದೇಶಿಗೆಯ ಬಹುಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕುಗುರು ಕಂಪಿಸಲು || ೪೦

ಇಂತು ನಾನಾಪರಿ ಯುಪದ್ರವೆ

ಕಂತುಪಿತನಾ ಸ್ವರಣ ಕಾಯಿತು

ಸಂತತ ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನನರಸ ಕೇಳಿಂದ |

ಚಿಂತಿಸುತ ಕಶ್ಯಪನ ತನಯನ

ದಂತು ಮಾಡುವೆ ನಿಮಗೆ ವಧೆ ಯೆನು

ತಂತರಿಹವ ನೋಡಿ ಶುಕ್ರನ ಕರೆದನಾಕ್ಷಣಕೆ ||

೪೦

ಬಂದು ಭೃಗುವೇನೆನಲು ರಾಕ್ಷಸ

ನೆಂದನೆಲೆ ಗುರುತನಯ ಮರಣಕ್ಕ

ದೊಂದು ಹೋಮವ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದು ಮಗನು ಸಾಯಲಿಕೆ |

ಹಿಂದು ಗಳಯದಿರಾಭಿಚಾರದಿ ¹

ಮಂದಮತಿಯನು ಕೊಂದು ಕಳಯನ

ಲಂದು ಶಿಷ್ಯರ ಕೊಟ್ಟ ನಿಬ್ಬರ ಶುಕ್ರ ಹರುಷದಲಿ ||

೪೧

ಮಗನ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ

ಬೃಹಕ ಹೋಮವ ಮಾಡಲಾಗಳು

ತಲೆಗಳರಡು²ತೋಳ ಛಾಞಿ

ನೆಲೆಯೊಳಾಗಲು ಕಾಲ್ಕಳ್ಳದಡಿ ಕೃತ್ಯ ವೊಡಲು³ |

ಕಳವಳಿಕೆ ಮಿಗೆ ತಂದು ಕಂದನ

ಕೊಲಲು ಕೆಡಹಿದ ಕುಞಿಯ ಚಂದದಿ

ತಲೆಯ ಕಾಲೊಳಗಿಕ್ಕಿ ಕೈಯ್ಯನು ಬಿಗಿದು ಕೆಡಹಿರಲು ||

೪೨

ಪರಮಭಾಗವತೋತ್ತಮನ ನರ

ಹರಿಯ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಕಾಯ್ದು ದು

ಶಿರವನಾಗಲು ವಜ್ರಪಂಜರದಂತೆ ಹರಿನಾಮ |

ವರಕುಮಾರೋತ್ತಮನು ನೆನೆದನು

ಮಜ್ಜಿದಿರದೆ ತಾ ನಾಮಸುಧೆಯನು

ಹರಿ ಹರಿಯೆ ಗೋವಿಂದ ದೇಶಿಗರೊಡೆಯ ನೀನೆನುತ ||

೪೪

ಮರಣ ಬಂದಿದೆ ಹರಿಯೆ ತನ್ನಯ

ಹರಣ ನಿನ್ನಾಧೀನವೀಗಳು

ಹರಿಯೆ ನಿನ್ನಯ ನಾಮ ಬಾಯಿಗೆ ಬರಲಿಕಂಜುವೆನೆ |

¹ದಯಾಭಿಚಾರದಿ ಗ ಘ. ಜ

²ತಲೆಗಳೊಡನೆ ಕ.ಖ,

³ಚಲಿಸ ಕಾಲ್ಕದಡಿ ಕುಮಾರ್ತಿಯ ಕೃತ್ಯ ವೊಡಲು, ಗಘ.ಜ.

ನಿರುತ ಭೂತವ್ರಾತಕೋಟಿಯು
ಕೊಱಗಿ ಕೊಂಕಿದೊಡಲ್ಲ ಭಕ್ತನು
ಪರಮೇಶ್ವರನಾಸಿಂಧು ಯೆನುತಲಿ ನೆನೆದನನವರತ || ೪೫

ನಾರಸಿಂಹನೆ ದಿವ್ಯಸಿಂಹನೆ
ಸಾಣಿದರ ಸಂಸಾರದುಃಖದ
ಬೇಡಿ ಕೀಳುವ ನಿನಗೆ ಯಂತ್ರದ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳು |
ಹೋರಲಾಪವೆ ನಿನ್ನ ನಾಮಕ್ಕೆ
ಧೀರನಧ್ವೃತನೀಮಹಾಬಲ
ಭೂರಿಭೂತದ ಯಂತ್ರಭಂಜಕ ನೋಡು ನೀನಿದನು || ೪೬

ಓಯೆನಲು ಗೋವಿಂದ ಕೇಶವ
ನಾಯೆನಲು ನರಹರಿ ಜನಾರ್ದನ
ಮಾಯೆನಲು ಮಧುಸೂದನಾಯತಿವಿಕ್ರಮಾಯೆನಲು |
ಶೀಯೆನಲು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ಜಿಷ್ಣು ವೆ
ವಾಯೆನಲು ವಸುದೇವನಂದನ
ಯಾಯೆನಲು ಯಾದವಕುಲೋತ್ತಮ ರಕ್ಷಿಸುವುದೆಂದ || ೪೭

ಎನಲು ಹೂಂಕರಿಸಿತ್ತು ಕೃತ್ಯೆಯು
ತನಗೆ ಬೇಡಿತ್ತು ತುತ್ತನಾಹ್ವನ
ಕನಲಿ ಶಂಡಾಮರ್ಕರಿಬ್ಬರು ಬೇಡೆಯವೆರಾಗ |
ದನುಜಸುತನನು ಕೊಡಲು ಕೋಪದಿ
ಯನಿಮಿಷರು ಬೆದರಿತೆ ನಿಂದುಂಟಿ
ತೊನೆದು ಕತ್ತಿಯ ತಿರುಹುತಿರಲಿಕೆ ಸುತನ ನುಂಗಿನಲು || ೪೮

ಆದನು ವನಿಮಿಷವೃಂದ ಕಂಡಾ
ಮುದದಿ ಹರಿಯ ಸ್ವರಣೆಯಿರಲಿಕೆ
ವಿಧಿವಿಧಾತ್ರರು ಕೊಲಲು ನೆರೆಯರು ಮಿಕ್ಕ ಭೂತಗಳು |

ಹದನಮೊವುದು ನಾರಸಿಂಹನ

ವಿದಿತದಲಿ ಬೆಚ್ಚಾ ಗದಾಯುಷ

ವಿದಿತಕಂಜಿಕೆ ಯುಂಟೆ ಭುವನದೊಳರಸ ಕೇಳಂದ ||

೪೯

ಮುನಿಗಳನಲಿಕೆ ನೋಡಿತಾಗಳು

ವನಜನೇತ್ರನ ನಾಮಭಜಕನ

ತನಗೆ ನುಂಗಲು ಶಕ್ಯವೆಲ್ಲದೆ ಶಂಡಮರ್ಕರನು |

ಕನಲಿ ಮಿಗೆ ಮುಖದೊಗೆಯೆ ಮುನಿಗಳು

ತನುಜಮಾರಣಹೋಮ ತಮ್ಮನ

ನನುಕರಿಸಿ ಬಯಲಾಗಿ ಹೋದರು ಕೃತ್ಯೆಯೊಡಗೂಡಿ || ೫೦

ಯಾವಲುಪಾಯದಿಂದೂ ಸಾಯದೇ ಯಿರಲು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವಿಕೆ

ನಿಲುಕಲಾಪರೆ ಭೂತಗೀತದ

ಬಳಗವೆನುತರೆ ಸುರರು ಹಿರಣಕ

ಕಳವಳಿಸಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನ ನೊಯ್ದು ಪಶಿಮದ |

ಜಲಧಿರಾಶಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟವ

ನಿಲಿಸಿದನು ನೀರೊಳಗೆ ಬಾಲಕ

ತಲೆಯ ತಾ ಚೊಟ್ಟಕ್ಕೆ ನೆನೆದನು ಭಕ್ತವತ್ಸಲನ || ೫೧

ಅಗಳಾರವಿ ನೋಡಲಾರದೆ

ಬೇಗದಲಿ ಮೆಚ್ಚಿಗೊಂಡ ಮೇರುವ

ನೀಗಳಾಯಿತೆ ತನ್ನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗೆ ಹಾನಿ |

ಸಾಗರದೊಳದಿ ದನು ಜನಕನು

ಮೇಗೆ ಬೆಟ್ಟವನಿಕ್ಕಿ ಹೋದನು

ಲಾಗಿ ದುಷ್ಪಾತ್ರ ರಾಕ್ಷಸನೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೫೨

ಕಾಯಲಾಪವರುಂಟೆ ತನ್ನಯ

ನಾ

ಬೀಯವಾಯಿತೆ ದೇವಬ್ರಹ್ಮನೆ ಸಂಜೆ ತನಗನುತ|

ಬಾಯ ಬಿಡುತವೆ ನಾರಸಿಂಹನ
ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ ನೆನೆದನಾಗಲು
ವಾಯುವಾಹನ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರವ ಹಿರಣಕಾತ್ಮಜನು || ೫೩

ವರ ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವನೆ
ಪರಮಜೀವನ ಗೋವು ದ್ವಿಜರಿಗೆ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನೆ ಧರೆಯ ಪಾಲಕ ಕೃಷ್ಣ ಗತಿ ಯೆನುತ |
ವರಯಶೋದಾತನಯ ನೀನೇ
ಹರಣವನು ಕಾಯಲು ಸಮರ್ಥನು
ನಿರುತ ವೇದಾತೀತ ಯೂತ್ಮಾನಿ ರಾಮ ಕೇಳಂದ || ೫೪

ಎಂದೊಡಾಕ್ಷಣ ಬೆಟ್ಟ ಬಂಡಿಸಿ
ಮಂಚಿ ನೋಡಲು ಮಾಯವಾಯಿತು
ದಂದುಗದಿ ಕಡಲಿಂದ ಹೊಣೆಯಿಕೆ ಸಾರ್ದು ಬೇಗದಲಿ |
ಬಂದ ವರಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನ
ದಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ತನ್ನ ಸಂಧ್ಯಾ
ವಂದನೆಯ ನೆಣಿ ಮಾಡಿ ದೇವನ ನೆನೆಯುತಡಿಯಿಟ್ಟ || ೫೫

ಕಾಲದಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕರ್ಮವೆ
ದೇವೀಗೈಯ ಸತ್ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿಯು
ಮೇಲೆ ಕರ್ಮವ ತಾನಕಾಲದ ತಲಹಿನಲಿ ಮಾಡೆ |
ಕೀಳು ಫಲವೆಹುದರಸ ಸಂಧ್ಯಾ
ಕಾಲ ತಪ್ಪಿದ ಸಂಜೆ ಸ್ತ್ರೀಯಳ
ಕಾಲಿಗಿಹಗಿದ ಪರಿಯ ಫಲವೆಹುದರಸ ಕೇಳಂದ || ೫೬

ಅಂತು ಕಾರಣವಾತ ಮಾಡಿದ
ನಂತರಿಸದಾಸಂಜೆ ಕರ್ಮವೆ
ನಂತದಕೆ ಫಲವಾಯ್ತು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ ಮಿಹಿದರೆ |

ಚಿಂತಿಸದೆ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಜಯದ
 ಸಂತತಿಯ ನೆಣಿ ಮೊಟ್ಟ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ
 ಕಂಠುಪಿತ ಕರುಣಿಸಿದನಾತಗೆ ನಿತ್ಯವಿಜಯವನು ||
 ಸಮುದ್ರದಿಂದಿದ್ದು ರಾಜಗೃಹಕ್ಕೆ ಬರುವಿಕೆ.

೫೩

ಇಟ್ಟ ದ್ವಾದಶನಾಮ ಮೈಯ್ಯಲು
 ತೊಟ್ಟನಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವ
 ಬೊಟ್ಟನಲಿ ಕುಶ ಯಿಜುಕಿ ಬಂದನು ರಾಜಮಂದಿರಕ್ಕೆ |
 ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡನು ತಾನು ತುಲಸಿಯ
 ನಿಷ್ಕೆಯಲಿ ತಾ ಹರಿಯ ನಾಮದ
 ದಟ್ಟಣೆಯ ಬಿಡದಾಗ ನೆನೆಯುತ ರಾಜಬೀದಿಯಲಿ ||

೫೪

ಕಂಡ ಪಾತಕರಾಶಿ ಬೇವುದು
 ದಿಂಡುಗೆಡುವುದು ಸಾಧುನಿಕರವು
 ತಂಡ ತಂಡದ ಪತಿತರೆಲ್ಲರ ದೋಷ ಹಾಜರಿದವು |
 ಕಂಡರಾತನ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲರು
 ಚಂಡಿ ಮಾಡಿದರಾತನನು ತಾ
 ವಂಡಲೆದು ನಿಮ್ಮ ಯ್ಯಮತವನು ಮೊಡು ನೀನೆಂದು ||

೫೫

ಎಂದೊಡಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನು
 ತಂದೆಯರ ಮತವೆಲ್ಲ ತಮಗದು
 ನಿಂದಿತವು ಗೋವಿಂದನಾಮಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮತವೆಂದ |
 ಇಂದಿರಾಪತಿ ದೂತನನು ನೀವು
 ತಂದೆಯೆಂಬರೆ ನಿಮಗೆ ತಾನರ
 ವಿಂದಲೋಚನ ಪಕ್ಷವಾದರೆ ನುಡಿರಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ||

೬೦

ಅಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ಸುಮ್ಮನಿರಿ ನೀ
 ಎಲ್ಲ ನಮ್ಮಯ ಮತ ಕೇಳಿಯು

ಪುಲ್ಲನಾಭನ ಚರಣಕಾಸುತರಾಗಿ ನೀವೊಬ್ಬರೇ

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸರಿದರಧಮರು

ಪುಲ್ಲನಾಭನ ಭಕ್ತಿಲೋಲುಪ

ದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದರು ತತ್ತ್ವಜೋಧೆಯ ಘನವೆ ಕೇಳಿದರು ||

೬೦

ಹರಿಯೇ ತನಗೆ ಬಿಂಧುವೆಂದು ಪ್ರಲ್ಬದನ ವಚನ

ಹರಿಯೇ ತನ್ನಯ ಯಾತ್ರೆಬಿಂಧುವೆ

ಪರಮಜೀವವಿದ್ದೆಲ್ಲ ಲೋಕದ

ಹರಣವಾತನು ಸರ್ವಜೀವರ ಜೊರವ ತನ್ನೊಡೆಯ ||

೬೧

ಆತನನು ಮೆಚಿದವರು ಪಾಪದ

ಖ್ಯಾತಿ ತಮನಿಗೆ ಕೆಡುವರಲ್ಲದೆ

ಭೂತಳದ ಮೇಲುಂಟೆ ಯುತ್ತಮಜನ್ಮ ಹರಿಸದವ |

ನೋತು ಮೆಚಿಯದೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರದ

ನೀತಿಯಲಿ ನಡೆವವರದಾರೀ

ಭೂತಳದ ಮೇಲುಂಟೆ ಯೆನಲಿಕೆ ಯಾತನಿಂತೆಂದ ||

೬೨

ಸುರರು ಧರ್ಮಗಳಲಿ ನಡೆವರು

ಸುರರ ಧರ್ಮದೊಳರ್ಥವಾದುದ

ನಿರತ ನಡೆವರು ಋಷಿಜನಂಗಳು ವವರಧರ್ಮವನು |

ಧರಣಿಯಲಿ ವಿಶ್ವೋತ್ತಮರು ತಾ

ವ್ರರವಣಿಸಿ ತಾವ ನಡೆಯುತಿರ್ಪರು

ಪರಮ ವೇದಪುರಾಣಧರ್ಮದಿ ನಡೆವರವರೆಂದ ||

೬೪

ಎಂದು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲವ

ನುಂದು ವರಪ್ರಹ್ಲಾದ ತನ್ನಯ

ತಂದೆಗಹಿತಂಗಳುಹಿ ನೆನೆದನು ನಡೆದವರವುನೆಗೆ |

ಕರಿಯನ್ನು ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಬರುವಿಕೆ.

ನಂದನಂದನ ಯಿಂದಿರಾಪತಿ

ತಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸರ್ವನಾಕಜ

ವೃಂದರಕ್ಷಕ ವರಸ್ಯ ಕೇಸರಿ ಭಕ್ತಸುರಧೇನು ||

೬೫

ಇಂದು ತನ್ನ ನು ತಂದೆ ಕೊಲುವನು

ಮಂದರೋದ್ಧರ ಕಾವುದೆನುತಲಿ

ಬಂದು ಕಂಡನು ತನ್ನ ಜನಕನ ಕಡೆಯ ಸಂಜೆಯಲಿ |

ಅಂದು ಕುಣಿಯುತ ಸಕಲಶಿಷ್ಯರ

ಮಂದಿ ನೃತ್ಯಗಳಲಿ ಪಾಡುತ

ಮುಂದೆ ವೈಷ್ಣವೆಮಂದಿ ಕೂಡಿಯೆ ಹರುಷದುಬ್ಬಿನಲಿ ||

೬೬

ಎಳೆಯ ತುಳಸಿಯ ಮಾಲೆ ಕೊರಳಲಿ

ಸಳಿಸನಾಭನ ನಾಮ ಬಾಯಲಿ

ನಲಿದು ಹರಿ ಹರಿ ಯೆಸುತ ಹರುಷದಿ ನೃತ್ಯವಾಡುತಲಿ |

ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲರ ಕೂಡೆ ಯಾಡುತ

ವೊಲಿದು ನಾರಾಯಣನ ನಾಮದ

ಲುಲುಹ ಮಾಡುತ ಬರಲಿಕಿದಿರಲಿ ಕಂಡ ಜೀವರಿಗೆ ||

೬೭

ಪಾಪ ಹರಿಯಲಿಕಾಯ್ತು ಲೋಕದ

ತಾಪಸರ ವರಬಂಧು ಬರಲಿಕೆ

ಕೋಪಿಸಲು ತಮ್ಮ ಯ್ಯುನೋಲಗದಖಿಳದಿತಿಸುತರು |

ಆಪುರಂದರವೈರಿಗಳಲು

ಭಾಪೆನುತ ನಡೆತಂದು ತಂದೆಗೆ

ಪಾಪರಹಿತನು ಗೋತ್ರನಾಮದಿ ಬಂದು ಪೂಜವಟ್ಟ ||

೬೮

ಎಣಿಗಲಿಕೆ ಪಿತನಿತ್ತ ಪೀಠವ

ನಣಿಕೆಯಲು ಕುಳ್ಳಿರುತ ಹರಿ ಹರಿ

ಶರಣೆನಲು ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಕಾಸಿದ ತೈಲ ಹೊಕ್ಕಂತೆ |

ಹರಿಯ ನನೆಯಬೇಡೆಂದು ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆ.

ಜುರುಜುರಿಸಲೆಲೆ ಕಂದ ತನ್ನಯ
ಶಿರಕಸಹ್ಯವ ನೆನೆವರೇ ಮಿಗೆ
ಹರಿ ಯೆನಗೆ ಭಲದಂಕನಾತನ ನೆನೆಯಬೇಡೆನಲು || ೩೯

ಮೋಣದಾತನ ನೀನು ನೆನೆದೊಡೆ
ಗೋಣ ಕೊಯ್ದ ಪೆನೆನ್ನ ನೀಗಲು
ತ್ರಾಣದಲಿ ನೀ ನೀಗುವೆಂಬೀ ಮಾತ ನೆನೆಯದಿರು |
ಮೋಣ ನೀನೆಂದೆನಲು ತಂದೆಗೆ
ಜಾಣಿನಲಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ನುಡಿದನು
ಗೋಣ ಕೊಯ್ದರೆ ನೆನೆಯಲಾಹರಿಯೆನ್ನ ಪ್ರಾಣಿಸುವ || ೪೦
ನೀವು ನೆನೆಯದೆ ಹರಿಯನೀಗಲು

ಸಾವಿಗಂಜುವಿರೆನಲಿಕನಿಮಿಷ
ಭಾವದಲಿ ನೋಡಿದನು ಕಂದನ ದೈತ್ಯ ಕೋಪಿಸುತ |
ಹರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾದ.

ದೈವ ಪುಂಟೆ ಮತ್ತೆ ತಾನಿರೆ
ದೈವ ತಾನೇ ಯೆಂಬ ಶ್ರುತಿಗಳು
ತಾವು ಹಲಪುಂಟೆಗಲಸ್ಯಥ ದೈವವಿಲ್ಲಂದ || ೪೧
ವೇದ ತಾನೇ ದೈವವೆಂದರೆ

ಮೇದಿನಿಯ ಜಡಜೀವರೆಲ್ಲರು
ವೇದ ಹೋಗುವ ದೈವವಾಗುವಂಹಪರಂಗಳಲಿ |

ವೇದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಹೃವೆಂಬೊಡೆ
ಪಾದಿ ಯಿಹುದೇ ಯಿಹಪರತ್ಯಕ್ತ
ಪಾದವೆನುಹುವ ಹಲವು ಶ್ರುತಿಗಳಪುಂಟು ತತ್ತ್ವದಲಿ || ೪೨

ಕಳೆದ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವಾದುದ
ಜಾಣಿನ ಜೀವರು ಹಲರು ಹರಿಯಲಿ
ಕೀಳುಮಾತು ಪ್ರಹ್ಲಾದದೈವವೆಂಬ ಶ್ರುತಿಕೋಟಿ |

ಕೀಳಗಾಕಳು ತೊರೆವುದಲ್ಲದೆ
 ಮೇಲು ಬೊಂಬಿನಲಾವ ಬಿಡಿಯಕೆ
 ಲಾಲಿಸುತವಾಗದಕೆ ತೊರೆವುದೆ ಯೆಂಬ ನೀತಿಯನು || ೭೩
 ಕೀಳದೇಕಕಟಕಟ ನೀ ಮರು
 ಳೋಳಯಲಿ ಮೊದಲಿಗನದಾದರೆ
 ಕೀಳುಗಂಡಿರಬೇಕು ಹರಿಯಲಿ ಸರ್ವಕಾಲದಲಿ |
 ಲಾಲಿಸುವೊಡದ್ದೈ ತಪಹ್ನಕೆ ¹
 ಕಾಳು ನಿಮ್ಮಯ ಕರ್ಮಕಾಂಡವು
 ಮೇಲೆ ನೀನಿದನೊದೆದು ಕಳೆಯೆ ಸರ್ವಗತ ಹರಿಯು || ೭೪
 ಭೂಮಿಯೊಳಗಾಕಾಶವಾಪ
 ಸ್ತೋಮದಲಿ ಶಿಖಿಯಲ್ಲಿ ಯನಿಲನ
 ಧಾಮದಲಿ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯದಲಿಹನು ಹರಿ ಯೆಂದು |
 ನೇಮಿಸಲು ಹರಭಕ್ತರಂದದಿ
 ಪ್ರೇಮಪುಳಕದಿ ಹರಿಯ ನಂಬದೆ
 ಕಾಮಲೋಭದ್ವೇಷಮತ್ಸರದಿಂದ ತುಂಬಿಹುದು || ೭೫

ಕೋಪದಿಂದ ಹುಡುನ್ನು ತೋರಿಸಿದು ತಂದೆಮ ವಚನ.

ಎಂಬವನು ತಾ ದೈತ್ಯನೆಂದೊಡೆ
 ತುಂಬಿ ತಾ ಕೆಕ್ಕರಿಸಿ ನೋಡಿದ
 ತಿಂಬಿನೀಗಳ ನಿನ್ನ ಬಕುತಿಯ ವಾದ ಬೇಡೆನುತ |
 ಅಂಬುಜಾಕ್ಷನ ನನ್ನ ಮುಂದಣ
 ಕಂಭಮಧ್ಯದಿ ತೋಪಿಸಾದೊಡೆ
 ನಂಬಿದವ ನೀನಿನಲು ವಿಶ್ವಕದಂಬರಕ್ಷಕನ ||
 ತೋಪುವೆನು ತಾನಿನ್ನು ಹಿಂದಕೆ
 ಸಾರು ನೀತನ್ನಾಳಿ ಕೊಡೆನು
 ಮಾರಹಿತ ಬಾ ಯೆವನು ಹರಿ ದನಾಗ ಕಂಭದಲಿ |

ತೋಱುಸೈ ಕರುಣಾಳುತನವನು
ಮಾಱುಗೊಳ್ಳೈ ತನ್ನ ನೀಗಲು
ತೋಱುಸದೆ ನೀನಿದ್ದೆ ಯಾದೊಡೆ ಭಕ್ತ ತಾನಲ್ಲ || ೩೩

ಎಂದು ತಂದೆಗೆ ನುಡಿದನಾಗಲೆ
ಯಿಂದಿರಾಪತಿ ವರನೈಕೇಸರಿ
ಯೆಂದು ಕರೆ ಕರೆ ಯೆನಲು ಕರೆಯೆನು ನಿನ್ನ ವನನೆಂದ |
ಇಂದು ಕರೆವೆನು ನನ್ನ ಯಾಳ್ದನ
ತಂದೆ ಕೇಳೈ ನೀನು ತಡೆ ತಾ
ಭಂದವನು ಕೇಳನುತ ಪಿತಗೆಯು ನುಡಿಯೆ ಘಡಿಘಡಿಸಿ || ೩೪

ಹೋ ಯೆನುತ ಜಲ್ಮಡಿದು ರಾಕ್ಷಸ
ಕೈಯೈನೆತ್ತಿಯೆ ಹರಿದು ಕಂಭವೆ
ಹೊಯ್ದು ಕರೆಯೋ ನಿನ್ನ ವನನೀ ಕಂಭಮಧ್ಯದಲಿ |
ಹೊಯ್ಯೆನುತ ವರವೈಷ್ಣವೋತ್ತಮ
ಜೀಯ ಬಾರೈ ಸರ್ವಲೋಕದ
ಪ್ರಿಯ ಬಾರೈ ಯೆನಲು ದೈತ್ಯನು ನೋಡುತಂತೆಂದ || ೩೫

ಎಲವೊ ತರುವಲಿ ತರಳ ಮತಿಯಲಿ ¹
ಬಲಿದೆ ನೀವಾಗ್ವಾದಿಂದವೆ
ತಲೆಯ ಕಾವನ ನೀನು ತೋಱುದರೀಜಗತ್ತಿನಲಿ |
ಇಳಿಗೆ ನೀನೇ ಗುರುವು ಯೆಂಬೆನು
ಬಚಿಕ ವೈಷ್ಣವನೆಂಬೆ ನಿನ್ನನು
ವುಲುಕದೀ ಕಂಭದಲಿ ತೋಱುಸು ನಿನ್ನ ವನನೆಂದ || ೪೦
ನೂಕಿದನದೋಲಗದ ಮಧ್ಯದೊ
ಳಾಕುಮಾರನ ಕೋಪದಿಂದವೆ
ವ್ಯಾಕುಲಾಂತಃಕರಣವಾದುದು ಸರ್ವಸುರನಿಕರ |

ಹೋ ಕಳಕಳವಿದೇತಕ್ಕೀಗನು
ತಾಕುಮಾರಕ ಕರವನೆತ್ತಿ ಯೆ
ಯೇಕಕಟ ತಾ ಕರೆದ ಬಚಿಕನೆ ಹರಿಯು ಬರದಿಹನು || ೪೧

ಕರೆವೆನೇ ತಾ ನೆನಲು ಬಗ್ಗುಳದೆ
ಕರೆ ಯೆನುತ ಕಿವಿ ಚಪ್ಪೆಯೊಯ್ಯಲು
ವರಕುಮಾರಕನಳುತ ಕರೆದನು ಜಗದ ವಲ್ಲಭನ |
ವರಹರೂಪನೆ ಜೇಯ ಕರುಣಾ
ಕರನೆ ಹರಿ ಹರಿ ಭಕ್ತ ವತ್ಸಲ
ತರುವಲಿಯ ಪತಿಕರಿಸಿ ಕೊಂಬುದು ದೇವ ನೀನೆನುತ || ೪೨

ಮರಳಯಾಚಮನೀಯ ಮಾಡಿಯೆ
ವರಯಮಾಧ್ಯಷ್ಟಾಂಗಯೋಗದಿ
ನಿರತನಾದನು ವೀಬೃಹಸ್ಪತಿ ಶ್ರುತಿಯ ಕರ್ಮದಲಿ |
ವರಯಕೋದಾನಂದನನ ತಾ
ಸುರಹೃದಯಪರಿಯಂಕಪೀಠನ
ವರಕುಮಾರನು ಮನಕೆ ಗೋಚರವಾಗಿ ಕರೆಯಲಿಕೆ || ೪೩

ಹುಂಕೃತಿಯು ತಾ ಹುಟ್ಟಿ ನೆಲನೆಲ
ದಾಕೃತಿಯ ತನೆ ನೆಲಸಿ ಮೊಜಿಯಲು
ಯಾಕರಿಸುತಿದೆ ಕೇಳು ದೈತ್ಯರ ಮಾರಿದೇವತೆಯು |
ಲೋಕರಕ್ಷಕ ಮಂತ್ರಕಾರಣ
ನಾಕಜಾಧಿಪಮುಖ್ಯಸುರರಿಗೆ
ತೇಕರೆಯ ಮಾಡಿದರು ನುಂಗುವ ಮೃತ್ಯು ಕೇಳನಲು || ೪೪

ಇದಕೆ ತಾನಂಜುವೆನೆ ಮೊಜಿದರೆ
ತಿದಿಯ ನುಚು ವೆ ನಿನ್ನ ದೇವರ
ಹೃದಯಕಂಪನನೇಕೆ ಬಗ್ಗುಳದದೀಗ ತೋಜಿನಲು |

ಸದರವಾದೊಡೆ ನಿನ್ನ ಮಾತಿಗೆ
ಹದನ ಬಲ್ಲೆನು ತಮ್ಮ ಕೇಳೋ
ಯಿದಿರದಾವನು ಮೂಝಲೋಕದೊಳನಗೆ ಹೇಚೆನಲು || ೪೫

ಎನಲು ತಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನು
ಜನಕಗಿಂದನು ಹೊಲ್ಲದೈವವೆ
ನಿನಿತು ನೀನೋಡುವೆನದೆಂದರೆ ಕರವೆನಾನೀಗ |

ಮನಕೆ ಗೋಚರವಾದ ದೇವನು
ನೆನೆಯಲಿಕೆ ತಾ ಬಪ್ಪನಿನಿತನು¹
ದನುಜನಿಕರವು ನೀವು ಪೇಳೀತಂಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನು || ೪೬

ಎನಗದೇತಱ ಬುದ್ಧಿಯೆಂದೊಡೆ
ತನಯನಾಚಮನೀಯ ಮಾಡಿಯೆ
ನೆನೆದನಾಸಾಕ್ಷಾತು ದೇವನ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವನು |

ಪ್ರಹ್ಲಾದಕೃತಸ್ತುತಿ
ಮನದಿ ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡಿ ದೇವನ
ವನಜಚರಣವನಲ್ಲಿ ನೆನೆವುತ
ದನುಜಹರ ಸುರರಕ್ಷ ವೇದಾತೀತ ಬಹುದೆಂದು || ೪೭

ದೇವ ಭಕ್ತರ ಕಾಮಧೇನುವೆ
ದೇವ ಭಕ್ತರ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೆ
ದೇವ ಭಕ್ತರ ಭಾಗ್ಯನಿಧಿಯೇ ವೈಷ್ಣವೋತ್ತಮರ |
ಆವ ಬಲ್ಲವ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ
ನಾವ ದೇವರು ನೆನೆಯ ಬಲ್ಲರು
ಜೀವರಾಶಿಯೊಳೊಂದು ಹುಳು ತಾನೇನ ಬಲ್ಲವನು || ೪೮

ಭಾವಶುದ್ಧಿಯೊಳಪ್ಪ ಜೀವರ
ಕಾವದೇವನೆ ತನ್ನ ರಕ್ಷಿಸು
ಗಾವಿಲರೊಳತ್ಯಧಿಕ ತಾನೇ ನಿನ್ನ ನಂಬಿಹೆನು |

ದೇವ ನಿನ್ನ ನು ನಂಬಿದಮರ
 ಸ್ತೋಮಕಭಯವನಿತ್ತು ತಮನನು
 ದೇವ ಕೊಂದಿರಿ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪದ ಸಿಗಮಂಕ್ಷಕನೆ || ೪೯

ದೇವ ದೈತ್ಯರುವೆಮ್ಮ ತಮಥನವ
 ತಾವು ಮಾಡಿಯೆ ಸುಧೆಯು ಜನಿಸಲು
 ಯಿವಿಬುಧರ ತತಿಗೆಣಿದಮರರ ಮಾಡಿದೈ ನೀನು |
 ದೇವದಲ್ಲಣರೆನಿಸಿದ ದೈತ್ಯರಿ
 ಗೋವಿ ಸುರೆಯನದೇವರು ಸೊಕ್ಕಿಸಿ
 ಹಾ ವಿಭುವೆ ಕೂರ್ಮಮೂರ್ತಿಯ ಸುರರ ರಕ್ಷಿಸಿದೆ || ೫೦

ಬಚ್ಚಿಕ ಸುರರನು ನಮ್ಮ ಜನಕನ
 ಬಳಿಯ ಜನಿಸಿದ ಕಾಡತೊಡಗಳು
 ತಲೆಯ ನೀಳಿಯೆ ಬಿಸುಟು ಭೂಮಿಯ ಧರಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿದೆ |
 ಇಳಿಯ ಕಾದೈ ವರಹರೂಪದ
 ನಳನಸಂಭವಮುಖ್ಯಸುರರಿಗೆ
 ಪ್ರಳಯಕಾಲನು ತಮ್ಮ ತಾತನು ತನಗೆ ಬಲು ಗರವು || ೫೧

ಈತ ತಾನಾಗಿರಲು ತನ್ನಯ
 ಭೀತಿಯನು ಬಿಡಿಸಲಿಕೆ ಬಲ್ಲಿದ
 ತಾತ ನಿಲ್ಲೈ ನೀನು ತಪ್ಪದೆ ಯೆನಲು ಕಂಭದಲಿ |
 ವಾತ ಪ್ರಳಯದಿ ಬೀಸುವಂದದಿ
 ಭೂತನಾಥನ ರೌದ್ರಡಮರು
 ಪ್ಯಾತಿ ಕೋಟಿಗಳಂತೆ ಮೋಳು ರೂಢಿ ಬಿಹಿಯಲಿಕೆ || ೫೨

ಖಳನನು ಭಟರ ನೆರೆದು ಕೈದುವ
 ಕೊಳಲು ರಾಕ್ಷಸ ತಾನು ಝಮ್ಮನೆ
 ಸಲಿಲ ನೇದಿದನೆದ್ದು ನಿಂದಿದ ಕಂಭ ಮೊಳಿಯಲಿಕೆ |

ಹುಳಿತಕಂಭವು ತನ್ನ ತಾ ಜ

ಕ್ಕು ಲಿಸಿತೆನುತಲಿ ಬಂದು ತಾ ಕರ

ತಳದೊಳಗಿದನಬ್ಬಿ ಕದಡಲು ದೈತ್ಯ ಕಂಭವನು ||

೯೩

ಹೊಯ್ದು ಹೊಟವಡು ಬೇಗ ಯಜ್ಞ ವೆ

ಸಾಧಿಸುವೆನಿದು ಯೂಪಕಂಭವು

ಯಾದುರಾಗ್ರಹವುಳ್ಳ ನಿನ್ನ ನು ಪಶುವೆ ಮಾಡುವೆನು |

ಆದೊಡದೆ ದೀಕ್ಷಿತನು ತನ್ನ ಯ

ಕ್ರೋಧಶಿಖಾಯಿತ್ತು ವೇದಿಕೆ

ಮೇದಿನಿಯೊಳಹ ಪರಿಜನಗಳುದ್ಗಾತ್ಯ ಹೋತೃಗಳು ||

೯೪

ಹರಣ್ಯ ಕಶಿಪುವಿನ ಕೋಪ.

ಕ್ರೋಧದಲಿ ಬಂದೆಹಗಿ ದೈತ್ಯ ವಿ

ಪಾದದಲಿ ಘುಡಿಘುಡಿಸಿ ಮೊಸೆಯ

ನಾದುರಾಗ್ರಹಿ ಮುಖಿದು ಕೊಳುತಲಿ ಚೇರಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ |

ಆ ದಿತಿಯ ಮಗನೆದ್ದು ತನ್ನನು

ವಾದ ಬಲವನುಕರಿಸಿ ಸಿಂದುದು

ಮೇದಿನೀಕಂಟಕಹಿರಣ್ಯಕ ಕಂಭದಿರಾಗಿ ||

೯೫

ಧಗಧಗಿಲು ಭುಗಿಭುಗಿಲು ಳಳಯೆಂ

ದೊಗೆದು ಕಿಡಿಗಳು ನೆಗೆಯೆ ಳಟಿಳಟಿ

ನೊಗೆದು ಕರ್ಬೊಗೆ ಸೂಸಿತಾ ಕಿಚ್ಚೊ ಗೆದುದಾಸಭೆಯ |

ಬಗೆಯುಡುಗಿತಾ ಸಭೆಯ ರಾಕ್ಷಸ

ರಗಡುತನ ಬೆಂಡೇಳ ದಿಕ್ಕಿನ

ದಿಗಿಭ ಫೀಚಿಡೆ ಶರಧಿ ತುಳುಕಲು ಸರ್ವರಾವಿನಲಿ ||

೯೬

ಬೆಗಡು ಬೀಳಲು ವುಳಕು ಸುಖಿದವು

ಹಗಲು ಕಂಪಿಸೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಸರ್ವವು

ಬಗೆದರಗ್ಗದ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರರದಿಂದು ಕಡೆಗಾಲ |

ಹಗಲಿರುಳಿಗೆನುತಿರಲಿಕಾಕ್ಷಣ
ಕೊಗದ ಕಿಚ್ಚಿನ ತೇಜಮಧ್ಯದಿ
ನಿಗಮ ಹೊಗಲು ವರ್ಣದಂದದೊಳರಡುಮೋಡಕದ || ೯೩

ನೃಸಿಂಹಾವತಾರ.

ಮಿಗುವ ಕರ್ಣದ ಹೇಮವರ್ಣದ ¹
ತಗಡಿನುಡಿಗೆಯ ಹೇಮಕೊರಳನ
ಸೊಗಸು ಮಿಗಲರವಿವಲೋಚನ ರೌದ್ರತೇಜವಲಿ |
ಜಗಕೆ ಬೆಳಗುವ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಯ
ಬಗೆಯದಾತನ ನಖದ ಕಾಂತಿಯ
ಯೊಗದ ಪಾಣಿಯ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಸಿತೋಮರದ || ೯೪

ದನುಜಮಾರಣಾಶ್ವಾತಾಪವು
ಘನತರಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಾಸ್ತ್ರವು
ವಿನುತ ಬತ್ತೀಸಾಯುಧಂಗಳು ಮೆಜೀವಕರಗಳಲಿ |
ತೊನೆವ ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯನು ನರಹರಿ
ವನುಜಗಾಗಳ ತೋರುತಿರಲಾ
ಜನಜನಿತವಾಯ್ತರಸ ಕಂಭಸ್ಥಾನದೇವತೆಯು || ೯೫

ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯು ಮೃಗವೆಂದು ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಅಪಹಾಸ.

ಹರಿಯ ರೌದ್ರದ ಕೋಪಶಿಖಿಯನು ²
ವರಹಿರಣ್ಯಕ ಕಂಡು ಬಗೆಯದೆ
ತರಹರಿಸಿ ಬಿಗಿದಿಕ್ಕಿ ತಳುಕನು ಬಿಸುಟು ಕೈದುವನು |
ಕರವನುದ್ಧುತ ನಗುತ ನುಡಿದನು
ಸುರರು ಹೊಗಲು ಬೊಮ್ಮ ತನ್ನಯ
ವರಕುವಾರನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ ಮನೆಯ ಕಂಭದಲಿ || ೧೦೦

¹ ಮಿಗುವ ಕರಗಳ ಪೀತವರ್ಣದ, ಗ. ಘ.

² ಹರಿಯ ರೌದ್ರಾಬೋಪಕೋಪದಿ, ಗ. ಘ.

ಮಗನು ಮಾಡಿದ ಮೃಗದ ಮೋಷೆಯು
 ಲೋಗದುದೀರವಿಕೋಟತೇಜದಿ
 ಜಗತ್ ಸೋಜಿಗವಾಯ್ತು ಬೇಣ್ಣೀಕ್ ಹಗರಣವು |
 ನಗುತ ತಂಬುಲ ಸೂಸೆ ನುಡಿದನು
 ಮಗನೆ ನಿನ್ನಯ ದೇವನೆಂಬನ
 ನಿಗಮವೆನುಯುವುದೆಂಬೆ ತನ್ನಯ ಬೇಂಟೆ ಬಲದೊಳಗೆ || ೧೦೧

ಬಲ್ಲರೀಗಳು ಲುಬ ರೆಲ್ಲರು
 ನಿಲ್ಲದೀತನ ನೀನು ಬಣ್ಣಿ ಪೆ
 ಬಲ್ಲೆ ನೇ ಹುಲುಮೃಗವನೆನಲಿಕೆ ನುಡಿದ ಪ್ರಹ್ಲಾದ |
 ಇಲ್ಲಿ ಯೆಂದುದಯಿಸಿದ ರೂಪಿದು
 ಬಲ್ಲಿದರು ಮಿಗಿಲೆಂಬ ನಿನ್ನಯ
 ಯೆಲ್ಲರಾಯುಷಕೆಂದು ಕಡೆ ಯಹುದೀತನುಗುರಿಂದ || ೧೦೨

ಈತನಿದಿರೇ ತಂದೆ ಲೋಕ
 ವ್ರಾತ ತಾನಿದಿರಲ್ಲ ನೀನಿರ
 ದೇತರತಿಶಯವೆನೆ ಹಿರಣ್ಯಾಕ ಚೇನು ಬೊಬ್ಬಿ ರಿದ |

ಸರಸೂ ದೇವರು ಮತ್ತು ಹಿರಣ್ಯಾಕಶಿಪುಗಳ ಸಂವಾದ

ಭ್ರಾತನನು ನುಂಗೀಗ ಭೂಮಿಯ
 ದಾತನೆನಿಸಿದ ವರದನೆಂಬೀ
 ಮಾತ ಮುಷಿಯದಿರೀಗ¹ ಕೆಡಹುವೆ ನಿನ್ನ ರಣದೊಳಗೆ || ೧೦೩

ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಯಿನ್ನು ಬಿಡುವೆನೆ
 ಬಲ್ಲಿದನು ನೀನೆಂಬ ಸತ್ಯವೆ
 ನಿಲ್ಲಿ ತೋಣು ಬೇಗ ಕಳಚುವೆ ನಿನ್ನ ಸತ್ಯವನು |

1 ಮಾತನುಷಿಯದೀಗ, ಗ, ಘ.

ಬಿಲ್ಲು ನಿನಗೇಕೆನುತ ರಾಕ್ಷಸ
 ನಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗವೆ ಕೊಂಡು ನಡೆಯಲಿ
 ಕೆಲ್ಲರದ್ವರು ದೈತ್ಯನಾಯಕರರಡುಬಾಹೆಯಲಿ || ೧೦೪

ಇದ್ದ ರಱುವತ್ತಾಜುಕೋಟೆಯ
 ದೊಡ್ಡಿಗರು ಮುನ್ನ ಮೃತಮಥನದ
 ಲಿದ್ದವರು ಮತ್ತಲ್ಲಿ ದೇವಾಸುರರ ಕದನದಲಿ |

ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ದೈತ್ಯಗಮನ.

ಇದ್ದವರು ತಾವೆತ್ತದೈತ್ಯನ
 ಹೊದ್ದಿ ವೋಲಗಿದ್ದ ರೀತನ
 ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲೊಡೆಯರುಗಳಲ್ಲರ ನಿಗಿ ಬಂದವರು || ೧೦೫

ಕಾಲನೇಮಿಯು ತಾರಕಾಕ್ಷನು
 ಮೇಲೆಯಂಧಾಸುರ ಸುಮಾಲಿಯು
 ಕಾಲಯವನನನಿಸಿದ ಹಿರಣಿಕಲೋಚನನ ಮನೆಯ |
 ಕಾಲಸುಭಟರು ದೋಣಿದಲೆಗಳ
 ತೋಳಖಂಡಿಯ ಜಾಳುವಲೆಗಳ
 ವೋಲಿಯೇರಿನದೋರಿವಲೆಗಳಲ್ಲದೆ ಕೂಡಿವರು ¹ || ೧೦೬

ವೀರರದ್ವರು ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರು
 ನಾರಸಿಂಹನ ಮೇಲೆ ರೌದ್ರಾ
 ಕಾರದಲಿ ಮಂಡಿಸಿದುದಾರ್ಭಟ ಭೂರಘೋಷದಲಿ |
 ಆರುತ್ಯತಂದೈದೆ ದೇವನ
 ನೋರಣಿಸಿ ಯಸಿಚಾಪಮಾರ್ಗಣ
 ಕೂರಲಗು ಮುಂಕೊಂಕು ಗತ್ತಿಯ ಭಟರು ಮೇಳವಿಸೆ || ೧೦೭

ಓರಣದಲೈನೂಱುಕೋಟಿಯ
 ಭೇರಿ ಹೊಡೆಯಲು ಸೆಳವೆಸಂಧದ
 ಭೀರರಣುವೆತ್ತಾಱುಕೋಟಿಯ ಕಾಳರಕ್ಕ ಸರು |
 ಭೀರರೇಚರು ಶರವನಂಧಾ
 ಕಾರ ಕವಿಯಲು ದಿಗಧಿಪಾಲರು
 ವಾರಿಯಾಯ್ತೆಂದೆನಲು ಹಳಚಿತು ನಾರಸಿಂಹನಲಿ || ೧೦೮

ಕೆಳಗೆ ವಾಸುಕಿ ಬಳಲೆ ಯಂಬರ
 ದೊಳಗೆ ನಾಕಜರೈದೆ ಬೆದಲು
 ಕಳವಳಿಸಿ ದಿಶಿಸುತನ ಸೇನಾನೀಕವಡಿಗಡಿಗೆ |
 ಉಲಿದು ತಿಂತಿಣಿ¹ ಗೊಂಡು ಸಿಂಹದ
 ಮೆಳಯ ನರಿಗಳು ಕಣಕುವಂದದಿ
 ತಲೆಯ ಬರಹವ ತೊಡೆಯ ಹಳಚಿದರಾಗ ಪರಿಯೊಡನೆ || ೧೦೯

ಆಗ ಬೆಚದೆ ದೇವನಾಲಿಸಿ
 ಲಾಗಿನಲಿ² ಘಡಿಘಡಿಸಿ ಮೊಣೆಯುತ
 ಬಾಗಿಸುತ ಕಣ್ಣಿಡಿದು ನೋಡಿದ ದೈತ್ಯನಾಯಕ ||

ದೈತ್ಯಸಂಹಾರ.

ಬೇಗದಲಿ ಹರಿ ತಂದು ಹಾಲುತ
 ಲಾಗಿಸುತ ಬಳಸಿದನು ಪಾದದಿ
 ಲಾಗಿನಲಿ ಘಟ್ಟಿಸುತ ಸುಣನೆ ಸೀಳಿ ತುಡಿದೈದೆ || ೧೧೦

ಕೆಲರ ತುಚ್ಛವುತ ಕೆಲರನಂಗೈ
 ತಳದಲೊಳಿಸುತ ಕೆಲರನಂಬರ
 ದೊಳಯಕಾಲು ಸೀಳಿ ಬಿಸುಟನು ದೈತ್ಯಬಲದೊಳಗೆ |

ನಲಿದು ದೈತ್ಯರ ಪಡೆಯನೆಲ್ಲವ
 ಬಲಿಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಲು ನೋಡುತ್ತ
 ಬಲುಹು ಗುಂದದ ರಿಪುಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವ ನರಹರಿಯು ||
 ಎಲವೊ ನಿನ್ನಯ ಬಲವನೆಲ್ಲವ
 ತುಚ್ಛದು ಬರಿಗೈವೆನಬರ ನೀ
 ನುಚ್ಛದು ನೋಡಾ ಯೆನುತಲಗಲಕೆ ಚರಣಪತಿ ಮಾಡೆ |
 ಕೆಲರು ರುಧಿರವ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು
 ಕೆಲರು ಕಾಲನ ಪುರಿಗೆ ಸಂದರು
 ಕೆಲರು ಜೀವವನಗುಣುತ್ತಿದ್ದರು ದೈತ್ಯಬಲದೊಳಗೆ || ೧೧೧

ಮೆಚ ರಿಸಿ ಬಂದವರ ಗಂಟಲ
 ನುಚ್ಛು ಗುಟ್ಟುತ ಖಳರನೆಲ್ಲರ
 ಕೂಚಿ ಯೊಂದೆಡೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತಳದಲಿ ಬಡಿದು ಜೀವಗಳ |
 ನುಚ್ಛಿ ನಂದದಲಾಯ್ತು ತುಚ್ಛಯಲು
 ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೈಕದೇವನ
 ಸಚ್ಚಿತ್ರವ ಕಂಡು ನಾಕಜರೈದೆ ಹೋಗಿರಿದರು || ೧೧೨

ಅಸುರರೆಲ್ಲರನೊಕ್ಕ ಲಿಕ್ಕು ತ¹
 ಹೊಸಮದೇಭನು ನೀಳ ನಡೆವಂ
 ತಸಿಗದಾನಾರಾಚಲಗುಡದ ಮೆಚೆಯು ಸುಖಿಯುತಿರೆ |
 ಬಿಸರುಹಾಕ್ಷನು ಕಂಡು ರಾಕ್ಷಸ
 ರಸುಗೆಗಂಜದೆ ವರನೈಕೇಸರಿ
 ಯಸುರರನು ನಿಷ್ಕೇತ್ರಮಾಡಿದನೊಂದುಸಿಮಿಪದಲಿ || ೧೧೩

ಮಾಡಲಿಕೆ ನಲವಿಂದ ಸೂರ್ಯನು
 ನೋಡಿ ಪಶಿ ಮೆಗಿರಿಯ ಸಾಣಲು
 ಕೂಡಿತ್ಯ ಕಮಲಜನ ವರಗಳು ಹಲವುಕಾಲದಲಿ |

ಬಾಡಿದುದು ಸರಸಿರುಹ ಸಂಧ್ಯಾ
ರೂಢಿಯುವತಿಯ ಮೆದುಮೆಯಾಗಲು
ನೋಡಿ ಕೊಟ್ಟರು ಮೌನಿಕರು ಗೋಧೂಳಿಲಗ್ನವನು || ೧೧೪

ಆ ಮಹಾಗೋಧೂಳಿಲಗ್ನದೊ
ಳೀಮಹಾಸುರವೈರಿ ಸಂಧ್ಯಾ
ಕಾಮಿನಿಗೆ ಕೈಯಿಕ್ಕ ಬಂದಪನಸರಸಂಜೆಯಲಿ |
ಕಾಮುಕರು ಲಯವಾಯ್ತು ದೈತ್ಯರ
ತಾಮಸನು ಕಯ್ಯಿಕ್ಕ ಲಾತ್ಯಾ
ರಾಮನಿರಿದಿರಾಗಿದ್ದು ಖಡ್ಗವೆ ತಿರುಹುತ್ತೆತಂದ? || ೧೧೫

ಓರಣ್ಯಕಶಿಪುಸಂಹಾರ.

ಬರಲು ದೈತ್ಯನ ಹಿಡಿದು ತೊಡೆಯಲಿ
ತಿರುಹಿ ಮೇಲೆಡೆಗೆಡಹಿ ಸಂಜೆಯು
ಸಿರಿಯ ಮಧ್ಯದೊಳಿರಲು ನಾಕಜರೈದೆ ಪರುಷದಲಿ |
ಮೋಜಿವುತಾಗಲು ದೇವ ಹುಂಕೃತಿ
ಕರದ ನಾಸಾಪುಟದಲಾಗಲು
ವರಹಿರಣ್ಯಕನುರವ ಬಗೆಯಲು ದೇವ ಕೈಕೊಂಡ || ೧೧೬

ಬಸುಣ ನಖದಲಿ ಸೀಳಿ ಕರುಳಿನ
ಮಸಕವನು ಜೋಲಿಸುತ ಕೊರಳಲಿ
ಬಸಿವ ರಕುತದ ದೊಂಡೆಗರುಳನು ಹಾಕಿ ತಾ ಕೊಂಡ |
ಹೊಸರಣವ ಮಾಡಿದನು ಕಾಳ
ಪ್ರಸರಕಾಗಲು ನೋಡಿ ದೇವನ
ವಸತಿಗಂಜಿತು ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದ್ರಮರಗಣವೈದೆ || ೧೧೭

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಸ್ತುತಿ.

ಹಿಂದೆ ನಿಂದುದು ಹರಿಯು ನಾನಾ
ಛಂದದಲಿ ಹೊಗಳುತ್ತಲೆಂದರ
ದಿಂದು ಕಂಡೆವು ಬಲವನಾಸುಮಹಿತಮಹಾಬಲನ

ಮುಂದೆ ವೀಕ್ಷಿಸಲಂಜಿ ಹಿಂದಣ
ದಿಂದ ಹೊಗಳಿದ ಸರಸಿಜಾಕ್ಷುಜ
ಮುಂದೆ ವರಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕಂಪಿಸೆ ದೇವಿ ವಾಮದಲಿ || ೧೧೮

ಬಮ್ಮ ನೋಡುವಳೂಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನ
ಲಮ್ಮ ತಾನನುತಿಪ್ಪಳಾಶ್ರೀ
ರಮ್ಯನಾನುವ ನೆನೆವಳೂಮ್ಮಯು ಹಿಂಗಿ ನಾಚುವಳು |
ಹಮ್ಮದೇಸ್ಯ ತಾವು ನೋಡಲಿ
ಬೊಮ್ಮ ಕೋಟೆಗಳದಿರಿಗಂಜೆಯೆ
ಸುಮ್ಮನಾತನ ನೋಡುತಿರ್ದನು ಮೊಮ್ಮ ಕಶ್ಯಪನ || ೧೧೯

ವರವ ಬೇಡು ಎಂದು ವರಹರಿಯು ಅಪ್ಪಣೆ

ಓಪನೊಬ್ಬಗೆ ಕೋಪದೋಷದೆ
ಶ್ರೀಪತಿಯು ಕೃಪೆಯಿಂದ ನುಡಿದನು
ಪಾಪಿಗೀಹದನಾಯ್ತು ಪುಚ್ಚಿದ ವರವ ಬೇಡೆನಲು |
ಪಾಪರಹಿತನು ನೀನು ನುಡಿದುದ
ಲೋಪಿಸೆನು ಬೇಡೆಂದೊಡಾತನು
ತಾಪಸರ ವರದೈವಕೆಂದನು ಕೊಡುವೊಡೆನಗೀಗ || ೧೨೦

ತಾತನಂಗವ ನಿಮ್ಮ ತೊಡೆಯಿಂ
ಭೂತಳಕೆ ಬಟಿಕೆಯುಹುದೆನಗಿದ
ನೋತು ಕೊಡುವುದು ವರವನಿಂತಿಮ ನಿತ್ಯವಾಗಿರಲು |
ಕಾತರಿಸದಿರು ಕೊಟ್ಟೆನಿದನೆಂ
ದಾತತುಕ್ಷಣ ವರನೃಕೇಸರಿ
ಯೋತು ನುಡಿದನು ವರವ ಪುನರಪಿ ಬೇಡು ನೀನೆಂದು || ೧೨೧
ಎಂದೊಡಾಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನು
ಮಂದಹಾಸದಿ ದೇವಗೆಂದಪ
ನಿಂದಿರಾಪತಿ ಕೃಪೆಯ ಮಾಡಿದೆ ಸತ್ಪ್ರಸಂಗವನು |

ಎಂದು ಪ್ರಹ್ಲಾದಂಗೆ ವರವ ಮು
 ಕುಂದ ಕೊಟ್ಟನು ಬೇಡಿದಂದವ
 ಕಂದ ಕೇಳಿ ರಾಯ ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ || ೧೦೦

ಕೊಟ್ಟನೈ ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನ
 ಭೀಷ್ಮನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ
 ದುಷ್ಟನನು ನೆಣಿ ಕೊಂದು ಕಾಯನು ಶಿಷ್ಯ ಸೇವಕರ |
 ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತು ತಾನು ದುಷ್ಟಕೃತ
 ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಮಿಥ್ಯಬೋಧೆಯು
 ಸೃಷ್ಟಿಗಾಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನ ಭಕ್ತಿ ದೃಢದಿಂದ || ೧೦೧

ಸುರರು ತಮತಮಗಮಲಹರುಷದಿ
 ಹರಿಯ ಹೋಗಲುತ ಹೋದರಿತ್ತಲು
 ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನು ಮತ್ತೆ ನುಡಿದನು ಹಿರಣಿಕಾತ್ಮಜಗೆ |
 ಧರಣಿಯಲಿ ನಿನಗಬ್ಬಲಕ್ಷವು
 ಪರಮರಾಜೈಶ್ವರ್ಯ ಕಡೆಯಲಿ
 ನಿರುತವೆನ್ನಯ ಪುರವು ನಿನಗದು! ನಿತ್ಯಶಾಶ್ವತವು || ೧೦೨

ಅನ್ನೆ ಬರ ನೀನಿಹುದು ಬ್ರಹ್ಮನ
 ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದ ತಪದ ಲೋಕವೆ
 ದುನ್ನ ತೋನ್ನ ತಭೋಗದಿಂದಿಹುದೆಂದು ಕರುಣಿಸಿದ |
 ಇನ್ನು ನಿನ್ನನು ಬಿಡೆನು ಲೋಕಕೆ
 ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನಖಿದ ಮನುಜರ
 ನಿನ್ನ ಕಾಂಬಂತೈದೆ ಕಾಣುವುದೆನಲು ಮೆಚ್ಚಿದನು || ೧೦೩

ಮೆಚ್ಚಿ ಸಿಕ್ಕಿದನಲ್ಲಿ ಯಾತಗೆ
 ಹಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟನು ಮೂರ್ತಿಮೂಲವೆ
 ಸಚಿ ದಾನಂದೈಕದ್ವಾದಶನಾಮಮೂರ್ತಿಯನು |

ಅಚ ರಿಯಲಾ ಪರವಿದಾರಣ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೈಕರೂಪನು

ಮುಚ್ಚಿದನು ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವಗೆ ರತ್ನಪುರಿಯೊಳಗೆ ||

೧೮೬

ಮೂದಲ ಮೂರ್ತಿಯು ಪರವಿದಾರಣ

ವಿದಿತದಲಿ ವರಬ್ರಹ್ಮ ನರಹರಿ

ಸದನದಲಿ ಶ್ರೀರಾದ್ರನರಹರಿ ನಾಲ್ಕು ತಾಪಿನಲಿ |

ತ್ರಿದಶನರಹರಿ ಯಾಜುಹಸ್ತದ

ಪದುಮನರಹರಿ ಪಂಚನರಹರಿ

ಯದಟ ಯೇಷಜ್ವಾಲೆ ನರಹರಿ ವರಮಹಾನ್ಯಹರಿ ||

೧೮೭

ಯೋಗನರಹರಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಹರಿ

ರಾಗದಲಿ ವರವೀವಹೋಬಲ

ಕಾಗಿ ನೆಲಸಿದ ವೀರನರಹರಿ ವರಕೃಪಾಂಬುಧಿಯು |

ಆಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಗುಳ ನೆಲಸಿದ

ಬೇಗದಲು ಸಿರಿವೊಳಲ ನರಹರಿ

ಬೇಗ ಮೆನುಜರ ಪ್ರಾರ್ಥನಂಗಳ ಕೂಂಬ ಸರಸಿಂಹ ||

೧೮೮

ಈಮಹಾಮೂರ್ತಿಗಳು ದ್ವಾದಶ

ನಾಮದೊಳು ಮಿಗಲಾವುದಾಗಲಿ

ಭೂಮಿಯಲಿ ತಾ ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯು ಸ್ವರ್ಗದಲಿ |

ಸೋಮಶೇಖರನಾಣೆ ಭೂಪತಿ

ಭೂಮಿಯೊಳಹೋಬಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯು

ನೀಮೆ ಯಿಲ್ಲವು ದೇವ ನೆಲಸಿಹಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸದದಿ ||

೧೮೯

ಹರಿದಿಹಳು ಭವನಾಶಿ ಗಂಗೆಯು

ಬರುತ ಕೃಷ್ಣೆಯ ಕೂಡಿ ಧರೆಯೊಳು

ಬೆರಸಿತು ನದಿ ಪ್ರತಿಯದಕೆನಿಸಿತು ಸುರರು ಮೆಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ |

ವರಮುನೀಶ್ವರ ಶೈಲಮಹಿಮೆಯು
ನಿರುತವನು ಭೂಪತಿಗೆ ಹೇಳಿಯೆ
ಯರಿಹಿರಣ್ಯಕಸುತನ ಭಕ್ತಿಯ ವರಕಥಾಮೃತವೆ || ೧೩೧

ವರಗರಸನ ನಾರಸಿಂಹನ
ನಿರುತದಲಿ ಹನ್ನೆರಡುತಾಣದ
ಪರಿವಿಡಿಯ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಿದ ನಾರಸಿಂಹನನು |
ವರಕಥಾಮೃತ ಕೇಳಿ ಭೂಪತಿ
ಕರವ ಮುಗಿದಿಂತೆದ್ದು ಮುನಿಪಗೆ
ನಿರುತ ಮೋಕ್ಷಕ ಸಂದನೇ ಸುರರಿಪ್ರಹಿರಣ್ಯಕನು¹ || ೧೩೧

ಎಂಬುದನು ಕರುಣಿಪ್ರದು ನೀವೆನೆ
ಹಂಬಲಿಸದಿರು ದೈತ್ಯರೆಂಬರಿ
ಗಿಂಬುಗೂಡದೀ ಮೋಕ್ಷ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತದೂರಗೆ |

ಹರದ್ವೇಷಿಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಾಭಾವಕಥನ

ತುಂಬದೈ ಕೈವಲ್ಯವಾಸವೆ
ದಂಬುಜಾಕ್ಷದ್ವೇಷಿ ಹಿರಣಕ
ನೆಂಬವಗೆ ತಾ ನಿತ್ಯನರಕವು ಭೂಪಕೇಳಂದ || ೧೩೨

ಅಂಬುಜಾಕ್ಷನ ನೆನೆದೊಡಾತನು
ಕೊಂಬ ಮೋಕ್ಷವನೆಂಬ ಶ್ರುತಿಗಳ
ವೆಂಬುದೇನಿದು ದಿಟವೊ ಹುಸಿಯೋ ಕರಣಿಸುವುದೆನಲು |
ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಗಳು ಸತ್ಯ ಮೋಕ್ಷವೆ
ಕೊಂಬಸೈ ಸಜ್ಜೀವಿ ನೆನೆದರೆ
ತುಂಬಸೈ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವನ ಬಗೆಯದವನೆಂದು || ೧೩೩

ನಿರುತ ಮೋಕ್ಷಕ ಸಂದನಂತಾಹಿರಣಕಾಸುರಮುಖ

ಶ್ವೇತಪಟ ಮೂಸಿದರೆ ತಾನದು
 ನೋತು ತೊಳದರೆ ಮತ್ತೆ ಪುನರಪಿ
 ಶ್ವೇತವಹುದೈ ಕೃಷ್ಣ ವಾಗದು ರಾಯ ಕೇಳಂದ |
 ಬಿತ್ತು ಕೇಳೈ ಶುದ್ಧ ನೀಲಿಯ
 ಧಾತು ತೊಳದರೆ ಹೋಹುದೇ ದಿತಿ
 ಜಾತರೆಂಬರಿಗಲ್ಲ ಮೋಕ್ಷವು ಸರ್ವಜನಮತವು ¹ ||

೧೩೪

ಎಂದೊಡಾ ಭೂಪತಿಯು ಮುನಿಸತಿ
 ಗೆಂದ ಪರುಸವು ಮುಟ್ಟಿ ಲೋಹವು
 ಸಂದು ಹೇಮವದಾಗದೇ ಹರಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮೋಕ್ಷಗಳು |
 ಇಂದು ನೀವಿಲ್ಲೆಂಬ ಮಾತಿನ
 ಭಂದವನು ಕೃಪೆ ಮಾಡಿ ನೀನೆನ
 ಲಂದು ಮುನಿಸತಿ ರಾಯಜನಮೇಜಯಗೆ ಹರುಷದಲಿ ||

೧೩೫

ತಿಳಿಯಲಿಕೆ ಲೋಹಂಗಳಾಗಲು
 ವಟಿವವೈ ಪರುಸಕ್ಕೆ ಸೋಂಕಲು
 ತಿಳಿದು ನೋಡೈ ರಾಯ ನಿಜವಿದು ಸತ್ಯಮತವನುವ |
 ಅತಿವುದೇ ಪಂಚಾಗಪರಸುವು
 ಬಳಸಿದರೆ ತಾನಬ್ಬಲಹಗ
 ಳೊಳಗೆ ತಾನಿರೆ ಹುಚ್ಚು ತನಬಿಡದೆಂದನಾಮುನಿಸ ² ||

೧೩೬

ದೇವಗಣದೆಲ್ಲರಿಗೆ ದೈತ್ಯಗೆ
 ಭಾವದಧಿಕಗೆ ಮನುಜವರ್ಗದಿ
 ಭಾವದಧಿಕರಿಗಹುದು ಮೋಕ್ಷವು ಜೀವರಧಿಕರನು |
 ಕಾವನೈ ಶರಣದನು ಭಕ್ತಿಯ
 ಭಾವಕಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವು
 ಭಾವಿಸದು ಕೈವಲ್ಯವಾಗಳು ನಿಷ್ಕಯೊಂದಖಲಿ ||

೧೩೭

ಸುರನರೋರಗನಿಕರಮಧ್ಯದ
 ಲರಸ ಪರಮಜ್ಞಾನಿಕಾಂಡಕೆ
 ನಿರುತ ಮುಕುತಿಯು ಕರ್ಮಿಕಾಂಡಕೆ ಪಾಪನೋಕ್ಷಣವು |
 ಧರಣಿಯಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತವೀಗಲು
 ವರಸ ಸೇವಿಸಗುಂಟು ಸುಖವದು
 ನಿರುತದಲಿ ತಾ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಗ ದುಂಟೆಯುಕುತಿಯಲು || ೧೩೪

ಅಂತು ಕಾರಣ ದೈತ್ಯರಥಮರು
 ಕಂತುಪಿತಗತ್ಯಧಿಕದ್ರೋಹಿಗ
 ಳಂತು ಮೋಕ್ಷವು ಸುಲಭ ಹೇಚ್ಚೆ ರಾಯ ನೀಸಿಂವ |
 ಸಂತಿದೂರರು ಹರಿಯಭಕ್ತರ
 ಸಂಫವಚಿಯದೆ ಹರಿಯ ದ್ವೇಷದ
 ಲಿಂತು ಮಾಡಿದಗಿಲ್ಲ ಸುಗತಿಯದೀಶನೊಲ್ಲದಗೆ || ೧೩೫

ಬ್ರಹ್ಮವೈರವೆ ಮಾಪ್ಪ ಜೀವರು
 ಬ್ರಹ್ಮಸಿರಿಕರಮುಟ್ಟೆ ಸಾಯಲಿ
 ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ ಶ್ರೀಕಾಶಿಯಾತ್ರೆಯ ಮಾಡೆ ಎಲವಾಗಿ |
 ಬಮ್ಮ ಸಂಚಕ್ರೋಶದಲಿ ತಾ
 ಘಮ್ನನೆಯು ದೇಹಾಂತವಾದರೆ
 ಯೊಮ್ಮೆ ತಾ ಶ್ರೀಶೈಲ ಗಂಡರೆ ಯಿಲ್ಲ ಮೋಕ್ಷಗಳು || ೧೪೦

ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಯಧಿದೈವನೀಶ್ವರ
 ನಲ್ಲಿ ದರುಶನ ಮಾಡಿ ಹೋದರೆ
 ಯಲ್ಲಿ ತಾ ಫಲವಿಲ್ಲ ಯಿಶ್ವರಭಕ್ತಗೊಂದಿಸದೆ |
 ಎಲ್ಲಿ ತಾ ಕೈಗೂಡಿ ಕೊಂಬವು
 ಪುಲ್ಲನಾಭನ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನ
 ನೊಲ್ಲದಂಗಿಹಸರಗಳುಂಟೇ ಕೋಟಿಜನ್ಮದಲಿ || ೧೪೧

ಎಂದು ತಾ ಶ್ರೀನಾರಸಿಂಹನು
 ಬಂದು ರಿಪುವನು ಸೀಳಿ ಸುತನನು
 ವಂದಗಡಿಸದೆ ಕಾಯು ಕಥೆಯನು ಹೇಡಿ ಕರುಣಿಸಿದ |
 ಇಂದು ನರಹರಿವರಕಥಾಮೃತ
 ದಂದವನು ಕೇಳಿದಗೆ ಮೋಕ್ಷದ
 ಮಂದಿರವು ದೊರೆಕೊಳ್ಳು ವೇದಪ್ರವರಮತದಿಂದ || ೧೪೦

ಬೆಂದು ಹೋಹುದು ದುರಿತಕೋಟಿಯು
 ಕುಂದಿ ಹೋಹುದು ರೋಗವಿಗ್ರಹ
 ಹಿಂದೆ ನೋಡದೆ ಯೋಡಿ ಹೋದವು ಪಾತಕಪ್ರಜವು |
 ಕಂದಿ ಕುಂದುವರೆದೆ ವೈರಿಗ
 ಳೊಂದು ಬಾಯಲಿ ಪರಮಪುರುಷನ
 ಕುಂದದಾವಗ ನನವ ಜೀವರಿಗೊಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೪೧

ಉಣತಲೀ ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನ
 ನೆನೆವುತುಂಡರಯನ್ನ ವಕ್ಷಯ
 ವಿನುತಧನಗೋಧಾನ್ಯಸಂಕುಳವದುದು ಹುಸಿಯಲ್ಲ |
 ಅಣುಮಹಾಪರ್ವತದ ಮಧ್ಯದೊ
 ಳಣೆ ಯಿರದೆ ಶ್ರೀನಾರಸಿಂಹನು
 ಹುಣುಗಿರದೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ನೊಳಗಿದ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೧೪೨

ಈಯುಗಕೆ ನೀನೊಬ್ಬ ಕೇಳದೆ
 ಜೀಯವಾದಿಯುಗದಲಿ ತಾ ಶಿಖಿ
 ರಾಯ ಕೇಳಿದ ಮೊದಲೆ ತ್ರೀತೆಗೆ ದಕ್ಷ ಕೇಳಿದನು |
 ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದ ಕಲಿಯ ರಾಜ್ಯದ
 ದಾಯದಲಿ ಯಾಕಥೆಯ ಕೇಳಲಿ
 ಕಾಯು ನಿರ್ಮಳವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗದ ಲೋಕವಹುದೆಂದ || ೧೪೩

ಇಂದು ಕೇಳಿದ ಜೀವರಾಶಿಯು
 ಸಂದ ಪಾತಕನಿಕರ ಕೆಡುವುದು
 ತಂದೆಮಕ್ಕಳ ಕೊಂದರೆಂಬೀಕಥೆಯ ಕೇಳುವನ |
 ಕಂದು ಕನಲಿಕೆ ಕೆಡುಗು ಗೋಪೀ
 ನಂದನನ ಕಡು ಸೊಗಸು ಪುಟ್ಟುಗ
 ದಿಂದು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ ||

೧೪೬

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಬಂ ಬ ತ್ತ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ದುಷ್ಯದಾನವಚಕ್ರವರ್ತಿಯು
 ನಟ್ಟದನು ಯಮನಗರಿಗಿತ್ತಲು
 ಕಟ್ಟದನು ತತ್ಸುತಗೆ ಪಟ್ಟವನಖಿಳಧಾರುಣಿಯ ||

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
 ಪಾಲ ರಿಪುವನು ನೀಳ ರಕ್ತದ
 ಜಾಲ ಕಾಣುತ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸದೇವನಿಕರಗಳು |
 ಬೀಜುತಲವರು ಕಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ಲೋಲನನು ಹೊಗಲಿಕೆ ದಿತಜನು
 ಕೇಳ ಕಂಠಪ್ರಾಣನಾಗಿರುತೆವ ವಿಬುಧರಿಗೆ ||

ಹೊಗಲುವಿರಿ ನೀವೀತನನು ತಾ
 ನೊಗಿದು ದ್ವಿಭುಜನ ಕೊಂದರಾವಿಗೆ
 ಜಗವಣಿಯ ಯಿಪ್ಪತ್ತುಭುಜದಲಿ ದೇವಗರಿದೆನಿಸಿ

ಬಗೆಯ ಯಾಯಸುರಾಂತಕನೆನಲಿ
ಕಗಧರನು ಕೇಳ್ದಾಗ ನುಡಿದನು
ಬಗುಳದಿರಲವೊ ಯಿನ್ನು ಕೇಳುವ ಮುಂದಣಾಂತರದ || ೨

ತ್ರೇತೆಯಂತ್ಯದೊಳೊಂದು ನೀನತಿ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಯಿಪ್ಪತ್ತುತೋಳಿನ
ದಾತನಾಗಿರು ನಾನು ಜನಿಸುವೆನೆರಡುತೋಳಿನಲಿ |
ಭೂತಳೇಶ್ವರಜಾತಿಯಲಿ ಯಂ
ದಾತನನು ಬೀಚ್ಚೊಟ್ಟು ಬೈತ್ಯನ
ಜಾತನನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಪಟ್ಟವೆ ಗಟ್ಟಲನುಗೆಯ್ಯೆ || ೩

ಭೂತಳದಲೇಕಾಧಿಪತ್ಯವೆ
ನಾತಗಿತ್ತುಣಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ
ವ್ರಾತದಲಿ ಕೈವಲ್ಯನಾಥನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಕೊಳುತಿರಲು |
ಶಂಭುವು ಶರಭಾಕಾರನಾಗಿ ಯದಕ್ಕೆ ಬರುವಿಕೆ.

ಆತತುಕ್ಷಣ ಕೇಳಿ ಕಂಸಾ
ರಾತಿಗೆಂದನು ಶಂಭುವರ್ಗದ
ಖ್ಯಾತಿಯಲಿ ಕೈಯಿಕ್ಕಬಂದನು ಶರಭರೂಪಿನಲಿ || ೪

ಆ ಹಿರಣ್ಯಕನುರವ ಬಗಿದಾ
ಜೋಹವಚಿಯದ ಮುನ್ನ ವುಗುರಿನ
ಕೌಹುರದ ಕಡುಹಾರದಗ್ಗದ ಮಂತ್ರರಾಜನನು |
ಆಹವಾಂಗಣಕ್ಕೆದಿ ಬರೆ ಕಡು
ಕೌಹುರದಿ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯು
ದೂಹಿಸದೆ ಕೋಪದಲಿ ಮದನನ ದಹಿಸಿದಂದದಲಿ || ೫

ಶರಭನ ಪರಾಜಯ.

ಬಡನೆ ಕಂಡಾಪ್ತದಲಿ ಕಮಲಜ
ನುಡಿದ ಶಾಪದಿ ಬಂದ ನಾಕಜ

ರೊಡೆಯನನು ಕಣಿಕ್ಕಲ್ಪದಾಯಿತದಣ ನಿರ್ವಾಹ |
 ಹಿಡಿದು ಕಂಠವೆ ತೊರೆದು ಶರಭನ
 ಮಡುಹಿದನು ತಾನುಗುರ ಕೊನೆಯಲಿ
 ತಡವಿರದೆ ಶರಭಾಂಗ ವಚಿಯಿತು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ ||

೬

ರುದ್ರಕೃತಸ್ತುತಿ.

ಬಚಿಕ ಶಂಕರಮೂಲಮೂರ್ತಿಯು
 ಕಳವಿಡಿದು ಕೈವಲ್ಯನಾಥನ
 ನೊಲಿದು ಸ್ತೋತ್ರಂಗೆಯ್ದು ಹೊಗಳಿದ ದಿವ್ಯನಾಮದಲಿ |
 ತಿಳಿಯಲದು ಶ್ರೀ ರುದ್ರನೀತಿಯು
 ಬಳಗದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರನಾಮವೆ
 ನಳನನಾಭನ ಹೊಗಳಿಲಾಯ್ತು ಚತುರ್ಥದಲಿಂದ ||

೭

ಜಗದ ಜೀವರ ಪಾಪಕರ್ಮವೆ
 ಜಗುಳಿಸಿದ ಶ್ರೀಕಂಠನುಸುರಿದ
 ಸೊಗಸಿ ಸಾವಿರನಾಮವಾಯಿತು ಪೂರ್ವನಾಮದಲಿ |
 ನಿಗಮಗೋಚರದೇವನಾತನ
 ಸೊಗಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನಯ
 ಬಗೆಯನೀವೆನೆನಲಿಕೆ ಬೇಡಿದನಾತ್ರಿಯಂಬಕನು ||

೮

ದೇವ ನೀನೆನಗಿತ್ತೊಡೊಂದೇ
 ಭಾವದಲಿ ಭಜಿಸುವುದ ಕರುಣಿಸು
 ಈ ವಸುಧೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಚರಿಸುವ ದಿವ್ಯದೇವದಲಿ |
 ಈ ವಿರಿಂಚಾದಿಗಳಿಗಗ್ಗದ
 ದೇವ ನೆನಿಸಿಯೆ ನಿನ್ನ ಚರಣವೆ¹
 ನೋವಿ² ಧ್ಯಾನಿಸುವಂತೆ ಕೃಪೆಮಾಡೆಂದ ಶಶಿಮುಖ ||

೯

¹ ಭಾವದಲಿ ನಿನ್ನಂಭ ಕಮಲಕ, ಕ. ತಾವು, ಕ.

ಎನಲಿಕಸುರಾಂತಕನು ಪೂರ್ವದ
ಮನುವಿನಲಿ ಮುನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾನಿನಿ
ಘನತರದ ತಪವಿಡಿದು ಹುಟ್ಟಿದಳತ್ರಿನಿಧುವಾಗಿ |
ವಿನಿತೆ ಯಿರುತಿರೆ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರರು
ವನಜನಾಭನು ಸಹಿತ ವಿಸ್ತರ
ತನುಗಳಾಗಿ ಬಂದು ವಿಸ್ತರತೆಯನು ಗ್ರಾಸಬೇಡಿದರು || ೧೦

ಬೇಡಲಿಕೆ ವಧುವಿತ್ತಳವರಿಗೆ
ರೂಢಿಗಗ್ಗದ ಗ್ರಾಸವಾಹ್ಮಣ
ಮಾಡಲಿಕೆ ಕುಳ್ಳಿರುತ ನುಡಿದರು ಭೂಸುರೋತ್ತಮರು |
ಪ್ರಾಣಿ ನೀನೆಮಗನ್ನವೀವೊಡೆ
ರೂಢಿಯಲಿ ವಸ್ತ್ರವನು ವರ್ಜಿಸಿ
ನೀಡೆನಲು ಮಿಗೆ ನೋಡ ತವೆರನು ನುಡಿದಳವಳೆಂದು || ೧೧

ಲೇಸು ಲೇಸೆನುತಾಕೆ ಮೂವರು
ಯಾಸೆಯನು ಕಂಡಂತೆ ತನ್ನ ವಿ
ಳಾಸದಲ್ಲವರುತ್ತ ಮೊಂಗದ ಮೇಲೆ ಕರವಿಡಲು |
ಭೂಸುರೋತ್ತಮರಾಗ ಮೂವರು
ಗ್ರಾಸಕೋಸ್ಕರ ಬಂದು ವರಲ
ಕ್ಷೀಣತೆ ಹಿತವೆ ಶಿಶುಗಳಿವರು ಮೂಳುವತ್ಸರದ || ೧೨

ಉಂಡವರ ಬಲಿಕವರ ಕೈಗಳ
ತಂಡವನು ತೊಳದೊರಸಿ ಭೂಸುರ
ಗಂಡಗಲಿಗಳ ನಿಲಿಸಿ ನೀಜಿಯನುಟ್ಟು ಹರುಷದಲಿ |
ಮಂಡೆಯಲು ಕೈಯಿಡಲು ಮೂವರು
ಕೊಂಡರಾಹ್ಮಣ ತಮ್ಮ ರೂಪನು
ಕಂಡವಾರಿಹರಹಿರಣ್ಮಯಗರ್ಭವಾದಲಾಗಿ || ೧೩

ನುಡಿದರಾಕೆಗೆ ನೀನು ಬೇಡಿದ
 ನುಡಿಯ ಸಲಿಸುವೆನೆನಲಿಕತ್ರಿಯ
 ಮಡದಿ ನುಡಿಗಳು ನೀವು ಮೂವರು ತನ್ನ ಸುತರಾಗಿ |
 ಪೂಷವಿಯಲಿ ಚಂದ್ರಾರ್ಕರುಡುಗಣ
 ಕೆಡದಡೆಯು ನೀವು ಮಡಿಯಲಾಗದು
 ಬಿಡದೆ ತನ್ನಯ ತನುಜರೆನಿಸಿಯೆ ಕೊಳುತಲಿಹುದೆನಲು || ೧೪

ದತ್ತಾತ್ರೇಯಾವತಾರ.

ಆನ್ಯಸಿಂಹಕನತ್ರಿಪುತ್ರನು
 ತಾನೆಸಿ ಸಿ ದತ್ತಾತ್ರೇಯನಾದನ
 ದಾನಿರೂಢಿಯ ಶಂಭು ಜನಿಸಿದನತ್ರಿಯುಂಗುಲದಿ |
 ಮಾನಸಿಧಿ ಕೇಳೆ ಕಮಲಸಂಭವ
 ತಾನು ಜನಿಸಿದನತ್ರಿಸೇತ್ರದ
 ಲಾಸಿಶೀಘ್ರನಿಪತಿಯು ತಾನಾಗರಲು ಶಶಿಮೌಳಿ || ೧೫

ವರಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮದಲಿರವನು
 ಹರನು ತಾ ಕೈಕೊಂಡು ಬದರೀ
 ವರವ ತಾನೆಡೆಗೊಂಡ ದೂರ್ವಾಸಾಭಿಧಾನದಲಿ |
 ಇರಲು ನೆನೆದರು ಬಚಕಲಾತನ
 ವರಯತೀಶರು ಹತ್ತುಸಾಪಿರ
 ಪರಿಣಿತರು ಸಹಿತೆಲ್ಲ ಗುಗೂಜನಕಪೂಜೆಯನು || ೧೬

ಮಾಡಿ ಸುಖದಿಂದಿರಲಿಕಿತ್ತಲು
 ರೂಢಿಯನು ಪ್ರಹ್ಲಾದಗಿತ್ತನು
 ಗಾಢವಲಿ ಶ್ರೀಯವುಬಳಿಶನು ರತ್ನಪುರಿಯೊಳಗೆ |
 ಬೇಡಿದರ ಬೇಡಿಕೆಯನೀವುತ
 ಕಾಡಿದರ ಕಾಡಿಕೆಯ ಕೊಡುತಲು
 ಸಿಡಿ ಗಡದರ ಮನದ ಬಯಕೆಯ ನೀವುತಿರುತಿರಲು || ೧೭

ಜನಿಸಿದನು ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವಗೆ
ತನುಜವೈರೋಚನನು ರೂಢಿಯ
ಘನತರದ ಸದ ಮೃಸಾರವೆ ಬಿಸುಟು ಹರಿಸದವೆ |
ನೆನೆಯೆ ಕರ್ವೋತ್ತರದ ಜಾಡ್ಯದ
ಮನೆಯಲಿರುತ್ತಿರೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ
ಯನಿಮಿಪರ ವರುಷಂಗಳಾದವು ಲೋಕವಾಕರಿಸೆ || ೧೪

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಜನನ.

ಜನಪನನು ಕೈಕೋಟ್ಯದೊಳಿರು
ದನುಜಹರಣೋಪಾಸ್ತಿಗೆಯ್ಯಲು
ಮನವೊಲಿದು ವೈರೋಚನರಸಿಗೆ ಬಚ್ಚಿಕ ಬಲಿ ಜನಿಸೆ |
ಜನಕಜನನಿಯರಿಗೆ ಬಚ್ಚಿಕಾ
ಮನವೊಲಿದು ತನುತಮ್ಮೆ ಠಾವನು
ತನತನಗೆ ಯೈದಲಿಕೆ ಜನಿಸಿದ ವೈಷ್ಣವೋತ್ತಮನು || ೧೫
ಅರಸಿಯಾದಳದಾತಗೊಬ್ಬಳು
ವರಪತಿವ್ರತೆಯನಿಸ ಸತಿಯಳು
ಸುರತಸಂಧ್ಯಾದೇವಿಯೆಂಬಳು ಜನಪ ಕೇಳೆಂದ |
ವರಸತಿಯು ಜಹರದಲು ತಾನಾ
ಗಿರುತ ಕಾಲಾಂತರದಲಂಧಾ
ಸುರನು ಜನಿಸಿದ ಬಾಣನೆನಿಸಿಯೆ ಸಹಸ್ರಭುಜಯುತನು || ೧೬

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ದಿಗ್ವಿಜಯ.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಮತ್ತೆ ಬಲಿಗಂ
ದಿರುತ ಸುತ ಹುಟ್ಟಲಿಕೆ ಹರುಷದಿ
ಪರಮರಾಜ್ಯವನಾಳುತಲ್ಲಿಯ ದೇಶಭೂಮಿಪರ |
ಬರಸಿ ನಾನಾಭೂಮಿಪಾಲರ
ನಿರುತನಗರವೆ ಗೆಲಿದು ದಣಿಯದೆ
ಹಿರಿದು ಬತಿಯಲಿ ಸೂರ್ಯಗೊಂಡನು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನು || ೧೭

ಮಂದಿ ಕಾಣಲಿಕ್ಕೈದೆ ನಾಕಜ
 ವೈಂವವನ್ನಿ ದಿರಾಗಿ ಗೆಲಿದುಜಿ
 ಮಂದಿಯಲ್ಲೊ ತ್ತೊತ್ತಿ ನೂಂಕಲು ಸಕಲಸೈನಿಕರ |
 ಬಂದು ಹುಡಿಹುಡಿಗುಟ್ಟಿ ದಿವಿಜರ
 ವೈಂದವನು ಹೆರದೆಗೆಯೆ ಕೊಡೆದನು
 ಮಂದಿಯತಿರಭಸದಲಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ನಡೆಯೆ ಕಾಳಗಕೆ || ೮೦

ಬಂದ ತ್ರಿಭುವನಭೂಮಿಪಾಲಕ
 ವೈಂವಪತಿ ತಾನಪ್ಪ ಬಲಿ ತಾ
 ಬಂದನೆಂದಾಗೊದಖಿದರು ಗಂಧರ್ವನಾಯಕರು |
 ಬಂದು ಶತಮೆಖಗುಹುಲಾಯತ
 ದಿಂದ ತಾ ಪೊಖಮಡಲು ಮುಂದಣ
 ಮಂದಿಯನು ಕೆಡೆ ನೂಂಕಿ ಗಂಧರ್ವದಿನಾಯಕರು || ೮೧

ಅಂದುದಂಬರಪಿಡಿದು ಬಲಿಯನು
 ಬಂಧಿಸುವೆನೆಂದೆನುತ ಸುರಪನ
 ಮುಂದೆ ವೀಳೆಯಗೊಂಡು ದಾನವಬಲವ ಕೇಣಕಿದರು |
 ವಂದಿಯೊಳಗಣ ಚಿತ್ರಸೇನನು
 ನಿಂದು ಸರಳನು ಕಜಿದು ರಾಕ್ಷಸ
 ವೈಂದವನು ನೆಜಿ ಗೆಲಿದು ನಿಂದನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ || ೮೨

ಬವಂದಾಯತದಿಂದ ಬಲಿಯನು
 ಪವನಮಾರ್ಗದಲಿರದೆ ಬಾಣದ
 ನಿವಹದಲಿ ತಾ ಕೇಣಕಿ ಕಾದಲಿಕಾತನದ ಕಂಡು |
 ಅವನ ನೆಜಿ ಜವಗೆಡಿಸಿ ಶೋಣಿತ
 ನಿವಹದಲಿ ಕೈಯ್ಯಾರೆ ಮುಖಗಿಸಿ
 ಪವನಮಾರ್ಗದ ರಥಿಯ ತಾ ಮನವೊಗದಲಿ ಗೆಲಿದ || ೮೩

ಅಹಹ ಗೆಲಿದನು ಚಿತ್ರಸೇನನ
 ಸಹಸಿ ದಾನವರಾಯನನುತಲಿ
 ಬಹಳ ಸುರರಲಿ ಬಲವೊದಕುತಿರೆ ದಿವಿಜರಗ್ಗಳನು |
 ಮಹಿಷದಾನವನಿದಿರಿಗೆಯ್ವಿಯ
 ಯಹಿತ ನೆಜೆ ಕಂಪಿಸಲು ಪ್ರಜಾ
 ಸಹಸಿ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಶತಮುಖ ಹೊತ್ತಿದನು ರಥವೆ || ೨೬

ಬಲ್ಲೆ ಸಿನ್ನಯ ಬಿಲ್ಲ ಮಹಿಮೆಯ
 ಬಲ್ಲಿದನು ನೀನೆಂದು ಹಲಕೆಲ
 ರಲ್ಲಿ ಯಾಡುತ್ತಿ ಹರಿದನು ತಾನವನು ಕೇಳುತ್ತಲು |
 ನಿಲ್ಲದಿರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಚೌಪಟ
 ಮೆಲ್ಲತಿರುಗಿದ ಸೊಕ್ಕಿದನೆನು
 ತ್ತಲ್ಲಿ ಕೀಲಿಸಶಸ್ತ್ರಶರದಲಿ ಬಲಿಯನಮರೇಂದ್ರ || ೨೭

ಸರಳ ಘಾಯದಿ ಬಳಲಿದಾತನ
 ಸರಳನಲಿ ಬಲುಮೆಚೆಯನೀತನ
 ಹೊರಟಯಲಿ ಬೇಟಿರಿಸಿ ನಾರಾಯಣಪರಾಯಣನು |
 ಹಿರಿದು ಸಂಹರಿಸಿದನು ಮನದೊಳು
 ಹರಿಯ ನನೆಯುತ ನಿಮಿಷವಾತ್ರಕ್ಕೆ
 ನೆಜೆ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಒಲಿಯ ಕೊಣಕಿದ ದಿವಿಜರಗ್ಗಳನು || ೨೮

ಹಿಂದೆ ನಾನಾದೇಶಪಾಲರ
 ಬಂಧಿಸಿದಯಗ್ಗಳಕೆ ಯೆಂಬೀ
 ದಂದುಗವು ಕಿಣುದುಂಟು ನೀನೀಗೆನ್ನ ನೊಬ್ಬನನು |
 ಸಂದ ಬವರದಲೀಗ ಸರಿಗಾ
 ಬಂದವನು ತಾ ಮೊದಲೆ ಹುಸಿಯೆಂ
 ದಿಂದ್ರನನು ಮೂದಲಿಸಿ ಹಿಡಿದನು ಹಲಗೆಖಂಡೆಯವ || ೨೯

ಬಲಿಷ್ಠಕೃತರ್ಥಿಯು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ.

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳೆ ಹರಿಪರಾಯಣ

ನಿರುತರಾಗಿಹ ಭೂಮಿಪಾಲರಿ

ಗರಿದದಾವುದು ಬಲಿಯು ಬಗೆವನೆ ದಿವಿಜಗಣಗಿಣವೆ |

ಹರಿಯ ನಾನುಸ್ತು ರಣಬಲದಲಿ

ಹಲಿಗೆಯ ತಿರುಹಿ ಸುರರ ರಾಜನ

ವರರಥವೆ ನೆಣಿ ಗೆಲಿದು ಗಂಧರ್ವಾದಿನಾಯಕರ ||

೩೦

ವರರಥವೆ ಹುಡಿಮಾಡಿ ಮೈಯಲಿ

ವರಮಹಾಘಾಯವನು ಕಾಣಿಸಿ

ಸುರಕುಲವೆ ಬಿಂಕೊಂಡು ಗೆಲಿದನು ಸಕಲಸೈನಿಕರ |

ಹರುಷದಲಿ ದೇವೇಂದ್ರಮೊದಲಾ

ದರನು ಗೆದ್ದನು ಮೇಲೆ ಸ್ವರ್ಗವ

ನುರುಹಿ ಯೈರಾವತವೆ ಕೊಂಡನು ವಜ್ರಸುರತರುವೆ ||

೩೧

ಕೊಂಡು ಶೋಣಿತಪುರವೆ ಹೊಕ್ಕಾ

ಖಂಡಲನ ಲೆಕ್ಕಿ ಸದೆ ತಾನು

ದಂಡನಾದನು ದೇವದಾನವರೊಳಗೆ ಬಲುಹುಳ್ಳ |

ಗಂಡುಗಲಿ ಯಿಜ್ಞೇಷುಲೋಕದ

ತಂಡವನು ನೆಣಿಯಾಳಿ ದಾನವೆ

ದಿಂಡೆಯರು ತಡೆಗಡಿದು ರಾಜ್ಯಂಗೈವೃತಿರುತಿರಲು ||

೩೨

ಬಂಜತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ಪ ತ್ತ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ

ಶ್ರೀಯುಪೇಂದ್ರನ ಚರಣಕಮಲಕ
ದಾಯದಲಿ ಮೊಳಗಿಡಿಗೆ ನೆರೆಯದೆ
ರಾಯ ಕೇಳಿ ಯಾಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವರಡತಿಯು ||

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ರೀ
ಪಾಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯ ಕರುಣದ
ಲೀಲೆಯಲಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನು ಸುಖದಿ ರಾಜ್ಯವನು |
ಆಳುತಿರ್ಪನು ತನ್ನ ಬುಧುಗ
ಳೋಳಿಯನು ತಾ ಕೂಡಿಕೊಂಡುಂಟು
ಶ್ರೀಲತಾಂಗಿಯ ಪತಿಯ ಚರಣವ ನೆನೆವೆ ಬಲದಿಂದ ||

೧

ಬೃಹತ್ ಕೋಣಿತನಗರಕಧಿಪತಿ
ಕೆಲವು ಕಾಲಾಂತರಕ್ಕೆ ಬಲಿ ತಾ
ನೊಡೆಯನಾದನು ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಫಲದಿಂದ |
ಇಳ ಸಹಿತ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗ
್ರೂಳಗದಾತನಯಾಣೆ ಘೋಷಣೆ
ಬೆಳಯಿತ್ಯೆ ಶ್ರೀಲೋಲಲೋಚನವರಕಟಾಕ್ಷದಲಿ ||

೨

ಹುಲ್ಲುಗಳು ರಾಜಾನ್ನವಲ್ಲಿಯು
ಕಲ್ಲುಗಳು ಕನಕಂಗಳಿಂದರೆ
ಯಿಲ್ಲ ಸರಿ ದೊರೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೀವರ್ತಮಾನದಲಿ |

ಇಲ್ಲ ವೈರೋಚನಿಯ ಹೋಲುವ
ರಿಲ್ಲ ಭೂಪರು ಕೆಲವು ಕಾಲಕ್ಕೆ
ಬಲ್ಲಿದನು ಗೋವಿಂದ ಜನಿಸಿದನದಿತಿಕಥ್ಯಸಗೆ ||

೩

ಅದಿತಿ ಕಥ್ಯಸರ್ ತಪಸ್ಸು.

ಅವರು ತಾವ್ ಮುನ್ನಾದಿಯಲಿ ತಪ
ನಿವಹವಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪೂಜಿಸಿ
ದವರು ಕೇಳೈ ಸುತಪ್ರಪ್ತಿಗಳವರು ಕೃತಯುಗದ |
ಅವರಿಗಸುರಾಂತಕನು ನುಡಿದಪ
ನಕಥರಿಸಿ ನೀವೇನು ಬೇಡುವ
ಹವಣ ವಿವರಿಸಿರೆಂದು ಸ್ವಾಯಂಭುವನ ಕಾಲದಲಿ ||

೪

ಎನಲು ಬೇಡುವುದೇನು ವರವನು
ವನಜಲೋಚನ ನಿಮ್ಮ ಹೋಲುವ
ತನುಜನನು ಕರುಣಿಸಿದು ನಮ್ಮಯ ಮೂಞ್ಜನ್ಮದಲಿ |
ಜನಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಾವೆಂದು ಧನ್ಯರು
ದನುಜಹರ ನಮಗಿದನು ಕರುಣಿಸು
ದೇನಲು ಶ್ರೀವೈಕುಂಠನಾಥನು ಮತ್ತೆ ಬೇಡೆಂದ ||

೫

ನಾವು ಬೇಡುವುದೇನು ಮತ್ತೆಯು
ನೀವು ನಮ್ಮಯ ಮೂಞ್ಜನ್ಮಕ್ಕೆ
ಕಾವುದೈ ಸುತನಾಗಿ ಯೆಂದರ ದೇವಸಿಂತೆಂದ |
ನಾವು ನೀವೆಂದುದನು ಕೈಕೊಂ
ಡಾವು ಜನಿಸುವೆವೆನಲು ದೇವರ
ದೇವರಾಯನ ಬೀಜುಕೊಂಡರು ತಮ್ಮ ಮಂದಿರಿಗೆ ||

ವಾಮನಾವತಾರ.

ಇರುತಿರಲು ತಾವ್ ಮಂದೆ ಬೇಡಿದ
ವರವ ಸಲಿಸಲಿಕಾಗಳವರನು

ಸುರನರೋರಗಗಳೊಳಗಧಿಕರ ಮಾಡಿ ಜನಿಸಿದನು |
 ನಿರುತದಲ್ಲಾ ಗವಿತಿ ಕಶ್ಯಪ
 ವರಸುನಾಮದಲವರು ಪುಟ್ಟಲು
 ಹರುಪದಲಿ ತಾನವರ್ಗ ಜನಿಸಿದ ನಾಮನಾಪ್ಪಯದಿ || ೭

ಕೆಲವುಕಾಲಾಂತರಕೆ ರಾಜ್ಯವು
 ಬಲಿಯಿತ್ಯೆ ತ್ರೈಭುವನಮಧ್ಯಮ
 ದೊಳಗೆ ಮೆಲೆವೆವರಿಲ್ಲ ಯಮರಾಧೀಶವೊದಲಾಗಿ |
 ಬಲಿಯು ಖರಘಟಕಾರದಿಂದ್ರನು
 ತಲೆ ಬಿರಿದು ತಾ ನೋಡಿ ಹೋಗಲು
 ಬಚ್ಚಕ ತಾ ತ್ರೈಭುವನವಾಳದನಬ್ಬಲಕ್ಷದಲಿ || ೮

ಆಗತರ ಸುಖ ಸ್ವರ್ಗಭೋಗವೆ
 ನಾಗ ಮೆಚ್ಚಿಸಿತು ದೇಹಿಯೆಂಬರ
 ನಾಗತರ ತಾ ಕಾಣದೊಂದಿನವಾಗ ಭಿಕ್ಷುಕರ |
 ಜಾಗರಸ್ವಪ್ನದಲಿ ಯಾಚಕ
 ಭಾಗತರದಾವೆಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ
 ಯಾಗ ಬಲಿ ಮಾಡುವನು ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಕಾಣದನವರತ || ೯

ಖೇದ ಕಂಪದೊಳಿದ್ದು ತಾ ಮಧು
 ಸೂದನನನಡಿಗಡಿಗೆ ನೆನೆನೆನೆ
 ದಾವರಿಸಿ ಯೆಲೆ ದೇವ ಬೇಡುವ ದ್ವಿಜರ ತೋಚಿನುತ |
 * ಮೇದಿನೀಸುರರಿಲ್ಲದಿದೊಡೆ
 ಮೇದಿನೀಶ್ವರರೇಕೆ ಧೇನುಗ
 ಳಾದರೆಯು ತಾ ಪೂಜಿಸದ ಮೂನವರು ಜನಿಸಿದರೆ || ೧೦

* ಮೇದಿನೀಸುರವರ್ಗಕ್ಕಿಕ್ಕದ
 ಮೇದಿನೀಶವ ಧನಗಳೇತಕ
 ಪೇದವಿದ್ದರೆ ಓದುವಾದ್ವಿಜನಿಕರಲ್ಲಿದರೆ, ಗ. ಘ.

ಧೇನುವೇತಕ ದಾನಗೊಂಬ ಮು
ಹಾನುಭಾವರು ದೊರಕದಿದ್ದರೆ
ಮಾನವೇಂದ್ರನ ರಾಜ್ಯವೇತಕ ವ್ಯರ್ಥವೆನುತಿರಲು |
ದಾನವಾಂತಕನಖಿದು ತತ್ಕ್ಷಣ

ತಾನು ಜನಿಸಿದನದಿತಿ ಕಶ್ಯಪ
ಸೊನುವಾಗಿಯೆ ಶ್ರವಣಮುಕ್ತದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೧೧

ಜನಿಸಿದನು ವೈರೋಚನಿಯ ಘನ
ಮನದ ಬಯಕೆಯ ಕೊಡಲು ಹರಿ ತಾ
ನನಿಮಿಷರ ಹರಿಬವನು ತೆಗೆಯಲ್ಕುದಿಸಿ ಭವನದಲಿ | |
ಜನಕಜನಸಿಯು ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿಸಿ
ವಿನಯದಲಿ ತಾ ಜಾತಕರ್ಮವ

ನನುಕರಿಸುತುತ್ಸವದಿ ಸೋಡುತ್ತಿರಲು ಬಚಿಕಾತ || ೧೨

ವಾಮನಗೆ ಚಾಲೋಪನಯನವೆ
ತಾವು ಮಾಡಿದ ಕ್ರಮದಿ ಕರ್ಮವ
ಸಾಮವೇದಾದ್ಯಮೆಳನಿಗಮವ ಸುತಗೆ ಕಶ್ಯಪನು |
ಪ್ರೇಮದಲಿ ಪರಿಕ್ರಮಿಸಿ ದಾನ
ಸ್ತೋಮಯೋಗ್ಯನ ಮಾಡಿ ನುಡಿದನು
ಭೂಮಿಕನ್ಯಾದಾನವಿದ್ಯೆಯ ಕೊಳಲು ಕೊಡಬಹುದು || ೧೩

ಕೊಟ್ಟ ತಾನತ್ಯಧಿಕಪುಣ್ಯವು
ನೆಟ್ಟನವ ಕೊಂಡಾತನುತ್ತಮ
ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಜುಬಗೆಗಳ ಕಾಣೆನಜಗೆಂದ |

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ನಗರಿಗೆ ವಾಮನದೇವರ ಆಗಮನ.

ನೆಟ್ಟನಲ್ಲಿಂದಿಡಿದು ಬಂದನು
ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ
ಭೀಷ್ಮನು ತಾ ಕೊಡುವೆನೆಂಬೀ ಹರುಷಪ್ರಳಕದಲಿ || ೧೪

ಕೌಪು ಕೃಷ್ಣಾ ಜಿನವು ವರಯ
ಜೊ ಲಸವೀತದ ದಂಡಮುಂಜಿಯ
ನಾಸವಿತ್ರೋತ್ತಮನು ಕೊಡೆ ವಿಡಿದಲ್ಲಿಗೈತಂದ |
ಮಾಪತಿಯು ವರಕರಕಮಂಡಲ

ದಾಪುರುಷ ಬರುತಿರಲು ಕಡೆನೊಲ

ಗೋಪರಾಗಲು ಬಂದು ವೈರೋಚನಿಗೆ ಹೇಡಿದರು || ೧೫

ದೇವ ಬಿನ್ನಹ ವಿಂದು ತಾ ಭೂ

ದೇವನಾತ್ಮಜನೊಬ್ಬ ವಟು ಬರೆ

ತಾವು ಕೇಳಲಿಕಾತನಂದನು ಭೂಸ ಕೇಳನುತ |

ನಾವು ದಾನಾರ್ಥಿಗಳಹೆವೆನಲು

ದೇವ ಯಿದು ಹೊಸತನುತ ಸಿಮ್ಮೆಡೆ

ಗಾವು ಹೇಟಲು ಬಂದೆವೆಂದರೆ ಬಲಿಯು ಹರುಷಿಸಿದ ¹ || ೧೬

ಕಟ್ಟು ಗುಡಿತೋರಣವನೆಂದಾ

ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ನಿರವಿಸಿಯೆ ತಾನತಿ

ಹೃಷ್ಯರೋಮಂಗಳಲಿ ಬಂದನು ದೇವಸಿದಿರಾಗಿ |

ಹುಟ್ಟ ಬಂದನು ಯಾಚಕನು ತಾ

ಹುಟ್ಟದನೆ ಹರಿಯೆನುತಲಿರಲಿಕೆ

ಪಟ್ಟಣವೆ ಬಂದಾತನೈದಲಿಕೀತ ಕಣ್ಣಾ ರೆ || ೧೭

ಕಂಡು ಮೈಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ಸಿದನತಿಥಿಗೆ

ದಿಂಡು ಗೆಡೆದನು ನಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳ

ಹಿಂಡಿಗಾಯಿತು ಸತ್ಯಲೋಕವು ಸಿಮ್ಮೆ ದರುಶನದಿ |

ಕಂಡುದಿಲ್ಲಾ ನೀಸುದಿನಗಳ

ತಂಡದಲ್ಲತಿಥಿಗಳನೆನುತಲಿ

ಕೊಂಡು ಬಂದನು ತನ್ನ ಭದ್ರಾಸನಕೆ ವಾಮನನ || ೧೮

¹ ವಂದರಾಚರರು ಕೈಮುಗಿದು, ಬ.

ತಂದು ತಾನರ್ಘ್ಯಸನಂಗಳ
 ಛಂದದಲಿ ವಿಶ್ವರಿಸಿ ಬಿನ್ನಹ
 ವಿದು ನಿಮ್ಮಯ ಬರವೆದಾವುದು ಬಯಸಿ ಬಂದುದನು |
 ಇಂದೆನೆಗೆ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದರೆ
 ಮಂದರೋದ್ಧ ರನೆಂದನೆನಗಿದ
 ನಿಂದು ಕೊಡುವುದು ಮೊಳುಪಾದದಲಿಳಯ ನೀನಿಂತು || ೧೯

ಮೂರಡಿ ಭೂಮಿಯ ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಪಣ ತ್ತಾಪ.

ಎನಲು ಬಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ ಯಿಂಬಡ
 ಮನದ ವಿಪ್ರನದೇನ ಬೇಡಿದ
 ನೆನುತ ಸುಯ್ದನು ತನ್ನ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವು ಕಿಳಿದೆನುತ |
 ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನಾರು ಕಲಿಸಿದ
 ಜನರು ತನ್ನನು ಕೆಡಿಸ ಬಗೆದರು
 ಕನಕದಗಣಿತವಸ್ತು ಚಯವನು ಬೇಡನೀದ್ವಿಜನು || ೨೦

ಮನಮೆಳುಗಿ ದೈನ್ಯದಲಿ ದಾನದ
 ಘನತೆಗೈದಿದ ವ್ರತಿಯು ಬಯಸಲು
 ತನಗೆ ಹರಿ ಕರುಣಿಸಿದನಲ್ಪವನೀತ ಬಂದೀಗ |
 ಧನವ ಬೇಡದೆ ಬರಿಕಿಣುಕುಳದ
 ವನಿಯ ಬೇಡಿದನೀಗ ಕೊಡುವನು
 ಮನವೊಲಿದು ಬೇಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯವನೆನ್ನ ಸಹಿತನುತ || ೨೧

ಎಲೆ ಮರುಳ ಭೂಸುರರೆ ಯೆನ್ನಯ
 ಹೊಳಲಿಗೈತಂದಿಲ್ಲಿ ನೀವಿಂ
 ಮೊಳನ ಭೂಮಿಯ ಬೇಡಿದಿರಿ ನೀವಿದನಖಿಯರಿನ್ನು |
 ಇಳಯ ಮೇಲಿದಕೆನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯ
 ಬೆಳಕವಾಗದೆ ಹೋಯಿತೆನುತಲಿ
 ಕಳವಳಿಸಿ ತನ್ನರ್ಥ ಜಾಣಿಸದೆಂದು ದುಗುಡದಲಿ || ೨೨

ತರಿಸಿದನು ಪೊಂಗಳಸವಾರಿಯು
 ಪರುತವಿಸಿ ತನ್ನ ತ್ವಸತಿಯಳ
 ಪರಮಹರುಷದಿ ಹರಿಯ ಚರಣವೆ ತೊಳದು ಸತ್ಕರಿಸಿ |
 ಧರಣಿಯಲಿ ಮೂಱಡಿಯು ನಿನಗಾ
 ದರಿಸಿದನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ತಾನಿದು
 ವರಸಮಾರಾಧನೆಯದನುತಲಿ ಪೂರ್ಣಕಲಶದಲಿ ||

೨೩

ಧಾರೆಯೆಜಿಯಲಿಕಲ್ಲಿಗಾತನ
 ಧಾರೆಯನು ಗುರು ಬೀಡಬೀಡನೆ
 ನಾರಿಜಾಹ್ನನು ಶುಕ್ರದೇವರ ಕಣ ದರ್ಭೆಯಲಿ |
 ತೂರಿಸಲು ಕಣಿಡೆದು ಹೋಯಿತು
 ಧಾರುಣಿಸುರರಡ್ಡೆ ಬೀಜಲು
 ನಾರಿಯಾಯಿತು ಶುಕ್ರದೇವರ ಕಣಿ ಗಂಧಾಗ ||

೨೪

ಶುಕ್ರದೇವರ ಕಣ ಹೋಗಲಿ
 ಕೆಕ್ಕ ಸರದಲು ಕಡೆಗೆ ಸಾಖಿದ
 ರಕ್ಕ ಮೂರ ಬಲೀಂವ್ರನಾಹ್ನನ ದೇವರಾಯಂಗೆ |
 ಇಕ್ಕಿದನು ಮೂಱಡಿಯ ಭೂಮಿಯು
 ನಿಕ್ಕಲಿಕೆ ವಾಮನನು ತತ್ಪೂರ್ಣ
 ಕಕ್ಕ ಜವ ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯಾದನು ತಾ ಚತುರ್ವಶದ ||

೨೫

ಲೋಕ ವಿಕ್ರಮನಾತ್ರಿವಿಕ್ರಮ
 ನಾಕೆವಾಳನಿದೆಂತುಬೋ ಹರಿ
 ಯಾಕಶಕೆ ನಿಂದಿದ್ ತನ್ನದೆ ಯಿಕ್ಕ ಯಿರಡಾಯ್ತು |
 ಲೋಕ ಮೂಱಲಿ ಸತ್ಯಲೋಕವೆ
 ನೂಕಿ ಮೇಲಣ ಕಮಲಜಾಂಡದ
 ಜೋಳೆಯನು ನಖಸೋಳೆ ಬಿರಿಯಿತಾ ಕಟಾಹವೆದು ||

೨೬

ಆಮಹಾಕೌತುಕವೆ ಕಂಡನು
ತಾ ಮಹೋತ್ಸಾಹದಲಿ ಕಮಲಜ
ನಾ ಮಹಾಚರಣವನು ತೊಳದನು ಶ್ರೀ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ |
ಆಮಹಾಪಾದದಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ
ಳಾಮಹಾಗಂಗಾಭಿಧಾನದಿ
ಭೂಮಿಯನ್ನಾ ಕುಳಿಸಿ ಬಾರದೆ ಯಾಮಹೀತಳಕೆ || ೮೭

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ವಿತಳ ಪ್ರವೇಶ.

ಬರಬರಲು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ
ಸುರನರೋರಗನಿಕರ ಬಾಯ್ವಿಡೆ
ಹರಿಯ ಖರ್ಪರದಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತನೈ ತಾನೆನುತ ||
ಸರಸಿಜಾಂಡವನ್ನೆದೆ ನುಂಗುವ
ವೆರಜನಕ ತಾನಾತ ಮಂಗಳ
ಪರಮಕರುಣಾಸಿಂಧು ಪಾರ್ವತಿಯರಸ ಜಡೆಗಳಲಿ || ೮೮

ಧರಿಸಿದನು ಗೀರ್ವಾಣಗಂಗೆಯ
ಪರಮಹರುಷದಿ ಶಂಭುಗಾದಿನ
ಸುರರು ಸೇಸೆಯನಿಕ್ಕಿ ಶಿವ ಶಿವ ಯೆಂದು ತಾವೈದೆ |
ಧರೆಗಳಿವು ಹದಿನಾಲ್ಕು ನಿರುತದಿ
ಪರಮಕರುಣಾಸಿಂಧುನಾಮದಿ
ಹರುಷದಿವಿ ಹರ ಹರೆನುತಲಿ ಸುರರು ತುತಿಸಲಿಕೆ || ೮೯

ಹರುಷದಲಿ ಶಿವನಾತ್ರಿವಿಕ್ರಮ
ನಿರವ ಕಂಡು ಮಹಾನುಭಾವದಿ
ಶಿವ ತೊಗಲು ಜಡೆಯೊಳಿದ್ದಾ ಗಂಗೆ ತಾ ತುಳುಕಿ |
ಭರದಿನಾಗಳು ಮೂಳುಮುಖದಲಿ
ಹರಿದಳ್ಳಿ ತ್ರಿಭುವನಕ ಕಂಡಾ
ಸುರರು ಹೊಗಳಿದರಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯ ಹಲವು ತುತಿಯಿಂದ || ೯೦

ಬಚಕ ತ್ರೈವಿಕ್ರಮನದೆಂದನು
 ಬಲಿಯನೇ ಕುಖಿತಾಗ ನಮ್ಮಯ
 ನೆನಸ ಕೊಡು ಮತ್ತೊಂದು ಪಾದವನೆನುತ ಕಡೆಗಟ್ಟಿ |
 ಬಲಿಯ ಘಾಡಿಸಿ ಯಾತನಂಗನೆ
 ಬಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಟ ಯಾಜಗ
 ಬಳಗವೆಡಕೆ ಸಂದುದಾದೊಡೆ ಸಿನ್ನ ತನುವಿದನು || ೩೧

ಉಡಿದ ಪಾದಕ್ಕಿ ಕ್ಕು ನೀನೆನೆ ^೨
 ನಳಿನಲೋಚನಗಾಗ ಬಿನ್ನಹ
 ಬಲಿಯು ಮಾಡಿದ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪಾಲ |
 ಎಲೆ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಸಿನ್ನ ಕೊರತೆಯ
 ನೆಲಕೆ ಯಿದೆ ಯೆನ್ನುತ್ತಮಾಂಗದ
 ತಳವೆನಲು ನಸುನಗುತ ಗಂಗಾಜನಕಸಿಂತೆಂದ || ೩೨

ಸಿನ್ನ ಸತಿಮತಿಗಾನು ತುಷ್ಟಿಯ
 ಮೆನ್ನಿಸಿದೆ ಕೇಳೆಂದು ಬಲಿಯನು
 ತನ್ನ ಸಂಗಡ ವೋಯ್ದು ನಾತನ ವಿತಳಮಂದಿರಕೆ |
 ಇನ್ನು ವಾಗಲಿ ಪರಮಸುಖದಲಿ
 ತನ್ನ ಪುತ್ರಕಳತ್ರದಿಂದನೆ
 ಪನ್ನ ಗಾಢನದೆಯೊಳ್ಳದನೆ ಕಲ್ಪಪರಿಯಂತ || ೩೩

ಇದನಖಿದು ಭೂಸುರರ ದಾನದ
 ಹದನ ಕೊಳ್ಳದಿರೆಂದು ನಾನಾ
 ವಿದಿತಲೋಕವನ್ನೆದಲಾಪತಿ ದ್ವಿಜರ ಭಜಿಸೆಂದ |
 ಇದು ಕಣಾ ಯದಿತಿದನು ಮೆನ್ನಿಸಿ
 ಮುದದಿ ಬೇಡಿದ ವಸ್ತುವೀಯಲಿ
 ಕದಕೆ ತಾ ಕೈವಲ್ಯವಾಯಿತು ಬಲಿಗೆ ಕೇಳೆಂದ || ೩೪

ಇದು ಪರಮವಂಗಳಮಹೋದಯ
 ವಿದುವೆ ಸಕಲವ್ಯಾಧಿಹರ ವಿಂ
 ತಿದುವೆ ಶತ್ರುಕ್ಷಯ ಸಮಾಹಿತಪರಿಭಕುತಿಮತಿಯು |
 ಬದವಿಸನು ಸಂತೋಷಸುಖಸಂ
 ಪದವ ಕೇಳಿ ವರಿಂಗಿ ಬಟಕಾ
 ಯಗುಶಿರೋಮಣಿ ವೀರನಾರಾಯಣನು ಕರುಣವಲಿ || ೩೫

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಪನ್ನೋಂದನೆಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಹೇಳಿದನು ಕೌತುಕವೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ಲೋಲನಡಿಗಳಿಗಾಯ ದೆರಡಕೆ
 ಮೇಲುಜಗವೈನೂಣುಕೋಟೆಯುಮತಳ ಸಹಿತೆಯ್ದೆ ||

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
 ಪಾಲ ಬರೆ ಬಲಿಚಕ್ರನರ್ತಿಯು
 ಪಾಲಿಸಿದ ಪರಿವಿಡಿಯ ನಾ ಹರಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಕೃತಿಯು |

ಲೋಕವಿಸ್ತಾರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ

ಕೇಳನಲು ಮುನಿಪತಿಯನಾನ್ಯಪ
 ಕೇಳಿದನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಗಲವೆ
 ಹೇಳು ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ನೀ ಹದಿನಾಲ್ಕುಲೋಕಗಳ ||

ಕೂಡೆ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಸಾಗರ
 ಗೂಡಿ ನವಖಂಡಗಳನಗೆ
 ನಿರೂಢಿಗಣಿತವನಿನ್ನು ಹೇಚೆನೆ ಮುನಿಪನಿಂತೆಂದ |

ರೂಢಿಯಗಲವೆ ಕೇಳು ನೀನೀ
ರೂಢಿಪತಿ ಮುಂದಹೊಡೆ ನೀನಿದ
ನೋಡಿ ಕೇಳ್ಕೆ ಸಾಂಗದಿಂದವೆ ನಾನು ಹೇಳುವೆನು || ೧

ಎಸೆವ ತಾನ್ಯನೊಣುಕೋಟೆಯ
ಮಿಸುಪ ಯೋಜನವಲಯವೆನು ತಾ
ನುಸುರುವೆನು ತಾ ಕೆಳಗಿದಹುದಾಹರಿಯ ನಿಜಗೃಹಕೆ¹ |
ಎಸೆದಿಹುದದೊಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷದ
ಪಸರದಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿಹ
ಬಿಸರುಹಾಕ್ಷನನಂತಶಯನನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೨

ಅದಳು ಮೇಲಿಂತತಳ ಲಕ್ಷದ
ತುದಿಗೆ ತಾನಾಕಾಶವೆರಡಂ
ತದಳು ಮೇಲುಂ ವಿತಳನಾಲ್ಕೇ ಲಕ್ಷ ಕೇಳಂದ |
ಅದಳುಲಾಯಾಕಾಶವಿಪ್ಪುದು
ಯದಳು ಯಿಮ್ಮಡಿ ಸುತಳ ಬಟಕಾ
ವಿದಿತ ಹದಿನಾಳರದು ಮೂವತ್ತು ರಡಲುಕಾಶ || ೩

ಅದಳು ಮೇಲಿಮ್ಮಡಿ ಮೊದಲತಳ
ವದಳು ಯಿಮ್ಮಡಿ ಶೂನ್ಯ ಮೇಲಣ
ವಿದರದಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಹುದಾತಳಾತಳವು |
ಅದಳು ಯಿಮ್ಮಡಿ ಮೇಲೆ ಶೂನ್ಯವು
ಯದಕೆ ತಾನೀಗೇರಡು ಮಡಿಯೈ
ವಿದಿತಕಿಪ್ಪುದು ವರರಸಾತಳ ಶೂನ್ಯ ತದ್ವಿಗುಣ || ೪

ಮೇಲೆ ತಾ ಪಾತಾಳವಿಪ್ಪುದು
ಕೇಳು ನಾಲ್ಕತ್ತೆಂಟು ಕೋಟಿಯ
ಮೇಲೆ ತೊಂಬತ್ತಾಲುಲಕ್ಷದಲಿಹುದು ಕೇಳಂದ² |

1 ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ ಕೆಳಗ ಹರಭವನ, ಗ.ಘ. 2 ತದ್ವಿಗುಣ, ಖ.

ಹೇಟಲೇನಿನ್ನಾ ನು ಕೆಳಗಣ
 ದೇಟುಪಾತಾಳಂಗಳತೆಯ
 ಕೇಳದೆಂಭತ್ತಿ ರಡುಕೋಟಿಯ ವೆಳಯಕಾಯ್ತೆಂದ || ೬

ಮೇಲೆ ಮೇದಿನಿ ಪುಟ್ಟಯಂತಿಹು
 ದೇಟುಪಾತಾಳವ್ಯರಗಲಕೆ
 ಚಾಲಿಸಿಹುದೆಂಬತ್ತೆಯೆರಡೇ ಕೋಟ ಪರಿಯಂತ |
 ಕೇಳು ತಾ ಭೂವಳಯ ತಾ ವರ
 ಲೋಲಜಂಬೂದ್ವೀಪ ಲಕ್ಷವು
 ಚಾಲಿಸಿಹುದದಕರಸ ಯೆರಡೇಲಕ್ಷ ಲವಣಾಂಬು || ೭

ಅದನು ತಾ ಸುತ್ತಿಹುದು ದ್ವೀಪವು
 ಯದತಿ ಯಿಮ್ಮಡಿ ಪ್ಲಕ್ಷದ್ವೀಪವು
 ಯದತಿ ಹೊಣಿವೈ ಸ್ವಾದುಜಲವೆಂದದಣಿನಾಚೆಯಲಿ |
 ವಿದಿತವಾಕುಶದ್ವೀಪವದಣಿಂ
 ತುದಿಗೆ ತಿರುಗಿಹುದಿಹ್ನು ವಿಹ್ನುವ
 ಹೊದಿಸಿಹುದು ತಾ ಕ್ರೋಚದ್ವೀಪವೆಂದನು ಮುಘಸುರಭಿ || ೮

ಅದಕೆ ಬಳಸಾಗಿಹುದು ಕೇಳಾ
 ಯದಕೆ ಶಾಲ್ಮಲಿದ್ವೀಪದ್ವೀಪವೆ
 ನದನು ಸುತ್ತಿಹುದಾಜ್ಞಾನಿಧಿ ತಾನರಸ ಕೇಳಂದ |
 ಅದಕೆ ಚಕ್ರಾಕಾರದಲಿ ತಾ
 ವಿದಿತ ಪುಷ್ಕಳ ದ್ವೀಪ ದ್ವೀಪಕೆ
 ದಧಿಸಮುದ್ರವು ಸುತ್ತಿ ತಾನಿಹುದರಸ ಕೇಳಂದ || ೯

ಅದಕೆ ಸ್ವರ್ಣದ್ವೀಪದುಡುಗೆಯು
 ವದಕೆ ತಾ ಪಯರಾಶಿ ರಾಶಿಗೆ
 ವಿದಿತವೈತ್ತಾಕಾರದಲಿ ಸುತ್ತಿರ್ಪ ಪರ್ವತವು |

ಅದಹಿಗಲ ಹದಿನೇಳುಲಕ್ಷವು
ಯದಹಿದಯ ತಾನೊಂದುಲಕ್ಷವೆ
ದಿದನು ಲೋಕಾಲೋಕಪರ್ವತವೆಂಬರೈ ಭೂಪ || ೧೦

ಇಂತು ತಾ ಭೂಗೋಳದಗಲವೆ
ದಂತದಿಂದೊಂದೊಂದಣಿವೈಡಿ
ಕಂತುಹಿತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಹ ಕಡಲ ಪರಿಯಂತ |
ಅಂತು ಸಪ್ತದ್ವೀಪದ್ವೀಪದ
ಪಂತಿಯಲಿ ಹರಿದಿಹ ಸಮುದ್ರದ
ಯಂತದಗಲವೆ ಕೇಳು ನೂಣಿಖುವತ್ತುನಾಲ್ಕದ || ೧೧

ಕೋಟಿಯೋಜನವಲಯ ಭೂಮಿಯು
ಮಾಟ ಕೆಳಗಣ ಕೂಟ ಕೂಟದ
ಕೋಟಿ ಮುನ್ನೂಜುಪ್ಪತ್ತೆಂಟುಕೋಟಿಯೋಜನವು |
ಕೋಟಿಯೊಂದೇ ಭೂಮಿ ಭೂಭೂವ
ದಾಟಿ ಯೆಡೆಯಾ ಭುವನದಿವೈಡಿ
ಕೋಟಿ ಯೆಂಟೇ ಸ್ವರ್ಗ ತಾನವು ಕೋಟಿ ಪದಿನಾಲ್ಕ || ೧೨

ಮೇಲೆ ತಾ ಮಹರ್ಲೋಕವಿವೈಡಿ
ಕೇಳುವದಹಿಂ ಮೇಲೆ ತಾಳ್ದಹು
ದಾಲಯದ ಜನಲೋಕ ಲೋಕದ ಮೇಲೆ ತಪಲೋಕ |
ಆಲಯದ ಮೇಲಿಹುದು ¹ ಕಮಲಜ
ನಾಲಯವು ಶ್ರೀಸಕ್ಯಲೋಕವು
ಮೇಲೆ ಮುಸುಕಿಹುದಾಕಟಾಹವು ಬ್ರಹ್ಮಗೋಳಕದ || ೧೩

ಇಂತು ಮೇಲಣಲೋಕವಾಣಿ
ಪಂತಿಯೋಜನ ದ್ವಿಗುಣ ದ್ವಿಗುಣದ
ಲಿಂತು ಕೇಳರು ಕೆಳಗೆ ಮೂವೈಕೋಟಿಯೋಜನವು |

¹ ಮೇಲೆಯಿವೈಡಿಹುದು, ಗ್ರಂಥ.

ಅಂತರಂತರದೇಡೆಯ ಲೋಕಗ
 ಳಂತರದ ಬಯಲೆಂತುಟ್ಟಿ ತಾ
 ನಂತು ಯೋಜನವಾಯ್ತದಿಪ್ಪತ್ತಾಱುಕೋಟಿಗಳು || ೧೪

ಆಮಹಾಕಮಲಜನ ಲೋಕದ
 ಲಾಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಭಾಂಡದ
 ಸೀಮೆಯೇ ಜನಕೋಟಿ ನಾಲ್ವತ್ತರಸ ಕೇಳೆಂದ |
 ಆಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಖರ್ಸರ
 ಭೂಮಿಯಗಲದ ಮದವು ತಾನುನಿ
 ರಾಮಿಸಿದನವಧಾರು ಕೋಟಿಯ ವೆಳಯ ಕೇಳೆಂದ || ೧೫

ಅಂತರಿತಮಹರಾದಿಲೋಕದ
 ಲಂತರವು ನೆಜೆಯಾಯ್ತು ಯೋಜನ
 ವಂತು ನೂಱು ಮೇಲದಿಪ್ಪತ್ತೆರಡುಕೋಟಿಗಳು |
 ಅಂತು ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಭಾಂಡದ
 ಅಂತರವು ಐನೂಱುಕೋಟಿಯ
 ಪಂತಿಯೋಜನ ಮೂಱುಲೋಕವದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು || ೧೬

ಈಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಯಿಮ್ಮಡಿ
 ತಾ ಮಹಾಜಲಮುಸುಕಿಕೊಂಡಿಹು
 ದಾಮಹಾಜಲವೆದನು ಮುಚ್ಚಿ ಯೆ ತಿಖಿಯು ತಾನಿಹನು |
 ಆಮಹಾತೇಜವನು ಮಾರುತ
 ತಾ ಮಹಾದ್ವಿಗುಣದಲಿ ಬಳಸಿದ
 ನಾಮಹಾಮಾರುತನ ಸುತ್ತಲು ತೀವಿತಾಕಾಶ || ೧೭

ಬಂದಖಿಮ್ಮಡಿ ಯೊಂದು ತಾನಿಂ
 ತೆಂದು ಸುಮಹಾಭೂತಪಂಚಕ
 ದಿಂದ ಹೊಣಿಗಿಹುದಾಮಹಾವೈಕುಂಠವೆಂತೆಂದು |

ತಂದೆ ಕೇಳ್ಯ ಯಿವನದೆಲ್ಲವ
ನೊಂದು ಗೊಡಿಯು ಮೂಱುಲೋಕಗ
ಳಂದದೆಂಬರು ಸ್ವರ್ಗನರಪಾತಾಳಮೇಳಾಪ ||

೧೪

ಸುರಗಿರಿಯ ಬಳಸುತ್ತಲಿಹುದಾ
ಸುರವರರಿಳಾವೈ ತನ್ನ ಕೇಳಾ
ಗರಿದು ಸಾವಿರನವಸಹಸ್ರವು ನೀಲಪರ್ವತವು |
ಎರಡುಸಾವಿರದಗಲವಾಚೆಯ
ವರವರುಷವಾರವೈವೆಂಬುದು
ಯಿರಡುಸಾವಿರಯೋಜನಂಗಳ ಶ್ವೇತಗಿರಿಯಿಹುದು ||

೧೫

ಮತ್ತೆ ತಾನೊಂಬತ್ತುಸಾವಿರ
ಬಿತ್ತರದಲಾ ಹಿರಣವರುಷವೆ
ದತ್ತ ಲಿಹುದಾನಿಪಥಗಿರಿಯದಱೀಚೆಯಲಿ ಹರಿವರ್ಷ |
ಬತ್ತಿಹುದು ತಾ ನೀಲಪರ್ವತ
ವತ್ತಲಿಹುದಾ ವರುಷಕಿಂಪುರು
ಷೋತ್ತಮವು ಮದಱಿಂದ ತೆಂಕಲು ವರಹಿಮಾಚಲವು ||

೧೬

ಅರಸ ಕೇಳ್ಯ ಮೇರುಗಿರಿಯಾ
ಸರಸಿಜದ ಕರ್ಣಿಕೆಯ ವೋಲಿರೆ
ಪರಿಧಿಯೆಸಳಂದದಲಿ ಭಾಸ್ಕರಕೇತುಮಾಲಾಖ್ಯ |
ಕುರುವರ್ವ ಭದ್ರಾಶ್ವ ವೆಂಬಿವು
ಶರಧಿಯೊತ್ತಿನಲಿಹವು ನಾಲಕು
ವರುಷಗಳು ಗಿರಿಗಂಧಮಾದನಮಾಲ್ಯವಂತಗಳು ||

೧೭

ಇಂತನೆಂಬತ್ತೊಂದುಸಾವಿರ
ಸಂತಿಯಲಿ ನವೆಖಂಡ ವೊಂದಿಹು
ದಿಂತು ಪರ್ವತವೆವೆಕೆ ಯಷ್ಟಾದಶಸಹಸ್ರಗಳು |

ಇಂತು ತೊಂಬತ್ತಾಋಷಿವಿರ
ಮೆಂತು ವೊಂಬತ್ತು ಸಹಸ್ರಸುರಗಿರಿ
ಯಂತರಕೆ ನೆಲೆಯಾಯ್ತು ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ತಾಲಕ್ಷ್ಮೆ || ೨೨

ಎಂಬುದಿದು ನೆಜ್ಜೆ ಕಾಣಬಂದುದು
ವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ತಾ ಭರತವರುಷವೆ
ದಂಬುರುಹಜಾಂಡಕ್ಕೆ ತಾ ಕಾರಣವೆದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು |
ಶಂಬರಾರಿವಿರೋಧಿ ತಾನಿಹ
ಜಂಬುವಿನ ವರಜಾಂಡವೆನಿಸಿದ
ಯಿಂಬು ಪಡೆದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಗರಿಮೆಧ್ಯದಲಿ ಶಿವನು || ೨೩

ನಂಬಿದರನುದ ರಿಪೆನೆಂದು ವಿ
ಡಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ನೆಂಬುವಭಿಧಾನದಲಿ ವರಶ್ರೀಶೈಲವೆಂದೆನಿಸಿ |
ಎಂಬುದೈ ತ್ರೈಜಗದ ಲೋಕಗ
ಳಂಬಿನೊಳು ನೆಜ್ಜೆ ಶುಭಗಳೇವುತ
ಲಂಬುಜಾಕ್ಷಿ ಮೈಡಾನಿಯರಸನು ಶಿವನು ನೆಲಸಿದ || ೨೪

ಸಕಲತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರವೆಲ್ಲವೆ
ದಖಿಳಬಲ ವಾಮನನ ಚರಣದಿ
ಪ್ರಕಟದಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಲಕ್ಷ್ಯವೆದಡಗಿದಪವೆಂದ |
ಸಕಲಜನರಕ್ಷಕನನುಜಿಯದ
ಕುಟಲನು ಬಲಿ ತಾನು ಮೊಱಿಡಿ
ಚಕಿತ ಭೂಮಿಯ ಕೊಡೆ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಾದಕೀ ಜಗವು || ೨೫

ನೆರೆಯದೆಂದರದಿನ್ನು ಶ್ರೀಸತಿ
ವರನ ಮಹಿಮೆಯ ಹೊಗಳಲಾಪನೆ
ಹರಿಯ ವೊಂದವತಾರ ವೊಂದಕದೊಂದು ಮಿಗಿಲೆಂದ |

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿ ತೃಪ್ತಿ ಕೂರುಮೆ
 ವರವರಹ ನರಸಿಂಹ ವಾಮನ
 ಪರಶುಧರ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣನು ಬೌದ್ಧ ಕಲ್ಕಿಗಳ || ೨೬

ವರಮಹಾಮಹಿಮೆಯನು ಹೊಗಳುವೊ
 ಡಖಿಯದೈ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥವೆಂದರೆ
 ನರರ ಪಾಡೇ ಹರಿಯ ಹೊಗಳುವೊಡರಸ ಕೇಳಂದ |
 ಸರಸಿರುಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾಮನ
 ಚರಣದಳತೆಗೆ ನೆರೆಯದೆಂದರೆ
 ಹಿರಿದು ಹರಿಗಿಂದಿಲ್ಲ ನೋಡಲಿಕಥಿಕಸಮರೆಂದ || ೨೭

ಆಹರಿಯ ನಿನ್ನ ವರ ಸಾರಥಿ
 ಯಾಹರಿಯ ನಿನ್ನ ವರ ಭಾವನ
 ದಾಹರಿಯ ನಿಮ್ಮ ವರಿಗಿಹ ಪರವರಡ ಕೊಡುವಾತ |
 ಆಹರಿಯ ತಾನಾದಿನಿಗಮ
 ಪುಣ್ಯಹದೂರನು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
 ಗೇಹದಲಿ ಸಿಲುಕಿದನು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ || ೨೮

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ.

ಸೋಮಕುಲಸಂಭವರು ಗಂಗೆಗೆ
ಕಾಮಿಸಿಯೆ ಪರಿಪೂರ್ಣರಾಗದೆ
ಭೂಮಿಯಲಿ ಶಂತನುಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿ ಮರಳಿದರು ||
ಜನಮೇಜಯನ ಪೌರ್ವಿಕರ ವೃತ್ತಾಂತ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮನೋಹರ
ದೇಶಿಗೆಯಲೇ ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾನ್ಯ
ಪಾಲಕಥನವನೆಂದು ವೈಶಂಪಾಯ ಹೇಳಿದನು |
ಶ್ರೀಲತಾಂಗೀ ಪ್ರಾಣನಾಥನ
ಲೋಲಭಾರತಭಾಷ್ಯಕಾರರ
ಲಾಲಿಸುತ ಜೈಮಿನಿಸುಮಂತುವ ನೆನೆದು ಕೈಕೊಂಡ || ೧

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಭಾರತಾಖ್ಯಾದಿ
ಕಾಲರೂಪಮುಕ್ತುಂದ ಮುಚ್ಚುವೆ
ನೇಟುಜನ್ಮವೆ ಬಯಸಿದಲ್ಲದೆ ಯೋಮಹಾಕಥೆಯ |
ಹೇಳಬಾರದು ಕೇಳಬಾರದು

ಮೇಲೆ ಕೈವಲ್ಯಾದಿಗತಿಗಿದು
ಬಾಚಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವು ಕೇಳ್ಯೆ ರಾಯೆ ನೀನೆಂದ || ೨

ಅದಿಸೃಷ್ಟಿಯೊಳುದಿಸಿದರು ದ
ಕ್ಷಾದಿವಿಮಳನವಪ್ರಜೇಶ್ವರ
ರಾದರಂಬುಜಭವನ ಲೀಲಾಮಾತ್ರಸೂತ್ರದಲಿ

ಆದನವರೊಳಗತ್ರಿಮುನಿಯಂ
ದಾದನವನಿಂದೊಬ್ಬ ಸುತ ಚೆಲು
ವಾದನೈ ಹಿಮಕಿರಣನಾತನ ಕಣ ದೆಸೆಯಿಂದ ||

೩

ಆತನಿಂದನೆ ಬಚ್ಚಿಕ ತಾ ಶಶಿ
ಜಾತರಾದರು ಲೋಕದೊಳು ವಿ
ಖ್ಯಾತರೇ ಜನಿಸಿದರು ನಾನಾವರನ್ಯಪೋತ್ತಮರು |
ಜಾತನಾದನು ಬುಧನು ಚಂದ್ರಮು
ಸೋತು ತಾ ಗುರುಸತಿಯ ಜಠರದ
ಲೀತಗಾಯಿತು ಶಾಪ ಗುರುಗಳನೆಂದು ಚಂದ್ರಮಗೆ ||

೪

ಎಲವೊ ಯತ್ರಿಯ ಸುತನೆ ನಿನ್ನಯ
ಕಳೆಯು ನೊಂದುಗುಮೆಂದು ಸುರಗುರು
ನಳನವೈರಿಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ |
ಬಚ್ಚಿಕ ಸುರತತ್ತೀಸರೈಲ್ಲರು
ನಳನಸಂಭವಗಣುದೆ ಪುನರಪಿ
ತೀದು ತಾ ಸಂಪೂರ್ಣಕಳನಾಗೆಂದು ವರವಿತ್ತು ||

೫

ಎಂದು ಸಂಕಜಸುತನು ಚಂದ್ರಗೆ
ಬಂದ ಶಾಪವೆ ನಿಲಿಸಿ ಕಳುಹಿದ
ನಿಂದು ಕುಲ ತಾನಾತನಿಂದನೆ ಯಾಯ್ತು ಶಶಿವಂಶ |
ಬಂದುದಿನ ಬುಧನಿಳಯನುಜಿ ತಾ
ಬಂದು ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪುಟ್ಟದ
ನೆಂದು ಪೌರೂರವನುಮವನಿಂದಾಯ್ತು ಕೇಳೆಂದ ||

೬

ಆಮಹೀಶಗೆ ನಹುಷ ನಹುಷಂ
ಗಾಮಹಾತ್ಮ ಯಯಾತಿ ಬಚ್ಚಿಕೇ
ಸೋಮಕುಲವೆರಣಾಯ್ತು ಯದುಪೂರುಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ |

ಆಮೆಹಾಯದುವಿಂದ ಯಾದವ
ಭೂಮಿಸರು ಜನಿಸಿದರು ಮತ್ತಾ
ಸೋಮಕುಲವರತಿಲಕರಾದರು ಪುರುಮಹೀಶನಲಿ ||

೩

ಯದುಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಯಾದವ
ರುದಿಸಿದರು ಪೂರುವಿನ ದೆಸೆಯಿಂ
ದದುವೆ ಪೌರವವಂಶವೆನಿಸಿದುದಾದಿಸಚ್ಚೈಯಲಿ |
ವಿದಿತವೂರ್ವಾನ್ವಯದ ಜಾತದೊ
ಳುದಿತವರ ನೃಪಕಥೆಯ ವಿಸ್ತರ
ವದನು ತಾ ಹೇಚಿದನು ರಾಯಂಗೇಶದೇಶನಲಿ ||

೪

ಪೂರುವಿಂಗಾ ಭರತ ಭರತಗು
ದಾರಪಾರ್ಥಿ ಸುಹೋತ್ರ ನಾತಗೆ
ಧೀರನಾತನು ಸೋಮವಂಶಲಲಾಮ ನೃಪತಿಲಕ |
ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕೇಳು ನಿಮ್ಮಯ
ಪೂರುವಿನ ಸಂತಾನದತಿಶಯ
ವಾರು ಹೊಗಳಿಲಿಕಳವದೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ಮುನಿಸ ||

೫

ಭರತನಾದುಶ್ಯಂತನಿಂದವ
ತರಿಸಿದನು ತತ್ಪೂರ್ವನೃಪರಿಂ
ಹಿರಿದು ಸಂದುದು ಬಚ್ಚಕ ಭಾರತವೆರುಪ್ಪನಾಯ್ತಲ್ಲಿ |
ಭರತಸೂನು ಸುಹೋತ್ರನಾತನ
ವರಕುಮಾರಕ ಹಸ್ತಿ ತಾನಿಭ
ಪ್ರಿಯ ರಚಿಸಿದ ಹಸ್ತಿ ನಾಪುರವೆಂದು ಹೆಸರಿನಲಿ ||

೧೦

ಆಕುಮಾರಕನಿಂದ ಜನಿಸಿದ
ಲೋಕದೊಳು ವಿಖ್ಯಾತಕೀರ್ತಿಯು
ನಾಕಿಯೋಗ್ಯನು ಸೂರ್ಯಪುತ್ರಗೆ ಮರುಳುಗೊಂಡಿರಲು ||

ಆಕೆಯನು ಸೇರಿಸಿದನಾತಗೆ
 ನಾಕಿಯೋಗ್ಯವೆಸಿಷ್ಠಶಿಷ್ಯನು
 ಲೋಕಲೋಚನ ತಂದು ಕೊಟ್ಟನು ತನ್ನ ನಂದನೆಯು || ೧೧

ಅರಸ ಕೇಳ್ಯ ಸೂರ್ಯಪುತ್ರೀಕೆ
 ಗರಸನಾದನು ಬಚಿಕ್ ತಾ ಸಂ
 ವರಣನವನಿಂ ಕುರುಕುಲವು ತಾನಾಯ್ತು ಕುರುವಂಶ |
 ವರಪರಂಪರೆಯಾ ಪ್ರತ್ರಿಪನು
 ಧರಣಿಪತಿಯಾತನಲಿ ಶಂತನು
 ಧರೆಗಧೀಶ್ವರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದನರಸ ಕೇಳಂದ || ೧೨

ಸರಸಿಜಾಪನ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪದ
 ಲರಸಿಯಾದಳು ಗಂಗೆ ಬಚಿಕಿ
 ಬ ರಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವಸುಗಳಂಟು ವಸಿಷ್ಠ ಶಾಪದಲಿ |
 ನಿರಪರಾಧಿಗಳೇಜುಜನ್ಮಂ
 ತರಕೆ ಮರಣವ ಕಂಡರೊಬ್ಬಂ
 ಗಿರಲು ಭೂಲೋಕದಲಿ ದೇವವ್ರತನು ತಾನೊಬ್ಬ || ೧೩

ನಾಮದಲಿ ಜನಿಯಿಸಿದನೆನಲಿಕೆ
 ಭೂಮಿಪತಿ ಕೇಳಿದನು ಶಾಪವ
 ದೇನದಾರಿಂದಾಯ್ತದೆಂದರೆ ಮುನಿಪನಿಂತೆಂದ |

ಅಷ್ಟವಸುಗಳಿಗೆ ಶಾಪ ಕಾರಣ.

ಭೂಮಿಪತಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ವಸುಗಳ
 ಸ್ತೋಮದಲಿ ಕಿಗ್ಗಿ ಉಯನಂಗನೆ
 ಭೂಮಿಯೊಳು ತಾನೊಬ್ಬ ನೃಪತಿಯ ವಧುವನೊಡಗೂಡಿ || ೧೪

ಆಡುತಿರಲೊಂದಿನದೊಳಂದಳು
 ನೋಡು ನಿನಗಾನಮೃತವೆಣೆವೆನು
 ರೂಢಿಯಲಿ ನಾನಿನ್ನ ನಮರೆಯ ಮಾಡಿ ಬದುಕಿಸುವೆ |

ನೋಡೆನುತ ತನ್ನ ರಸನಲ್ಲಿಗೆ
ಬೇಡ ಬಂದಳು ಸುಧೆಯನಾಗಲು
ಬೇಡಿದರೆ ತಾನರಸಿಯಾಜೆ ಯನಾಗ ಕೈಕೊಂಡ || ೧೫

ಎಲೆ ವರಾಂಗಿಯೆ ಯಮೃತವೇಕೆಂ
ದೇಳಿಸಿ ಕೇಳಿದೆ ಯಮೃತವೆಚುವೆನು
ಬಚಕ ಲಲನೆಯ ಮಾತ ಗೇಳಿಯೆ ತನ್ನ ಪಿತೃಸಮರ |
ಸಿಳಿಯಕೈತಂದೆಂದ 1 ಜೈಸ್ವ ರ
ಬಳಗಕಾಗಲೆ ಯನಗದಮೃತದ
ಕಳಸ ಬೇಕನೆ ವಸುಗಳಾಗಲು ತಮ್ಮನಾಜೆ ಯನು || ೧೬

ಪತಿಕರಿಸಿಯೆ ವಸಿಷ್ಠ ನಾಶಮು
ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಬುದಿಹ ಕಾಮಧೇನುವ
ಮತಿಮುಜಿದು 2 ತಾವೆಂಟುಜನಗಳು ಬಿಟ್ಟು ತಸ್ಕರದಿ |
ಗತಿಯ ಮೊಡಲಿಕಾಕೆ ಮುನಿಸನ
ಕ್ಷಿತಿಯ ಬಿಡದಿರೆ ಯರಲಮುಳ್ಳನ
ತತಿಗಳಲಿ ಸದಬಡಿಯೆ ನೋಯಲಿಕಣಿತನಾಮುನಿಸ || ೧೭

ಬಂದು ವಸುಗಳ ಸ್ತೋಮಕಾಗಲ
ನೊಂದು ಶಾಪವ ಕೊಟ್ಟನೊಬ್ಬನಿ
ಗಿಂದುವದನೆಯ ಕೂಟ ರೂಢಿಗೆ ಘಟಸಬೇಡೆಂದು |
ಇಂದುವದನೆಯ ಕೈಯ್ಯ ಮರಣವ
ದಿಂದುವದನೆಯ ಮಾತ ಕೇಳಿದ
ತಂದೆಗಾಗಲಿ ಯೆಂಟುನೂರು ವತ್ಸರಾಂತ್ಯದಲಿ || ೧೮

ಕೋಲುಮಂಚದ ಮೇಲೆಯಲಗಿಸ
ಸಾಲೇ ಪವಡಿಸಲಿ ಬಚಕವ
ನೇಲುಮೊಸಂಗಳಲಿ ಬೇಡವ ಬಿಡುವನೈ ಯೆಂದ 3 |

ಚೇಳುಗಳು ತಾವೆಂಟುಸಾವಿರ
ಮೇಳವಿಸಿ ಬಂದೂಜಿದಂದದಿ
ಮೇಲು ನೋವೆಜುದೆಂದು ಶಾಪವ ಕೊಟ್ಟನೊಬ್ಬಂಗೆ || ೧೯

ಉಚ್ಚದವರಿಗಿಂತೆಂದ ನೀವೀ
ಯಿಳಯೊಳಗೆ ಜನಿಸೆಂದು ನೇಮಿಸಿ
ಬಿಡಕ ಸಪ್ತಕ ನೀವು ಮರಣವೆ ಗಾಂಬುದಾಕ್ಷಣಕ |
ಲಲನೆಗೆಂದನು ನಿನ್ನ ಭೂಮಿಯ
ವೊಳಗೆ ಪತಿ ತಾ ನಲ್ಲನೀನೀ
ಯಿಳಪತಿಯ ರಿಪುವಾಗಿ ಜನಿಯಿಸು ಪಂಥರೂಪಿಂದ || ೨೦

ಎಂದು ಶಾಪವ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನಯ
ಮಂದಿರಕ ತಿರುಗಿದನು ಧೇನುವ
ನಂದು ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಪನಾವಸಿಷ್ಠ ಮುನಿ |
ಅಂದು ವಸುಗಳಿಗಾಯ್ತು ಶಾಪವ
ದಿಂದುವದನೆಯ ಮಾತ ಕೇಳಲು
ತಂದೆ ಕೇಳ್ಯ ರಾಯ ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ || ೨೧

ನಿರುತ ತನ್ನಯ ಬುದ್ಧಿ ಕರ ಸುಖ
ವರಸ ಗುರುಗಳ ಬುದ್ಧಿಯಿಹಪರ
ತರಕ ಸಾಧನ ಪರರ ಬುದ್ಧಿನಾಶಕಾರಣವು |
ನಿರುತವದು ತಾ ಪ್ರಳಯಕಾರಣ
ಸರಸಿರುಹಮುಖಿಯರುಗಳಂಗೀ
ಕರಿಸಿದುದು ಕಡು ಕಷ್ಟ ವಸುಗಳ ಯುವತಿಮತವೆಂದ ¹ || ೨೨

ವಸ ಗಳಿಗೆ ನಾರದರು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಯಿಸಿರಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.
ಅತ್ತ ಕೇಳ್ಯ ರಾಯ ವಸುಗಳ
ಚಿತ್ತ ಕದಡಿತ್ತು ಕಾವುದಾರಪ

ಮೃತ್ಯುಗಾಣಿಸಿ ಯೆನುತ ಚಿಂತಿಸುತಿರಲು ನಾರದನು |
 ಅತ್ತಲ್ಯೆತಂದವರಿಗೆಂದನು
 ಪುತ್ರರಹುದಾವರುಣನರಸಿಗೆ
 ಪುತ್ರರಹುದಾವರುಣದೇವರಿಗೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ ||

-೨೩

ಗಂಗಾವರುಣಿಗೆ ಮಾನುಷಜನ್ಮಕಾರಣಪ್ರಶ್ನ.
 ಅವರು ಮಾನುಷಯೋನಿಗೈದುವ
 ಹವಣದಾವುದು ಕರ್ಮವೆಂತಹು
 ದವರಿಗಾವುದಖಿಂದ ಮಾನುಷಯೋನಿ ಸಮನಿಸಿತು |
 ಅವರಿಗದ ಹೇಳಿದನು ನಾರದ
 ನವರ ಪೂರ್ವದ ಶಾಂತಗಂಗೆಯ
 ಭವಗಳನು ಕೇಳೆಂದು ವಸುಗಳಿಗೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

-೨೪

ಬ್ರಹ್ಮ ಸಭೆಗೆ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಆಗಮನ.
 ಬಂದುದಿನ ಸರಸಿರುಹಪುತ್ರನ
 ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಶಶಿಮೌಳಿಮುಖ್ಯರ
 ವೃಂದ ವೋಲಗಗೊಟ್ಟು ಕುಳ್ಳಿರೆ ಗಂಗೆ ಬರುತಿರಲು |
 ಅಂದದೋಲಗಮಧ್ಯದೊಳಗಾ
 ಯೆಂದುವದನೆಯ ವಸ್ತ್ರ ಸಡಿಲಿ
 ಕಂದು ಸರಸಿಜಸುತನು ಮೊದಲಾಗಲಿಳಿನಾಕಜರು ||

-೨೫

ಗಂಗೆಯ ವಸ್ತ್ರವು ಜಾರಲು ವರುಣನು ನೋಡುವಿಕೆ.
 ಕಂಡು ಕಣನು ಮುಚ್ಚಿ ವರುಣನು
 ಕಂಡು ನೋಡಲಿಕಾಗ ವಾಣಿಯ
 ಗಂಡ ನೋಡಿಯೆ ದೃಷ್ಟಿ ಭೇದವನಖಿದನಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ |
 ಹೆಂಡಿರೊಳಗತ್ಯಧಿಕೆ ಯಾಕ್ಷಣ
 ಗಂಡನಕ್ಷಿಗಳಖಿತು ಬೇಗದಿ
 ಕೊಂಡಳ್ಳ ತಾ ಜಾಣಿದುಡಿಗೆಯ ಮರಳಿ ¹ ಸಂವರಿಸಿ ||

-೨೬

ಬಂದು ಗಂಗೆಯು ವರುಣದೇವರ
ಮುಂದ ತೊಡೆಯಲು ಮೆಜಿಯೆ ಸರಸಿಜ
ನಂದನನು ತಾ ವರುಣಗಿಂದನು ನೀನು ಮಾನಿನಿಯ |

ಆ ವರುಣನಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನಾಗೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪ.

ಸಂದ ವಸ್ತ್ರವು ಸಡಿಲೆ ನೋಡಿದೆ
ಯೆಂದೊಡೆಂದನು ನನ್ನ ಸ್ವಸ್ತ್ರೀ
ಯೆಂದು ನೋಡಿದೆ ದೇವ ತಾನಿದಕೇನು ಹೇಚೆಂದ || ೨೩

ತನ್ನ ಯುವತಿಯ ಮಾನಹಾನಿಯ
ಮನ್ನಿಸುವುದೇ ತಾನೆ ಯೆಂದರೆ
ಭಿನ್ನಗಾಣಲಿಕಾಗದೆಂದನು ಮುಳಿದು ಕಮಲಜನು |
ಇನ್ನು ನೀ ಜನಿಸಿಳಯ ನೃಪರಲಿ
ಜನ್ಮವಾಗಿಯೆ ಶಾಂತನಾಮದಿ
ಮುನ್ನ ನೀನಂದೆನ್ನ ಮಾತನು ಮಿಾಳಿ ನಡೆದಲ್ಲಿ || ೨೪

ನಾವು ಪಶ್ಚಿಮಕಡಲ ತಡಿಯಲಿ
ತಾವು ಕೃತಯುಗದಾದಿಯೊಳು ತಾ
ನೋವಿ ಮೀಯುತ್ತಿರಲು ನಿನ್ನಯ ತೀವ್ರತರೆಗಳಲಿ |
ಓವೆನುತ ಹೊಯ್ಯಲಿಕೆ ನಿನಗೆಯು
ನಾವು ನುಡಿದೆವು ಶಾಂತನಾಗ್ಯ
ಭಾವ ವಲ್ಲನೆ ಮಿಾಳಿ ಹಾಯ್ದಾನಮ್ಮ ತಾಣವನು || ೨೫

ನೀನು ಕೆಡಿಸಿದೆ ಯಿದಕೆ ಶಾಂತನು
ನೀನದಹುದೈ ಯೆನಲು ಗಂಗಾ
ಮಾನಿನಿಯು ಬಿನ್ನೈಸಿ ಯನಗೇನೆಂಬದಭಿಧಾನ |
ನೀನು ಪಂಕಜನಾಭನ ಮಹಾ
ಮಾನಪದಗಳ ಜನಿತೆ ನಿನ್ನ
ಲ್ಲೇನು ತಾನಪರಾಧವಿಲ್ಲವು ದೇವಿ ಕೇಳೆಂದ || ೨೬

ನಿನ್ನ ವಸ್ತ್ರವು ತಾನೆ ಸಡಲಿತು
 ಬೆನ್ನಲೇ ಸಂವರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರಿ
 ನಿನ್ನಲೇನಪರಾಧ ಶಾಪಕೆ ತಾಯೆ ಹೇಚೆಂದ |
 ನಿನ್ನ ಪತಿಯನು ನೀನು ನಿನ್ನಯ
 ಮುನ್ನಿನಂಗದಲ್ಪೆಯು ವೆಂದನು
 ಮನ್ನಣೆಯಲವರಿವರಿಗೆ ತಾ ಕಮಲಸಂಭವನು ||

೩೧

ವರಃಣನು ಶಂತನುವಾಗಿ ಜನಿಸುವಿಕೆ.

ಎನಲು ಶಂತನುವಾಪ್ರತೀಪನ
 ತನಯನಾದನು ಜನಪ ಕೇಳಿಂ
 ದನಿತುವನು ವಸುಗಳಿಗೆ ನಾರದ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದನು |
 ಜನಪ ಕೇಳೈ ಬಲಿಕ ವಸುಗಳು
 ಮನದಿ ಹರುಷಿಸಿ ಯಿಚ್ಛಿದು ಗಂಗೆಗೆ
 ಮನದ ದುಗುಡವೆ ಹೇಳಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದರು ಬಲಿಕ || ೩೨
 ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೊಡನೆಯೇ ಕೊಲ್ಲಿದು ಗಂಗೆಯನ್ನು ಬೇಡುವಿಕೆ.
 ತಾವು ಜನಿಸುವೆವೆ ಮಿಮ್ತಲಿ
 ನೀವು ನಮ್ಮನು ಕೊಲುವುದಾಕ್ಷಣ
 ದೇವಿ ಯೆಂದರೆ ಹರ ಹರಾಯಿದನಾರು ಮಾಡುವರು |
 ನೀವು ಹೇಳಿದೊಡಾವು ಮಾಡಲಿ
 ಕಾವಪಾತಕ ಶಿಶುವಿನಾಶವು
 ನೋವುದೆಮ್ಮ ಪ್ಪಕದೊಳೊಬ್ಬನ ಕೊಲ್ಲದುಱುವುದು || ೩೩
 ಮಾತೆ ಭೂಮಿಯೊಳಂಟುಶತಕವ
 ನಾತ ಬದುಕುವ ತೀವ್ರಪೌರುಷ
 ದಾತ ತಾ ಕೈವಲ್ಯನಾಥನ ಮನಕೆ ಬಹನಾತ |
 ಆತ ನಿಮಗಿಹನೆನಲು ಹರಿಸದ
 ಚಾತೆಯಂಗೀಕರಿಸಿ ಯಿರಲಿ
 ಕ್ಕಾತ ಬಂದನು ಬೇಂಟೆಯಾಡುತ ಶಾಂತಭೂಪಾಲ || ೩೪

ಶಂತನುವಿಗೆ ಗಂಗಾದರ್ಶನ

ಬಂದು ಗಂಗಾತೀರದಲು ತಾ
ನಿಂದಿರಲು ಸುರನದಿಯು ಮೆಲ್ಲನೆ
ಬಂದಳಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಕಂಡನು ಶಾಂತ ಹರುಷದಲಿ |
ಬಂದಯುವತಿಯ ಸೆತಿಗ ಹಿಡಿದನು
ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ನಡೆ ಯೆನಲು ಸುರನದಿ
ಯೆಂದಳನಗೊಂದಿಹುದು ಭಾಷೆಯು ಸಲಿಸುವೊಡೆ ಬಹೆನು || ೩೫

ಎಂದು ಸಲಿಸುವೊಡರಿದು ನಿಮಗಹು
ದೊಡೊಡೇನೇನೆಂದು ಕೇಳಲಿ
ಕಂಡಳೀ ಸತಿ ಶಾಂತರಾಜಗೆ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ |
ಇಂದು ನನ್ನ ನದಾರು ನೀ ಹೇ
ಚೆಂದು ಕೇಳಲು ಬೇಡ ನಮ್ಮಯ
ಚಂದವನು ನೀ ನೆನಿಸತಾಗದಿದನುಜಿ ಮಾಡದಿರಿ ¹ || ೩೬

ಎಂದು ತನಗಾಜೆ ಯನು ಕೊಡುವಿರಿ
ಯೆಂದು ನೀವಿದ ಮರೆವಿರಾಗಲೆ
ಯಂದು ನಿಮ್ಮನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದನೆನದೆನಲು ಕೈಕೊಂಡ |

ಅದನ್ನೊಪ್ಪಿ ವಿವಾಹವಾಗುವಿಕೆ.

ತಂದನಾಕೆಯ ತನ್ನ ಮಂದಿರ
ಕಂದು ವೇದೋಕ್ತ ದಲಿ ಗಂಗೆಯ
ನಂದು ಶಂತನು ಮದುವೆಯಾದನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೩೭

ಆದಿನಂಮೊದಲಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ
ಬಾಧಿಸುವಳಾಗಿತ್ತು ಹುಟ್ಟಿದ
ಯಾದಿಕಾಲದ ವಸುಗಳೇನು ಕೊಲುತ ಬರುತಿರಲು |

1 ನೋಡಿ ಮನಮುಖಗಿ, ಗ. ಘ.

ಮೇದಿನಿಗೆ ಕೌತುಕವ ಬೀಡುತ
ಸಾಧಿಸಿದಳ್ಳ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯ
ನಾದಯಾಂಬುಧಿ ಶಾಂತ ಕಂಡನು ಶಿಶುವನೆಂಟಿದ || ೩೮

ಅದನು ಕೊಲ್ಲಿಸಬಾರದಾನೀ
ಸುದತಿಯಿಂದಾಕೊಲದೆ ಹೇಳುವೆ
ಹದನ ಕಂಡನು ಶಾಂತಭೂಪನು ಬಂದು ಗಂಗೆಯನು |

ಈ ಶಿಶುವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡವೆಂದು ಶತನುವಚನ.

ಸುದತಿ ನೀನಾರೀಸುಮಕ್ಕಳ
ನೊಡೆದು ನೂಕಿದೆ ಜಲಧಿಮಧ್ಯದಿ
ಹದನು ತಾನೇನಿಗಿಂತ ಯಿನ್ನೀ ಮಗನ ಕೊಲ್ಲದಿರು || ೩೯

ಎಂದು ಜಹಿಯಲು ನೃಪನು ನಾರಿಯು
ಕಂದನನು ತಾ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನ
ದಂದು ಹುಟ್ಟಿದರಾಮೊಹಾರ್ತದ ಸಮಯಮಧ್ಯದಲಿ |
ಇಂದುಕುಲಗುರು ವೊಬ್ಬ ಮತ್ತಾ
ಗಂದು ದ್ರೌಪದಿಜನಕ ಗೌತಮ
ರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಕೃಪ ಕೃಪಿ ಭೀಷ್ಮ ಸಂಗಡಲು || ೪೦

ಈಶರದ್ವಾನುವಿನ ವೀರ್ಯವೆ
ನಾಶರಸ್ತಂಬದಲದಿಬ್ಬರ
ನಾಶರತ್ನಾಲದಲು ಕಂಡನು ಕೃಪನ ಕೃಪಿಸಹಿತ |
ಅಶಿಶುಗಳಬ್ಬರನು ತಂದಪ
ನೀಶಿಶುಗಳಹುದೆನುತ ಶಾಂತಮ
ಹೀಶ ಸಲೆ ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟನವರಿಗೆ ಹೆಸರ ಕೃಪಾಕೃಪಯು || ೪೧

ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಗಂಗೆಯ
ನಂದನನ ಕೊಲಲಿಸದಿರಲಿ
ಕೃಂದು ಕೋಪಿಸಿ ಗಂಗೆ ಹೋದಳು ಮಗನನೊಡಗೊಂಡು |

ಅಂದು ಸುರಗುರುವಿಂದಲೋದಿಸಿ

ಕಂದನನು ಜಮದಗ್ನಿ ರಾಮನ

ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಪರುತವಿಸಿ ಶಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ ಕೆಲಸಿದಳು ||

೪೩

ಬಟಕ ಯಿನ್ನೂ ಅಬುದಕಾತನ

ನೊಲಿದು ಗಂಗಾನದಿಗೆ ತಂದಳು

ಕೆಲವುದಿನಕಾಶಾಂತ ಬಂದನು ಬೇಂಟೆನೆವದಿಂದ |

ಗಂಗೆಯ ಭೀಷ್ಮನನ್ನು ಶಂತನುವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಿಕೆ

ಬಳಲಿ ಗಂಗಾಜಲವೆನಿಸುತ

ಜಲವೆ ಕಾಣದೆ ಶಾಂತಭೂಭುಜ

ಬಟಕ ಕಂಡನು ಭೀಷ್ಮದೇವನ ಬಾಹುವಿಕ್ರಮವೆ ||

೪೪

ಸುರನದಿಯು ಶಸ್ತ್ರದಲಿ ಕಟ್ಟೆಯೆ

ಮರಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನಡೆಸುತಿದಳು

ತರಳನಿವನಾರನುತಲಿರಲಿಕೆ ಗಂಗೆ ನಡೆತಂದು |

ಅರಸ ನಿನ್ನಯ ಪುತ್ರನೀತನು

ಪರಶುರಾಮನ ಶಿಷ್ಯ ನಿಮ್ಮಯ

ಪುರಕದೀತನನೊಯ್ದುದೆಂದಳು ಗಂಗೆ ವಿನಯದಲಿ ||

೪೫

ಮಗನ ಕೊಟ್ಟಳು ಬಟಕ ಶಾಂತಂ

ಗಘಹರನ ನೆನೆಯುತ್ತ ಶಾಂತನು

ಜಾಗದ ಭೂಸುರತತಿಗೆ ದಾನವ ಬಿತ್ತಿ ಪೂಜಿಸುತ |

ಮಗನ ಕೈಯ್ಯಲಿ ಕೊಂಡು ಗಂಗೆಯ

ನಗುತಲೇ ಬೀಚ್ಚೊಂಡು ಮಂಗಳ

ನಿಗಮಘೋಷದಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವೆ ||

೪೬

ಬಂದು ಭೀಷ್ಮನು ಕೃಪನು ಕೃಪಿಗಳ

ನೊಂದು ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಿಯೆ

ತಂದೆ ಸಾಕಿದ ಶಾಂತ ಮೂವರನರಸ ಕೇಳಂದ |

ಹಿಂದೆ ನೂಲುಬಿದ್ದಲಿ ಶಂತನು
ಮಂದಿರದಿ ತಾ ಗಂಗೆ ಯಿದಳು
ಕಂದ ಭೀಷ್ಮನ ಹೆತ್ತು ಹೋದಳು ತನ್ನ ಮಂದಿರಕೆ || ೪೬

ಬಲಿಕ ಯಿನ್ನೂ ಅಬುದಕಾತನ
ಕಳುಹಿದಳು ಶಾಂತಂಗದೇಂಬೀ
ಮೊಳಕಥೆಯ ತಾ ಹೇಲ್ವ ಕೇಳ್ವರ ದೇವನನವರತ |
ಬಲಿದು ರಕ್ಷಿಸನವರಿಗಿಹಪರ
ನೆಲೆಗಳಲಿ ವರಶುಭವನೀಯಲಿ
ಬಲಿಕ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನು ಮನಮುಟ್ಟಿ || ೪೭

ಕರುಣಿಸಿದ ಶಶಿವಂಶಕಿಷಪರ
ವೆರಡದ್ವಾಪರದೊಳಗೆ ತನ್ನನು
ನಿರುತ ನೆನೆವರ ಕಾವನಾಮುರಮುಢನ ದೆಸೆಯಿಂದ |
ದುರಿತಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣನೆಂದೇ
ಹರಿಯನಜಿತಗೆ ಹೊದ ವಾಗಳು
ಮರಸ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ || ೪೮

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಪ ದಿ ಮೂ ರ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಸತ್ಯವತಿ ಜನಿಸಿದಳು ಶಾಂತಗೆ
ಚಿತ್ತವಲ್ಲಭೆಯಾಗಿ ಮೊದಲಲಿ
ಹೆತ್ತಳು ಶ್ರೀವರನ ವೇದವ್ಯಾಸರೂಪಿನಲಿ ||

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ದ್ರೀ
ಪಾಲ ಸೋಬಗಿನ ಮೇಗಳಾತ್ಮನ
ಮೇಲುನೋಟದಲಿನ್ನು ಹುಟ್ಟುವ ನೃಪರ ಸಡಗರವ |
ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಜನಿಸಿ ಮಂಗಳ
ಲೀಲೆಯಲಿ ಹರಿಯೊಡನೆ ಯಾಡುವ
ಖೇಳಮೇಳದ ಪರಿಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೧

ಚಂದ್ರವಂಶದವರ ಮಹಿಮೆ.

ಕಾಲವವರಲಿ ಕೈಯ್ಯನಿಕ್ಕದು
ಮೇಲೆ ಕಯ್ಯಿಕ್ಕುವರ ಕಾಣನು
ಕೇಳು ನಿಮ್ಮಯ ಪೂವೆ-ಪುರುಷರ ಜನನಮನ್ನತಿಯ |
ಬೀಜುಕೊಂಡಳು ಗಂಗೆ ಶಾಂತನ
ಮೇಲೆ ತಾನಿನ್ನೂ ಉವತ್ತರ
ಕಾಲ ಸವೆಯಲು ಬಚ್ಚಕ ಸುತನನು ಕೊಟ್ಟು ವಹಿಲದಲಿ || ೨

ಶಾಪ ಹಿಂಗಿತು ಸುರನದಿಗೆ ಬಚ್ಚ
ಕಾಪರಾಕ್ರಮಿ ಭೀಷ್ಮ ಶಂತನು
ಭೂಪತಿಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಬೆಳಗಿದನಖಿಳದಿಕ್ತ ಟವ |

ಉಪರಿಚರವಸುವಿಗೆ ಪುತ್ರ ಮತ್ತು ಪುತ್ರಿಯ ಜನನ.

ಭೂಪ ಕೇಳೈ ಯುಪರಿಚರವಸು
ಟೋಪದಲಿ ವಾರಿಧಿಯಲಾಡುತ
ಲಾ ಪುರಂದರಲೋಕವನಿತೆಯ ಕಂಡು ಮನಸಿಜನ || ೩

ಬಾಣದಲಿ ಬಸವಚೆಯೆ ಬಿದ್ದುದು
ಕ್ಷೋಣಿಯಲಿ ರೇತಸ್ಸು ಬಚ್ಚಕದ
ಕಾಣುತಲಿ ತನ್ನಾತ್ಮ ಪತ್ನಿಗದೈಯ್ದ ಬೇಕೆನುತ |
ಮಾಣದಾ ಪಾಂಚಾಲನೊಂದಹ

ಗೋಣಿನಲಿ ತಾ ಕಮಲದೆಲೆಯೊಳು

ಹೋಣಿಸತೆ ಯದ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದೊಡದನು ಬಿರುಗಾಳಿ || ೪

ದಾಣರಾಜನು ಮೀನನ್ನು ತಂದು ಕಡಿಯಲು ಮಕ್ಕಳು ಸಿಕ್ಕುವಿಕೆ.

ಹೊಡೆಯಲಾಗದು ಕೆಡೆದು ಯಮುನೆಯ

ತಡಿಯ ಬಳಿಯಲಿ ಮೀನು ನುಂಗಿತ

ದೊಡೆಯಲೆದು ತಾನೊಬ್ಬ ಬಂದನು ಬೇಂಟೆಯಾಡುತ್ತಲು ^೧ |

ಹಿಡಿದು ತನ್ನಾಲಯಕ್ಕೆ ತಂದಾ

ಮಡದಿಗೀಯಲು ಬಚ್ಚಿಕೆ ತಾನದ

ಕಡಿಯಲಿಕೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಬ್ಬರ ಕಂಡು ಬಿಜಗಾಗಿ || ೫

ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಅರಸಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಂಗೂಸನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ.

ಮೊಡದಿ ತನ್ನಯ ಪತಿಗೆ ತೋಪಲು

ನಡುನಡುಗಿ ಯಾವರಕುಮಾರನ

ಪೊಡವಿಪತಿಗವಸೀಯೆ ಯವನು ವಿರಾಟಪತಿಯಾಗೆ |

ಮೊಡದಿ ಯಾತನ ಮನೆಯಲಿರಲಿಕೆ

ಪೊಡವಿಪತಿ ಕೇಳಾಗಲಾಯಿತ

ದಡಿಗಡಿಗೆ ಧನಧಾನ್ಯದಾಗಮ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೬

ಮುನ್ನು ತಾ ದೇವಾಂಗನಾವಧು

ಭಿನ್ನು ವಿಲ್ಲದೆ ಹರಿಯ ಭಜಿಸಿದ

ಚೆನ್ನೆ ಗಾಯಿತು ಶಾಪ ನಾರದದೇವತುಷ್ಪಿಯಿಂದ |

ತನ್ನ ತಾ ಪುಣ್ಯಗಳಿಕೆ ಹೀನರ

ಕನ್ನೆ ತನದಲಿ ಸತ್ಯವತಿ ಯೆಂ

ದೆನ್ನು ಶಾಪದಲಿರಲು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಮಪುರುಷನಲಿ || ೭

1 ಹಿಡಿದನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ, ಕ. ಖ.

ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ,ದು ಯೆಂದಾ
ಕನ್ನೆ ಯನು ಪರುಠವಿಸೆ ಸೂತನ
ಕನ್ನಿ ಕೆಯು ತಾನಾಗಿ ಜನಿಸಿದಳರಸ ಕೇಳಂದ |
ಕನ್ನಿ ಕೆಯ ಹೆಸರಾಯ್ತು ಲೋಕಕೆ
ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಿನಿ
ಯಿನ್ನು ಕೇಳೈ ರಾಯ ವೃತ್ತರಕಥೆಯ ನೀನೆಂದ ||

v

ಆಕನ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾಶರರಿಂದ ವ್ಯಾಸೋತ್ಪತ್ತಿ.
ಆಕ ಕೃಷ್ಣಾ ತೀರದಲು ಪಿತ್ರ
ವಾಕುಮಾತ್ರದಿ ನಾವೆಯಿಕ್ಕಿದ
ಳಾಕುಮಾರಿಯ ನಾವೆಯೇಜಿದನಾಪರಾಶರನು |
ನೂಕು ನಾವೆಯನಾತಟಾಕಕೆ
ನೂಕೆನಲು ನೂಕಲಿಕೆ ಮುನಿಪತಿ
ಯಾಕುಮಾರಿಯ ಕಂಡು ಸೂತನು ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಿನಿಯ ||

F

ಸೂತು ಹಿಡಿಯಲಿಕೆಂದಳಾವಧು
ವಾತಪೋನಿಷ್ಠಂಗೆ ನಮ್ಮನು
ವಾ ತಟದೊಳಹ ಜನರು ಕಾಣುವರೆಂದಳಾವನಿತೆ |
ಈತ್ವರಿತವೇಕೆನಲು ಮುನಿಪತಿ
ಯಾತತುಕ್ಷಣ ಮಂಜ ಸೃಜಿಸಿಯೆ
ಕಾಂತೆಯನು ರಮಿಸಲೈ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಹೃವಂದಿತನು ||

೧೦

ಇಚ್ಛಿದನಂತರ್ಧಾನದಿಂದವೆ
ನಳಿನಲೋಚನ ವ್ಯಾಸರೂಪಿಂ
ದಿಳಿಗೆ ವೇದಾರ್ಥವನು ತೋಪಲಿಕೆಂದು ನಡೆತಂದ |
ಬಲಿದು ಮಿಂದನು ಸತ್ಯವತಿಯಳ
ಹಲವು ತಪಸಿನ ಫಲವದಾಕೆಗೆ
ಜಲರುಹೋದರನೆಂದುಮುಖಿಯದೆ ಸತ್ಯವತಿಸುತನ ||

೧೧

ನೆಲೆಯನಣಿಯದೆ ವ್ಯಾಸನೆಂಬರ
 ದಿಳಿಯ ಮನುಜರ ಪಾಪರಾಶಿಯ
 ಬಳಗಕಿದ ಕೋ ತಾನು ¹ ಸಾಧನ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ |
 ಭಟಕ ಕೃಪೆಯಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧವ
 ಕಳದು ಯೋಜನಗಂಧಿ ಮಾಡಿದ
 ಜಲರುಹಾಕ್ಷನು ನಳನವದನೆಗದೆಂದನೊಂದುವನು ||

೧೦

ನೀವು ಜನನಿಗಳನಗದೆಂಬುದು
 ದೇವಿ ಕೇಳು ಸತ್ಯವತಿಯೆಂ
 ದಾವಿಭುವು ಬೇಡಿದನು ತಾ ಸಲೆ ವಿನಯಪರನಾಗಿ |
 ಭೂಮಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈಸು ನಿಮ್ಮಯ
 ಭೂಮಿಪರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ಕಾಮಿನೀಶನು ಮೂಲವಾದನು ರಾಯ ಕೇಳಂದ ||

೧೧

ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ನಿಮ್ಮಯ
 ಟೋಪವನು ತಾನೇನನುಸುರುವೆ
 ನಾ ಪುರಂದರಮುಖ್ಯನಾಕಜಜಾಲವೆಣೆಯಲ್ಲ |
 ಭೂಪ ಕೇಳು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ವಸು
 ರೂಪುಗರ್ಭವು ವಿನಾ ಬಸುಱಲಿ
 ವ್ಯಾಪಿಸಲು ಜನಿಸಿದರು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಾಕ್ಷಣಕ ² ||

೧೪

ಬಚಕ ಮತ್ಸ್ಯದ ಬಸುಱುದಿಸಿದ
 ನಳನಲೋಚನ ಮತ್ಸ್ಯಗಂಧಿನಿ
 ಬಳವುತಿರಲಿಕೆ ಸಂಗವಾಯ್ತು ಪರಾಶರವ್ರತಿಗೆ |
 ನಳನನಾಭನು ಜನಿಸಿ ಯಾಕೆಯು
 ಹಳಯ ಶಾಪವೆ ತಿಳಿದು ಶಾಪವೆ
 ನಿಳಯಬಡಿದನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ||

೧೫

¹ ನರಕ, ಖ. ² ವ್ಯಾಪಿಸಿತು ಜನಿಸಿದುದು ವಿಘನವು ಮತ್ಸ್ಯಜಠರದಲಿ, ಚ.

ನಳನನಾಭನ ಕೃಪೆಯನಾಕ್ಷಣ
ತಳಯಲಾಯಿತು ಮೆತ್ಸ್ಯಗಂಧಿಗೆ
ಬಟಕಲಾಕೆಯ ವರಸುಗಂಧಿಯ ಮಾಡಿದನು ಮುನಿಸಿ |
ಇಳಯೊಳಾಕೆಯ ದೇಹಯೋಜನ
ವಳಯಪರಿಯಂತರ ಸುಗಂಧದ
ಬಳಗವಾಯಿತು ವ್ಯಾಸನಾಜ್ಞೆಯ ಕೃಪೆಯ ಭಾರದಲಿ || ೧೩

ಬಟಕ ಯೋಜನಗಂಧಿಯಲ್ಲಿಂ
ದಿಳಿದನಭ್ರಾತೃಮನುರುಪಿಂ
ಗಳಜಟಾಪರಿಬದ್ಧವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯ |
ಬಲಿದು ಕಮಲದಳಾಯತಾಕ್ಷಕ
ನಿಳಿದು ಸತ್ಯವತೀಸುತನು ಮುನಿ
ತಿಲಕನಾದನದಾಕೆ ಮಾಡಿದ ಸುಕೃತಫಲದಿಂದ || ೧೪

ಆಗ ಶಂತನುವಿಗೆ ಸತ್ಯವತಿಯ ದರ್ಶನ

ನೆನೆ ವಿಪತ್ತಿನೊಳಂದು ತಾಯನು
ತನುಜ ಬೀಡೊಡ್ಡನು ಪರಾಶರ
ಮುನಿಸಿ ಕನ್ಯಾತ್ವವನು ಪ್ರಸವಪಿ ಕೊಟ್ಟನಾಸತಿಗೆ ¹
ವಿನೂತಕೃಷ್ಣಾ ² ತೀರದಲು ಮೊ
ನಿನಿಯ ಕಂಡನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ
ಜನಪ ಶಂತನು ಮರುಳುಗೊಂಡನು ಮದನನೆಸುಗಿಯಲಿ ³ || ೧೫

ಆಕುಮಾರಿಯ ರೂಪಿನೇಚ್ಛೆಗೆ
ಲೋಕದಲ್ಲೆಣೆಯಿಲ್ಲ ಮಿಕ್ಕಿನ
ಕಾಕುಯುವತಿಯರೇಕೆ ಭಾಮಿನಿ ಸತ್ಯವತಿಯಿರಲು |

¹ ಮುನಿಪುನಃ ಕನ್ಯಾತ್ವವನು ಕರುಣಿಸಿದನಾಸತಿಗೆ, ಚ.

² ಯಮುನಾ, ಚ. ³ ಶರಹತಿಗೆ, ಕ. ಖ. ಗ.

ಅಕುರುಕ್ಷಿತಿಗಧಿಪ ತಾ ಕಂ

ಡಾಕೆಯನು ಕೈವಿಡಿದು ಕರೆಯುತಿರ

ಲಾ ಕುವರಿಯಾದರಿಸದಿದ್ದಳು ನಾವೆಯೊಳಗಂದು || ೧೯

ಎನ್ನ ತಾ ಬಂದೊಬ್ಬ ಮುನಿಸತಿ

ಕನ್ನೆ ತನವನು ಕಡಿಸಿ ಯೆನ್ನನು

ಭಿನ್ನ ಮಾಡಿದನೆಂದು ತನ್ನಯ ಮನದೊಳಗೆ ನೆನೆದು |

ಇನ್ನು ತಾನೀಜನಸಸಂಗವೆ

ಮೆನ್ನಿ ಸಿದರೇನದುದೊ ಯೆನುತಲಿ

ಕನ್ನೆ ತಾ ಬೆಳಗಾಗಿ ಧರ್ಮವ ನೆನೆವಳ್ಳು ಮನದೊ || ೨೦

ಜನಕ ಜನನಿಯು ಕೂರ್ತು ಕೊಟ್ಟರೆ

ಯೆನಗೆ ವೆಲ್ಲಭನಾಗುವೆನ್ನಯ

ಮನಕೆ ಬಂದುದನ್ನೆದಲಾಗದದೆನುತಲಾತರಳ |

ವಿನುತಗಂಗಾತೀರದೆಯಲಿ

ವನದ ಮಧ್ಯದಿಲಿರಲು ಮೂಸಿನಿ

ಮನವ ಸಂವರಿಸಿರಲು ಬಂದನು ಶಾಂತಧೂಭುಜನು || ೨೧

ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿಘಟಾಕದಂಬವು

ನೂಕಿ ನುಗ್ಗುವ ಪಾಯಿದಳು ದದಿ

ನಾಕುಕೋಟಿಗಳಧಿಕ ಕುದುರೆಗಳಂಟುಕೋಟಿಗಳು |

ಜೋಕೆಯಲಿ ರಥವಾಣುಕೋಟಿಯ

ಲಾಕೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಭೂಪತಿ

ವ್ಯಾಕುಲಾಂತಕರಣನಾದನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೨೨

ಪರಿಮೇದ ಪಥವಿಡಿದು ಬಂದಿ

ತರಳಯನು ಕಂಡಾರು ನೀನೊ

ದರಸ ಬೆಸಗೊಳುತೆಸುವ ಕಾಮನ ಶರಕೆ ಮೈಯ್ಯೊಡ್ಡಿ |

ಅರಮನೆಗೆ ನಡೆಯನಲು ತಂದೆಯು
ಪರಮವಚನವಲಂಘ್ಯವೆನೆ ಕಾ
ತರಿಸಿ ಭಗ್ನ ಮನೋರಥನು ಮರಳಿದನು ಮಂದಿರಕೆ || ೮೩

ಸತ್ಯವತಿಯು ಒಪ್ಪದಿರಲು ಚಿಂತೆಯಿಂದಿರುವಿಕೆ.

ವಿರಹತಾಪದ ಬೇಗೆ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರನ ಮುಸುಕಿತು ಬಹಿಯು ದೃಷ್ಟಿಯಿ
ನರಸ ಬಣಿ ಸಲಹಿಯೆನೆಂಟೊಂಬತ್ತಿಲಿ ಪರಿಯ |
ಮರಣವಿನ್ನೇನೆಂಬ ಜನದ
ಬರದ ಗುಜಗುಜನಖಿದು ಯಮುನಾ
ವರನದೀತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಭೀಷ್ಮ ವಹಿಲದಲಿ || ೮೪

ಕರೆಯಿಸಿದ ಧೀವರನ ನಯ್ಯಂ
ಗರಸಿ ಯಾಗಲು ಬೇಕು ಕೊಡಿ ಯೆನೆ
ಯರಸಿಯಾದೊಡೆ ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳು ರಾಜ್ಯವಾಳುವೊಡೆ |
ಅಖಿದು ಸಲಿಸುವೊಡಿದನು ತನ್ನಯ
ವರಕುಮಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತಿದ
ನಿರುತ ಮೊಡುವುದಾದರಾಕೆಯು ನಿನಗೆ ತಾಯಹಳು || ೮೫

ಆದೊಡಲಿಂ ಮೇಲೆ ನಾರಿಯ
ರಾದವರು ಭಾಗೀರಥಿಯ ಸರಿ
ಮೇದಿಸಿಯು ಸಲಿಸುವೆನು ನಿನ್ನಯ ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ |
ಈದಿವಿಜರೀ *ಮುಖ್ಯಮುನಿಜನ
ರಾದಿಯಾಗದಕಿನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯು *
ಮೇದಿಸಿಯು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗದನಲು ಕೈಕೊಂಡ || ೮೬

* ಹರಿಹರಖ್ಯಾತದೇವರು ಸಾಕ್ಷಿಕಳೇ, * ಬಿಳಿ

ಬೃಷಕ ದಾಶನು ಸತ್ಯವತಿಯಳ
 ನೊಲಿದಲಂಕೃತಿ ಮಾಡಿ ಗಂಗಾ
 ಜಲತಟಾಕದಿ ತಂದು ಶಂತನುರಾಜಮಂದಿರಕೆ |
 ಲಲನೆಯನು ಮೊಂಗಲ್ಯವಿಭವದ
 ಬಳಗದಲಿ ಶುಭರಭಸದಿಂದವೆ
 ಯಿಳಸುರರ ವರಮಂತ್ರಘೋಷದಿ ತಂದನಾಭೀಷ್ಟ || ೮೩

ಸತ್ಯವತಿಯನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಭೀಷ್ಮನು ವಿವಾಹ ಮಾಡುವಿಕೆ
 ತರಿಸಿದನು ದಂಡಿಗೆಯಲಾಕೆಯ
 ಪರಮವಿಭವದಲಂದು ದಾಶನ¹
 ವರಸುತೆಯ ಶಂತನುಗೆ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದನು ಭೀಷ್ಮ |
 ಉರವಣಿಸಿ ಮಗನುತಿದ ಭಾಷೆಯ
 ನರಸ ಕೇಳಿಯೆ ಭೀಷ್ಮದೇವಗೆ
 ವರವಸ್ತಿತನು ಮರಣವದು ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆ ಹೋಗಿಂದ || ೮೪
 ಎಂದು ಯೋಜನಗಂಧಿಸಹಿತಾ
 ಯಿಂದುಕುಲಸಂಭವನು ಶಂತನು
 ಮಮ ಗಮಿಸಿವನರಸ ಹಸ್ತಿನಪುರಗೆ ವಹಿಲದಲಿ |
 ಬಂದು ಭೂಸುರತತಿಯ ದಕ್ಷಿಣೆ
 ಯಿಂದ ದಣಿಸಿಯೆ ಭೀಷ್ಮದೇವನ
 ತಂದೆ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಭವನವ ವರಮುಹೂರ್ತದಲಿ || ೮೫

ಹೊಕ್ಕು ಸುಮುಹೂರ್ತದಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳ
 ರಕ್ಷಿಸುತ ನೃಪನೀತಿಯಿಂದವೆ
 ತಕ್ಕ ರನು ಪಾಲಿಸುತ ಶಂತನು ಕೆಲವುದಿನ ಸವೆಯೆ |
 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನವಾಯ್ತು ವರಸತಿ
 ಯೊಕ್ಕ ತನದಲು ಶಾಂತಪತ್ನಿಗೆ
 ನಿಷ್ಕಳಂಕದ ಗರ್ಭವಾಯಿತು ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರದ || ೯೦

ಶಂತನುವಿಗೆ ಚಿತ್ರಾಂಗದವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯಜನನ.

ಅಯನದೇವರು ಜನಿಸಿದರು ತಾ
ವೆಯನದಲಿ ಯನಳಾಗಿ ಯಿಬ್ಬರು
ನಯದಲವತರಿಸಿದರು ದಕ್ಷಿಣದುತ್ತರಾಯಣದ |
ನಿರುತಕಾಲಂಗಳಲಿ ಹುಟ್ಟಲು
ನಿರುತವಾಯಿತು ಧರ್ಮವಾಗ ಜ
ಯರಮಣಿಯಗುಫತ್ಪಾಪವಾಯಿತು ಭೂಸ ಕೇಳೆಂದ || ೩೧

ಬಟಕ ಯೋಜನಗಂಧಿಪುತ್ರರು
ಬಳವೃತಿದ್ವರು ಸೂರ್ಯತೇಜದ
ವೊಲು ಕುಮಾರರು ಭೀಷ್ಮನನುಜರು ಹಿಮಕುಲಾನ್ವಯರು |
ಲಲಿತಮಂಗಳಜಾತಕರ್ಮವೆ
ಬಳದು ಚಿತ್ರಾಂಗದನುಕುರುಕುಲ
ತಿಲಕನಾದ ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯನು ನಾಮಕರಣದಲಿ || ೩೨

ಇರಲಿರಲು ಶಾಂತಾವನೀಸತಿ
ಸುರರೊಳಗೆ ಬೆಳಸಿದನು ಬಟಕೀ
ಧರಣಿಯೊಡೆತನವಾಯ್ತು ಚಿತ್ರಾಂಗದಕುಮಾರಂಗೆ |

ಚಿತ್ರಾಂಗದನು ವೃತನಾಗಲು ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯನ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನ
ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕೆಲವು ಕಾಲಾಂ
ತರದೊಳಾತನು ಕಾದಿ ಗಂಧ
ವರೊಳು ಮಡಿದನು ಪಟ್ಟವಾಯ್ತು ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯಂಗೆ || ೩೩

ರಾಯ ಕೇಳೈ ಸಕಳರಾಜ್ಯ
ಶ್ರೀಯನಾತಂಗೆತ್ತು ಭೀಷ್ಮನು
ತಾಯ ಚಿತ್ತವೆ ಪಡೆದು ಮುಚ್ಚಿಸಿದನು ಜಗತ್ಪ್ರಯವೆ |

ರಾಯಕುವರನ ಮದುವೆಗಟುಜದ

ಳಾಯತಾಕ್ಷಿಯರನು ವಿಚಾರಿಸಿ

ಹಾಯ್ದ ನಾ ದೃಢದೃಢನೆನೊಂದು ವಿವಾಹಮಂಟಪಕ್ಕೆ ||

೩೪

ವಿಚಿತ್ರಪೀರ್ಯನ ವಿವಾಹ.

ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಾಕ್ಷತ್ರವರ್ಗವೆ

ಚಲ್ಲಬಡಿದು ವಿವಾಹಕಾಲೆಯ

ಚೆಲೆ ಗಂಗಳ ಕಮಲಮುಖಿಯರ ಮೂವರನು ಹಿಡಿದ |

ಫಲ್ಲಣೆಯ ಪಟುಭಟರ ಫಲ್ಲಿನಿ

ಮಲ್ಲಭೀಷ್ಮನು ಪುರಕ್ಕೆ ತಂದವ

ರೆಲ್ಲರನು ತಮ್ಮೆಂಗೆ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಲನುಗೈದ ||

೩೫

ಆಕಮಲಲೋಚನೆಯರೊಳು ಮೊದ

ಲಾಕೆ ಭೀಷ್ಮನೆ ಗಂಡನೆಂದೇ

ನೂಕಿ ಭಾಷೆಯ ಮಾಡಿ ಸಿಂಧಳು ಭಲದ ಬಲುಹಿನಲಿ |

ಆಕೆ ಮೂಣಲಿ ಮಿಕ್ಕವರು ಬರ

ಶೀಕುಮಾರಂಗೆಂದು ವೈದಿಕ

ಲೌಕಿಕೋತ್ಸವದಿಂದ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದನು ಭೀಷ್ಮ ||

೩೬

ಅಂಬಾಭೀಷ್ಮರ ಕಲಹ.

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸಂಜಯೆಂಬಳು

ದುರುಳ ಭೀಷ್ಮನ ಕೂಟವಲ್ಲದೆ

ಮರಣದೊಡನೆಯ ಕೂಟದೆಡೆಯಲಿ ಸಂಘ ವಿಲ್ಲೆಂದು |

ಕರೆಸಿದಳು ಭೀಷ್ಮನನು ಮುನ್ನೆನ

ಗರಸ ಸಾಲ್ವನದೆಂದು ನಮ್ಮೆಯ

ವರಜನಕ ಸಂಪ್ರತಿಯು ಮಾಡಿರೆ ನೀನು ಹಿಡಿತಂದೆ ||

೩೭

ತಂದು ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಮರಳಿ ಸಾಲ್ವನ
ದಿಂದು ತಾ ಪತಿಕರಿಸನೆನ್ನ ನು
ತಂದು ತಾ ಮರಳೊಬ್ಬ ಗೀವೊಡೆ ಯವರು ಕೈಕೊಳರು |
ಇಂದು ನೀ ಹಿಡಿದಾಗ ಕೆಡಿಸಿದೆ
ತಂದುದಕೆ ತಾ ನರಸನಾದೊಡ
ದಿಂದುಮುಖಿಯೊಳಾನೆ ಧನ್ಯರೊಂದೊಡಂತೆಂ ||

೩೮

ಎನ್ನ ನೆತ್ತವೊಂದಿಡುನು ವಸಿತೆಯ
ರೆನ್ನ ಮೊತೆಯ ರೂಪರೆಂಬುನ
ಸಿನ್ನ ನಾ ಪತಿಕರಿಸಲಾರದು ಯುವತಿ ಕೇಳೆಂದ |
ಮುನ್ನ ಕೇಳಿಸಿನ್ನ ನೀಗಳು
ಮುನ್ನಣೆಗೆ ಮನವಿಕ್ಕಿದೊಡೆ ಸಂ
ಪನ್ನ ನಚ್ಚುತನಾಣೆ ಕೇಳೆನೆ ಕೊನ ಕಿಡಿಯಿತಲು ||

೩೯

ಮರಳಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ ಗಂಗಾ
ವರನದಿಯ ತಡಿಗಾಗ ಭೀಷ್ಮನ
ಶಿರವನರವನದನುತ ತಪದಲ್ಲರಲು ನಾರನನು |
ಸರಸಿರುಪಸಂಭವನ ಸಭೆಯಿಂ
ಧರಣಿಗೀತದಸನಂಬೆಯಲ್ಲಿಗೆ
ವರಮುಖಿಯೆ ತಪವೇತಕೆಂದರೆ | ನುಡಿದಳಾವನಿತೆ ||

೪೦

ಪರಶುರಾಮರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೆಂದ. ಅಂಚೆಗೆ ನಾರದೋಪದೇಶ.
ಸುರನದಿಯ ಸುತನೆನ್ನ ಹಿಡಿತಂ
ವರಸನಾಗದೆ ಬಿಟ್ಟು ನವಕೀ
ವರತಪವ ನಾ ಮೊಡಿ ಭೀಷ್ಮನ ಕೊಲುನೆನೆಂದನಲು |
ಸರಸಿರುಪಮುಖಿ ಕೆಳು ಬಳಿದೇ

ಹರಿಸಲಾಗದು ಪುರುಷರಾದರ
ನಿರುತವಾದೊಡೆ ಪರಶುರಾಮಂಗಳಿಹು ಹೋಗಿಂದ || ೪೧

ಆತನೀತನ ಪರಮಗುರು ತಾ
ನಾತನಾಜೆ ಯು ಮೀತು ನಿರುತವಿ
ದಾತನನು ಸೀ ಕೊಂಡು ಬಾ ಯೆಂದಾತ ಹೇಳಿದನು |
ಆತನನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಮುಸಿವಿ
ಖ್ಯಾತರೊಡೆಯನ ಬನಕೆ ಬಂದಪ
ಳೋತು ಭಯಭಕ್ತಿಯಲಿ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ದಳು ವರತರಳ ¹ || ೪೨

ಬರಲು ದೇವರ ದೇವನಾಕೆಯ ²
ಪರಿಯ ಕೇಳಿದೊಡಾಕೆ ಹಿಂದಣ
ನಿರುತವನು ಬಿನ್ನೈಸೆ ಕರುಣಾಕರನು ಹೊಣವೆಂಟ |
ವರಶರಾಸನ ಪರಶುಸಹಿತಾ
ಪರಶುರಾಮನು ತೀರನೇಳಿಯೆ
ವರಮುಷ್ಣಿಸ್ತೋಮದಲಿ ಬಂದನು ವರಕುರುಕ್ಷಿತಿಗೆ || ೪೩

ಪರಶುರಾಮನ ಭಜಿಸಿ ಹಸ್ತಿಸ
ಪುರಕೆ ತಂದಳು ಬಿಚ್ಚಿಕೆ ಗಂಗಾ
ವರಕುಮಾರನು ಕೂಡಿ ಮಾಡಿದ ಪರಿಯ ಕೇಳುವ |

ಅಂಬೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಾ
ಎಂದು ಪರಶುರಾಮರ ಅಪ್ಪಣೆ

ಕರೆಸಿದನು ಭೀಷ್ಮನನು ನೀನೀ
ವರಸತಿಯ ಪತಿಕರಿಸು ನೀ ಪತಿ
ಕರಿಸದಿದೊಡೆ ಕಾಳಗವೆ ಪತಿಕರಿಸು ನೀನೆಂದ || ೪೪

1 ಲಲಿತಾಂಗ, ಗ.ಘ. ಭೃಗುಸುತಗೆ, ಖ. 2 ಬರವಿದೇನೆಂದಾಗಲಾಕೆಯ, ಖ.

ಸತಿಯನೊಲ್ಲೆ ನು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ
 ವ್ರತಕೆ ತಪ್ಪುವೆನಲ್ಲ ನೀನನು
 ಚಿತವ ನೆನೆದೊಡೆ ನಡೆಯಿ ಕೊಟ್ಟನು ಕಾಳಗವ ನಿಮಗೆ |
 ವ್ರತನಿಧಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲಿ ಸಂ
 ತತವದಿಪ್ಪತ್ತೊಂದುದಿನ ಭೈಗು
 ಸುತನೊಡನೆ ಕಾದಲಿಕೆ ಕೇಳಯೆ ಬಂದರೊಲವಿನಲಿ ¹ || ೪೫

ಗಂಗೆನೊದಲಾದಮಳನದಿಗಳು
 ಜಂಗಮಶ್ರೀಯಪ್ಪ ವೆಸುಗಳು
 ಹಿಂಗದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಭೀಷ್ಮಂಗೆಂದರೊಂದುವನು |
 ಮಂಗಳಾಹ್ವಯನೀತನೇ ನರ
 ಸಿಂಗನೀತನ ಕೂಡೆ ಮಲೆದರೆ
 ಯಂಗವುಚ್ಚವುದೆ ಬೇಡ ಮಗನೇ ಯೆಂದೊಡಂತೆಂದ || ೪೬

ಅಂಗವೆಡೊಡದಡಿದು ಹೋಗಲಿ
 ಹೆಂಗಸನು ಕೈಕೊಳನು ನಾನೆನ
 ಲಂಗಜಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಚ್ಚ ದಾತಗೆ ವೋಹನಾಸ್ತ್ರವನು |
 ಗಂಗೆನೊದಲಾಗಬಿಳವೆಸುಗಳು
 ಹಿಂಗಿದರು ಸನ್ನೋಹನಾಸ್ತ್ರದ
 ಲಂಗವುಣುಹಿಸೆ ಮರಳಿ ಭೀಷ್ಮನ ಪರಿಯ ಕೇಳೆಂದ || ೪೭

ಅಮೆಹಾಸನ್ನೋಹನಾಸ್ತ್ರವ
 ನೇಮಿಸಿಯೆ ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಭಾರ್ಗವ
 ರಾಮಚಂದ್ರಂಗಾಗ ಭಾಗವನ್ನದಕೆ ನಾಭಿಯನು |

ಆಗ ಯುದ್ಧವಾಗಲು ಪರಕುರಾಮರ ಪರಾಜಯ.

ಹೋಮಿಸಿದನದಜೊಳಗಣಸುರನ

¹ ಕಾದಿಪನು ವಿರಥನ ಮಾಡಿದನು ಭೀಷ್ಮ ಬ.

ಭೂಮಿಯೊಳು ಸೋತಂತೆ ಮಾಡಿದ
ರಾಮ ಭೀಷ್ಮಗೆ ವಿರಥನಾದುದ ನೇನ ಹೇಳುವೆನು || ೪೮

ಮುನ್ನ ಸುರತೆತ್ತೀಸವ್ಯಂದವು
ಹುಣು ವೆಯ ಪ್ರತಿ ಮೂಸಪೂಜೆಗೆ
ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಲೋಕ ಹೋಗಲು ದೈತ್ಯನೊಬ್ಬವನು |
ಜನ್ನ ಬಂದಪನವನು ಶೂಲಿಯು
ಚೆನ್ನೆಯನು ಕಂಡವನು ಮೋಹಿಸಿ
ಯಿನ್ನು ನಾ ಶಿವನಹೆನು ಪಾರ್ವತಿಯುವತಿಪತಿಯಹೆನು || ೪೯

ಎಂದು ಭಾರ್ಗವರಾಮಚಂದ್ರಮ
ನಂದವನು ತಾನಜಿದು ನಾಭಿಯು
ಗೊಂದಿಯುಲಿ ಹುದುಗಿದ್ ಭೌಕಡಿಯೆಂಟುಪರಿಯಂತ |
ಎಂದಿಗಾದರು ರಾಯ ಕೇಳ್ಯ
ಯಿಂದುಧರ ನಾನೆಂಬ ಜೀವರು
ನಂದಿಹೋಗುವರೈಸೆ ಯವದಿರಗಹುದೆ ಶಿವವಪದವು || ೫೦

ಬಚಕ ಭೀಷ್ಮನ ಬಾಣಕಸುರನ
ನೊಲಿದು ತಾ ಗುರಿಮಾಡಿ ಭಾರ್ಗವ
ಕುಲಶಿರೋಮುಣಿ ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಭೀಷ್ಮನುಪಟಳವ |

ನೀನೇ ಭೀಷ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪಡೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ನಡೆಯುವಿಕೆ.

ಎಲೆ ಮಹಾಸತಿ ನಮ್ಮಮಾತನು
ಬಲುವಿದಿದು ಕೈಕೊಳ್ಳೆ ನೀನಿಂ
ನೊಲಿಸಿಕೋ ಮೊಲಿದಂತೆ ಯೆಂದನು ನಗುತ ಪರಶುಧರ || ೫೧
ನುಡಿಯ ಕಡಿಸುವೆನೆಂದು ¹ ಗುರುವವ
ಗಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಸರಳಮೊನೆ ² ಯಲಿ
ಕೊಡಹಿ ಬಿಸುಟನು ಬಿಟ್ಟು ದಿಲ್ಲ ಮಹಾವ್ರತಸ್ಥಿತಿಯು |

¹ ಭಂಗಿಸಲೆಂದು, ಚ.

² ಮಳೆ, ಚ.

ಪೊಡವಿಯಲಿ ಶುಚಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯದ
ದೃಢತೆಯಲಿ ಕಲಿಭೀಷ್ಮದೇವಗೆ
ಬಿಡದೆ ನಿಲುನರ ಕಾಣೆ ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪಾಲ || ೫೮

ನುಡಿಯ ಮಿಾಣಿದ ನಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನ
ನೊಡಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೆಂದು ನಾರಿಗೆ
ನುಡಿದು ತನ್ನಾಶ್ರಮಕೆ ತಿರುಗಿದ ಪರಶುರಾಮಮುನಿ |
ಮಡದಿ ತಾ ಬಚಕಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಕೆಡೆನುಡಿದು ಬೀಚ್ಚೊಂಡು ಗದ್ದವರ
ದೆಡೆಯ ಹೊಕ್ಕುಳು ತಪಕೆ ಮುಂದಣಕಥೆಯ ಕೇಳೆಂದ || ೫೯

ಅಂಚೆಯು ಭೀಷ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಅಂಬೆ ಭೀಷ್ಮನ ಬೈದು ಕಂಬನಿ
ದುಂಬಿ ಹೋದಳು ತಪಕೆ ಒಚಕೀ
ಯಂಬಿಕೆಯನಂಬಾಲಿಕೆಯ ರಮಿಸಿದನು ನೃಪಸೂನು |
ಬೆಂಬಲಕೆ ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನಿರೆ ಚತು
ರಂಬುಧಿಯ ಮಧ್ಯದ ನೃಪಾಲಕ
ದಂಬವೀತಂಗಿದಿರೆ ಸಲಹಿದನಖಿಳಭೂತಳವ || ೬೦

ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಂಬಿಗೆ ಶಂಕರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅಲಾಪ.

ಬಚಕ ಯಂಬೆಯ ತಪಕೆ ಶಂಕರ
ನಿಳಿದು ಬಂದನು ತತ್ಸಮಾಪಕೆ
ನಳಿನಲೋಚನೆ ತಪವಿದೇಕನೆ ತಾನು ಭೀಷ್ಮನನು |

ಅಂಚೆಯು ದೇಹತ್ಯಾಗ.

ಕೊಲುವನೀ ದೇಹದಲದೆಂಬೀ
ಬಲಹ ಕರುಣಿಪುದೆಂದೊಡೆಂದನು
ಲಲನೆ ನೀನಿನ್ನೊಂದು ದೇಹವ ಧರಿಸಿ ಕೊಲ್ಲೆಂದ || ೬೧

ಎಂದು ತಿರುಗಿದ ಶೂಲಿ ಬಚ್ಚಕರ
ವಿಂದಲೋಚನಿ ತನ್ನ ದೇಹವೆ
ನಿಂದುಧರಗರ್ಭಿಸಲು ಹರಿದಪಳಂಬೆ ನದಿಯಾಗಿ |

ಮೊದಲು ಮಗಳಾಗಿ ಬಳಿಕ ಪುತ್ರನಾಗುವನೆಂದು ದ್ರುಪದಗೆ ಶಂಕರನ ವರ.

ಅಂದು ದ್ರುಪದನು ಶಿವನ ಪೂಜಿಸಿ
ಯೆಂದನೆನಗೊಬ್ಬ ಮಳಪುತ್ರನ
ನಿಂದು ಕರುಣಿಪುದೆನಲು ಕೊಟ್ಟನು ಶಿವನು ಹರುಷದಲಿ ¹ || ೫೬

ನಿನಗೆ ಮೊದಲಲಿ ಮಗಳು ಜನಿಸುವ
ಳನಿತು ಪೋಡಕವೆರುಷವಾಗಲು
ತನುಜೆ ತಾನೇ ಪುತ್ರನಹಳ್ಳ ಯೆಂದು ವರವಿತ್ತ |
ತನುಜನಾದರೆ ಸಾಕದೆಂದಾ
ಜನಪ ತಿರುಗಿದ ತನ್ನ ನಗರಕ್ಕೆ
ವಸಿತೆ ತಾ ಶ್ರೀಭೀಷ್ಮ ವಧೆಯನು ಮಾಡೆ ಜನಿಸಿದಳು || ೫೭

ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಭಿಧಾನ ದ್ರುಪದನ
ನಂದನನು ನೀ ವರಶಿಖಂಡಿಯ
ದೆಂದು ಜನಿಸುವುದೆಂದ ದೇವನು ಶ್ರೀಯುಮಾಪತಿಯು |

ಅಂಚೆಯು ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿರಲು ವಿವಾಹವನ್ನು ನಡೆಸುವಿಕೆ.

ಎಂದು ತಿರುಗಿದ ತನ್ನ ಮೋಹರ
ಕಂದು ಶಂಕರ ಬಚ್ಚಕ ದ್ರುಪದನ
ಯೆಂದುವೆದನೆಗೆ ಜನಿಸಿದಳು ತಾನಂಬೆ ಕೇಳಂದ || ೫೮

ಜನಿಸಿದಳು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹೆಣ್ಣನು
ಜನಪನಾರಿಗೆ ತೋಪದಾಕೆಗೆ
ವಿನುತಮುಂಜಿಯ ಕಟ್ಟ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದನು ದ್ರುಪದ |

¹ ಮನವುಟ್ಟು, ಜ.

ವನಿತೆಯೊಂದಿನವಾಶಿಖಂಡಿಯ

ತನುವೆ ಕಂಡಳು ಕಂಡು ಹೆಣ್ಣೆಂ

ದೇನುತ ಗಂಡನ ಪರಿಯ ಹೇಳಿಯೆ ಕಳಹಿದಳು ಪಿತಗೆ || ೫೯

ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಲು ಶಿಖಂಡಿಯ ವನಪ್ರವೇಶ.

ಕೇಳಿಯಾಕೆಯ ಜನಕ ದ್ರುಪದನ

ಮೇಲೆ ಬರಲಿಕೆ ಮಿಗೆ ಶಿಖಂಡಿಯು

ಕೇಳಿ ನಮ್ಮಿವನ ಹೋಗುವುದೆನುತ ರಾತ್ರಿಯಲಿ |

ಅಲಯವೆ ಬೀಡೊಂಡು ಗದ್ದರ

ದೊಳು ವನಕ್ಕೆ ತರಲು ತುಂಬುರು

ಬಾಳಿಕೆಯ ಕಂಡಂದು ದುಗುಡವಿದೇನು ಹೇಣ್ಣೆಂದ || ೬೦

ಹೇಳಬಾರದು ಕೇಳಬಾರದು

ಬಾಲೆಯನು ನನಗರಸಿಮಾಡಿದ

ಶೂಲಿವಾಕ್ಯವೆ ಕೇಳಿ ನಂಬಿದನೆಮ್ಮ ಪತನಂದು |

ತುಂಬುರನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪುಂಸ್ತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

ಹೇಳಿದಳು ತನ್ನಾತ್ಮಚಿಂತೆಯ

ಕೇಳಿ ತುಂಬುರು ಬಿಚಕ ತನ್ನಯ

ಲೋಲಪುರುಷತ್ವವನು ನೀಡಿದನರವನೆಂಟುದಿನ || ೬೧

ಮರಳಿದನು ತನ್ನಾತ್ಮವಾಸಕೆ

ನರದನೈ ತಾನಾತ್ಮಪತ್ನಿಯ

ನಿರುಳು ತೋರುಲು ಕಂಡಳಂಗನೆ ತನ್ನ ವಲ್ಲಭನ |

ಮಜಿದನೋ ತಾನೆಂದು ಪುನರಪಿ

ಜಜಿದು ಕಳದನು ಕನಸ ತಾನೆ

ಚ ರಿಸಬೇಕೆಂದಾಗ ಹೇಳಿಯೆ ಕಳುಹೆ ಜನಕಂಗಿ || ೬೨

ಎನ್ನ ಪತಿ ತಾ ಪುರುಷನೆನೆ ನಿ

ಭಿನ್ನ ಮಾನದಿನರಸ ತಿರುಗಿದ

ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಮಾತ ಕೇಳುವುದುಚಿತವಲ್ಲೆನುತ

ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ದ್ರುಪದಜ
ತನ್ನ ಯುವತಿಯ ರಮಿಸಿ ಭಾಷೆಯ
ನಿನ್ನ ಸಲಿಸುವೆನೆಂದು ಬಂದಪನೆಂಟುದಿನದೊಳಗೆ || ೬೩

ಬರಲು ಹಿಂದೊಂದಾಯ್ತು ಶಂಕರ
ವರವರಾಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಯಕ್ಷೇ
ಶ್ವರನು ಕಂಡನು ತುಂಬುರನು ಸತಿರೂಪುಗೊಂಡಿರಲು |
ವರಸತಿಯ ಕಂಡಾತ ಸೋತನು
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯನ್ನೆದೆ ಹೋದನು
ನಿರುತ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳಾಕೆಯಮೋಘವೀರ್ಯದಲಿ || ೬೪

ಬಟಕ ಬಂದು ಶಿಖಂಡಿ ತುಂಬುರ
ಗೆಲೆ ಮಹಾತ್ಮಕ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಲಿ
ಕುಲವೃತ್ತಿಯಿತ್ತಭಿಮಾನ ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿನ್ನು ಕೊಳ್ಳೊಂದ |
ಕೊಳಲು ಬಾರದದೆನೆಗೆ ಕೇಳನ
ಲೆಲವೊ ಹೇಚ್ಚೆ ತಂದೆ ನೀನೆನೆ
ಲಲನೆಯಾಗಿರೆ ನಾನು ಕಂಡಾಗೊಬ್ಬ ಗಂಧರ್ವ || ೬೫

ಬಟಕ ಯಕ್ಷೇಶ್ವರನು ಕಂಡನು
ನಿಳಯಕ್ಕೆತಂದೆನ್ನ ರಮಿಸಿದ
ಬಟಕಲಾಯಿತು ಗರ್ಭವಾಕ್ಷಣ ಶಿವನು ನಡೆತಂದ |
ನಿಳಯಕ್ಕೆತರೆ ನಾನು ನಾಚಿಯೆ
ಯೊಳಗೆ ಯಿರುತಿರೆ ಬಂದು ಕಂಡನ
ದೊವೊ ನೀ ನಮ್ಮಾಜ್ಞೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದುದಕಿನ್ನು || ೬೬

ನಿನಗೆ ಮಾನಿನಿತನವು ಹಿಂಗದೆ
ಜನಿಸಿರಲಿ ತಾನೊಂದು ಜನ್ಮಕೆ
ಪುನರಪಿಯು ನೀ ಪುರುಷನಾಗೆಂತೆಂದು ತೆರಳಿದನು |

ಬಂದ ಪುಂಸ್ತ್ವವು ಸ್ಥಿರವಾಗುವಿಕೆ.

ಎನಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿತನವು ಸಮನಿಸಿ

ತೆನಗೆ ತಾನಿದು ನೈಜವಾಯಿತು

ನಿನಗೆ ನಿನ್ನಯ ಬಯಕೆ ಸಂದಿತು ಹೋಗು ನೀನೆಂದ || ೩೩

ಎನೆ ಖಚರ ಚೇಸೆಂದು ವಂದಿಸಿ

ಮನದಲುತ್ಸಾಹಿಸುತ ಬಂದನು

ಜನಕಜನನಿಗೆ ಹೇಳಿ ತನ್ನಯ ಪುರುಷಸಂಗತಿಯ |

ಜನಪ ಕೇಳಿ ದ್ರುಪದನಾಗಲು

ವಸಿತೆಗೊಂದನು ನಮ್ಮ ಶೂಲಿಯ

ನಿರುತವಾಕ್ಯವು ಸತ್ಯವೆಂದು ಯೆಂದು ಹರುಷಿಸಿದ || ೩೪

ಎಂದು ದ್ರುಪದನು ವರಚಿಖಂಡಿಯ

ಛಂದದಲಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಲಿದ್ವಪ

ನಿಂದುಕುಲಸಂಭವರ ಪರಿಯನೆ ಕೇಳು ನೀನೆಂದ |

ಮುಂದು ದೊರೆ ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯಗೆ

ಮಂದಮತಿಸುಲಿ ತಾನು ಯೋಜನ

ಗಂಧಿಯಲಿ ಭೀಷ್ಮರಲಿ ಸಂಶಯ ಪುಟ್ಟಿ ಮನದೊಳಗೆ || ೩೫

ವರವಿಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯನು

ನಿರುತವಜಿಯದೆ ಸಿಮ್ಮ ಭೀಷ್ಮನ

ಪರಿಯು ಯೋಜನಗಂಧಿ ಯಿಬ್ಬರ ಪರಿಯು ಹೊಸತೆನುತ |

ಧರಣಿಪತಿಗಣುಹಲಿಕೆ ತಾನಿದ ¹

ನಟನಿ ² ನೋಡುವೆನೆಂದು ನೃಪನಿರೆ

ಸುರನದೀಸುತ ತಾಯಿಗಾಗಲು ಹರಿಕಥಾಮೃತವ || ೩೬

ಹೇಳುತಿರೆ ನೃಪನಾಗ ³ ನಡುಗಿಯೆ

ಕಾಲಿಗಕ್ಕಿ ದನುತ್ತುಮೊಂಗವ

¹ ತಾನಾ, ಜ.

² ದರಿಸಿ, ಜ.

³ ಕಂಡಾಗ, ಕ.

ಮೇಲೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ನೃಪ ಭೀಷ್ಮದೇವಂಗಿ |

ಹೇತು ತನಗೊಂದು ಧರ್ಮವೆ

ಕೇಳುವೆನು ಹಿಸುಣವನು ಹೇಳುವ

ಕೇಳುವರಿಗಿನ್ನಾ ವುದೈ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ವಿಧಿಯೆಂದ ¹ |

೩೧

ಎಂದೊಡಾತಗೆ ಹೇಜೆ ಮರಗಳ

ಮಂದಿರದಿ ಕುಳ್ಳಿದುರ್ಗೊಬ್ಬರ

ದಿಂದ ಬೇವುದು ಹಿಸುಣನಾಡುವಕೇಳ್ದುದುವಿಧಿಯು ² |

ಎಂದೊಡಾಹ್ವಣ ನಮಿಸಿ ಗಂಗಾ

ನಂದನನ ಬೀಚ್ಚೊಂಡು ಹುಳುತಿದ

ದೊಂದುಮರದಾ ಹೊಟ್ಟೆಯಲಿ ಕುಳ್ಳಿದುರ್ಗೊಬ್ಬರದಿ || ೩೨

ಅಂದು ತಾನೊಬ್ಬನನು ಕೇಳಿಸ

ದಂದು ಬೆಂದ ವಿಹಿತವೀರ್ಯನು

ಯೆಂದುಕುಲ ಕಡೆಸರಿಯಿತಂದಿಗೆ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ |

ಮೊಂದೆ ಬಂದುದನಿನ್ನು ಗೋಪೀ

ವೈಂದವಲ್ಲಭ ಮರಳ ಹರಿದುದ

ಸಂಧಿಸಿದನೈ ವೀರನಾರಾಯಣನು ಕರುಣವಲಿ ||

೩೩

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

¹ ಹಿಸುಣತೆಯೊಳಣ್ಣ ನಮೇಲಕಾಳಗವಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೇನೆಂದ, ಫ.

² ವಿಹಿತಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವದಕೆನಲ, ಬ.

ಹ ದಿ ನಾ ಲ್ಕ ನೆ ಯ ಸ ಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

* ಚಂಡಮುನಿ ದೂರ್ವಾಸ ಕುಂತಿ
ಚಂಡಮಂತ್ರವನೀಯ ಯಾಹವೆ *
ಚಂಡವಿಕ್ರಮನವನಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದನು ಕಲಿ ಕರ್ಣಾ ||

ವಿಚಿತ್ರವೀರೈನ ಮರಣ.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕೆಲವು ಕಾಲಾಂ
ತರಕೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯನು
ಸರಿದನಮರಸಿ, ಯರಲಿ ಬಚಿಕೇ ನದೀಸುತನ |
ಭೀಷ್ಮನು ರಾಜ್ಯವನೊಪ್ಪದಿರಲು ವೇದವ್ಯಾಸರನ್ನು ಕರೆಯುವಿಕೆ.
ಕರೆದು ನುಡಿದಳು ಮಗನೆ ರಾಜ್ಯವ
ಧರಿಸು ನೀನಿನ್ನು ತ್ತರದ ¹ ಹಿಮ
ಕರಕುಲವೆ ಬೆಳಗೊಂದು ಯೋಜನಗಂಧಿ ಬೆಸೆಸಿದಳು || ೧

ತಾಯೆ ನಿಮ್ಮೊಪಾದಿ ರಾಜ
ಸ್ತ್ರೀಯರೆಂಬಾನುಡಿಯೊಳಗೆ ಗಾಂ
ಗೇಯ ಮುಖಗನು ಭೀಷ್ಮ ವಚನಕೆ ಬೇಜಿ ಮೊಳೆಯುಂಟೇ ² |
ಕಾಯದಲ್ಪಸುಖಕ್ಕೆ ಘನನಿ
ಕೈಯಸವೆ ಕೆಡಿಸುವನೆ ಯೆಲವದ
ಕಾಯಿಕೋಸುಗ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೆ ಕಡೆವನಲ್ಲೆಂದ || ೨

* ಚಂಡಮುನಿ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷಯದಿಖರೆ ಚಂಡಕರಸತ್ತೇಜನಾಹವ, ಚ.

* ಕರದಂಡನಖನಸತೇಜನಾಹವ, ಖ. ಛ.

¹ ನೀನಿನ್ನುತ್ತರಾಯಿ, ಖ. ರ್ಕು.

² ಮತಿಮತವ, ಕ.

ನಾನು ರೂಢಿಯ ಸತಿಯರೆಲ್ಲರ
 ಸೂನುವಾಗಿಯೆ ಮತ್ತೆ ಪತಿಯಹ
 ಹೀನಬುದ್ಧಿಯೆ ಮಾಡಿ ನುಡಿದುದ ಬಿಡೆನು ಜನ್ಮದಲಿ |
 ತಾನು ನುಡಿದುದ ತಾನು ನಡಿಸದೆ
 ಮಾನಿನೀವೋಹದಲಿ ಪುನರಪಿ
 ತಾನು ಬಿದ್ದೊಡೆ ನರಕಕದು ಘನ ತಾಯೆ ಕೇಳಂದ || ೩

ಮುಖಗಿ ಯೋಜನಗಂಧಿ ಚಿಂತೆಯ
 ಸೆಜಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದಳೊಂದು ¹ ರಾತ್ರಿಯೊ
 ಳುಡು ನೆನೆದಳು ಪೂರ್ವಸೂಚಿತಪುತ್ರಭಾಷಿತವ |
 ಮುಖದ ಭರತಾನ್ವಯದ ಬೆಸುಗೆಯ
 ತೆರನ ತೋಖುತೆ ಪುಣ್ಯವೆನುತೆ
 ಚ ರಿತು ² ನೆನೆದಳು ಮಗನೆ ವೇದವ್ಯಾಸ ಬಹುದೆಂದು || ೪

ವೇದವ್ಯಾಸಾಗಮನ.

ಕಂಜೆಡೆಯ ಕೃಷ್ಣಾ ಜನದ ಮೊನೆ
 ಮುಂಜೆಹಗಿನುಡುಗೆಯ ಬಲಾಹಕ
 ಪುಂಜಕಾಂತಿಯ ಪಿಂಗತರಮುಖಕೇಶದುನ್ನತಿಯ |
 ಕಂಜನಾಭನ ಮೂರ್ತಿ ಶೋಭಾ
 ರಂಜಿತನು ಭವದುರಿತಶತಮದ
 ಭಂಜಕನು ತಾಯೆ ಹಗಿ ನಿಂದನು ವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯ || ೫

ನೆನೆದೆ ಯೇನೌ ತಾಯೆ ಕೃತ್ಯವೆ
 ನೆನಗೆ ಬೆಸಸೆನೆ ಮಗನೆ ಭಾರತ
 ವಿನುತಕುಲಜಲರಾಶಿ ಯೆಡೆವರಿಯಿತು ವಿಚಿತ್ರನಲಿ ³ |
 ತನುಜ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಯೆನೆ ಕೇ

¹ ತೊಪ್ಪಿಯೊಳಾಣ್ಣು ಳದೊಂದು, ಬ. ² ದೈವಗತಿಯಂದಿರುತ, ಬ.

³ ಯಾಯಿತಿಂದಿನಲಿ, ಕ. ಬ.

ಜನನಿ ನಿಮ್ಮ ಡಿಯಾಜಿ ಯಲಿ ಸಂ
ಜನಿಯಿಸುವೆ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವೀರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲಿ ಸುತರ || ೬

ಎಂದು ಬಿಚ್ಚಿಕೇ ಕಾಂತಭವನದೊ
ಳಂದು ಮುನಿ ಯಿರಲಂಬಿಕೆಯನರ
ವಿಂದಮುಖಿಯಟ್ಟಿದಳು ಸೊಸೆಯನು ಮುನಿಯ ಪೊರೆಗಾಗಿ |
ಬಂದು ಮುನಿಸನ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಯ
ನೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಗಳ ಭಯ
ದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದಳಾಕೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿ ತಿರುಗಿದಳು || ೭

ಬಿಚ್ಚಿಕಲಂಬಾಲಿಕೆಯನಲ್ಲಿಗೆ
ಕಳುಹಲಾವಧು ಭಯದಿ ಮುಖದಲಿ
ಬಿಳುಪು ತೋಪುತು ಮುನಿಯ ರೌದ್ರಾಕಾರದರುಕನದಿ |
ಲಲನೆ ಮರಳಿದಳೊಬ್ಬ ಸತಿಯನು
ಕಳುಹಲಾವಧು ಚಪಲ ದೃಷ್ಟಿಯ
ಲಳುಕದೀಕ್ಷಿಸಲಾಯ್ತು ಗರ್ಭಾಧಾನವನಿಖರಿಗೆ ¹ || ೮

ಬಂದು ಮುನಿಸತಿ ತಾಯ್ಗೆ ಕೈಮುಗಿ
ದೊಂದನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವೆ
ನಂದನನು ಜಾತ್ಯಂಧನಂಬಾಲಿಕೆಗೆ ಪಾಂಡುಮೆಯ |
ಬಂದು ಬಿಚ್ಚಿಕೆನ ಚಪಳೆಗರೆಬಲ
ನೆಂದು ಹೇಳಿಯೆ ತನಗೆ ನೇಮವೆ
ಯೆಂದು ತನ್ನಾಶ್ರಮಕೆ ಸರಿದನು ಬಾದರಾಯನನು || ೯

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಜನನ.

ತುಂಬಿದುದು ನವಮಾಸ ಜನಿಸಿದ
ನಂಬಿಕೆಯ ಬಸುಪುನಲಿ ಸೂನು ಗ

¹ ಕಳುಹಲಾಗಲು ಭಯದ ದೃಷ್ಟಿಯ ಕಳುಹಲಾಯಿತು ಗರ್ಭಾಧಾನವೆಂದಿಗಿ
ಮುನಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲಿ, ಕ.

ತಾಂಬಕನು ಮಗನಾದನಂಬಾಲಿಕೆಗೆ ಪಾಂಡುಮಯ |

ಚುಂಬಿಸಿತು ಪರಿತೋಷನವಪುಳ

ಕಾಂಬುಗಳು ಜನಜನಿತವದನೇ

ನೆಂಬೆನುತ್ಸಾಹವ ಕುಮಾರೋದ್ಭವದ ವಿಭವದಲಿ || ೧೦

ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಯನು ಪಾರ್ಥಿವ

ಜಾತಿವಿಧಿವಿಹಿತದಲಿಗಂಗಾ

ಜಾತ ಮಾಡಿಸಿ ತುಷ್ಟಪಡಿಸಿದನಖಿಲಯಾಚಾರ |

ಈತನೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೇತನೆ

ಯಾತ ಪಾಂಡು ವಿಲಾಸಿನೀಸಂ

ಜಾತನೀತನು ವಿದುರನೆಂದಾಯ್ತವರಿಗಭಿಧಾನ || ೧೧

ಅರಸ ಕೇಳಂತಿವರು ಪೂರ್ವದ

ಸುರಪತಿಯ ಸದನದೊಳಗೊಮ್ಮೆಯು

ನೆರೆದು ಹಾಹಾ ಹೂಹು ಯೆಂಬವರಿವರು ಗಂಧರ್ವ |

ನಿರುತರಾಗದ್ವೇಷದಲಿ ತಾ

ಧರೆಗೆ ಜನಿಸಿದರಿಂದುಕುಲದಲಿ

ಸುರಪತಿಯ ಶಾಪದಲಿ ಪಾಂಡುಕ್ಷಿತಿಪಥ್ಯತರಾಷ್ಟ್ರ || ೧೨

ಯಮನಿಗೆ ಮಾಂಡವ್ಯ ಶಾಪ.

ಪೂರ್ವದಲಿ ಮಾಂಡವ್ಯಮುನಿಸತಿ

ಯುರ್ವಿಯಲಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಗೆ

ಸಾರ್ವತಪವನು ಮಾಡೆ ಬಟಕೊಂದಾಯ್ತು ಕೇಳಂದ |

ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಮನೆಯ ತುರಗವ

ನೋರ್ವ ತಸ್ಯ ರ ಕೊಂಡು ಬರಲಿಕೆ

ನೀರ್ವಹದಿ ಹುಯ್ಲಾಯ್ತು ಬೇಗದಿ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೧೩

ಬಟಕ ತಸ್ಯ ರ ಹಯವನೊಯ್ಯತ

ಕಳವೆಳಿಸಿ ಮಾಂಡವ್ಯಮುನಿಸನ

ಮೊಳೆಯೊಳಗೆ ತಾ ಕಟ್ಟಿ ಹೊದನು ಬೇಗ ಗತವಾಗಿ |
 ಹಳುವುದಗಲಕೆ ತುಂಬಿ ಹುಯ್ಯಲು
 ವುಲಿವುತಲಿ ಬರಲಾಗ ಹಯವನು
 ಕಳುವದಲಿ ತಾವೈದೆ ಕಂಡರು ಮುನಿಯ ಹಿಂದಿರಲು || ೧೪

ಬಿಗಿದು ಹೊಡೆಗೈಗಟ್ಟಿ ಮುನಿಯನು
 ನಗರದೊಳೆಯಿಕೆ ತಂದು ಭೂಪನ
 ಮಗನ ಮುಂದಕೆ ಮುನಿಯ ನಿಲಿಸಲಿಕಾತ ಶೂಲದಲಿ |
 ತೆಗೆಸಿದನು ಮೊಂಡವೈಮುನಿಯನು
 ನಗುತಲಾಯಮರಾಜನಾಕ್ಷಣ
 ದುಗುಡದಲಿ ಮುನಿವರನು ಯಮನನು ತಾನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದ | ೧೫

ಬಚ್ಚಿಕ ಯಮನೈತಂದು ಮುನಿಸನ
 ತಿಳುಹಲಾತನು ತನಗೆ ಶೂಲದ
 ಕೊಲೆ ಯಿದೇತಕೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪಾಪವೇನೆನಲು |
 ನೆಲೆಯ ಹೇಚೆನೆ ನೀನು ತೊನಸೆಯ
 ಕೊಲೆಯ ಮಾಡಿದೆ ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯಲಿ
 ತಿಳಿದು ನೋಡೆನೆ ತಾನು ನೋಡಿದ ತನ್ನ ಕರ್ಮವನು || ೧೬

ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿಕಾಗ ತೊನಸೆಯ
 ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯಲಿ ಕೊಂದಪಾಪವ
 ದಿಲ್ಲಿ ನಾಸ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಗೆ ತಪವ ಮಾಡಿದುದ |
 ಹೊಲೆ ಯಾಯಿತು ತನಗೆ ಕಮಲಜ
 ನಲ್ಲಿ ಯೆನುತಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವ¹
 ಬಲ್ಲರೇ ಶಿವಗರುಡಶೇಷರು ಯಿನ್ನು ಮೊದಲಾಗಿ || ೧೭

ತಾನಯೋಗ್ಯವ ಬಯಸಿದನು ಹರಿ
 ತಾನೆ ಬಲ್ಲನೆನಲಿಕೆ ಶೂಲದ

ಹಾನಿ ಯಾಯಿತು ಮುನಿಯು ಯಮನನು ಕುಳಿತು ಕಾಟಿಸಿದ |
 ನೀನಸತ್ಯವ ನುಡಿದೆ ಮಾನುಷ
 ಯೋನಿಯಲಿ ಶೂದ್ರಿತಿಗೆ ಜನಿಸೆನ
 ಲೇನದೆನ್ನದೆ ಕೊಂಡ ಶಾಪವ ಯಮನು ದುಗುಡದಲಿ || ೧೮

ಬಚ್ಚಿಕ ಯಮನಾವಿದುರನಾಗಿಯೆ
 ಯಿಳಗೆ ಜನಿಸಿದ ಪರಮವೈಷ್ಣವ
 ತಿಲಕನಾಗಿಯೆ ಶೂದ್ರತನುಜೆಗೆ ವ್ಯಾಸಸುತನೆನಿಸಿ |
 ಬಳವುತಿದರು ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
 ದೊಳಗೆ ಮೊವರು ಚಿತ್ರವೀರ್ಯನ
 ಲಲನೆಯರ ಸುತರಾಗಿ ಪಾಂಡುಸವಿದುರ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ || ೧೯

ಬಳವುತಿದರು ಶುಕ್ಲ¹ ಪಕ್ಷದ
 ನಳನರಿಪುವಿನವೋಲ್ಕು ಮಾರರು
 ಕುಲವಿಹಿತಚ್ಛೋಪನಯನವ ನವರಿಗಳವಡಿಸಿ² |
 ಬಚ್ಚಿಕ ವೇದವನಟುಹಿ ತಾಯು³
 ಮೈಳಸದಂತಿರೆ ಸೋಮವಂಶದ
 ಬಳವಿಗೆಯನೇ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಕಲಿಭೀಷ್ಮ || ೨೦

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಚಿತ್ತವಿಸು ಗಾಂ
 ಧಾರದೇಶದ ಸುಖಲರಾಜಗೆ ವರಕು
 ಮಾರಿಯು ಜನಿಯಿಸಿದಳು ಸಲೆ ಗಾಂಧಾರಿನಾಮದಲಿ |
 ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕೀಳ್ದ ನಾಕೆಯು
 ದಾರದುಷ್ಟ ಮುಹೂರ್ತಜನಿವಿ
 ಸ್ತಾರವನು ಬಚ್ಚಿಕಾಕೆಗಡುದಾರಂಡೆತನವೆಂದು || ೨೧

ಎನಲು ವಿಬುಧರು ಕೆಲವು ದಿವಸಕೆ
 ತನುಜೆಯನು ಮೃಗಪತಿತಗೀಯಲು

¹ ಹರಿಣ, ಚ. ² ಕಾಲಕಾಲದಲಿ, ಕ. ಬಳಕವೇದವನೇನೀದಿತಾಮು, ಕ.

ಜನಪ ಕೇಳ್ಯ ಗರ್ವಭಸು ತಾ ಸತ್ತನಾಕ್ಷಣಕೆ |
ವನಿತೆಯನು ಬಚ್ಚಿಕರಸ ಬೆಳಸಲು
ವಿನುತದೇವವ್ರತನು ಕೇಳಿಯೆ
ಜನಪತಿಯ ಕರೆತರಿಸಿ ಬೇಡಿದ ಸುಬಲನಂದನೆಯ ||

೨೦೨

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವಿವಾಹ.

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಚಿತ್ತವಿಸು ಗಾಂ
ಧಾರದೇಶದ ಸುಬಲರಾಜಕು
ಮಾರಿ ಕುಲವಧುವಾದಳಾಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಭೂಪತಿಗೆ |
ನಾರಿಯರೊಳುತ್ತಮೆಯೆಲಾಗಾಂ
ಧಾರಿಯೆನಿಸಿ ಪತಿವ್ರತಾವಿ
ಸ್ತಾರಗುಣದಲಿ ಮೆಚ್ಚಿದಳಬಲೆ ಸಮಸ್ತಜನ ಹೊಗಡೆ ||

೨೦೩

ಬಚ್ಚಿಕ ತಾ ಗಾಂಧಾರಿವಲ್ಲಭ
ನಿಳಯೊಳಾರುವ ಕಾಣನೆಂಬುದ
ನಳುಕಿ ಕಂಡಳು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಪಾವುಡವ ಕಟ್ಟಿ |
ನಳನಮುಖ ತನ್ನಾತ್ಮಧರ್ಮದ
ಕಳೆಯ ಕೆಡಿಸದೆ ನಡೆವ್ರತಿಪ್ಪಳ
ದಿಳಿಯ ಯುವತೀಜನದ ಮಾತೆಯ ರೂಪು ಗಾಂಧಾರಿ ||

೨೦೪

ಕುಂತಿಯ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತ.

ಇತ್ತ ಕುಂತೀಭೋಜನೆಂಬನ್ಯ
ಪೋತ್ತಮನ ಭವನದಲಿ ಮುರಹರ
ನತ್ತ ಬಳವೃತಿದಳಾವಸುದೇವನೃಪನನುಜೆ |
ಹೆತ್ತವರಿಗೊಲೈಸುವವಗೆ ಮೆ
ಹೋತ್ತ ಮರಿಗುಳದಾದ ಲೋಕದ
ಚಿತ್ತಕಡುದೆನೆ ನಡೆವಗುಣದಲಿ ಮೆಚ್ಚಿದಳಾಕುಂತಿ ||

೨೦೫

ದೂರ್ವಾಸರ ಆಗಮನ.

ಒಂದುದಿನ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ ನೃಪ
ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬರಲಾಮಹೀಪತಿ
ಬಂದ ಬರವಿನವರ ಮಹಾದನು ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ |
ಇಂದು ಕುಂತೀಭೋಜನೋಡತನ
ಬೆಂದು ಹೋಗಲಿ ಯೆಂಬಶಾಪವೆ
ನಿಂದುಮುಖಿ ನಿಲಿಸಿದಳು ಹೊಪಳಿದಳವರ ಚರಣದಲ್ಲಿ || ೨೬

ಕುಂತಿಯ ಉಪಚಾರ.

ತರುಣಿಯೊಡಗೊಂಡಯೆ ಮುನಿಯನು
ಪರಮವಚನದೊಳಿರಿಸಿ ತಾನುಪ
ಚರಿಸಿದಳು ವಿವಿಧಾನ್ವ ಪಾನರಸಾಯನಗಳಲಿ |
ಹರ ಹರಾ ನೋಡೀಮಗುವಿನಾ
ಚರಣಗೀವಿನಯೋಪಚಾರಕ್ಕೆ
ಹಿರಿದು ಮೆಚೆ ದೆನೆಂದು ತಲೆದೂಗಿದನು ದೂರ್ವಾಸ || ೨೭

ಕುಂತಿಗೆ ದೂರ್ವಾಸರ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ.

ಮಗಳ ಬಾ ಕೊಳ್ಳು ದುಮಂತಾ
ಳಿಗಳು ಸಿದ್ಧಿಪಲಿಕದಮೋಘವು ¹
ಸೋಗಸು ದಿವಿಜರೊಳಾರ ನೆನಪುಂ ² ಟವರ ನೆನೆ ಸಾಕು |
ಮಗನು ಜನಿಸುವನೆಂದು ಮುನಿ ಕುಂ
ತಿಗೆ ರಹಸ್ಯದೊಳುಹಿ ಮುನಿಮೊ
ಳಿಗಳ ಮಣಿ ಪರಿತೋಷದಲಿ ತಿರುಗಿದ ತಪೋವನಕ್ಕೆ || ೨೮

ಕುಂತಿಯು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಲು ಸೂರ್ಯಾಗಮನ.

ಮಗುವುತನದಲಿ ಬೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ
ಮಗನನೇ ತಹನೆಂದು ಬಂದಳು
ಗಗನನದಿಯಲಿ ಮಿಂದಳುಟ್ಟಳು ಲೋಹಿತಾಂಬರವೆ |

ಳಿಗಳನಿವುಸಿದ ಪ್ರಯೋಗವು, ಚ.

² ಮೇಲುಂ ಕ, ಚ.

ವಿಗಡಮುನಿವನ ಮಂತ್ರವನು ನಾ
 ಲಿಗೆ ತಂದಳು ರಾಗರಸದಲಿ
 ಗಗನಮಣಿಯನು ನೋಡಿ ಕಣ್ಣಿಳ ಮುಚ್ಚಿ ನಿಮಿಷದಲಿ ^೧ || ೮೯
 ಅರಸ ಕೇಳ್ಯ ಮುನಿಯ ಮಂತ್ರ
 ಕ್ಷರದ ಕರ್ಷಣಕೆ ತಳುವಿದರೆ ದಿನ
 ಕರನ ತೇಜವೆ ಕೊಂಬನೇ ದೂರ್ವಾಸ ವಿಗಡನಲ |
 ಸರಸಿಜದ ಸಖ ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ
 ಕಿರಣಲಹರಿಯ ರಾಶಿಯಲಿ ತಾ
 ಸರಸಿರುಹಮುಖಿ ಕಂಡು ಬೆದರಿಯೆ ಬಾರದಿರಿ ಯೆನಲು || ೯೦

ಇನ್ನು ಹಿಂದಕೆ ಹೋಗಬಾರದು
 ಕನ್ನೆ ಋಷಿವನ ಮಂತ್ರ ಕಳುಹದ
 ದಿನ್ನು ನೀನಂಜದಿರು ಸುತ ನಿನಗೊಬ್ಬ ಜನಿಸುವನು |
 ಕನ್ನಿಕೆಯ ಪೌಂಡ್ರಿಯಲಿ ನೋಡಿಯೆ
 ಮನ್ನಿಸಿಯೆ ಮತ್ತಾಗಳಾಕೆಯ
 ಕನ್ನೆ ತನದಲಿ ನಿಲಿಸಿ ತಿರುಗಿದ ದಿನಪನಾಕ್ಷಣಕೆ || ೯೧

ಇನ್ನು ನಿಲ್ಲದು ಋಷಿವತಿಯ ಸಂ
 ಪನ್ನ ಮಂತ್ರವೆಪೋಷವಿದು ನಿನ
 ಗನ್ನ ತೂಕದ ಮಗನಹನು ನೀನಂಜಪೇಡೆಂದ |
 ಕನ್ನೆಯನು ಕೂಡಿದನು ಮುನ್ನಿನ
 ಕನ್ನೆ ತನ ಕೆಡದಿರಲಿ ಯೆನುತಲಿ
 ತನ್ನ ರಥವಿದ್ದೆ ಡೆಗೆ ರವಿ ತಿರುಗಿದನು ವಹಿಲದಲಿ || ೯೨

ಕುಂತಿಗೆ ಪುತ್ರಜನನ.

ಅರಸ ಕೇಳಾಶ ಯುವನು ತಾ
 ವರೆಯ ಮಿತ್ರನ ಕರುವಿನೆರಕದ

ಲೆಸಿದಂತಿರೆ ತೊಳತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವೆ ತನುಚ್ಛವಿಯು |

ಕುರುಳದಲೆ ನಿಟ್ಟಿಸಲುಗಂಗಳ

ಚರಣಕರವಲ್ಲವೆದ ಕೆಂಪಿನ

ವರಕುಮಾರನ ಕಂಡು ಬೆಳಗಿನೊಳದೃಳಾಕುಂತಿ ||

೩೩

ಅಳುವ ಶಿಶುವನು ತೆಗೆದು ತಳ್ಳಿಸಿ

ಪುಳಕಜಲದಲಿ ನಾದಿ ಹರುಷದ

ಬಳಿಯ ಲಜ್ಜೆಯ ಭರದ ಹೊರಬೆಗಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ |

ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವನ್ನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಿಕೆ

ಕುಲದ ಸಿರಿ ತಪ್ಪುವುದಲಾ ಸಾ

ಕಿಳುಹಬೇಕೆಂದೆನುತ ಗಂಗಾ ¹

ಜಲದೊಳಗೆ ಹಾಯ್ಕಿದಳು ಜನದಪವಾದಭೀತಿಯಲಿ ||

೩೪

ತಾಯೆ ಬಲ್ಲಂದದಲಿ ಕಂದನ

ಕಾಯಿ ಮೇಣೊಳ್ ² ನುತ ಕಮಲದ

ಳಾಯತಾಕ್ಷಿ ಕುಮಾರನನು ಹಾಯ್ಕಿದಳು ಮೆಡುವಿನಲಿ |

ರಾಯ ಕೇಳೈ ಸಕಲಲೋಕದ

ತಾಯಲಾ ಜಾಹ್ನವಿ ತರಂಗದಿ

ನೋಯಲೀಯದೆ ಮುಝಗಲೀಯದೆ ಚಾಚಿದಳು ತಡಿಗೆ ||

೩೫

ಕೆದಲು ಕಾಲಲಿ ಮಳಲರಾಶಿಯ

ನೊದೆದು ಕೈಗಳ ಕೊಡಹಿ ಭೋಜೆಂ

ದೊಡಲುತಿದನು ಶಿಶುಗಳರಸನು ರವಿಯನೀಕ್ಷಿಸುತ |

ಆ ಮಗುವನ್ನು ಸೂತನು ಮನೆಗೊಯ್ದು

ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಡುವಿಕೆ.

ಇದನು ಕಂಡನು ಸೂತನೊಬ್ಬನು

ಯಮುನೆಯ, ಕ ಖ

² ಕೊಳ್ಳಂದೆ, ಖ.

ಳೂಳಿಗೆ ಸುಷವೆರ ಸನ್ನೆ ಯಲೆ ಕರೆಕರೆದು ನಸುನೆಗುತ |
 ಲಲಿತರತ್ನವ ಬಾಲದೊಡಿಗೆಯ
 ಕಳಚಿ ಕೊಡುವನು ಹೆಸರು ಮಿಗೆ ತಾ
 ಬಳವೃತ್ತಿದರ್ಪನವನ ಕೌತುಕಜನದ ಕರ್ಣದಲಿ || ೪೦

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕರ್ಣಪಾರಂ
 ರಯೋಳೀತನ ಹೆಸರು ಜಗದಲಿ
 ಹರಿಮುವಲ್ಲಿಂ ಬಚ್ಚಿಕಲೀತನ ನಾಮಕರಣದಲಿ |
 ಸುರನರೋರಗನಿಕರವೇ ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಿದುದು ಕರ್ಣಾಭಿಧಾನವೆ
 ಗುರುಪರಾಕ್ರಮ ಬಳವೃತ್ತಿದರ್ಪನು ಸೂತಭವನದಲಿ || ೪೧

ಆತ ತಾ ಮುನ್ನಾದಿಯಲಿ ಶ್ರೀ
 ಗೌತಮಾಖ್ಯನ ಶಾಪದಿಂದವೆ
 ಸೂತಭವನದಿ ಬಳಯಬೇಕೆಂದೆಂದು ಕಲ್ಪಿತವು |
 ಆತನಾಗಿರೆ ಮೊದಲು ಜನಿಸಿದ
 ಭೂತಳಕೆ ಸುಗ್ರೀವನಾಗಿಯೆ
 ಸೂತಸುತನೆಂದೆನಿಸಿ ಕೊಂಡನು ದ್ವಾಪರಾಂತ್ಯದಲಿ || ೪೨

ಹದಿಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹ ದಿ ನೈ ದ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಭರತವಂಶದೊಳ್ಳಿದು ಮಿಗೆ ನೂ
 ವರು ಕುಮಾರರು ಪಾಂಡುಧೃತರಾ
 ವ್ಯಕ್ರಿಗೆ ಜನಿಸಿದರಮಳಮುನಿಮೆಂತೋಪದೇಶದಲಿ ||

ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಕುಂತೀಮಾಧ್ರಿಯರ ವಿವಾಹ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿದ್ರೀ
ಪಾಲ ಕುಂತೀಭೋಜಭೂಪತಿ
ಯಾಲಯದೊಳಗೆ ಬಳವೃತ್ತಿರ್ವಳು ಕುಂತಿ ವಿಭವದಲಿ |
ಕೇಳಿದನು ಗಾಂಗೇಯನಾವರ ¹
ಬಾಲಿಕೆಯ ² ಕುಲರೂಪಲಕ್ಷಣ
ಶೀಲವನು ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಪಾಸಪಟೆಯೆಂದು ರಾಗದಲಿ ||

೧

ಕರೆಸಿ ಕುಂತೀಭೋಜನನು ಸ
ತ್ಕರಿಸಿ ಕುಂತಿಯ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಭೂ
ಸುರರ ಮತದಿಂದಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಕವರವಿಧಾನದಲಿ |
ಹರುಷದಲಿ ತಾನೆಸಗಿ ಮದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ತಂಗಿಯ ಕರೆಸಿ ³ ಪಾಂಡುವಿ
ಗರಸಿಯನು ಮಾಡಿದನು ಪುನರಪಿ ಮೈದಿಕೋಕ್ತಿಯಲಿ ||

೨

ವೆರವಿವಾಹಮುಹೂರ್ತ ಸಮಾನಂ
ತರದ ಲಗ್ನ ದಲಖಿಳ ರಾಜ್ಯದ
ಭರದ ನಿರ್ವಾಹಕಮಹಾಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಚನನ |
ಸುರನದೀಸುತ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವಿದುರರ
ಪರಮಪರಿತೋಷಾನುಮತದಲಿ ಮೆಣಿದುದಾವಿಭವ ||

೩

ಪಾಂಡುವಿನ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನ.

ಸೋಮಕುಲದಲಿ ಜನಿಸಿದವೆದಿರ
ಗೀಮಹೀಪಾಲಕನು ಶತಸಂ
ಗ್ರಾಮದಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲಿ ಸತ್ಯವಲಿ ವಿನಯದಲಿ |

1 ನಾಣೀಖ

2 ಲಾಳಕೆಖ,

3 ನನುಜೆಮಾಧ್ರಿಯನು,ಖ.

ಸಾಮದಲಿ ಶೌರ್ಯದಲಿ ಸುಜನ

ಪ್ರೇಮದಲಿ ನೀತಿಯಲಿ ದೃಢವನು

ಭೂಮಿಯೊಳು ನಾನಾಜನು ನರರೊಳು ಸತ್ಯಕೇಳಂದ || ೪

ಪಸರಿಸಿದ ಪರಿಕೀರ್ತಿ ತಾನಿ

ಪ್ರಸರದಲಿ ಬಿಳುಪಾಯ್ತದೀಜಗ

ವಿಸರದಲಿ ರ್ಕುಳಪಿಸುವಖಂಡೆಯಸಿರಿಯ ಸೊಂಪಿನಲಿ |

ಮೆಸಗಿತಗ್ಗ ದಕೆಂಪು ಪರಬಲ

ವಿಸರದಳನಕ್ರೋಧಮೆಯತಾ

ಮೆಸದಿನಸಿತಾಭಾಸವಾದುದು ಭುವನವಿಸ್ತಾರ || ೫

ಓಲಗಿಸುವುದು ಮಿತ್ರರಾಯರ

ಮೌಳಿಮೆಣಿ ಪಾಂಡುವಿನ ಚರಣನ

ಪಾಳಿಯನು ಸೊಸುವೇಕ್ಷೀತರ ಮೌಳಿಮೆಣಿಕಿರಣ |

ಓಲಗಿಸಿದುದು ಪ್ರಣಯದಮೆರೀ

ಬಾಲೆಯರ ಪದನಖವನೇನೇಲೆ

ಹೇಳುವೆನು ಪಾಂಡುವಿನಖಂಡೆಯಸಿರಿಯ ಸಗಡರವೆ || ೬

ಓಲಗಿಸಿಕೊಂಬಾತನಂಧನೈ

ಪಾಲನುಳಿದಂತಖಿಳಧರಣೀ

ಪಾಲಕತ್ವವು ಪಾಂಡುಭೂತವಿರಕುಮಾರಂಗಿ |

ಲಾಲಿಸುವ ಕುಲವಿಹಿತಧರ್ಮವೆ

ಪಾಲಿಸುವ ಕಲಿಭೀಷ್ಮನದು ಸಂ

ಭಾಳಿಸಿತು ನಳನಹುಪಚರಿತವನವರ ಪರಿಪಾಟಿ ¹ || ೭

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಚಿಂತೆ

ನೈವಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದೀ

ವಿಪುಳವಂಶಸ್ಥಿ ತಿನಿಸರ್ಗವೆ

ನನಹರಿಸಿದನು ಹಿಂದೆ ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ಬಂದು |
 ಕೃಪೆಯ ಮೂಡನೆ ತನ್ನ ಸಂತತಿ
 ಕೃಪಣವಾಯ್ತೆಂದನವರೆತ ಕುರು
 ನೃಪತಿ ಚಿಂತಾಭರದಿ ಬಳಲುವನೆಂದುಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ||

v

ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಗಮನ

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸೊಂದುದಿನ ಮುನಿ
 ವರನು ಬಿಜಯಂಗೈದು ಹಸ್ತಿನ
 ಪುರವೆ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಭವನಕೆ ಬಂದು ಹರುಷದಲಿ |
 ಸುರನದೀತನುಜಾದಿಗಳ ಸ
 ತ್ಕರಣವನು ಕೈಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ
 ಪರಮವಿಭವಕೆ ಮುಯ್ಯನಾಂತು ಮುನೀಂದ್ರನಿಂತೆಂದ ||

F

ಭರತಕುಲದಲಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲದ
 ಕೊಱಿತೆ ಕೋಮಲಸೌಖ್ಯಲತೆಗಿದು
 ಗರಗಸವೆಲಾ ತಂದೆ ಬಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾ ಯೆನುತ |

ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ವ್ಯಾಸರ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ

ಕರೆದು ಕಟ್ಟಿಕಾಂತದಲಿ ನೃಪ
 ಗರಸಿಗನುಪಮ ಪುತ್ರಶತವೆ
 ತರಿಸುವುದು ನಿನಗೆಂದು ಕೊಟ್ಟನು ಮಂತ್ರಹಿಂಡವನು ||

೧೦

ಧರಿಸಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ ಗಭೋಃ
 ತ್ಕರನಿತ್ತ ನಿಜಾಶ್ರಮಕೆ ಮುನಿ
 ತಿರುಗಿದನು ದಿನದಿನದೊಳುಬಿತ್ತು ರಾಯನಭ್ಯುದಯ |
 ಅರಸ ಕೇಳ್ವ ಬೇಂಟೆಕಾಣರು
 ನೆರೆದು ಬಂದರು ಮೃಗನಿಕಾಯದ
 ನೆರೆಹಿಗಳ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಪಾಂಡುನೃಪಾಲನೊಲಗಕೆ ||

೧೧

ಕೇಳಿದನು ಮೃಗದಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕೆಯ
 ಗಾಳಿಯನು ಬಳವಿಡದಲ್ಲರ
 ಬೀಜುಕೊಟ್ಟನು ರಾಜಸಭೆಯನು ರಾಯನುಚಿತದಲಿ |
 ಬೋಳ ಗವಲಂಬುಗಳ ಹೆದೆವಿಲು
 ಕಾಳಕೆಯ ಕುಪ್ಪಸದ ಬೇಂಟೆಯ
 ಮೇಳದಲಿ ಭೂಪಾಲ ಹೊಜಿವೆಂಟನು ನಿಜಾಲಯವ || ೧೦

ಪಾಂಡುವು ಮೃಗರೂಪರಾದ ಮುಷಿದಂಪತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವಿಕೆ.
 ಏನನೆಂಬೆನು ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜ
 ಹಾಸಿ ಬಂದೀತೆಂದು ನೋಡದೆ
 ಮಾನನಿಧಿ ವೈಸನಾನುಬಂಧದೆ ಹೊಟ್ಟು ನಡೆತಂದ |
 ಕಾನನದೊಳಾಯತದ ಶರಸಂ
 ಧಾನಕಳಿತಶರಾಸನನು ಮೃಗ
 ಹಾನಿಗಳ ಹೆಕ್ಕಳದಲೋಲಾಡಿದನು ಬೇಂಟೆಯಲಿ || ೧೩
 ಬಂದುದಾಪಾಂಡುವಿಗೆ ನಿಮ್ಮೆಯ
 ತಂದೆಗಾದ ವಿಘತ್ತಿನಂದದ
 ಲೊಂದು ತಾವಿನಲೊಬ್ಬ ಮಿಥುನಮುನಿ ಮೃಗರೂಪಾಗಿ |
 ನಿಂದು ರಮಿಸುತ್ತಿರೆ ಮೃಗದ್ವಯ
 ವೆಂದು ಹೂಡಿದನಂಬನಿಬರಿ
 ಗೊಂದು ಸರಳಲಿ ಕೀಲಿಸಿದೊಡೊಲಿದರು ನರರಾಗಿ || ೧೪

ಆಮುನಿದಂಪತಿಗಳ ಲೋಕ, ಪಾಂಡುವಿನ ಪಕ್ಷಾತ್ಮಕ
 ಹಾ ಮಹಾದೇವ ಯೆನುತಲಿ ಮುನಿ
 ಕಾಮಿನೀಸಹಿತೊಡಲನಟ್ಟತ
 ತೋಮರದ ಮೆಣುಮೊನೆಯ ಕಿಬ್ಬಸುಖಿನ ನಿಜಾಂಗನೆಯ |
 ಕಾಮಿನಿಯೆ ಕಡುನೊಂದೆ ನೀ ಮುಖ
 ತಾಮರಸವನು ತೋಟು ತೋಜಿನು
 ತಾ ಮುನೀಶ್ವರ ಮುಳಿದು ಮುಂಡಾಡಿದನು ನಿಜಸತಿಯ || ೧೫

ಪಾಂಪುವಿಗೆ ಮುನಿಶಾಪ

ಕಾತರಿಪ ಮುನಿಮಿಥುನವನು ನಿ
ಮ್ನಾತ ಕಂಡನು ಬಿಲ್ಲಕೊಪ್ಪಿನ
ಲಾತಕದಪಿನ ಮೆಕುಟದೊಲಹಿನ ಬೆರಳ ಮೂಗಿನಲಿ |
ಭೀತಿಗಂಪಿನ ತಳತಬೆಳಗಿನ
ಪಾತಕದ ಪರಿಭವದ ¹ ಮುಖದ ಮ
ಹೀತಳಾಧಿಪ ಸುಯ್ಯ ನೊಂದನು ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆನುತ || ೧೬

ಅಖಿಯೆ ನಾನಿವರೆಂದು ಮೈಗವಂ
ದಖಿದೊಡಿದು ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿಯಾ
ಯುಱುವ ಮಾಣಿಕವೆಂದು ಕೊಂಡೊಡೆ ಕೆಂಡವಾದುದಲ |
ಸರವಿ ತಾ ಹಾವಾದುದಿದ ಕಂ
ಡಖಿಯೆನೀಕೌತುಕವನುಜಿ ಮೈ
ಮೆಜಿದು ಕೊಂದನೆ ಯೆನುತ ಹರಿದೈತಂದನಾಕ್ಷಣಕೆ || ೧೭

ಉಗಿದು ಬಿಸುಟನು ಸರಳಮಗ್ಗಲ
ಮೆಗುಚಿ ನೆತ್ತರ ಹೊನಲಿನಿಂದವೆ
ತೆಗೆದು ತೊಳದೊಳಿಸಿದನು ಸಗ್ಗಳೆಯ ನೀರಿನಲಿ |
ಮೈಗವಹರೆ ಮಾನುಷರಕಟ ಪಾ
ಪಿಗಳೆದೆತ್ತಣ ತಪವಿದೆತ್ತಣ
ಮೈಗವಿನೋದಕ್ರೀಡೆ ಕೊಂದುದೆನುತ್ತು ಬಿಸುಸುಯ್ದ || ೧೮

ಮತ್ತೆ ನಾನೇ ಪಾಪಿಗಳು ನೀ
ವುತ್ತಮರಲಾ ಸಾಕಿದೇತಕೆ
ನುತ್ತು ಮರಳುವ ಕಂಗಳಡಿಗಡಿಗೊಗುವ ಮೇಲುಸುರ |
ಎತ್ತಿ ಹಾಯ್ದು ವ ಕೊರಳ ಬಿಕ್ಕುಳ

ಕಿತ್ತುವೆಧರದ ರೋಷದಲಿ ಹೋಗಿ
ಸುತ್ತಿದುರಿವಾತುಗಳ ಸೂಸಿದರವನಿವನ ಮೇಲೆ ||

೧೯

ಎಲವೊ ರಾಜಬ್ರೂವನೆ ತನ್ನಯ
ಲಲನೆಯೊಡನಿರೆ ಕೊಂದೆ ನಿನ್ನಯ
ಲಲನೆಯಲಿ ನಿರ ಕೂಡಿದಾಗಳ ಮರಣ ನಿನಗನಲು |
ಹಲವು ಮಾತೇಕೆನುತ ಹರಣವೆ
ಕಳೆದುದಾ ಮುನಿಮಿಥುನವವನಿವ
ತಿಲಕ ದುವ್ರೂನವಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ ||

೨೦

ಆದ ಹದನನು ಭೀಷ್ಮಧೃತರಾ
ಷ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಗಿಹಿದನು ಪಯಮೇ
ಧಾದಿಯಲಿ ಮುನಿವಧೆಯ ಪಾತಕದಾ ವಿಘಾತಿಗಳ |
ವೈದಿಕೋಕ್ತಿಯ ತಂತ್ರದಲಿ ಸಂ
ಪಾದಿಸುವೆನೆನೆ ಶಿರವ ಬಿದುರಿ ಮ
ಹಾದುರಾಗ್ರಹಬುದ್ಧಿಯಲಿ ಬಂದನು ನಿಜಾಲಯಕ್ಕೆ¹ ||

೨೧

ಪಾಪಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾದಾನ ತಪೋವನಗಮನ

ಸಕಲಭಂಡಾರವನು ಭೂಸುರ
ನಿಕರದಲಿ ಚೆಲ್ಲಿದನು ಸುಜನ
ಪ್ರಕರವನು ಗಾಂಗೇಯಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಿಗೆ ಕೈಗೊಳಿಸಿ |
ಚಕಿತಚಿತ್ತನು ಮುನಿಹತಿಯ ಪಾ
ತಕವನೊತ್ತುವ ಶೈಲ² ವಾವು ದೊ
ಸಕಲದೋಷವಿನಾಶಕನುತಲಿ ಹೊಕ್ಕನೈ ವನವ ||

೨೨

ಅರಸ ಕೇಳೆ ಶತಶೃಂಗಶೈಲದ
ವರತಪೋಧನರಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಿ

¹ ಹೊಣವಟ್ಟನರವನೆಗೆ, ಜ.

² ನೆತ್ತಿಯಸುಖಳ, ಬ.

ಮೈರಸ ಬಂದನು ವಂದಿಸಿದನಾಪರಮಮುನಿಜನಕೆ |
ಹರುಷದಲಿ ಜಾಬಾಲಿಗಾಗ್ಯಾಂ
ಗಿರಸಶಾನಕಗೌತಮಾದ್ಯರು
ಧರಣಿಪನ ಸಂಭಾವಿಸಿದರಘ್ನಾಸನಂಗಳಲಿ ||

—೩೩

ಈತನಮಳಾಪ್ತ್ಯಾಂಗಯೋಗವಿ
ಧೂತಕಿಲಿ ಪನಾಗದಹಿ ಬಚಿ
ಕಾತಪಸ್ವಿಗಳೊಳಗೆ ಸಂದನು ದಿನಪತೇಜದಲಿ |
ಆತಮೋನಿಷ್ಠಂಗೆ ತಾವತಿ
ಭೀತಿಭಕ್ತಿಯಲಧಿಕಶಿಶ್ಯ
ಪಾತಿಶಯದಲಿ ಮನವೆ ಹಿಡಿದರು ಕುಂತಿಮಾದ್ರಿಯರು ||

—೩೪

ಪರಮವೈರಾಗ್ಯದವರಂತಃ
ಕರಣನಿರುಪಮಭಾವಶುದಿ ಯ
ಮುರಹರಧ್ಯಾನೈಕಪೀಯೂಷಾಭಿಷೇಕದಲಿ |
ಹಿರಿದು ಹೊಂಗಿದ ನಿಷ್ಪ್ರಸಂಚೋ
ತ್ಕರದ ಸುಖದುನ್ನತಿಯೊಳಸೆದನು
ಧರಣಿಪತಿ ತಾನಾಮಹಾಪಾತಕವೆ ಕೆಡೆಯೊಡೆದು ||

—೩೫

ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುರಾಯನನ್ನು ಕೂತು ಕುಂತಿಯ ವಚನ

ನಾರಿಯರು ಮುಖಗಿದರಕಟ ಮುದಿ
ಹಾರುವನ ತನು ಬೇಟವೆಮ್ಮೆಯ
ಬೇಟುಗೊಲೆ ಯಾಗಿದ್ದು ದೇ ಹಾಯೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದು |
ವಾರಿಜಾನನೆ ಕುಂತಿ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಸಾಖಿದಳು ನಯದಲಿ ರಹಸ್ಯದ
ಛಾರುವಾಖಿಯದವೋಲು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದಳು ಪತಿಗೆ ||

—೩೬

ಭರತವಂಶಕೆ ಪುತ್ರಶತವವೆ
 ತರಿಸುವುದು ಗಾಂಧಾರಿದೇವಿಗೆ
 ವರಮುನೀಶ್ವರನಿತ್ತ ಹದನಿದು ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಜಿಯೆ |
 ದುರುಳಮುನಿಪನ ಶಾಪವೇ ಸ್ತ್ರೀ
 ಪುರುಷಸಂಗವಿರೋಧಿ ನಮಗಿ
 ನ್ನರಸ ನಾಪುತ್ರಸ್ಯ ಗತಿಯೆಂದಿರದೆ ಕೃತಿವಚನ || ೨೩
 ಧರೆಯ ರಾಜ್ಯಸಿಂಧಿಗೆ ಸುತರವೆ
 ತರಿಸುವರು ಗಾಂಧಾರಿಗಾವು
 ತ್ರಿಗೆ ಸುತರಾಸುತರ್ಗೆ ಸುತರಾಸುತರು ಜನಿಸುವರು ||
 ಧರೆ ಪರಂಪರೆಯಿಂದಲತ್ತಲೆ
 ಸರಿವುದೀನಿಮ್ಮಡಿಗೆ ದರ್ಭಾ
 ಸ್ತುರಣಸಮಿದಾನಯನವೇ ಕಡೆಗೆಂ¹ ದಳಾಕುಂತಿ || ೨೪
 ಕುಂತೀ ಪಾಂಡುಗಳ ಸಂವಾದ
 ವನಜಮುಖಿ ಕೇಳೆ ಪುತ್ರಮುಖದರು
 ಶನವು ಸುಲಭವೆ ಪುಣ್ಯಹೀನರಿ
 ಗೆನಿತು ಹಲುಬಿದೊಡೀನು ಹಂಗಿಗರಾವು² ದುಷ್ಕೃತಿಗೆ |
 ಮುನಿಯ ಬೇಟದ ಬೇಳುವೆಯ ಮೊ
 ತಿನ ಹವಣ ನೀ ಬಲ್ಲೆ ನೀ ಹೇ
 ಟೆನಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವನು ಮಾನಿನಿ ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದ || ೨೫
 ನಾರಿಯರು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ರಾಜಕು
 ಮಾರಿಯರು ಚಲವಾದಿಗಳು ಗಾಂ
 ಧಾರಿಗಾದುದು ಪುತ್ರಸಂತತಿಯೆಂಬ ಖೇದದಲಿ |
 ವೀರ ಬಿನ್ನೈಸಿದನು ಕಾರ್ಯವು
 ಬಾರಿಯಾದುದು ಬಲ್ಲೆ ಯಿವಳುವಿ
 ಕಾರಿ ಯೆನ್ನದಿರೆಂದು ರಾಯನ ಚರಣಕೆಳಗಿದಳು || ೨೬

1 ನಮವೆ ಕಡೆಗೆಂತಂ, ಕ. ಬ.

2 ನಾವಹಂಗಿಗರು, ಕ. ಬ. ಭ.

ಲೋಲಲೋಚನೇ ದೃಢಪತಿವ್ರತೆ
ಯೇಳು ದುಃಖಿಸಬೇಡ ಭೃಗುಜಾ
ಬಾಲಿಜನದಗ್ನಾದಿದಿವ್ಯಮುನೀಂದ್ರಜನವೆಲ್ಲ |
ಓಲಗಿಸುವುದು ದುಷ್ಕೃತಿಗೆ ನಿ
ಷ್ಪಾಳಯವು ಬಟಕಹುದು ಮಂತ್ರವಿ
ಶಾಲಬೀಜದಲಹುದು ಸಂತತಿ ಕಾಂತೆ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೧

ಭವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸುತರು
ಧೃವಿಸಿದರೆ ಲೇಸನ್ಯಥಾ ಸಂ
ಭವಿಸದೇ ದುಷ್ಟೀರ್ತಿವಧುವೆಂಜಲಿಸಳೇ ಕುಲವೆ |
ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳೆ ನಳನಹುಪ್ಪಸೌ
ರವಸುಹೋತ್ರಾದ್ಯರ ನಿಜಾತ್ಮೋ
ದ್ಭವರ ಪಾರಂಪರಗೆ ಗತಿಯೇನೆಂದಳಾಕುಂತಿ ||

೩೨

ಅರಸಿ ಕೇಳೆ ಸದ್ಬೀಜಪಾರಂ
ಪರೆಯಲದು ಸತ್ಪಾತ್ರದಲಿ ಮುನಿ
ವರರ ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಪುತ್ರೋದಯವು ಸದ್ವಿಹಿತ |
ಪರಮವೈದಿಕಸಿದ್ಧವಿದು ಸರ
ಸಿರುಹಮುಖಿ ನಿಶ್ಚಂಕೆಯಲಿ ನೀ
ಧರಿಸು ಮುನಿಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನಿದುವೆ ನಿರ್ದೋಷ ||

೩೩

ಕುಂತಿಯು ದೂರ್ವಾಸರಿಂದ ಬಂದ ಮಂತ್ರದ
ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪತಿಗೆ ಹೇಳುವಿಕೆ

ಆದೊಡವನಿಸ ಬಿನ್ನಹವು ತನ
ಗಾದಿಯಲಿ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ ಕರು
ಣೋದಯದಲಿತ್ಯೈದುಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದ ವರವುಂಟು |
ನೀ ದಯಾಂಬುಧಿ ನಿನ್ನನುಗ್ರಹ

ವಾದುದಾದೊಡೆ ತದ್ವಿಧಾನದ
ಲಾದರಿಸುವೆನು ಪುತ್ರಕಾಮ್ಯವನೆಂದಳಾಕುಂತಿ ||

೩೪

ಲೇಸನಾಡಿದೆ ಕುಂತಿ ಮುನಿಯುಪ
ದೇಶಿಸಿದನೇ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವಿ
ದೈ ಸಲೇ ನೀ ದೃಢಪತಿವ್ರತೆಯನ್ನನುಜೆ ಯಿದು |
ಭಾಸುರರ ನೀ ಭರತವಂಶವಿ
ಳಾಸರನು ಕೃತಶತ್ರುಪಕ್ಷವಿ
ನಾಶರನು ಬೆಸಲಾಗು ಹೋಗಿನ್ನಾಣೆ ಹೋಗಿಂದ ||

೩೫

ಪತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಕುಂತಿಯು ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆಯುವಿಕೆ
ತರುಣಿ ಪಾಂಡುವಿನಾಜ್ಞೆಯನು ನಿಜ
ಶಿರದಲಾಂತು ಸಮಸ್ತ ಮುನಿಮು
ಖ್ಯರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆಹಗಿ |
ಸರಸಿಯಲಿ ಮಿಂದುಟ್ಟು ಕೆಂಪಿನ
ವೆರದುಕೂಲವ ಸ್ಮರಿಸಿದಳು ತಾ
ಪರಮಮುನಿಮಂತ್ರೋಪದೇಶವ ನೆನೆದು ಚಿಂತಿಸುತ ||

೩೬

ಮೂಱುಗುಣದೊಳು ನೋಡಿ ಸತಿಯರ
ನೀಜಿ ನರರನು ದೈತ್ಯವರ್ಗವೆ
ಬೇಟಿರಿಸಿ ನಾಕಜಸಮೂಹವ ತಾರತಮ್ಯದಲಿ |
ನಾರಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕಂಡಳಾಕ್ಷಣ
ವೀರಪಾಂಡುವು ನಿಜಪರಾವಹ ¹
ಮಾರುತನು ತಾನೀಗ ಭಾರತಿರಮಣನಾವೇಶಿ ² ||

೩೭

ಎಂಬುದನು ತಾನೆಂದು ತನ್ನೊಳ
ಗಂಬುಜನಿಸಖಸುತನ ಮೇಲಕೆ

¹ ನಿಜವುಹೂಡೂ, ಕ. ಖ. ಗ. ² ಮೂಱುನುನಾನೆಂಬ ಭಾರತನಿಪುಣಗಂಧರ್ವ,
ಕ. ಖ. ಗ.

ಹಂಬಲಿಸಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಪುತ್ರನ ಬಯಸಿ ಸತಿ ಯಮನ |

ಇಂಬುಗಟ್ಟಿದಳೊಂದುಮಂತ್ರವ

ನಂಬುಜನಿಸಬಸುತನ ತಂದಿತು

ಶಂಬರಾರಿವಿರೋಧಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೆಂಬಂತೆ ||

೩೮

ಸತಿಯ ಸಮ್ಮುಖವಾಗಿ ವೈವ

ಸ್ವತನು ಬಂದನಿದೇಕೆ ನಮ್ಮನು

ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಬರಿಸಿದೆ ಯೆನಲು ಲಜ್ಜಾ ವಿನತಮುಖಿಯಾಗಿ |

ಸುತನ ಕರುಣಿಪುದೆನಲು ಭಯಪರಿ

ತತೆಯ ವಿಮಳಸ್ವೇದಜಲಲ

ಜ್ವಿತಯನಂಗೀಕರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಸುತನ ಯಮನಂದು || ೩೯

ಬಚ್ಚಕ ಕುಂತಿಗೆ ನುಡಿದ ನಿನ್ನಯ

ಲಲಿತಕಂದನ ಸತ್ಯ ಸೈರಣೆ

ಗಲಿಸಿ ತಾನೆಣೆಯಿಲ್ಲ ಸುರನರನಾಗಲೋಕದಲಿ |

ನಳನನಾಭಂಗಧಿಕಪ್ರೀತನು

ಮಿಳಯೋಳೇಕಚ್ಛತ್ರನಾಗಿಹ

ಲಲನೆ ನೀ ಕೇಳೆಂದು ತಿರುಗಿ ಕೃತಾಂತ ಬೀಡೊಂಡ || ೪೦

* ಧರಣೀಪತಿ ಕೇಳು ಕುಂತೀ

ವುರಗತಾರಾಶುಭಮೊಹೂರ್ತದ

ನಿರುತದಲಿ ವರಗಭಿಷೇಕ ನಮತೀವೆ ಮೊಸಗಲು |

ಅರಸಿಗಾಯಿತು ತನ್ನ ಮಂದಿರ

* ಧರಣೀಪತಿ ಕೇಳು ಕುಂತೀ

ನಾರಿಗಾದುದು ಗರ್ಭವಿಮಳಸು

ತಾರಕುಭಲಗ್ನದಲಿ ತೀರಿದುದಂದು ನವಮಾಸ |

ನೀಜಿಗಾಯಿತು ಸಂಭ್ರಮವು ಬಲ

ವೈರಿಮುಖ್ಯಾಮರರ ನಗರದಿ

ಭೋರನಪ್ಪರಿಸಿದುವು ದುಂದುಭಿಯುಖಿಳವಾದ್ಯಗಳು ||

೪೧

ಧರಣಿಯಲಿ ಪಾಂಡುವಿನ ಮೊದ್ಲೀ
ವರಸತಿಯ ಸಂಗಡದೊಳೊದವು ಮಾಸವೊಂಭತ್ತು || ೪೧

ಧರ್ಮ ಜನನ

ಪರಿಹರಿಸಲಾ ಜೈಷ್ಠ ತಾರೆಯ
ಚರಣವೆರಡು ಪುಣ್ಯಗ್ರಹಗಳ್
ವರುಶನದಿ ತಾ ಚೈತ್ರಮಾಸದ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದಲಿ |
ಪರಮಗುರುವಾರದಲಿ ತದಿಗೆಯೊ
ಳರಸ ಹುಟ್ಟಿದನಿಂದುಕುಲದಲಿ
ಪುರುಷನವತರಿಸಿದನು ಸುಕುಮಾರಕನು ಧರಣಿಯಲಿ | ೪೨

ನಿರ್ಮಳಿತವಾಯ್ತು ಬಿಳಿಜಗದಲಿ¹

ಕರ್ಮವೇ ಬೆಚ್ಚಿ ದುಡು ಸಾಕ್ಷಾ
ದರ್ಮವೇ ಧರಣಿಯಲಿ ನರರೂಪಾಗಿ ಜನಿಸಿತೆಲ್ಲ |
ಧರ್ಮದೀಶ್ವರಹೆಚ್ಚಿ ಭಾರತ²
ಧರ್ಮವೇ ತಾ ಧರಣಿಗಿಳಿದನು³
ಧರ್ಮವಿನ್ನೆ ಮೆಗಹುದೆನುತ ಹರುಷನಿತ್ತು ಮುನಿಕರ || ೪೩

ಧರಣಿಪತಿ ಧರ್ಮಜನ ಮುಖಸಂ
ವರುಶನವ ಮೊಡಿದನು ಹರುಷದ
ಹೊಜೆಯ ಭಾರಣೆಯಿಂದ ಪುಳಕಾಂಬುಗಳ್ ಪೂರದಲಿ |
ಹರಿದು ಪುತ್ರೋತ್ಸವದ ನುಡಿ ಗಜ
ಪುರದೊಳಬ್ಬ ರವಾಯ್ತು ಪಾಂಡುವಿ
ನರಸಿಯಲಿ ಸಂತಾನ ಜನಿಸಿದುದೆಂದು ಜನಜನಿತ || ೪೪

1 ಬಿಳಿಜಗದೆಡುವು ಚ.

2 ದುರ್ಮಹೇಶರ ಹೊತ್ತು ಭಾರತ, ಚ.

3 ಕರ್ಮವೇದನೆ ಧಾತ್ರಿಗಿಳಿದುದು, ಚ.

ಕುಂತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದ ಸಂಗತಿಯಂ ಕೇಳಿದ ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ಗರ್ಭಪಾತ.

ಕೇಳಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ ಕುಂತಿಗೆ

ಬಾಲಕೇಳವಿನೋದವೆಂಬುದು

ಮೇಳವಿಸಿತಾಮುನ್ನ ಮೊಡಿದ ತಪದ ಫಲನೆನುತ ¹ |

ಕಾಳುನುಡಿಗಳ ನುಡಿದು ಮುನಿಪತಿ

ತೌಳುಕಾಣನಲಾ ಸುಡೀಗ

ಭಾಳಿಗಳನೆಂದಬಲೆ ಹೊಸೆದಳು ಬಸುಣನೊಡೆಮುಖಿದು || ೪೫

ಉದಿರಿದುವು ಧರಣಿಯಲಿ ಬಲುಮಾಂ

ಸದ ಸುರಕ್ತದ ಗಟ್ಟಿಗಳು ಖಂ

ಡದ ಸುಡಾಳದ ಜಿಗಿಯ ಹೇಸಿಕೆ ನಿಕರ ನೂಜೊಂದು |

ಕೆಡುಹಿದಳು ವಾಮಾಂಘ್ರಿಯಲಿ ನೂ

ಕಿದಳು ಹಾಕಿವೆ ಹೊಣಿಗೆನುತ ನೋ

ಡಿದಳು ಕರೆ ಕನ್ನೆ ಯರನೆನುತ ಕಠೋರಕೋಪದಲಿ || ೪೬

ತನತನಗೆ ತನು ನಡುಗಿ ಕಾಂತಾ

ಜನವು ಬಂದುದು ತಾಯೆ ಬೆಸಸೇ

ನೆನಲು ಬಿಸುಡುವೆ ನೂಣ ಹೊಣಿಗೆಂಬಾಮುಹೂರ್ತದಲಿ |

ಮುನಿಪ ವೇದವ್ಯಾಸನಾಕೆಯ

ಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಕಂಡನೀಕಾ

ಮಿನಿಯ ಕೋಳಾಹಳವಿದೇನೇನೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ || ೪೭

ಭರತಸಂತಾನಕೆ ಕುಮಾರರ

ಹೆಣುವೆನಾ ಮುನ್ನೆಂದು ಗರ್ಭವೆ

ಧರಿಸಿದನು ನಿವೃಡಿಯ ಕೃಪೆಗಳ ಮಂತ್ರಪಿಂಡದಲಿ |

ವರುಷವೆರಡಾಯ್ತಿದಳು ಭಾರವೆ

ಧರಿಸಿದನು ದಾಯಾದ್ಯರೊಳಗವೆ

ತರಿಸಿದನು ಮಗನೆನುತ ಮುಖದಿರುಹಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ || ೪೮

¹ ಮೇಳವಿಸಿತೇ ಮುನ್ನ ಹಾ ತಪ್ಪೇನುತಪ್ಪೇನು, ಕ. ಖ.

ವ್ಯಾಸರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಗರ್ಭಸಂರಕ್ಷಣೆ.

ಮರುಳುಹೆಂಗಸೆಲ್ಲ ಮಹಾತ್ಮರ
ಪರಿಯ ನೀನೆಂತಖಿವೆ ಗರ್ಭೋ
ತ್ಕರವೆ ಕೆಡಿಸಿದೆ ಪಾಪಿ ನೀ ಸಾಣಿನುತ ಮುನಿ ಮುನಿದು |
ತರಿಸಿದನು ಘೃತಪೂರಿತದ ಕೊ
ಪ್ಪರಿಗೆಗಳನೊಂದೊಂದೊಳಗವ
ನಿರಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ನೀರ ತಳದನು ರಕ್ಷೆಗಳ ರಚಿಸಿ || ೪೯
ಚಿಂತೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ವರುಷದಿನಪರಿ
ಯಂತ ರಕ್ಷಿಸು ಬಚಿಕ್ ನಿನ್ನಯ
ಸಂತತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನು ಗಾಂಧಾರಿ ನೋಡೆನುತ |
ಕಂತುಪಿತ ಬಚಿಕಾಗ¹ ಸತಿಯನು
ಸಂತವಿಸಿ ತಿರುಗಿದನು ಧರಣೀ
ಕಾಂತ ಕೇಳೈ ವನದೊಳತ್ತಲು ಭೀಮನುಧೈವವ || ೫೦
ಬಚಿಕ್ ತುಂಬಿತು ವರುಷ ಧರ್ಮಗೆ
ನಳನಮುಖಿ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ನುಡಿದಪ
ಳಲೆ ಮಹೀಪತಿ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರನು ಜಾತಿಧರ್ಮದಲಿ |
ಬಲುಹನುಳ್ಳವನಹುದುವೀತನೆ
ಯಿಳೆಯನುಣಿ ಪಾಲಿಸುವ ಭುವನಾ
ವಳಿಯ ಜೀವರ ಬಲುಹ ಬಗೆಯದ ಸುತನು ಜನಿಸುವೊಡೆ || ೫೧
ಧರಣಿಯಲಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸುಕೃತದ
ಚರಿತರುಂಟೇ ಯನಲು ಮಹಿಪತಿ
ಕರುಣಿಸಿದನಿನ್ನೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನ ಪಡೆಯೆ ಹೋಗಿಂದ |
ಸುರನಿಕರತೆತ್ತಿಸಿಕೊಟೆಯ
ನಿರಿಸಿ ಮೇಗಣದೇವಗಣದೊಳು
ಧರಿಸುವುದು ನೀ ಪುತ್ರಗರ್ಭವನೆಂದು ನೇಮಿಸಲು || ೫೨

¹ ಕಂತು ಪಿತನನ್ನಿ ಭನು, ಖ, ಚ. ಜ.

ನಿಯಮದಲಿ ಕಾಮಿನಿ ಸರೋವಾ
 ರಿಯಲಿ ಮಿಂದಳು ಬೀಜಮಂತ್ರ
 ವೈಯವ ಮೊಡಿದಳಮರನಿಕರವ ನೋಡಿ ಕೈಮುಗಿದು |
 * ಬಯಸಿದಳು ವಾಯುವನು ನಿಜಮೂ
 ತಿಯಲಿ ಬಂದು ಸಮೀರನೀಕುಂ
 ತಿಯನು ನುಡಿಸಿದನೆಮ್ಮ ಬರಿಸಿದ ಹದನ ಹೇಡೆಂದ || ೫೩
 ಬರಿಸಿದುದು ಬೇಜೇನು ಸುತನನು
 ಕರುಣಿಪುದು ನೀವೆನಲು ತಾ ವರ
 ಹರುಷದಲಿ ಮನಮುಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟನು ಧೀರಪುತ್ರನನು |
 ಮರಳಿದನು ಪವಮಾನನೀಪಂ
 ಕರುಹಮುಖಿಯು ಪ್ರಸೂತೆಯಾದಳು
 ವರುಷವೊಂದಕೆ ಧರಿಸಿ ಪರಬಲಕಾಲಭೈರವನ || ೫೪

* ಜಯಸಿಂಹನನ್ನತ್ತ ಹರಿ ತಾ
 ನಯದಿ ಮಾವನು ಬ್ರಹ್ಮ ಜನಿಸನು
 ಬಯಲು ಭ್ರಮೆ ಬೀಡಿಬಿರಲಿ ತನಗಲ್ಲ ಗರ್ಭವದು || ೫೫
 ಎಂದು ಬಿಡಿಕರವಿಂದರೋಚನ
 ಯಂದು ಸಾಕ್ಷಾದ್ವೇವವಧ್ಯರ
 ತಂದೆಯನು ರಜಗುಣದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣವೇವನನು |
 ಇಂದುಮುಖಿ ವರಮಂತ್ರದಿಂದವೆ
 ಕಂದೆಬಿದ್ದು ಕಳುಹಿದಳು ತಾ ಕಡು
 ಮಿಂದು ಬಾಹ್ಯಾಂತರದಿ ವರಶುಚಿಯಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು || ೫೬
 ಬಯಸಲು ಜಗದ ಜೀವನನು ತಾ
 ಜಯಸುವ ತಿತ್ತಿಯು ಬಂದು ಕಾಂತೆಯ
 ನಯವಿದನು ನೀನಿಂದ ಬಯಸಿದ ಹದನ ಹೇಡೆಂದ |
 ನಯನದಲಿ ಹರುಷಾಶು ತಣ್ಣಿವಿತು
 ನಯದೆ ರೋವಣಾಚನದಿ ಕುಂತಿಯು
 ಜಯಜಯನುತಲು ಮೆಲ್ಲನೆಂದಳು ದೇವ ಕೇಳನುತ || ೫೭

ಭೀಮಜನನ.

ಪವನಜನು ತಾ ಮೂಘಮೂಸದ
 ನವಮಿಯಲಿ ತಾ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ
 ಐವಿಯು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲಿ ಬಂದಿರೆ ಯಗ್ನಿ ದೇವತೆಯ |
 ಯುವತಿ ಕೃತ್ತಿಕೆಯಾದ ತಾರೆಯೊ
 ಳವತರಿಸಿದನು ಪಾದಮೂಱಕೆ
 ರವಿರವಿಜಕುಜರಾಯಲಗ್ನಕೆ ತಾರೆ ಕೇಳಂದ || ೫೫
 ಪವನಸುತನವತರಿಸೆ ಪಾರ್ಥಿವ
 ನಿವಹ ನಡುಗಿತು ದೈತ್ಯಗಣವುಜಿ
 ಜವವೊಯೆ ನಿಂದುದು ರಿಪುನಿಶಾನಕಾಲಭೈರವಗೆ ¹ |
 ಭೂವನದಲಿ ತಮತಮಗೆ ನಾಕಜ
 ನಿವಹ ಹೂಮಂಚಗಣಿದು ಹರುಷಿಸಿ
 ಪವನಜನ ತಾಯ್ ಭೀಮಸೇನನು ಯೆಂದು ಹೆಸರಿಡಲು || ೫೬
 ಭೀಮನುದಿಸಿದ ಯಿರುಳು ಕೌರವ
 ಭೂಮಿಪತಿ ಜನಿಸಿದನು ಮಿಗೆ ನಿ
 ಮ್ನಾಮಹಾತ್ಮನ ಜನನ ಬೆದಳಿಸಿತೆಳಿಜನಮನವ |
 ಭೂಮಿ ನಡುಗಿತು ದೆಸೆಗೆ ಹರಿದುವು
 ಧೂಮಕೇತುಗಳಾದಿರಿ ಬಿದವು
 ತಾಮಸನು ಜನಿಸಲಿಕೆ ದೇವಾಲಯದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು || ೫೭
 ಕರೆಸಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನವನೀ
 ಸುರರ ಬೆಸಗೊಂಡನು ಕುಮಾರರ
 ದರುಶನದ ಸಮನಂತರದಲುತ್ಪಾತಫಲಗತಿಯ |
 ಭರತವಂಶದಲುಚ್ಚಿದ ಭೂಮಿ
 ಶ್ವರರನಂತವನೀತನೇ ಸಂ
 ಹರಿಸುವನು ಸಂದೇಹವಿಡಕೇನೆಂದರವೆರಂದು || ೫೮

1 ಜವವೊಯೆ ಸುಡಾಕಲಿ ನಿನಾಶನ ಕಾಲನುಭೃಷಿಸೆ, ಜ.

ಕುಲಕೆ ಕಂಟಕನಾದನೊಬ್ಬನ
 ಕಳವುದೂರಲಿ ನಾಶ ತಾ ಕುಲ
 ವ್ಯಯೆ ದೇಶವೆ ಗಾಸಿ ಮಾಡುವುದೂರ ಕೆಡಿಸುವುದು |
 ಇಳಯನಖಿಳವೆ ಬಿಸುಡುವುದು ತ
 ನ್ನುಳವೆ ಮಾಡುವುದೆಂಬ ವಚನವೆ
 ತಿಳುಹುದೀತನ ಬಿಸುಟು ಕಳ ನೀನೆಂದನಾವಿದುರ ||

೫೯

ಸುತನ ಮೇಲಣ ಮೋಹವಾಗ
 ಸ್ಥಿತಿಯನೀಕ್ಷಿಸಲೀವುದೇ ದು
 ಮೃತಿಯಲೀತನ ಬಿಸುಡಲಸದಳವೆಲ್ಲ ಗಾಂಧಾರಿ |
 ಸುತನಿರೀಕ್ಷಣಜಾತಕಮೋ
 ಚಿತದ ದಾನಂಗಳಲಿ ಭೂಸುರ
 ತತಿಯ ದಣಿಸಿದನನಿಬರಿಗೆ ಗುಣನಾಮಕರಣವನು ||

೬೦

ಜನಪನಿಟ್ಟನು ಹಿರಿಯ ದುರ್ಯೋ
 ಧನನು ದುಶ್ಯಾಸನ ವಿಕರ್ಣನು
 ಕನಕವರ್ಣಸುಷ್ಣೇಣದೀರ್ಘೋದರಮಹೋದರರು |
 ಜನವಿಜಯ ಜಲಸಂಧ ದೃಢವಾ
 ಹನ ವಿವಿಂಶತಿ ಕುಂಡಧಾರಕ
 ರೇನಲು ಬಾಹುಕ ದೀರ್ಘಬಾಹುಕನೆನಿಸಿ ಹೆಸರಾಯ್ತು ||

೬೧

ವಿಕಟಜಂಘನು ತಾಳಜಂಘನು
 ಪ್ರಕಟದುರ್ಮತಿ ಪಾಪಕರ್ಮನು
 ವಿಕಳಮತಿ ತಾ ಸ್ವರ್ಣಕರ್ಣನು ದೀರ್ಘಕನು ಶಲನು |
 ಪ್ರಕಟಕುಂಭೀಪಾಕ ಪ್ರಾಪ್ತನು ¹
 ಸಕಲಕಂಟಕಧರ್ಮಕಂಟಕ
 ವಿಕಳಮತಿ ದುಸ್ಸೇವ್ಯದುರ್ಜಯ ಪಾಪಕರ್ಮಯುತ ||

೬೨

ವೀರನಿಂದ್ಯನು ಚಿತ್ರಕರ್ಮನು
 ಫೋರಕರ್ಮನು ದುಷ್ಪ್ರಕರ್ಮನು
 ಕಾರುಕನು ಬಹುಬುದ್ಧಿ ಕಾಮುಕಸೇವ್ಯಬಾಹಿರನು |
 ಶೂರಸೇನನು ಫೋರಸೇನನು ¹
 ವೀರಸೇನನು ಮಿಥ್ಯಸೇನನು ²
 ಧೀರಕರ್ಮನುದಾರಕರ್ಮನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೬೩

ಚಿತ್ತವಿಸು ದುಸ್ಸಹನು ದುರ್ಜಯ
 ಮತ್ತೆ ದುರ್ಮತಿ ಚಿತ್ರರಥ ತಾ
 ಚಿತ್ರಕರ್ಮನು ಚಿತ್ರಭುಜಬಲನೇಕಲೋಚನನು |
 ಸತ್ಯದೂರನು ಜಾರಕರ್ಮನು
 ಮಿಥ್ಯವಾದಿ ಹಿರಣ್ಯವರ್ಮನು
 ಚಿತ್ತವಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಪುತ್ರರ ನಾಮಕರಣಗಳ || ೬೪

ಭಾರವರ್ಮನು ಚೋರವರ್ಮನು
 ನಾರಿಲಂಪಟನಾತ್ಮಘಾತಕ
 ಕ್ರೂರಕರ್ಮನು ಧರ್ಮಘಾತಕ ದೇವನಿಂದಕನು |
 ವಾರಿಜಾಕ್ಷವಿರೋಧಿ ಹರೀಣೀ
 ಮಾರಿಯೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಖರತರ
 ಫೋರಕರ್ಮನಶೀಲಕರ್ಮನು ಶೂನ್ಯವಾದಿಕನು || ೬೫

ಸತ್ಯದೂರನಸತ್ಯಸೇವ್ಯನು
 ಮಿಥ್ಯದೇಹಿಕ ಕರ್ಮಬಂಧನು
 ನಿತ್ಯಹಿಂಸಾಪರನು ನಿಗಮವಿದೂರನೆಂಬವನು |
 ಹತ್ಯದೋಷಿಕ ಮತ್ತೆ ಸುಜನರ
 ಮೊತ್ತ ವರ್ಜಿತನಾತ್ಮಸು ತ್ಯನು
 ಪುತ್ರಮರ ತಾನಾಗಸಿಂಧಪನೊಬ್ಬ ನನವರತ || ೬೬

¹ ಫೋರಸೇನನು, ಬ.² ವೀರಕರ್ಮನು, ಬ.

ಒಬ್ಬ ನವರಲಿ ದೀರ್ಘಜಂಘನು
 ಒಬ್ಬ ನವರಲಿ ಕುಬುಜನೆಂಬವೆ
 ನೊಬ್ಬ ನವರಲಿ ಶೂನ್ಯಹೃದಯನು ವೇಕಬಾಡುಕನು |
 ಒಬ್ಬನೇ ತಾನೇಕನಯನನ
 ದೊಬ್ಬನೇ ತಾನೇಕನಾಸಿಕ
 ನೊಬ್ಬನೇ ತಾ ತ್ರಿತಯಹಸ್ತನು ಚತುರ್ಥಕರ್ಣದಲಿ || ೬೩
 ಒಬ್ಬನೇ ತಾ ಬರ್ಬರನು ತಾ
 ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ ಲೋಕದಲಿ ಕುರುಕುಲ
 ಗರ್ಭಕನು ತಾನೊಬ್ಬನೆಂಬವೆ ಕರ್ಮನಾಶಕನು |
 ಸರ್ಬನಾಶಕನೆಂಬನೊಬ್ಬನು
 ದುಬ್ಬಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದನು ಕೌರವ
 ನುರ್ಬಿಪತಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯಗೆ ಸುತರು ತಾವಾಗಿ || ೬೪

* ಇಂತು ಜನಿಸಿದ ನೂಲುಜನಗಳ
 ಸಂತವಿಸಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಭೂಪತಿ
 ಸಂತತಿಯ ಗುಣವೆಣಿದು ಮಾಡಿದ ನಾಮಕರಣವನು |
 ಅಂತು ಮಾಡಿದ ನೂಲುಮಾನುಷ
 ಜಂತುಗಳು ಪಾಂಡವರ ವೈರಿಗ
 ಳಂತು ಕೇಳಿ ತಾವು ರಾವಣಸುತರು ಕೇಳಿಂದ || ೬೫
 ಜನಪತಿಗೆ ತಾನೊಬ್ಬ ವೈಶ್ಯಂ
 ಗನೆಗೆ ಸುತನು ಯುಯುತ್ಸು ನೂಲೊಂ
 ದೆನಿಸಿದರು ಸುಕುಮಾರಕರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂದನರು |
 ಗಾಢಾಂಗಿ ದುಶ್ಯಾ ಜನನ.
 ಜನಿಸಿದೀ ನೂಲೊಂದು ದೈತ್ಯರಿ
 ಗನುಜಿ ದುಶ್ಯಳಯಾದಳವೆನಿಸ
 ತನುಜಿ ಸೈಂಧವಗರಸಿ ಯಾದಳು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ || ೬೬

* ನೂರು ಹೆಸರುಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅನೇಕವಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾರತಾನುಸಾರವಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ತ್ರೇತೆಯೊಳಂದು ಮಂಥರೆ
ಯುವತಿಯಾಗಿರೆ ರಾಮಚಂದ್ರನ
ಭುವನಪಟ್ಟವೆ ಕೆಡಿಸಿದವಳವಳರಸ ಕೇಳಂದ |
ಅವಳು ಕೃತಯುಗದಂದು ಜ್ಯೇಷ್ಠೆಯು
ಭವಗಳೀಪರಿ ಮುಂದೆ ಕಲಿಯುಗ
ವಿವರಿಸಲು ಗೋವೃಂದನಾಥಕಳವಳು ಕೇಳಂದ || ೩೧

ಅತ್ತಲಾ ಹದನಾಯ್ತು ಬಚಕಿನೊ
ಳಿತ್ತ ಧರ್ಮಜ ಭೀಮಸೇನರ
ಹೆತ್ತು ಹರುಷದಲಿರಲು ಪಾಂಡುನೃಪಾಲಕುಂತಿಗಳು ¹ |
ಮತ್ತೆ ಕೇಳದುಭುತವೆ ನೆಣಿ ಮೊಣಿ
ಯುತ್ತು ಹೆಬ್ಬುಲಿ ² ವರತಪೋವನ
ದತ್ತಲೈತರೆ ಪಾಂಡು ಕೆಡಹಿದನಾವ್ಯುಗಾಧಿಪನ || ೩೨
ಆಮಹಾರಭಸಕ್ಕೆ ಯಲ್ಲಿಯ
ಸ್ತೋಮಮುನಿಜನವಂಜಿ ಪರ್ವತ
ದಾ ಮಹಾಡಿಂಬಿನಲಿ ಪಾಂಡುವಿನರಸಿ ನಡುಗಿದಳು |

ಭೀಮಾಂಗಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಪರ್ವತ ಭೇದನ.

ಭೀಮ ಬಿದ್ದನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಂ
* ದೀಮಹಿಗೆ ತರುಶೈಲಶಿಲೆ ನಿ
ನಾಮವಾದುದು ಹಸುಳೆ ಹೊಣುಳಿಯೆ ಬಿದ್ದ * ರಭಸದಲಿ || ೩೩
ಶಿಶುವೆ ತೊಪ್ಪಿದಳು ನಿವಾಳಿಸಿ
ಬಿಸುಟು ರಜವನು ಮಂತ್ರರಕ್ಷಾ
ಪ್ರಸರವನು ಮುನಿಗಳಲಿ ಮಾಡಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿದಳಾಕುಂತಿ |

¹ ಹೆತ್ತು ಹರ್ಷದೊಳವರು ಮೆಚ್ಚಿದರು ಪಾಂಡುಕುಂತಿಯರು, ಬ.

² ಕೇಸರಿ, ಜ.

* ದಾಮಹಾತ್ರನ ಹತಿಗೆ ಪರ್ವತ ಭೂಮಿಯಲಿ ಶತ್ರುಂಗವಾಯಿತು
ನೋಂಕೆ, ಜ.

1 ಬೆಸಲಹೆನು ತಾನೆಂದು ತಿಂಗಳು

ನುಸುಳ ಪಾಂಡುವಿಗಿಂದಳಾಗಲೆ

ಯಸಮೆಬಲ ಕೇಳನೆಗೆ ಪುತ್ರದ್ವಯದ ವಿವರವನು || ೭೪

ಬಬ್ಬನೇ ಧರ್ಮಜ ನಾದಪ

ನೊಬ್ಬನೇ ತಾನಧಿಕಶೂರನ 2

ದಿಬ್ಬರಾದಪರಿನ್ನು ವರಸಾಂದರ್ಯವುಳ್ಳವನ |

ಬಬ್ಬ ಕಂದನ ಹೆತ್ತವಾದೊಡೆ

ಸರ್ವಭುವನದೊಳಾವೆ ಮಾನ್ಯರು

ಸರ್ವಥಾ ನೀನಿದಕೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದಳಾಕುಂತಿ || ೭೫

ಎನಲು ಮೆಚಿದ ಪಾಂಡುನೃಪ ತಾ

ವನಿತೆಗಾಗಲು ನುಡಿದ ನಾಕಜ

ಜನಗಳರಸನ ಪುತ್ರಭಿಕ್ಷವ ಬೇಡು ಹೋಗಿಂದ |

ಎನಲು ಕುಂತೀದೇವಿಯಾಗಲು

ಮನದೊಳುತ್ತಾಹಿಸಿಯೆ ಹರಹರ

ಯೆನುತ ಧಿಮ್ಮನೆ ಯೆದ್ದು ಪತಿಯಂಘ್ರಿಯಲಿ ತಾ ಬಿದ್ದು || ೭೬

ವಸುಧೆಗತಿಬಲನೊಬ್ಬ ಕಂದನ

ಬೆಸಲಹೆನು ತಾನೆನುತ ಕಮಳಾ

ಳಸರಕ್ಕೈತಂದಾಗ ಹರುಷಿಸಿ ಮಿಂದಳಾಕುಂತಿ |

ವಿಸರುಹಾನನೆ ನೆನದು ಮೆಳಲಲಿ

ವಸುಧೆಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಪದ್ಧವ

ಪಸರಿಸಿಯೆ ಪರಿಪೂರ್ಣಿಯಾದಳು ಕುಂತಿ ವಿನಯದಲಿ || ೭೭

ಅಂದು ಕಡು ಶುಚಿಯಾಗಿ ಸುಮನೋ

ವೈಂದದೊಳಗಾರೈದು ನೋಡಿ ಪು

1 ವಸುಧೆಗಧಿಕನೊಬ್ಬ ಕಂದನ ಬೆಸಲಹೆನು ತಾನೀಗ ಕೇಳಿ ಶಿರುಗಳಿಬರ
ನಿಜವ ಪುತ್ರದ್ವಯದ ವರಗಳನು, ಖ. 2 ಭಾಜಬಲ, ಕ. ಖ.

ರಂದರನ ನೆನೆದಳು ಮುನೀಂದ್ರನ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯಲಿ |

ಬಂದನಲ್ಲಿಗದೇನು ಬೇಕರ

ವಿಂದಲೋಚನೆ ಹೇಳು ಕೊಡುವೆನು

ಕಂದ ಬಲುಗೈಯ್ಯಾಗಬೇಕೆಂದಾಗ ಲಜ್ಜೆಯಲಿ ||

೩೪

ಎನಲಿಕಿಂದನು ಪೃಥೆಯ ಮಾತಿಗೆ

ನೆನೆದು ಹೊಂಪುಳಿಯಾಗಿ ದೇವಾಂ

ಗನೆಯ ವಲ್ಲಭನಾಗ ಪಾಂಡುವಿನರಸಿಯಂಗವನು |

ಮನದಲಾಲಾಗಿಸಿಯೆ ನಾಕಜ

ಜನಗಳರಸನು ಪರಮಸುಖದಲಿ

ವನಿತೆಗೆಂದನು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ ||

೩೫

ಸುತನನಿತ್ತನು ನಿನಗೆ ತ್ರಿಭುವನ

ತತಿಯೊಳಗೆ ಬಲುಗೈಯ್ಯ ಕೊಟ್ಟೆನು

ಸತಿಶಿರೋಮುಣಿ ಸಿನ್ನ ಕಂದಗೆ ಶಿವನು ಶಂಕಿಸುವ |

ಶತಭವಾಂತರ ಪುಣ್ಯತರುಕಾ

ಮಿತದ ಫಲವಿದೆನುತ್ತ ಲಾಸುರ

ಪತಿ ಲತಾಂಗಿಗೆ ವರವನಿತ್ತೊಡರಿದನು ನಿಜಪಥವೆ ¹ ||

೪೦

ಆರ್ಜುನನ ಜನನ.

ತೀವಿದುದು ನವಮಾಸವಿಂದ್ರನ

ಭಾವಗರ್ಭವು ಕುಂತಿದೇವಿಗೆ

ದೇವನಾಜ್ಞೆಯ ಮೇಲೆ ಘಾಲ್ಗುಣಮಾಸದುತ್ತರೆಯ |

ಜೀವಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ ಶುಭದಿನ ²

ಜಾವಪಂಚದಶಿಯ ದಿವಸದ

ಲ್ಲಾವಿಜಯ ಮೂರ್ತಿನೆಯ ಚರಣಕೆ ಜನನವಾಯ್ತೆಂದ ||

೪೧

¹ ವರಸತಿಗೆ ಫಲವಾಯ್ತೆನುತಲಿ ಶತಮುಖನು ವರವಿತ್ತು ಗಗನ

ಕೆಡರಿದನು ಬ್ರಹ್ಮಕ, ಕ.

² ಗುರುದಿನ, ಜ.

ಭಾವ ಶುಭಗ್ರಹದೃಷ್ಟಿರಾಶಿಯ
 ತೀವಿ ಜನಿಸಿದನಾಗ ವರಗಾಂ
 ಡೀವಿ ಜನಿಸಲಿಕ್ಕೊಡನೆ ಜನಿಸಿತು ಜನದ ಸುಮ್ಮಾನ |
 ರಾವಣಾಂತಕನಲ್ಲಿ ಯಂಗದ
 ದೇವಜನಕನು ವಾಲಿ ಜನಿಸಿದ
 ದೇವನೇ ತಾನಾಗಿ ಪಾರ್ಥನು ದ್ವಾಪರಾಂತ್ಯದಲಿ ||

೪೦

ದೇವದುಂದುಭಿ ಮೊಲಗಿದುದು ಕುಸು
 ಮಾವಳಿಯ ಮೆಚೆ ಸುಖಿದುದಾಡುವ
 ದೇವಸತಿಯರ ಹೊಳವೆ ಕಂಗಳ ಧಾರೆ ಮಿಂಚಿದುದು |
 ತೀವಿದುತ್ತಹ ವೃಬ್ಬರಿಸೆ ಭುವ
 ನಾವಳಿಯಲಿಂದ್ರಾದಿ ನಿಖಿಳಸು
 ರಾವಳಿಗಳಾದರಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿತು ಧನಂಜಯನ ||

೪೩

ರಣಭಯಂಕರನರ್ಜುನನು ಧಾ
 ರುಣಿಯಲುದಿಸಿದೊಡಾಟುತ್ತಿಂಗಳ
 ಗಣನೆಯಲಿ ಮುನ್ನೆಂದು ಮಧುರೆಯ ರಾಜಭವನದಲಿ |
 ಗುಣರಹಿತನಚ್ಯುತನು ವರಶ್ರಾ
 ವಣ ಬಹುಳದಸ್ತ್ರಮಿ ಯಿರುಳು ರೋ
 ಹಿಣಿಯಲವತರಿಸಿದನಲ್ಲೆ ದೇವಕಿಯ ಜಹರದಲಿ ||
 ಓತು ತಾನವತರಿಸಿ ವರವಿ
 ಖ್ಯಾತ ನಾರಾಯಣನಲ್ಲೆ ಬಚ್ಚಿ
 ಕಾತನುರ್ವಿಭಾರ ಸಂಹಾರದ ವಿನೋದದಲಿ |
 ಭೂತಪತಿ ಮೊದಲಾದ ದಿವಿಜ
 ವ್ರಾತ ನರರೂಪಿನಲಿ ಮಿಗೆ¹ ಸಂ
 ಭೂತವಾಯಿತು ಕೇಳು ನೃಪ ಕೃಷ್ಣಾ ವತಾರದಲಿ ||

೪೫

1 ನಾರೂಪಿನಲಿ, ಖ.

ಮಾಧ್ರಿಗೆ ಬಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಯೆಂದು ಪಾಂಡುವಿನಪ್ಪಣೆ.

ಬಟಿಕ ಪಾಂಡುನೃಪಾಲ ಕುಂತಿಗೆ

ತಿಳಿದು ನಿನಗೆನ್ನೇಸು ಮಂತ್ರದ

ಬಳಗವಿಹುದೆಂದೆನಲಿಕೆಂದಳು ಮಂತ್ರವಿನ್ನೊಂದು |

ಉಚಿದಿಹುದು ತಾನೆನಲು ನೃಪಕುಲ

ತಿಲಕನೆಂದಪನದನು ಮಾಧ್ರೀ

ಲಲನೆಗೀವುದು ಮಂತ್ರವೊಂದನು ನೀನು ಮನಮುಟ್ಟು || ೪೬

ನಿನಗೆ ಮೂವರು ಪುತ್ರರಾದರು

ತನುಜನೊಬ್ಬನು ಮಾಧ್ರಿಗಾಗಲಿ

ವನಜಮುಖಿ ಸತಿಯಾಜ್ಞೆಯಿಂದಲೆ ಹರುಷಮಾಡಿದಳು |

ಮನದೊಳಗೆ ಮಧುಸೂದನನ ತಾ

ನೆನೆದು ಪಾರ್ಥನನೆತ್ತಿ ಮೊಲೆಗುಡು

ತನುನಯದಿ ಬಾ ತಂಗಿ ನೀನೆನುತರಸಿ ಮೋದದಲಿ || ೪೭

ಸಾಕು ಮೂವರು ಸುತರು ತನಗೆಂ

ದಾಕೆ ಮಾಧ್ರೀದೇವಿಗಗ್ಗದ

ನಾಕುಮಂತ್ರದೊಳೊಂದ ಸವತಿಗೆ ದಯವೆ ಮಾಡಿದಳು |

ನಾಕಜರ ನೀ ನೋಡಿ ವರಿಸೆನ

ಲಾಕೆ ತನ್ನಯ ಮನದಿ ಹರುಷಿಸಿ

ಬೇಕು ತನಗೊಂದವಳೆ ಯೆಂದಳು ನೋಡಿ ಸುರಗಣವೆ || ೪೮

ಶೋಧಿಸುತ ನೋಡಿದಳು ಜಾ ನದಿ

ಭೇದವಿಲ್ಲದ ಯಕ್ಷಿನೀಸುತ

ರಾದಿಯಲಿ ತಾ ಮನಕೆ ತಂದಳು ಸುತರನಿವರಲ್ಲಿ |

ಸಾಧಿಸುವೆ ನಾನೆನುತ ನೆನೆದಳು

ವೇದದರ್ಥ ವ ಮಂತ್ರವನು ಮನ
ಕಾದರಿಸಿ ಸರಸಿಯಲಿ ಮಿಂದಳು ಕರೆದಳವರುಗಳ || ೪೯

ಬೇಗದಲಿ ವರಮಂತ್ರವಿಬ್ಬರ
ನಾಗಳೇ ಕರೆತಂದು ಮೊದ್ಲೀ
ಯೋಗದೇಡೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿದುದು ತಾನಶ್ವಿನೀಸುತರ |
ರಾಗದಲಿ ನಾಕಜರೊಳಿಬರು
ಬೇಗದಿಡಿದರು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಿ
ನಾಗ ಮೊದ್ಲೀದೇವಿ ಯಿದ್ದೆಡೆಗಾಗಿ ನಿಮಿಷದಲಿ || ೫೦

ಕುಂತಿಯ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದಿಂದ ಮೊದ್ಲಿಗೆ ನಕುಲಸಹದೇವರ ಜನನ.

ಬಂದರವರಿಬ್ಬರು ಮಹೀತಳ
ಕಿಂದುವೆದನೆಗೆ ಸುತರನಿತ್ತರು
ಮಂದಗಮನೆಯ ಕಳುಹಿ ಹಾಯ್ದರು ಗಗನಮಂಡಲಕೆ |
ಬಂದು ವರಪ್ರಕೆ ಕಿಚಿಯನರ್ಜುನ
ನಿಂದ ಬಚ್ಚಿಕವರಲ್ಲಿ ಯುದಯಿಸ
ಲಂದು ವರಮುನಿಸಿವಹ ಕೊಂಡಾಡಿತು ಕುಮಾರಕರ || ೫೧

ಹರುಷಿಸಿಯು ತಾ ಪಾಂಡು ಕುಂತಿಯು
ವರಕುಮಾರಕರೈವರಾಗಲು
ಸರಸಿರುಡಮುಖಿ ಮೊದ್ಲಿಯಾ ವೈಶಾಖಬಹುಳದಲಿ |
ವರಚತುರ್ದಶಿಶುಕ್ರನಾರದ
ಲುರುಮೈಗಾನಕ್ಷತ್ರ ಪ್ರಥಮದ
ಚರಣ ತಾ ಶುಭಯೋಗದಲ್ಲುದಯಿಸೆ ಕುಮಾರಕರು || ೫೨

ಪರಮಹರುಷದಿ ಕುಂತಿ ಯೆಂದಳು
ಧರಣಿಪತಿ ಯೆನಗೊಂದು ಸಲುಗೆಯ
ನಿರುತವೀವುದೆನಲ್ಕೆ ಪಾಂಡುವದೇನು ಹೇಳೆನಲು |
ವರಕುಮಾರರು ನಮಗೆ ಜನಿಸಿದ

ಹರುಷವಾರ್ತೆಯ ನಮ್ಮ ತವುರಿ¹ಗೆ
ನಿರುತದಲಿ ಹೇಡೆನಲು ಕೇಳನೆ ಯಟ್ಟಿದನು ನೃಪತಿ || ೯೩

ಪಾಂಡುವು ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದುದನ್ನು ವಸುದೇವನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ.
ಬಂದು ಮಧುರಾಪುರಿಗೆ ದೂತರು
ವಂದಿಸಿಯು ವಸುದೇವಗೆಂದರು
ತಂದೆ ಕೇಳ್ಯ ನಮ್ಮ ಸೋದರಿಯೆನಿಸ ಕುಂತಿಯಲಿ |
ನಂದನರು ಜನಿಸಿದಪರೈವರು
ವಂದ್ಯಜನಪ್ರತಿಪಾಲಕರು ವಾ
ನಂದಹೃದಯರುಮುನ್ನ ತರು ಕುಲಕೀರ್ತಿಪಾಲಕರು || ೯೪

ಕುಂತಿ ಸುತರನು ಹೆತ್ತಳಿಂದ
ತ್ಯಂತವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿದನು ತಾ
ಕಂಠುವಿನ ಪಿತನಯ್ಯ ಮಧುರಾಪುರದ ಮಧ್ಯದಲಿ |
ಚಿಂತೆ ಮುಜಿದುದು ತಂಗಿಮಕ್ಕಳ
ಸಂತತಿಯ ಸಂತೋಷವಾರ್ತೆಗೆ
ಕಂಠುಪಿತನಯ್ಯ ಮುಖಗಿದ ತೋಪ್ರವಾಹದಲಿ || ೯೫

ವಸುದೇವನು ಭೂಷಣಾದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ.

ಕರಿತುರಗನಿಕರವನು ಸತಿಯರ
ವರರಥವೆ ರತ್ನಾಭರಣವನು
ಪರಿಪರಿಯ ವಸ್ತ್ರವಳಯ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳ |
ತರಿಸಿದನು ತಾ ತನ್ನ ಪುರದಲಿ
ವರಸುವಸ್ತುವೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಶ್ಯಪ
ವರಮುನಿಸಹಿತವರ ಕಳುಹಿದ ಪಾಂಡುನೃಪನೆಡೆಗೆ || ೯೬
ಬಂದನಾಕಶ್ಯಪನು ಕುಂತೀ
ನಂದನರ ಕಂಡಖಿಳವಸ್ತುವೆ

ತಂದು ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಕಂಡನು ಪಾಂಡುಭೂಪತಿಯು |
 ಅಂದು ವಸುದೇವಾದಿಯಾದವ
 ವೃಂದ ರೋಹಿಣಿದೇವಕಿಯರಾ
 ನಂದನರ ಸುಕ್ಷೇಮಕುಶಲವನರಸ ಬೆಸಗೊಂಡ || ೯೩

ಯಾದವರ ಸುಕ್ಷೇಮಕುಶಲವ
 ನಾದರಿಸಿ ಬಟಿಕಾದ ಕಾರ್ಯವೆ
 ಮೇದಿನೀಪತಿ¹ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದ ಕೆಲವು ದಿನದಿಂದ |
 ವೈದಿಕದ ಚಾಲೋಪನಯನಗ
 ಳಾದಿಪೋಷಕಕ್ರಿಯೆಗಳನು ಗಾ
 ಗ್ಯಾದಿಹಿಮಷಿಗಳ ಕೈಯೈ ಮಾಡಿಸಿ ಮೆಚಿದ² ನೈವರಿಗೆ || ೯೪

ಈತರೊಳು ಧರ್ಮಸುತಗೆರಡನೆ
 ಯಾತ ಭೀಮನು ಬಟಿಕ ಮೂಡನೆ
 ಯಾತ ಪಾರ್ಥನು ನಾಲ್ಕ ನೆಯರಾ ನಕುಲಸಹದೇವ |
 ಈತಗಳು ಕೌಂತೇಯಮಾದ್ರೀ
 ಜಾತರತಿಶಯದಿವರು ಭುವನ
 ಖ್ಯಾತರೆಂದರು ಸಕಲಮುನಿಗಳು ಪಾಂಡುನಂದನರ || ೯೫

ಬಟಿಕ ಮಾಡ್ರೀಸುತರದೊಂದಿನ
 ದುಲಿವುತಲಿ ತೊಟ್ಟಲಲಿ ಮಲಗಿರ
 ಲಿಳಿಗೆ ತಾನತಿಚೋದ್ಯವಾಯಿತು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ |

ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನು ಬಂದು ಅಭಯವಂ ಕೊಡುವಿಕೆ.

ಬಲಿದು ಯಾದವರಾಯನಾವನ
 ದೊಳಗೆ ಬಂದನು ನಕುಲನಲ್ಲಿಗೆ
 ಮಲಗಿರಲು ತಾ ನುರಗನಾಗಿಯೆ ಯಾವನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ || ೧೦೦

1 ನಾದಯಾಂಬುಧಿ ಕೇಳಿದನು ಬಟಿಕಾದ ಕಾರ್ಯವೆ, ಖ.

2 ಗಳನುಜೆ ಯಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ, ಖ. 3 ಳೆಯೊಂದತಿ, ಖ.

ಉರಗನಾಕಾರವನೆ ಧರಿಸಿಯೆ
ತರಳರಿಹ ತೊಟ್ಟಲಿನ ಮೇಲಿಂ
ದುರವಣಿಸಿ ಸಹದೇವನಾಕ್ಷಣ ಬಭ್ರುವಾಗಿರಲು |
ಹರಿಯದಕೆ ನಸುನಕ್ಕು ಯಮಳರ
ಪರಿಯನಣಿದನು ನೀವು ಧರಣಿಯು
ನರರು ಬೆಸಗೊಂಡಲ್ಲದೇನುವನುಸಿರಬೇಡೆಂದ ||

೧೦೧

ನೀವು ಪರಮಜಾ ನೆಸಿದರು
ನೀವು ತ್ರಿಜಗಜೀವರಾಶಿಯು
ತಾವು ಕೇಳುವ ಶ್ರವಣದಧಿದೇವತೆಗಳೆಂದೆನುತ |
ನಾವು ನಿಮ್ಮಯ ಜೀವಸಖರೆ
ನಾವು ನಿಮ್ಮಯ ಪಾರ್ಥದೇವಗೆ
ನಾವು ಸಾರಥಿ ನಿಮ್ಮಭೀಷ್ಟವ ಬಯಸುತಿಹೆವೆಂದ ||

೧೦೨

ಎಂದು ಬಚಿಕ್ಕಲ್ಲಿಂದ ತಿರುಗಿದ
ನಂದನರ ಬೀಜೊಂಡನಾದಿನ
ದಂದಿಗಾಯಿತು ಮಾಸ ಮೂಱು ದಿನದ ಗಣನೆಗಳು |
ಅಂದುಮೊದಲಾಗವರು ಜಾ ನಕೆ
ಸಂದುಗಾಣರು ಕುಂತಿಪುತ್ರರು
ತಂದೆ ಕೇಳ್ಯೆ ಮಾದ್ರೆಯಾ ವರಸುತರಿಗಸುರಾರಿ ||

೧೦೩

ಬಂದು ಕರುಣಿಸಿ ಹೋದಬಚಿಕ್ಕರ
ವಿಂದಲೋಚನೆ ಮೊಲೆಗುಡಲಿಕಾ
ನಂದನರ ಹೊರೆಗಾಗಿ ಬರಲಿಕೆ ಮುನ್ನಿನಂದದಲಿ |
ಅಂದು ಮೆಲಗಿರೆ ಯಾದವೇಂದ್ರನು
ಬಂದ ದದನನು ತಿಳಿದು ಮದ್ರಜೆ
ಯಿಂದುಮುಖಿ ಸಂತೋಷಬಟ್ಟಳು ಹರುಷದೇಶೆಯಲಿ ||

೧೦೪

ಅಂದು ಮೊದಲಾಗ್ಯವೆರಾಗೋ
ವಿಂದನಂಭ್ರಿಯ ಬಲದಿ ಬದುಕುವೆ
ಕಂದರೈ ಶ್ರೀ ಪಾಂಡು ಪುತ್ರರು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ |
ಅಂದು ಸುಜನಸ್ತೋಮ ಪಾಂಡುವೆ
ನಂದನರ ನೆಜಿ ಹಾಡಿ ಹರಸುತ

ಲಂದು ತಪವನದೊಳಗದಪ್ಪಾಶೀತಿಮುನಿಗಣವು || ೧೦೫

ವರಯುಧಿಷ್ಠಿ ರನೃ ಪನು ಹುಟ್ಟಿದ
ನಿರುತ ಚೈತ್ರದ ಮೊಸದಲಿ ತಾ
ವರವೈ ಕೋದರ ಜನಿಸಿದನು ಶ್ರೀ ಮೊಘಮೊಸದಲಿ |
ನರನು ಘಾಲ್ಗು ನಮೊಸದಲಿ ನೆಜಿ
ನಿರುತ ಮೊದ್ರಿಯೊಳಾಗ ಯಮಳರು
ಧರಣಿಗವತರಿಸಿದರು ವೈಶಾಖದ ಚತುರ್ದಶಿಗೆ || ೧೦೬

ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದೊಳಿಷ್ಟಿನಿಯಲಾ
ವುಷ್ಣ ಕರನಿಂದಾರ್ಯವಾರಕೆ
ಜಿಷ್ಣು ವಿನ ತಮ್ಮಂದಿರೆಸೆದರು ಭೂತಳಾಗದಲಿ |
ವೈಷ್ಣು ವೋತ್ತ ಮರೈವರನು ತಾ
ತ್ಯಷ್ಣ ಯಲಿ ಶ್ರೀಕುಂತಿಯಧಿಪತಿ
ಕೃಷ್ಣ ವೇಣೀತೀರದಲಿ ಸಲಹಿದನು ಹರುಷದಲಿ || ೧೦೭

ಸುತರನಾಲೋಕಿಸುವನೈವರ
ಸತತ ಸಾವಿರಭಾರಿ ಪಾಂಡವ
ಹಿತನ ಹರುಷವನೇನ ಹೇಳುವೆನಾವನಾಂತರದಿ |
ಕ್ರತುಸಹಸ್ರವನಂತಚಾಪ್ಯವು
ಯತಿಪದಾಂಬುಜಸೇವೆ ಸಂತತ
ಸುತವಿನೋದದ ಸುಖವ ಕೊಟ್ಟಿತೆನುತ್ತ ಪಾಂಡುನೃಪ || ೧೦೮
ಹರಿಪರಾಯಣನಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ
ಪರಮವಿಭವದಿ ರಾಯ ಮನದಲಿ

ವರಸತಿಯರೊಡಗೂಡಿ ರಾಜ್ಯವೆ ಮೆಚಿದು ವನಗಳಲಿ |

ಇರುತಿರಲು ಪಾಂಡವರಿಗೈವರಿ

ಗಱುಪಿದನು ನಾನಾಂಗವಿದ್ಯೆಯ

ಬರಿಸಿದನು ಶ್ರೀವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ ||

೧೦೯

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹ ದಿ ನಾ ಣಿ ನ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ವರಮುನಿಯ ಶಾಪದಲಿ ಸರಿಸನು

ಸುರರ ನಗರಿಗೆ ಪಾಂಡು ಹಸ್ತಿನ

ಪುರಕೆ ತಂದರು ಸಕಲಮುನಿಗಳು ಪಾಂಡುನಂದನರ ||

ಶತ್ರುಂಗಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮುನಿವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪಾಂಡುವಿನ ವಾಸ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ

ಪಾಲ ಶತಶೃಂಗಾದ್ರಿಯಲಿ ಭೂ

ಪಾಲನಿದ್ದನು ತನ್ನ ವೀರಕುಮಾರಕರು ಸಹಿತ |

ವ್ಯಾಳಮೈಗಶಾದ್ರೋಲವನಗಳ

ದಾಳಿಭಯವನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಮುನಿ

ಜಾಲಕಾಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಸುಖಮೆಯನಾಗಿ ನೃಪನೆಸೆದ ¹ ||

ಆಸಮಸ್ತ ಮುನೀಂದ್ರರೊಡನ

ಭ್ಯಾಸವಾದಿವ್ಯಾಶ್ರಮದ ವನ

¹ ಪಾಳಿಕಾಶ್ರಮವೆನಿಸಿದನು ಪಾವನತಪೋವನವ, ಟ.

ವಾಸನಾತಪವಾಕುಮಾರಪರಾಕ್ರಮಾಲೋಕ |
 ಆಸಮಂಜಸಸತಿಯರಿಬ್ಬರು
 ಪಾಸನಿಗಳಾವಿಭವಕಿಭವುರಿ
 ಯಾಸಮಸ್ತೈಶ್ವರ್ಯವದು ತೃಣವಾಯ್ತು ಭೂಪತಿಗೆ || ೧

ಸುತವಿನೋದದ ಸಿರಿಗೆ ದಿವಿಜರ
 ಪತಿಯು ಸಿರಿ ತೊತ್ತೆಂದು ವಿಮಳ
 ವ್ರತತಪೋಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ವಿಲಾಸಿನಿ ಮುಕ್ತಿವಧುವೆಂದು |
 ಯತಿಪದಾಂಬುಜನಿತ್ಯಸೇವಾ
 ಸತಿಗೆ ದಾಸಿ ಜಗತ್ತ್ರಯಾಧಿ
 ಪ್ತಿ ತಪದವಿಯೆಂದುಬಿಡನು ಕಲಿ ಪಾಂಡು ವಿಪಿನದಲಿ || ೨

ವರುಷ ಹದಿನಾಲ್ಕುಯ್ತು ಧರಣೀ
 ಶ್ವರನ ಹಿರಿಯ ಮಗಂಗೆ ಭೀಮಗೆ
 ವರುಷ ಹದಿನೈದರ್ಜುನಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಹದಿಮೂರು |
 ಕಿಣ್ವಿಯರಿಬ್ಬರಿಗನಿಬರಾಮುನಿ
 ವರರಿನಧ್ಯಯನಾದಿವಿದ್ಯಾ
 ನಿರತರಾದರು ಬಂದುದಂದು ವಸಂತಮಯದಿವಸ || ೪

ವಸಂತಯತುರ್ವಣನೆ.

ತೆಗೆದುದಗ್ಗದ ತಂಪು ನದಿಸರ
 ಸಿಗಳ ತಡಿಯಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಾದುವು
 ಹಗಲು ಹಂಸೆಯು ನೆಳಲು ಗೊಂಡುದು ಬಯಸಿ ಹಿಮಜಲವೆ |
 ಸೊಗಸಿದುವು ನೆಳಲುಗಳು ದೂರಕೆ
 ಸೆಗಳೆಗಳೆಗಳೆಗೆ ತಂ ¹ ಗಾ
 ಳಿಗೆ ವಿಹಾರಿಸಿ ಮೆಯ್ಯ ತೆತ್ತುದು ಕೂಡೆ ಜನನಿಕರ ² || ೫

ಯೋಗಿಗತ್ತಿ ದ ಖಡ್ಗಧಾರೆ ವಿ
ಯೋಗಿಗೊಡ್ಡಿದ ಸುಖ ಸಕಳವಿ
ರಾಗಿಗಳ ಹೆಡತಲೆಯ ದಡಿ ನೈಫಿ ಕರಿಗಲಗಣಸು |

ಆಗಮಿಕರೆದೆಶೂಲ ಗರ್ವಿತ

ರಾಗಿಗಳ ಗಳನಾಳ ವೆ ¹ ಗ ದ
ಭೋಗಿಗಳ ಕುಲದೈವವೆನಿಸಿತು ಕುಸುಮಮಯಸಮಯ || ೬

ಮೊಜಿವೆ ತುಂಬೆಯ ಗಾಯಕರ ನಯ

ಸರದ ಕೋಕಿಲಪಾಠಕರ ಬಂ

ಧುರದ ಗಿಳಿಗಳ ಪಂಡಿತರ ಮಾಮರದ ಕರಿಘಟೆಯ |

ಅರಳಿದಬುಜದ ಸತ್ತಿಗೈಯ ಮಂ

ಜರಿತಕುಸುಮದ ಚಾಮರದ ಭಾ

ಸುರವಸಂತನ್ಯ ಪಾಲ ನಡೆದನು ಪಾಂಡುವಿನ ಮೇಲೆ || ೭

ಫಲಿತಚೂತಕದಿಂಪುಗಳ ನೆಜಿ

ತಳತಶೋಕೆಯ ಕೆಂಪುಗಳ ಪರಿ

ದಳತಕಮಲದ ಕಂಪುಗಳ ವನವನದ ತಂಪುಗಳ |

ಎಳಲತೆಯ ನುಂಪುಗಳ ನವಪರಿ

ಮೆಳದ ಪವನನ ಸೊಂಪುಗಳ ವೆ

ಗ್ಗಳಿಕೆ ಝಳಪಿಸೆ ಹೊಯ್ದು ಸೆಳೆದುದು ಜನದ ಕಣ್ಣಿನವೆ || ೮

ಪಸರಿಸಿತು ಮಧುಮಾಸತಾವರೆ

ಯೆಸಳ ದೋಣಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದುವು

ಕುಸುಮಶರನುಬ್ಬ ರದ ತೊಪ್ಪಿಯನು ಕೂಡಿ ತುಂಬೆಗಳು |

ಬಸರ್ವ ಕರದಂಡದ ಪರಾಗದ

ಕೆಸರಲದ ವು ಕೊಂಚೆಗಳು ಹಗ

ಲೆಸೆದ ದಂಪತಿವೆಕ್ಕಿ ಸಾರಸರಾಜಹಂಸೆಗಳು || ೯

ಜಗವೆ ಹೊರೆದುದು ಬಹಳಪರಿಮಳ
 ದೊಗುಮಿಗೆಯ ತಂಗಾಳಿ ವನವೀ
 ಧಿಗಳ ವಳಯವೆ ಹೊರೆದು ಮರಳುವೆರಿಲ್ಲ ವಿರಹಿಗಳು !
 ಹೊಗುವ ಕಾಮನ ದಳದ ಚೂಣಿಯ
 ಸೊಗಡು ಹೊಯ್ದೊಡೆ ಕೈದುವಿಕ್ಕಿ ತು
 ವಿಗಡಮುನಿಜನಕೇನನೆಂಬೆನು ನೃಪತಿ ಕೇಳೆಂದ || ೧೦

ಆಗ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ವನದಲ್ಲಿ ಮಾದ್ರಿಯ ದರ್ಶನ
 ಆವಸಂತದೊಳೊಮ್ಮೆ ಮಾದ್ರೀ
 ದೇವಿ ವನದೊಳಗಾಡುತ್ತಿರ್ತಳು
 ಹೂವಿನಲಿ ಸರ್ವಾಂಗಶೃಂಗಾರದ ವಿಳಾಸದಲಿ |
 ಆವಳವಳೂರ್ವಶಿಯೊ ರಂಭೆಯೊ
 ದೇವವೆಧುಗಳ ಸುಖವೊ ತಾಸಿಂ
 ನಾವಚಲುವಿಕೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದರಸ ಜಿಹಗಾದ || ೧೧

ತಾಗಿದುದು ಕಾಮನ ಶರನಿಕರ
 ಲಾಗುವೇಗದಲೆಂತುಟೋ ತೆಗೆ
 ಪೂಗಣೆಗಳೈದಲ್ಲಿ ರೋಮಗಳಲ್ಲ ಬಾಣಮೆಯ |
 ವಾಗೆ ನಟ್ಟವು ಕಣೆಗಳೆಂಬವೊ
 ಲಾಗಖಿವನಟಪಿದನು ಪ್ರಜ್ಞಾ
 ಸಾಗರಂಗಳುಮಧ್ಯಕಟಜಾನ್ವಂಭ್ರ ಮಿತವಾಯ್ತು || ೧೨

ಮೆಜಿದು ಹಿಂದೆಲ್ಲವನು ಕುಂತಿಯ
 ನಖಿಯಲೀಯದೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ
 ತುಣುಗಿದೆಳಲತೆವನದಲಾಡುವ ಸತಿಯ ಸಾಖಿದನು |

ಮಾದ್ರಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ಪಾಂಡುವಿನ ಮರಣ.
 ಸೆಣಗ ಹಿಡಿದರೆ ಬೇಡಬೇಡೆಂ
 ದೆಣಗಿದಳು ಚರಣದಲಿ ತರುಣಿಯ
 ತುಣುಬ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಹೆಣಗಿದನೊಡನೆ ರೋಂಪಿಸಿದ || ೧೩

ಕೊಂದೆಲ್ಲೆ ಕಡು ಪಾಪಿ ಮಹಿದಾ
 ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಮೃತ್ಯುವನು ಮುನಿ
 ಯೆಂದ ನುಡಿ ಹೊಳ್ಳೆಹುದೆ ಸುಡು ದುರ್ವಿಷಯಕೆಳಸಿದೆಲ್ಲೆ |
 ಬೆಂದುದೇ ನಿನ್ನ ಉವು ಧೈರ್ಯವೆ
 ನಿಂದು ನೀಗಿದೆ ಯಕಟ ನಿನ್ನಯ
 ನಂದನರಿಗಾರುಂಟೆನುತ ಹೊಗಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ || ೧೪

ಕೊಂಬುದೇ ಬಯಲಣಿತಗಿಹಿತವ
 ಡೊಂಬಿನಾಗಮನೀತಿಗೀತಿಯ
 ಶಂಬರಾರಿಯ ಸಬಳವಲ್ಲಾ ಬೇಗೆ ಮೋಹಿದುದು |
 ತುಂಬಿದೊಡೆ ಮಗುಚಿದೊಡೆ ಮುಖಮೋನೆ
 ಗೊಂಬುದೆಂಬವೊಲವನಿಪತಿ ಯೊ
 ತ್ತಂಬರದಿ ಹಿಡಿದಬಲೆಯನು ಕೂಡಿದನು ಕಳವಳಿಸಿ || ೧೫

ಅಂಬು ಮುಖಮೋನೆ ಗೊಂಡುದೆಂಬುದ
 ನಿಂಬಿನಲಿ ತಾ ಕಾಣಬಂದುದು
 ಬೆಂಬಿಡದೆ ತಾ ಹಿಡಿದನಾಗಲು ಪಾಂಡು ತತ್ಸತಿಯ |
 ಅಂಬುಜಾಕ್ಷಿಯನವಚಿ ವಿಮಳಾ
 ಡಂಬು ಬೇಡಲೆ ಯವನಿಪತಿ ಯೆನೆ
 ಯಂಬರವ ಸೆಳದಪ್ಪಿ ರಮಿಸಿದ ನೃಪತಿಯುರವಣಿಸಿ || ೧೬

ಆಸುಖದ ರೋಪಿನಲಿ ಮಜಿದವೊ
 ಲೋಸರಿಸಿದುದು ವದನಕಂಗಳು
 ಪೈಸರಿಸಿದವು ತೆಕ್ಕೆ ಸಡಲಿತು ದೇಹ ಬಾರಿಸಿತು |
 ಸೂಸಿದುದು ನಿಟ್ಟುಸುರು ರಾಣೀ
 ವಾಸದುರದಲಿ ಕದಪನಿಟ್ಟು ಮು
 ಹೀಶನೊಣಗಿದ ಹದನ ಕಂಡಳು ಮಾದ್ರಿ ಭೀತಿಯಲಿ || ೧೭

ಅಕಟ ಪಾಂಡುಮಹೀಶ ವಿಷಕ
 ನ್ನಿಕೆಯನೆನ್ನನು ಮೊಟ್ಟದೈ ಬೇ

ಡಕಟ ಕೆಡಿಸದಿರೆಂದೆನೇ ತಾನುಖಿಯನೇ ಹದನ ||
 ಪ್ರಕಟ ಕುರುಕುಲತೀಲಕರನು ಬಾ
 ಲಕರನಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ತನ್ನೊಡ
 ನಕಟ ಮುನಿದೈ ಮಾತನಾಡೆಂದೊದಖಿದಳು ಮಾದ್ರಿ || ೧೪

ಏನಿದೆತ್ತೂ ರಂಭಸ ಮಾದ್ರೀ
 ಮೊನಿನಿಯು ಹಾ ರಾಯನಾವೆಡೆ
 ಹಾನಿ ಹಿರಿದುಂಟುಖುವೆನಂಗಸ್ಸಂದಶಕುನದಶಿ |
 ಏನು ಮಾರಿಯೊ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆನು
 ತಾನಿತಂಬಿನಿ ಗಾಢಗತಿಯಲಿ
 ಕಾನನದೊಳ್ಳತಂದಳಾಕೆಯ ಸರದ ಬಚ್ಚಿವಿಡಿದು || ೧೫

ಕಂಡಳವಳಬ್ಬ ರನು ಧೊಪ್ಪನೆ
 ದಿಂಡುಗೆಡೆದಳು ಮೂರ್ಛೆಯಲಿ ಮುಖಿ
 ಗೊಂಡುದೆಚ್ಚರು ಮಾದ್ರಿಯೊಳು ಹಲುಬಿದಳು ಗೋಚಿತುತ |

ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಳಾಪ.

ಚಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಾ ಡೆ ಹರಿದರು
 ಪಾಂಡುನಂದನರೈವರಿತನ
 ಕಂಡು ಹಾ ಯೆಂದೊಹಲಿ ಹೊರಳಿದರವನಿವನ ವೇಲಿ¹ || ೧೬

ಬೊಪ್ಪ ದೇಶಿಗರಾದೆನೇ ವಿಧಿ
 ತಪ್ಪಿಸಿತಲಾ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವೆ
 ನೊಪ್ಪಿಸಿದೆ ಮುನ್ನಾರಿಗೆಮ್ಮನು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲಿ |
 ಮುಪ್ಪಿನಲಿ ನಿಮಿಗೀಯವೆನೆ ಯ
 ದೊಪ್ಪುವದೆ ಹೇರಡವಿಯಲಿ^೨ ಮಲ
 ಗಿಪ್ಪುದೇನೆಂದೊಹಲಿ ಮುಖಗಿದರಾಕುಮಾರಕರು || ೧೭

¹ ದೊಡ್ಡದಿ ಮೊದಲಿಗಿದರಾಕುಮಾರಕರು, ಜ,

ಕೇಳಿ ಹರಿತಂದುದು ಮುನಿವ್ರಜ
ದೇಶಿಯ ಬಲು ಶೋಕರಸದ ಭ
ಡಾಳತನವನು ನಿಲಿಸಿ ಬೋಧಿಸಿದರು ಕುಮಾರಕರ |

ಆಲಿಸಿದಳಾಕುಂತಿ ಮೂರ್ಛಾ
ವ್ಯಾಳವಿಷವೆಪಹರಿಸಿ ಧರಣೀ
ಪಾಲಕನ ನೋಡಿದಳು ಬಿಸುಟ್ಟು ತನ್ನ ಸಿಂದೆನುತ || ೨೨

ಅರಸ ನಮಗಲುಹದೆ ಸುರಸ್ತ್ರೀ
ಯರಲಿ ನೆರೆದೈ ನಿನ್ನ ವೆಧುಗಳ
ತುಲುಬ ಕೊಯ್ಸುವನವರ ತೊತ್ತಿರ ಮಾಡುವೆನು ತನಗೆ |

ಕುಂತೀಮಾಧಿಯರ ಸಹಗಮನ ವಿಚಾರ.

ಅರಸಿ ನೀನೀಮಕ್ಕಳನು ಸಂ
ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಿಹುದೆಂದು ಮಾದ್ರಿಯ
ಕರವೆ ಹಿಡಿದೊಡೆ ಕುಂತಿಗೊಂದಳು ಕಾಂತೆ ವಿನಯದಲಿ || ೨೩

ಮರುಳಲೌ ನೀವೆಕ್ಕ ನಿಮ್ಮ
ವರು ಕುಮಾರರು ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಡೆ
ಧರಣಿಪತಿ ಸಿಡುನಿದ್ರೆಗೈದನು ತನ್ನ ತೋಳಿನಲಿ |
ಸುರವೆಧುಗಳೊಡನಿರಲಿ ನಿಮ್ಮಯ
ಹರಿಬವೆನ್ನದು ನೋಡು ತನ್ನಯ
ಪರಿಯನೀತನ ನಿನಗೆ ಕೊಡೆನೆಂ¹ ದಂಭಿಗೈಲಗದಳು || ೨೪

ಮುನಿಗಳೀಕೆಯ ತಿಳುಹಿ ಮಾದ್ರಿಗೆ
ಜನಪತಿಯ ಸಹಗಮನವೇ ಮತ
ವೆನಿಸಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರವನು ವೈದಿಕವಿಧಾನದಲಿ |
ಎನಲು ಮನ್ನಿಸಿ ಕುಂತಿ ಮಾದ್ರಿಗೆ
ಜನಪತಿಯ ತಾನಿತ್ತು ಮಕ್ಕಳ
ತನುವಿಗಾನತೆಯಾಗಿ ನುಡಿದಳು ಮಾದ್ರಿ ಧರ್ಮಜಗೆ || ೨೫

¹ ತನಗೆ ಕೊಡಿಯೆಂ, ಕ, ಬ.

ಮಾದ್ರಿಯ ಸಹಗಮನ.

ಸುತರ ಪಾಲನೆ ನಿನಗೆ ಮುಖ್ಯವು
ಗತಿಯು ಮಾಡೆಮೆಗೆಂದು ಹೊಕ್ಕಳು
ಸತಿಶಿರೋಮಣಿ ಹರುಷದಿಂದವೆ ಪತಿಯ ವಾಮದಲಿ |
ಪತಿಯ ಸಹಗಮನದಲಿ ಮಾದ್ರೀ
ಸತಿಗೆ ಶಿಖಿಯನು ಕೊಟ್ಟರೈವರು ¹
ಸುತರು ಸಹಿತೀಕುಂತಿ ಮಿಂದಳು ಬಚಕ ಕೃತ್ಯವನು ² || ೬೬

ಶ್ರುತಿವಿಧಾನದಲಿಖಮುನಿಸಂ
ತತಿಗಳನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ
ಸುತರ ಪಾಲಿಸುತಿದರ್ಲಾಶತಶೃಂಗಶೈಲದಲಿ |
ಸುತರುಸಹಿತೀಕುಂತಿ ಋಷಿಗಳ
ಸತಿಯರಾನುಡಿಗಳಲಿ ತನ್ನಯ
ಪತಿಯ ಮರಣವೆ ಮೆಚಿದು ಸುತರನು ನೋಡಿ ಚಿಂತಿಸಲು || ೬೭

ಅರಸನಪಗತನಾದನಾನ್ಯಪ
ನರಸಿ ಬಾಲಕಿ ಶಿಶುಗಳೈವರು
ಭರತಕುಲಜರು ನಾವು ತಪಸ್ಸಿಗಳಿದುರಾರಣ್ಯ |
ಅರಿಗಳಾರಾಕ್ಷಸರು ನಾವಿ
ಲ್ಲಿರಿಸುವುದು ಮತವೆಲ್ಲ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದಲೊಪ್ಪಿಸಿ ಬಹುದು ನಯವೆಂದುದು ಮುನಿವ್ರಾತ || ೬೮

ಮುನಿಗಳು ಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಿನಪುರಕ್ಕೆತಂದು ಬಿಡುವಿಕೆ.
ಎಂದು ಕುಂತೀದೇವಿಸಹಿತಾ
ನಂದನರನೈವರನು ಮುನಿಗಳು
ತಂದರಿಭಪುರಿಗಾಗಿ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳಿಗೀ ಹದನ |

¹ ಸತಿಶಿರೋಮಣಿ ಬಿಟ್ಟಳವರು, ಟ.

² ಮಿಂದುಪರೇತಕೃತ್ಯವನು, ಟ.

ಮುಂದೆ ಸೂಚಿಸಲುತ್ಸವದೊಳಿ
ವೆಂದರನಿಬರು ಶುಭಮುಹೂರ್ತದ
ಲಂದು ನಗರಿಯ ಹೊಗಿಸಿದನು ಸಂತೋಷದಲಿ ಭೀಷ್ಮ || ೨೯

ಇವರ ಜನನಕ್ರಮವನಾಪಾಂ
ಡುವಿನ ವಿಕ್ರಮ ವರತಪೋಧನ
ನಿವಹ ಕೊಂಡಾಡಿದುದು ಬಚ್ಚಿಕೀಮರಣಸಂಗತಿಯ |
ಅವನಿಪನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್ರೀ
ಯುವತಿಸಹಗಮನಾರ್ಥದೇಹಿಕ
ವಿವಿಧಕೃತ್ಯವನೀಪ್ರಪಂಚವ¹ ನವರಿಗಉಹಿದರು || ೩೦

ಮುನಿಗಳಾಹ್ವಾನ ತಿರುಗಿದರು ತ
ಜ್ಜನಪವೃತ್ತಾಂತವನು ವಿವರಿಸಿ
ಜನಜನಿತ ಬಚ್ಚಿಕುಬ್ಬಿ ಹರಿದುದು ಶೋಕಮಯಜಲಧಿ |
ವಿನುತಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾದಿಬಾಂಧವ
ಜನ ಪುನಸ್ಸಂಸ್ಕಾರದಲಿ ಭೂ
ಪನನು ದಹಿಸಿದರಾರ್ಥದೇಹಿಕವಾಯ್ತು ಮಗುಬಲ್ಲಿ || ೩೧

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಭೀಷ್ಮಧೃತರಾ
ಷ್ಟ್ರರನು ಬೋಧಿಸಿ ಬಹಳಶೋಕ
ಜ್ವರದ ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿದವರ ಪರಾಶರಾತ್ಮಜನು |
ವ್ಯಾಸರು ಸತ್ಯವತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿರಬೇಡೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.
ಕರೆದು ಯೋಜನಗಂಧಿಯನು ನೀ
ನಿರಲು ಬೇಡೆಲೆ ತಾಯೆ ನಿಮ್ಮಾ
ಭರತವಂಶದೊಳೊಗೆದ ಕಿಚ್ಚುರುಹುವುದು ನೃಪಕುಲವ || ೩೨
ಹೇಳಬಾರದು ಮುಂದಣದು ದು
ಷ್ಕಾಲವಿಂದಿಗೆ ನಾಳ ನಾಳಗೆ

¹ ಕೃತ್ಯಾನೀಕ ಪಥಕವ, ಜ.

ಕಾಲ ಬೆಟ್ಟತು ವರ್ಣಧರ್ಮಾಶ್ರಮದ ನೆಲೆ ಹೋಯ್ತು |
 ಕಾಲ ವಿಷಮೆವು ಕೌರವಕ್ಷಿತಿ
 ಪಾಲಪಾಂಡುಕುಮಾರರಲಿ ಕೈ
 ಮೇಳವಿಸುವುದು ಕದನ ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯಿ ನೀನೆಂದ || ೩೩

ಎನಲು ಯೋಜನಗಂಧಿ ನಿಜನಂ
 ದನನ ನುಡಿಯೇ ವೇದಸಿದ್ಧಿ
 ದೆನುತ ಸೊಸೆಯರು ಸಹಿತ ಸರಿದಳು ವರತಪೋವನಕೆ ||
 ಮುನಿಪನಿತ್ತಲು ಬದರಿಕಾನಂ
 ದನಕೆ ತಿರುಗಿದ ¹ ನಿತ್ತ ಗಂಗಾ
 ತನುಜ ಸಲಹಿದನಖಿಳಪಾಂಡವಕೌರವವ್ರಜವೆ || ೩೪

ಅತ್ತಲಾವರಸತ್ಯವತಿ ವನ
 ದತ್ತಹೋದಪಳಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳ
 ಮೊತ್ತ ದಲಿ ಹರಿಕಥೆಯ ಕೇಳುತ್ತ ಸರಮೆಹರುಷದಲಿ ||
 ಉತ್ತಮರ ಪಥವಿಡಿದು ಸೊಸೆಯರ
 ನತ್ತ ಪಾಲಿಸುತ್ತಲ್ಲಿ ವತ್ಸರ
 ಹತ್ತ ನೂಕಿದಳಾತಪೋವನದೊಳಗೆ ಹರಿಪದವೆ || ೩೫

ಸತ್ಯವತಿ ಮತ್ತು ಸೊಸೆಯರ ಲೋಕಾಂತರಗಮನ.

ಸೇವಿಸಿದ ಬಚ್ಚಕಮರಲೋಕದ
 ದೇವವೆಧುಗಳ ಕೂಡೆ ಸಂದಳು
 ದೇವವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿಪನ ಕೈಪೆಯ ಭಾರದಲಿ |
 ಆವೆಧುಗಳಂಬಾಲೆಯಂಬಿಕೆ
 ಯಾವಿದುರವರಜನನಿಸಹಿತವೆ
 ಯಾವಿಬುಧಪತಿಯಿಸ್ವ ತಾವಿಗೆ ಸಾಖಿದರು ಬಚ್ಚಕ || ೩೬

ರಾಯ ಕೇಳ್ಕೆ ಲೋಕದಲಿ ಸತಿ
 ದಾಯದಲಿ ಸತಿ ಪುತ್ರರನು ಹೆ
 ತ್ತಿಯುವತಿಜನಕಹುದು ಗತಿ ತಾ ಸತ್ಯಲೋಕವದು |
 ನ್ಯಾಯ ತಾನಹುದಿನ್ನು ಮುಂದಣ
 ದಾಯ ಕುಂತೀದೇವಿಗೊಬ್ಬಳ
 ಗಾಯಿತ್ಯೆ ಕೈವಲ್ಯ ಪುತ್ರರ ಹೆತ್ತ ಫಲದಿಂವ ||

೩೩

ಹದಿನಾಣನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹ ದಿ ನೆ ಳ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನರ ಸೇನಿಸಿನ
 ತಾಮಸಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ ದುದು ಬೃಷಕು ¹
 ದ್ವಾಮಶಸ್ತ್ರಾ ² ಭ್ಯಾಸವನು ಮಾಡಿದರು ದ್ರೋಣನಲಿ ||
 ಪಾಂಡವಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರರ ಆಟಗಳು.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಶ್ವರ
 ಬಾಲಕರು ನೂಲುಬಾಣ ಮುಖದರು
 ಬಾಲಕೇಳಿವ್ಯಸನಿಗಳು ಹೊಪ್ಪವಳಯದಲಿ ಪುರದ |
 ಆಳನೇಪುಕೆ ಹಿಡಿಗವಡೆ ಗುಣಿ
 ಯಾಳು ಚಂಡಿನ ಹೊಣಕೆ ಚಣಿಕೋ
 ಲಾಳು ಚಿನಿವೆಂದಿನಲಿ ದಂಡೆಯ ಹಾಪುಗುಪ್ಪೆಗಳ ³ ||

೧

¹ ಕದನೋ, ಟ.

² ರಸ್ತ್ರಾ, ಟ.

³ ಗೊತ್ತಿನ ದಂಡೆಯನೆ ನಾನಾವಿನೋದದಲಿ, ಚ. ಟ.

ಗುಡುಗು ಗುತ್ತಿನ ಚಂಡು ಗುಮ್ಮನೆ
 ಬಡವ ಕತ್ತಲೆಗುದ್ದು ಗಂಭದ
 ಗಡಣಿ ಕಣುಮುಚ್ಚಾ ಟ ಸವಗಲಿ ಹಲ್ಲೆ ಯಾಟಗಳ ¹ |
 ಕೆಡೆದು ಕುಟ್ಟು ^ಚವಿನಾದಿಯಾದವ
 ಗಡವಿನೋದದಲಾಡಿದರು ಪಂ
 ಗಡವಲೈವರು ನೂರ್ವರವರಿತ್ತಂಡವೊಂದಾಗಿ ||

೨

ಭೀಮನ ಪರಾಕ್ರಮ.

ಇದರೊಳೂಬನೆ ಭೀಮನನಿಬರ
 ಸದೆವ ತಾ ^ಬಸೋತೊಡೆ ವಿಭಾಡಿಸಿ
 ಕೆದಲುಮನು ಗೆದ್ದೋ ² ಡಿದರೆ ಜೆಂಬತ್ತಿ ಹಿಡಿದೆಳದು |
 ಸದೆದು ಬಿಡುವನು ಮುನ್ನ ಭೀಷ್ಮಂ
 ಗೊದಲು ದೂರುವನಿವನು ಮಗುಜೊಂ
 ದೊದಗಿ ಸಂಗಡವಿಹರು ತಾ ವೊಂದಾಗಿ ಮುಳುಕೊಳಿಸಿ ||

೩

ಕೆಣಕಿ ದುರ್ಯೋಧನನನತ್ತಿಯ
 ನಣೆದು ಹಾಯ್ವನು ³ ಸಿಮ್ಮನೂರ್ವರ
 ಬಣಗುಗಳೆಡಗಾಲ ತೊಡರಿದೆ ಬನ್ನಿ ನೀವೆನುತ |
 ಗುಣವ ನುಡಿದೊಂದಾಗಿ ಕೆಳಗೊಂ
 ಡಣಕಿಸುತ ಮೈಮೆಜಿಸಿ ಮುಳಿಯಲಿ
 ಕಣೆದು ಹರಿವನು ಭೀಮನಾದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳ ⁴ ||

೪

ಹೇಳುವರು ಯಮಜಂಗೆ ನಿನ್ನವ
 ನೂಟಗವ ನಿಲಿಸೆಂದು ಪಾರ್ಥಗೆ
 ಹೇಳುವರು ಬಟಕವರು ಭೀಮನ ಕರೆದು ಬೇಡೆನಲು ⁵ |

1 ಕಣು ^ಚ ಸಗವರಿಹರಿಹಲಗೆನಿಡುಗವಣೆ, ಚ. ಟ.

2 ಬಿಟ್ಟೋ, ಕ. ಖ. 3 ಹೊಯ್ವನು, ಜ.

4 ಬಿಡುವರು ಭೀಮನನಾದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳು, ಖ. ಟ.

5 ಗಾರಡಿಸೆ, ಖ. ಟ.

ಕೇಳುವನು ಹಾ ಯೆಂದು ¹ ತನ್ನಯ
 ಸೋಲದಲಿ ಬೆನ್ನೊಡ್ಡಿ ತಾ ಮೇ ²
 ಲಾಳನೇಖಿಸಿ ಹರಿದು ಕೆಡಹುವ ಕಲ್ಲು ಗುಂಡಿನಲಿ ³ || ೫

ಭೀಮಸೇನನ ಮೇಲೆ ಬಾಲರ ದೂರುಗಳು.

ಅಳುತ್ತ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ಭೀಮನು
 ಕಳದ ಹಲುಗಳ ತೋಖಿ ಮೊಳಕಾಲ್ ⁴
 ಗಳಲಿ ಘಾಯವೆ ನೋಡಿರೈ ನೀವೆಂದು ದೂರುವರು ⁵ |
 ಕೆಳಯನವನೆಮಗಲ್ಲ ಕಾಲನೇ
 ಯಿಳಯಲುಪವಿಲ್ಲೆ ನುತ ಕೌರವ
 ಹೊಳಲ ಹೊಡಿಯಿಕೆ ಬಾರನೆಂದೊಡೆ ನಮ್ಮ ಕರೆದೊಯ್ದು || ೬

ಬಂದುದಿನ ವರಭೀಮಸೇನನು
 ಮಂದಮತಿಗಳ ಭವನದಲ್ಲಿಗೆ
 ಬಂದು ಕರೆವನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಸಹಿತಶತಕವನು |
 ಇಂದು ನಿಮ್ಮನು ಗುದ್ದಿದೊಡೆ ಗೋ
 ವಿಂದನಂಭ್ರಗಳಾಣೆ ಯೆನಲಿಕೆ
 ಬಂದರೈ ನೂಚೊಂದುಮಾನಿಸರರಸಕೇಳಂದ || ೭

ಮುದದಲೊಬನೆ ಭೀಮನನಿಬರ
 ಸದೆವ ತಾ ಸೊಪ್ಪಾಗಿ ಶತಕರ
 ತಿದಿಯ ಸುಲಿವನು ಕಾಲಲೊರುಸುವನೊವಜಿ ಮೆಟ್ಟುವನು |
 ಬದಿಯ ತಿವಿವನು ಬೀಜಲೊದೆವನು
 ಮೊದಲೆ ತಾನ್ಯೆತಂದು ಭೀಷ್ಮಂ
 ಗೊದಜಿ ದೂರುವ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಧುರಕೆ ಸೇನಿಸುವನು || ೮

1 ಲೇಸಂದ, ಬ

2 ಬೆನ್ನೊಡ್ಡುವನುಮೇ, ಬ.

3 ಸದೆವನು ಗುತ್ತಿನಲಿಕೆಡಹಿ, ಚ. ಟ.

4 ಗಳನೊಡೆದಮೊಳಕಾಲ್, ಚ. ಟ, 5 ಗಳನುತೋಖಿಸಿ ದೂರುವ, ಚ.

ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯಲಿ ಚಿಗುರಿ ನೆತ್ತರ
ಚೆಲ್ಲಿ ಹುಡಿಯಲಿ ಹೊರಳ ತಾ ಬಂ
ದಲ್ಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ಭೀಷ್ಮಂಗಳುತ ದೂಷುವನು |

ರು ದುರ್ರೋಧನಾದಿಗಳು, ಚ. ಟ.

ಬಲ್ಲೆನೆಂದೂಡೆ ನಮ್ಮ ಕರೆವರು
ಖುಲ್ಲರೆಲ್ಲರು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ
ದೆಲ್ಲರಿಗೆ ನಾನೊಬ್ಬ ನಾವೆನೆ ಯೆಂದನನಿಲಜನು ||

೯

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಬುದ್ಧಿವಾದ.

ಎನಲು ತಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಮಕ್ಕಳ
ಮನವೆನುದು ತಾ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸಿದ
ತನುಜರಿರ ನಿಮಗಾರು ಹಿತವರುಮಿಲ್ಲ ಲೋಕದೊಳು |
ಎನುತ ಮಕ್ಕಳಿಗಂಧನೆಂದನು
ವಿನಯ ಮಿಗೆ ಕೌಂತೇಯವರ್ಗಕ್ಕೆ
ತನತನಗೆ ಮನಮುಟ್ಟು ಹಿತವರು ಭೀಷ್ಮನಾವಿದುರ ||

೧೦

ಆಕೆವಾಳರು ಭೀಷ್ಮವಿದುರರು
ಸಾಕು ನಿಮ್ಮೊಳು ನೂಲುನಾಲ್ವರು
ಬೇಕೆ ಬೇಣುಹುದೊಬ್ಬ ತಾ ಬೇಣುಹುದು ಬೇಳದಲಿ |
ನೂಕಿ ಸೂಲುಳು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟೊಡೆ
ನಾಕುಜಾವದೊಳಹರು ಮುಡುದಿನ
ವಾಕುಮಾರರು ತನ್ನೊಳೊಂದಹರೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ ¹ ||

೧೧

ಬಂದುದಿನ ನೂಲುನುಮಂದಿಯು
ಬಂದು ಮೆಳೆಯಲಿ ಪುರದ ಹೊಣಿಗಿಹ
ದೊಂದು ತಾವು ಪ್ರಮಾಣವೈಷ್ಣವ ಕಂಡು ನಡೆತರಲು |

¹ ಘೋಡಾಗಿಹರು ಗೆಳೆಯಾಗಿ, ಚ. ಟ.

ಬಂದು ತಾವೆಡರಿದುದು ಕೌರವ
ವೈಂದ ಮರನನು ಬಚ್ಚಿ ನಾಲ್ವರು
ವೊಂದುವೈಹ್ಲದಲಿರಲು ತಾ ಹರಿದಾಡಿದನು ಭೀಮ || ೧೦

ಬಚ್ಚಿ ಬಚ್ಚಿದನಕಟ ಯಾಜಗ
ಬಳಗವಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಜೀವರು
ಸುಖವೆ ಸತ್ವದ ಸರಿಸಕೊಬ್ಬನು ನಿಲುವನನಿಲಜನು |
ಇಳಯಲಡಮುಸುಕಿನಲಿ ಜೀವರ
ಹೊಳಹಿನಂತಿರೆ ಬಚ್ಚಿ ಬೆವರುತ
ಬಚ್ಚಿ ಬಂದಾಮರದ ಬುಡವನು ಹಿಡಿದು ಕುಳ್ಳಿದನು || ೧೧

ಮರನ ಹಿಡಿದಲುಗಿದೊಡೆ ಬಿದರು
ಭರತಕುಲಪಾಲಕರು ನೂರ್ವರು
ವರಮಹಾನಾತದಲಿ ತರುಫಲನಿಕರ ಬೀಜ್ಯಂತೆ |
ಶಿರವೊಡೆದು ಯೆದೆನೊಂದು ಮೊಳಕಾ
ಲ್ಪುಖಿದು ಕೈಗಳು ಮುಖಿದು ನೆತ್ತರು
ಸುಖಿಯೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ತೋಖಿದರಳುತ ಘಾಯವನು || ೧೨

ದುರುಳರೆಲವೋ ನೀವು ಭೀಮನ
ಪರಿಯ ಬಲ್ಲಿರೆ ಯಕಟ ಬೇಡೆಂ
ದರಸ ಬೈದನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ನೋಡಿ ಪಾತಿಯಲಿ |
ಹಿರಿದು ಹೆಚ್ಚಿ ತು ವೈರ ಭೀಮಗೆ
ಕುರುಕುಲಾಧಿಪರೊಳಗೆ ಬಾಲ್ಯದ
ಭರದ ಮೊದಲಲಿ ಕೇಳು ಜನಮೋಜಯಮಹೀಪಾಲ || ೧೩

ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನಿಗೆ ವೈರಾಭಿವೃದ್ಧಿ.

ದುರುಳನವನೊಡನಾಡಬೇಡೆಂ
ದರಸ ಸುತರನು ಸಂತಪಿಟ್ಟನು
ಹಿರಿದು ಹೆಚ್ಚಿ ತು ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನರಿಗತಿವೈರ |

ಮರಳ ತಾ ವೊಂದಾಗುತ್ತೀತನ
ಕರೆದು ವಿವಿಧಕ್ರೀಡೆಯಲಿ ಮೈ
ಮಾಜಿಸಿ ಭೀಮನ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಯ್ದಿ ದರೊಂದುಮೆಡುವಿನಲಿ || ೧೬

ಬಚ್ಚಕ ಕೌರವನಾಕಾಂಗನ
ಹುಳುಕು ಮತವನು ಮನದಲಿಕ್ಕಿ ಯು
ಯಿಳಯ ಸುರ ಹೇಳಿನ್ನು ಪಾಂಡವರೊಳಗೆ ಭೀಮನನು |

ಭೀಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಉಸಾಯಗಲು.

ಕೊಲುವ ಪರಿ ತಾನೆಂತು ನಮಗೀ
ಬಲುಹು ಸಾಲದದೆನಲು ಭೂಪತಿ
ಕೊಲುವೊಡಿನೊಂದರಿದೆ ವಿಷದಲ್ಲದಕವಲ್ಲೆ ನಲು || ೧೭

ಅರಸ ತಾನೊಂದಿನದಲಾತನ
ಕರೆಸಿ ವಿವಿಧಕ್ರೀಡೆಯಲಿ ಹಸಿ
ದಿರಿಸಿ ಗಣಪಂಗೆನುತ ಭೀಮನ ಕಟ್ಟಿ ಮೆಡುವಿನಲಿ |
ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ
ಕುರುಕುಲೇಂದ್ರನು ಹೇಚೆ ಭೀಮನು
ಪರಿಹರಿಸದಾತನವ ಕೊಂಡನು ಬಂದನವರೋಡನ || ೧೮

ಬರಲು ಕೌರವವೃಂದ ಭೀಮನ
ಸುರನದಿಯ ಹೊರಗೆವರು ಕರೆದರು
ನಿರುತ ಬಚ್ಚಕವರೆಲ್ಲ ಗಣಪನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು |
ಭರವಸದಿ ಭೀಮಂಗೆ ತಾ ವಾ
ವರಪ್ರಸಾದವನೀಯೆ ಭಕ್ಷಿಸಿ
ಹಿರಿದು ಪವಟಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೆಡಹಿದರೊಂದುಮೆಡುವಿನಲಿ || ೧೯

ಹಾ ಸರಿಯೆ ಗುಂಡಿಯಲಿ ನೂಕಯು
ರೋಷವನು ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಮರಳಯು

ಭಾವೆಗಳ ಕೈಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದು ಪಾಂಡುಸುತರೆಡೆಗೆ |

ವೈಸಿಕದ ಕಣಿಗಳಿಗುಂಟೆ ಕುಂತಿಗ

ವಿಾಸು ತಡೆದವು ಭೀಮನೀಗಲೆ

ಪೈಸರಿ ಬರಬೇಕದೆನುತನೆ ಹೋದರರಮನೆಗೆ ||

೨೦

ಹಾಸಿ ಬಿದ್ದ ನ ಕಳೆ ಕಣಿಗಳು

ಘನಿ ಮಾಡಲು ಬಿಡಿಕ ವಿಷದಾ

ವೇಷ ತಿಳಿಯಲು ಭೀಮ ಕೊಂದನು ಸರ್ಪನೋಹರವೆ |

ಭೀಮವಾಸುಕಿಸಂವಾದ.

ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಕೈಯಲು

ವಾಸುಗಿಯು ಇರಿತಂದು ಭೀಮಂ

ಗೋಸುರನಿಂತೆಂದವಿವಾರಯ್ಯ ಹೇಳೆಮಗೆ ||

೨೧

ನಾನು ಕುಂತೀಸುತನು ಕೊರವೆ

ಮಾನಸಿಧಿ ವಿಷವಿಕ್ಕಿ ನನ್ನನು

ಮಾನದಿಯ ಬಳಿದಾಯ್ಕಿ ಕೆಡದಿದೋಡಗ ಸರ್ಪಗಳು |

ಹೀನಮನದೊಳಗೆನ್ನ ಕಳೆ ದೊ

ಡಾನು ಕೊಂದೆನು ಸರ್ಪಕುಲವನು

ನೀನು ಕಳೆ ಲಿಕ್ಕಿಗ ಬಂದೆಯೊ ಮೌನು ಹೇಳೆಂದ ||

೨೨

ಭೀಮನ ಪಾತಾಳಲೋಕಗಮನ.

ನಕ್ಕು ವಾಸುಗಿ ಭೀಮಸೇನನ

ತಕ್ಕಯಿಸಿ ಕೈದಣಿಯೆ ಕುಂತಿಯು

ಮಕ್ಕಳಮೆಗಳೆಯಂದಿರಪ್ಪರಿ ಮನೆಗೆ ನಡೆಯೆಂದು ||

ಎಕ್ಕತುಳದಲಿ ಬಂದು ವಾಸುಗಿ

ಯಿಕ್ಕಿದನು ತಾನಮೈತಘೋಷನ

ಶರ್ಕರೆಯ ತಾ ಪುಲ್ಲಭಂಡದ ಸವಿಯ ನೋಡಿಸುತ ||

೨೩

ಮಾಡಿದನು ತಾನಮೃತಪಾನವೆ
 ಗಾಢಬಲ ಹತ್ತ ಮೃತಕಲರದಿ
 ರೂಢಿಗಚ ರಿಯಾಗಿ ಯಂಗಿಂಕರಿಸಿದನು ಭೀಮ |
 ತೀಡಿಯಾಯಿತು ಪ್ರಾಣ ಕರಿಗಳ
 ಪಾಡುಗೊಳ್ಳಿದ ಬಳಿದಿನಾಗಲು
 ನೋಡಿ ತಕ್ಷಕ ತನ್ನ ಮಗಳನು ಭೀಮಸೇನಂ || ೮

ಪಾತಳಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ವಿವಾಹ.

ವರವಿನಾದವೆ ಮಾಡಿ ನುಡಿದನು
 ವರವೈಕೋದರ ನಾವ್ರ ಸಿನ್ಧುಯ
 ಹಿರಿಯ ಮೊತಾಮಹರ ಕಡೆ ಕೇಳನುತಲಾಘನಿವ ||
 ವರಸುತೆಯ ಭೀಮಂಗೆ ವೇದಿಸಿ
 ಯುರಗತಕ್ಷಕ ತನ್ನ ಮನೆಯಲಿ
 ಮರುತಜನ ನಿಲಿಸಿದನು ಪುನರಪಿಯೊಂದು ಮೊಸವನು || ೯

ನಾಗಕನ್ಯೆ ಕಯಿಂದ ಭೀಮನು ಅಮೃತಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಿಕೆ.

ಇರುತಿರಲು ವರಭೀಮ ಕಾಕೋ
 ದರನ ಸುತೆಯನು ತಾನು ಕೇಳಿದ
 ಸುರರು ಪಾತಾಳದಲಿ ಜೈಚಿಟ್ಟಮ್ಮ ತವಲ್ಲಿದುದು |
 ಅರಸ ಕೇಳೈಯಮ್ಮ ತವದು ತಾ
 ನಿರುತ ಭೋಗಾವತಿಯ ಸನಿಹದಿ
 ವರಭವನದಲ್ಲಿಹುದು ಯಕ್ಷರು ಸುರರು ಕಾದಿಹರು || ೧೦

ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಅಮೃತಪಾನಮಾಡಿದುದು.

ಎನಲು ಮಾರುತತನಯನಾಕ್ಷಣ
 ವನಿತೆ ಹೇಳಲು ಕೇಳ ಧಾತಿಯ
 ನನಿಮಿಷರ ಸುಧೆಯಲ್ಲಿಗೈದಿದ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸರ |

ತನುಗಡಿದು ನೂಜಿಂಟುಲಕ್ಷವೆ
ನನಿಲಸುತನಪ್ಪಳಿಸುತ್ತೈದಿದ
ನನಿಮಿಷಾನ್ನವೆ ಮೊಗದು ಕುಡಿಯಲಿಕಿಂದ್ರ ಕೇಳದನು || ೨೬

ದೂತಿನಾಕ್ಷಣ ಕೇಳುತ್ತಿಂದ್ರನು
ಸಾಜಿಸಿದನನಿಮಿಷರಿಗಮೃತವು
ಸೂಜಿಹೋಯಿತು ಬೇಗ ಪಲ್ಲಣಿಸುವುದು ಸುರನಿಕರ ¹ |
ಏತುವುದು ಕರಿತುರಗರಥಗಳ
ನೇಜಿ ನಡೆವುದು ಭೋಗವತಿಗೂ
ಗಾಝಮಾನವನವನ ² ಹಿಡಿತಹುದೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ || ೨೭

ನೇಮಿಸಲು ಬಚ್ಚಿಕಮರನಿಕರವು
ಭೂಮಿಗಿಳಿಯಿತು ಬಚ್ಚಿಕಲಲ್ಲಿಯೆ
ಕಾಮಿಸಿತು ಪಾತಾಳವೃದ್ಧ್ಯಕ್ಕ ರಸ ಕೇಳೆಂದ |
ಆಮಹಾಸುರಸೇನೆ ಬಂದಾ
ಬೀಮಸೇನನ ಮುತ್ತೈ ನಾಕಜ
ಸ್ತೋಮವನು ಹುಡಿಗುಟ್ಟಲೋಡಿದುದಿಂದ್ರಮೊದಲಾಗಿ || ೨೮

ಇಂದ್ರಾದಿಗಳು ಸೋತು ಶಿವನನ್ನು ಮರೆಹೊಗುವಿಕೆ.
ಓಡಿ ನಾಕಜಪತಿಯು ಶೂಲಿಯ
ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಜೇಯ ನಮ್ಮನು
ನೋಡಿ ಕೃಪೆಯಿಂದುಪುಹಬೇಹುದೆನಲಿಕೆ ಶಿವನೆಂದ ||
ಖೇಡತನ ಬಲುಹಾಯ್ತು ನಿಮ್ಮನು
ಕಾಡುವವರಾರೆಂದೊಡಾಗಳ
ರೂಢಿಯಿಂದಿಡಿದೊಬ್ಬ ಮಾನವ ಬಂದನಮ್ಮ ತವನು || ೩೦
ತೋಡಿ ತಿನಲಿಕೆ ನಾವೆದಿಲ್ಲಿಗೆ
ಚೋಡು ಮಾಡಿದೆವಲ್ಲಿ ಮನುಜನು
ಕಾಡಿದನು ಹಿರಿದಾಗಿ ನಮ್ಮನು ದೇವ ಕೇಳೆಂದ |

¹ ಗುರಕರಿಯ, ಖ.

² ಮಿಠಿಧಾಮಾನವನ, ಖ.

ಮಾಡುವುದು ನೀನ್ ಬಿಜಯವಲ್ಲಿಗೆ
ರೂಢಿಗವನುಪಟಳವೆ ಮೋಸಿ
ನೋಡಿ ಕಾವುದು ಸುಧೆಯನೆನಲಿಕೆ ಶಂಭು ಪತಿಕರಿಸಿ || ೩೧

ತನ್ನ ಪರಿವಾರವನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ
ಬೆನ್ನ ಲಾರುವ ಬರಲು ಬೇಡೆನೆ
ತನ್ನ ಸಂಗಡ ಬಂದಳಾಯುಷಿ ಶಿವನು ಕರೆಯಲಿಕೆ |
ಪನ್ನ ಗನಭೂಪಣನಿಜದಪನು
ಮನ್ನಿ ಸಿಯೆ ಪಾತಾಳಕಾಗಲು
ಮುನ್ನ ಕಂಡನು ಭೀಮಸೇನನ ರೌದ್ರದಾಕ್ರಮಿಯ || ೩೨

ರುದ್ರ ಭೀಮರ ದ್ವಂದ್ವಯುಧ.

ಕಂಡು ಕೋಪಗ್ನಿಯಲಿ ಕುರುಕುಲ
ದಿಂಡೆಯನು ಮೇಲ್ವಾಯ್ದು ವಹ್ನವೆ
ಕೊಂಡು ಕುಲಿಶವು ಕೈಲಕಾಗಲೆ ಯೆಣಗುವೆಂದದಲಿ |
ಏಂಡಪರಶುವಿನುತ್ತಮಾಂಗವೆ
ದಂಡಿಯಲಿ ತಿವಿಯಲ್ಕದಾವೆ
ಚಂಡನಿಕ್ರಮ ತಾನು ತಿವಿದನು ಭೀಮನಂಗವನು || ೩೩

ತಿವಿದೊಡಲನನಿಲಜನು ತತ್ಕ್ಷಣ
ಶಿವನ ವಹ್ನವನೆಣಗಿ ಮುಟ್ಟಿಯ
ಹವಣ ಕಂಡಾಶಿವನು ವ್ಯಾಘ್ರಕಾರ ತಾನಾದ |
ಪವನಜನ ಕಿಬ್ಬ ದಿಯಲೆಣಗಿದ
ಶಿವನು ಪೂರಾಯದಲು ಪವನಜ
ನವೆಯವಕ್ಕ ದಲಿ ಕಲೆಯಾಯ್ತಾ ಭೀಮಸೇನನಿಗೆ || ೩೪

ವರವೃ ಕೋದರನೆಂಬ ನಾಮವು
ನಿರುತನಾಯ್ತುವೆಗಂದು ಬಚಿಕಾ
ವರವೃ ಕೋದರ ವ್ಯಾಘ್ರದೇವರ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಯೆ |

ಕರದಲಾಘಾಯನನೇ ಯೋರಸುತ

ಹರಿದು ಬಂದಾಹುಲಿಯು ಕಾಲನು

ಮರುತಜನು ಕಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ಹಿಡಿದನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ || ೩೫

ಪಾರ್ವತಿಯು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಂತೆ ಶಿವನನ್ನು ಬಿಡುವಿಕೆ.

ಹಿಡಿದು ತಿರನೆ ತಿರುಹಿ ನೆಲದೊಳು

ಹೊಡೆವೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕಂಡು ಪಾರ್ವತಿ

ಬಿಡುಬಿಡೆಲೆ ಸವಮಾನನಂದನ ಈತ ಶಿವನು ಕಣ |

ಹೊಡೆಯದಿರು ಹೊಡೆಯದಿರು ನಾಕಜ

ರೊಡೆಯನೀತನು ಮೃತ ಕಣಾ ನೀ

ಹೊಡೆಯಲಿಕೆ ಹೊಡೆದುದು ದೊಣ್ಣಾಸುರಮಹೀತಳವು || ೩೬

ಸುರರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೊದಗಿ ಬಂದನು

ವರಸುಧೆಯ ಕಾಯಲಿಕೆ ನೀನೀ

ಹರನನಂಗೀಕರಿಸಿ ಕೊಂಬುದು ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚಲಿಕೆ |

ಹರನ ಯುವತಿಯ ಮಾತ ಮೆನ್ನಿಸಿ

ಮರುತಜನು ಕಡು ನೊಂದು ಶಿವ ಶಿವ

ದುರುಳದಾಸವಹರನೆ ಕರುಣಾಕರನೆ ಶರಣೆನುತ || ೩೭

ಧರೆಯಲಪ್ಪಳಿಸುವುದನಾಗಳ

ಸರಿಹರಿಸಿ ತಾ ಭೀಮಸೇನನು

ಹರನನಿಳುಹಿದ ಬಚ್ಚಕ ಭೋಗಾವತಿಯ ಮಾರ್ಗದಲಿ |

ಹರ ಮಹಾದೇವನುತ ಭಕ್ತಿಯು

ಲರಸ ಹರನನು ಹೊಗಟಿ ಮತ್ತಾ

ವರಸತಿಯ ಶಿವಸಹಿತ ಚರಣಕ್ಕೆ ಅಗಿ ಪೂಜಿಸುತ || ೩೮

ವ್ಯಾಘ್ರೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ತಾ ವ್ಯಾಘ್ರದೇವರ

ರೂಪುಗೊಂಡಿಹುದೆಂದು ರುದ್ರನ

ಕೋಪವನು ನೀರೊಳಗೆ ಕೆಡಹಿದನರಸ ಕೇಳಂದ |

ಆಪುರಂದರಮುಖ್ಯನಾಕಜ

ತಾಪವನು ಮೋಸಿ ಯದಾಗಲೆ

ಯಾಪುರಂದರತನುಜನಣ ನು ಬಂದನಹಿಕ್ಕುಲದ ||

೩೯

ರಾಜಭವನಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಾ ಸುರ

ರಾಜನನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಪಾಂಡವ

ರಾಜಕುವರನು ಬಂದ ಭೋಗಾವತಿಯ ಮಾರ್ಗದಲಿ |

ರಾಜಭೋಜನ ಮಾಡಿ ಯಮೃತವ

ತೇಜದಲಿ ಕುರುರಾಯ ಹಾಕಿದ

ವ್ಯಾಜದಲಿ ತಾ ಬಂದನಾಗ ಪ್ರಮೋದಕೋಟಿಯಲಿ ||

೪೦

ಆಪ್ರಮೋದ ಕೋಟಿಯಿಂದವೆ

ಸುಪ್ರಮೋದನು ಬಂದನಾಗಳು

ತಾ ಪ್ರಮೋದ ಮೊಸವರತಕ್ಕೆ ಕುಂತಿಯಾಬಯಕ್ಕೆ |

ಆಪ್ರಭಂಜನಪುತ್ರ ತಡೆದಿರೆ

ಸುಪ್ರಭಂಜನ ಮಾತೆ ಚಂತಿಸ

ಸುಪ್ರತೀಕಾಂತಕನು ನಮಿಸುತಲಾಗಲಿಂತೆಂದ ||

೪೧

ಕುಂತಿ ಯೇನೊ ತಾಯೆ ಸಿನಗೀ

ಚಿಂತೆ ಯೇಕೆನೆ ಸಿನ್ನ ಕಾಣದ

ಚಿಂತೆಯೆನೆ ಕೌರವನು ನಮ್ಮ ವಿಷಪ್ರಯೋಗದಲಿ |

ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳಿಸಿ ಮೆ ಗಂಗೆಯುತ್ತರ

ಗೊಂತಿನಲಿ ಕೆಡಹಿದನು ಕೆಡಹಲು

ಕಂತುಪಿತ ರಕ್ಷಿಸಿದನಲ್ಲಿಯ ನಮ್ಮ ಕೇಳೆಂದ ||

೪೨

ಕುಂತಿಗೆ ಭೀಮ ಬರುವನೆಂದು ವ್ಯಾಸರ ವಚನ.

ಭೀಮ ಬಾರದ ಮುನ್ನ ಕುಂತಿಯು

ಭೀಮ ತಡೆದನದೇಕೆ ಬಾರನು

ಕಾಮುಕರು ಕೌರವರು ಬಂದರದೆಂದು ಮುಖಗುತಿರೆ |

ಭೂಮಿಪತಿ ಕೇಳೆ ಕುಂತಿದೇವಿಯು
ಭೀಮಚಿಂತೆಯನಾಡಿದು ಮುನಿಗಣ
ಸ್ತೋಮವಂದಿತವ್ಯಾಸ ಬಂದನು ಹಸ್ತಿ ನಾವುರಕೆ || ೪೩

ಬಂದ ನೇದವ್ಯಾಸದೇವನ
ದಂದು ಕುಂತಿಗೆ ಹೇಳಿ ಚಿಂತೆಯ
ದಂದುಗವ ಬಿಡಿಸಿದನು ಭೀಮನ ವಿಷಯ ಕತೆಗಳನು |
ಇಂದು ಮಾಡಿದುದಾತನಾ ಗೋ
ವಿಂದಕರುಣದಿ ವಿಜಯ ನಾಗರ
ಮಂದಿರದೊಳಾಭೀಮ ಮಾಡಿದ ಹದನ ಹೇಳಿದನು || ೪೪

ಇಂದುಧರನನು ಗೆದ್ದು ನಾಗರ
ನಂದನೆಯ ವೈವಾಹವಾದುದ
ನಂದು ನಾಕಜರನ್ನ ವ್ರಂಡುದನ್ನೆದೆ ಹೇಳಿದನು |
ಇಂದು ಭೀಮಂಗಿದಿರದಾವನೊ
ಇಂದಿರಾಪತಿಯಂಭ್ರಬಲದಲಿ
ಕಂದನಾತನ ಚಿಂತೆ ಬೇಡತಾ ತಾಯೆ ನಿನಗೆಂದ || ೪೫

ನಾಳ ಯುದಯಕೆ ಭೀಮನೇ ಸಿ
ನ್ನಾಲಯಕೆ ಬಹನೆಂದು ಹೇಳಿಯೆ
ಬೀಜುಕೊಂಡನು ಸತ್ಯವತಿಸುತ ಕುಂತಿದೇವಿಯನು |
ಕೇಳಿದನು ಸೌಬಲನು ಭೀಮನ
ಯೇಚ್ಛೆಯನಿನಿತಲ್ಲ ¹ ಮುಱುಗಿದ
ಕೋಲುಮುಮೂನಗೊಂಡ ಸರ್ಪನ ವೋಲು ಚಿಂತಿಸಿದ || ೪೬

ದುರ್ಯೋಧನನ ಚಿಂತೆ.

ಹೇಳಿದನು ಕೌರವರಿಗೆಕ್ಕಟ
ಕೇಳಿ ಕೌರವನದಕೆ ತನ್ನಯ
ಕಾಲ ಬಂದನೆ ಯೆನುತ ದುಗಡವ ಹಿಡಿದು ಚಿಂತಿಸಿದ |

ಕಾಲ ಸುಂಗನು ಮೇಲೆ ಸರ್ಪ
ವ್ಯಾಳ ಸುಂಗದು ಭೀಮಸೇನನ
ಕಾಲಕಿನ್ನೇನೆನುತ ಕೌರವರಾಯ ಖತಿಗೊಂಡು ||

೪೭

ವನ್ನಿಯನು ಬೆಸಗೊಳಲು ಕೂಂತೀ |
ವೆನೆತೆ ನುಡಿದಳು ನಿನ್ನ ಭೀಮನು
ಮನೆಗೆ ಬಂದನದಾರು ನೀರೊಳು ಕಟ್ಟಿಕೆಡಹಿದರು |
ಎನಲು ಕೌರವರಾಯ ಕಪಥವೆ
ಮನಕೆ ಬಂದುದ ನುಡಿದ ನಾಕ್ಷಣ
ಜನನಿ ಭೀಮನ ಕಾರ್ಯವೇನುವನಖಿಯೆ ತಾನೆಂದ ||

೪೮

ತನ್ನ ಸಾಕ್ಷಾಜ್ಜ ನನಿಸುತೆಯಳ
ಮನ್ನಿಸದೆ ಕೂಡಿದನ ಗತಿಯದು
ದಿನ್ನೆ ನಗೊಸೆದು ವರವಿವಾಹಕೆ ಬಾಲೆಗೊಟ್ಟವನ |
ಕನ್ಯೆಯನು ಕೂಡಿದನ ಗತಿ ತಾ
ತನ್ನ ನೈದಲಿ ತಾಯೆ ಗುರ್ವಿಣಿ
ಚೆನ್ನೆಯನು ಕೊಂದವನ ಗತಿಗಳು ತನಗೆ ಸಮನಿಸಲಿ ||

೪೯

ತಾಯೆ ಭೀಮನ ನಾವು ಕಾಣದೆ
ನೋಯುತ್ತಲಿ ಬೆದೆಬೆದೆನೆ ಬೇವುತ
ನಾವು ಬಂದೆವು ಮನೆಗೆ ತತ್ಕ್ಷಣ ನಿಮಗೆ ಜೇಯತಲಿ |
ಬಾಯ ಬಿಡುವೆವು ಭೀಮಸೇನನ
ಕಾಯವನು ನೆಜೆ ಕಾಣದೀಗಳ
ಪಾಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಿರಲಿಕೀತ್ಸರ ನಮಗೆ ಕರುಣಿಸಿದ ||

೫೦

ಇಂದು ಬಂದನು ಭೀಮಸೇನನ
ದೆಂದು ಕೇಳಯೆ ಬಂದೆವಿಲ್ಲಿಗೆ
ಯೆಂದು ನಿಮ್ಮಯ ಭೀಮಸೇನನು ಕಾಣಬಾರನೆನೆ |

ಬಂದನೀಕ್ಷಣ ವೀಗ ಗಂಗಾ
ನಂದನನ ವಿಮುರಾದಿಭವನಕೆ
ಕಂದ ಗಮಿಸಿದನವರ ವಂದಿಸಿ ಹರಕೆಗೊಳಲೆಂದು || ೫೦

ಎನಲು ಕೌರವರಾಯನಾಕ್ಷಣ
ಕನಲಿಕೆಯ ದುಗುಡದಲಿ ಕುಂತೀ
ವನಿತೆಯನೆ ಬೀಚ್ಚೊಂಡು ಬಂದನು ತನ್ನ ಮಂದಿರಕೆ |
ಅನಿಲಜನ ಘಾತಕ್ಕು ಪಾಯವೆ
ನೆನೆನೆದು ಮನಗುಂದಿ ಕೌರವ
ಜನನ ಕಂಡನು ಮತ್ತೆ ವಿಷಗಳನಿಕ್ಕ ಬೀಕೆನುತ || ೫೧

ಪಾಶವನು ಹರಿದೆದು ಬಂದತಿ
ರೋಷಿಸಿದನನು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮೊಳು
ಭಾಷೆಗಳಲೊಂ ¹ ದಾಗಿ ಕೂಡಿದರೊಂದು ದಿವಸದಲಿ |
ಆಸಿಗನು ² ಮೈಮುಜಿದು ಹೊತ್ತು ಮ
ಹಾಸುರದ ಘಣಿಗಳಲಿ ಕಾಚಿ ಸಿ
ಘಾಸಿಮಾಡಲು ಬದುಕಿ ಬೇಸರನಡಿಗಡಿಗೆ ಭೀಮ || ೫೨

ಅರಸ ಕೇಳಾಯುಷ್ಯಮುಳ್ಳೊಡೆ
ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಸಂ
ಹರಿಸಲಖಿಯರು ಬಖಿದೆ ದೈನ್ಯಂಬಡುವುದೀಲೋಕ |
ಭರತವಂಶದ ಬಾಹಿರರು ನಿ
ಮೈರಸುಗಳು ಭೀಮಂಗೆ ಮಾಡಿದ
ಹುರಿಯನಾಹರಿ ಹರಿದ ಪರಿಯನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಂದ || ೫೩

ಅರಸ ಕೇಳಾಪೂರ್ವದತ್ತವು
ಹರಿವಿರಿಂಚಿಗಳಳವೆ ಲೋಕದ
ಜರಡರೇತಕೆ ದುಃಖ ಬಡುವೆರು ದೇಹಧರ್ಮದಲಿ |

ನಿರುತ ತಾನದು ತಪ್ಪದೈ ಬಾ
ಹಿರರು ನಿಮ್ಮಿಪ್ಪೂರ್ವಹಿತರೊಳು
ಬರಲು ವಿಷಗೊಡೆ ವಿಧಿಯಗೈದು ದನಾರು ಬಲ್ಲವರು ||

೫೫

ಭೀಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಉಪಾಯಚಿಂತನೆ.
ಭೀಮ ಬಂದುದ ಕೇಳಿ ಕೌರವ.
ಭೂಮಿಪತಿ ಬೆಂಡಾದನಕಟಾ
ಸೋಮಶೇಖರ ದೇವ ಭೀಮನನೇಕೆ ಕಳುಹಿದನೋ |
ಭೀಮನನು ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡದೆ
ಭೂಮಿಗಟ್ಟಿದ ಮತ್ತೆ ನಾವೀ
ಭೀಮನಾಶನಕೇನ ಮಾಡುವೆವೆಂದ ಸೌಬಲನು ||

೫೬

ಕೇಳಿ ತಾ ಕೆಕ್ಕ ರಿಸಿ ನೋಡಿಯೆ
ಹೇಳಿದನು ಮತ್ತೊಂದನಾಗಳು
ಯೇಡಿಗೆಯ ವಿಷದನುವನಾಗಳ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ |
ಕೇಳಿರೈ ವಿಷ ಭೀಮಸೇನಗೆ
ಕಾಲವೆಹುದಲ್ಲೆಂಬ ಮಾತನು
ಖೂಳರವೆದಿರು ಮೇಲುಗಾಣದ ಪರಿಯ ಕೇಳೆಂದ ||

೫೭

ಕಾಳಕೂಟ ಹಲಾಹಲವು ಕಾ
ಕೋಳ ದಾರದ ವತ್ಸನಾಭಿ ಕ
ರಾಳಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಕವಶಲ್ಕಲ ¹ ಸುಪ್ರದೀಪನವೆ |
ಹೇಳಲರಿದೆನಿಪೆಂಟು ವಿಷವನು
ಮೇಳವಿಸಿ ಬಚಕುಚದ ಮಧುರವಿ
ಶಾಲವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕಜ್ಜಾಯಗಳ ಮಾಡಿಸಿದ ||
ದಿಟ್ಟಿಸಿದರೆವೆ ನೀವುದಂಗೈ
ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಯುರಿದಪುದು ² ಬಚಕವೆ
ನಟ್ಟ ಕೈಚಳಿತದ ಸುವಾರದ ವಿದ್ಯೆಯೇನರಿದೋ |

೫೮

¹ ಕರಣಾಕ್ಷಿ ಕ, ಕ. ಟ.

² ಝಗಲಪುದು, ಚ. ಟ.

ವಿಷಾನ್ನವನ್ನು ತಿಂದು ಮತ್ತು ಕಾರವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವಿಕೆ.
 ಕೊಟ್ಟ ರೀತಂಗೆಲ್ಲವನು ಜಗ
 ಜಟ್ಟಿ ಹಾಯ್ಕೊಂಡು ನುಣು ನೆ
 ಚಿಟ್ಟುಮುಖಿಯಾಟದಲಿ ಸದಿದನು ಮತ್ತೆ ಕಾರವನ || ೫೯

ಮೆಡುವಿನಲಿ ಹಾಯ್ಕದಿರಿ ಹಾವಿನ
 ಯೆಡೆಯತಂದೂಜಿದಿರಿ ¹ ಬಲ್ವಿಷ
 ಪಡಿಗಳ ಮೆಲಿಸಿದಿರಿ ಬಲ್ಲಂದದ ವಿಕಾರದಲಿ |
 ಕೆಡಲನುವ ಮೂಡಿದಿರಿ ನೂರ್ವರ
 ಕೆಡಹಿ ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ರಕ್ತವ
 ಕುಡಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಬಖಿದೆ ಬಿಡುವೆನೆ ಯೆಂದನಾಭೀಮ || ೬೦

ಬಳಗೆ ಬಳದುದು ವೈರಶಿಖಿ ಕಡೆ
 ಗೆಳಸಿ ಹಾಯ್ದು ಜನನಿಜನಕರ
 ಬಲುನುಡಿಗಳಲಿ ನೂರ್ವರಿದರರು ಶಕುನಿಮತವಿಡಿದು |
 ಖಳಕಳಂಗನ ನೀತಿಮತದಲಿ
 ಬಲುಹುಗುಂದದೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
 ನೆಳಲ ಸೈರಿಸದೆನುತ ತಮ್ಮೊಳು ಸುಯ್ದು ದುಗುಡದಲಿ || ೬೧

ಇರುತ ಕುಂತೀಸುತರ ನೆಕ್ಕಟ
 ನಿರುತ ಬುದ್ಧಿಯನಣುಹಿ ಧರ್ಮದ
 ಹೊಣಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸುತಿದರರು ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ |
 ದುರುಳರುಪಟಳಕಂಜಲಾಗದು
 ಹಿರಿದು ಸೈರಿಸನಂಬುಜಾಹ್ನನು
 ಪರಿಹರಿಸಿ ತಾ ಕೊಡುವನಗಣಿತಸುಖಸಮೂಹವನು || ೬೨

ಅಂದು ಮೊದಲಾಗವರು ವಿದುರನ
 ದೊಂದಮಾತನು ವಿನಾಣಿ ನಡೆಯರು
 ಮಂದಮತಿಗಳು ಶಕುನಿಮತದಲಿ ದುಷ್ಯಮಂತ್ರವನು |

ಎಂದು ಬಿಡದವರೈದೆ ಮೊಡುವೆ
ರಂದು ಮೊದಲಾಗರಸ ಪಾಂಡುವೆ
ನಂದನರಿಗಾಕಾರವಾದಿಗಳಂದನಾಮುನಿವೆ ||

೬೩

ಹುಳುಕು ನೀತಿಗಳಾಕಳಂಗನ
ನೊಲಿದು ಕೀಳುವೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನು
ಹುಳುಕುಹೊದ್ದ ದ ವಿದುರನೀತಿಯಲಿಹರು ಪಾಂಡವರು |
ಬಲುಹು ಗುಂದದೆ ಭೀಷ್ಮವಿದುರರ
ಬಳಕೆಯಲಿ ತಾವಡಗಿ ಗುಣದಲಿ
ಕೆಲರು ಮೆಚ್ಚಿ ವಿಭಾಡಿಸುವನಾಭೀಮ ಕೌರವರ ||

೬೪

ಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯರೊಂದ ಶಸ್ತ್ರಾದ್ಯಭ್ಯಾಸ.

ಆಟದಲಿ ತೊಡಗಿದರು ಮೊದಲಲಿ
ತೋಟಯೆನೆ ಸಾಕಾತಗಳ ಕಾ
ಲಾಟವನು ನಿಲಿಸುವೆನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಗದಲಿ |
ಆಟವಿಕರೊಡನಾಡಿ ಬಲಿದೊಳ
ತೋಟ ಬಜುದೇ ಬಿಡದು ಮೃತ್ಯುವಿ
ನೂಟ ಮುಂದಿಹುದೆನುತ ಮನದಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಚಿಂತಿಸಿದ ¹ || ೬೫

ಧರಣಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈಸು ಗೌತಮ
ವರಮುಷಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಶರದ್ವನು
ಪರಮಮುಷಿಯಾಮುಷಿ ತಪೋವನದೊಳಗೆ ಧನುಸಹಿತ |
ಇರುತ ಕಂಡನು ದೈವಗತಿಯಲಿ
ಸುರವಧುವನಾಕ್ಷಣಕೆ ಕಾಮ
ಜ್ಯೋತನಾದನು ಚಲಿಸಿತಾತನ ವೀರ್ಯವವನಿಯಲಿ ||

೬೬

ಅದು ಶರಸ್ತಂಬದಲಿ ನೆಲೆಯಾ
ದಾಮ ಮುನಿಚ್ಯುತವೀರ್ಯ ಮುನಿಸುತ

ರುದಿಸಿದರು ಶಂತನುಮೆಹೀಪತಿ ಕಂಡು ಕೃಪೆಯಿಂದ |

ಸದನದಲಿ ವಧುವಿಂದ ಸಾಕಿದ

ಮುದದಿ ಕೃಪನೆಂದಿಟ್ಟು ಹೆಸರನು

ಕದನಬಲುಹಿನ ಕೃಪನೆ ಕರೆಸಿದ ಭೀಷ್ಮ ಹರುಷದಲಿ || ೬೩

ಆಕೃಪಾಚಾರಿಯನ ದೆಶೆಯಿಂ

ದೀಕ್ಷುಮಾರರು ನಿಖಿತರ್ಕ

ವ್ಯಾಕರಣಮೊದಲಾದ ಚೌದಶವಿದ್ಯಗಳನಖಿದು |

ನಾಲ್ಕು ವೇದದ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಕ

ಳಾಕಳಯಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾದರು

ಲೋಕದಲಿ ಧನುನಿಪುಣರಾರೆಂದರಸಿದನು ಭೀಷ್ಮ || ೬೪

ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರ ಜನನ

ಮುನಿಭರದ್ವಾಜಾಪ್ಯನಿದ್ದನು

ಘನತಪೋನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ದಿವಿಜಾಂ

ಗನೆಯ ಕಂಡನು ಘಯವಡೆದನು ಮದನನೆಸುಗೆಯಲಿ |

ತನುಪರಿಚ್ಯುತವೀರ್ಯ ಬೀಜಲು ¹

ಕನಕಕಳಸದೊಳರಿಸಲಲ್ಲಿಯೆ

ಜನಿಸಿದನು ದ್ರೋಣಾಭಿಧಾನದಿ ಮುನಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ || ೬೫

ದ್ರೋಣಕಲಶದೊಳಾದ ದೆಸೆಯಿಂ

ದ್ರೋಣನಾದನು ಬಚಿಕ ಮುನಿಯೊ

ದ್ರೋಣಗುಪನಯನಾದಿವಿಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನು ಮಾಡಿ |

ದ್ರೋಣನೊಡನೊದಿದ ² ನೃಪಾಲ

ಶೇಷಿಯನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಕಳಯಲಿ

ಜಾಣರನು ಮಾಡಿದನು ಭಾರದ್ವಾಜಮುನಿಯೊಲಿದು || ೬೬

¹ ವನುಸಹೃಷ ಟ

² ದಿವಿ, ಚು ಟ

ದ್ರೂಪದಜನನ

ದ್ರೋಣನುದಪಿಸಿದಾದಿನ ಸುಪ
ವಾಣಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದ ನೃಪಾಲ
ಶ್ರೇಣಿನಾಶಕ ದ್ರೂಪದ ಹುಟ್ಟಿದ ಪಾದತಳದಿಂದ ।
ಕ್ಷೀಣಮತಿ ತಾ ಹುಟ್ಟಿದಾಗಳ
ಕ್ಷೋಣಿಯಲಿ ತನಗನುವ ಕಾಣದೆ
ದ್ರೋಣಪಿತನನು ಸಾಣಿ ಬದುಕಿದ ಹಲವು ಕಾಲದಲಿ ॥ ೩೦

ದ್ರೋಣದ್ರೂಪದರದೊಂದು ತಾವಿನ
ಬಾಣವಿದ್ಯೆಯ ಕಲಿತು ಜಗದಲಿ
ಜಾಣರಾದರು ಸಕಲವಿದ್ಯಾಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯಲಿ ।
ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಸ್ತ
ವೀಣರಾದರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಕ
ದ್ರೋಣಕೃಪರಿಂಗೊಬ್ಬ ಗುರು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ ॥ ೩೧

ಕೃಪನನುಜೆಯನು ತಂದು * ದ್ರೋಣಗೆ
ವಿಪುಳವೈನಾಹವನು ಮಾಡಿದ
ನೃಪತಿ * ಬಂದಿದ್ರೋಣನೊಡನಾಳಿದನು ಧನುಷ್ಮತಿಯು ।

ಆಶ್ವತ್ಥಾಮ ಜನನ

ಕೃಪೆಯಲಿ ದ್ರೋಣಂಗೆ ಜನಿಸಿದ
ನಪರಶಂಕರರೂಪನಾಹವ
ನಿಪುಣನಶ್ವತ್ಥಾಮ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದಲಿ ॥ ೩೨

ಹುಟ್ಟಿದಾಗಳ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು
ನೆಟ್ಟನಶ್ವತ್ಥಾಮದಲಿ ತಾ
ಬಿಟ್ಟು ಹರಿದನು ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲಿ ಕೃಪೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ।

* ದ್ರೋಣಂಗುಪಯಮವ ಮಾಡಿದನು ಪಾರ್ಶ್ವಾತ ನೃಪತಿ

ನೆಟ್ಟನಾಮಗ ಹರಿಯಲಿಕೆ ಜಗ
ಜಟ್ಟಯನು ಹಿಡಿತಂದು ಮನೆಯ
ಲ್ಲಿಟ್ಟನಾಮವನೀತನಶ್ವತ್ಥಾ ಮ ತಾನೆಂದು ||

೩೪

ತಂದೆಯಲಿ ಶ್ರಮಮಾಡಿದೀನೃಪ
ವೈಂದಸಹಿತೀದ್ರೋಣದ್ರಪದರ
ದಿಂದುಧರನವತಾರಕಿತ್ತರು ಸಕಲಹರಿಕೆಯನು |
ಅಂದು ಶರಕವಚವನು ದ್ರೋಣಗೆ
ತಂದು ಭಾರದ್ವಾಜನಿತ್ತನು
ನಂದನಗೆ ಬಟಕಿನ್ನು ಮುಂದಣ ಕಥೆಯ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೫

ದ್ರೋಣರಂದ ರಾಜ್ಯಲಾಭ ಸೂಚನೆ.

ದ್ರೋಣನಾಶ್ರಮದೊಳಗೆ ದ್ರುಪದನು
ಕ್ಷೀಣಕಳಗಳಿರಲು ಕಂಡಾ
ದ್ರೋಣನೆಂದನು ನೀನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನಿನಗಿನ್ನು |
ಮಾಣದಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನದಲಿ
ಕಾಣಬಹುದೈ ನಿನಗೊಡೆಯತನ
ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ಯಿಲ್ಲಿ ತಾ ಪಾಂಚಾಲದೇಶದಲಿ ||

೩೬

ದ್ರೋಣಿಗೆ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯದಾನಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಎನಲು ಸಂತೋಷದಲಿ ದ್ರುಪದನು
ಮುನಿಗೆ ನುಡಿದನು ನಿಮಗೆ ರಾಜ್ಯವೆ
ವಿನಯದಲಿ ಸರಿಭಾಗವೀವೆನು ದ್ರೋಣ ಕೇಳನಲು |

ದ್ರುಪದಗೆ ರಾಜ್ಯಲಾಭ

ಜನಪ ಕೇಳಾಚೆಯಲಿ ಪಾರ್ವತ
ಜನಪನಿರಲಿಕ್ಯನುಜರಾತನ
ತನತನಗೆ ಸ್ವಪತನಕೆ ಹೋರಲಿಕಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ||

೩೭

ವಿನಯದಲಿ ಗಜಬಜವೆ ಮೊಣಿಸಿ
ಜನಪತಿಯ ಮದಕರಿಯನರ್ಚಿಸಿ
ಜನಪತಿತ್ವಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಿಡಲಿಕದಾರ ಕೈಕೊಂಡು |
ಮನೆಗೆ ತರುವುದೊ ಆತನೇ ನೃಪ
ನೆನಲು ಖತಿಯನು ಮೊಣ್ಣು ಹಸ್ತಿಯ
ಜನಪನನುಜರು ಬಿಡಲಿಕಾಗಜ ಬಂದು ದ್ರುಪದನನು || 2v

ಅಂದು ಕಂಡುದು ಪುರದ ಬಾಹ್ಯದ
ಲೊಂದು ದೇವಾಲಯದ ಮಧ್ಯದ
ಗೊಂದಿಯಲಿ ತಾ ದ್ರುಪದನೊಣಗಿರೆ ಭದ್ರಗಜ ಬಂದು |
ಚಂದದಲಿ ಪಾರ್ಷ್ವತನನೆಂಬಿಸಿ
ತಂದು ರಾಜಾಲಯವೆ ಹೋಗಸಲಿ
ಕಂದು ವರರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವೆ ಧರಿಸಿದನು ದ್ರುಪದ || 3F

ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರು ಪರಶುರಾಮರ ಬಳಿ ಬರುವಿಕೆ.

ಇತ್ತ ದ್ರೋಣನ ಪಿತನು ತಾ ಸುರ
ರತ್ತ ಸರಿದನು ಬಿಡಿಕ ಕಳಸಜ
ತತ್ತಪೋವನದಲ್ಲೆ ಜನಕಕ್ರಿಯೆ¹ ಗಳನು ಮಾಡಿ |
ಹೊತ್ತ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಲಿ ಮನಮೆಚ್ಚಿ
ಗುತ್ತ ದೇಶಾಂತರದೊಳಗೆ ತೊಡಿ
ಲುತ್ತ ಬಂದನು ಮಗ ಸಹಿತ ಹೇರಡವಿಯಲಿ ದ್ರೋಣ || 40

ಪರಶುರಾಮಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮುನಿಯೈ
ತರಲು ಭಾರದ್ವಾಜನನು ಸ
ತ್ಕರಿಸಿ ನುಡಿದನು ಜಾಮದಗ್ನ್ಯನು ಮಧುರವಚನದಲಿ |
ಧರೆಯನಿತ್ತನು ನಾನು ದ್ವಿಜರಿಗೆ

¹ ಯೂರ್ವಾಕ್ರಿಯೆ, ಬಿ. ಚ, ಟ,

ಶರಧಿಯೊಳಗಿದರ್ಪೆನು ನಿಮ್ಮಯು
ಪರಮಮುನಿಯಾತಿಥ್ಯಪೂಜೆಗಭಾಗ್ಯ ತಾನೆಂದ ||

೪೧

ದ್ರೋಣಸರಕುರಾವರ ಸಂಭಾಷಣ.

ವಿನಯದಲಿ ನೀ ಬಂದ ಬರವೇ
ನೆನೆಲು ದ್ರೋಣನು ಜೇಯ ಬಿನ್ನಹ
ಯೆನಗೆ ತಾನೀಸುತನು ಜನಿಸಿದೊಡವೆಗೆ ಹಯನಿಲ್ಲ |
ತನುಜನೀತನು ಹಾಲ ಬೇಡುತ

ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಡು ಕಾಡುತಿರಲಿಕೆ
ವನಿತೆಯಮ್ಮಯ ಭಿಕ್ಷದನ್ನವೆ ಕದಡಿ ಕುಡಿಸುವಳು || ೪೨

ಕುಡಿದು ಸುಖದಲ್ಲರಲಿಕೊಂದಿನ
ದೊಡನೆ ಯಾಡುತ ನೃಪನು ಕಂಡನು
ಕುಡಿಸಿದನು ತಾ ತನ್ನ ಮನೆಯಲಿ ಹಾಲುತುಪ್ಪವನು |
ಕುಡಿದು ಮೆಣಿದಿನ ಯಾವನಾಳದ
ಪ್ರಡಿಯ ಕದಡನು ಕುಡಿಯಲೊಲ್ಲದೆ

ಕೆಡಹಿ ಕಳದನು ಯಾಳಯಾಡುತವಳುತ ಹೋರುತಿರೆ || ೪೩

ಇರಲಿಕಾಗಲು ನಾನು ಬಂದೆನು
ಪರಿವಿಡಿಯಲಾತನುಜನಳುತಿರೆ
ನಿರುತದಲ್ಲಿಂತೆಂದು ಕೃಪ ತಾ ನುಡಿದಳನ್ನೊಡನೆ |
ತರುಣನಿಗೆ ನೀವೊಂದುಧೇನುವ
ತರಲಿಕೊಲ್ಲಿರಿ ಯೆಂದು ಬುದ್ಧಿಯು
ಮೆಣಿಯಲಿಕೆ ನಾ ಬಂದೆನಿಲ್ಲಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಲಿಕೆ || ೪೪

ಎನಗೆ ವ್ರತವೊಂದಿಹುದು ಮಾನವ¹
ಜನದೊಡನೆ ದಾನವನು ಕೊಳ್ಳನು

ವೆಂಜಲೋಚನ ನಿಮ್ಮ ಧೇನುವ ಬೇಡ ಬಂದೆನೆ |

ಎನಲು ಭಾರ್ಗವರಾಮನೆಂದನು

ನಿನಗೆ ಕೊಡುವೊಡೆ ಧೇನು ನಮ್ಮ

ಲ್ಲೆ ನಿತದಿದ್ದೆ ಸುವನು ಧರಣಿಯ ಮರರಿಗರ್ಪಿಸಿದೆ ||

೪೫

ಧನರಹಿತ ನಾ ಹೊತ್ತು ಭಾರಿಯು

ಧನುವಿದೊಂದಿದೆ ದಿವ್ಯಶರವಿದೆ

ಮನಕೆ ಬಂದೊಡೆ ವರಿಸಿ ನೀವೆನೆ^೧ ದೋಣ ನಸುಸಗುತ |

ಶಸ್ತ್ರಾದ್ಯಭ್ಯಾಸವನ್ನು ವರಿಸುವಿಕೆ.

ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಡಿಗಳ ಕೃಪಾಲೋ

ಕನದಲುತ್ಸವವಾಯ್ತು^೨ ಲೋಕದ

ಜನಮನೋರಂಜನವೆ ಬೇಡುದು ಶರವ ಕೊಡಿ ಯೆಂದ ||

೪೬

ಆಮಹಾನಿಸ್ಸೀಮಮುಷಿಗಾ

ಸೋಮಶೇಖರಗಿರಿಗಾತನು

ಭೂಮಿಯಲಿ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಖರಸಂಗ್ರಾಮಭೂಮಿಯಲಿ |

ಆಮಹಾಭಾರತದ ಯುದ್ಧದ

ಹೋಮದಲಿ ನೀ ವರಸದ್ಧಿಸ್ಥನ

ದೀಮಹಾವರವೈಷ್ಣವಾಸ್ತ್ರವ ಕೊಳ್ಳು ನೀನೆಂದ ||

೪೭

ಬಚಕ ಭಾರದ್ವಾಜಸುತ ತಾ

ನೊಲಿದು ಕೊಂಡನು ದಿವ್ಯಬಾಣವೆ

ನಿಳಯ ಭಾರವನಿಜುಹಲಾಯಿತೆನುತ ಕೈಕೊಂಡ |

ಜಲಧಿಯಲಿ ಮಿಂದಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯವೆ

ನೊಲಿದು ಮಾಡಿಯೆ ಬಂದು ಗುರುವಿನ

ಬಹಿಯನಾಂತುಜಿ ಬಾಣವಿದ್ಯೆಯ ಕಂಡು ಹರ್ಷಿಸಿದ ||

೪೮

ಇವು ಮಹಾನಿಸ್ಸೀಮತರವೈ

ಷ್ಣ ವೆವಲೇ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಚಯಗಳ

^೧ ಬಿಂದುವರಿಸುನೀನೆ. ಚ. ಟ.

^೨ ವಲೇಪರಿಯಾಪ್ತಿ, ಚ. ಟ.

ನವರು ಕೊಟ್ಟರು ಕೊಂಡನುಚಿತವಿಧಾನದಲಿ ದ್ರೋಣ |

ಇವು ಮಹಾರಣರಂಗದಲಿ ಪಾ

ತ್ರವನಿವಾರಣವೈಸಲೆಮ್ಮಾ

ವೈವಹ್ಯ ತಿಗೆ ತಾನೇನುಪಾಯವೆನುತ್ತ ಚಿಂತಿಸಿದ ||

೪೯

ದ್ರೋಣನು ದ್ರುಪದರಾಯನ ಬಳಿ ಬರುವಿಕೆ.

ಮಗನೆ ಬಲ್ಲೆ ದ್ರುಪದಭೂಪತಿ

ಮಗುವುತನದಿಂದೆಮ್ಮ ಸಖವೋ

ಲಗಿಸುವಾತನದೊಲಿದು ಸಲಹುವ¹ ಮಿತ್ರಭಾವದಲಿ |

ಪ್ರಗುವ ನಡೆ ಪಾಂಚಾಲರಾಯನ

ನಗರಿಯನು ನಾವೆಂದು ಮುನಿವನ

ಳಗಳ ಮನೆಯನು ಬೀಳುಕೊಂಡನು ರೇಣುಕಾಸುತನ ||

೫೦

ಬಂದನೀತನು ದ್ರುಪದರಾಯನ

ಮಂದಿರಕ್ಕಾ ಬಾಗಿಲಾಳ ಳೊ

ಳಂದನಲವೋ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ರಸಂಗೆ ಪೂರ್ವದಲಿ |

ಸಂದ ಮಿತ್ರರು ದ್ರೋಣಮುನಿಪತಿ

ಯೆಂದು ನಮ್ಮ ಭಿಧಾನವನು ಹೇ

ತೆಂದು ಕಳುಹಲು ಬಂದು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದರು ಹದನ ||

೫೧

ಸತ್ಯರ್ಥಮದದಿಂದ ದ್ರುಪದರಾಯನ ಉಪೇಕ್ಷೆ.

ಸಿರಿಯ ಮದವಧಿಕಪ್ರತಾಪ

ಜ್ವರದ ಮದಮೊದಲಾದ ಮದಸಂ

ಕರದ ರಜದಲಿ ಮೊಸಿಂತೀತನ ಮನದ ಮಡಿವರ್ಗ |

ತಿರಿವೆ ಹಾರುವರೊಡನೆ ಭೂಮಿ

ಶ್ವರರಿಗೆತ್ತಣ ಮೈತ್ರಿ ಹೋಗಲಿ

ಕರೆಯಬೇಡೆನೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲಲವೆ ಸಿವಾರಿಸಿದ ||

೫೨

ಮೆಚ್ಚಿದನೇ ತಪ್ಪೇನು ನಾವ್ ಕಂ
 ಡಾಟು ಮರಳುವೆವೈ ಸಲೇ ಯೆಂ
 ದುಡುಬಿದೊಡೆ ತಪ್ಪುಬಿದರು ಕಂಬಿಯನಿಕ್ಕಿ ಬಾಗಿಲಲಿ |
 ಬುಜಿಯನುಗುಳಚಿ ಪಡುಗದಲಿ ಬಿಡೆ
 ತರಿದನಿಕ್ಕಿ ಲದವರನೋಲಗ
 ಕುರವಣಿಸಿದನು ಮುಂದೆ ನಿಂದನು ದ್ರುಪದಭೂಪತಿಯ || ೯೩

ಏನೆಲವೊ ಪಾಂಚಾಲ ಚಿಕ್ಕಂ
 ದಾನು ನೀನೊಂದಾಗಿ ತಂದೆಯೊ
 ಳನ ಕಲಿತವು ಮೆಚ್ಚಿದು ಕಳದೈ ಹಾ ಮಹಾದೇವ |
 ಏನು ಬಂದಿರಿ ಯೆಂಬ ಗುಣವಚ
 ನಾನುರಾಗವೆ ಸಾಲದೇ ಧನ
 ವೇನು ಫಲ ಕಕ್ಕು ಲಿತೆ ನಮಗಿಲ್ಲೆಂದನಾದ್ರೋಣ || ೯೪

ಸೂರಿಗಳಗತಿಮೂರ್ಖರಿಗೆ ಗಂ
 ಭೀರರಿಗೆ ಭಂಡರಿಗೆ ವೇದಾ
 ಚಾರಸಂಯುಕ್ತರಿಗಾಚಾರಪ್ರಸಕ್ತರಿಗೆ ¹
 ಧೀರರಿಗೆ ಹಂದೆಗಳಿಗೆತ್ತೂ
 ಸೇವುವೆಗಳೈ ಭೂಪತಿಗೆ ಬಡ
 ಹಾರುವರಿಗೆತ್ತೂದು ಸಖತನವೆಂದನಾದ್ರುಪದ || ೯೫

ಆಗ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

ಎಲವೊ ನಿನ್ನ ಸ್ಥಾನಸಹಿತೀ
 ದೊಂಬು ಸುಡುವೆನು ನಿನ್ನ ನೀತಿಯೆ
 ಬಲಿಯ ಕೊಡುವೆನು ಭೂತಗಣಕಿರಲ್ಲ ನೀನೆನಗೆ |
 ಕಲಿತವಿದೈಯ ಕೋಲ ಮಕ್ಕಳ

ಕಳುಹಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ವಾಮಪಾದದಿ
ತಲೆಯನೊದವೆನು ಮಜೆಯದಿರು ನೀನೆಂದನಾದ್ರೋಣಿ ॥ ೯೬

ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿ ಮಗ ಸಹಿತ ಮನ १
ನೊಂದು ಮುನಿ ಮರಳ ದನು ಜನಪದ
ವೃಂದ ಹಲವನು ಕಳದು ಬಂದನು ಹಸ್ತಿ ನಾಪುರಕೆ ॥
ಅಂದು ಸಕಲಕುಮಾರಕರು ನಲ

ವಿಂದ ನಗರಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗುಹಿಗಳ
ಮುಂದುವರೆದಿಸುಗಲೆಸದಿರೆ ಕಂಡನಾದ್ರೋಣಿ ॥ ೯೭

ಬೆರಸಿದನು ನೆರವಿಯಲಿ ನೋಡು
ತ್ತಿರೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೃಪನ ಹರಳುಂ
ಗುರವಿಘಾತಿಯಲುಗಿದುಬಿದ್ದು ದಗಾಧಕೂಪದಲಿ ॥
ನೆರೆದು ತಡಿಯಲಿ ನಿಂದು ನೂಣ್ಣಿ
ವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲೆನು
ತಿರೆ ಮಗಂಗೆ ಮುನೀಂದ್ರನೆಂದನು ಬೇಗ ತೇಗಯೆಂದು १ ॥ ೯೮

ಸರಳ ತೊಡಚಿ ತದೀಯಮಣಿಬಂ
ಧುರದ ಮುದ್ರಿಕೆಗೆಚ್ಚ ನಾಗಳು २
ಶರಶವಹಿಳುಕಿನಲಿಕಣಿ ಕಣಿಯನು ३ ನಿಬಂಧದಲಿ ॥
ಸರಳ ಸಂದರ್ಭದಲಿ ನಿಮಿಷಾಂ
ತರಕೆ ಘಣಿಸನ ಹಡವಣಿಯನು
ದ್ಧರಿಸುವಂತಿರೆ ತೆಗೆದು ಬಿಸುಟನು ರತ್ನ ಮುದ್ರಿಕೆಯ ॥ ೯೯

ಕಂಡು ಬೆತ್ತಿಗಾದುದು ಕುಮಾರರ
ತಂಡ ತನತನಗೈದಿ ಭೀಷ್ಮನ
ನಂಡಲೆದುದೀ ಮುನಿಯ ನಿಂದೇ ४ ಸಂತಪ್ತಿಯೆಂದು ॥

१ ಭಾಷೆಯಮಾಡಿತ್ತನ್ನಯ, ಚ. ಟ

२ ಹಿಳುಕಿನ, ಟ.

३ ಕಿರಕಿ ಕದಘಾಹಿಳುಕಿನಲಿ ಕನಿರೆಯಚ್ಚು. ಟ.

४ ನೀಗಲಿ, ಬಿ.

ಚಂಡಭುಜಬಲನವರ ಕಾಣಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟನು ಭೀಷ್ಮನವರಿಗ
ಬಂಡವಿಭವವನತುಳಧನಪತಿಯಾದನಾ ದ್ರೋಣ || ೧೦೦

ವರಮೊದೂರ್ತದೊಳವರ ನೊಣ್ಣಿ
ವರನು ಕೊಟ್ಟನು ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾ
ಪರಿಣತರ ಮಾಡೆಂದು ದ್ರೋಣನ ಕೈಯ್ಯಲಾ ಭೀಷ್ಮ +
ಗರುಡಿಕಟ್ಟಿತು ಮೊಱುಯೋಜನ
ವರೆಯ ವಿಸ್ತಾರದಲಿ ಸಾವಿರ
ಕುಣಿಯ ಹೊಯ್ದರು ಪೂಜಿಸಿದರಾ ಚತುರಚಂಡಿಕೆಯ || ೧೦೧

ಗರುಡಿ ಪೂಜಾವಿಧಿಯ ಸಮನಂ
ತರದಲನಿಬರು ಚಾಪವಿದ್ಯೆಗೆ
ನಿರತರಾಗಲು¹ ಕೇಳಿದರು ನಾನಾದಿಗಂತದಲಿ |
ಬರುತಲಿದ್ವರು ಕೂಡೆ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾರ್ಥಿವೆ
ವರಕುಮಾರರು ಬಂದು ಕಂಡರು ಶಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತನ || ೧೦೨

ರಾಯಬಲ್ಲೆ ಹಿಂದೆ² ಶಿಶುವನು
ತಾಯಿ ಬಿಸುಟಳು ಗಂಗೆಯಲಿ ರಾ
ಧೇಯನಾದನು ರಾಧೆಯೆಂಬವಳೊಲಿದು ಸಲುಹಿದೊಡೆ |
ಆಯಗತಿಗಳ ಪರಿಯನಾತನ
ರಾಯ ಕೇಳ್ಯ ಕರ್ಣ ಗಾದಿನ
ದಾಯಗಂಡವು ಹಿಂದೆ ಮೊವತ್ತಾಱು ವತ್ಸರವು || ೧೦೩

ಅಂದಿಗೈತಂದಿಭಪುರಿಯ ನೈವ
ಮಂದಿರಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣನ
ದ್ವಂದ್ವಚರಣಕೆ ಕಯ್ಯ ಮುಗಿದನು ಗುರುವೆ ಕೇಳೆಂದ |

1 ಸಮವತೊಡಗಿದರರ ಸುಮಕ್ಕಳು, ಚ. ೪.

2 ಮುನ್ನ, ೪.

ಇಂದು ನಮಗೀ ಶಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆಯು
ತಂದೆ ಕಲಿಸುವುದೆನಲು ದ್ರೋಣನ
ದೆಂದನೆಲವೋ ನೀನು ಸೂತನು ಕಲಿಯತರವಲ್ಲ ||

೧೦೪

ಎನಲು ತಿರುಗಿದ ಕರ್ಣನಾಕ್ಷಣ
ತನುವನಂಗೀಕರಿಸಿ ಕೊಂಡನು
ವಿಸುತಭೂಸುರರೂಪಿನಂದದಿ ಬಂದು ಭಾರ್ಗವನ |
ವನದ ಮಧ್ಯಕೆ ಬಂದು ರೇಣುಕ
ತನುಜಗೃಹದೊಡಾತ ಕೇಳಿದ
ಮೆನುಜರಾರ್ಯನೀವದೆಂದೊಡೆ ನಾನು ಭೂಸುರನು ||

೧೦೫

ಎನಗೆ ಸಿವ್ಯಯ ಚಾಪವಿದ್ಯೆಯು
ನನುಕರಿಸಬೇಕೆನಲು ಭಾರ್ಗವ
ಮೆನವೊಲಿದು ತಾ ನಿತ್ತ ನಾನಾಶಸ್ತ್ರ ಕೌಶಲವೆ |
ಮೆನಕೆ ಹತ್ತಿಯವಾದ ಶಿಷ್ಯನ
ವನದೊಳೊಂದಿನ ಕರೆದು ಜಾನುವೆ
ತನಗೆ ತಲೆದಿಂಬಾಗಿ ಮೆಲಗಿದ ತ್ರಿಗುಣವರ್ಚಿತನು ||

೧೦೬

ಇರಲಿಕೆಂದನು ಕರ್ಣಶಸ್ತ್ರದ
ಪರಿಯನಖದಂತಾಗ ಶಾಪವೆ
ಧರಿಸಿ ಕೀಟಕನಾಗಿ ಕರ್ಣನ ತೊಡೆಯ ಛಿದ್ರಿಸಿದ |
ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಾ ನಿದ್ರೆ ಭಂಗವು
ದೊರಕುವುದು ತಾ ನಲುಗಿದೊಡೆ ತಾ
ನಿರುತವೆಂದಾಗಳುಕದಿದನು ಕರ್ಣನೊಂದುದಿನ ||

೧೦೭

ತೀಡಿ ತೊಡೆಯನು ಕೊಜಿದು ರಾಮನ
ನೀಡಿಜಿದು ತೊಡೆಯೆರಡ ಮುಟ್ಟಲು
ನೋಡಿದನು ರಾಧೇಯನಿರವನು ತೊಡೆಯ ಘಾಯವನು |

ಮೂಡಿತರುಣಾಂಬುವಿನ ನದಿಯಿದು
 ಕೂಡಿ ಕೊಜಿದುದದೇಕೆ ತಾಳ್ದ ನೊ
 ರೂಢಿಯಲಿ ದ್ವಿಜಜಾತಿಯಚ್ಚರಿ ನೀನದಾರೆಂದ || ೧೦೯

ಎನಲು ಕರ್ಣನು ನಾನು ಸೂತನ
 ತನುಜ ನಿಮ್ಮಲಿ ಧನುವಿನಭ್ಯಾ
 ಸನವ ಕಲಿತನು ಮನಕೆ ಬಂದುದ ಕೊಡುವುದೆನಗೆಂದ |

ಎನಲು ರಾಮನು ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪವೆ
 ನಿನಗದವಸರಕೊದವಿದಂದಿಗೆ
 ವಿನುತ ನಮ್ಮಯ ಮಂತ್ರ ಮಜಿಯಲಿ ಹೋಗು ನೀನೆಂದ || ೧೧೦

ಆಯುಗತಿಯಿಂ ಪರಶುರಾಮನ
 ಲಾಯುಧಶ್ರಮಗಲಿತು ಬಚಿಕ್ಕದು
 ನಾಯನಾಯಿತು ಬಂದ ನೀಗಜಪುರಿಗೆ ಕಲಿಕರ್ಣ |

ರಾಯಸುರುವಿನ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದೆ
 ರಾಯನಜುಯದೆ ಕರ್ಣಕೌರವ
 ರಾಯನಗರಿಯ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ವರುಷವೆರಡಲಿ || ೧೧೧

ಬಂದು ಹಸ್ತಿನಪುರಕೆ ರಾಧಾ
 ನಂದನನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನೆ
 ತಂದು ಕಂಡನು ಕೌರವೇಶ್ವರ ಹಿರಿದು ಮನ್ನಿಸಿದ |

ಅಂದು ಮೊದಲಾಗವೆರ ಸಖ್ಯಕೆ
 ಸಂದ ಕಾಣನು ಕರ್ಣಕುರುಪತಿ
 ಗೊಂದೆ ಜೀವನವೊಂದೆ ಮತಮನವೊಂದೆ ¹ ಕೇಳೆಂದ || ೧೧೨

ಬೇಟೆ ಕರ್ಣನಕೂಡೆ ಹಗಲಿರು
 ಛಾಟೆ ಕರ್ಣನ ಕೂಡೆ ಪಡುರಸ
 ದೂಟೆ ಕರ್ಣನ ಕೂಡೆ ಶಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ ವಿವನೊಡನೆ |

ಬೇಟ ಮನದಲಿ ನಗೆಯ ಮಧುರದ

ನೋಟ ಕಣ ಲಿ ಬಲಿದವರಕೂ

ಡಾಟಗಳಲಿವೆರಬ್ಬ ರೊಂದೆನಿಸಿದರು ಜಗವಖಿಯೆ ||

೧೧೩

ಸುರಗಿ ಸಬಳ ಕತಾರಿಯುಬ್ಬಣ

ಹರಿಗೆಹಿರಿಗದೆ ಬಹುದೃಢಾಯುಧ

ಪರಿಘ ಚಕ್ರ ಮುಸುಂಡಿ ತೋಮರಭಿಂಡಿನಾಳಚಯ |

ಪರಶು ಕಕ್ಕಡೆ ಮುಸಲ ಮುದ್ದರ

ವರಧನುರ್ದಂಡಾದಿಶಸ್ತ್ರೋ

ತ್ಕರದಲನಿಬರು ಕುಶಲರಾದರು ಮುನಿಯ ಗರುಡಿಯಲಿ || ೧೧೪

ಜನಪ ಕೇಳ್ಯ ಭೀಮದುರ್ಯೋ

ಧನರು ಗದೆಯಲಿ ಮಿಗಿಲು ಕರ್ಣಾ

ಜಾನರು ಧನುವಿನಲಧಿಕರಾದರು ನೃಪಕುಮಾರರಲಿ |

ತನತನಗೆ ಸರ್ವಾಯುಧಂಗಳ

ಲನಿಬರಖಿತರು ಕೂಡೆ ಗುರುವಿನ

ಮನಕೆ ಹತ್ತಿಯವಾದನರ್ಜುನ ಶಸ್ತ್ರಶಿಕ್ಷೆಯಲಿ ||

೧೧೫

ಬಂದುದಿನ ಫಲುಗುಣನ ಭೋಜನ

ದಂದವನು ತಾ ವಖಿಯಲಿಕೆಯರ

ವಿಂದವದನೆಯ ಕೈಯ್ಯ ದೀಪವನಿರುಳು ಬೀಸಿಸಿದ |

ಸಂದಕತ್ತಲೆಯೆಂದು ಮೋಡದೆ

ಯಂದು ವ್ರಣಲಿಕೆ ಕಂದ ಬಾರೈ

ಸಂದ ನಿಶೆಯೊಳಗೂಟವೇನನಲಿದಕೆ ಬೆಳಕೇಕೆ ||

೧೧೬

ಎನಲು ದ್ರೋಣನು ಮೆಚಿ ಪಾರ್ಥಗೆ

ಮನವೊಲಿದು ತಾನೆಂದನಲವೋ

ವಿನುತಗುಣಿಗಳ ತಜವೆತಾವಿಗೆ ನಯನ ಬೀಡೆಂದು |

ಏನುತ ತಿರುಗಿದ ದ್ರೋಣ ಮನೆಗೆಯು
ನೆನೆಯುತದನಾಪಾರ್ಥ ಹಿಡಿದನು
ಮನದೊಳುತ್ಸಾಹಿಸುತ ಮಾಡಿದ ಲಕ್ಷ್ಯವಿದ್ಯೆಯಲಿ || ೧೧೭

ಮಾಡಿದನು ಗರುಡಿಯಲಿ ಶ್ರಮವನು
ನೋಡಿದರೆ ಗುಣಿಯಸೆವ ವಿದ್ಯೆಯ
ರೂಢಿಯೊಳಗದು ಚೋದ್ಯವೆನಿಸಿತು ಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿದುದು |
ಮಾಡುತಿರಲೊಂದಿನದೊಳೊಬ್ಬನು
ಬೇಡ ಬಂದನು ವ್ಯಾಧ ಧನುವನು
ರೂಢಿನ್ಯ ಪರಾಚಾರ್ಯರೆಂದಪರೇಕಲವ್ಯಂಗಿ || ೧೧೮

ನೀನು ಬೇಡನು ನಿನಗೆ ವಿದ್ಯೆಯ
ನಾನು ಕಲಿಸಲು ಬಾರದೆಂದೊಡೆ
ಹೀನಮನದಲಿ ಮೆರಳಿದನು ತಾ ಕಾನನಂಗಳಿಗೆ |
ಏನ ಮಾಡುವೆನುತ ಮೃತ್ಯುಯ
ಮಾನವಾಕೃತಿ ಮಾಡಿ ದ್ರೋಣನ
ತಾನು ಪೂಜಿಸಿ ಶ್ರಮವ ಮಾಡಿದೊಡಾಯ್ತು ಧನುವಿದ್ಯೆ || ೧೧೯

ನಾಗಪುರದರಸುಗಳ ಮಕ್ಕಳ
ಬಾಗಿಸಿತು ಬಿಲುವಿದ್ಯೆ ಲೋಕದ
ಭೋಗಿನ್ಯ ಪರತ್ನ ಜರ ವಿದ್ಯೆಯದೇಕಲವ್ಯನಲಿ |
ಬಾಗಿ ಹೋಯಿತು ಹೋದರೊಂದಿನ
ನಾಗಪುರದರಸುಗಳ ಮಕ್ಕಳು
ಹೋಗಿ ಬೇಟೆಯನಾಡುತಿರಲಾ ರಾಯಧರ್ಮಜನ || ೧೨೦

ನಾಯಿ ಹೊಕ್ಕಿ ತದೇಕಲವ್ಯನ
ಯಾಯುಧಂಗಳ ದಿವ್ಯಶಾಲೆಯ
ಧ್ಯಾಯಮಾಡಲು ನಾಯಿ ದನಿಯನು ಕೇಳಿ ಗುಣಮಾಡಿ |

ನಾಯ ಬಾಯನು ತುಂಬೆ ಬಾಣವೆ
ರಾಯ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನೆನುತಾ
ಧ್ಯಾಯಮಾಡಿದನೇಕಚಿತ್ತದಲಾಗ ಗುರುಪದವೆ ||

೧೨೧

ಬಿಚಕ ಬಾಯಲಿ ತುಂಬೆ ಬಾಣವೆ
ದಳುಕಿ ತಿರುಗಿತು ನಾಯಿ ಪಾಂಡವ
ತಿಲಕರಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಪಾರ್ಥನು ಕಂಡು ಬೆಳಗಾಗಿ |
ಎಲೆ ಗುರುವೆ ತಾ ಶಬ ವೇದೆಯ
ಬಲುಹು ನಮಗೀವಿದ್ಯೆ ಶೂನ್ಯವ
ದಿಳಯೊಳೆತ ವನಾರು ಹೇಡಿದನೆಂದೊಡಂತೆಂದ ||

೧೨೨

ಏಕಲವ್ಯನು ನಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನು
ಮೇಕಚಿತ್ತದೊಳೆವ್ವ ಪೂಜಿಸೆ
ಲೋಕಪತಿ ಹರಿ ಮೆಚಿ ಕೊಟ್ಟನು ವಿದ್ಯೆಯಿದನೆಂದ |
ಅಕುಮಾರರ ನಿಲಿಸಿ ಬಲದೊಳ
ಗೇಕಲವ್ಯನ ಹೊರಗೆ ದ್ರೋಣನ
ದೇಕಚಿತ್ತ ದಿ ಬರಲು ಕಂಡನು ಗುರುವಿಗಿರಾಗಿ ||

೧೨೩

ಕಂಡು ಪೂಜಿಸಿ ಯೆನ್ನೊಳೊಂದುವ
ಕೊಂಡು ಬದುಕಿಸಬೇ ಕು ಶಿಷ್ಯರ
ತಂಡದಲಿ ತಾನಧಮನೆಂದರೆ ದ್ರೋಣನಂತೆಂದ |
ಕಂಡಾಯೆವಿದನಿನ್ನ ಭಾವವ
ಹಿಂಡು ಶಿಷ್ಯರೊಳಧಿಕ ನೀನೇ
ಗಂಡುಗಲಿ ನಮಗೀಗ ಕೊಡು ಕೊಡು ನಿನ್ನ ಹೆಬ್ಬರಳ ||

೧೨೪

ಎಂದೊಡಾಗಲೆ ಕಡಿದು ಗುರುಗಳ
ಗಂದು ವೇದಿಸೆ ತನ್ನ ಹೆಬ್ಬರ
ಳೊಂದುವನು ಬಿಚಕದಾನುತಗೆ ಸತ್ಯ ಗತವಾಗಿ |

ಮುಂದೆ ಮತ್ಸ್ಯರಿಗೈದೆ ಹಿಂದಣ
 ಛಂದ ಕಂಗಳೆಸೆಯಲಾಯಿತ
 ದಂದು ದ್ರೋಣನುಮೇಕಲವ್ಯನ ಕಬ್ಬ ವೇಧೆಯನು || ೧೫೫
 ಬಂದು ಕೆಡಿಸಿಯೆ ಮರಳ ಶಿಷ್ಯರ
 ವೈಂದಸಹಿತ್ಯದಿವಸನಿಭಪುರಿ
 ಗಂದು ಮಡುದಿನ ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಗರುಡಿಯೊಳಗಿದ್ದಾ !
 ಬಂದು ಭೀಮಾದಿಗಳು ಕೌರವೆ
 ವೈಂದ ನಾನಾಭೂಪನಂದನ
 ರಂದು ಗುರುವಿಂಗಿಣಿ ಕಲಿತರು ಸಕಲವಿದ್ಯೆಗಳ ¹ || ೧೫೬
 ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹ ದ ನೆ ಂ ಟ ನೆ ಯ ಸ ಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ರಾಯಕಟಕಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ವಿ
 ಘಾಯದಲಿ ನೋಂದಗ್ನಿ ಮುಖದಲಿ
 ರಾಯದುಪದನು ಪಡೆದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನವ್ರಾಪದಿಯು |
 ಧರ್ಮಾದಿಗಳ ವಿಶ್ವಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ರಿ
 ಪಾಲ ಕಲಿತರು ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವನ
 ಪಾಲಕರು ಕಸ್ತೂರ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಿಧಿಸಹಿತ ² |

1 ತಮತಮವಿದ್ಯೆಯುಳ್ಳವಟ್ಟು ಬ.

2 ಸರಪಸ್ತು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಿದ್ಯೆಗಳ, ಚ,

ಸ್ಥೂಲದಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮದಲಿ ಬಹಳವಿ

ಶಾಲದಲಿ ಸಂಕೋಚದಲಿ

ಲಭಿಸಾಳಿಯ ವಿಹಾರದಲಿ ¹ ವಿವಿಧಾಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗದಲಿ || ೧

ನಿಡಬಲದ ವಯನದ ಮಹಾಬಲ ²

ದೊಡನೆ ತೋರುವ ಕುಶಲವಿದ್ಯೆಯ ³

ದಡೆಯ ⁴ ದುವಾಳಿಗಳ ಸೂಟೆಯ ಸರಳ ಸೋಡೆಗಳ |

ಕಡುಗಲಿಗಳೇಣುಟದಲಿ ಮಿಗೆ

ಜಡಪಾದರು ಖಡ್ಗಹಸ್ತದಿ ⁵

ಬಿಡುವೆವರ ರೇವಂತರಗ್ಗ ಳರಾನರೈಯವರು || ೨

ನಗವೆನೊಡ್ಡಿದರೊಂದು ಶರದಲಿ

ಹುಗಿಲುಗಳವೆ ವಿದೂರಸಾತದಿ

ಗಗನವಂತವೆ ನೆಸೆವೆ ಜೋದವ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಮಿಗುವೆ |

ಉಗಿವೆ ಬಿಡುವೆಡಬಲನ ಬವರಿಯ

ಉಗಿವೆ ಲವಣಿಯ ದಂತಿಶಿಕ್ಷೆಗೆ

ಮಿಗಿಲು ಭಗದತ್ತಾದಿಗಳಿಗೊಂದು ಕುಮಾರಕರ || ೩

ರಥವೆ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಜಸಾ

ರಥಿಯ ಕಾಯಿದು ಮುಂದೆ ಹೊಡಿದ

ರಥಹಯಂಗಳ ತನುಗಳಲಿ ಮೆಸೆಗಾಣದಂದದಲಿ |

ಪ್ರತಿಭಟನ ಶಸ್ತ್ರಸ್ತ್ರವನು ರಿಪು

ರಥಿಕರನು ಸಮರದಲಿ ಜಯಿಸುವೆ

ರಥಿಕವಿದ್ಯೆಯೊಳವರ ಸರಿ ಸುರನರರೊಳಲ್ಲೆಂದ || ೪

1 ಸಂಹಾರದಲಿ, ಖ. ಜ.

4 ಬಿಡೆಯ, ಚ.

2 ಕಾಡುಹೊಳೆ, ಚ.

5 ಝಡಿಪವಾದ ದೃಢಾಯತಿಕಗದು, ಚ.

8 ಕಡುಗಲಿಗಳೇಣುಟದಲಿ ಬಿಡುವೆ, ಚ.

ಧನಧಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ
ಕೃತಪಂಚ.

ಇನಿಬರೊಳು ಬಿಲುಗಾಡಿನಾರ

ಜಾನನೊ ಕರ್ಣನೊ ಭೀಮ ದುರ್ಯೋ

ಧನರೊ ಮೇಣ ಮೊದ್ರೆಯರೊ ¹ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳೊ |

ಮನದ ಬಯಕೆಯ ಕಾಂಬುದೀ ಲೋ

ಚನದಲೆನುತಲಿ ದ್ರೋಣನಾಗಲು

ವಿನುತಗುರು ರಚಿಸಿದನು ಲಕ್ಷ್ಯವೆನೊಂದುವೃಕ್ಷದಲಿ ||

೫

ಕಾಣಬಾರದು ಲಕ್ಷ್ಯಭೇದವೆ

ಜಾಣಭಟರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ದೊರೆಯಿದು

ಕಾಣಿಸಿದರೈ ಹೂಣಿಸಿದರೈ ಹೂಡಿದಂಬಿನಲಿ |

ಕಾಣಿರೇ ಕರ್ಣಾದಿಸುಭಟ

ಶ್ರೇಣಿ ನೀವೆನೆ ಗುರುವಿನೂಕವೆ

ನಾಣೆಯಿಟ್ಟವೊಲೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯವೆ ಕೆಡಿದನು ಪಾರ್ಥ ||

೬

ದ್ರೋಣ ತನ್ನಯ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗ

ಶ್ರೇಣಿಯನು ಮೇಳವಿಸಿ ಸುರನದಿ

ತಾಣದಲಿ ಬರಲೊಂದು ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಲು |

ಜಾಣಮುರ್ಯೋಧನನು ಸೌಬಲ

ದ್ರೋಣ ನದಿಸುತ ವಿದುರ ನಾನಾ ²

ಕ್ಷೋಣಿಸರ ವರಕುವರ ಪಾರ್ಥನದೊಬ್ಬ ಹಿಂದಿರಲು ||

೭

ರಾಯಕಟಕಾಚಾರ್ಯ ಪಾರ್ಥಗೆ

ಪ್ರಿಯದಲಿ ವಚನಿಸಿದನನಿಬರ

ನಾಯತದಿ ನಮಗಟ್ಟ ಕಳೆಯನು ಕೊಂಡು ಬಾಯಿಂದ |

¹ ಧನನೊಪಾದೀ ಸುತರೊ ಮೇಣ, ಕ. ² ಸಾಗಾಣೀಯವಿವರ, ಬಿ. ಜ.

ಅಮೃತದಿ ಸಮಗಟ್ಟು ಕಳಯನು
ಪಾಯದಲಿ ಹೈತಿಗಿಳುಹದಿಲ್ಲಿಗೆ
ತಾ ಯೆನುತ ಸುರನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆಂದು ಬೆಸನಿತ್ತು || ೪

ಬರಬರಲು ತಾನೊಂದು ವೃಕ್ಷದ
ಹೊರೆಯ ಸಾಟಿಲು ಪರಮಸುಖದೊಳ
ಗಿರುತ ದ್ರೋಣನು ರಾಯಕುವೆರರ ಕುಣಿತು ವಚನಿಸಿದ |
ಮೆರದ ತುದಿಗೊಂಬಿನಲಿ ತೋಟುವ
ವೆರತಳರ ನೆಲೆ ನಿಕರವೊಂದೊಂ
ದಹಿಲಿ ಛಿದ್ರವೆ ಮಾಡಲೆಸುವುದು ನೋಡಿದನೆ ನಾನು || ೫

ಎಂದೊಡಾಕ್ಷಣ ರಾಜಪುತ್ರರ
ದಂದು ದ್ರೋಣನು ನೋಡಲೆಸದಪ
ರಂಭಕನ ಸುತಮುಖ್ಯಸೂರ್ಯನ ಸೂನುವೊದಲಾಗಿ |
ಬಂದೆಲೆಯಲೊಂದೊಂದುಛಿದ್ರವೆ
ನಂದೆ ಯೆಸೆಯಲು ಬಚಕ ದ್ರೋಣನು
ಬಂದು ನಿರ್ವಾಣಾಪಗಹನವೆ ಮಾಡಲನುವಾದ || ೬

ಹಿಂದೆ ಪಾರ್ಥನು ಗುರುಗಳಾಜೆ ಯ
ನಂದು ಕೇಳಿಯೆ ಯಟ್ಟುಕಳಯನ
ದೊಂದುಬಟ್ಟಲ ತುಂಬಿ ತನ್ನ ಯ ಬಿಲ್ಲುಕೋಲಗಳ |
ಅಂದು ತರುತಿರೆ ಮುಂದೆ ಬರಬರ
ಲೊಂದು ತರುವಿನ ಕೆಳಗೆ ರಾಜರ
ವೃಂದಕುಳ್ಳರ್ದ ಛಂದವೆನು ತಾನಖಿದು ಮರಗೊನೆಯ || ೭

ನರನು ಕಂಡನದೆಲೆಯೊಂದೊಂ
ದಹಿಲಿ ಛಿದ್ರವೆನೆಸುಗೆಯನು ತಾ
ಸುರಪಸಂಧಾನೊಂದು ಕೈಯಲಿ ಬಿಲ್ಲನೆಳಿಸಿತು |

ಗುರುವಿನಾಜಿ ಯೊಳಿಹುಹೆ ಬಟ್ಟಲ
ಧರೆಯೊಳಿಹುಹೆ ಕೊಂಡುಕೈಯ್ಯಲಿ
ಸರಳಸಾರವೆ ಹೂಡಿ ಯೆಚ್ಚು ನು ದಳಗಳ್ಳಸುವನು ||

೧೦

ಎಲೆಯೆಲೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಛಿದ್ರವು
ನೆಲೆಯಲಾಯಿತು ಬಚ್ಚು ಫಲುಗುಣ
ಘಟಲನೈತಂದಿತ್ತು ಗುರುವಿಗೆ ತೈಲನಾಶಿಸಿಯು |
ಬಲಿದು ಗುರುವೆಭ್ಯಂಗ ಮಾಡಿಯು
ಬಚ್ಚು ಶಿಷ್ಯರ ತಂಡದಿಂದವೆ
ಹೊಲಿತಿಗೈತರುತ್ತಲ್ಲಿ ಕಂಡನು ಮೊದಲಮಾರ್ಗದಲಿ ||

೧೧

ಮರನ ಯೆಲೆಗಳಿಗಿರಡು ಛಿದ್ರವೆ
ಗುರು ನದೀಸುತ ಕಂಡು ಪಾರ್ಥನ
ಕರೆದು ಕೇಳಿದನಂದು ಫಲುಗುಣ ನಿರುತವೆಚನವನು |
ಪರಿಕ್ರಮಿಸುವೆರಡೆರಡುಛಿದ್ರವೆ
ನೊಂದಿಹೆನು ತಾನಾದ ಮೊದಲಲಿ
ಗುರುವಿನಾಜಿ ಯೊಳಿಹುಹೆ ರೀ ನೃಪತನಯರೊಂದೆಲೆಯು ||

೧೨

ಎಚ್ಚೊಡೊಂದೊಂದಾಯ್ತು ಛಿದ್ರವು
ನಿಶ ಯೆದೊಳೊಂದೊಂದು ಬಚ್ಚುಕಿವೆ
ನೇಚ್ಚುನಿದೆ ಯೆರಡೆರಡು ಛಿದ್ರವನಾರು ಮಾಡಿದರು |
ಮುಚ್ಚು ದಿರು ನೀನೇಚ್ಚು ಯಾದೊಡೆ
ಸಚಿ ದಾನಂದೈಕನಾಣೆಯು
ನಿಶ್ಚಯವೆ ಹೇಡೆಂದು ಪಾರ್ಥನ ಕೇಳಿದನು ಭೀಷ್ಮ ||

೧೩

ಎಂದೊಡರ್ಜಾನ ಹೇಚ್ಚಿನಾ ಬರು
ತೊಂದುಛಿದ್ರವೆ ಕಂಡೆನೆಲೆಗಳ
ವೈದದಲಿ ನಮ್ಮವರ್ಗಗಳೆದರೆನುತಲಾನೆಚ್ಚಿ |

ಎಂದೊಡಾಗುರು ಪಾರ್ಥಗೊಂದನು
ಕಂದನಾವೆಂದುದನು ಮೆಚಿದೈ
ಯೆಂದೊಡೊಂದನು ನಾನು ಬಟ್ಟಲನಿಹುದಿವನೇಚೆ || ೧೬

ಅಚಿದಿದ ನೀನೇಚ ಪರಿಯನ
ದೊಲಿದು ತೋಚ್ಚುಯಾಗ ನಮಗನೆ
ಘಟಲನಾ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ತೋಚಿದ ಶಸ್ತ್ರಕೌಶಲವೆ |

ಅರ್ಜುನನ ಶಸ್ತ್ರಕೌಶಲವನ್ನು ದ್ರೋಣನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ.

ಅಲಗಿಸದೆ ಬಟ್ಟಲನು ಮೊಳಕ್ಕೆ
ಯೊಳಗೆ ಯಿರಿಕಿದೆ ರಡುಹಸ್ತಂ
ಗಳಲಿ ಚೂಪದ ತಿರುವನೇಚುಸಿ ಶರವ ತೊಡಚಿದನು || ೧೭

ಎಸೆಯಲಾಗುರು ಭೀಷ್ಮ ಮೊದಲಾ
ಶಶಿಕುಲರು ಕೊಂಡಾಡೆ ಕಳಶಜ
ನೊಸೆದು ಹರುಷಿಸಿ ಪಾರ್ಥದೇವಗದಾರು ಸರಿಯೆಂದ |

ಎಸೆವೆ ಕೈಚಳಕವನು ಕೌರವ
ಪ್ರಸರವೆಚಿದುದು ಕರ್ಣಮೊದಲಾ
ಗಸಮಬಲ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ! ಮೆಚಿ ಸಿದನು ನದೀಸುತನ || ೧೮

ಕಂದಪಾರ್ಥಗೆ ಸುಭಟಶ್ರೇಣೀ
ವೈಂದ ಸರಿಯೇ ತ್ರಿಪುರಭಂಜನ
ನಿಂದು ಶಿಷ್ಯನು ಯಜನು ಫಲುಗುಣನೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿ |

ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ದ್ರೋಣರು ಸಕಲವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದುದು.

ಅಂದು ಗುರು ಮನವೊಲಿದು ಪಾರ್ಥನ
ನಂದವಿಟ್ಟನು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾ
ವೈಂದವನು ತಾಸೀವೆನುತಲಿ ದ್ರೋಣ ಹರುಷಿಸಿದ || ೧೯

ಹಿರಿದು ಮೆಚ್ಚಿ ಧನಂಜಯನನಾ
 ದರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಸಕಲವಿದ್ಯೆಯು
 ನುರುತರಪ್ರೇಮದಲಿ ಮೆತ್ತೊಂದೆರವನಂತೆಂದ |
 ಧುರದೊಳಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸೇನಿಸಿದ
 ಸುರನರೋರಗನಿಕರ ಸೋಲಲಿ
 ನಿರುತ ನಿನ್ನೊಳಸಹ್ಯಮಾಡಿದ ಜನರು ಕೆಡಲೆಂದ ||

೨೦

ಇರಲಿರಲು ಫಲುಗುಣನನೇಕೈ
 ಗರೆದು ಕಷ್ಟಾಸ್ತ್ರಪ್ರಸಂಚವ
 ಸರಮಸಿದ್ಧಾಂತವನು ಕಲಿಸಿವನಬಿಳಸಂಗತಿಯು |
 ಕರುಣಿಸಿದನಾಗ್ನೀಯಪಾರಂ
 ದರಮಹಾವಾಯವ್ಯವಾರುಣ
 ಹರಸಖಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಸೋರೋರಗನಗಾದಿಗಳ ||

೨೧

ಅಂದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಕಳುಹಿದ
 ನಂದು ಕುರುಕುಲವೃಂದಸಹಿತವೆ¹
 ಬಂದರಿವರಾ ಕುಂತಿವೃತ್ತರು ವಿನಯಪರರಾಗಿ |²
 ಬಂದನಾಗುರು ಮತ್ತೆ ಗಂಗೆಯು
 ಮಿಂದು ಬಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟ ಸೂತಜ
 ಗೆಂದನಲವೋ ನೀನು ಹಸ್ತಿನಪುರಕೆ ದೂರುವುದು ||

೨೨

ಇಂದು ಭಾರದ್ವಾಜನನು ತಾ
 ನೊಂದು ನೆಗಟ್ಟತಂದು ನುಂಗಿತ
 ದೆಂದು ಹೇಳಿಕಾಗ ಹರಿತಂದವನು ಬೊಬ್ಬಿಬ್ಬಿದ |
 ಇಂದುಕುಲನೃಪಗುರುವನೀಗಲ

¹ ಮಂದಿರಕ್ಕಾಗೊಮ್ಮೆ ಕುರುನೃಪ, ಬಿ.

² ವೃಂದಸಹಿತವೆ ಬಂದರಾಕುಂತೀ ಕುಮಾರಕರು,

ದೊಂದು ನೆಗಚ್ಚುತಂದು ನುಂಗುವ
ಯಂದವನು ತಾ ಕಂಡೆನೆನಲಿಕೆ ಕೌರವಾದಿಗಳು || ೨೩

ಬಿಟ್ಟು ಕೈ ಮಂಡೆಯಲಿ ಬೇಗದಿ
ಕಟ್ಟಿ ಬಂದೆವೆನುತ್ತ ಬಂದರು
ನೆಟ್ಟನಾಗುರುವಿದ್ದ ತಾವಿಗೆ ಕರ್ಣ ಕೌರವರು |

ಅರ್ಜುನನು ಆಗ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಬರುವಿಕೆ.

ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ನರ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು
ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡನು ಬಾಣ ನೂತನು
ತೊಟ್ಟನಾಕ್ಷಣ ಜೋಡತೀರನು ಹೂಡಿ ಹೊಣವೆಂಟ || ೨೪

ವೇಗದಲಿ ಸನ್ನದ್ಧ ಚೂರದ
ಲಾಗ ಪಾರ್ಥನು ಬರುತ ಮನದಲಿ
ಲಾಗಿಸುತ ತಾನೊಂದ ನೆನೆದನು ಕೇಳು ಭೂಪತಿಯೆ |
ರಾಗದಲಿ ಗುರುಗಳನು ನುಂಗುವ
ಲೋಕನೆಗೊನು ಸೀಚಿ ಬಿಸುಡುವೆ
ಬೇಗದಲಿ ಸುರಪತಿಯ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಾಲಯಮರುಗಳ || ೨೫

ಮೆಣಿಯ ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಿಡುವೆನೇ ನಾ
ಗುರುವ ನುಂಗಿದ ನೆಗೊನೆನುತ್ತಲಿ
ವರಸುಭಟಶ್ರೇಣಿಗಳ ತಾತನು ಪಾರ್ಥ ತಾ ಬಂದ |
ಬರಲು ಕಟಕಾರ್ಜುನಾತನ
ಪರಿಯ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥ ಹೇಡೈ
ಶರಶರಾಸನಕವಚವಿಂದೀಕೆಂದೊಡಂತೆಂ || ೨೬

ಸಿಮ್ಮ ನುಂಗುವ ನೆಗೊ ಬಡವನೆ
ಸುಮ್ಮನದ ತಾ ಬಂದು ಮೊಡುವ
ಕರ್ಮವಾವುದದೆನಲು ಕಳಶಜ ಹಿರಿದು ಮನ್ನಿಸಿದ |

ದ್ರೋಣರು ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದರು.

ತಮ್ಮ ನಿವನಹುದೆಮ್ಮ ಕಾಯಕೆ
ಸುಮ್ಮ ನಿವನಲಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯು
ಸೊಮ್ಮ ತುಂಬಿಡಬೇಕು ಕೌರವನಿಕರವೇಕೆಂದ || ೨೩

ವೀರಫಲಗುಣಸಹಿತ ಕೌರವ
ಧಾರುಣೀಶರ ಗೂಡಿ ಕಟಕಾ
ಚಾರ್ಯ ಬಂದನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕರಸ ಕೇಳೆಂದ |
ಧಾರುಣೀಶರ ಸುತರ ಕಳುಹಿದ
ಧೀರಭಾರದ್ವಾಜ ತನ್ನಯ
ವೀರಪುತ್ರನು ಗೂಡಿ ಬಂದನು ತನ್ನ ಮಂದಿರಕೆ || ೨೪

ಎನ್ನ ಮನಸಿನೊಳಿದ್ದ ಭೀಷ್ಮವ
ದಿನ್ನು ದೊರಕುವುದೆನುತ ಕಳಕಜ
ನುನ್ನ ತೋನ್ನ ತನಹನು ಫಲಗುಣ ಪಿಪ್ಯರೊಳಗನುತ |
ಮನ್ನಿ ಸುತ ಮನವೊಲಿಯಲಿತ್ತನು
ತನ್ನೊಳುಳ್ಳ ಸಕಲವಿದ್ಯೆಯು
ನುನ್ನ ತೋನ್ನ ತನಾಯು ಗೌತಮವಿದುರಭೀಷ್ಮರಿಗೆ || ೨೫

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದೆಂದು ದ್ರೋಣರ ಹೇಳುವಿಕೆ
ಬಂದುದಿನ ವೊಡ್ಡೊಲಗಕೆ ಗುರು
ಬಂದು ಮನ್ನಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡು ನಸುನಗು
ತೆಂದನಾಥ್ಯ ತರಾಪ್ತ್ಯ ಗಂಗಾಸೂನು ವಿಮರರಿಗೆ |
ಇಂದು ಪರಿಯಂತರವು ನಿಮ್ಮಯ
ನಂದನರನಭ್ಯಾಸಿಸಿದನೆಭಿ
ನಂದನೀಯರೊ ನಿಂದ್ಯರೋ ನಿನ್ ನೋಡಬೇಕೆಂದ || ೨೬

ಸಕಲಶಸ್ತ್ರಂಗಳಲಿ ಹಯಗಜ
ನಿಕರದೇಖುಟದಲಿ ಶೋಕ

ಪ್ರಕರಮಾರ್ಗಾಣವಲಿ ¹ ಚತುರ್ದಶವಿಮಳವಿದ್ಯೆಯಲಿ |

ಸಕಲಲಕ್ಷಣಗಣಿತಗಾರುಡ

ನಿಕರ ² ಭರತಾದ್ಯಖಿಳಕಳಯಲಿ

ವಿಕಳರೋ ಸಂಪೂರ್ಣರೋ ನಿಲಿವ ನೋಡಬೇಕೆಂದ || ೩೧

ಲೇಸನೆಂದಿರಿ ಸುತರ ವಿದ್ಯಾ

ಭ್ಯಾಸರಚಿತಶ್ರಮವನಾವಳಿ

ದೈಸು ನಿಮಗುತ್ತವವಲೇ ತಪ್ಪಾವುದುಚಿತವಲ್ಲ |

ಈಸುದಿನವೀಮಕ್ಕೊಡನಾ

ಯಾಸವಿದು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ನಾ

ವೇಸು ಧನ್ಯರೊ ನಿಮ್ಮದೇಸೆಯಿಂದೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ || ೩೨

ಅದಿಯಲಿ ಪುರವೈರಿ ಬಚಿಕನೊ

ಳಾದನಗ್ಗದ ಪರಶುಧರನೀ

ಮೇದಿನಿಯೊಳೀಯುಗದಲನುಪಮಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆಯಲಿ |

ವೈದಿಕದಲುಣಿ ನಿಮ್ಮವೊಲು ದೊರೆ

ಯಾದವರು ಕುಮಾರಕರ ಪು

ಣ್ಯೋದಯದ ಕಂದೆರವೆಯೈಸಲೆ ಯೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ || ೩೩

ಜೋಯಿಸರ ಕರೆದಖಿಳದಿನಸದೊ

ಳಾಯಿದರು ಶುಭದಿನವನವರ್ಗೇಪ

ಸಾಯಮುಡುಗೊಚ್ಚಿಗಳಲಿ ³ ಮೆನ್ನಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದರು |

ವಿದ್ಯಾಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳ ನಿರ್ಮಾಣ.

ರಾಯನಾಣಿ ಯಲಿಭಪುರಿಯ ಹೊಣ

ಗಾಯತದ ಭೂಮಿಯಲಿ ವಾಸ್ತುವಿ

ಧೇಯದೊಳಗಳವಡಿಸಿದರು ಹನ್ನೆರಡುಯೋಜನವ || ೩೪

¹ ಪ್ರಕಟಮಾರ್ಗಾಕ್ಯತ, ಚ. ಟ. ² ವಿಕಟ, ಚ. ಟ. ³ ಸಹಿತ, ಚ. ಟ.

ತರವಿಡಿದು ರಚಿಸಿದರು ನೆಲೆಯು
ಪ್ರರಿಗೆಗಳ ಹಂತಿಯಲೆಯಂತೆ
ಪುರದ ತತ್ವಾತ್ಮದಲಿ ಭೂರಿಯ ಭದ್ರಭವನಿಕೆಯ |
ಪುರಜನದ ಪರಿಜನದ ನೆಲೆಯು
ಪ್ರರಿಗೆಗಳು ಹೂಡಿದವು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದ ಸಿರಿ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ಜನನಾಥ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೫

ನೆರೆದುದಗಣಿತಕರಿತುರಂಗಮೆ
ವರವರೂಢಪದಾತಿ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರರು ಬಂದರು ನೋಡಲೆಂದು ದಿಗಂತರಾಳದಲಿ |
ವರಮುಪೂರ್ತದೊಳೆಂದು ಘನಸಾ
ಗರದ ತೆರೆ ¹ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕರದಲಿ
ನೆರೆದು ಸಿಂದುದು ಜನಸಿಕರವೇನೆಂಬನದ್ಭೂತವ ||

೨೬

ಸಂದಣಿಸಿ ನೃಪರಾಣಿವಾಸದ
ಗೊಂದಣದ ದಂಡಿಗಳೆತ್ತಿದವು
ಮುಂದೆ ಹೊಂಗಂಬಿಗಳ ಜೋಗರು ಜನಪಲಾಯನದ |

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕುಂತೀ ನೊದಲಾದವರ ಆಗಮನ.

ಬಂದರಾಗಾಂಧಾರಿಕುಂತಿಯ
ರಿಂದುಮುಖಿಯರ ಮೇಳದಲಿ ನಡೆ
ತಂದುದಗಣಿತವರವೆಧೂನಿಕುರಂಬ ನಲವಿನಲಿ ||

೨೭

ವಿದುರಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರು ಸಹಿತ ಸುತ
ನದಿಯ ಮಗನೈತಂದು ನವಭ
ದ್ರದಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದನು ಪಸಾಯಿತಸೆಚೆವಜನಸಹಿತ |
ಬದಲುನೆಗ್ಗದ ವಂದಿಗಳ ದಸಿ

ಮಧುರವಾದ್ಯದ ರವೆವು ಮಿಗೆ ಮಿ
ಕೊಡೆದು ಹಾಯ್ದು ದು ಲೋಕ ಮೂಱು ಕರ್ಣಕೋಟರವೆ ||

ಪರಿಪರಿಯ ಶೃಂಗಾರದಲಿ ನೂ [೨೮

ವರ್ರು ಸಹಿತ ದುರ್ಯೋಧನನು ನಾ
ಲ್ವರುಸಹಿತ ಯಮನಂದನನು ತಾಪರಡುಪಾರ್ಶ್ವದಲಿ |

ಗುರುತನುಜಕ್ತ ಪರ್ಕಣಸುಬಲಾ

ದ್ಯರು ಪುರೋಭಾಗದಲಿ ಭೂಮಿ

ಶ್ವರರಸಂಖ್ಯರು ಹಿಂದೆ ಬರಲೈತಂದನಾದ್ರೋ || ೨೯

ಹೊಯ್ದು ಕೋಣನ ಕುಣಿಯ ಹಿಂಡನು

ತೊಯ್ದ ರಕ್ತದ ನೆರೆದ¹ ರಾಶಿಯು

ನೈದೆ ಬಲಿಯನು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಚಿಲ್ಲಿವರು ತುಷ್ಟಿಯಲಿ |

ಕೈದುಗಳ ತನಿವೆಗಳು ನೈದಿಲ

ಮೈದುನನ ಮಾರಂಕವೆನೆ ಬಂ

ದೈದಿ ರಂಗಸ್ಥಳವೆ ಹೊಕ್ಕು ದು ರಾಜಸುತನಿಕರ || ೩೦

ಬಾಗಿಲಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೈಗಳ

ಲಾಗುರೂದ್ಭವಕೃಪರು ನಿಂದರು

ಸೀಗುರಿಯ ವಿನುತಾಂ² ತರಂಗದ ಸಾಲಸತ್ತಿಗೆಯ |

ಸಾಗರದ ಗಳಗರ್ಜನಾರ್ಬಟ

ಹೋಗಲೇನದು ಪಾಡೆಯೆನೆ ೩೧

ಪಾಗಮಾಚಾರ್ಯನ ಘಡಾವಣೆ ಘಲ್ಲಿಸಿತು ಜಗವೆ || ೩೨

ಅಮಹಾಕಣದೊಂಟು ದಿಕ್ಕಿನ

ಹೋಮ ತೀರಿತು ಘಳಿಗೆವಟ್ಟಲ

ಸೌಮಹೂರ್ತಿಕರಾಯತಧ್ವನಿ ಸಾರಸಮಯದಲಿ³ |

ಸೋಮವಂಶೋದ್ಭವನ್ಯ ಪಾಲಲ

¹ ರಕ್ತೋದನದ, ಚ. ಟ.

² ಸುಖವಿನ, ಚ.

³ ಸಾಧುವಾದದಲಿ, ಚ.

ಲಾಮನಗ್ಗದ ಧರ್ಮಸುತನು
ದ್ವಾಮಗುರುವಿಂಗೈಜಿಗಿ ನಿಂದನು ನುಡಿಸಿದನು ಧನುವ || ೪೦

ರಾಜಕುಮಾರರ ವಿದ್ಯಾಪ್ರದರ್ಶನ.

ಅರಸ ಕೇಳು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಪರಿ
ಪರಿಯೊಳಸುಗೆಯ ಚಾಪವಿದ್ಯಾ
ನಿರತಿಶಯಕೋಯೆಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದುದು ಸಭಾಜಲಧಿ |
ಸುರಗಿಹಿರಿಯುಬ್ಬಿಣಗದಾಯುಧ ¹
ಪರಿಘಚಕ್ರಮುಸುಂಡಿಮುದ್ರ ರ
ಹರಿಗೆನೊದಲಾದಪಿಳಶಸ್ತ್ರ ಶ್ರಮವ ತೋಪಿಸಿದ || ೪೨

ಕರಿತುರಗದೇಉಟನೊದಲಾ
ಗಿರೆ ಸಮಸ್ತನೃಪಾಲವಿದ್ಯಾ
ಪರಿಣತಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿದರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಹರುಷದಲಿ ² |
ಪರಿವಿಡಿಗಳಲಿ ನಕುಲಸಹದೇ
ವರು ವಿವಿಂಶತಿಚಿತ್ರಬಲದು
ಮೊರುಷಣಾದಿಕುವರರು ನೂರ್ವರು ತೋಪಿದರು ಶ್ರಮವ || ೪೪

ಈತ ಧರ್ಮಜನಿವರು ಮಾದ್ರೀ
ಜಾತರೀತ ಸುಲೋಚನನು ಬಚಿ
ಕೀತನಿವ ದುಸ್ಸಹ ವಿಕರ್ಣವಿಚಿತ್ರ ³ ಸಿವನೆಂದು |
ಈತ ಧನುವಿನೊಳೀತ ಖಡಗದೊ
ಳೀತ ಪರಿಘದೊಳೀತ ಕುಂತದೊ
ಳೀತ ಬಲುಹಿನಲೆಂದು ⁴ ಭೂಪತಿಗಪುಹಿದನು ವಿದುರ || ೪೫

¹ ವಡಾಯುಧ, ಚ.

³ ದೀರ್ಘಕವಿಂದನಿವನಿಂತೀತ, ಚ.

² ನಲವಿನಲಿ, ಜ.

⁴ ಬಲುಹಂದಂಧ, ಚ.

ಬಹಿಷ್ಕ ನಾನಾದೇಶದರಸುಗ

ಳಿಷಿದು ತಮಗಳವಟ್ಟು ಶಸ್ತ್ರಾ

ವಳಗಳನು ತೋಪಿದರು ಮೊಟ್ಟೆ ಸಿದರು ಮಹಾಸಭೆಯು |

ನೆಲನನಬ್ಬ ರಿಸುವ ಮಹಾಕಳ

ಕಳದೊಳಗೆ ಪಯಪಾಡುಗಳವೆ ¹

ಗ್ಗಳದ ಪಾಯವಧಾರು ಮಸಗಿದುದೊಂದುತಾವಿನಲಿ ² || ೪೬

ದುರ್ಯೋಧನನ ವಿಶ್ವಾಸದರ್ಶನ.

ಹಗಲು ಕೈದೀವಿಗೆಯ ಬಿರುದಿನ ³

ವಿಗಡನಿವನಾರನಲು ಭೂಪಾ

ಳಿಗಳ ರತ್ನ ಪ್ರಭೆಯ ಲಹರಿಯ ಲಾವಣಿಗೆ ಮಿಗಿಲು |

ಝಗಝಗಿಸತನುರುಚಿಯ ಮಿಂಚನು

ಮಿಗುವಬಡ ಚ್ಚವಿಯ ತಲೆಯೊ

ತ್ತುಗಳ ಚಾವಡಿಯೊಳಗೆ ಕೌರವರಾಯನೈತಂದ || ೪೭

ಹೋ ಸಿರಂತರ ಗಜಬಜಂಗಳ

ವೇನು ಜೇಯವಧಾರು ಚಿತ್ತವ

ಧಾನಯಿಂದಾನಕದ ⁴ ಕಂಚುಕಿಸಿಕರ ಕೈನೆಗಹಿ |

ಭಾನುವಿನ ಭಾರಣೆಯ ವೋಲ್ ಚತು

ರಾನನನ ನೆಜ್ಜಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಪಾಲನ ⁵

ಸೂನು ಹೊಕ್ಕನು ರಂಗವನು ಭೀಷ್ಮಾದ್ಯರಿಗೆ ನಮಿಸಿ || ೪೮

ಬವರಿಯಲಿ ಪಯಪಾಡಿನಲಿ ಮೈ

ಲವಣಿಯಲಿ ಬಿನ್ನಾಣದಲಿ ಭಾ

ರವಣಿಯಲಿ ದೆಬ್ಬಾಳದಲಿ ವೇಗಾಯ್ಲ ರೇಖೆಯಲಿ |

¹ ಕಳದಮೊಟ್ಟೆಯನು ತಿವಿಸುವವೆ, ಚ ⁴ ವೆಂದುದುಸಾಲ, ಚ.

² ಕಟ್ಟನಲಿ, ಚ. ⁵ ಲುತ್ಥ ನಮುಖ ಚತುರಾಂಧಭೂಪನ, ಚ.

³ ಬೆಳಗಿನ, ಕ. ಚ.

ತಿವಿವೆ ಮೊನೆಯೊಂದಣಿ ಮೊಣ
ದವನು ತೋರ್ಪ ವಿಭೇದದಲಿ ಕೌ
ರವಮಹೀಪತಿ ತೋಣಿದನು ಶ್ರಮವನು ಕಠಾರಿಯಲಿ || ೪೯

ಸುರಗಿಯಲಿ ಚಕ್ರದಲಿ ಹಲದಲಿ
ಹರಿಗೆಯಲಿ ಕಕ್ಕಡೆಯಲಸಿಯಲಿ
ಪರಿಭದಲಿ ಕುಂತದಲಿ ಗದೆಯಲಿ ಬಿಂಡಿವಾಳದಲಿ |
ಪರಿಪರಿಯ ಚಿತ್ರದ ಚಮತ್ಕೃತಿ
ತರವ ತೋಣಿಸಿದನು ಶರಾಸನ
ಶರವಿಸರಸಂಧಾನದೊಳಗಜುದೆಸಿಸಿದನು ಸಭೆಯ || ೫೦

ಧೀರ ರೇ ಜಗಜಟ್ಟ ರಾಜಕು
ಮಾರ ಚೌಪಟಮಲ್ಲ ಕುರುಕುಲ
ಕೈರವಾಮೃತಕಿರಣ ಧೀರುರೆ ಭಲರೆ ಭಲರೆನುತ |
ಭೂರಿಸಭೆಯಲಿ ಬಿಡದು ¹ ಬಿಸುಡುವೆ
ಸೀರೆಗಳ ತೂಪಿಣಿದು ಸುಳವು
ಪ್ಪಾರತಿಯ ತಸಿಹರಕೆ ತಳಿತುದು ತಾಯ ನೇಮದಲಿ || ೫೧

ಏಣಿ ತೋಣಿದನಶ್ವಗಜರಥ
ವಾಣಿನೇಣನು ಸಭೆಯೊಳೊಂದನು
ನೂಣುಪರಿಯಲಿ ತೋಣಿದನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಕೌಶಲವೆ |
ವಿಾಣಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹರುಷದಿಂದು
ಬ್ಬೇಣಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಹಿಗ್ಗಿದ
ಳಾಣುಮಡಿಯಲಿ ಜನನಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಪರಣತಿಗೆ || ೫೨

ಭೀಮಸೇನನ ವಿಧ್ಯಾಪದರ್ಶನ.

ಮಸಗಿದಾನೆಯ ಗಂಧದಲಿ ರೂ
ಡಿಸುವ ಕೇಸರಿಯಂತೆ ಜಂಭನ

ಜಸದ ರ್ಭೂಡಿಗೆ ಬೆದಲಿದಿರಹ ವಜ್ರಧರನಂತೆ |
 ಪಸರಿಸುವ ಪರಿವಾರಮಧ್ಯದೊ
 ಳಸಮಬಳ ಹೊಳಕಿದನು ಮೇಘದ
 ಮುಸುಕನುಗಿದಿನನಂತೆ ಮೈದೋಡಿದನು ಕಲಿಭೀಮ || ೫೩

ಗುರುನದೀಸುತನಿದುರ ಧೃತರಾ
 ಪ್ಸ್ಯುರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಯಾಯುಧಂಗಳ
 ಪರಿಯ ಚಿತ್ರಶ್ರಮವೆ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗಕೌಶಲವೆ |
 ಕರಿತುರಗದೇಖಾಟಮೊದಲಾ
 ಗಿರೆ ಸುಯೋಧನರಚಿತವಿದ್ಯಾ
 ಪರಿಣತಿಗೆ ವೆಗ್ಗಳವಿದನೆ ತೋಡಿದನು ಕಲಿಭೀಮ || ೫೪

ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನರ ಕಲಹ ಮತ್ತು ಕಲಹ ಶಾಂತಿ.

ಕೋಲಗುರು ಚಿತ್ತೈಸು ಕುರುಭೂ
 ಪಾಲ ಸಮ್ಪ್ರಖನಾಗು ಹಿಡಿ ಮೊ
 ಗೋಲನೆನ್ನೊಡನೆನುತ ತಿವಿದನು ಭೀಮ ಕೌರವನ |
 ಮೇಳವಿಸಿತೆರಡಂಕ ಬಂದುಗೆ
 ಗೋಲಹೊಯ್ದಾ ಟದಲಿ ಬಚ್ಚಿಕಾ
 ಭೀಳಗದೆಗಳ ತುಡುಕಿ ತಲುಬಿದರಧಿಕರೋಷದಲಿ || ೫೫

ಹೊಯ್ದ ರೊಡ್ಡಿ ದರಣೆದು ಮೊನೆಯಲಿ
 ಹೊಯ್ದ ರೊಳಸಣಿಯಿಂದ ¹ ಕಳದರು
 ಕಾಯ್ದಿ ಹೊಗಿದರುಪ್ಪರಕೆ ಜಾಣಿದರು ಪಡಿತಳಕೆ |
 ಮೆಯ್ದಿ ಗೆದರಡ ಹೊಯ್ದಿ ನಲಿ ಬಲು
 ಗಯ್ದಿ ಕಾಣಿರು ಮನದ ಖತಿಗಿಡಿ
 ರೆಯ್ದಿದನೆ ಹೊಯ್ದಾ ಡಿದರು ಕಲಿಭೀಮಕೌರವರು || ೫೬

¹ ಹಾಯ್ದ ರೊಳಸಣಿಯಿಂದ, ಚ.

ಎಲೆಲೆ ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಭೀಮನನು ತೆಗೆ
ಕೆಲಕೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ಯಿದು ಮಂ
ಗಳದ ಬೆಳದಿಂಗಳನ ಮೆಚೆ ಸುಖಿದುದೆ ಮಹಾದೇವ |
ಕಳವಳಿಸಿ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ನೃಪ
ತಿಲಕರಿಬರ ನಡುವೆ ಹೊಕ್ಕರು
ಕುಲಗಿರಿಗಳಂದದಲಿ ಕೃಪಗುರುಸುತರು ವಹಿದಲಿ ||

೫೭

ತೆಗೆದರೀತನನಿತ್ತಲಾತನ
ನುಗಿದರತ್ತಲು ಜನದ ಗಳದಿಂ
ದೊಗದ ಗಾಢದ ಗಜಬಜನೆ ಮೊಣಿಸಿದರಲ್ಲಲಿ |
ಬೆಗಡು ಮೊಳತುದು ಭೀಷ್ಮವಿದುರಾ
ದಿಗಳ ಮನದಲಿ ಮೇಲೆ ಹಬ್ಬುವೆ
ಹಗೆಗಿದುಪಲಕ್ಷಣವೆಲಾ ಯೆಂದುದು ಜನಸ್ತೋಮ ¹ ||

೫೮

ಎಂದು ಭೀಮನ ತನ್ನ ಮೊಱಿಯಿಕ್ಕೆ
ತಂದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಮುದದಲಿ
ಮಂದಮತಿಯೊಳಗೇಕೆ ನಿನಗಿದು ಶೀಘ್ರವೆಂದೆನುತ |
ಮುಂದೆ ತಾನೊಲಿದಂತುಟಾಗಲಿ
ಯೆಂದು ಭೀಮಗೆ ಹೇಳಿ ಯಂಧನ
ನಂದನನ ನಿಲಿಸಿದರು ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪಾಲ ||

೫೯

ಅಳಮಸಗಿದಂಬುಜದವೊಲು ಜನ
ಜಲಧಿಜಾತಕ್ಷೋಭದಲಿ ವೆ
ಗಗಳಿಸತಗದ ಸಾಧುವಾದವಿವಾದ ರಭಸದಲಿ |
ಮೊಱಗಿದವು ಕಲ್ಪಾಂತಮೇಘಾ
ವಳಯ ಗುರುವೆನೆ ವಾದ್ಯತತಿಗಳು
ಕಳದೊಳರ್ಜುನದೇವನೆದ್ದನು ಮುನಿಯ ಸನ್ನೆಯಲಿ ||

೬೦

ಅರ್ಜುನನ ವಿದ್ಯಾಪ್ರದರ್ಶನ.

ಈತನಾರ್ಜುನನೆ ಹೋ ಹೋ
ಮಾತು ಮಾಣಲಿ ಮಾಣಲೆಂಬೀ
ಮಾತು ಹಿಂಚಿತು ಮುನ್ನ ಮೌನದೊಳದೂರದಾಸ್ಥಾನ |
ಭೀತಕಳಕಳರಂಗದಲಿ ಪುರು
ಹೂತಸುತ ಮೈದೋಷದನು ಜನ
ವೀತನನು ಕೊಂಡಾಡುತಿದುರ್ದು ನೃಪತಿ ಕೇಳಂದ || ೬೦

ದ್ರೋಣಕೃಪಮೊದಲಾದ ಮಾನ್ಯ
ಶ್ರೇಣಿಗೊಳಿದನಮರಸಿಕರಕೆ
ಗೋಣನೆತ್ತಿದನಿಟ್ಟು ಕರಪುಟವನು ಲಲಾಟದಲಿ |
ಪ್ರಾಣಪಣಿ ¹ ವಿದು ನಿಖಿಳವಿದ್ವೈಯ
ಜಾಣತನವಿದು ವಿನಯವೆಂದಿದು
ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ನೆರವಿ ನೆಜೆ ಹೊಗಳಿತು ಧನಂಜಯನ || ೬೧

ನಿಲುವಿನಲಿ ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲಿ ² ಕೈ
ಚಳಕದಲಿ ಭಂಗಿಯಲಿ ಭಾರದ
ಉಳಯಲೊಯ್ಯಾರದಲಿ ಮೋಡಾಮೋಡಿಯಂದದಲಿ |
ಅಳನಿಯಲಿ ಪರಿವಿಡಿಯಲುಪ್ಪರ
ವಳಯದವಧಾನದಲಿ ರಸ್ತಾ
ವಳಯ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗಶ್ರಮವನು ತೋಪಿದನು ಪಾರ್ಥ || ೬೨

ತುರಗಚಯರೇವಂತ ಮದಕುಂ
ಜರಮಹಾದೇವೇಂದ್ರ ರಥಸಂ
ಚರಣನವಮಾರ್ತಾಂಡನೆಂಬ ರಿಸೆ ಜನನಿಕರ |
ಧುರದ ವಿಜಯಪ್ರಿಯ ³ ಶಿಕ್ಷಾ

¹ ಪಥ, ಜ, ಪದ, ಚ.

³ ತುರಗಗಜ ರಥವಿವಿಧ, ಚ.

² ಸಂಸ್ಥಾನದಲಿ, ಚ.

ಪರಿಣತಿಯ ತೋಣಿದನು ಗುರುಕೃಪ
ಸುರನದೀಜರು ಮುಂಟುಗಿದರು ಪುಳಕಾಂಬುಪೂರದಲಿ || ೬೪

ಮತ್ತೆ ಕೊಂಡನು ಧನುವ ನೆರವಿಯ
ನತ್ತ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ ಹೋಗಹೇಳ್ವು
ವೃತ್ತರೆದೆ ಜರ್ಘುರಿತವಾಗಲು ತೋಟಬೇಕೆನುತ |
ಬತ್ತಳಿಕೆಯಿಂದುಗಿದು ಹೂಡಿ ವಿ
ಯತ್ತಳಕೆ ಹಾಯ್ದಿದನು ಕರ್ಬೊಗೆ
ಸುತ್ತಿ ದಳ್ಳುರಿ ಸುಖಿದುದಾಗ್ನೀಯಾಸ್ತ್ರಧಾರೆಯಲಿ || ೬೫

ತೆಗೆಸಿದನು ಶಿಖರವೆ ಧನುವಿಂ
ದುಗುಚಿಸಿದ ವಾರಣವನಭ್ರವೆ
ಮೋಗಿದುದದ್ಭುತವಾರಿಯುಪಸಂಹರಿಸಿದನು ಮಗುಣೆ |
ಹಗಲನೊಂದೇ ತುತ್ತುಮಾಡುವೆ
ವಿಗಡತಿಮಿರಾಸ್ತ್ರದ ತಿಮಿರವನು
ತೆಗೆಸಿದನು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಬೆಳಗಾಗೆ ಸುರನಿಕರ || ೬೬

ಗಿರಿಸರಳವಜ್ರದಲಿ ¹ ಮೇಘದ
ಸರಳನನಿಲದಿನುರಗಬಾಣವೆ
ನಿರುತಗರುಡಾಸ್ತ್ರದಲಿ ವೆಡ್ಡಿಯ ಜೀವನಾಸ್ತ್ರದಲಿ |
ಪರಿವಿಡಿಯ ತೋಣಿದನು ಜನವೆ
ಬೃರಿಸಲಡಿಗಡಿಗಂಧಭೂಪನ
ಕೊರಳು ಕುಸಿದುದು ನುಡಿಯ ನಾಟಕಹರುಷಭಾರದಲಿ || ೬೭

ಇವರ ಮುಖವರಳಿದುದು ಗಂಗಾ
ಭವಕೃಪದ್ರೋಣಾದಿಗಳ ಬಚಿ
ಕವರ ತಲೆ ಬಾಗಿದುದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾದಿಕೌರವರ |
ಇವರ ಜನನಿಯ ಮುಖದ ಸುಮ್ಮಾ

ನವನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಜನನಿಯು
 ಜವಳಿದುಮ್ಮಾ ನವನು ಬಣ್ಣಿ ಸಲಹಿಯೆ ನಾನೆಂದ || ೬೪
 ಬಾಯ ಹೊಯ್ ಫಲುಗುಣನ ಹೊಗಟುವ
 ನಾಯಿಗಳಲೇನಾಯ್ತು ಕೌತುಕ
 ಪಾಯಕಿವದಿರ ಪಕ್ಷಪಾತವ ನೋಡು ನೋಡೆನುತ |
 ಸೂಯಕವ ತಿರುಹುತ್ತ ¹ ಲಾಕ
 ಣಾಯತಾಂಬಕನೆಡಬಲದ ಕುರು
 ರಾಯನನುಜರ ಗಡಣದಲಿ ನಡೆತಂದನಾರ್ಕಣ || ೬೫

ಕರ್ಣನ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾಶ.

ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಶಿರದಲಿ
 ತರಣಿಮೆಂಡಲಕೆಹಗಿ ನೋಡುವ
 ನೆರೆವಿಗಿವನಾರೀತನಾರೆಂಬಚ ರಿಯ ಮಿಾಣಿ ² |
 ಅರಸ ಕೇಳ್ಳೆ ವಿವಿಧಸೊತ್ತೇ
 ತಕ್ಕರದ ಪ್ರಮವನು ತೋಪಿದನು ಕರಿ
 ತುರಗರಥವಾದನದ ಶಿಕ್ಷಾವಿದ್ಯೆಗಳುಸಹಿತ || ೬೦

ಅವೆವಿಧದಲಿ ಪಾರ್ಥ ತೋಪಿದ
 ನಾವ ದಿವ್ಯಸ್ತ್ರಪ್ರಸಂಚವ
 ಪಾವಕಾಸಿಲವಾರುಣಾದಿಯನ್ನೆದೆ ವಿರಚಿಸಿದ |
 ಆವಿಧಾನದಲಾವಿಹಾರದ
 ಲಾವಿಬಂಧದಲರ್ಜಾನನ ಬಾ
 ಣಾವಳಿಯ ಬಿನ್ನಾಣವನು ತೋಪಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ || ೬೧

ಸೊಸುವೊಡೆಬಾ ಯೆನುತ ಪಾರ್ಥನ
 ಕೊಣಕಿದನು ಘನರೋಷಶಿಖಿಯಲಿ
 ಕುಣಿದವಿಬ ರ ಮಿಸೆ ಕಂಗಳೊಳೊಗುವಕೆಂಪುಗಳ |
 ಬ

¹ ತೂಗುತ್ತ, ಚ.

² ದುಖಿತವಾಗಿ, ಚ.

ಕಣಿಕಣಿಯ ಕೌಶಲದ ಕರಖಂ

ದಣಿಯ ಕೋಲಾಟದಲಿ ಬಣಿಬಣಿ

ಬಣಿಲು ಬಣಿಲೆನೆ ಮಸಗಲೆಣಾ ಡಿದರು ಖಾತಿಯಲಿ ^೧ || ೩೦

ರಾಯಸಭೆ ಕಳವಳಿಸೆ ಹೋ ಹೋ

ಹೋ ಯೆನುತ ಮುಂಕೊಂಡು ಹಿಡಿದರು

ವಾಯುಸುತಕೃಪಗುರುಸುತರು ದ್ರೋಣನು ಧನಂಜಯನ |

ಅಯಿತಲವೋ ಕರ್ಣ ನೀನು ಪ ^೨

ಸಾಯಿತನೊ ^೩ ನೃಪಹಾರದಲಿ ಮೇರ್ಣ

ನಾಯಕನೊ ನೀನಾವನೆಂದನು ಕೃಪನು ಖಾತಿಯಲಿ || ೩೧

ಈತನಾರ್ಯ ಕರ್ಣನೆಂಬವ

ನೀತನೀಯರ್ಜುನನೊಡನೆ ಮೊ

ರಾತು ಕೈಮಾಡಿದನು ಕೈಕೊಳ್ಳನು ಧನಂಜಯನ |

ಈತ ತಪ್ಪಲೆನುತ ಮಿಗೆ ವೈ

ಯ್ಯಾತನಾಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೀತನ

ಮಾತೆ ಕಂಡಳು ಕುಂತಿ ನೆನೆವಳು ಪೂರ್ವಸಂಗತಿಯ || ೩೨

ಎನ್ನ ಮನವೇ ಬಲ್ಲದಲ್ಲಿದು

ತನ್ನ ವಶವೇ ವಿಷ್ಣು ಮಾಯೆಯು

ಬಿನ್ನಣವಲೇ ಮಾತ ಬಿಗಿದುದು ಮನವನೊಳಸಿಕ್ಕಿ |

ತನ್ನ ತಾನೇ ಮೆಚಿದು ಮೂರ್ಛಾ

ಪನ್ನೆ ಯಾದಳು ಕುಂತಿ ಯಿತ್ತಲು

ಖಿನ್ನನಾದನು ಕೃಪನ ನುಡಿಯಲಿ ಮನದೊಳಗೆ ಕರ್ಣ || ೩೩

ಈತನರಸಲ್ಲೆಂದು ಕೃಪ ಹಚಿ

ವಾತನೇ ತಪ್ಪೇನು ರಾಜ್ಯದೊ

ಳೀತನರಸನೆನಿಸುವೆನು ನಮ್ಮಯ ಪುರೋಹಿತರ |

1 ಚಕ್ರಕದಲಿ, ಚ.

2 ನಿನ್ನಯ, ಜ.

3 ಸಾಯಕದ, ಜ.

ಕರ್ಣನನ್ನು ಅಂಗದೇಶದ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ

ಶಾತಕುಂಭಾಸನವ ಮಂಗಳ

ಜಾತವಸ್ತುವ ತರಿಸು ತರಿಸೆಂ

ದಾತತುಕ್ಷಣದಲಿ ಸುಯೋಧನನೆದ್ದು ರಭಸದಲಿ ||

26

ಇರಿಸಿ | ಭದ್ರಾಸನದೊಳೇತಂ

ಗರಸುಪದವಿಯನಂಗದೇಶದ

ಸಿರಿಯನಿತ್ತನು ರಚಿಸಿದನು ಮೂರ್ಧಾಭಿಷೇಕನವ |

ದರುಶನವನಿತ್ತಿತ್ತು ಧರಣೀ

ಶ್ವರರು ಕಂಡರು ಪೂರ್ವಶೈಲದ

ತರಣಿಯಂತಿರೆ ಕರ್ಣನೆಸೆದನು ರಾಜತೇಜದಲಿ ||

27

ಈತನುತ್ಸವ ತನ್ನ ದೆಂದೇ

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾಸೂತನೈತರ

ಲೀತನಿಚಿದಿಹಿದನು ಪದದಲಿ ಬಚ್ಚಿಕ ಜನಜನಿತ |

ಸೂತಸುತನಿವನೆಂದು ಭುವನ

ಖ್ಯಾತವಾದುದು ಬಚ್ಚಿಕ ನಸುನಗು

ತೀತನನು ಕುಲವೆತ್ತಿ ಭಂಗಿಸಿ ನುಡಿದನಾಭೀಮ ||

28

ಇವನ ತಂದೆಯದಾರು ಪಾಂಡುವೊ

ಯವನಿಸತಿ ಧೃತಿರಾಷ್ಟ್ರಸೋ ಕೌ

ರವನ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನದಾವಕುಲದವನು |

ಅವಗಡಯತನಕಂಜುವೆನು ನೀ

ವಿವನ ಪತಿಕರಿಸುವೊಡೆ ನಿಮ್ಮಿ

ಯವನಿಸತಿಗಳೊಳಾರು ಹೇತನ ಭೀಮ ಕುರುಪತಿಗೆ ||

29

ಇವನ ತಂದೆಯದಾರು ಪಾಂಡುವೊ

ಪವನನೋ ಮಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಜನನವ

ನೆವಗೆ ಹೇಚಿರಿ ಹಿರಿಯ ಗುರುಗಳ ತಾಯದಾವವಳೊ |

ಅವಗಡಿಸುವೊಡೆ ಹಿರಿಯತನಕಂ
ಜಾವೆನು ನಿಮಗೆನುತಡಿಗಡಿಗೆ ಕೌ
ರವಮಹೀಶತಿ ತಾನು ಜಖಿದನು ಭೀಮಗುರುಕೃಪರ || ೪೦

ಬಳಗೆ ಗಜಬಜವಾಯ್ತು ಕೈದುನೆ
ಸೆಳೆದುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಗುರುಕೃಪ
ರುಲುಹ ಕೇಳುವರಿಲ್ಲ ಕೈದೊಳಸಾಯ್ತು ಕಳನೊಳಗೆ |
ಇಚ್ಛಿದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ತಮ್ಮಯ
ನಿಳಯಕ್ಕೆದಿದರೆರಡು ಬಲ ತ
ನ್ನೊಳಗೆ ತಾವೇ ಹಚ್ಚಿದು ಹರಿದುದು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೪೧

ಕೆಲರು ಭೀಮನನರ್ಜುನನ ಕೆಲರು
ಕೆಲರು ಕರ್ಣನ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಕೆಲರು ಹೊಗಳುತ್ತ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ |
ಎಲೆ ಮಹೀಸುರ ಭೀಮಪಾರ್ಥರ
ಬಲಹ ಹೊಗಳಿದರಾರು ¹ ಕೌರವ
ತಿಲಕನನು ತಾವಾರು ಹೊಗಳಿದರೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ || ೪೨

ಎಲೆ ಪರೀಕ್ಷಿತತನಯ ಕೇಳಂ
ದೊಲಿದು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಹೊಗಳುವ
ಬಳಗವೆದು ತಾ ಸಾಧುಶಾಂತರು ಕರ್ಣ ಕುರವತಿಯ |
ಗೆಳೆಯರಾದವರವರ ಜೀವರು
ಬಚ್ಚಕ ಹೊಗಳುತ್ತ ಹೊಲ ಹೊಕ್ಕರು
ತಿಳಿದುಕೋ ನೀನಿದಿಹ ಪರಿಯನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೪೩

ಹೊಲ ಹೊಕ್ಕರು ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದೊಳಗೆ ಕೌರವಸಾಂಡುಪುತ್ರರು
ಬಲಿಯಿತ್ಯೆ ಮನವೈರವಾದಿನಲ್ಲ ಯುಧಯರಲಿ |

ಬಟಕಲಾಮೃತದವಸದಲಿ ಮೆ
ಕಳ್ಳುಗಳಲ್ಲರ ಕರೆಸಿ ಗರುಡಿಯ
ನಿಲಯದಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ತು ಗುರು ನುಡಿದನು ಕುಮಾರರಿಗೆ || ೪೪

ದ್ರೋಣನು ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯನ್ನು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಬೇಡುವಿಕೆ.
ಏನಿರೈ ಕುರುವಂಶನಳನೀ
ಭಾನುಗಳರ ವಿದಗ ಜನಸುರ
ದೇನುಗಳಿರಾ ನಾವು^೧ ನಿಮ್ಮಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥಿಗಳು |
ಏನನೀವಿರಿ ನಮಗೆ ನೀವತಿ
ದಾನಿಗಳು ಕೂಡಲಾಪ ಸತ್ಯನಿ
ಧಾನವುಂಟೆ? ಹೇಳಿ ಯಿಂದನು ದ್ರೋಣನನಿಬರಿಗೆ || ೪೫

ಅವನು ಬಯಸಿದಿರಿ ನಿಮ್ಮಡಿ
ನೀವು ಬೇಡಿದ ತಂದು ಕೊಡುವೆವು
ನಾವಿದಕೆ ಸಂದೇಹ ಬೇಡೆಂದರು ಕುಮಾರಕರು |
ತೀವಿದಗ್ಗದ ಹರುಪದಲಿ ಸಂ
ಭಾವನೆಯಲಾ ಮುನಿವರನು ಏ
ಪ್ಯಾವಳಿಗೆ ನುಡಿದನು ನಿಜಾಭಿಪ್ರಾಯಸಂಗತಿಯ || ೪೬

ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲಿರೆ ಗಂಗೆಯುತ್ತರ
ಕೂಲದಲಿ ಪಾಂಚಾಲದೇಶನ
ಪಾಲನಲ್ಲಿಗೆ ದ್ರುಪದನೆಂಬವನತುಳಭುಜಬಲನು |
ಅಳುತನದಂಗದಲಿ ಪರರಿಗೆ
ಸೋಲದವನೊಟ್ಟೈಸೆ ದ್ರುಪದನ
ಪಾಲಕನ ಹಿಡಿದೊಪ್ಪಿಸಿದರೆಮಗಹುದು ಪರಿತೋಷ || ೪೭

ಐಸಲೇ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥವಿ
ದೇಸು ಘನ ತಂದೀವೆವೆಂದುಪ

ಹಾಸದಲಿ ಕೈಹೊಯ್ದು ತಮ್ಮೊಳು ನಗುತ ಕೌರವರು |
 ಅಸುಯೋಧನ ಕರ್ಣಸಹಿತ ಮೆ
 ಹೀಶತನುಜರು ಬೀಡುಕೊಂಡರು
 ಪಾಸಿಬಿದ್ದುದು ಪಾಂಡುಸುತಕೌರವಕುಮಾರರಿಗೆ ||

v v

ಧಾಟಿ ಯಿಟ್ಟುದು ರಾಯದಟ ಪಾಂ
 ಚಾಲನಗರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಹೊಕ್ಕುದು
 ಚೂಳಿಕೆಯಲಿ ಸುಯೋಧನಾದಿಗಳೂರನುರವಣಿಸಿ |

ಕೌರವರ ಪರಾಜಯ.

ಧೂಳಿಗೋಂಟೆಯ ಕೊಂಡಟಿದು ರಾ
 ಜಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರೆ ದ್ರುಪದನನುಜರು
 ಸೋಲಿಸಿದರೈ ಕುರುರಾಯನನುಜರ ದಟವೆ ಬಣ್ಣಿಕ್ಕಿದು ¹ ||

v v

ಹಿಡಿದು ಕೌರವಶತವ ರವಿಜನ
 ನೊಡೆಬಿಗಿದು ಸೌಬಲನ ಸಹಿತವೆ
 ಬಿಡದೆ ಬೀದಿಯೊಳೂರಸಲೋಡಿತು ಚಾತುರಂಗಬಲ |
 ಬಡಮನದ ಮನ್ನೆಯರ ಗಡಣದೊ
 ಳಡಸಿ ಬಂದೈ ಕೌರವೇಶ್ವರ
 ಒಡೆಯ ದ್ರುಪದನು ನಿನ್ನ ಕಂಡರೆ ಬಿಡನದೆನುತಾಗ ||

F o

ಈತನೇ ಕೌರವನದೆಂಬವ
 ನೀತನೇ ರಾಧೇಯ ಸೌಬಲ
 ನೀತನೇ ದುಶ್ಯಾಸ ದುರ್ಜಯನೀತನೇ ಯೆನುತ |
 ಈತಗಳು ನಮ್ಮರಸ ದ್ರುಪದನು
 ಮಾತನಾಡಿಯರು ನೀತಿಬಾಹಿರ
 ರೇತಕಿವದಿರರೆಂದು ಜನವಬ್ಬ ರಿಸಿ ನುಡಿಯಲಿಕೆ ||

F o

ಪಾಂಡವರು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ.

ಪುರದ ಹೊತ್ತಿಬಾಹೆಯಲಿ ತಾವೈ
ವರು ಮಹಾಸನ್ನಾಹಚಾಪ
ಸ್ಫುರಿತಚೂಣೀಬದ್ಧ ಕಂಪಿತಖಡ್ಗ ಪಾಣಿಗಳು |
ಗುರುಸಹಿತಲಿವರಿದ್ದ ರಿತ್ತಲು
ಪುರಜನದ ಮುಸಲಾಸಹತಿಯಲಿ
ಮುಖಿದು ಬಂದುದು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ದಟ ವಿಘಾತಿಯಲಿ || ೯೦

ಅತುಕೊಂಡರು ಪಾಂಡುಸುತರಬಿ
ಜಾತಸಮರವೆನಿವರ ಕೈಯ್ಯಲಿ
ಮಾತು ಹಲವರಲೇನು ಹೊಕ್ಕರು ಮುಖಿದು ¹ ಸರಬಲವೆ |
ಘಾತಿಗಾನುವರಿಲ್ಲ ಧುರದೊಳ
ಗಾತನನು ಮುತ್ತಿದರು ² ದಕ್ಷಿಣೆ
ಯಾತ ಗುರುಗಳಿಗೆನುತ ಹೊಕ್ಕರು ದ್ರುಪದನರಮನೆಯ || ೯೧

ಪಾರ್ಥ ಭೀಮನ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ ನಾನೊಬ್ಬ ದ್ರುಪದನ
ನರ್ಥಿಯಲಿ ಹಿಡಿತಹೆನು ತನಗಿದ ಕೃಪೆಯಮಾಡೆನುತ |
ಪಾರ್ಥನೊಬ್ಬನೆ ಸಕಲಸೈನ್ಯ
ವೈರ್ಥಮಾಡಿ ದ್ರುಪದರಾಯನ
ಸ್ವಾರ್ಥಗೃಹದೊಳಗೊಬ್ಬ ಹೊಕ್ಕನು ನೃಪತಿ ಕೇಳಂದ || ೯೨

ಬಚಿಕ ಧರ್ಮಜಭೀಮಯಮಳರು
ಹೊಂಬ ಬೀದಿಯಲಿರಲು ಫಲುಗುಣ
ನುಲಿದು ಹೊಕ್ಕನು ದ್ರುಪದನಂತಃಪುರದ ಮಧ್ಯದಲಿ |

¹ ಹುರುಳಿಲೆನುತ ಹೊಕ್ಕರು ಕೊಂದು, ಚ.

² ಗುರುಗಳಿಗೀತನೇ ದಕ್ಷಿಣೆಯನುತ ಹಿಡಿದರು ಮುಷ್ಕಪತಿಯ, ಚ.

ಲಲನೆಯರು ಕಂಡಂಜೆ ಪಾರ್ಥನು
ನಿಲಿಸಿದನು ನೀವಂಜದಿರಿ ಗುರು
ಲಲನೆಯರು ನೀವು ನಮಗನುತಲಿ ನೃಪನನಿಟ್ಟಿದ || ೯೫

ಎಬ್ಬಿ ಸಲಿಕಾದ್ರುಪದ ಫಲು ನ
ನಬ್ಬಿ ರವ ತಾ ಕಂಡು ಬಿದಿಲುಯೆ
ವೊಬ್ಬ ನಿವನಾರನಲು ಫಲುಗುಣನೆಂದನೊಂದುವನು |
ಬಬ್ಬನೇ ನೀನೆನ್ನ ಸಮರದ
ಹಬ್ಬವನು ನೋಡೆನಲು ನುಡಿಗಳ
ನಿಬ್ಬಿ ರವ ತಾ ಕಂಡು ದ್ರುಪದನು ಪಾರ್ಥಗಿಂತೆಂದ || ೯೬

ನೀನದಾರೈ ಯೆನ್ನ ಸಮರಕೆ
ಮಾನಿಸನು ತಾನಿಲ್ಲವೊಬ್ಬನ
ಲೇನು ಫಲವೆಂದೆನಲು ಫಲುಗುಣನೆಂದ ನಸುನಗುತ |
ನಾನು ಕುಂತೀಪುತ್ರ ಮಧ್ಯಮ
ನೀನು ನಡೆ ಸಂಗ್ರಾಮ ಮಾಡುವೆ
ವೇನನಲು ಪಾಂಚಾಲ ಕೋಪಿಸಿ ಬಂದ ಕಾಳಗಕೆ || ೯೭

ಸರ್ವಸೈನಿಕವೆಹಿಸಿ ನಿಂದಿರ
ಲೋರ್ವನೇ ದಟವುಟಿಸಿ ದ್ರುಪದನ
ನಿರ್ವಹಿಸಿ ತಾ ಹಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿದ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ |

ದ್ರುಪದನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗುರುಗಳ ಬಳಿಗೆ ತರುವಿಕೆ.

ಸರ್ವಕೌರವಸೇನೆ ಸೋತುದ
ದೋರ್ವನೇ ಜಯಿಸಿದನು ಕೌರವ
ನುರ್ವಿಪತಿ ನೋಡಲಿಕೆ ಹಿಡಿದನು ದ್ರುಪದಭೂಪತಿಯ || ೯೮

ಕೊಂಡು ಬಂದನು ದ್ರೋಣನಿದ್ದೆಡೆ
ಗಂಡಲೆದು ಬರೆ ಕುಂಭಸಂಭವ

ಕಂಡು ತನ್ನಾ ಲಯದ ಮಂಚದೊಳಂದು ಪವಡಿಸಿದ |

ಗಂಡುಗಲಿ ನರಗುರುವನೆಬ್ಬಿಸಿ

ದಿಂಡುಗಡೆ ಪಾಂಚಾಲಭೂಪನ

ತುಂಡಿಸಿದನಾದ್ರೋಣಮಂಚದ ಕಾಲೊಳೊಡೆಮೆಟ್ಟಿ || ೯೯

ಇದು ಮಹಾಪೌರುಷವೆ ಗುರುಗಳ

ನಿದಕೆ ನಿದ್ರೆಯ ಕೆಡಿಸಲೇತಕೆ

ಹದನ ತಾವೇ ಯಿದ್ದು ಕಾಂಬರೆನುತ್ತ ಮರಳದನು |

ಒದೆಯುತಲಿ ದ್ರುಪದಾಖ್ಯನಾ¹ ಗುರು

ಮುದದಿ ವಾಮಪದಾಬ್ಜ ದಿಂದನೆ

ಕದಹ ತೆಗೆದನು ಮುಖದ ನಿದ್ರೆಯ ದ್ರುಪದಭೂಪತಿಯ || ೧೦೦

ಕಂಡು ನೋಡಿ ದ್ರೋಣ ಮ್ರುಪದಗೆ

ಭಂಡನೊವೋ ನೀನು ಒಲ್ಲೇ

ಕಂಡು ನಮ್ಮೆಯ ಪೂರ್ವದಪರವನೆಂದನಾದ್ರೋಣ |

ಕೊಂಡು ಬಂದನು ಪಾರ್ಥದೇವನು

ಗಂಡುಗಲಿ ಹೆಡೆಗಯ್ಯಕಟ್ಟೆಯೆ

ಗಂಡನವನಹನವನ ಕರೆಯಿಂದಿವನ ಬಿಡಲೆಂದ || ೧೦೧

ಎಂದೊಡಾಗಲೆ ಪಾರ್ಥದೇವನ

ಬಂದು ಕಂಡರು ದ್ರೋಣದೂತರು

ನಿಂದಿರದೆ ನರ ಬಂದನಾಕ್ಷಣ ಗುರುವಿನಂಮನೆಗೆ |

ಬಂದು ಚರಣದ್ವಂದ್ವ ನಿರುತಕೆ

ವಂದಿಸುತ್ತಿರಲೆತ್ತಿ ಪಾರ್ಥನ

ತಂದೆಲೈ ಪಾಂಚಾಲಭೂಪನನೆನುತ ಬಿಗಿದಟ್ಟಿ || ೧೦೨

ಬಚಕ ಪಾರ್ಥನ ಕೈಯ್ಯ ದ್ರುಪದನ

ಗಳದ ಪಾಶವೆ ಬಿಡಿಸಿ ಪಾರ್ಥಂ

ಗೊಲಿದು ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ ರೆಂದರು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ |
 ತಿಳುಹಿ ಬಾರೈ ದ್ರುಪದನೀತನ
 ಲಲನೆಯರ ಕೈಲೊಪ್ಪಿಸೆಂದರೆ
 ಬಚಕ ಫಲಗುಣ ದ್ರುಪದರಾಜನ ಬಿಟ್ಟು ಹರುಷದಲಿ || ೧೦೩
 ದ್ರುಪದನಿಗೆ ದ್ರೋಣರ ಭರ್ತ್ಸನೆ.

ಕೊಂಡು ಬಂದರು ದ್ರೋಣನಿರಲಿ
 ದಿಂಡುಗಡಹಿದರೀತನನು ಕೈ
 ಕೊಂಡನೊವೋ ದ್ರೋಣಸಖಪೂರ್ವಾಂತರವನೇನುತ ¹ |
 ಭಂಡನಿವನನು * ಕಳುಹಿ ಕಳೆಯಿವೆ
 ಚಂಡಿತನದಲ್ಲೀ ಸುದಿನ ಕ
 ದ್ವಂಡಮೊಳನನೇನ * ಮೊಡುವೆ ವೆಂದನಾದ್ರೋಣ || ೧೦೪
 ಎಲವೊ ಕೊಟ್ಟನು ಪ್ರಾಣದಾನವೆ
 ನಳವು ನಿನಗಂತಹುದು ಸಾಹಸ
 ದಳವಿಯನು ನೀನೆರಹು ಹಗೆಯಲಿ ಭಂಡ ಹೋಗಿಗನುತ |
 ಕಳಚಿ ಕಟ್ಟದೆ ² ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯದ
 ನೆಲದೊಳರ್ಥವೆ ಕೊಟ್ಟು ನೀ ನಡೆ
 ಬಚಕಲೆಂದೊಡಬಡಿಸಿ ದ್ರುಪದನ ಬಿಟ್ಟನಾದ್ರೋಣ || ೧೦೫
 ಬಚಕ ಪಾರ್ಥನು ದ್ರುಪದರಾಜನ
 ಲಲನೆಯನು ಕರೆತರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ
 ಯಿಳಯೊಳರ್ಥವೆ ಕೊಂಡು ಗುರುಗಳು ಪ್ರಾಣದಾನವನು |
 ಉಱುಹಿ ಬಿಟ್ಟರು ನಿಮ್ಮ ಪತಿಯನು
 ತಿಳುಹಿಕೋ ನೀನೆಂದು ಪಾರ್ಥನು
 ಬಚಕ ದುರ್ಯೋಧನನ ಕರ್ಣನ ಶಕುನಿಯನು ಕಂಡ || ೧೦೬

¹ ದ್ರುಪದಸಖಪೂರ್ವವನು ನೆನೆಯನುತ, ಚ.

* ಸಾಕುಬಿಡಿಸಲೆಚಂಡಿಯಾದನ್ಮದರ್ಪವಿಷಮುಂ ಕೊಂಡ ಮೂರ್ಖತನೇನ *

² ಕಳೆದುಕೊಟ್ಟನು, ಚ.

ದ್ವಪದನ ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ದ್ವಪದನೀಪರಿ
ಪರಿಭವಕೆ ಗುಣಿಯಾಗಿ ತನ್ನಯ
ಪುರವೆ ಹೊಗದೈತಂದು ಗಂಗಾತೀರದೇಶದಲಿ |
ಧರಣಿಸುರರಲಿ ಪುತ್ರಕಾಮಾ
ಧ್ವರವೆ ವಿರಚಿಸಲಾಗ ಸತ್ಯೋ
ತ್ಕರಸಮಗ್ರರ¹ ನರಸಿದನು ನಾನಾಗ್ರಹಾರದಲಿ ||

೧೦೩

ದ್ರೋಣಭಯದಲಿ ಸಕಲವಿಪ್ರ
ಶ್ರೇಣಿಯಿರೆ ಯಾಜೋಪಯಾಜರು
ಪ್ರಾಣನಿಷ್ಟವ್ರಹರಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದರು ಮಹಾಕ್ರತುವೆ |
ಕೇಣವೆಡಿದಾಡುತಿಯನಮರರ
ಬಾಣಸಿಗನುಣಬಡಿಸೆ ದೇವ
ಶ್ರೇಣಿ ದಣಿದುದು ಸಲಿಸಿದುದು ಪಾಂಚಾಲನಭಿಮತವೆ ||

೧೦೪

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕೊಂಡಮಧ್ಯದೊ
ಳುರಿಯ ಕಟುವಿಟ್ಟೆಜಿದರೋ ಭಾ
ಸುರಮಹಾನಲನಪರರೂಪೋ ತಾನಿದೇನೆನಲು |
ಕರವು ಬಡವು ಚಾಪಚಮೋ
ತ್ಕರ ಸಹಿತರಾದ್ರಾಂಗನಾಗವೆ
ತರಿಸಿದನು ಪಾಂಚಾಲಭೂಪತಿ ಭುಜವೆ ಸೂಚೈಸೆ ||

೧೦೫

ವೇದಿಮಧ್ಯದೊಳೊಡೆದು ಮೂಡಿದ
ಳಾದರಿಸೆ ಜನವಮಮೆ ಕಾಮನ
ಕೈದುವೋ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನಮಂತ್ರದೇವತೆಯೊ |
ಅದಿಯಲಿ ತಾ ಪಂಚದೇವರು

ಮೇದಿನಿಯೊಳೊಂದುಗವಾಗಿಯೆ
ಯಾದವೇಂದ್ರನ ವೈರಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೇದನವೊ || ೧೧೦

ಕಾದುವೊಡೆ ಕರೆ ಹರಿಹರಬ್ರ
ಹೃದಿಗಳಿಗೊರೆ ಯೆಂಬಹಂಕೃತಿ
ಯಾದುದಾರಾಯಂಗೆ ದ್ರುಪದಾತ್ಮಜಿಯ ಜನನದಲಿ |
ಮೇದಿನಿಯ ಭೂಪರುಗಳನಿಸುವೆ
ಸೋದರರು ಕತವೆನಿಸ ಕೌರವ
ಗಾವಳೈ ತಾ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆ ಹರಿಯ ಕರುಣದಲಿ || ೧೧೧

ದ್ರುಪದ ರಚಿಸಿದ ಮೆಲವೆ ದ್ರೋಣನ
ನಸಹರಿಸೆ ಬೇಕೊಂದು ಪುತ್ರನು
ವಿಪುಳಭುಜಬಲಪಾರ್ಥನರಸಿಯುಮಾಗಬೇಕೆಂದು |
ಜಹಿಸಲಿಕೆ ಮನದಂತಭೀಷ್ಮವು
ಸಫಲವಾಯಿತು ಪುತ್ರಪುತ್ರರು
ವಿಪುಳದ್ರೂಪದಿವಿಡತದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ಮ ರಾಗಲಿಕೆ || ೧೧೨

ದ್ರೋಣವಧೆಗೀಮಗನು ಪಾರ್ಥಗೆ
ರಾಣಿಯಾಮಗಳೆಂದು ದ್ರುಪದ
ಕ್ಷೋಣಿಪತಿ ಸಲಹಿದನು ಸುತನನು ಸುತೆಯನೊಲವಿನಲಿ ¹ |
ದ್ರೋಣನಾಜೆಗೆ ಪಾರ್ಥ ಕುರುಕುಲ
ಶ್ರೇಣಿಪತಿಯೊದಲಾದ ವೀರರ
ಗೋಣುಗಳ ಬಗೆವಡೆದನೇಣನು ಕೊಯ್ದು ಬಿಡಿಸಿದನು | ೧೧೩

ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲದ ಕುರುಕುಲೇಂದ್ರ
ಶ್ರೇಣಿ ಸರಿದುದು ಮರಳಿ ಪಾಂಡವ
ದ್ರೋಣರೆಲ್ಲರು ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವೆ |

ದ್ರೋಣ ಕಲಿಸಿದ ಸಕಲವಿದ್ಯೆಯು
ಜಾಣಿಕೆಯನ್ನೆಲ್ಲವನು ಕುವರಗೆ

ಕಾಣೆನಾವಿಗಡಂಗಿ ಸರಿಯನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೧೪

ಮಗನು ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ದೌಪದಿ
ಮಗಳು ಭಾರದ್ವಾಜಗೆತ್ತಿದ

ಹಗೆಗೆ ಹರಿವೆಹುದೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿದ ದ್ರುಪದಭೂಪಾಲ |

ದುಗುಡದಲಿ ಕುರುರಾಯ ದಾಯಾ

ದಿಗಳ ಬಿರುದಿನ ಬಿಂಕದಂಕೆಯು

ಬಿಗಿದಪರಿಯನು ನೆನೆದು ಮೆಣುಗಿದನರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೧೫

ಏನು ಮೆಣುಗಿದೊಡೇನು ಪಾಂಡವ

ಮಾನನಿಧಿಗಳ ಪುಣ್ಯದನುಸಂ

ಧಾನ ಬೇಪುರದಲ್ಲಿ ಬೈಚಿಡು ದೇವಲೋಕದಲಿ |

ಮಾನವರು ಮುನಿದೇಗುವರು ಪು

ಣ್ಯಾನುರಾಗದೊಳೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬ

ತಾನು ರಕ್ಷಿಸ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ವೀರನಾರಯಣ ||

೧೧೬

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಚಂಡಭುಜಬಲ ರವಿತನಯ ಮುಂ

ಕೊಂಡು ಬಿಲ್ಲನು ವರಿಸಿ ಪೃಥ್ವೀ

ಮಂಡಲವೆ ಗೆಲಿದ್ದಿದಿ ಕೌರವಸಹಿತ ನಡೆತಂದ ||

ವೈಶಂಪಾಯನರ ಭಾಷಣ.

ನಿಯತಮತಿ ಚಿತ್ತವಿಸು ಜನಮೇ
ಜಯ ಮಹೀಪತಿ ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾ
ನ್ವಯದ ಪಾರ್ಥಿವರಾಜರುನ್ನತಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆಗಳ |
ಭಯವಿಹೀನರು ಕರ್ಣಪಾರ್ಥರು
ಪಯಗತಿಗೆ ಸಮನೆನಿಸುತಿರಲನು
ನಯದಿ ಕುರುಪತಿಯೊಡನೆ ಸಖ್ಯದಿ ದಿನಪಸುತನೆಸೆದ || ೧

ಅನಿತರೊಳು ಕೇಳಿದನು ಭೂಪಾ
ಲನು ಮುನಿಪತಿಯ ಜೀಯ ಕರುಣಿಸು
ದಿನಪಜನು ತಾನೆಂತು ಬೆರಸಿದ ಕಾರವೇಂದ್ರನಲಿ |
ಜನಪತಿಗೆ ರವಿಸೂನು ಮಾಡಿದ
ನೆನಹಿನಭಿಮತಕಾರ್ಯವೇನದ
ನೆನಗೆ ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಕರುಣಿಸುದೆಂದು ಕೈಮುಗಿದ || ೨

ಕರ್ಣನ ಅಶ್ವವಕ್ಕೆ ವಿಭಾಂಡಕತನುಜರ ಅಗಮನ.
ಅರಸ ಕೇಳಾದೊಡೆ ದಿವಾಕರ
ವರಸುತನು ಜಮದಗ್ನಿ ಸುತನೊಳ
ಗಜಿದು ವಿದ್ಯೆಯನಿಷ್ಠಲತ್ವವನ್ನೈದಲಿಲ್ಲದ |
ಮೃಗಕ ಮಿಗಲೈತಂದು ಗಂಗಾ
ವರನದೀತೀರದಲಿ ತಪದಿರೆ
ವರವಿಭಾಂಡಕತನುಜನೈತಂದನು ತದಾಶ್ರಮಕೆ || ೩
ವಿನಯದಿಂದಿದಿರೆದ್ದು ಮುನಿಪನ
ದಿನಪಸುತ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಬಚಿಕಾ
ವಿನುತಮಧುರಫಲಾದಿಗಳನಿತ್ತು ಪಚರಿಸಲಂದು |
ಮನದೊಳತಿಹರುಪದಲಿ ಹರಸಿದ
ವನಜಸಖನಂದನನನಂದಾ
ತನಗೆ ಬಂದ ವಿಪತ್ತನಿಹಿದನೀಮಹಾಮುನಿಪ || ೪

ರಾಯ ಕೇಳಾಮುನಿನಾಶ್ರಮ
 ದಾಯತದ ಮಂದಿರಕೆ ದೈತ್ಯನಿ
 ಕಾಯಸಹಿತಾಗೊಬ್ಬನು ಜರಾಮನ್ಯುವೆಂಬವನು |
 ಮಾಯೆಯಲಿ ಮುನಿ ಮಾನ್ಯ ಯಜ್ಞನಿ
 ಕಾಯಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳನು ಕೆಡಿಸುವೆ
 ನೀಯವಸ್ಥೆಯ ಪೇಡಿದನು ರಾಧೇಯಗಾಮುನಿಪ ||

೫

ಕೂಡ ದೈತ್ಯರ ಯುದ್ಧ.

ಕೇಳುತ್ತಾಗಳ ರವಿಜನಾಮುನಿ
 ಪಾಲಕನ ಸಂತೈಸಿ ನಾ ಬಹೆ
 ನೇಡಿ ಮಿಗೆ ಪರಿಹರಿಪೆ ದೈತ್ಯನನುತ ನಡೆತಂದು |
 ಧಾತಿಯಿಟ್ಟನು ವರಜರಾಮ
 ನ್ಯಾಲಯವೆ ಪಟ್ಟಣಕೆ ಖಳನನ
 ಕೇಳಿ ಕಾಲನ ವೋಲು ಖತಿಯಿಂದಾಗಲೈತಂದ ||

೬

ಎಲವೆಲವೊ ಕವಿ ಕೊಲ್ಲೆ ನುತ್ತ
 ಖಳನು ಮಾಯಾಜಾಲದಲಿ ರಿಪು
 ಜಲಧಿಬಡಬನೊಳಾಂತು ನಿಂದನು ದೈತ್ಯಬಲಸಹಿತ |
 ಕಲಕಿದನು ಬಲಜಲಧಿಯನು ಬಲು
 ಚಳಕದಲಿ ತೆಗೆದೊಡನೆ ಸಲೆ ಮು
 ಕ್ಕುಳಿಸನು ವಿಜ್ಞಾನಸಂಜ್ಞಾ ನಾಸ್ತದಲಿ ಬಲವ ||

೭

ಹೊಕ್ಕ ನಾಬಲಜಲಧಿಯನು ಸದೆ
 ದಿಕ್ಕಿ ದೈತ್ಯನ ಮಾಯೆಯೆಲ್ಲವೆ
 ಸುಕ್ಕಿ ಸಿದನದಟಿಂದ ಮಾಯಾಸಂಜ್ಞಾ ನಾಸ್ತದಲಿ |
 ಮಿಕ್ಕು ಖಳನೈತಂದ ಗದೆಗೊಂ
 ಡೆಕ್ಕ ತುಳದಲಿ ಕೋಪದಲಿ ಕಿಡಿ
 ಯುಕ್ಕಲೆಣಿದನಿವನೈದಿ ನಭೋಂಗಳೊಡೊಳಸುರ ||

೮

ಎಳಗಿದಸುರನ ಗದೆಯ ಘಾಯಕೆ
ತರಹರಿಸಿ ಶಕ್ತಿಯನು ತೆಗೆದಾ
ಗರಿಭಟನನಿಡಲೆದೆಯನೊಳಕೊಂಡೈದೆ ಧರಣಿಯಲಿ |
ಎಳಗಿತವನಸುವೋರ್ಗುಡಿಸಲಂ
ದಿರದೆ ಹಾಯ್ದು ದು ದೈತ್ಯಜನನಾ
ಗುಣುವಶೋಣಿತಪುರಕೆ ಬಚಕಾಪುರದ ಜನನಿಕರ ||

೯

ಕಂಡಕಡೆಗೋಡಿತ್ತು ದೈತ್ಯರ
ತಂಡವವರಿಂಗಭಯವನು ಮೊ
ತಂಡಸುತ ಕರುಣಿಸುತ ಕರದನು ನಾಡುಬೀಡುಗಳ |
ಹೆಂಡಿರನು ಬಚಕವನ ಮಗನನು
ಕಂಡು ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟ ಧರಣೀ
ಮಂಡಲಕ್ಕರಸೆಸಲಾಗ ಪ್ರಲಂಬರಾಕ್ಷಸನ ||

೧೦

ಮುನಿಯು ತುಷ್ಟನಾಗಿ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ.

ಇತ್ತು ಋಶ್ಯದ ಶೃಂಗಮುನಿಪತಿ
ಯತ್ಯಧಿಕಹರ್ಷದಲಿ ಮುನಿಜನ
ಮೊತ್ತ ಸಹಿತದಿವಂದು ಮತ್ತಾರವಿಯ ನಂದನನ |
ಉತ್ತಮದ ಶೌರ್ಯಾನುಗುಣಗಳ
ಗರ್ತಿಯಿಂದುಣಿ ಮೆಚಿ ಬೇಡುವು
ದತ್ಯಧಿಕಮನದಿಚ್ಛೆಯನು ಕೇಳಂದು ನೇಮಿಸಿದ ||

೧೧

ಬೇಡುವೆನು ದೃಢತರದ ಧೈರ್ಯವ
ಬೇಡುವೆನು ರಣದೊಳಗೆ ಖಾಡಾ
ಖಾಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯವ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಯನು |
ಬೇಡುವೆನು ಹರಿದರುಶನವ ಕಡೆ
ವೀಡಿನೊಳಗೆನ್ನಂತ್ಯಕಾಲಕೆ
ಬೇಡುವೆನು ಪಂಚಾಶತರ ಸುಕುಮಾರಕರನೆಂದ ||

೧೨

ಎಂದೊಡದು ಲೇಸೆನುತ ತರಣಿಜ
 ಗಂದು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನನುಪಮ
 ಬಂಧುರದ ಜಂಬೂಫಲವೆ ನಿನಗಧಿಕಮಮತೆಯಲಿ |
 ಸಂದಸತಿಯರಿಗೀವುದೈ ನೀ
 ನೆಂದು ನೇಮಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ಮುನಿ
 ಯಂದು ಬಂದನು ಮಿಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಧಿಕಜನಪದವೆ || ೧೩

ಕರ್ಣನು ಸಿಂಧುದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕೇಳು ಬಚಿಕಲು
 ದಾರವಿಕ್ರಮ ಸಿಂಧುದೇಶದ
 ಭೂರಮಣನೆಡೆಗೈದಿ ವೈದ್ಯಹೃತ್ತಭೂಪತಿಯ |
 ಸಾಣಿದನು ಬಚಿಕೀತನನು ಕಂ
 ಡಾರಯಿದು ಮನ್ನಿಸಿದನವನಿಪ
 ಸೂರ್ಯನಂದನನ ಬೆಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಗಲಿಂತೆಂದ || ೧೪

ಏನಿದಾರೈ ನೀನು ತೇಜೋ
 ಭಾನು ದೇವೈ ದಿವಿಜನೋ ಮನ
 ಕೇನು ಚಿಂತೆಯಿದೇಕೆ ನಿನ್ನ ಭಿಧಾನವೇನನಲು |
 ಏನನೆಂಬೆನು ತನ್ನ ಮನದ ಮ
 ಲೀನವನು ಹೇಡಿದೊಡೆ ಧರೆಯೊಳು
 ಮಾನವರೊಳತಿಹೀನ ತಾನೇ ಸೂತಸುತನೆಂದ || ೧೫

ಜನನದಧಿಕದ ನೆಲೆಯನಣಿಯೆನು
 ಜನಪ ಕೇಳನ್ನವನು ರಾಧಾ
 ತನಯನೆಂಬರು ಕಬ್ಬಿಲನು ಮಿಗೆ ಸಾಕಿದೆನ್ನುವನು |
 ಮುನಿಪನಾಜವಂದಗ್ನಿ ರಾಮರ
 ಸನಿಹದಲಿ ಸಕಲಾಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರವೆ
 ನನಿತ ಕಲಿತನು ಭೂಸುರೋತ್ತಮನೆನಿಸಿ ತಾನೆಂದು || ೧೬

ಆಮುನಿಸತಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿಯೆ
 ಪ್ರೇಮದಲಿ ವರಬಿಲ್ಲುವಿದ್ಯೆಯು
 ನೇಮಗೊಂಡೇ ಸಾಧಿಸಿದೆ ನಾ ಕೆಲವುಕಾಲದಲಿ |
 ಕ್ಷೇಮರಹಿತನ ಮೂಡಿಸನು ಸು
 ತ್ರಾಮನನ್ನನು ನಿಜವನಖಿದಂ
 ದಾಮುನಿಸನಟ್ಟಿದನು ಶಾಪವನಿತ್ತು ಸಿಷ್ಠಲದಿ ||

೧೩

ಅದಖಿನೆನಗೀಗುತ್ತಮದ ಕೋ
 ವಿದಧನುರ್ವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣರು
 ಸದಮಳರದಾರುಂಟು ವಿಪ್ರರೂಳಧಿಕಶಿಕ್ಷಕರು |
 ಮುದದಲೆಂದೆನೆ ತೆಗೆದು ಬಿಗಿದ
 ಪ್ಪಿದನು ಚಿಂತೆಯ ಬಿಡು ವಿವೇಕದಿ
 ನೊದಗಿಸುವೆ ಕೇಳೆಂದು ಮತ್ತಿಂತೆಂದನಾಭೂಪ ||

೧೪

ಅಲ್ಲಿಂದ ರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಹಸ್ತಿನಾವತೀಗಮನ.

ಕಳುಹುವೆನು ನನ್ನೀಕುಮಾರನ
 ನಿಳಯೊಳಧಿಕವೆನಿಪ್ಪ ಗಜಪುರಿ
 ಯೊಳಗೆ ಭಾರದ್ವಾಜಸುತನಾದ್ರೋಣನಾಮದಲಿ |
 ಚಲಿಸದನುಗತಬಾಣವಿದ್ಯೆಯ
 ಕಲಿಸುವನನೇಕರಿಗೆ ನೀ ಸಹಿ
 ತಳವಡಿಕೆಯಿಂದೈದು ಸೈಂಧವಸಹಿತ ಬೇಗೆಂದ ||

೧೫

ಎನಲು ಕರ ಲೇಸೆನುತ ದಿನಪನ
 ತನುಜ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದನು
 ಜನಪ ಕೇಳು ಜಯದ್ರಥನು ಸಹಿತಂದು ಗಜಪುರಿಗೆ |
 ಜನಪ ಕೌರವನೃಪನ ಕಂಡನು
 ಸನಿಹದಿಂದಿರಿದು ದುರ್ಯೋ
 ಧನನು ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಬೆಸಗೊಳುತಿವನ ಸಂಗತಿಯ ||

೧೬

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿದನು ಮತ್ತಾ
ತರಣಿಸುತನತಿಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂ
ತರವನಾಗಳ ಮತ್ತೆ ತೆಗೆದಬ್ಬದನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ |
ಅರಸನೆಂದನು ತನ್ನ ಸೋದರ
ವರರನಿಬರಲಿ ನೀ ಹಿರಿಯನೆಂ
ದಖಿದು ನಮ್ಮೊಸನಿಹದಲಿ ನೀನಿರುವುದೈ ಯೆಂದ || ೨೦

ಆಗ ಸ್ವಯಂವರವಾರ್ತಾಶ್ರವಣ.

ಇಂತು ಕರ್ಣನ ಸಖ್ಯದಲಿ ಭೂ
ಕಾಂತನಾಕೇಲಕಾಲವಿದಾ
ಮುಂತೆ ಕಲಿತರು ದ್ರೋಣನಲಿ ಬಟಕಖಿಳವಿದ್ಯೆಗಳ |
ಸಂತಸದೊಳರಲೊಮ್ಮೆ ಬಂದುದು
ತಿಂತಿಣಿಯೊಳತಿಶಯದ ವೈವಾ
ಹಾಂತರಾಳದಲಧಿಕಲಿಖಿತವವಂತಿದೇಶದಲಿ || ೨೧

ಅರಸ ಕೇಳ್ದದ್ದೇಶದಧಿಪತಿ
ವರಮಹಾನ್ಯಸ ಭಾನುದತ್ತನು
ಧರೇಗಧೀಶ್ವರನವನ ಸೋದರ ಸೋಮದತ್ತನೃಪ |
ಉರುಭುಜಾಬಲದಿ ಭಗದತ್ತನು
ಸುರವರೇಣ್ಯನ ವಿಭವಕತಿಬಂ
ಧುರವನಲು ವಿಸ್ತರಿಸಿದರು ವೈವಾಹಸಾಧನವ || ೨೨

ಆನ್ಯಪಾಲಕರಿಂಗೆ ಮೂವರು
ಮಾನನೀಯರು ಕನ್ನಿಕೆಯರಭಿ
ಮಾನನಿಷ್ಠರು ಭಾನುಮತಿ ವರಚಂದ್ರಮತಿ ಸುರಸಿ |
ಏನ ಹೇಳುವೆನವರ ವೈವಾ
ಹೋನ್ನತಿಕೆಗನುಮಾನಿಸದೆ ನೃಪ
ಸೂನುಗಳು ಬಂದರು ಸ್ವಯಂವರಕೆಂದು ಧರಣಿಪರು || ೨೩

ಬಂದರಾಮಗಧಾವನೀಶರು
ಬಂದರಾಮತ್ಯಾ ದಿಕ್ಪ್ರಕಾಶರು
ಸಿಂಧುವೇ ಶಕಳಿಂಗಬರ್ಬರಾದಿಯಾದವರು |
ಬಂದರಾಸಂಚಾಲಕೋಸಲ
ವೈಂದಜನಶಿಶುಪಾಲಸೌಖ್ಯ
ರಂದು ಸಾಲ್ವಪ್ರಮುಖ ಕಾಶೀರಾಜರೊಡಗೂಡಿ ||

೨೫

ಈಕುರುಕ್ಷಿತಿಪಾಲಸಹಿತವೆ
ನೇಕಕುರುಪತಿಯನುಜರೆಲ್ಲರು
ಚೇಕಿತಾನ ಕಳಿಂಗಸಹಿತೀಶಾನುಸುತಸಹಿತ |
ನೂಕಿ ನಡೆದರು ಬಚ್ಚ ವಿವಿಧಾ
ನೇಕಬಲಮೇಳಾಪದಲಿ ಕುಂ
ತೀಕುಮಾರಕರುತಿಯೆ ಹಸ್ತಿನಪುರದ ಬಜಳಜನ ||

೨೬

ಬಂದ ಸಕಲಾವನಿಪಭೂಸರ
ವೈಂದವನು ಮನ್ನಿಸಿದರವರಾ
ನಂದದಲಿ ವೈವಾಹಿಕೋತ್ಸವದಧಿಕವಿಭವದಲಿ |
ಮುಂದೆ ಮೆಜಿವ ಮಹಾಸುಧಾರ್ಮಿಕ
ಛಂಪದಾಮಂಟಪದೊಳೊಡ್ಡಿದ
ರಂದು ಧನುವನು ನಿಶಿತವಹ ಬಲುಬಾಣಗಳನಿರಿಸಿ ||

೨೭

ತರಿಸಿ ಧನುವನು ಯಂತ್ರಮತ್ಸ್ಯವೆ
ನಿರಿಸಿ ಸಾಖಿಸಿದರು ಕುತೂಹಲ
ಧರಣಿಪಾಲಸಮೂಹನೆದ್ದು ದು ಕಾರ್ಮುಕವೆ ತುಡುಕಿ |
ತರತರದಲ್ಯತಂದು ಬಿಲ್ಲಿನ
ತಿರುವ ತೊಡಿಸಲು ನೆರೆಯದಾದರು
ಧರಣಿಪತಿಗಳು ವರಜರಾಸಂಧಾದಿನಾಯಕರು ||

೨೮

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ಮುಖಿದು ಮೆ
ಹಾನರೇಂದ್ರರು ಭೀತರಾದರು
ಮಾನಹಾನಿಗಳಾದುವೆಂದೈದಿದರು ತಮತಮಗೆ |
ಭಾನುಸುತನನುಮಾನವಿಲ್ಲದೆ
ಮಾನನಿಧಿಕ್ವರುಪತಿಯ ಬೀಚ್ಚೊಂ
ಡಾನು ವರಿಸುವೆನಂಗನೆಯನುತೈದಿ ನಿಂದಿದರ್ ||

೨೯

ಇವನ ಕಂಡುದು ಸಕಲನಾರೀ
ನಿವಹ ಭ್ರಮಿಸಿದುದೀತನಂಗೋ
ತ್ಸವಕೆ ಸೋತುದು ಸೂತಸುತನೆಂದೊಡನೆ ಶಂಕಿಸುತ |
ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳೈದಿ ಬಚ್ಚಿಕಾ
ರವಿಸುತನು ಬಲವಂದು ಬಿಲ್ಲಿನ
ಲವಳಿಗೆಯ ನೇವರಿಸಿ ರವಿಮಂಡಲಕೆ ಕೈಮುಗಿದ ||

೩೦

ಕರ್ಣನು ಯಂತ್ರಮತ್ಸ್ಯವನ್ನು ಖಂಡನ ಮಾಡಿದುದು.
ಚಂಡಿಸಿದ ಸಕಲಾವನೀಶರ
ಮಂಡೆಯನು ಹೊಡೆದಂತೆ ಬಿಲ್ಲಿನು
ಕೊಂಡು ತಿರುವನು ತೊಡಿಸಿ ತಳದನು ¹ ಬಲಿದು ಮಂಡಿಯಲಿ |
ಕೊಂಡನಾಕೂರಂಬನಾಹ್ವಣ
ದಿಂಡುರುಳಲಾಯಂತ್ರಮತ್ಸ್ಯವೆ
ಖಂಡಿಸಿದನಾಧನುವೆ ಗೆಲಿದನು ಮಿಗೆ ಸ್ವಯಂವರವ ||

೩೧

ಸಂದಣಿಸಿದಾಸಕಲರಾಯರ
ವೈಂದ ಕಂಡುದು ತಮತಮಗೆ ಮನ
ಗುಂದಿ ಹೋದರು ಕೆಲರು ನಿಂದರು ಕೆಲರು ಖಾತಿಯಲಿ |
ಮಂದಮತಿಗಳು ನಿಪ್ಪಸರದಲಿ
ಸಂದಣಿಸಿದರು ರವಿಸುತನ ಮೇ
ಲಂದು ಮೊಗಧಕೀಚಕಾದಿಗಳವನಿಪಾಲಕರು ||

೩೨

ಮಗಧಾದಿಗಳೊಡನೆ ಕರ್ಣನ ಯುದ್ಧ.

ಅಕಟ ನಮ್ಮಾಸಕಲರಾಜರ

ನಿಕರವೆಲ್ಲವನುಟಿದು ಕಡು ತು

ಲ್ಲ ಕದಿ ಸೂತನ ಕುವರಗಾಯ್ತೇ ವಿಜಯ ಬಿಲ್ಲಿನಲಿ |

ವಿಕಳರಾದೆವು ನಾವೆನುತ ¹ ನಿ

ಶ ಕಿತಮಾಗಧಸಾಲ್ವರಾಕೀ

ಚಕರು ನಿಂದರು ರಣದೊಳದನೇ ವರ್ಣಿಸುವೆನೆಂದ || ೩೩

ಇತ್ತ ನೆರೆದುದು ಭೂಮಿಪಾಲರ

ಮೊತ್ತ ಕರ್ಣನ ದೆಸೆಯಲಾಕುರು

ಪೃಥ್ವಿಪತಿಗಳು ಕೌರವಾದಿಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳು |

ಮೊತ್ತದಾಬಲವೊಂದೆಸೆಗೆ ವಿಬು

ಧೋತ್ತಮರು ಕಂಪಿಸಲು ಸಂಗರ

ವತ್ಸ್ಯಕದಲಿ ಮೆಸೆದುದವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೩೪

ಮಸಗಿತದ್ಭೃತಯುದ್ಧ ವಾದಿ

ಕ್ಪ್ರಸರ ಮುಸುಕಿತು ಕವಿವ ಬಾಣದ

ನಿಶಿತತೋಮರಬಿಂಡಿವಾಳದ ಖಡ್ಗ ತೋಮರದ |

ವಿಷಮಧಾರಾಸಾರದಲಿ ಧರೆ

ಮುಸುಕಿತಿವರವರೊಡ್ಡಿನಲಿ ನಿ

ಪ್ರಸರದಲಿ ಬಿದ್ದು ದು ವರೂಠತುರಂಗಕರಿನಿವಹ || ೩೫

ಮುಂಬಿಗರು ಮಿಗೆ ಘಾಸಿಯಾದರು

ಡೊಂಬಿಯಾಹವದೊಳಗೆ ಕರ್ಣನ

ಬೆಂಬಲದಿ ನೆಲೆ ಕುರುನ್ಮಪಾಲಕರಾದುರ್ಬೊಬ್ಬಿ ಟಿದು |

ಎಂಬೆನೇನನು ಹೊಕ್ಕ ನಾಬಹ

ಳಾಂಬುಧಿಯ ಬಡಬಾಗ್ನಿ ಕವಿವಂ
ಶಂಭುಜದ ಸಖಸೂನು ಹಿಡಿದನು ಸವರಿ ಪರಬಲವೆ || ೩೩

ಕಾಲಯಮನೋ ಕರ್ಣನೋ ತೆಗೆ
ಕಾಳಗವನೆನೆ ಬಿಡುಗುನ್ಮಪತಿಗ
ಳೋಳ ಸಾಲಿಡೆ ಶಿರಗಳಣೆ ಸೆಗಳಲಿ ಪಸರಿಸಲು |
ಕಾಲಗಂಡರು ಕೆಲಬರಂದಾ

ಬಾಲಕರ್ಣನ ಶಸ್ತ್ರ ಹತಿಯಲಿ
ಸೋಲದವರಿಲ್ಲೆ ನಲು ಕವಿದವು ಹೊಕ್ಕು ಪರಬಲವೆ || ೩೪

ಅಳವಿಯಲಿ ಕೈಮಾಡಿ ಸಾಲುನೆ
ನಳವೆಡಿದನಾಹ್ಲಾಸದಿ ಕೀಚಕ
ನಳವಿಗೊಟ್ಟನು ಸೂಸಿದನು ಸರಳುಗಳ ಸಮ್ಪ್ರಬದಿ |
ಕಲಿತನವನೇನೆಂಬೆ ನಾಬಲನು
ರಳು ಕವಿದವು ಸೂತನಂದನನಳ
ವೆತ್ತಯೆ ರಥಸಾರಥಿಗಳೆವಾಯ್ತು ಕದನದಲಿ || ೩೫

ಮೆತ್ತೆ ಹೊಸರಥ ಸೂತನಸ್ತ್ರತ
ನುತ್ರಸಹಿತಿದಿರಾಗಿ ಸುಭಟನ
ತೆತ್ತಿಸಿದನಾಕರ್ಣ ಕವಿಸಿದನಧಿಕಮಾರ್ಗಣವೆ |
ಕತ್ತರಿಸಿದನು ಕೀಚಕನು ನಭ
ವೆತ್ತ ಲೆಣೆ ಸೆಗೆನಲು ಸನಿಹದಿ
ಮೆತ್ತೆ ಕವಿದುವು ಬಾಣವೀತನನರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೩೬

ಕೊಂಬನೇ ಕೂರ್ಗಣೆಯ ಮುನಿದೊಡೆ
ಯಂಬುಜದ ಸಖಸೂನು ನೋಡೆ ತ್ರಿ
ಯಂಬುಕನ ಸಮ ಜೋಡಿಯಲ್ಲಾ ಬಾಹುವಿಕ್ರಮದಿ |
ಹಂಬಲಿಸಲವನುಱವನೆಚ ನು
ಬೆಂಬಿಡದೆ ಕೀಚಕನ ರಥದೊಳು
ತುಂಬಿಸಿದ ಬಲುಗೋಳ ಮೆಚೆಯಲಿ ನಾದಿದನು ಹಯವ || ೪೦

ಆತನನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಬಚ್ಚಿಕೆ
 ಸೂತಸುತನೊಳು ಮಗಧ ನಿಂದನು
 ಭೂತಳಾಧಿಪ ಕೇಳು ಮುಸುಕಿದನಿನಸುತನ ರಥವೆ |
 ಆತನೇ ನಮ್ಮೊಡನೆ ರಣವನು
 ಭೀತನಾಗದೆ ನಿಲ್ಲುತ ರಿಪು
 ಸೂತನನು ತಡೆಗಡಿದು ಮಗಧನ ಧನುವೆ ಖಂಡಿಸಿದ || ೪೧

ಮೊಖಿದು ಪುನರಪಿ ಹಚ್ಚಿದ ¹ ನಾಹೊಸ
 ತಿರುವನೇಜು ಮಹಿಪನೇಚ ನು
 ತರಣಿನಂದನನೇಚ ನಾತನ ವೆಟ್ಟಿ ಬಾಣದಲಿ |
 ತಣ್ಣಿದನವ ವರುಣಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಬೊ
 ಬಿ ಟಿದು ಮೋಹಿನಿಯಮಳಮಾರ್ಗಣ
 ದಿರವಿನಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನಾತನನೀತ ಪರಿಭವಿಸಿ || ೪೨

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಾಗಳಾನ್ಯಪ
 ವರನು ಮೂರ್ಛೆಗೆ ಸಂದನವರಲಿ
 ಪಿರಿದು ಬಲುಮಂಡಳಕರಾಂತರು ಸೂತನಂದನನ |
 ಪಿರಿದು ಪೃಥ್ವೀಪತಿಗಳನು ಸಂ
 ಹರಿಸಿದನು ಕೆಲಬರನು ಕೆಲಬರ
 ಸೆಜಿಯ ಹಿಡಿದನು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪಾಲ || ೪೩

ಸಮರಜಯ ಕಾಳಾಯುತ ಭೂಪೋ
 ತ್ತಮರು ಬಿದ್ದರು ರಣದಿ ಸಮರ
 ಶ್ರಮದ ಭಾರಣೆಯಡಗಿ ಕಣ್ಣೆಬ್ಬಿದೆದ್ದು ಮಾಗಧನು |
 ಕುಮತಿಯಾಡಿದನು ರವಿಸುತನ ಸಂ
 ಕ್ರಮಿತಕಾರ್ಯವನಿನ್ನು ಗವೋ
 ದ್ರಮವು ಸಾಕೆಂದೆನುತಲೀತನ ನುಡಿಸಿದನು ನೃಪತಿ || ೪೪

ಮಗಧನು ಕರ್ಣನೊಡನೆ ಸ್ನೇಹಮಾಡುವಿಕೆ.

ವಾಸಿ ಬೀತುದು ನನಗೆ ನಿನ್ನಲಿ
 ಲೇಸು ಲೇಸೈ ಕರ್ಣ ಸಮರಾ
 ಭ್ರಾಸಿಯಹೆ ಮೆಚಿ ದೆನು ನಿನಗೆನಗೇಕೆ ಕಾಳಗವು |
 ಆಸರಡಗಿದುದೆನಗೆ ನಿನಗಿಂ
 ದೀಸಿ ಕೊಡುವೆನು ಕನ್ನಿಕೆಯನಿ
 ನ್ನೋಸರಿಸದೆಸಗುವೆನು ಮದುವೆಯನೆಂದನಾಮಗಧ || ೪೫
 ಇಂದಿನಿಂದವೆ ಪರಮಬಾಂಧವ
 ಕುಂದದೆನಗೆಯು ನೀನು ನಡೆಯೈ
 ಮಂದಿರಕೆ ಮತ್ತೇನು ಭೃಗುಜನ ಕೋಲ ಮಗನಲ್ಲ |
 ಮುಂದೆ ಕಾಳಗ ಬೇಡವಂದೈ
 ತಂದು ರಥವಿಡಿದೊಡನೆ ಕರ್ಣಗೆ
 ವಂದಿಸಿದೊಡಿದಿರಪ್ಪಿದನು ಬಚಿಕೆಂದನವನೊಡನೆ || ೪೬
 ಆದೊಡೆಲೆ ಮಗಧಾವನೀಪತಿ
 ಸಾಧಿಸಿದೆ ನಿಂದೀಸ್ವಯಂವರ
 ದಾದಿಯಲಿ ನಿಮ್ಮಿಕ್ಕುರುಕ್ಷಿತಿಪಾಲಕಂಗೆಲಿದು |
 ಮೇದಿನಿಯೊಳಿಂದಧಿಕತರವೆನ
 ಲಾದರಿಸು ವೈವಾಹಿಕವೆನೆನೆ
 ಸಾದರದೊಳಂದಾ ಜರಾಸಂಧಾಖ್ಯನಿಂತೆಂದ || ೪೭

ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ವಿವಾಹ.

ಕುರುಪತಿಯು ವರಭಾನುಮತಿಯನು
 ತರಳ ಸೋಮಪ್ರಭೆಯ ನೀ ಸ್ವೀ
 ಕರಿಸುವುದು ಸುರಸೆಯನು ದುಶ್ಯಾಸನನು ಮಮತೆಯಲಿ |
 ನಿರುತ ಕೇಳಂದೆನುತ ಕರ್ಣನ
 ಕರವಿಡಿದು ಕುರುನ್ಮಪತಿ ಸಹಿತಾ
 ಧರಣಿಪತಿಗಳು ಬಂದರಾಪುರವರಕೆ ಹರುಷದಲಿ || ೪೮

ಮತ್ತೆ ಬಳಿದುದು ವಿಭವ ವಿದಿತಮು
ಹೂತು ವನು ನೋಡಿಸಿದರಂದಾ
ಪೃಥ್ವಿಪತಿ ವರಭಾನುದತ್ತ ಮಹೀಶಕುರುಪತಿಗೆ |
ಪುತ್ರಿಯನು ಕೊಟ್ಟನು ಸುನಿರ್ಮಲ
ಚಿತ್ತದಲಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭೆಯನೊಲಿ
ದಿತ್ತು ದುಶ್ಯಾಸನಗೆ ಸುರಸೆಯೊಳಾಯ್ತು ವೈವಾಹ || ೪೯

ನೆರೆದಸಕಲಾವನಿಪರೈರ
ಒರಿದು ಮನ್ನಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ಭೂ
ವರರು ತಮತಮ್ಮಗೈದಿದರು ತಮ್ಮಧಿಕಪಟ್ಟಣವೆ |
ಅರಸ ಕೇಳಾಹ್ಲಾಸದಿ ಧರಣೀ
ಶ್ವರನರಸಿ ವರಭಾನುಮತಿಗಾ
ತರಣಿಸುತನೊಲಿದಿತ್ತು ಶತಕವೆ ಮಂತ್ರಫಲವದನು || ೫೦

ತನ್ನ ರಸಿ ವರಚಂದ್ರಮತಿಗೆ ವಿ
ಭಿನ್ನ ನಾಲಕುಜಂಬುಫಲವನು
ನನ್ನಿ ಯಿಂದಿತ್ತಾಗ ಸುರಸೆಗೆ ಕೊಟ್ಟನೊಂದುವನು |
ಸನ್ನ ತನು ಕುರುಪತಿಸಹಿತಲಾ
ಕನ್ನಿ ಕೆಯರನು ವಿವಿಧವಿಭವದೊ
ಳನ್ನೈಸಿದ ವರಸಿದನು ಸುಮಹಾರ್ತದಿಂದೊಲಿದು || ೫೧

ಬಲುವಾಯಿ ರಥತುರಗಕೋಶಾ
ವಳಯನಗಣಿತಧೇನುಗಳ ಸಂ
ಕುಲವೆ ಬಲುವದಗಜವೆ ರಾಣೀವಾಸನಿಕರವನು |
ಒಲಿದು ಬಚಕಳಿಯಂದಿರನು ಸಂ
ಮಿಳಿತದಿಂದುಪಚರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು
ಕಳುಹಿದನು ಕನ್ನಿ ಕೆಯರನು ವರರೊಡನೆಯಾನೃಪತಿ || ೫೨

ಅಲಿಸಿದೆಲ್ಯ ಭೂಪ ನೀನಿದ
 ಲೋಲಮತಿಯಾಕರ್ಣ ಕುರುಕುಲ
 ಮೌಳಿಗಳಿಗೆನ್ನೇಹವಾಯ್ತು ದೊಂದುಕಾರಣದಿ |
 ಮೇಲೆಮೇಲಧಿಕಾಸ್ಪದದ ಸಂ
 ಮೇಳಮಮತೆಗಳಾಕ್ರಮಿಸಿತಾ
 ಬಾಲಿಕೆಯರ ವಿನಾಹವಾದಾಸಮಯ ಮೊದಲಾಗಿ ||

೫೩

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಇಂದ್ರನೈರಾವತವ ಧರಣಿಗೆ
 ತಂದು ನಿಜಮಾತೆಯನು ನೋರಿಸಿ
 ಲೆಂದು ಫಲಗುಣ ಕೀರ್ತಿವೆಡೆದನು ಮೂಝಲೋಕದಲಿ ||

ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಗಮನ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ತೀ
 ಪಾಲ ಹಸ್ತಿನಪುರಕೆ ಮುನಿಗಳ
 ಮೌಳಿ ವೇದವ್ಯಾಸ ಬಿಜಯಂಗೈದನೊಂದುದಿನ |
 ಕೇಳಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಗೆ ಭೀಷ್ಮಗೆ
 ಹೇಳಿದನು ಋಷಿಬರವ ಹರುಷದ
 ಲೀಲೆಯಿಂದಿದಿರ್ಗೊಂ ¹ಡು ತಂದರು ರಾಜಮಂದಿರಕೆ ||

೧

ಅರಮನೆಗೆ ನಡೆತಂದನಾಚುಪ್ಪಿ
 ಧರಣಿಸತಿ ಯಿದಿರಾಗಿ ಬಂದನು
 ದರುಶನವೆ ಮಾಡಿದನು ಪಾದಕ್ಕೆ ಹಿಗಿ ಭಕ್ತಿಯಲಿ |
 ಅರಸಿ ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಚರಣಾಂ
 ಬುರುಹಕೆ ಹಿಗಿದೊಡಾಮುನೀಶ್ವರ
 ಹರಸಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಗಾಂಧಾರಿಯ ಮಹೀಪತಿಯು || ೨

ಬಂದ ವೇದವ್ಯಾಸಗಾಸಭೆ
 ನಿಂದು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ಹರುಷದೊ
 ಕೆಂದು ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ ತಂದರು ಸಿಂಹವಿಷ್ಣು ರಕೆ ¹ |
 ಸಂದಮೆಧುಪರ್ವಾದಿಗಳಸಾ
 ನಂದದಲಿ ಮಾಡಿದರು ಮುನಿಸತಿ
 ಯಂದು ² ನೃಪಗಾಂಧಾರಿಯರ ಜ್ಞೇಮವನು ಬೆಸಗೊಂಡ || ೩

ದೇವಮುನಿ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಕೃಪೆಯಿರ
 ಲಾವು ಸುಕ್ಷೇಪಿಗಳ ಯಿಲ್ಲಿಗೆ
 ನೀವು ಬಿಜಯಂಗೈದು ನಿಮ್ಮ ಜಡಾತ್ಮದೇಹಿಗಳ |
 ಪಾವನವೆ ಮಾಡಿದಿರಿ ಧನ್ಯರು
 ನಾವು ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ಯಾ ³
 ಜೀವ ನಿಮ್ಮಗಧೀನ ಚಿತ್ತವಿಸೆಂದನಂಧನೃಪ || ೪

ಧರಣಿಪಾಲನ ನುಡಿಗೆ ಮಿಗೆ ಮುನಿ
 ವರನು ಮೆಚೆ ದೆನೆಲೆ ನೃಪತಿ ನಿ
 ನ್ನರಸಿಗಹುಹಲು ಬಂದೆನ್ನೆರಾವತದ ನೋಂಪಿಯನು |
 ಹರನ ಮೋಹದರಾಣಿ ಪಾರ್ವತಿ
 ಯರಸಿಗುತ್ತವೆದಾನದಲಿ ಭೂ
 ಸುರರ ದಣಿಸುವುದೆಂದು ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ನುಡಿದ || ೫

¹ ಸಿಂಹವಿಷ್ಣು, ಥ.

² ಯಂಧ, ಥ.

³ ಬೇಣಿನೈನುಬಿಡಿಕೀ, ಥ.

ಧರೆಯೊಳ್ಳರಾವತದ ನೋಂಪಿಯ
ಹರುಷದಿಂದಿದನಾರು ನೋಂತರೆ
ಸಿರಿಯಹುದು ಸತಿಗೈದಿತನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಹಿರಿದಹುದು |
ಹರನರಸಿ ಗೌರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ಹರುಷದಿಂ ಬಾಗಿವನೀಯೆಂ
ದುಃಖವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ಗಾಂಧಾರಿಗಿಹುದನು ||

೬

ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ಐರಾಪತವ್ರತನಿರೂಪಣ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲನೈರಾವತದ ನೋಂಪಿಯ
ಹೇಚಿಪನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನರಸಿಗೆ ವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯ |
ಕೇಳಿದಳು ಹರುಷದಲಿ ಪುತ್ರಕ
ರೇಚಿಗೆಯ ಮುತ್ತೈದಿತನದಲಿ
ಬಾಳುವೆಯು ಕೈಕೊಂಡೆನೆಂದಳು ನಗುತ ಗಾಂಧಾರಿ 1 ||

೭

ತರುಣಿ ನಿನ್ನಯ ಸುತರ ಕೈಯ್ಯಲಿ
ತರಿಸಿದಾಮೃತ್ತಿಕೆಯಲೇ ಸುರ
ಕರಿಯು ರಚಿಸಿಯೆ ನೋಂತು ಭೂಸುರದೇವಸಂತತಿಯ |
ಪರಿಪರಿಯ ದಾನಂಗಳಲಿ ಸ
ತ್ಕರಿಸಿ ಸುಖಿಯಾಗೆನುತಲಾಮುನಿ
ವರನು ತನ್ನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸರಿದನು ಬಾದರಾಯಣನು ||

೮

ಗಾಂಧಾರಿಯ ವ್ರತೋದ್ಘೋಷ.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಸುಬಲನಂದನೆ
ಕರೊಂದರೆ ನಿಜಸುತರು ಬಂದರು
ಕರವೆ ಮುಗಿದರು ತಾಯೆ ಬೆಸನೇನೆನಲು ನಸುನಗುತ |

ಕರಿಯ ನೋಂಪಿಗೆ ತನುಜರಿರ ನೀವ್
ತರಲು ಬೇಕೈ ಮೊಣ ನೆಂದರೆ
ಹಿರಿದು ತಂದೊಟ್ಟದರು ಮಿಗೆ ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಗಿರಿಯಂತೆ || ೯

ಬಂದರಾಚಿತ್ತಿಕರು ಕರಿಯವೊ
ಲಂದವಿಟ್ಟರು ಬಣ ಬರಹಗ
ಳಿಂದ ರಚಿಸಿದರಾನೆಯನು ಚೌದಂತಿಗಳ ನಿಲಿಸಿ 1 |

ತಂದು ಹೊಂಬಟ್ಟಗಳ ಹೊಂಪುಣಿ
ಯಿಂದ ಮೆಣಿದಿಹಪಂಚಘಂಟೆಗ
ಳಿಂದ್ರನೈರಾವತಕೆ ಸರಿ ಮಿಗಿಲೆಂದುದಳಿಗಳನ || ೧೦

ಮುತ್ತುಮಾಣಿಕದಿಂದ ಷಂಚೆಯ
ಮತ್ತಗಜದಲಿ ಬಿಗಿಸಿ ಪಲ್ಲವ
ಸತ್ತಿಗಳೆತ್ತಿದಪರಿತ್ಸಾಸಿರಗಳೇಷ್ಣಾತಿ |
ಹತ್ತುಸಾಸಿರಸರಕದಾನೆಯ
ಸುತ್ತು ಬಿಟ್ಟವು ಹೊನ್ನನೇಣಿನ
ಜೊತ್ತಿಗೆಯ ಪಿಡಿದಂದದಿಂದಡರಿದರು ಮಾವುತರು || ೧೧

ಚಂದವಾದುದು ಸುರಪನಾಗಜ
ದಿಂದವೆಗಳ ಸುಬಲರಾಯನ
ನಂದನೆಯ ಬರಹೇಷ್ವರಾದೈರಾವತವ ನೋನುವೊಡೆ |
ಎಂದು ಸಚಿವರ ಕಳುಹೆ ದೂತರು
ಬಂದರಾ ಗಾಂಧಾರಿದೇವಿಗೆ
ನಿಂದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ದರು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ಬಿನ್ನೈಸಿ || ೧೨

ದೇವಿ ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ರಚಿಸಿದ
ದೇವಗಜ ಚಲುವಿಕೆಯನದನಿ
ನ್ನಾವ ಹೊಸಪರಮೇಷ್ಠಿ ಸೃಷ್ಟಿಯೊ ಹೊಗಳಲೆನ್ನಳವೇ |

ದೇವತತಿ ಗಗನದಲಿ ಧರೆಯ ಜ

ನಾವಳಿಗಳಂಬಿನಲಿ ನೆರೆದಿವೆ

ನೀವು ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದುದೆನೆ ನಗುತ್ತೆದ್ದಳಬುಜಾಕ್ಷಿ ||

೧೩

ಮಿಂದು ದೇವಾಂಗವನು ತೊಟ್ಟಳು

ಗಂಧಗಳನುಲೇಸನಾದಿಯು

ಚಂದ್ರಮುಖಿ ಸರ್ವಾಂಗಭರಣದ ತೊಡಿಗೆಗಳ ತೊಟ್ಟು |

ಹಿಂದೆ ಮುಂದಿಕ್ಕೆಲದ ನಾರೀ

ವೃಂದವೆಯ್ದರೆ ನಡುವೆ ತಾ ಹೊ

ನ್ನಂದಣವನೇಖುವಳು ಸುರಕರಿಯೆಡೆಗೆ ಗಾಂಧಾರಿ ||

೧೪

ಹಿಡಿದಮುತ್ತಿನ ಛತ್ರಚಾಮರ

ಯೆಡಬಲದಲೊಯ್ಯಾರ ಸತಿಯರ

ಗಡಣಪಾಠಕರಂದು ಕೈವಾರಿಗಳ ಕಳಕಳದ |

ಹೊಡೆವ ನಾನಾವಾದ್ಯರಭಸದ

ಬಿಡದೆ ಚೀಞುವ ಕಹಳ ರಾಯನ

ಮಡದಿ ಸುರಕರಿಯೆಡೆಗೆ ಬಂದಳು ದೇವಿ ಗಾಂಧಾರಿ ||

೧೫

. ಗಾಂಧಾರಿಯ ಪರಿವಾರಸ್ತ್ರೀಯರ ವರ್ಣನೆ

ಅರರೆ ಮನಸಿಜ ಭೂಭುಜನ ಮದ

ಕರಿಯ ಹಿಂಡೋ ಮೇಣ ಮದನನ

ಹೊರಳಯೋ ಮೇಣಾಮನೋಜನ ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಸರವೊ |

ಸರಮಸೌಭಾಗ್ಯದ ಜಯಾಂಬುಧಿ

ತೆಜಗಳೋ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂವಿಾ

ಶ್ವರನ ರಾಣಿಯ ಕೆಳದಿಯರು ನಾವೆಖಿಯೆವಿದನೆಂದ ||

೧೬

ಹಾವುಗೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಕದಳಿಯ

ಭಾವದಂತಿರೆ ನಗೆಮುಖವು ಕೆಂ

ದಾವರೆಗಳಂತಿರಲು ನೈದಿಲೆಯಂತೆ ನಯನಗಳು |

ಭಾವದಲ್ಲೊ ಪ್ಪಿರಲು ಬಟಿಕಾ
 ದೇವಿ ಗಾಂಧಾರಿಯನು ಬಟಿಸಿದ
 ಭಾವೆಯರ ಚಲುವಿಕೆಯ ಬಣ್ಣ ಸಬಲ್ಲರಾರೆಂದ ||

೧೩

ನುಡಿಗೆ ಗಿಳಿ ಹೊದಿದು ದುಡು ಸತಿಯರ
 ನಡೆಗೆ ನವಿಲಾಡಿದುವು ಮೇಲಡಿ
 ಯಿಡಲು ನೇವುರದನೆಗೆ ಕುಣಿದುವು ರಾಜಹಂಸೆಗಳು |
 ಕಡುಚಲುವನೆಯನಗಳ ಕಾಣುತ್ತ
 ಕಡುಗಿದುವು ಬಟಿಕಾಚಕೋರಿಯ
 ಗಡಣ ತುಂಬೆಗಳಿಂಬುಗೊಂಡುವು ದೇಹಪರಿಮಳಕೆ ||

೧೪

ಕಳಸಕುಚಗಳ ಹೊಳವೆವಹ್ನ
 ಸ್ಥಳದ ಬಾಹುದ್ವಯದ ವಿರಚಿತ
 ನಳಿನಲೋಚನಯುಗದ ಪೀಯೂಷಾಂಕುನಾನದ |
 ಚಲುವಕದಪಿನ ಪವಳದಧರದ
 ಲಲನೆಯರು ಗಾಂಧಾರಿದೇವಿಯ
 ಬಟಿಸಿನಲಿ ನಡೆತಂದರೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ |

೧೫

ವೃತಾಂತರ ನಾನಾದಾನ.

ಸುರಕರಿಯ ಕಾಣುತ್ತಲಾಪಂ
 ಕರುಹಮುಖಿ ದಂಡಿಗೆಯನಿಜದಳು
 ಹರುಷದಿಂ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಪೊಡವಟ್ಟು |
 ತರಿಸಿ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಯ ಪ್ರಪ್ಪವೆ
 ಚರಣಕರ್ಪಿಸಿ ಧೂಪದೀಪದಿ
 ಪರಮನೈವೇದ್ಯಂಗಳಿಂ ಪೂಜಿಸಿದಳರ್ತಿಯಲಿ ||

೨೦

ಪರಿಪರಿಯ ಫಲವಸ್ತು ತರಿಸುತ್ತ
 ಸುರಿದು ನನೆಗಡಲೆಗಳ ರಾಶಿಯು

ಮೆಚ್ಚಿನ ಬಿಚ್ಚೋಲೆಗಳ ಬಣ್ಣದ ಹೊನ್ನಿನೂಲುಗಳ |
ಗಿರಿಗಳೆಳವಲವಾದುವಾಸುರ
ಕರಿಯ ನೋಂಪಿಯ ದಾನಕೆಂದೊಡೆ
ನೆರೆದುದವನೀಸುರರ ಸಂದಣಿಯರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೨೦

ಕರೆಕರೆದು ಸುವ್ಯಾಸಿನಿಯರಿಗೆ
ಹರುಷದಿಂ ಬಾಗಿವನಿತ್ತುಳು
ಧರಣಿಯಮರರ ದಣಿಯಿಸಿದಳು ಹಿರಣ್ಯದಾನದಲಿ |

ಗಾಂಧಾರಿಯು ಕ್ಷಾಂತಿಯನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದುದು.

ಸಿರಿಯ ಮದದಲಿ ಕುಂತಿದೇವಿಯ
ಕರೆಸಮೆಚ್ಚಿದಳು ಸುಬಲಸುತೆ
ಸುರಕರಿಯ ನೋಂತಳು ತಿರುಗಿ ಹೊಕ್ಕಳು ತನ್ನ ಮಂದಿರವೆ ||

ಸುರಪನ್ನೆರಾವತದ ನೋಂಪಿಗೆ
ಕರೆಸುವಳು ಗಾಂಧಾರಿಯೆನುತಾ
ಹರುಷದಿಂದವೆ ಹೊಣಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳಾಕುಂತಿ |
ಹರದುಬಹ ನೋಟಕಜನಂಗಳ
ಕರೆದು ಬೆಸಗೊಳಲೆಂದರಾಗಳ
ಯರಸಿ ನೋಂತಳು ತಿರುಗಿ ಹೊಕ್ಕಳು ತನ್ನ ಮಂದಿರವೆ || ೨೩

ಎಂದ ಮಾತನು ಕೇಳಿ ಮನದಲಿ
ನೊಂದು ಕಡು ಬಿಸುಸುಯ್ದು ಸರಿಯು
ಲ್ಲೆಂದು ತನ್ನನು ಕರೆಸಮೆಚ್ಚಿದಳೆ ದೇವಿಗಾಂಧಾರಿ |
ಬೆಂದುದೀ ಬಡತನವು ರಾಯನ
ಹಿಂದೆ ಹತ್ತದೆ ವೃಷದಿನಕಟಕ
ಟೆಂದು ದುಗುಡವೆ ಹಿಡಿದು ಮನೆಯಲಿ¹ ಮಲಗಿದಳು ಕುಂತಿ || ೨೪

ಅನುಜರಲ್ಲರ ಕೂಡಿ ಶಮನನ
ತನುಜ ಬಂದನು ಮನೆಗೆ ಮೊತೆಗೆ
ವಿನಯದಿಂದೆಹಗಿದನು ದುಗುಡವೆ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ |
ಅನಿಲಸುತ ನಾವ್ ಹಸಿದವೇಳೇ
ಳನಲು ಮೊದ್ರಿಸುತರು ತಮ್ಮಯ
ಜನನಿಯಿರವನು ಕಂಡು ಮೆಹಿಗಿದರರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೭೫

ಬಿಲ್ಲು ಮೊದಲಾದಖಳ ಕೈದುಗ
ಳಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವನು ಮೊಡಿ ಗುರುವಿಂ
ಗಲ್ಲಿಚರಣದಲೆಹಗಿ ಮಿಗೆ ಬೀಚ್ಚೊಂಡು ಹರುಷದಲಿ |
ಬಲ್ಲಿದನು ನಡೆತರಲು ರಿಪುಗಳು
ತಲ್ಲಣಿಸಿದರು ಧರೆಯೊಳಪ್ರತಿ
ಮೆಲ್ಲ ಫಲಗುಣನ್ನೈದಿ ಹೊಕ್ಕನು ತಾಯ ಮಂದಿರವ || ೭೬

ಆಗ ಆರ್ಜುನನು ತಾಯಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದುದು.

ಬಂದು ಫಲಗುಣ ತಾಯ ಚರಣ
ದ್ವಂದ್ವದಲಿ ತಾನೆಹಗಿ ದುಗುಡವು
ಬಂದ ಪರಿಯನು ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮಯ ಮನದ ಬಯಕೆಯನು |
ತಂದಪೆನು ತಿವೆನೊಡನೆ ಕಾದಿಯೆ
ಹಿಂದುಗಳದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಸುಹಲಿ
ಬಂದವನು ತಾನಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಡಿಯಾಣೆ ಹೇಣೆಂದ || ೭೭

ಜನನಿ ನಿಮ್ಮಯ ಮನದ ಬಯಕೆಯ
ಮನಸಿಜಾರಿಯ ಗೃಹದೊಳದೊಡೆ
ದನುಜರಿಪು ವೈಕುಂತನಲ್ಲಿರೆ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿರಲು |
ಅನಿಮಿಷಾಧಿಪನಿಂದ್ರನಲ್ಲಿರೆ
ನಿಮಗೆ ತಂದಾನೀಯದಿದೊಡೆ
ಜನಪ ಧರ್ಮಜನಾಣೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೭೮

ಮುಸುಡ ದುಗುಡವ ತೆಗೆದು ಚಿಂತೆಯ
ನುಸುಜಿನುತ ನಿಜಮಾತೆಯಂಭ್ರಗೆ
ನೊಸಲ ಚಾಚಿಯೆ ಹೇಳು ಹೇಣೆನ್ನಾಣೆ ಹೇಣೆನಲು |
ಹೆಸರಿಡುವರಾರಾಕೆಯೆಲನು

ವೊಸುರುತಿಹಕಂಬನಿಗಿಜಂದವೆ

ಶಶಿವದನೆ ತಾ ಕುಂತಿ ನುಡಿದಳು ನಿಜಕುಮಾರಂಗೆ ||

೨೯

ಹೇಳಿ ಮಾಡುವುದೇನು ಫಲುಗುಣ

ಬಾಲಕರು ನೀವೆನ್ನ ಪುಣ್ಯವು

ಗಾಳಗೊಡ್ಡಿ ದಸೋಡರೊಲಾದುದು ನೃಪನ ಮರಣದಲಿ |

ಹೇಳಲೇನದ ಧರೆಯ ಕೌರವ

ರಾಳುತಿಹದಿಂದವರ ಹಂಗಿನ

ಕೂಟನಲಿ ಬಂದೊಡಲ ಹೊಜಿವವೆರೆಂದಳಂದುಮುಖಿ || ೩೦

ಬಡತನಗಳಡಸಿದರೆ ಬಂಧುಗ

ಳೆಡಹಿ ಕಾಣರು ಮಗನ ಹೊಲೆಯಂ

ಗೊಡವೆ ಯಿರಲಿ ಮನ್ನಿಸುವೆರ್ಯ ಮನುಜನೀತಿಯಿದು |

ಬಡವರಾಗಿಲ್ಲಿವರ ಹಂಗಿನ

ಲೊಡಲ ಹೊರೆವುದಕಿಂದ ಪ್ರಾಣವ

ಬಿಡುವುದೇ ಲೇಸೆಂದು ಕಂಬನಿ ದುಂಬಿದಳು ಕುಂತಿ || ೩೧

ಏತಕೀಬಹುಚಿಂತೆ ನಿಮಗೀ

ಮಾತೆ ನಿಮ್ಮಯ ಮನದ ಬಯಕೆಯ

ಭೂತನಾಥನ ಮನೆಯೊಳರ್ಧರು ತಂದು ನಿಮಗೀವೆ |

ಭೀತಿಯೇ ಕೌ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದೊ

ಳಾತುರನು ಪೇಣೆಂದು ನುಡಿಯಲು

ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಪಾರ್ಥಗೆ ನುಡಿದಳಾಕುಂತಿ || ೩೨

ಪುತ್ರರುಗಳುಂಟೆಂದು ಭರದಲಿ
 ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಬೆಟ್ಟಗಳನೊಟ್ಟಲು
 ಚಿತ್ರಕರು ರಚಿಸಿದರೈರಾವತದ ಹೋಲಿಕೆಗೆ |
 ಪೃಥ್ವಿ ನೆಣಿ ನೋಡಿತ್ತು ರಾಯನ
 ಪತ್ನಿ ನೋಂತಳು ಕರೆಸದೆನ್ನನು
 ಪಾರ್ಥ ನಮ್ಮದು ಬದುಕೆ ಹೇಜೆಂದಳಲಿದಳು ಕುಂತಿ ¹ || ೩೩

ಪುರುಷರಲಿ ಪುತ್ರರಲಿ ಬಹಳೈ
 ಶ್ವರಿಯ ತನಗುಂಟೆಂದು ತಾ ಸುರ
 ಕರಿಯ ನೋಂತಳು ಸುಬಲನಂದನೆ ಕರೆಸದೆನ್ನವನು |
 ಕರ ಬಡವರಾವೆಂದು ನಮ್ಮನು
 ಸರಕು ಮಾಡರು ಬೆಂದೊಡಲಸಿದ
 ಹೊಜೆಯಬೇಕೇ ಪಾರ್ಥ ಹೇಜೆಂದಳಲಿದಳು ಕುಂತಿ ¹ || ೩೪

ಸರಿಯೆನಿಸಿ ನೋನುವೊಡೆ ಮಕ್ಕಳು
 ತರಳರೈವರು ನೀವು ಸುರಪನ
 ಪುರಿಗೆ ಸರಿದನು ಭೂಪ ಭೂವಧುವವರ ಸೇಖಿದಳು |
 ಸಿರಿಯ ಮದದಲಿ ಮುಂದುಗಾಣದೆ
 ಪಿರಿದೆನಿಸಿ ಬದುಕುವೊಡೆ ದೈನ್ಯದ
 ಲಿರಲು ಬೇಕೇ ಪಾರ್ಥ ಹೇಜೆಂದಳಲಿದಳು ಕುಂತಿ || ೩೫

ಕಡುಗಲಿಯು ಕಾನನದೊಳವನಿಪ
 ಮಡಿದನಾತನ ಬಚಿಯಲೇಯೆ
 ನ್ನೊಡಲ ನೀಗದೆ ವೃಷದಿ ನಿಮಗಾರೊಡೆಯರಿಲ್ಲೆಂದು |
 ಪೊಡವಿಯವರದು ಮಗನೆ ನಾವೇ
 ಬಡವರಾಗ್ಗಿಲ್ಲಿದುಡುಕಿದವೆ
 ಯಡವಿಯೇ ಲೇಸೆಂದು ಕಂಬನಿ ದುಂಬಿದಳು ಕುಂತಿ || ೩೬

ಅರ್ಜುನನು ತಾಯಿಗೆ ಐರಾವತವ ಮಾಡಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಎನಲು ಕುಂತಿಯ ಮೊತ ಕೇಳುತ್ತ

ಮನದೊಳಗೆ ಘುಡುಘುಡಿಸುತ್ತರ್ಜುನ

ನೆನೆದು ಚರಣದೊಳೆಣಿ ಕಂಬನಿದೊಡೆದು ಶಱಗಿನಲಿ |

ಅನಿಮಿಷರು ದಾನವರು ಮೆಚಲು

ಜನನಿ ನೋರಿಸದಿದ್ದೆನಾದೊಡೆ

ಧನುವೆ ಹಿಡಿಯೆನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಪಾವದಾಣೆಂದ ||

೩೩

ಸಿರಿಯ ಮದದಲಿ ಕರಿಯ ನೋಂಪಿಗೆ

ಕರೆಸಮೆಣಿದಳ ನಿಮ್ಮ ತನ್ನಯ

ನೊರಜುಮಕ್ಕಳು ನೂರ್ವರುಂಟೆಂದವರ ಬಲುಹಿನಲಿ |

ಬರಸುವೆನು ಕೌರವರ ಸಾಕಂ

ತಿರಲಿ ಸುರಪುರದಿಂದ ಸಕಲಾ

ಮರರ ವಸ್ತುವೆ ತರಿಸಿ ಕೊಡುವೆನು ತಾಯೆ ನೋನೆಂದ ||

೩೪

ಹಿಂದೆ ರಾವಣ ತನ್ನ ಜನನಿಗೆ

ಯಿಂದುಮೌಳಿಯ ಪುರವೆ ಲಂಕೆಗೆ

ತಂದು ಕೊಡೆ ಕೈಕಸೆಯು ನೋಂತಳು ತ್ರೈಭುವನವೆಣಿಯೆ |

ಇಂದು ನಿಮ್ಮಯ ನೋಂಪಿಗೋಸುಗ

ಮಿಂದ್ರನೈರಾವತವನಿಲ್ಲಿಗೆ

ತಂದು ಕೊಡುವೆನು ತಾಯೆ ನೀನೋನೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

೩೫

ಸುರಪತಿಯ ಗಜವನ್ನು ತರಿಸಲು ಅರ್ಜುನನ ಪ್ರಯತ್ನ.

ಸುರಕರಿಯ ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಕೌರವ

ರೆಣಿಯ ಮಣಿ ಲಿ ಮಾಡಿ ನೋಂತರೆ

ಧರೆಯಜನವೈತಂದು ನೋಡಿತಿರಾವಘನವೆಂದು |

ಸುರಪನೈರಾವತವನಾಸುರ

ತರುಣಿಯರ ಸುರಧೇನುವನು ನಿ

ಮ್ಮರಮನೆಗೆ ತಡೆನುತ ಧನುವನು ಕೊಂಡನಾಪಾರ್ಥ ||

೪೦

ಬಿಲ್ಲ ತೆಗೆದನು ಸಮರಸಾಹಸ
 ಮೆಲ್ಲ ಗವಸಣಿಗೆಯನುಗಿದು ಕರ
 ಪಲ್ಲವದಿ ನೇವರಿಸುತುಭಯದ ಕೊರಳನಾರೈದು |
 ಬಲ್ಲಿದನು ಫಲುಗುಣನು ತಿರುವನು
 ಪಲ್ಲವಿಸಿದನು ಮೂಱುಲೋಕಕೆ
 ತಲ್ಲಣವು ತಲೆದೋಪಿ ತೆಗೆದನು ಸರಳ ಹರುಷದಲಿ || ೪೦

ಬರೆಸಿದನು ಲಿಖಿತವನು ದಿವಿಜೇ
 ಶ್ವರಗೆ ಫಲುಗುಣ ರಿಪುಕುಲಾಂತಕ
 ಶರಧನುವನರ್ಚಿಸಿದ ಕೊಪ್ಪಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದನು ತಿರುವ |
 ಬರಸೆಣೆದನಾರ್ಕಪೂರಕೆ
 ಭರದಿ ಯೇಂವಡೆಗೈಯೆ ಶಬ್ದಕೆ
 ಜಖಿದುದಡಕಿಲು ಜಗದ ಜೋಡಿಗಳರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೪೧

ನೋಡಿದಳು ಕಂದನನು ನಿಂದುಪಿ
 ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು ಮಗನೆ ದಿವಿಜರ
 ಬೇಡಲಾಗದು ಸರಳು ಸುರಪನ ಸಭೆಯನ್ನೆದುವುದೆ |
 ಆಡಿ ಹುಸಿಯಲೆ ಚು ತಪ್ಪಲು
 ಬೋಡಿಗಾಂಬುದು ಲೋಕ ಸಾಕ್ಷೆ
 ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನೆನಲೆ ಕುಂತಿಗೆ ಪಾರ್ಥನಂತೆಂದ || ೪೨

ತಪ್ಪು ನುಡಿವೆನೆ ತಾಯೆ ರವಿಶಶಿ
 ತಪ್ಪಿದರೆ ಮಾರುತನ ಗತಿ ತಾ
 ತಪ್ಪಿದರೆ ವಿಧಿ ಬರೆದ ಬರಹವೆ ತಾನೆ ತಪ್ಪಿದರೆ |
 ತಪ್ಪಲಖಿಯದು ನನ್ನ ಬಾಣದ
 ದರ್ಪವನು ಸುರರೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲರು
 ತಪ್ಪಿದರೆ ನಿಮ್ಮೊಣೆ ಶರಸನ್ಯಾಸವೆನೆಗೆಂದ || ೪೪

ಗೋತ್ರಭೇದಿಯ ಕರಿಯು ¹ ನೀಕ್ಷಣ
 ಮಾತ್ರದಲಿ ತರಿಸುವೆನು ² ತಾಘನ
 ಧೂರ್ತನೆಂದೆನ್ನದಿರು ಭಾಷೆಯ ಮಾತಲಂಜುವೆನು |
 ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದವೆ ದೇವಕರಿಯನು
 ಧಾತ್ರಿಯಲಿ ನಿಲಿಸುವೆನು ಬಟಕೀ
 ಮಾತು ತಪ್ಪಿದರಾನು ನಿಮ್ಮಯ ತನುಜನಲ್ಲೆಂದ || ೪೫

ಜನನಿ ಚಿತ್ತವಿಶೇಷ ಬಾಣವೆ
 ದನಿಮಿಪರ ಸಭೆಗೈದದಿದೊಡೆ
 ಘನಪರಾಕ್ರಮತನಯನಾಡಿದ ನುಡಿಗೆ ಕವಲಾಗೆ |
 ಧನುವೆ ಹಿಡಿಯೆನು ತಾಯೆ ನಿಮ್ಮಯ
 ಮನದ ಬಯಕೆಯ ಸಲಿಸದಿದೊಡೆ
 ಜನಪಪಾಂಡುವಿನಾಣೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೪೬

ಕಳುಹಿದೊಲೆಗೆ ಸುರಪ ಬೇಡಿದ
 ಕಳುಹದಿದೊಡೆ ಹರಿದು ದಿವಿಜಾ
 ವಳಯ ಸದೇವೆನು ಸುಡುವೆನಮರಾವತಿಯನಿಂದ್ರನನು |
 ನೆಲೆಗೆಡಿಸಿ ಯೈರಾವತವ ಧರೆ
 ಗಿಱುಹಿ ನೋಸಿಸದಿದೊಡೆ
 ಯಿಳಯ ವಲ್ಲಭ ಧರ್ಮರಾಯನ ಪಾದದಾಣೆಂದ ³ || ೪೭

ಭರದಿ ನುಡಿದಿನಿತುವೆನು ಗರುಡಿಯ
 ಗುರುವೆ ನೆನೆದನು ಧರ್ಮರಾಯನ
 ಚರಣಕೆಳಗಿದನಾಗ ಜನನಿಯ ಹರಕೆಗಳ ಕೊಳುತ |

1 ಪುಯ, ಗ.

2 ಕಲುಕದನು, ಗ

3 ಖಲುವಿಡಿದು ಕಾರ್ಮಕವ ತೊಡವುದುಬಿಡುವೆನಾನೆಂದ, ಗ.

ಅರ್ಜುನನು ಇಂದ್ರನ ಸಭೆಗೆ ಬಾಣವನ್ನು ಹಾಕಿದುದು.

ಮರುತಸುತಗಭಿನಮಿಸಿ ಬಾಣವೆ

ಬರೆಸೆಡೆದನಾಕರ್ಣಪುರಕೆ

ಪರಬಲಾಂತಕ ಪಾರ್ಥನೆಚ್ಚ ನು ಸುರಪತಿಯ ಸಭೆಗೆ || ೪೪

ಕಡುಗಲಿಯು ನರನೆಚ್ಚ ಬಾಣವು

ತಡೆಯದೈದಿದುದಿಂದ್ರಸಭೆಯಲಿ

ನಡುವೆ ರತ್ನದ ಕಂಬವನು ತಾನೊಡೆದು ಕೀಲಿಸಲು |

ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆದಂತಾಯ್ತು ದಿವಿಜರು

ಕಡೆಗೆ ಝಲ್ಲೆನೆ ಚೆಲ್ಲೆ ವೋಡಲು

ನಡುಗಿ ಮೈತ್ಯುಂಜಯ ಶಿವಾ ಯೆನುತಿದ್ಧನಮರೇಂದ್ರ || ೪೫

ಕೆಟ್ಟು ಸುರರೋಡಿದರು ಕಂಬದಿ

ನೆಟ್ಟು ಬಾಣವೆ ಕಂಡು ಬೆರಗಿನ

ದೃಷ್ಟಿಯಲಿ ಶರದೆಸುಗೆ ಲಿಖಿತವಿದಾವನೆಸಗೆಗಳು |

ಕೆಟ್ಟನೋ ಶಿವ ಯೆನುತಲೋಲೆಯ

ಬಿಟ್ಟು ತಂದರು ಬಹಳತವಕದಿ

ಕೊಟ್ಟನಾಗಳ ಕರೆದು ಕರಣಿಕಪತಿಗೆ ಶತಮನ್ಯು || ೪೬

ಸಿಲ್ಲಿ ಕಳಕಳವೇಕೆ ಹೋಯೆಂ

ದಲ್ಲಿ ಕಂಚುಕಿನಿಕರ ಜಜಿಯಲ

ದೊಲ್ಲರಾಸಾ ನದಲಿ ಮೌನದೊಳರಲು ಕರಣಿಕನು |

ನಿಲ್ಲದಾಗರ್ಜುನನ ವೋಲೆಯ

ಸೊಲ್ಲುಗಳನವಧರಿಸು ರಂಭಾ

ವೆಲ್ಲಭನೆ ಚಿತ್ತೈಸು ಕುಂತೀಸುತನ ಬಿನ್ನಪವೆ || ೪೭

ಗಂಡುಗಲಿ ನರರಿಪ್ರಕುಮುದಮಾ

ತಂಡ ಫಲುಗುಣ ವೈರಿಮದಗಜ

ಗಂಡಕೇಸರಿ ಚಾಪವಿದ್ಯಾಭೂಷಣೋಚನನು |

ಚಂಡಭುಜಬಲ ಮೂಝಲೋಕದ
ಗಂಡನೋಲೆಯ ಹದನ ರಂಭಿಯ
ಗಂಡ ಚಿತ್ತವಿಸುವುದು ಕುಂತೀಸುತನ ಬಿನ್ನ ಪವ || ೫೧

ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಅರ್ಜುನನ ಪತ್ರ.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ದಿವಿಜರಾಯಸ
ಮಸ್ತಗುಣಸಂಪನ್ನ ಸುರಪತಿ
ಹಸ್ತಿವಾಹನ ವಾಸವನ ಸುತ ಪಾರ್ಥನೆಂದೆನಿಸಿ |
ಹಸ್ತಿನಾಪುರದರಸತನುಜನು
ಪ್ರಸ್ತದಿಂದಲಿ ಕಳುಹಿದೋಲೆಯ
ವಿಸ್ತರದಿ ಕೇಳುವುದು ಕುಂತೀಸುತನ ಬಿನ್ನ ಪವ || ೫೨

ಧರಣಿಪತಿಪಾಂಡುವಿನ ಪಟ್ಟದ
ಸರಸಿಜಾನನ ಕುಂತಿದೇವಿಗೆ
ಹಿರದು ನೋಂಬುಗಳಂಟು ನಿಮ್ಮ ಮರಾವತೀಪುರದಿ |
ಉಱುವ ನಾನಾವಸ್ತುಗಳ ನೀವು
ಧರಗೆ ಕಳುಹಲು ನೋಂತ ಬಟಕವ
ನಿರದೆ ದಿನಮೂಱಕ್ಕೆ ಕಳುಹುವೆ ಕಳುಹು ಸುರನಾಥ || ೫೩

ಪಾವತ ಮೊದಲಾದುದನ್ನು ಕಳುಹಿಸೆಂದು ಕೇಳುವಿಕೆ.

ಕಳುಹಿಸುವುದೈರಾವತವ ಬಲು
ಕುಲಿಕವನು ಸುರಧೇನು ಸುರತರು
ಸುಲಲಿತಾಶ್ವವ ರಂಭೆ ತುಂಬರುನಾರದಾದಿಗಳ |
ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮ ಭವನದ
ನಳಿನಮುಖಿಯರ ಕಳುಹು ಸುರಪತಿ
ಬಲುಹ ನುಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ಕತನದಿ ಕೆಡುವುದಾಲೋಕ || ೫೪

ಎತ್ತನದು ಸಾಹಸವು ನರರಿಂ

ಗಿತ್ತೆನೆ ವಸ್ತುಗಳನೆಂದೊಡೆ

ಮುತ್ತಿ ಧಾಚಿಯನಿಟ್ಟು ನಿನ್ನಯ ದಿವಿಜಲೋಕವನು |

ಹತ್ತಿ ದಿವಿಜರ ಸದೆಬಡಿಸಿದಿ

ರೆತ್ತಿ ಕಾದಲು ನಿನ್ನ ಲೋಕವ

ಮತ್ತೆ ಗೂಳಿಯ ತೆಗೆಸುವೆನು ಕೈಲಾಸಪುರಿಗಾಗಿ ||

೫೬

ತೋಟದಿರು ಸುರನಾಥ ಬಲುವನು

ಹಾಣಲೂದುವೆ ನಿನ್ನ ದಿವಿಜರ

ಮೂಳುಲೋಕದ ಗಂಡ ಫಲಗುಣ ಬಂದು ಕೊಲುತಿರಲು |

ಮೂಳುಬರುವರದಾರು ¹ ನಿನ್ನಯ

ದೂಳು ಕೇಳುವರಾರು ಸುರಪತಿ

ಬೇಟೆ ಮಾಡಿಕಿನ್ನು ಬೇಡಿದನಿತ್ತು ಕಳುಹುವುದು ||

೫೭

ದಿಟ್ಟ ನರನೆನ್ನ ದಿರು ಕೇಳಿದ

ಕೊಟ್ಟು ನೀ ಸುಖಿಯಾಗಿ ಲಾಳು

ನೆಟ್ಟನೇ ಕೊಡದಿರಲು ನಿನ್ನಯ ದೇವಲೋಕವನು |

ಸುಟ್ಟು ಕಳವೆನು ದಿವಿಜರನು ಬೆ

ನ್ನಟ್ಟು ಸದೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟನಾದೊಡೆ

ಸೃಷ್ಟಿಗೀಶ್ವರ ಧರ್ಮರಾಯನ ಪಾದದಾಣೆಂದ ||

೫೮

ಗರುಡಿಯಧಿಸತಿಯಾಣೆ ಕೃಷ್ಣನ

ಚರಣಸರಸಿಜದಾಣೆ ತ್ರಿಪುರವೆ

ನುರುಹಿದ ಭವನ ಪಾದಪಂಕಜದಾಣೆ ಮರೆಯೇಕೆ |

ಸುರಪ ನೀನೇ ಕಳುಹದಿದೊಡೆ

ಪರಮಮುನಿ ದೂರ್ವಾಸರಲಿ ನೀ

ನೆರಹಿದಂದವ ಮಾಡುವೆನು ಹರಿಕರುಣವುಂಟೆಂದ ||

೫೯

ಹರನ ದುರ್ಗವೆ ಹೊಕ್ಕು ನೀಸಿರು

ಮುರಹರನ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿರು

1 ಬೇಟೆವುಗುಳಾರುಂಟು, ಬ.

ಸುರಸ ಕೇಳೈ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲೊಲಿದು ನೀನಿರಲು |
 ಧುರದೊಳಗೆ ತ್ರೈದೇವರೆಂಬರ
 ಶಿರವೆ ತೂಗಿಸಿ ನಿನ್ನ ಜೀವವೆ
 ಹರಪುರವನ್ನೈದಿಸುವೆ ಕುಂತಿಯ ಪಾದದಾಣೆಂದ || ೬೦

ಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮುಕುಂದನ
 ಕರುಣ ವುಂಟೆಮಗಣಿಯೆ ಪುರಹರ
 ನುಡುವಕರುಣೋದಯವು ನಮ್ಮೊಳಗುಂಟು ಧರೆಯೊಳಗೆ |
 ಸರಳ ಮೊನೆಯಲಿ ಸಾಗರವನೀ
 ಧರಣಿಯಿಂದವೆ ಶೋಷಿಸುವೆನೀ
 ಗಿರದ ನಿನ್ನೈಶ್ವರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಡವನಿಸುವನೆ || ೬೧

ಅರ್ಜುನನ ಮೇಲೆ ಇಂದ್ರನ ಕೋಪ.

ಕೇಳಿದನು ಜಂಭಾರಿ ಫಲಗುಣ
 ನೋಲೆಯಿಂದಾಹದನಲ್ಲವೆ
 ಕಾಲರುದ್ರನ ಖತಿಗೆ ವೆಗ್ಗೊಳವೆನಲು ಕೋಪಿಸುತ |
 ಕಾಳುಗೆಡೆದನು ಪಾರ್ಥನೆಂಬುವ
 ಮೇಲಣಜಿಯದೆ ನುಡಿದನಲ್ಲದೆ
 ಕಾಳಗಕೆ ನರರಿದಿರೆ ಸುರರಿಂಗೊಂದನಮರೇಂದ್ರ || ೬೨

ಕಾಲಗತಿಯೋ ಹರಸಿರೂಪವೊ
 ಹೆ ಷಿ ವುದು ಸುರನಿಕರವೆಸಜಯ
 ದೇಶಿಯ ಸೂಚನೆಯೊ ಮತ್ಯುರು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ
 ಕೋಲನೆಸೆವುದು ಬೇಡುವುದು ಸುರ
 ಬಾಲೆಯರು ಮೊದಲಾದವೆಸ್ತುವೆ
 ಶೂಲಧರನೇ ಬಲ್ಲನೈ ಸಲೆ ಯೆಂದನಮರೇಂದ್ರ || ೬೩

ದಶಶಿರನು ಬಲಿ ಕಾಲನೇಮಿಯು
 ನೆಸಮೆಬಲ ಶುಂಭನು ನಿಶುಂಭನು

ವಿಷಮಭಸ್ಮಸುರ ಹಿರಣ್ಯಕ ಕೈಟಭಾದಿಗಳು |

ವಸುಧೆಗುಟ್ಟು ಸ ಮೊಡಲವದಿರ

ಹೆಸರ ತೊಡೆದ ಮುರಾರಿ ಫಲಗುಣ

ನುಸುರಿದೇಕೀ ಬಲುಹೆನ್ನುತ್ತ ಮರೇಂದ್ರ ಗರ್ಜಿಸಿದ ||

೬೪

ಕರೆಯೊ ಜಲನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಗಜ

ಪುರದೊಳಗೆ ಹಗಲಿರುಳು ಮೆಚೆಯನು

ಸುಖಿಯು ಹೇಟೆರೆ ಯೇಳುದಿನ ಕರಿಕರದ ತೋರದಲಿ |

ನರನ ಪಟ್ಟಣವೆಲ್ಲ ನೀರಲಿ

ನೆರೆದು ಹೋಗಲಿ ಪಾರ್ಥನೆಂಬನ

ಪರಿಯು ನೋಡುವೆನೆನುತಲಾಗಮರೇಂದ್ರಗರ್ಜಿಸಿದ ||

೬೫

ನಾರದರ ವಚನದಿಂ ಕೋಪಶಮನ.

ನೆರೆದ ದಿವಿಜರ ನಡುವೆ ನಾರದ

ವರಮುನೀಶ್ವರ ನಗುತ ನುಡಿದನು

ನರನು ಕಂಭವನೆಚ್ಚ ನುಱುಹಿದ ನಿನ್ನ ಜೀವವನು |

ಸುರಪತಿಯು ನೆಡಲೆಂದದೇಕೊ ಡೆ

ಸರಳು ನಿನಗಂಜುವುದೆ ಸಾಕಂ

ತಿರಲಿ ಫಲಗುಣನೇನ ಬೇಡಿದನಿತ್ತು ಕಳುಹೆಂದ ||

೬೬

ನರರ ಭಯದೊಳಗಂಜಿ ಕಪ್ಪವೆ

ಸುರರು ತೆತ್ತದ ನೀವು ¹ ಬಲ್ಲಿರೆ

ವರಮುನೀಶ್ವರ ನಮಗೆ ಬಿಸಸುವುದೆನಲು ನಾರದನು |

ಸುರದನುಜನರೊಳಗೆ ಪಾರ್ಥನ

ಸರಿಯ ಸುಭಟರ ಕಾಣೆನಾತನ

ಸರಳ ಬಲುಹನು ತೋಖಿಸುವೆ ದಿವಿಜೇಂದ್ರ ಕೇಳಂದ ||

೬೭

ಕಳುಹಿಸುವುದೋಲೆಯನು ಪಾರ್ಥನ

ಬಲುಹಿನೋಲೆಯನಖಿವುದಾತನ

ಪ್ರಜಂಘನೆಂಬ ಖಚರನನ್ನು ಕರೆಸುವಿಕೆ.

ನೆಲೆಯನಖಿದಟ್ಟು ವ್ರದು ನಾಕದೊಳ್ಳವೆಸ್ತುಗಳ |

ಹಲವು ಮಾತೇನೆಂದು ನಾರದ

ತಿಳುಹಿದೊಡೆ ಸುರನಾಥ ದೂತರ

ಕಳುಹಿ ಕರೆಸಲು ಬಂದ ಖಚರಪ್ರಜಂಘನೆಂಬವನು || ೬೪

ಬಂದು ಖಚರನು ದಿವಿಜರಾಯಂ

ಗಂದು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ದನು ಭಯವಲಿ

ನಿಂದು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ಬೆಸನೇನೆನಲು ನೆಸುನೆಗುತ |

ಅಂಧಕಾಸುರ ಮಡಿಯೆ ದಿವಿಜರಿ

ಗಂದಿನಿಂ ಭಯವಿಲ್ಲ ಕುಂತೀ

ನಂದನನ ಭಯವಾಯ್ತು ಕರೆಸಿದನೆಂದನಮರೇಂದ್ರ || ೬೫

ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಪ್ರಜಂಘನಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ.

ಬರೆಸಿ ಕೊಟ್ಟನದೋಲೆಯನು ಸುರ

ರೇಣಿಯ ಖಚರನ ಕೈಯ್ಯ ನೀ ಹೋ

ಗಿರದೆ ಹಸ್ತಿನಪುರದೊಳೀವುದು ಪಾಠ-ಗಿಂದೆನಲು |

ಧರೇಗಿಷದನಾಖಚರ ಲಿಖಿತವೆ

ನರಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಶಾಲುಭಾಗರು

ಸುರಪನೋಲೆಯನೋದಿದರು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೬೬

ಶ್ರೀಮದಮರಾಧೀಶವರನಿ

ಸ್ಲೀಮ ರಿಪುಗಜಸಿಂಹ ದನುಜರ

ಧೂಮಕೇತು ಸುರೇಂದ್ರ ನಮ್ಮ ಕುಮಾರಪಾರ್ಥಂಗೆ |

ಪ್ರೀಮದಿಂ ಪ್ರತಿಲಿಖಿತವಿತ್ತೆವು

ಕಾಮಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳ ನೀವೆವು

ಭೂಮಿಗೆಯು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಯ ಬೆಸಗು ಬೇಗಿಂದ ¹ || ೬೭

ಇಂದ್ರನ ಪತ್ರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಗಮಾಡಲು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸುನಿಕೆ.

ಸುರಪನೋಲೆಯ ನೋಡಿದುದನಾ

ಪರಬಲಾಂತಕ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಯೆ

ಹರುಷದಿಂ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕನಿದಾವ ಘನವೆಂದು |

ಧರಗೆ ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಯ

ನಿರದೆ ಮಾಡುವೆನಿನ್ನು ನೋಡಲು

ಹರವಿರಿಂಚಿಯ ಬಾಣಸ್ಮೃತ್ತಿಯ ತೋಖಿಸುವೆನೆಂದ || ೩೦

ಧರಗೆಮಮರಾವತಿಗೆ ಮಾರ್ಗವ

ನಿರದೆ ಮಾಡುವೆ ನಿಂದ್ರನೇಳುವ

ಕರಿಯ ಸುರತರು ಕಾಮಧೇನುವ ಸಕಲವಸ್ತುಗಳ |

ಸುರಪ ಕಳುಹಲಿ ಕಳುಹದಿದೋಡೆ

ಹರಿದು ಧಾತಿಯನಿಟ್ಟು ನಿರ್ಜರ

ಪುರವ ಸುಡುವೆನು ಖಚರ ನೀ ಹೋಗಿಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೩೧

ಚರಣಕೇಳಿದನೆಂಬುದಿಂದ್ರಂ

ಗರಸಿ ಯೂರ್ವಶಿ ರಂಭಮಾತೆಗೆ

ಕರವ ಮುಗಿದ ಕಿರೀಟೆಯೆಂಬುದು ಸಕಲದಿವಿಜರಿಗೆ |

ಹರುಷದಿಂ ಪೊಡವಟ್ಟನೆಂಬುದು

ನಿರುತದಿಂ ನೋಡುವೊಡೆ ನೀನೇ

ಪರಮಬಾಂಧವನೆನಗೆನುತ ಬೀಚ್ಚೊಟ್ಟನಾಪಾರ್ಥ || ೩೨

ಖಚರನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಅರ್ಜುನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಿಕೆ.

ಬಂದನಾಗಳೆ ಖಚರನಿಂದ್ರಂ

ಗೆಂದನೋಲಗದೊಳಗೆ ಕುಂತೀ

ನಂದನನು ಬೆಸಗೊಂಡು ಕಳುಹಿದನುಚಿತವೇಚನದಲಿ |

ಎಂದನೆಲೆ ಸುರನಾಥ ಪಾರ್ಥ ಮು

ಕುಂದನಲ್ಲದೆ ಬೇಣಿ ನರನೇ

ಸಂದೆಗವ ಬಿಡು ಬೇಗ ಬೇಡಿದುದಿತ್ತು ಕಳುಹೆಂದ || ೩೩

ಕೇಳು ಜನಮೋಜಯಧರಿತ್ತೀ
ಪಾಲ ಪುಣ್ಯದ ಭರವನರ್ಜುನ
ನೇಷಿಯ ನಾಕುಂತಿದೇವಿಯ ನೋಂಪಿಯುತ್ಸವವೆ |

ಮೇಲು ಲೋಕದಲರಸನಿಂದ್ರನು
ಬಾಲನಹ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ವಸ್ತುವೆ
ಮೇಳವಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುವೆ ನೀ ಹೋಗಿಂದ ಖಚರಂಗೆ || ೩೬

ಈ ಉತ್ಸವಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಜನ ಬರುವಿಕೆ.

ಅರಸ ಕೇಳಲ ಸುದ್ದಿ ಹರಿದುದು
ಶರಧಿ ಮೇರೆಗಳಾಗೆ ದಿಕ್ಕಿನ
ಲರಸುಗಳು ಕೇಳಿದರು ಫಲಗುಣ ತಾಯ ನೋನಿಪ್ಪದ |
ಸುರಕರಿಯ ಸುರಧೇನುವನು ತರ
ಲರಿದು ನೋಡುವೆವೆನುತ ತೆರಳತು
ಧರಣಿ ಗೂಳಯದೆಗೆದುದೆನೆ ನೆಣಿ ಬಂದುದಿಭವುರಿಗೆ || ೩೭

ದೇವದೇವಿಯ ನೋಟಕಜನಂಗಳು
ಮುಸುಕಿದುವು ತಾನಜಿಯೆ ಲೆಖವೆ
ವಸುಮತೀಶರ ಬಲವ ಬಣಿ ಸ ಬಲ್ಲ ಕವಿಯಾರು |
ಮೆಸುಳಿದನು ರವಿಧೂಣಿಯಲಿ ಮಿಗೆ
ಕುಸಿದವಾದಿಗುದಂತಿ ಭಾರಕೆ

ವುಸುರಿನುಗಿಬಗೆಯಾಯ್ತು ಶೇಷಂಗರಸ ಕೇಳಂದ || ೩೮

ವೊಡವಿಯೊಳಗಣ ಸಕಲಜನವೊಂ
ದೆಡೆಗೆ ಬಂದುದು ಬಿಡುವ ಪಾಳ್ಯದ
ಕಡೆ ಮೊದಲ ನಿನ್ನಾರು ಬಲ್ಲರು ಶಿವ ಮಹಾದೇವ |

ಜಡಿದುದಿಳ ಫಣಿರಾಜನೆಂಬನ

ಹೆಡಕು ಮೆಣಿದುದು ಜನದ ಲೆಖವೆ
ಮೃಡನು ತಾನೇ ಬಲ್ಲ ಹೇಳುವೆ ಕವಿಯು ¹ ದಾರೆಂದ || ೩೯

ಭರದಿ ಬಂದುದು ಸಕಲಮುನಿಜನ

ಪರಶುರಾಮ ವೈಷ್ಣವ ಗೌತಮ

ವರಭರದ್ವಾಜಾತ್ರಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮೊದಲಾದ |

ಪರಮಮುನಿಜನರೈದೆ ಬಂದರು

ಹರುಷದಿಂದಿರಾಗಿ ಬಂದರು

ಸುರನದೀಸುತವಿದುರಕ್ಯ ಪದ್ಮೋಣಾದಿಗಳುಸಹಿತ || ೪೦

ಬಂದ ಮುನಿಜನಕೆಲ್ಲ ಪೀಠವೆ

ನಂದದಿಂ ತಂದಿರಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯು

ಲಂದು ಪಾದವೆ ತೊಳದು ಕೊಂಡರು ಚರಣತೀರ್ಥಗಳು |

ಗಂಧದಕ್ಷತೆಷ್ಠರಸಾಯನ

ದಿಂದ ತುಷ್ಟಿಯ ಮಾಡಿ ಮಿಗೆ ಮುನಿ

ವೈಂದವನು ಮನ್ನಿಸಿದ ಭೀಷ್ಮನು ರಾಯ ಕೇಳಂದ || ೪೧

ಬಾಣಮಯಮಾರ್ಗನಿರ್ಮಾಣ.

ನೆರೆದು ಬಂದುದು ಸಕಲಜನವಿಂ

ನಿರಲು ಬಾರದೆನುತ್ತ ಫಲುಗುಣ

ಶರಧನುವೆ ನರ್ಚಿಸಿದ ನಾನಾಪ್ರತಿವಿಧಾನಧಲಿ |

ಕರವೆ ನೊಸಲಿಗೆ ಚಾಚಿ ದಿಗುಪಾ

ಲರಿಗೆ ಮೊಡದನು ದಿವ್ಯಶರವನು

ತಿರುವಿನಲಿ ಹೂಡಿದನು ಬರಸೆಳದೆಚ್ಚ ನಕ್ಷತ್ರವೆ || ೪೨

ಹಿಡಿದನವನೊಂದಂಬ ತಿರುವಿಗೆ

ತೊಡಿಸಿದರೆ ಹತ್ತಾಯ್ತು ಧನುವಿಂ

ಬಿಡಲು ನೂಣಿಸಹಸ್ರ ಲಕ್ಷವು ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ |

ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ದ ಬಾಣದಳತೆಯ

ಮೃಡನು ತಾನೇ ಬಲ್ಲ ಶರದಿಂ

ಜಡಿದುದಂಬರವೇನನುಸುರುವೆ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೪೩

ನರನು ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನೆಚ್ಚೊಡೆ
ಸರಳು ಕವಿಯಲು ಸೂರ್ಯ ನಡುಗಿದ
ಧರಗೆ ಕತ್ತಲೆ ಯಾಯಿತೇನೆಂಬಿನು ಮಹಾದ್ಭುತವೆ |
ಗಣಿಯ ಗಾಳಿಯ ರಭಸದಿಂ ಧರೆ

ಗುರುಳಿದವು ತಾರೆಗಳು ಶರಪಂ
ಜರವೆ ಬಿಗಿದನು ಧರಗೆ ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ || ೧೪

ಶರವರುಷ ಸುಣಿವಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ
ಮರುತನುರುವಣೆಯಿಂದ ಬೀಸಲು
ತರುನಿಕರ ತರಗೆಲೆಯ ವೋಲೆ ಹಾಳಿದುವು ಗಗನದಲಿ |

ಗಿರಿಗಳಡಿ ಮೇಲಾಗಿ ಕೆಡೆದುವು
ನರನು ಶರಪಂಜರವೆ ಬಿಗಿದನು
ಧರಗೆ ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಪಥವಾಯ್ತು ರಸ ಕೇಳಂದ || ೧೫

ಸರಳನೊಂದನೆ ತೊಡಚುತಚ್ಚೊಡೆ
ತೆರಳತಗಣಿತಬಾಣವೆಂಬಿನ
ಶರಧಿಮೇರೆಯನೊಡೆದು ಬರುತಿರ ದಿವಿಜವುರಿಗೆನುತ |

ಸುರರು ಬೆದಣಿದರಿದ್ರ ನಡುಗಿದ
ಹರನು ತಲೆದೂಗಿದನು ಶರಪಂ
ಜರವೆ ಬಿಗಿದನು ಧರಗೆ ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ¹ || ೧೬

ಬೆಟ್ಟಗಳ ಕಪಿನಿಕರ ತಂದೊಡೆ
ಕಟ್ಟಿದನು ನಳ ರಾಮಶರಧಿಯ
ಕಟ್ಟಿದುದು ಪಿರಿದಲ್ಲ ಫಲುಗುಣ ಬಯಲ ಬಾಣದಲಿ |

ಕಟ್ಟಿದನು ಶರಪಂಜರಂಗಳ
ಬಟ್ಟೆಯಾಯಿತು ಧರಗೆ ಗಗನಕೆ
ಸೃಷ್ಟಿಮೂಱುಪೊಳೆತಗಣೆ ಯಿಲ್ಲೆಂದುದಖಿಳಜನ || ೧೭

¹ ಪಾರ್ಥನುಣಿಬಿಕಗಾಗೆಸುರಕಟಕ, ಖ.

ಕಂಡರಮರರು ಚಾಪವಿದ್ಯಾ
ಖಂಡಪರಶುವಿನದಟುತನವನು
ಹಿಂಡು ದಿವಿಜರ ನಡುವೆ ನಾರದ ನುಡಿದನಂತೆಂದು |
ಚಂಡಭುಜಬಲ ಬಟ್ಟೆಯನು ಭೂ
ಮಂಡಲಕೆ ಸುರಪುರಕೆ ಹೂಡಿದ
ಗಂಡುಗಲಿ ಫಲುಗುಣನು ಬೇಡಿದನಿತ್ತು ಕಳುಹುವುದು || ೪೪

ದೇವರಲಿ ಪಾರ್ಥನಪರಾಕ್ರಮ
ಕಾವೆ ನಿಲುವನು ನರಭುಜಂಗಮ
ದೇವದನುಜಾದಿಗಳ ನಿಕರದಿ ಪಾರ್ಥ ಬಲ್ಲಿದನು |
ನೀವು ಹೇಡೆನಲಾವೆ ಮಾತನು
ಭಾವಿಸದೆ ವೇಗದಲಿ ಫಲುಗುಣ
ದೇವಗಾಸುರಗಜವೆ ಕಳುಹಿಸು ಸಕಲಸಿರಿಸಹಿತ || ೪೫

ಕೊಟ್ಟನಾಕ್ಷಣ ಮುನಿಯ ಮಾತಿಗೆ
ನೆಟ್ಟನೇ ತರಿಸಿದನು ಗಜವನು
ಮೆಟ್ಟಿದೊಡೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ನಡುಗಿದುದೇನ ಹೇಳುವೆನು |

ಅರ್ಜುನ ನಿರ್ಮಿತಮಾರ್ಗದಿಂದ ಐರಾವತಾದಿಗಳ ಬರುವಿಕೆ.

ಫಟ್ಟುಗೊಂಡರೆ ಬಾರದಿರಲದ
ಮುಟ್ಟುತಂಕುಶದಿಂದ ಮುಂದಣ
ಬಟ್ಟೆಯನು ತೋಪಿಸುತ ತಂದರು ದಿವಿಜಸಭೆಗಾಗಿ || ೪೬

ಬರೆಯಿಸಿದರೈರಾವತವೆ ಮುಂ
ದಿರಿಸಿದರು ಬಹುರತ್ನ ನಿಕರದ
ಹಿರಿಯಗುಣವನು ಬೀಸಿ ಬಿಗಿದರು ಕಳೆಯ ಪಟ್ಟೆಯವೆ |

ಕೊರಳ ಜೊತ್ತಿಗೆ ಹಾರಕಟ್ಟಿಗೆ
ಸುರಳಿತದ ಮೊಗರಂಬ ಸಾವಿರ
ಕರಿಗಳಡಬಲಕೊಲವುತ್ಯದಿದುವಧಿಕಾರೀವಿಯಲಿ || ೪೭

ಸುತ್ತು ಬೀಸುವ ಚೌರಿಗಳನೆಂ
 ಬತ್ತುಸಾವಿರ ಮೇಲೆ ಪಲ್ಲವ
 ಸತ್ತಿಗೆಗಳಪ್ಪತ್ತುಸಾವಿರ ಹೊನ್ನಮಿಳಸಹಿತ |
 ತೆತ್ತಿಸಿದವಿಕ್ಕೆಲದಲಂದಲು
 ವತ್ತುಸಾವಿರ ಪಂಚಘಂಟೆಯ
 ಮೆತ್ತುಗಜ ಶೃಂಗರಿಸಿತವನೀಪಾಲ ಕೇಳಂದ ||

೯೦

ಕರಿಯ ಶೃಂಗಾರವನು ಬಣಿ ಸ
 ಲರಿದು ಘಣಿಪಗೆ ಜೋದರಾನೆಯ
 ತಿರುಹಿ ತೋರುಲು ಹಿರಿದು ಮೆಚಿ ಸುರೇಂದ್ರ ನಸುನಗುತ |
 ಧರೆಗಿಳಿದು ಗಜಪುರದಿ ನೋನಿಸಿ^೨
 ಮರುಳನಲು ಬಚ್ಚಿಕೆಂಟುಸಾವಿರ
 ಮೊಜ್ಜಿವ ದೌಢೆಯ ರಭಸದಿಂದಿಟಿತಂದುದಮರಗಜ ||

೯೧

ಸುರಪನಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಯೂರ್ವಶಿ
 ಯರಮನೆಯ ಮೋಲಗದ ಸತಿಯರು
 ಹಿರಿದು ಶೃಂಗಾರವನು ಮೊಡಿದರೇನ ಹೇಳುವನು |
 ಕೊರಳ ಹಾರದ^೧ ಕರ್ಣಪೂರದ
 ಕರಚರಣದಾಭರಣ ಮೆಜ್ಜಿಯಲು
 ಸುರಸತಿಯರನುವಾದರವನೀಪಾಲ ಕೇಳಂದ ||

೯೨

ಹತ್ತುಸಾವಿರದಮರಸತಿಯರು
 ಮೆತ್ತೆ ಶೃಂಗಾರವನು ಮೊಡಿದ
 ರುತ್ತುಮದ ದೇವಾಂಗವಾಭರಣಾದಿಗಳ ತೊಟ್ಟು |
 ಚಿತ್ತಜನ ಪರಿವಾರವಿದ್ರನ
 ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರೆ ನಗುತ ನುಡಿದನು
 ಪಾರ್ಥಶರಪಂಜರದಿ ನಡೆಯಿನ್ನೆಂದನಮರೇಂದ್ರ^೨ ||

೯೩

೧ ಕೊರಳಚ್ಚೊತ್ತಿಗೆ, ಬ.

೨ ಯಿನ್ನಂಜಬೇಡಂದ, ಬ.

ಬಹಿಷ್ಕ ತುಂಬರುನಾರದಾದ್ಯರ
 ಕುಲಿಕವನು ಸುರಧೇನು ಸುರತರು
 ಲಲನೆಯರು ಮೊದಲಾದ ನಾನಾವಸ್ತು ಸಂಕುಲವೆ |
 ಬಲವಿರೋಧಿಯ ಗಜದ ಬೆಂಬಲಿ
 ಯೊಳಗೆ ಕಳುಹಲು ಸರಳ ಪಂಜರ
 ಕಿಳ ಜಡಿಯ ನಡೆಯಿತ್ತು ಗಜಪುರಿಗರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೯೬
 ಈ ಉತ್ಸವವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಅವರ
 ಸಂತೋಷ.

ಅರಸ ಕೇಳೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಮಿ
 ಶ್ವರಗೆ ಬಂದುದು ವಾರ್ತೆ ದುಗುಡದಿ
 ಕರೆದು ಗಂಗಾಸುತಗೆ ಹೇಳಿದ ಸುರಗಜದ ಬರವೆ |
 ನರನು ಜನಿಸಿಯೆ ಕುರುಕುಲವನು
 ದ ರಿಸಿದಪನಿದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯವು
 ಹರಪುದಿಂದಿದಿಗೊಂಬೆವೆಂದನು ಭೀಷ್ಮ ನಸುನೆಗುತ || ೯೭

ಸುರಗಜವು ಧರಗಿಡಿದು ಹಸ್ತಿನ
 ಪುರದ ಹೊಣಿಬಾಹೆಯಲಿ ನಿಂದಿರ
 ಲಿರುಳು ನೂಂಕಿತು ಮತ್ತೆ ರವಿಯುದಯಾಚಲಕ್ಕೆ ಬಂದ |
 ಗುರುನದೀಸುತವಿದುರರಂದಾ
 ಪುರವ ನೆಜ್ಜಿ ರಚಿಸಿದರು ಕೌರವ
 ಧರಣಿಪಾಲಗೆ ದುಗುಡ ಬಲಿದುದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೯೮

ಬರಣದ ಬೀದಿಯಲಿ ತಳಿತುವು
 ತೋರಣಂಗಳು ಹಲವು ಪರಿಯಲಿ
 ಸಾಖಿಸಿತು ಮುಗಿಲುಗಳು ಸಾದುಜವ್ವಾದಿಕೆಸಜಿನಲಿ |
 ಕಾರಣೆಯ ನವಕುಂಕುಮದ್ರಪ
 ನ್ನೀರಚಳಯಂಗಳಲಿ ವೆರಚಾ
 ಗೀರಧೀನಂದನನು ಹಸ್ತಿನಪುರವ ವಿರಚಿಸಿದ || ೯೯

ಹೊಜಲ ಗುಡಿತೋರಣವ ಕಟ್ಟಿಸಿ
 ಲಲನೆಯರ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಸಿ
 ಕಲಶಕನ್ನಡಿಸಹಿತ ಬಂದನು ಭೂಮಿಲಂಬದಲಿ |
 ಮೊಜಗಿದುದು ಬಲುವಾದ್ಯ ರಭಸಕೆ
 ತಳಮಳಲನುಚ್ಚಳಸೆ ಜಲನಿಧಿ
 ತುಱುಕಿದಪುದೈರಾವತವನಿದಿಗೊಂಬಸಂಭ್ರಮಕೆ || ೧೦೦

ಅರಸ ಕೇಳರ್ಜುನನು ತನ್ನಯ
 ಯರಮನೆಗೆ ನಡೆತಂದು ಕುಂತಿಯ
 ಚರಣಪಲ್ಲವಕೆಳಗಿ ಕೈಗಳ ಮುಗಿದು ವಿನಯದಲಿ |
 ಸುರಪನ್ನೈರಾವತವ ನಾನಾ
 ಸಿರಿಸಹಿತ ಧರೆಗಿಳುಹಿ ತಂದೆನು
 ಹರುಷದಿಂದಲಿ ನೋನಿಯೆನೆ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದಳು ಮಗನ || ೧೦೧

ತನುಜ ತನ್ನಯ ಜಠರದಲಿ ನೀ
 ಜನಿಸಿದುದಖಂ ಮೂಱುಲೋಕದೊ
 ಳನೆಗೆ ಕೀರ್ತಿಯು ಸುಗತಿಗಳ ಮಾಡಿದೆ ಯೆಲಾ ಯೆನುತ |
 ತನುಪುಳಕದಿಂದುಬ್ಬಿ ತನ್ನಯ
 ಮನದ ಹರ್ಷದ ಹರಹಿನಲಿ ಮೆ
 ಜ್ಜನವ ಮಾಡಿದಳಾಗ ವಸ್ತ್ರವನುಟ್ಟಳಾಕುಂತಿ || ೧೦೨

ಕುಂತಿಯು ಗಾಂಧಾರಿಯನ್ನು ವ್ರತಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಆಕೆಯ ಅಸಂಮತಿ.
 ಇಂದುಮುಖಿ ಹರ್ಷದಲಿ ತಾ ಹೊ
 ನ್ನಂದಣವನೇಖಿದಳು ಸತಿಯರ
 ಸಂದಣಿಗಳಲಿ ಬಂದಳಾಗಾಂಧಾರಿಯರಮನೆಗೆ |
 ಅಂಧನ್ಯವನರಸಿಯನು ಕಾಣುತ
 ಬಂದು ಚರಣದೊಳೆಳಗೆ ಹರುಷದಿ
 ನಿಂದು ತೆಗೆದಪ್ಪಿದಳು ಕುಂತಿಯ ಸುಬಲಸುತೆ ನಗುತ || ೧೦೩

ತಂದು ಮಂಚದೊಳೊಲಿದು ಶುಭಕರ
 ದಿಂದ ಕುಳ್ಳಿ ರಿಸಿದರೆ ಬಚಿಕಾ
 ಗೆಂದಳಾಗಾಂಧಾರಿದೇವಿಗೆ ಕುಂತಿ ಕೈಮುಗಿದು |
 ತಂದನೈರಾವತವನರ್ಜುನ
 ನಿಂದು ನೀವೈತಂದು ಮನದೊಲ
 ವಿಂದ ನೋಂಪಿಯನೋನ ಬರಬೇಕೆಂದಳಾಕುಂತಿ ||

೧೦೪

ಭಾನುಮತಿ ಮೊದಲಾದ ಸೊಸೆಯರು
 ಸೊನು ದುಶ್ಯಳ ಸಹಿತಲಾವರೆ
 ಮಾನಿನಿಯರೆಲ್ಲರನು ನೀವೊಡಗೊಂಡು ಶೀಲೆಯಲಿ |
 ಸಾನುರಾಗದಿ ಬಂದು ನೋಂಪಿಯ
 ನ್ಯಾನವಿಲ್ಲದೆ ನೋನ ಬೇಡುದು
 ಮಾನನಿಧಿ ನೀವ ತೆರಳ ಬೇಗದೊಳಂದಳಾಕುಂತಿ ||

೧೦೫

ಮೌನದಲಿ ಗಾಂಧಾರಿ ಕುಂತೀ
 ಮಾನಿನಿಯ ನುಡಿಗೇಳಿ ಕಡುದು
 ಮ್ಮಾನದಲಿ ಮಾತಾಡದಿರೆ ಕಂಡೀಕೆ ವಿನಯದಲಿ |
 ಏನು ತಡವಿನ್ನ ಕ್ಕ ಸುರಪತಿ
 ಯಾನೆ ಪುರದುದ್ಯಾನವನದಿ ಸು
 ಮಾನದಿಂದೈತಂದುದೆಂದಳು ನಗುತ ನಳನಾಕ್ಷಿ ||

೧೦೬

ಎಂದು ನಾನಾಪ್ರೇಮನುಡಿಗಳ
 ಲಿಂದುಮುಖಿ ಕರೆಯಲ್ಗೆ ಸುಬಲನ
 ನಂದನೆಯು ಮನದೊಳಗೆ ಕಡುದುಮ್ಮಾನವೆಡೆಗೊಂಡು |
 ಹಿಂದೆ ನಾ ಸುರಕರಿಯ ನೋಂಪಿಯ
 ಲಂದು ನಿನ್ನ ನು ಕರೆಸಮಜಿದುದ
 ಕಿಂದು ನಾಚಿಸಬಂದೆ ಯೆಂದಳು ನೋಡಿ ಗಾಂಧಾರಿ ||

೧೦೭

ಮುಖಮಮಾತೇಕಿನ್ನು ಕರೆವುದ
ನಣಿಯ ಬಾರದೆ ಕುಂತಿ ನಿನ್ನನು
ಮುಖದು ಕಳದೆನು ಹಿಂದಣೈರಾವತದ ನೋಂಪಿಯಲಿ |

ಇರದೆ ನೀನರ್ಜುನಗೆ ದೂಡಿಲು
ಮುಖದನವನು ಪರಾಕ್ರಮವನಾ
ನಣಿಯನೇ ಸಾಕಿನ್ನು ಬಾರೇನೆಂದಳಾದೇವಿ || ೧೦೪

ಬಡವರೆಂದೇ ನೀನು ಬಾರದೆ
ಕೆಡಿಸಿದರು ಗಾಂಧಾರಿ ನೋಂಪಿಯ
ತಡೆಯದೈತಂದಿದ್ದನೇನುವ ಗಜವ ನೀನೇನು |
ಕೊಡುವುದುಚಿತವು ಬಾಗಿವನುನು
ಮಡದಿ ನೀನಿಲ್ಲದರೆ ನೋಂಪಿಯ
ಗೊಡವೆ ತನಗೇಕೆಂದು ಕರೆದಳು ಕುಂತಿ ವಿನಯದಲಿ || ೧೦೫

ಎಣಿಯ ಮುಣಿಲಿ ಮಾಡಿ ನೋಂತರೆ
ಸುರಸನ್ಯರಾವತವ ತರಿಸಿದೆ
ಸರಸಿಜಾನನೆ ಕಾಣಬಂದುದು ನಿನ್ನ ಬಡತನವು |
ಮರುಳ ನಿನ್ನಯ ಸುತರ ಹಂಗಿನ
ಕರಿಯ ನಾ ನೋನುವನೆ ಸಾಕಂ
ತಿರಲಿ ನೀ ಹೋಗೆಂದು ಜುಲಿದಳು ಮುನಿದು ಗಾಂಧಾರಿ || ೧೦೬

ಅಕ್ಕ ಕೀಳಾ ಚಿಕ್ಕ ನುಡಿಗಳು
ತಕ್ಕವೇ ಹಿರಿಯರ್ಗೆ ಛಲವಿದು
ಮಕ್ಕಳಾಟಕೆ ಬೇಡ ವೈರಾವತವ ನೀನೇನು |
ಮಿಕ್ಕ ಮಾತೇಕಿನ್ನು ಬಾಗಿವ
ವಿಕ್ಕ ನೋನುವುದುಚಿತವೈವರು
ಮಕ್ಕಳಲ್ಲವೆ ನಿಮಗೆ ಯೆಂದಳು ಕುಂತಿ ವಿನಯದಲಿ || ೧೦೭

ತನ್ನ ಬಸುಣಿಲಿ ಬರಲು ತನುಜರು
 ಬೆನ್ನ ಬರಲವರನುಜರಲ್ಲದೆ
 ಯನ್ಯರೇ ತನ್ನ ವರೆ ಹಗೆಯಲಿ ಕುಂತಿ ಮರುಳಾದೆ |
 ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಸಿರಿಯ ಸಡಗರ
 ಕಿನ್ನ ಬಾರೆನು ಹೋಗು ನೀನೇ
 ಯುನ್ನ ತದಿ ನೋನೆಂದು ಗಜತಿಲು ನುಡಿದಳಾಕುಂತಿ || ೧೧೨

ಧರಣಿಯೊಡೆತನ ವೊಂದೆ ಬಹಳ
 ಶ್ವರಿಯವೊಂದೇ ಪಾಂಡುಧೃತರಾ
 ಸ್ವರ ಕುಮಾರಕರೊಂದೆ ಭೇದವು ಬೇಡ ನೀ ಬಂದು |
 ನರನ ವಿಜಯಶ್ರೀಯ ನೋಡಿಯೆ
 ಪರಿಣಮಿಸುವುದುಚಿತವು ಜಣಿವುದು
 ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಗುಣವಲ್ಲ ಬರಬೇಕೆಂದಳಾಕುಂತಿ || ೧೧೩

ಕೇಳಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ ಕುಂತೀ
 ಲೋಲಲೋಚನೆ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳೆ
 ಗೇಳಿದವೆ ಮೊಡಿದಪೆನ್ನೆರಾವತದ ನೋಂಪಿಯಲಿ |
 ಬಾಲೆ ನಿನ್ನ ನು ಕರೆಸಮೆಣಿದುದು
 ಬಾಳತನವಾಯ್ತುನುತ ದುಗುಡವೆ
 ತಾಳ ಬಾರೆನು ತಂಗಿ ನೀ ಹೋಗಿಗಂದಳಂದುಮುಖಿ || ೧೧೪

ಅರಸಿ ನಿಮ್ಮೆಯ ನೋಂಪಿಗೋಸುಗ
 ನೆರೆದುದಗಣಿತಮಂದಿ ಯದಣಿಂ
 ಮೆಣಿದರನು ತಪ್ಪೇನು ನನ್ನಯ ನೋಂಪಿಗರ್ಜನನು |
 ಸರಳನಮರರ ಸಭೆಯೊಳಚೊಡೆ
 ಹಿರಿದು ನಡುಗಿ ಸುರೇಂದ್ರನಾನೆಯ
 ಧರಗೆ ಕಳುಹಿದ ತಾಯೆ ನೀ ನೋನೆಂದಳಾಕುಂತಿ || ೧೧೫

ಮಡದಿ ಬಲುಪತಿಗಳಲಿ ಜಾಣ್ಮೆಯ
 ನುಡಿಯ ಕಲಿತವಳಾಗಿ ಯುತ್ತುರ
 ಗೊಡುವೆ ಹಿರಿದೆಂದಜಿಯೆ ಯಾವನದುಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬಿ ನಲಿ |
 ನುಡಿಯಲಾಗದು ನಿನ್ನ ನೋಂಪಿಯ
 ಕಡೆಗೆ ಬಾರೆನು ಕುಂತಿ ನೀ ಕೇಳ್
 ಕಡುಚಪಳ ಹೋಗೆಂದು ಜಜಿದಳು ಮುಸಿದು ಗಾಂಧಾರಿ || ೧೧೬

ಬಂದು ನೋನುವುದುಚಿತ ಬಾರದೆ
 ಯಿಂದು ನೀ ಮುನಿದೇನು ಮಾಡುವೆ
 ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಬರೆದ ಲಿಪಿಯನು ¹ ಮಿಡಿಲಾರಳವು |

ಖಳಕ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕುಂತಿಯ ವ್ರತಾಚರಣೆ.

ಇಂದ್ರಸ್ಯರಾವತವನೋನದ
 ಮಂದಭಾಗ್ಯಳ ಹೋಗೇನುತಲರ
 ವಿಂದಮುಖಿ ತಿರುಗಿದಳು ವೆಹಿಲದಿ ಭೀಷ್ಮನಿದ್ದೆ ಡೆಗೆ || ೧೧೭

ಮರಳ ಬಂದಳು ಕುಂತಿ ಭೀಷ್ಮನ
 ಚರಣಕಮಲದೊಳಿಹಿಗಿ ವಿದುರಗೆ
 ಕರವ ಮುಗಿದೊಲವಿಂದ ಬಿನ್ನೈಸಿದಳು ವಿನಯದಲಿ |
 ಕರೆದನಾ ಗಾಂಧಾರಿದೇವಿಯ
 ತರುಣಿ ಬಾರದೆ ಜಜಿದಳೆಂದೆನೆ
 ಮರುಳ ಮಾಣಲಿ ತಾಯೆ ನೀ ನೋನೆಂದನಾಭೀಷ್ಮ || ೧೧೮

ತರುಣಿ ನಿನಗಂಜಿಕೆಯೆ ಹೋಗೊ
 ಸುರಗಜವೆ ನೀನೇಣು ದಾಸಕೆ
 ಹಿರಿದು ಭಂಡಾರವೆನು ತೆಗೆಸುವೆ ವಣಿಸು ಭೂಸುರರ |

ಧರಣಿಪತಿ ನಿನ್ನ ರಸನಾತನ
ಹಿರಿಯಮೆಗನು ಯುಧಿಷ್ಟಿರಂಗೆಯು
ಗರುವರಾರುಂಟೆಂದು ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿದನಾಭೀಷ್ಠ || ೧೧೯

ತರಿಸಿದರು ಬಂಡಿಗಳ ಶತಸಾ
ಸಿರವನಾಕ್ಷಣ ಭೀಷ್ಮವಿದುರರು
ಹಿರಿದು ಭಂಡಾರಗಳನೊಡೆಯಿಸಿ ಹೇಳಿದರು ಧನವ !
ಪುರದ ಹೊಳವೆಯದಲಿ ನಾನಾ
ಪರಿಯ ವಸ್ತುವ ಸಹಿತ ಸುಖಿದರು
ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಕುಂತಿದೇವಿಯ ನೋಂಪಿಯುತ್ಸವ || ೧೨೦

ಕಡುಗಲಿಯು ವರಭೀಷ್ಮವಿದುರರು
ನಡೆದರೈರಾವತವನಿದಿಗೊಳ
ಮಡದಿಯರ ಕರಕಲಶಕನ್ನಡಿ ಬಹಳವಿಭವದಲಿ |
ಬಡನೆ ಬಂದರು ರಾಯರಲ್ಲರು
ಗಡಬಡಿಸ ಬಲುವಾದ್ಯರವೆದಿಂ
ದೊಡೆದುದಬುಜಭವಾಂಡವೆನೆ ನರನಾಥ ಕೇಳೆಂದ || ೧೨೧

ಜನಪ ಕೇಳ್ ಯಮನಂದನನು ತ
ನ್ನನುಜರಲ್ಲರು ಸಹಿತಲಾಮೆ
ಜ್ಜನವೆ ಮಾಡಿ ದುಕ್ಕೂದಿವ್ಯಾಭರಣಗಳನಿಟ್ಟು |
ಜನನಿಯಂಘ್ರಿಯೊಳಿಹಿ ಮಿಗೆ ಕಾಂ
ಚನವೆರೂಢವನಡರಿ ಕುಂತೀ
ತನಯ ಬಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ಸುರಗಜದ ಹೊರಗಾಗಿ || ೧೨೨

ಬಂದು ಭೀಷ್ಮನು ಸಕಲಮುನಿಗಳ
ಗಂದು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ಬಿನ್ನಹ
ವಿಂದು ಕುಂತೀದೇವಿ ನೋನುವುದೆಂಬ ವಿವರವನು |

ಅಂದದಲಿ ವಿರಚಿವುದು ಲೋಕವು

ಕುಂದು ಗಾಣದ ತೆರದಲೆನೆ ನಗು

ತೆಂದನಾರದ ನುಡಿದನೆಲೆ ಗಾಂಗೇಯ ಕೇಳಂದ ||

೧೭೩

ಪತಿ ಮುನಿಯು ಶಾಪದಲಿರಲು ತ

ತ್ವತಿಯ ಸನ್ಮತದಿಂದ ದೇವ

ಪ್ರತತಿಯಿಂ ಸುತರಾಯ್ತು ಕುಂತಿಗದಿಲ್ಲ ವೈಧವ್ಯ !

ಗತಿಗೆ ಬಾರದು ಪಾರ್ಥನತಿರಥ

ಸುತರೊಳ್ಗ್ಗಲ ಭೀಷ್ಮ ಕುಂತೀ

ಸತಿಗೆ ಸಲುವುದು ನೋಂಪಿ ನೋನಲಿ ಯೆಂದು ಮುನಿ ನುಡಿದ ||

ದೇವಮುನಿ ನಾರದನ ವಾಕ್ಯವು

ದೇವಕೀಸುತ ಕೃಷ್ಣ ನೆಂದುದ

ನಾವನೀಗಲ್ಲೆಂದೆನಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವರಲಿ |

ಅವ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಕುಂತೀ

ದೇವಿ ನೋನಲಿ ಯೆಂದು ಮುನಿತೀ

ಕಾವಳಿಯು ತಮತಮಗೆ ನುಡಿಯಲು ಭೀಷ್ಮ ಕೃಗೊಂಡ ¹ || ೧೭೪ ||

ಧರೆಯ ಭಾರವೆ ಸಿಲುಕಲೋಸುಗ

ನರನು ನಾರಾಯಣನು ಭೂಮಿಯೊ

ಳುರುವೊಸಿ ಜನಿಸಿದರು ಸಿಮ್ಮಾ ಭರತನೊಡದಲಿ |

ಸುರಗಜವೆ ನೋಸಿಸಲು ಮೊತೆಗೆ

ಹಿರಿದು ಭಾಷೆಯನಿತ್ತನರ್ಜುನ

ಹಿರಿಯನುಡಿ ಹೊಳ್ಳೆಹುದೆ ನೋನಲಿ ಯೆಂದು ಭೃಗು ನುಡಿದ ||

ಸುರನದೀನಂದನನು ಋಷಿಗಳ

ಪರಮವಾಕ್ಯವೆ ಕೇಳಿ ಹರುಷದ

ಕರೆಯ ಕೆಳಹಿದನಾಗ ಕುಂತಿಯನಾಪ್ತಮಂತ್ರಿಯಲಿ |

ಭರದಿ ಬಂದರು ತಾಯೆ ಭೀಷ್ಮರು
ಕರಿಯ ನೋಂಪಿಗೆ ಕರೆದರೆನೆ ಕಡು
ಹರುಷಜಲದೊಳಗದ್ದು ಹೊಂಪುಳಿ ಪೋದಳಾ ಕುಂತಿ 1 || ೧೬೭

ಲಾಯದೊಳಗುತ್ತಮದ ತೇಜಿಯ
ನಾಯ್ದು ಹೂಡಿದ ರಥದ ಬಂಡಿಯೊ
ಳಾಯ್ದು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳನಿರಿಸಿದನಧಿಕಹರುಷದಲಿ |
ರಾಯ ಪರಬಲಮಥನ ಮೆಲೆದರಿ
ರಾಯಸುಭಟರ ಗಂಡ ನಿರ್ಜರ
ರಾಯನಂದನ ಧನುವ ಕೊಂಡೇಪಿದನು ನಿಜರಥವೆ || ೧೬೮

ಹಿಡಿದ ಏಳುಗೊಡೆ ಯೆರಡುಕಡೆಯಲಿ
ಬಿಡದೆ ಚಿಮ್ಮುವ ಚಾಮರಂಗಳ
ಲೊಡನೆ ಗಗನವನಲೆವೆ ಬಿರುದಿನ ಬಲುಪತಾಕೆಯಲಿ |
ಹೊಡೆವ ನಾನಾವಾಧ್ಯಮೊಂದು
ಘ್ನಿಡಿಪಕ್ವೆವಾರಿಗಳ ರಭಸದಿ
ಕಡುಗಲಿಯು ಫಲುಗುಣನು ಸುರಗಜದೊಡೆಗೆ ನಡೆತಂದ || ೧೬೯

ಮಿಂದು ನಾನಾವಸ್ತುಸಹಿತಾ
ಗಂದಣವನೇಪಿದಳು ಕೆಲಬಲ
ದಿಂದುವದನೆಯರೈದಿವರು ಶತಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ |
ಸಂದಣಿಯ ಪಾಠಕರ ಗಡಬಡ
ಮುಂದೆ ಕೈವಾರಿಗಳ ರಭಸದ
ಲಿಂದ್ರನೈರಾವತದೊಡೆಗೆ ನಡೆತಂದಳಾಕುಂತಿ || ೧೭೦

ಕುಂತಿಯ ಐರಾವತಾರೋಹಣ.

ಇಂದುಮುಖಿ ಹರುಷದಲಿ ತಾ ಹೊ
ನ್ನಂದಣದೆ ಬಚಿಕಿತ್ತಿದು ನಲವಿನೊ

ಬಹುಹರುಷದಿಂದೋಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಕುಂತಿ ಬಚಿಕಿನಲಿ, ಕ.

ಳಂದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ದಳು ಕಾಣಿಕೆ ಯಿಕ್ಕಿ ಚರಣದಲಿ |
 ಚಂವನಸುಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳರ
 ವಿಂದಪುಷ್ಪದಿ ಧೂಪದೀಪಗ
 ಳಂದ ನೈವೇದ್ಯಂಗಳಿಂ ಪೂಜಿಸಿದಳಾಕುಂತಿ || ೧೩೧

ನಡೆದು ಬಂದಳು ಧೇನುವನು ಕಂ
 ಡೆಡೆಗೊಡಹಿ ತನ್ನೊಡಲ ಚರಣದ
 ನಡುಬೆ ಪದ್ಮವೆ ಬರೆದು ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಪೊಡವಟ್ಟು |
 ಮಡದಿ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಯ ಪುಷ್ಪವೆ
 ಹಿಡಿದು ಧೂಪನಿವಾಳಯಿಂದವೆ
 ಕಡುಗರುವೆ ಸುರಧೇನುವನು ಪೂಜಿಸಿದಳಾಕುಂತಿ || ೧೩೨

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೆ ಕಂಡು ಕುಂತೀ
 ಲಲನೆ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ದಳು ನೇತ್ರಾ
 ವಳಗಳನು ಸುತ್ತಿ ದಳು ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ |
 ಬಚಕ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಯ ಪುಷ್ಪಂ
 ಗಳಲಿ ಧೂಪನಿವಾಳಯಿಂದವೆ
 ನಳನಮುಖಿ ಸುರತರುವೆ ನೊಲಿದರ್ಚಿಸಿದಳಾಕುಂತಿ || ೧೩೩

ಬಚಕ ತುಂಬರುನಾರದಾದ್ಯರ
 ಲಲನೆಯರ ಸುರಜನಕೆ ನಮಿಸುತ
 ಹೊಳವೆ ವಜ್ರಾಯುಧಕೆ ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ |
 ಮೊಯ್ಗಿದುವು ನಿಸ್ಸಾಳಕೊಟ್ಟಿಗ
 ಳುಲಿದು ಗೀತವೆ ಪಾಡೆ ಹರುಷದ
 ಜಲಧಿಯೊಳಗೊಲಾಡುತಿರ್ಪುದು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೧೩೪

ಸುರಭಿ ಕಣಿದರೆ ಧರಣಿ ದಣಿದುದು
 ನೆರೆದಜನ ನೆಜೆ ವುಂಡು ದಣಿದುದು
 ಸುತರುನಿನಕನದಲಿ ಲೋಕದ ಬಾಯ ಕಡೆಬಿಟ್ಟು |

ಸುರರ ಸತಿಯರ ಕಂಡು ಕಂಗಳು
ಹಿರಿದು ದಣಿದುವು ಹೇಳಲೇನದ
ನರಸ ಕೇಳ್ಯ ಕುಂತಿದೇವಿಯ ನೋಂಪಿಯುತ್ಪಹವ || ೧೩೫

ತಿರುಗಿದಳು ಬಲದಿಂದಲಾನೆಗೆ
ಕರವ ನೊಸಲೊಳು ಚಾಚಿ ದಿಗುಪಾ
ಲರಿಗೆ ಮೊಳವಳು ಮುನಿಜನಕೆ ಕೈಮುಗಿದು ಹರುಷದಲಿ |
ವರರತುನಮಯತೊಟ್ಟಲಲಿ ಕು
ಳ್ಳರಲು ತೆಗೆದರು ಗಜದ ಮೇಲಕೆ
ಸರಸಿಜಾನನೆ ಕುಂತಿಯೈರಾವತವನೇಜಿದಳು || ೧೩೬

ಇಂದುಮುಖ ಸುರಗಜದ ಮೇಲಣ
ಯಿಂದ್ರನೇಣುವ ಗದ್ದುಗೆಗೆ ನಡೆ
ತಂದು ಕುಳ್ಳರೆ ಚಿಮ್ಮಿದರು ಚಾಮರವನಮರಿಯರು |
ತಂದು ಸುರಪನ ಛತ್ರವನು ನಲ
ವಿಂದ ಪಲ್ಲವಿಸಿದರು ಕುಂತಿಯ
ದಿಂದುಧರನರಸಿಯನು ನೋಂತಳು ರಾಯ ಕೇಳಂದ || ೧೩೭

ಸುರಪನೈರಾವತವನೇಜಿಯು
ಪುರದ ಬೀದಿಗಳೊಳಗೆ ಬಂದಳು
ಕರಿನಗರಕೇರಿಯಲಿ ನಡೆದುದು ಸಕಲಜನನಿಕರ |
ಅರಸಿ ಸುರಸತಿಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು
ಹರುಷದಿಂ ಬಾಗಿಲವ ನಿಜಮಂ
ದಿರಕೆ ತಂದಳು ಸುರಭಿ ಸಹ ಸುರಸತಿಯರೊಡಗೂಡಿ || ೧೩೮

ನಳನಮುಖ ಸುರಗಜದ ಮೇಲಿಂ
ದಿಡಿದು ಬಂದಳು ಸುರರ ಸಂ
ಕುಲಕಿದೆ ಕೈಗಳ ಮುಗಿದು ಗಂಗಾತನುಜಗಭಿನಮಿಸಿ |

ಬೃಹತ್ ಭೀಷ್ಮನ ನೇಮದಲಿ ನಿಜ
ನಿಳಯಕ್ಕೆ ದಿವಳರ್ತಿಯಲಿ ಕಡು
ಗಲಿಯು ಪಾರ್ಥಗೆ ಕೀರ್ತಿಯಾಯಿತು ಮೂಱುಲೋಕದಲಿ ||

೧೩೯

ದೇವದುಂದುಭಿ ಮೊಚ್ಚಿದುದು ದೇ
ವಾವಳಿಗಳಾಕಾಶದಿಂದವೆ
ಹೂವಿನಲಿ ಮಚ್ಚೆಗಚ್ಚಿದರಾಕುಂತೀಕುಮಾರರಿಗೆ |
ಆವಬಲುಬಿಲುವಿದ್ಯೆ ತಾನಿಂ
ನಾವಗರುಡಿಯ ಸಾಧನೆಯೊ ಭಟ
ದೇವ ಫಲಗುಣ ಭಾಪುರೆಂದುದು ಸಕಲಭುವನಜನ || ೧೪೦

ಹರಿದುದು ಫಲಗುಣನ ಪರಾಕ್ರಮ
ಶರಧಿ ಮೇರೆಗಳಾಗೆ ಸೂರ್ಯನ
ಕಿರಣ ಹರಿವೆಂದದಲಿ ಹರಿದುದು ಕೂಡೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ |
ಧರೆಯ ಸುಜನರು ಭೀಷ್ಮವಿದುರರು
ಪರಿಣಮಿಸಿ ಕೌರವರ ಯೆದೆ ರ್ಪು
ರ್ಪುರಿತವಾಗಲು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ || ೧೪೧

ಧರ್ಮರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಐರಾವತಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿ
ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುದು.

ಭೂತಳಾಧಿಪ ಧರ್ಮಸುತನನು
ಜಾತಗೊಂದನ ಮೂಱುಜಗದಲಿ
ಖ್ಯಾತಿಯಾಯಿತದಿಂದ್ರನೈರಾವತವ ಕಳುಹಿನ್ನು |
ಭೂತಳದ ಸುರಗಜದ¹ ದಾರಿಯು
ನೀತತುಷ್ಣಣ ಕಡಿದು ಬಿಸುಡೆನ
ಲಾತ ವಂದಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ಸುರಗಜವ ಜನಸಹಿತ || ೧೪೨

ಬಿಲ್ಲನೇಣಿಸಿ ಕವಲ ಬಾಣದ
 ಲೆಲ್ಲ ತಾ ಹರುಷದಲಿ ಸಾಹಸ
 ಮೆಲ್ಲ ಬರಸೆಳೆದೊಡೆ ನಾಶರಪಂಜರಂಗಳನು |
 ನಿಲ್ಲದವ ತಣಿದೊಟ್ಟೆ ನಿಮಿಷದೊ
 ಳಲ್ಲವವು ಬಯಲಾಗೆ ಗೌರೀ
 ವೆಲ್ಲಭನು ಮೆಚ್ಚಿದನು ಫಲಗುಣ ಭಾಪು ರೇ ಯೆನುತ || ೧೪೩

ರಾಯ ಭೀಷ್ಮನು ಸಕಲದೇಶದ
 ರಾಯರನು ಕಳುಹಿದನು ಪಾಂಡವ
 ರಾಯತನುಜರ ಹೊಗಳುತ್ತವರೈದಿದರು ತನುತಮಗೆ |
 ರಾಯ ಧರ್ಮಜ ತನ್ನೊದಿರು ಸಹ
 ರಾಯನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದ
 ರಾಯಗರುಡಿಯನಿಳಿಯವನು ಸಾಣಿದರು ಹರ್ಷದಲಿ || ೧೪೪

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯಮಹಿಮ ಗದಗು ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ
 ಮಕರಂದ ಮಧುಸಾನ ಪುಷ್ಪವಚಸ್ಪಟ್ಟದಿನಿಕಾಯ ಶ್ರೀಮತ್ಕು
 ಮಾರ ವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಕರ್ಣಾಟ
 ಭಾರತಕಥಾಮಂಜರಿಯ ಅದಿಪರ್ವದೊಳೆ
 ಸಂಭವಪರ್ವಂ ಮುಗಿದುದು.

ಲೋಧನಪತ್ರಿಕೆ .

ಪುಟ	ಪದ್ಧಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
15	19	ಕಾಣಿಸಿ	ಕಾಣಿಸಿ
28	„	ಹೊಣೆ	ಹೊಣೆ
28	16	ಸುಲಿವ	ಸುಲಿವ
31	7	ಬಾಯಿಯಲಿ	ಬಾಯಲಿ
„	10	ಹೊಣಿಗೆ	ಹೊಣಿಗೆ
33	12	ಘೋಷನುತ	ಘೋಷನುತ
„	18	ಹೊಗಣ್ಣವು	ಹೊಗಣ್ಣವು
43	19	ಕಾಯ್ದು	ಕಾಯಿತು
49	18	ಧಾಳಿ	ಧಾಳಿ
63	19	ಹುಟ್ಟಿದವು	ಹುಟ್ಟಿದವು
72	13	ಹರಬಿಹ್ನ	ಹರಬಿಹ್ನ
81	12	ನೀತರಲ	ನೀತರಲೆ
88	6	ಮರೆದು	ಮುಖಿದು
92	9	ಯಾದವು	ಯಾದಾದು
94	8	ತಖಿಯ	ತಖಿಯು
98	18	ನಳಿಯ	ನಟಿಯು
108	6	ರೋಗ	ರೋಗಗ
109	10	ಬಳಲಿಯೆ	ಬಣಲಿಯೆ
„	18	ಗದು	ಗದುಗಡ
„	„	ತನೆ	ತನೇ
„	„	ರಿ ಕ್ತಾ	ರಿಕ್ತಾ
115	12	ಕೃತ್ಯ	ಕೃತ್ಯ
118	9	ತಾನಿ	ತಾನಿ

ಪುಟ	ಪದ್ಧಿ	ಅಕೃದ್ಧ	ಕೃದ್ಧ
—	—	—	—
„	17	ದೇಲಿ	ದೇಲಿ
128	13	ಬೇರಿ	ಬೇರಿ
132	2	ಸೆಳವ	ಸೆಳಯ
133	4	ತಲ	ತಲಿ
141	9	ಹೋಹವು	ಹೋಹುವು
156	21	ಹೊಳಲ	ಹೊಳಲ
161	15	ಹರದ	ಹರದ
165	20	ಲಿಹವು	ಲಿಹವು
166	10	ನುದ	ನುದ್ಧ
173	21	ವಸ	ವಸ
176	15	ವಮ	ವಮವ
177	14	ಮರೆ	ಮರಿ
189	23	ಮಜ್ಜಿ	ಮಜ್ಜಿ
194	16	ಗುರಿ	ಗುರಿ
201	3	ಕುಂತಿ	ಕುಂತಿಗೆ
203	1	ಯಾಜೆ	ಯಾಜೆ
„	11	ತೋಟಿ	ತೋಟಿ
207	21	ವುತಿ	ವುತಿ
254	11	ಹೊಳಲ	ಹೊಳಲ
278	14	ತೇಗೆ	ತೇಗೆ
289	14	ನೋಜಿ	ನೋಜಿ
309	7	ನುರ	ನುರ
326	13	ದವು	ದವು
339	12	ಹೋಜಿ	ಹೋಜಿ
351	9	ಗಳ	ಗಳ
362	18	ಳುರು	ಳುರು

